

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

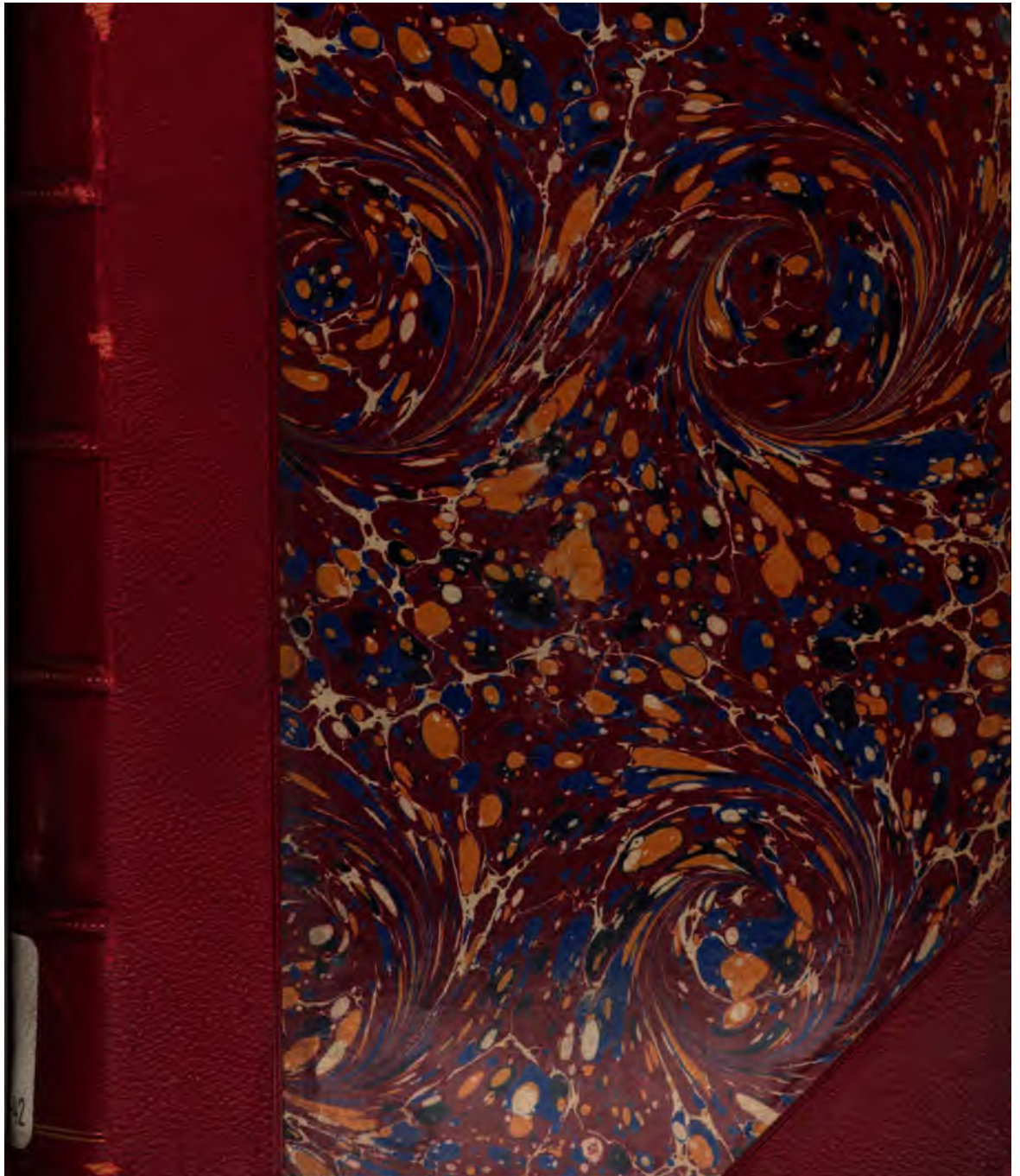
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

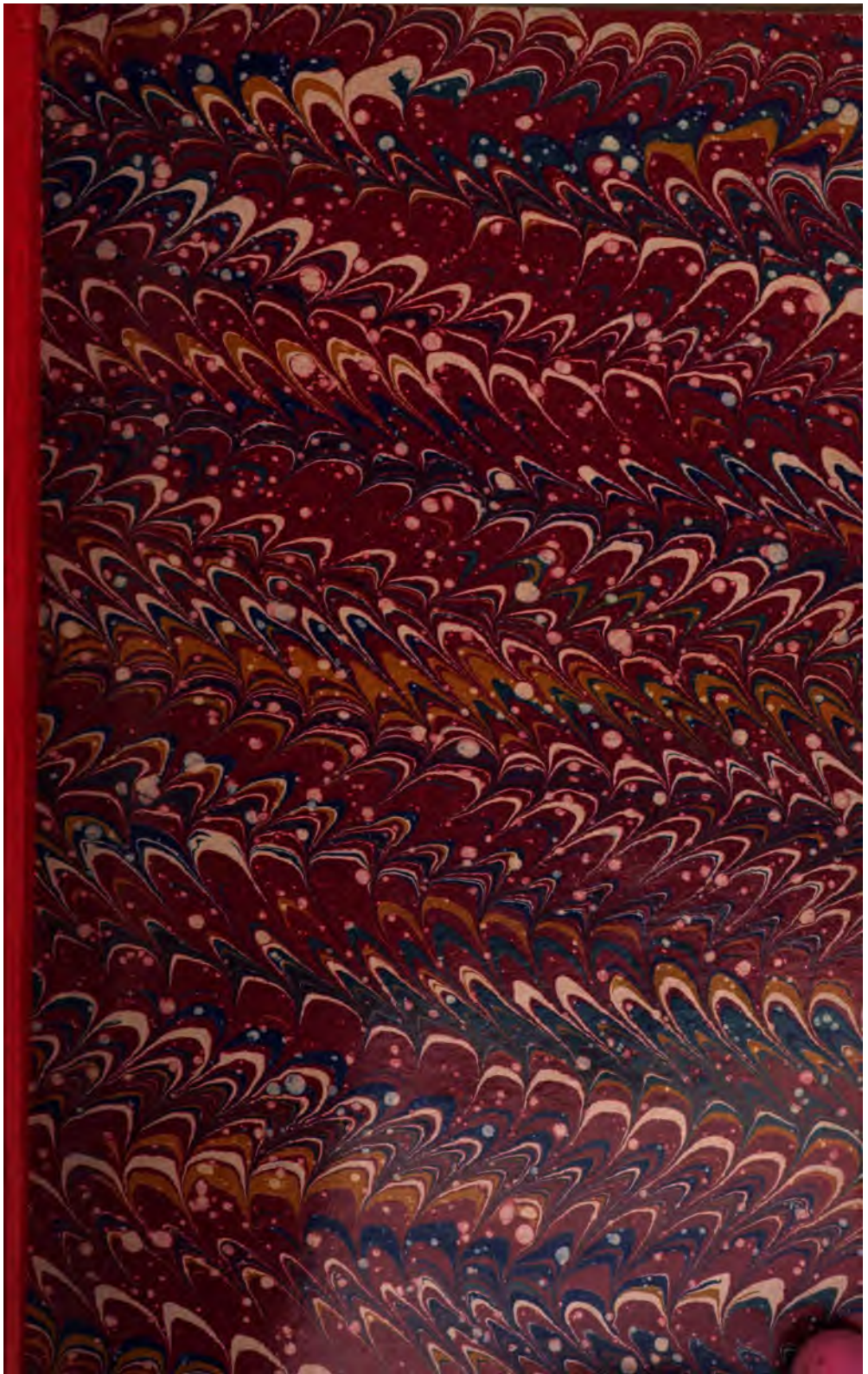
Liturg

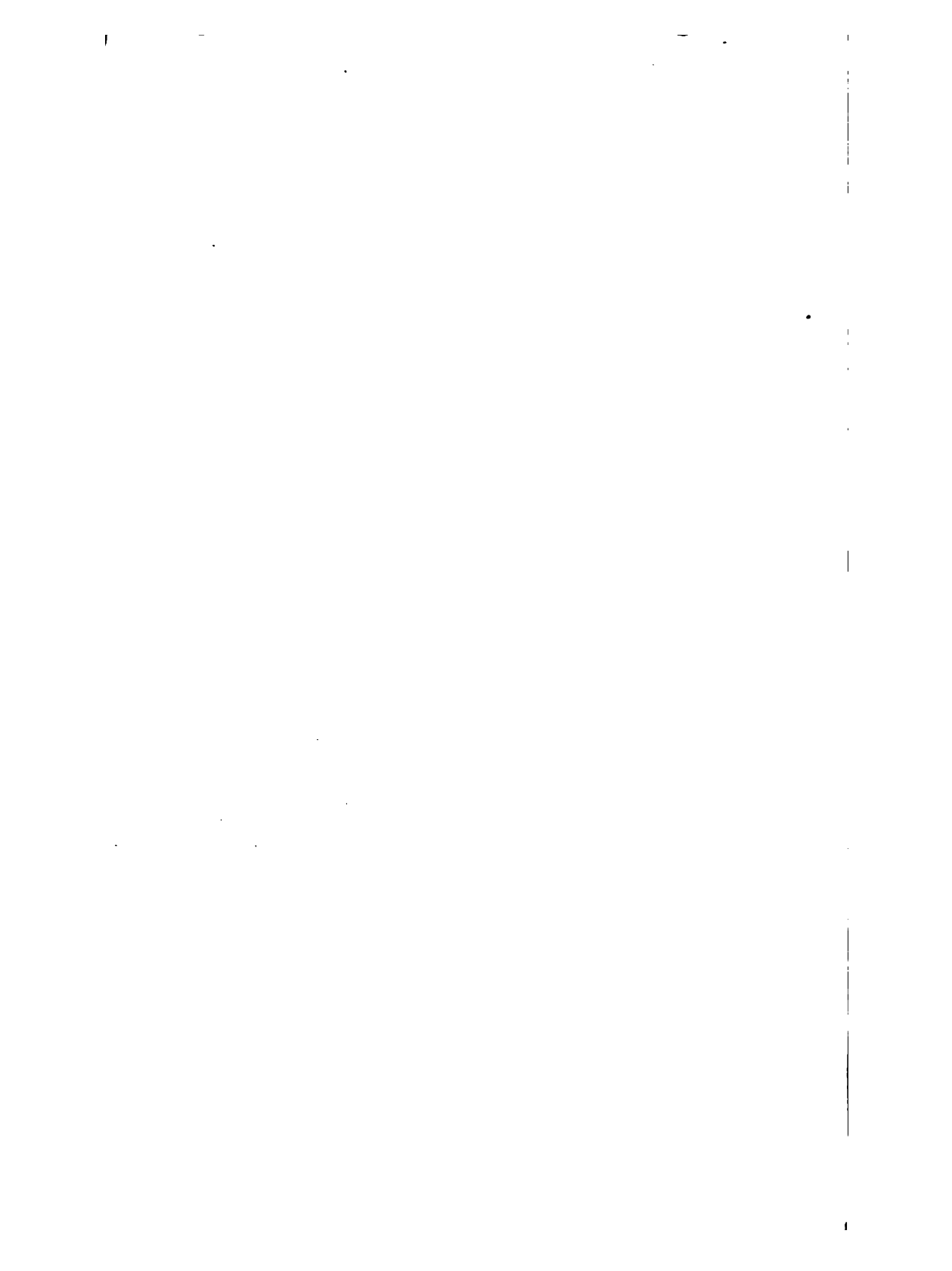

Harvard University
Library of the Divinity School

Bought with money
GIVEN BY
THE SOCIETY
FOR PROMOTING
THEOLOGICAL EDUCATION

Received Nov. 30, 1903

○
ANALECTA HYMNICA

MEDII AEVI.

Herausgegeben

von

Clemens Blume und Guido M. Dreves.

XLI a.

CHRISTANUS CAMPOLILIENSIS.

Christans von Lilienfeld

Religiöse Dichtungen.

Leipzig.

O. R. Re i s l a n d.

1903.

Christan von Lilienfeld

CHRISTANUS CAMPOLILIENSIS.

Christans von Lilienfeld

Hymnen, Officien, Sequenzen

und

Reimgebete

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves

S. J.

Leipzig.

O. R. Re i s l a n d.

1903.

NOV301903

Trinity School

BV

468

.AG

v. 41-42

103

(1a)

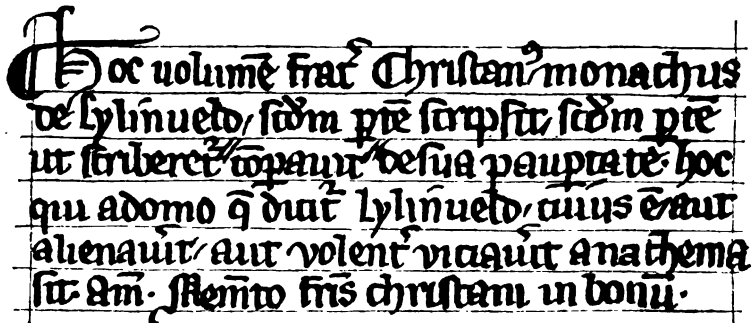
EINLEITUNG.

Im dritten Bande dieser Analecta S. 171 ff. befindet sich eine, wie sich leicht erkennen liefs, unvollständige Reihe von Reimgebeten, die sich sozusagen auf den ersten Blick als das Werk eines Verfassers darstellen. Einige wenige Eigentümlichkeiten, welche sich in diesen Liedern finden und in denen des Ulrich von Wessobrunn wiederkehren, liefsen mich in ihm den Verfasser auch dieser Reimgebete vermuten. Ein glücklicher Zufall hat es seither ermöglicht, nicht nur jene Folge von Liedern zu vervollständigen, sondern auch wie für diese Reimgebete so gleichzeitig für eine nicht unbedeutende Anzahl von Hymnen, Sequenzen und Reimofficien den wahren Verfasser zu ermitteln. Derselbe ist Christian von Lilienfeld.

Das Stift Lilienfeld hat aus seinem einstigen Handschriftenbestande nur einen kleinen Teil bis in die Gegenwart zu behaupten vermocht. Unter den behaupteten Schätzen nehmen nicht die letzte Stelle vier Handschriften ein, welche von einem Mönche des Stiftes Namens Christianus herrühren, ja zu einem großen Teile von seiner eigenen Hand geschrieben sind. Es sind dies die Handschriften 137, 143, 144 und 145, die im Verlaufe Kürze halber mit den Buchstaben C, D, A und B bezeichnet werden sollen. Alle vier Codices sind sogen. Miscellan-Handschriften (Receuil), welche Werke verschiedener Verfasser und verschiedener Disciplinen enthalten, unter ihnen bald mehr bald weniger opuscula des Christianus selbst, wenigere in C und D, mehrere in A und B.

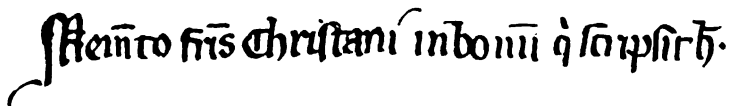
Während sich Christianus in C gar nicht nennt, bezeichnet er sich in D (fol. 70 a) als den Erwerber der Handschrift: „Hoc

volumen frater Christianus de paupertate sua comparavit conventui Campoliliorum. Quicumque hoc a conventu alienaverit vel volenter vitiaverit, anathema sit. Memento fratris Christiani in bonum, qui comparavit hoc volumen. Amen. Amen. Amen.“ — In A und B bezeichnet sich Christan auch als einen der Schreiber der Handschriften, in B (fol. 213 a) mit den Worten: „Memento fratris Christiani in bonum, qui hunc pro parte scripsit et pro parte, ut scriberetur, comparavit librum. Quem qui volenter vitiaverit vel a Lilienfelde, cuius est, alienaverit, anathema sit. Amen.“ Ähnlich lautet die Schlufsnotiz in A (fol. 216 a):

Hoc volumē frat̄ Christiani monachus
de Lyliueto, sc̄dm̄ p̄re scripsit sc̄dm̄ p̄re
ut scriberet̄ op̄avit de sua paupertate hoc
qui adomo q̄ dicit̄ Lyliueto, cuius erat
alienavit aut volent̄ viciavit anathema
sit. Am̄. Memento fr̄s Christiani in bonū.

In A nennt sich aber Christan nicht nur am Schlusse der Handschrift als einen der Mitarbeiter an derselben, sondern er bezeichnet ausdrücklich verschiedene Abschnitte als Ausflüsse seiner Feder. So zuerst fol. 47 b: „Memento fratris Christiani in bonum, qui scripsit haec.“

Memento fr̄s Christiani in bonū q̄ scripsit̄.

Ähnlich wieder fol. 69 b am Schlusse der Meditationes Anselmi: „Memento fratris Christiani in bonum, qui scripsit hunc librum.“ Ebenso fol. 71 b: „Memento fratris Christiani, qui hunc scripsit librum.“ Noch dreimal fol. 124 a, 141 b, 150 a wiederholen sich ähnliche Formeln. Wir kennen somit die Handschrift Christans, können sie unschwer von anderen Schriften unterscheiden und feststellen, was in den vier Sammelbänden von ihm, was von anderen Schreibern herrührt. Es entsteht die

Frage: für welche von diesen Werken läßt sich Christan nicht bloß als Schreiber, sondern auch als Verfasser nachweisen? Wir beschränken uns bei Beantwortung dieser Frage begreiflicherweise auf diejenigen Werke, welche für die Zwecke dieser *Analecta* von unmittelbarem oder mittelbarem Interesse sind; von mittelbarem, insoweit sie nämlich zur Lösung der uns beschäftigenden Verfasserfrage beitragen können.

Fassen wir das Ergebnis der Untersuchung klarheitshalber schon hier zusammen. In den vier Handschriften finden sich unter anderen Werken zerstreut:

1. Eine Reihe von Hymnen, Sequenzen und Reimofficien (B fol. 162 a—173 b).
 2. Eine Folge von Reimgebeten, „*Salutationes*“ genannt (A fol. 0 b—2 b; fol. 11 b—14 a; fol. 78 a—80 b; C fol. 28 a und 248 a).
 3. Zwei metrische Traktate, die verschiedenen Spielarten des gereimten Hexameters behandelnd (A fol. 8 a—10 a; B fol. 159 b—161 b).
 4. Ein langes episch-didaktisches Gedicht über den heiligen Jakobus den Älteren, *Zebedides* betitelt (B 196 b—203 b¹).
- Diese Werke haben Christan von Lilienfeld zum Verfasser.

I.

Das erste, was in die Augen springt, ist, daß die unter 1 und 2 genannten Dichtungen von ein und demselben Verfasser herrühren.

a) Daß die ganze unter 1 genannte Reihe von Reimofficien, Hymnen und Sequenzen von einem Verfasser herrührt und nicht bloß eine Sammlung von Dichtungen verschiedener Autoren ist, bedarf kaum eines Nachweises, da ganze Partien einer

¹) Es sind noch einige andere poetische Werke in den uns beschäftigenden Handschriften vorhanden, welche aller Wahrscheinlichkeit nach Christanus zum Verfasser haben; so die *Versus differentiales secundum ordinem Alphabeti*, A fol. 3 b—8 a; das *Speculum de sex generibus irrationabilium animalium*, A fol. 205 a—208 a; *De generibus vegetabilium, arborum et herbarum*, A fol. 209 a—212 a u. a. Da dieselben jedoch unserem Vorwurf fernliegen, wird von näherem Eingehen auf dieselben Umgang genommen. Einige kleinere, da und dort zerstreute Gedichte Christans, von denen im Verlaufe noch die Rede sein wird, findet man im Anhange mitgeteilt.

Dichtung sich in einer andern wiederholen. So sind z. B. die Sequenzen auf Altman und Leonhard bis auf wenige Strophen völlig gleichlautend. Ein auffallendes Responsorium, zum Teil in Reimprosa abgefaßt, kehrt wortgetreu wieder in den Officien der hl. Dorothea und Martha. Die Antiphon, die im Officium des hl. Achatius zur Sext steht, kehrt in dem des hl. Erasmus wieder zur Prim; die zweite Antiphon der 3. Nokturn im Officium der hl. Dorothea erscheint abermals in dem der hl. Gertrud als 2. Antiphon der 1. Nokturn. Da ist es kaum mehr nötig, auf Ähnlichkeiten zu verweisen. Man vgl. beispielsweise die Antiphon zum Magnificat der 1. Vesper in den Officien auf Achatius, Altmann, Coloman, Dorothea, und man wird die Identität des Verfassers mit Händen greifen. Man vergleiche ferner z. B. den Ausdruck *Dulcis Iesu Domine* in den Officien auf Bartholomaeus (1. Vesp. ad Magn.), auf Erasmus (*In Laud. ad Bened.*), auf Leonhard (1. Noct., 6. Antiph.), auf Ulrich (1. Noct., 3. Antiph.), oder man vergleiche mit den Versen der Sequenz des hl. Altmann:

Die cum Martha laboras,
Nocte cum Maria oras
Uniens te superis,

die Stelle im Responsorium des Ulrich-Officium:

In die fidelibus
Cum Martha laborat,
Cum Maria noctibus
Legit, psallit, orat.

Oder man beachte in dem Officium auf Achatius (Noct. 1, Ant. 2) Verse wie diese:

De luto consurgunt stellae,
Violae de pulvere,

und in dem Officium auf den hl. Georg (1. Vesp. Ant. 2):

Ex fimo consurgit stella,
Lillium de cinere.

Solche Parallelen sind zahlreich. Diese wenigen mögen genügen, das Behauptete außer Zweifel zu setzen.

b) Dafs die unter 2 aufgeführten Reimgebete als das Werk eines Verfassers sich darstellen, wurde schon Band III dieser

Analecta, der einen Teil derselben bieten konnte, erkannt und ausgesprochen. Die Begründung findet sich Anal. VI, S. 5 u. f. Die 46, schon äußerlich durch die Fünzfahl der Strophen auffallenden Lieder in Anal. III finden sich nicht nur fast sämtlich hier in A wieder, sondern es kommen 40 weitere hinzu, die abermals — eine einzige Ausnahme abgerechnet — aus je fünf Strophen bestehen, welche ausnahmslos mit dem Grufsworte Ave beginnen.

c) Von dem Verfasser der Reimgebete rühren aber auch die Hymnen, Sequenzen und Officien her; der Dichter der Lieder unter 1 ist gleichzeitig Verfasser der Gedichte unter 2; denn dieselben charakteristischen Eigentümlichkeiten, welche die 46 Lieder Anal. III, 171 ff. aufweisen, finden sich unterschiedslos sowohl in den unter 1 wie in den unter 2 aufgeführten Dichtungen wieder, ja es finden sich deren einige andere, kaum minder auffällige hüben wie drüben.

1. Der Ausdruck *Iebusaeus* als Metonymie für Satan, der Anal. III l. c. zweimal (Nr. 1 Str. 5, Nr. 3 Str. 4) sich findet, kehrt hier noch einmal wieder in Nr. 83 Str. 4:

Ut non per ignobilem fallar Iebusaeum.

2. Das Adjektiv *iubilaeus* im Sinne von *iubilans*, dessen Vorkommen Anal. III l. c. viermal (Nr. 17 Str. 2, Nr. 19 Str. 3, Nr. 23 Str. 1, Nr. 26 Str. 2) festgestellt werden konnte, wiederholt sich in den Reimgebeten noch dreimal: Nr. 1 Str. 5, Nr. 46 Str. 3, Nr. 86 Str. 1, in den Reimofficien sogar siebenmal: Nr. 4 im Invitorium: *Adoremus in gaudio Deum iubilaei*; Nr. 5 zum Benedictus: *Caeli nos collegiis iunge iubilaeis*; Nr. 7 in Laud. 5, 1 sq.: *Choreis caelestibus fruens iubilaea*; ebenda in 2. Vesp. 1, 2: *Mentes iubilaeae*; Nr. 9 in 2. Noct A 1, 3 sq.: *Qui pro Deo studuit patri iubilaeus*; Nr. 13 in 2 Vesp. 5, 4: *Corde iubilaeo*; Nr. 14 in 3. Noct. R 1, 5 sq.: *Lumine ditant iubilaeo*. Ebenso in den Sequenzen Nr. 9, 2b 1: *Corde tandem iubilaeo* und Nr. 13, 1a 1: *Plausu cordis iubilaeo*.

3. Die Beifügung von *ocius*, *velocius*, *propere* u. dergl. vor allem bei einer Bitte, Anal. III l. c. fünfmal beobachtet (Nr. 5 Str. 2, Nr. 10 Str. 9, Nr. 12 Str. 1, Nr. 15 Str. 3, Nr. 17

Str. 3¹⁾, kehrt hier wieder in den Reimgebeten sechsmal:
Nr. 25 Str. 2:

Festina velocius,
Fugans a me ocius
Languorem maeroris,
Veni, veni propere,
Salva me a Venere,
O gemma pudoris;

Nr. 45 Str. 1: Mala mea dirime cum velocitate und Str. 3: Peccati velociter me duc de profundo; Nr. 75 Str. 4: Peto, cor velociter mihi redde meum; Nr. 83 Str. 2: Effice per studia tua cito sanum, und Str. 3: Assis velox ideo mei miseratus. Hiermit vergleiche man in den Reimofficien: Nr. 7 in 1. Noct. A 1, 1 Tribunali ocius suo sistit eam; Nr. 8 in 2. Noct. R 2, 5 Solvebatur propere angelo praestante; Nr. 9 in 1. Noct. A 1, 2 Fugit currens ocius semitas iustorum; Nr. 12 in 2 Noct. R 4, 8 Festinat praepropere Martha suscitare.

4. Unser Dichter hat eine ersichtliche Vorliebe für den Ausdruck *sabbata sabbatorum*, mit dem er die ewige Sabbatruhe der himmlischen Friedensstadt bezeichnet. So braucht er denselben in den Officien: Nr. 5 in 1. Vesp. ad Magn: Colamus ut sabbata tecum sabbatorum; Nr. 6 ad Nonan: Gaudenter ad sabbata migrat sabbatorum; Nr. 7 in 2. Vesp. 4, 3: Sabbatiza sabbatum laeta sabbatorum; Nr. 14 in 1. Vesp. ad Magn: Sabbatum da, Domine, nobis sabbatorum. Ebenso in den Sequenzen: Nr. 6 Str. 6b:

Et ad sabbatorum
Sabbata polorum
Prece perduc
Colomanni.

Der Ausdruck findet sich aber auch in den Reimgebeten, Nr. 61 Str. 5, 7: Sabbato me socia tecum sabbatorum. Zu vergleichen ist die verwandte Wendung *gaudia gaudiorum*. In den Reimgebeten: Nr. 28 Str. 5: Et gaudens ad gaudia vadam gaudiorum; Nr. 56 Str. 5: Ave, qui iam gaudia tenes gaudiorum; Nr. 85 Str. 5: Ave, qui ad gaudium

¹⁾ Hinzuzufügen: Anal. III Nr. 22 Str. 4: Et festine me compelle ad cuncta felicia.

transis gaudiorum. In den Officien: Nr. 6 Invitat: Colomanno gaudia dantem gaudiorum und wieder wörtlich ebenda in 2. Noct. A 5; Nr. 8 in 2. Noct. A 5, 3: Erasmo qui gaudia confers gaudiorum. Der Verfasser der Reimgebete ist augenscheinlich auch der Verfasser der Officien.

5. In den Reimgebeten Nr. 1 Str. 1 wird Gott Fontale principium genannt, in den Officien Nr. 1 in 2. Vesp. ad Magn. der Sohn Gottes felicitas fontalis.

6. Der Ausdruck passibus amoris, der sich in dem Reimgebete Nr. 19 Str. 5, 5 sq. einmal findet: Da, ut ipsum passibus sequamur amoris, kehrt in den Reimofficien dreimal wieder: Nr. 10 in 3. Noct. A 2, 3: Secum caelos passibus amoris intravit; Nr. 13 in 3. Noct. R 2, 1: Amoris haec passibus virgo manicavit; Nr. 15 in 1. Noct. R 2: Amoris dum passibus scalam Iacob partibus in summis tangebatur.

7. Das gewifs seltene Wort transgutturare findet sich in dem Reimgebete Nr. 27, Str. 3, 4: Ave, quod transgutturata et cruore laureata; es findet sich aber auch wieder in der Sequenz auf Agnes, Nr. 1 Str. 7b: Gaude, dum transgutturaris, Agna agno complantaris. Reimgebet und Sequenz flossen ersichtlich aus einer Feder.

8. Noch eigentümlicher ist zweifelsohne der Ausdruck Mille-artifex, Tausend-Künstler, der sich in dem Reimgebete auf Gregor, Nr. 44, Str. 4, 5 findet: Ne me mille-artifex fraudet, dux malorum. Dasselbe Wort findet sich aber wieder in dem Hymnus auf den hl. Ulrich, Nr. 14 Str. 5: Agebat pontifex, ne mille-artifex plaga mortis hunc feriat, und nochmals in dem Officium auf Erasmus, Nr. 8 in 1. Vesp. A 4, 3: Ne nos mille-artifex culpae fuscet faece. — Ex ungue leonem.

9. Das Adjektiv leteus von letum (wie letheus von Lethe) beobachten wir mehrfach in den Reimgebeten. So Nr. 29, Str. 1, 5: Assiste mihi letea ut evadam otia; Nr. 33, Str. 1, 7: Ne derideant leteae me inferni bestiae; ferner Nr. 68 Str. 1, 8: Ut non fiam bestiae socius leteae. Ganz so wieder in den Officien: Nr. 7 in 2. Vesp. A 3, 3: Precatu nos libera a culpa letea; ganz so in den Sequenzen, Nr. 4 in nota: Bestiae ne nos leteae Orci tradant ignibus.

10. Auffallend ist die Vorliebe des Verfassers der Reimgebete für das Wort *spurius*. Nr. 34, Str. 3, 4: *Hostis praesta temptamenta vincere me spuria*; Nr. 63 Str. 3, 1: *Ave tu, quae spuria huius mundi gaudia*. Der Verfasser der Reimofficien teilt diese Vorliebe: Nr. 3 in 2. Noct. R 2, 7: *Herbas iubet spurias urticasque noxias statim extirpari*; Nr. 8 in 2. Vesp. A 3, 1: *Blandimenta spuria Erasmus spernendo*; Nr. 10 in 1. Noct. R 2, 5: *Iurat, quod ad spuria carnis non trahatur*.

11. Ebenso auffallend ist der Ausdruck „der himmlische Konvent“, *divinus* oder *caelicus conventus*. Wir finden denselben in den Reimofficien: Nr. 15 in 3. Noct. R 1, 8: *Audit et caelicum intravit conventum*; wir finden denselben ebenfalls in den Reimgebeten: Nr. 59 Str. 5, 8: *Ut intrem, quo frueris, divinum conventum*; Nr. 81 Str. 5, 8: *Subeam cum gaudio caelicum conventum*.

Nach dem Gesagten kann es, glaube ich, einem Zweifel nicht wohl unterliegen, daß die unter 1. und 2. aufgeführten liturgischen und außerliturgischen Dichtungen von einem und demselben Verfasser herrühren. Es erübrigt nachzuweisen, daß dieser Verfasser Christan von Lilienfeld ist.

II.

1. Die Lilienfelder Handschriften überliefern uns ein Gedicht, als dessen Verfasser sich Christan selbst bekannt hat, indem er die Anfangsbuchstaben der Strophen seinen Namen bilden ließ. Da Akrostichen leicht übersehen werden, unterließ er nicht, der Unaufmerksamkeit seiner Leser durch die beigefügte Note zu Hilfe zu kommen: „*Compone literas capitales huius rhythmici et invenies nomen editoris*.“ Es ist dies Gedicht Nr. 87 der Reimgebete. Der Verfasser der Reimofficien hat eine nicht zu verkennende Vorliebe für ein Wort, dessen vereinzelt Vorkommen nicht auffallen würde, dessen häufige Wiederkehr indes der Beobachtung sich nicht entziehen kann. Es ist das Wort *gastrimargia* (in Christans sich gleichbleibender Schreibung: *castrimargia*). Man vergleiche Nr. 3 in 2. Noct. R 1, 4: *Spreta castrimargia*; Nr. 10 in 2. Noct. A 1, 3: *Spreta castrimargia*; Nr. 11 in 3. Noct. R 1, 9:

Sine castrimargia Domino vacare; Nr. 12 in 2. Noct. R 3, 7: Vitans castrimargiam; Nr. 13 in 1. Noct. R 3, 9 wieder: Sine castrimargia Domino vacare. Das Wort hat auch den Weg in dies eine mit Christans Akrostichon geschmückte Gedicht gefunden und uns dadurch einen nicht zu übersehenden Fingerzeig gegeben; es heisst hier nämlich Str. 6, 1 u. f.: *Ardor castrimargiae a cunctis amatur.*

Wir erhalten aber einen noch deutlicheren Wink. Es heisst nämlich in dem uns beschäftigenden Gedichte Str. 8, 7 u. f:

Huius ad supplicium
Poena nunquam stertit,

wo für das Wort schlafen — noch dazu schlafen im übertragenen, bildlichen Sinne — das energischere *schnarchen* gesetzt ist. Dieses gewiss sehr auffallende „*quid pro quo*“ findet sich aber merkwürdigerweise auch in einem der Reimgebete, Nr. 8 Str. 2, 11 wieder:

O cor durum, iam non sterte.

Heisst es zu viel schliefen, wenn ich jetzt schon folgere: Der Verfasser des Akrostichons ist auch Verfasser der Reimgebete, also auch der *Officien*; der Verfasser der Dichtungen unter 1. und 2. ist Christan von Lilienfeld?

2. Christan ist der Verfasser des *Zebedides*¹⁾. Christan hat nachweislich gedichtet und zwar rhythmisch sowohl als metrisch; rhythmisch den eben erwähnten akrostichischen *Threnus*.

¹⁾ Der *Zebedides* findet sich nur in B fol. 196 b—203 b. Derselbe kann inhaltlich als ein Gemisch aller Dichtungsarten, die dramatische ausgenommen, formell als eine Beispielsammlung zu den unter 4 erwähnten und sogleich ins Auge zu fassenden metrischen Traktaten bezeichnet werden. Er zählt 1367 Verse und zerfällt in verschiedene Abschnitte, deren jeder in einer andern Sorte von Hexametern oder Distichen geschrieben ist und mittelst vier *versus retrogradi* abgeschlossen wird. Das *Prooemium* besteht aus einer Einleitung von 18 *versus inflexi*: „*Incipit Zebedides. Prohemium Zebedides in versibus inflexis.*“ Das Gedicht beginnt:

Otia dant vitia, nos quis satagunt maculare
Retia, pernicia mihi quae voluere parare.
Est opus illud opus, mihi quo suescam vigilare,
Ne queat aut habeat daemon me labe notare.
Ordior et gradior sancto Iacobo metra fari,
Me Deus ergo meus Christus iuvet haec operari etc.

metrisch ein längeres Gedicht über die Wunder des hl. Iacobus (Append. Nr. 12)¹⁾, das mit den Versen beginnt:

Si Iacobi laudes maioris pingere gaudes
Metro, Christane, dabit hic pretium tibi plane.

Da nun der Zebedides, der gleichfalls Iacobus den Älteren verherrlicht, von der Hand des Dichters Christanus geschrieben und einem Abte von Lilienfeld gewidmet ist, so wird man wohl nicht umhin können, die Lilienfelder Tradition, welche in Christan den Verfasser des Zebedides sah und sieht, als zu Recht bestehend anerkennen.

Ist aber Christan der Dichter des Zebedides, dann ist er auch Verfasser zweier Traktate über mittelalterliche Reim-Metrik (vgl. oben S. 7 unter 3) und der diesen Traktaten eingefügten Beispiele, die zum Teile dem Zebedides entlehnt sind. Der Traktat in A beginnt nämlich mit der Bemerkung: *Quicumque delectatur in diversis versuum generibus, inspiciat non neglegenter formam plurimorum versuum, secundum quam versus edidi subnotatos.* Die Beispiele dieses Traktates sind also vom Urheber desselben verfaßt. Da dieselben zum Teile dem Zebedides entlehnt sind, rührt auch dieser vom Verfasser der Traktate her,

Hierauf folgt eine Widmung des Werkes an Abt Konrad in 13 versibus ventrosis mit dem Akrostichon „Me Chunrade bea“, und schließt sodann das Prohemium mit den obligaten vier versibus retrogradi:

Quae tibi composui, veluti pater ista benigne
Sume, tibi placeat hoc, precor, obsequium.
Natum pectore dat metrum gratum liber iste,
Ergo datus Domino placeat placido liber iste.

Der erste Abschnitt behandelt in 108 versibus crucifixis und 4 retrogradis das Leben des Heiligen bis zur Himmelfahrt Christi, der zweite führt dies Thema in 404 „versibus solum caudatis“ und 4 retrogradis zu Ende, worauf in ebensovielen Abschnitten 13 Wunder des Heiligen behandelt werden versibus simpliciter catenatis, leoninis, paractericis, reciprocis, parilibus sive briacis, gradientibus, trudentibus, reflexis, concatenatis, saltantibus, differentialibus, dependentibus, clausis. Hierauf folgt ein Abschnitt mit der Überschrift „*Laudes beati Iacobi cum recapitulatione omnium praedictorum in diversis coloribus*“, d. h. unter Anwendung verschiedener rhetorischer Figuren, woran sich der Epilogus, wieder in den buntesten Versarten als caudatis, catenatis, leoninis, paractericis etc. etc., anschließt. Diese kunstreichste Dichtung Christans ist zugleich seine schlechteste. Um die Spielereien erträglich zu finden, ist das Gedicht zu lang.

¹⁾ Das Gedicht ist im Anhang beigelegt, weil es mit IV Nr. 87 das einzige ist, als dessen Verfasser Christan selbst sich bezeichnet.

mit andern Worten: ist Christan der Autor des einen Werkes, so ist er auch der Urheber des andern.

Wir haben somit bereits eine nicht unansehnliche Zahl von Versen Christans vor uns und können prüfen, ob der Verfasser des Zebedides sich nicht vielleicht als Autor auch der Reimgedichte und Reimofficien unter 1. und 2. verrate. Allerdings dürfen wir unsere Erwartungen nicht allzu hoch spannen, wo es sich um zwei so verschiedenartige Gattungen wie metrische und rhythmische Dichtung handelt, die gleichsam zwei verschiedene Idiome sind, in denen derselbe Dichter zu uns redet. Dennoch ergeben sich einige Analogien, die das bereits gewonnene Resultat bestätigen.

a) Der Verfasser des Zebedides zeigt eine nicht zu verkennende Vorliebe für gebrochene Reime, womit ich solche Reime bezeichnen möchte, in denen die beiden Reimsilben auf der einen Seite einem Worte, auf der andern zwei Worten angehören. Solche Reime finden sich einzeln bei mittelalterlichen Autoren oft genug und sind dann nichts Auffallendes. Auffallend wird beim Verfasser des Zebedides nur die Vorliebe. Ich notiere aus dem Zebedides:

rade	qua de[lent]	clares	par es
posset	os sed	prodo	metro do
iuste	scelus te	ovare	data re
aedes	animae des	scire	ibi re
iussit	Iacobus sit	fecisset	ibi sed
poscit	os scit	equitantes	parant res
liquit	ubi quit	mensae	mens se
astat	mas stat	penset	rediens sed
pascit	quas scit	mite	frui te
iste	facis te	agnoscit	nos scit.

Dieselbe Vorliebe zeigt nun auch der Verfasser der uns beschäftigenden rhythmischen Dichtungen, aus denen ich notiere:

immolare	servata re	credo	me do
virginitate	a te	certe	per te
paupertate	a te	nisi	mihi si
sanctitate	a te	vitae	vi te
salute	tu te	rete	laudare te
grate	da te	quies	qui es.

Ähnlich in den erwähnten „Exempla de sancto Iacobo“, als deren Verfasser sich ausdrücklich Christan bekennt:

navi propria vi
iuste iacobus te
Moabitis . . vi tis

b) Das Wort *agalma* kommt zwar auch bei anderen mittelalterlichen Dichtern vereinzelt vor; so braucht es einmal Konrad von Garing: *Me de mundo transfer isto caeli ad agalmata* (Anal. III, 96). In den Lilienfelder Reimofficien fällt aber die Häufigkeit dieses Gebrauches auf: Nr. 3, in 2. Noct. A 6, 3: *Dei ergo meruit subire agalma*; Nr. 5, in 3. Noct. R 4, 4: *Mira palma ad agalma transmigrat caelestium*; Nr. 7 in 2. Vesp. 4, 1: *In loco agalmatum cum Deo deorum*; Nr. 8 in 2. Vesp. 4, 3: *Migrat ad agalmata aeternae salutis*; Nr. 11 in 2. Noct. A 6, 3: *Provehi promeruit ex hoc ad agalma*; ebenda in 3. Noct. R 4, 9: *Locat ad agalmata aeternae salutis*. Dasselbe Wort findet sich aber auch wieder in den Beispielen Christans zu seinem metrischen Traktate in A:

Huius mens alma caeleste frequentat agalma.

c) Im Zebedides fallen Worte auf wie *documen*, *tegumen*, *solumen*, *alimen*, *nocumen*. Ebenso heißt es in dem *Officium* auf Petronella, Nr. 13 in 3. Noct. R 3, 3:

*O apis mellifua
Cordis pascens frumen,*

mit welcher Stelle wieder aus dem Traktat in A die *versus catenati* zusammenzubringen:

In nostri frumen cordis vitae plue flumen.

d) In den Reimgebeten fällt der Gebrauch von *dare* im Sinne von *reddere* (*facere*) auf: *Me det laetum bonitas veri Salomonis*, Nr. 1, Str. 4, 7; *Da in caeli curia me cum Christo tutum*, Nr. 52, Str. 5, 7; *Ave, qui operibus te piis das gratum*, Nr. 78, Str. 2, 3. Hiermit ist zu vergleichen aus dem Zebedides:

*Illico saccus, lancea, burbo; me bene tutum
Dat iacobus.*

*Cum baculo presso super hos dat quando timentes,
Quoslibet et, qui me cruciarunt, dat fugientes;*

aus den zweifellos von Christan herrührenden *Exempla de sancto Iacobo*:

Hermogenem laetum Iacobus dedit atque Philetum¹⁾.

Eine Bestätigung der, wie mir scheint, erwiesenen Identität des Verfassers der Reimgebete und des Zebedides wird man vielleicht auch finden, wenn man Reimgebet Nr. 29 Str. 1, 5 ff.

Assiste mihi, letea
Ut evadam otia,
Et flagret semper mens mea
Ad devota studia,

mit dem Prooemium des Zebedides zusammenhält:

Otia dant vitia, nos quis satagunt maculare,
Retia pernicia mihi quae voluere parare.
Est opus illud opus, mihi quo suescam vigilare.

Ähnlich motiviert Christan auch die Abfassung seines „Speculum metricum“ mit dem Bestreben, den Mühsiggang zu meiden: *Ecce ergo, quia multa mala docuit otiositas, . . . cum muliere de Sarepta Sidoniorum, ut dicitur 3. Reg. 17. duo colligo ligna, hoc est hoc speculum de naturis duorum generum vegetabilium.*“

III.

Nachdem wir den Verfasser der in diesem Halbbande vereinigten rhythmischen Dichtungen nachgewiesen, erübrigt uns die Zeit desselben zu bestimmen.

Den ersten Ausgangspunkt giebt uns hierbei wieder der Zebedides. Das Prooemium desselben enthält nämlich, wie schon bemerkt, eine Widmung an einen Abt Konrad in 13 Versen. Am Rande dazu die Note: „Hic loquitur abbati, cui scribit hunc librum, versibus ventrosis.“ Die dreizehn bauchigen Verse bilden zugleich das Akrostichon „Me, Chunrade, bea“.

Mitis es et caris faris bona, sic ope praesto
Et mihi ditaris gnarisque mihi pater esto.
Cunctis, Chunrade, suade sacra poscere caeli,
His rabiem rade, qua delent lumina zeli.
Vis taceam laude; gaude, quia laus tua scitur.
Non vis laudari; fari caveo, quod emitur [sic].
Robur virtutum, tutum quibus ipse facis te
A vitiiis, quas scit pascitque chorus tuus iste.
Dicere dulcisonus²⁾, bonus es, quod transeo fari,
Ecce, genus clares, par es, quis vis sociari.
Botrus honestatis gratis es, te neque prodo,
Es speculum morum, quorum bona non populo do,
Ac tibi non notum totum, me sponte metro do.

¹⁾ Vgl. auch Append. Nr. 3 Vers 8: *Pectora ventosa nutantia das animosa.* — ²⁾ *dulcisonusque bonus quod. Hs.*

Dreves, Christianus Campoliliensis.

Nun hat aber Lilienfeld drei Äbte des Namens Konrad gehabt, Konrad I., 1277—1281, Konrad II. Premingarius, 1286—1294, und Konrad III., 1398—1408. Welcher aus den dreien ist der vom Dichter des Zebedides gefeierte?

Die Antwort auf diese Frage geben uns Schrift und Inhalt der *Miscellanea* Christans. Die Schrift schließt zunächst Konrad III. aus. Diese ist in der That so beschaffen, daß man mit ihr nicht wohl unter die Mitte des 14. Jahrhunderts hinabsteigen, nach oben aber nicht wohl höher als in das ausgehende 13. Jahrhundert hinaufrücken darf.

Diese Schätzung bestätigt der Inhalt namentlich von A. Die Handschrift enthält fol. 15 ff. einen Kalender. Da derselbe das Fest der Heimsuchung Mariä nicht kennt — dies ist von späterer Hand hinzugefügt — so ergibt sich als Altersgrenze für den Kalender nach unten das Jahr 1389; nach oben legt das zum 16. November verzeichnete Fest des hl. Edmund diese Grenze auf das Jahr 1247, in welchem die Kanonisation des Heiligen durch Innocenz IV. vollzogen wurde.

Dem Kalender vorauf gehen fol. 14 b, von Christans Hand geschrieben, Kalenderregeln, in Versen die einen, die andern in Prosa. Diese Kalenderregeln waren jedenfalls 1346 schon geschrieben, da eine spätere zierliche Hand folgende Notiz hinzugefügt: „En lan 1346 eſtiens on quart cicle et on fiexieme don quart. Crifies les ans de notre sign. par 76 demoroient ſexante et trois.“ Aller Wahrscheinlichkeit nach waren diese Kalenderregeln aber schon 1319 geschrieben. Neben den versificierten Regeln zur Auffindung der goldenen Zahl etc. hat nämlich am Rande jemand — wie es scheint Christan selbst — die in den Regeln angegebenen Rechnungen ausgeführt, und zwar immer für das Jahr 1319. Höchst wahrscheinlich war also diese Partie des Codex A 1319 bereits geschrieben, da es nahe liegt, zu glauben, daß der Rechner seine Operationen für das eben laufende Jahr, nicht für ein beliebiges, bereits abgelaufenes ausgeführt habe.

In derselben Handschrift A sind die Blätter 3—13 zwar auch von Christan, aber augenscheinlich in späterer Zeit geschrieben und in das bereits früher fertiggestellte eingeschoben, da sie erstlich die *Salutatio ad S. Ambrosium* (fol. 2 b) unter-

brechen, die erst fol. 13a zu Ende geführt wird¹⁾, und da zweitens fol. 10a ein (jedenfalls von Christan verfasstes) „Epitaphium domini Diterici, marchalci Austriae“ sich befindet. Nun war aber der einzige österreichische Marschall des Namens Dietrich der Pilichsdorfer, welcher am 25. Dezember 1326 starb²⁾. Dies Epitaph kann also nicht vor Ende des Jahres 1326 gedichtet und geschrieben worden sein.

Ebenso stehen fol. 8b in Christans metrischem Traktate als Beispiel die folgenden Verse:

Vivat Otacharus, et sibi tartarus haud dominetur,
Salvus in aethere caelibe munere perpetuetur.

Diese Verse beziehen sich augenscheinlich auf den Lilienfelder Abt Ottokar, der 1316—1336 regierte, weisen also auf dieselbe Zeit der Abfassung wie das Epitaph Dietrichs von Pilichsdorf.

Nach dem Gesagten kann es nicht mehr zweifelhaft sein, daß Christan zu Ende des 13. und zu Anfang des 14. Jahrhunderts gelebt, gedichtet und geschrieben hat. Welchem von den beiden älteren Konraden der Zebedides zugeeignet, vermag ich, da ihre Regierungsjahre zu nahe beieinander liegen, nicht zu entscheiden³⁾.

Aus dem Gesagten geht des weiteren hervor, daß der Dichter Christan von Lilienfeld nicht sowohl der Abt dieses Namens war, der 1358—1360 regierte, sondern der ältere Christianus, der unter Abt Paul (1302—1316) als Subprior, unter Abt Ottokar (1316—1336) im Jahre 1326 als Prior vorkommt und am 4. März, ungewiß in welchem Jahre, jedenfalls vor 1332, starb⁴⁾.

¹⁾ Doch hat Christan, als die Lage fol. 8—13 eingefügt wurde, die letzten Worte der Salutatio, die fol. 13a stehen, auch fol. 2b am untern Rande beigelegt.

²⁾ Wretsko, Das österreichische Marschallamt im Mittelalter. Wien, 1898 S. 73 Note 133. u. S. 187.

³⁾ Vgl. über die Konrade Zeisberg, das Totenbuch des Cistercienserstiftes Lilienfeld, Wien 1879 [Fontes rer. Austriac. XLI], S. 7.

⁴⁾ Vgl. über die Personalien Tobner, das Cistercienserstift Lilienfeld, Lilienfeld 1891. — Tobner hat also ganz richtig vermutet, wenn er schreibt: „Ob nicht diesem Christianus die in unserer Manuskriptensammlung vorfindlichen Codices zuzuschreiben sind? Besser würden sie der Schrift nach für diese Zeit passen als für die des Abtes Christianus (1358—1360), dem sie gewöhnlich zugeschrieben werden.“ (A. a. O. S. 6.)

Es lassen sich noch einige weitere Momente anführen, die das gewonnene Resultat zu bestätigen scheinen. So enthält Cod. C einen Tractatus de ordine iudiciario a fratre Gutolfo Ord. Cist., jedenfalls Gutolf von Heiligenkreuz, der in der zweiten Hälfte des 13. Jahrhunderts schreibt. B enthält den Tractatus de terra sancta des Burkhard de Monte Sion, der 1283 blüht. Es enthält ferner den um 1264 abgefaßten Tractatus de Corpore Christi des Thomas von Aquino. Da diesem nicht der Titel eines Heiligen gegeben wird, möchte man vermuten, der Tractat sei vor 1323 geschrieben, in welchem Jahre die Kanonisation des doctor angelicus erfolgte.

Im Anhange dieses Halbbandes sind einige kleinere Gedichte vereinigt worden, die sich gleichfalls als von Christan herrührend erkennen lassen. Drei derselben, Nr. 6, 7 und 8 enthalten am Schlusse eine Art Widmung an einen gewissen Paulus, Chalous und Rudgerus. Es ist gewiß als eine Bestätigung unseres Resultates anzusehen, daß zur Zeit Christans sich nachweislich Mönche mit diesen Namen in Lilienfeld fanden. Man sehe den Nachweis in den Noten zu den betreffenden Gedichten.

IV.

Nur noch einige wenige Bemerkungen über die Verbreitung, welche die Schöpfungen der Muse Christans gefunden haben. Dieselbe ist eine weitere nicht gewesen.

Was die Reimgebete Christans betrifft, so geht aus dem im 3. Bande der Analecta Mitgeteilten hervor, daß ein Teil derselben in je eine Augsburger und Tegernseer Handschrift übergingen, in erstere vermutlich auf dem Umwege über Monsee. Da drei dieser Lieder (Anal. III Nr. 2, 37 und 38), die zweifelsohne

Im Nekrolog heißt es von Christan zum 4. März: „Christanus sacerdos et monachus, quondam prior.“ Die Eintragung von einer Hand saec. 14. (Zeisberg a. a. O. S. 56). Dieses „quondam prior“ besagt wohl nicht notwendig, daß Christan bei seinem Ableben nicht mehr Prior war, da auch Konrad II. als „quondam abbas“ eingetragen; Zeisberg S. 124. Nehmen wir an, er sei als Prior gestorben, so werden wir spätestens das Jahr 1332 als sein Todesjahr festhalten dürfen, da sein Nachfolger im Priorate 1332 in dieser Stellung vorkommt. Von ihm, dem späteren Abte Leopold, schreibt Tobner: „Er wird unter Ottokar Prior genannt, wurde 1325 camerarius, später aber nach (dem sub 73 erwähnten) Christanus (jedenfalls vor 1332) wieder Prior.“ A. a. O. S. 7. Demnach war Christan Prior von 1325 bis um 1332.

auch von Christan herrühren¹⁾, in den Lilienfelder Handschriften fehlen, so können auch diese nicht als absolut lückenlos angesehen werden, wenigstens was die Reimgebete betrifft. Letztere bilden auch in den Lilienfelder Handschriften nirgends ein geschlossenes, einheitliches Ganze, stehen vielmehr in A an drei Stellen zerstreut und sind augenscheinlich mit späteren Nachträgen von der Hand Christans selbst untermischt. Der Rhythmus auf die hl. Ursula Nr. 82 ging außerdem in zwei Salzburger Handschriften, der auf Agnes (Nr. 27) in einen Codex von Kremsmünster über (vgl. Anal. XV, 32 und 234). Eine etwas weitere Verbreitung scheint der Rhythmus de s. Bernhardo: Ave, pater monachorum, gefunden zu haben, da er in Handschriften von St. Emmeram, Lehnau, Hildesheim und St. Trond auftaucht. Zu bemerken ist, daß unter diesen „Salutationes“ sich solche auf Hippolyt, Georg und Koloman finden, d. h. auf die Patrone der Lilienfeld zunächst gelegenen niederösterreichischen Stifte von St. Pölten, Herzogenburg und Melk.

Was die Reimofficien angeht, so fällt zunächst auf, daß dieselben keineswegs alle für Cistercienser geschrieben, ja nicht einmal alle monastisch sind, daß vielmehr sechs derselben die kurze, nicht-monastische Form aufweisen. Dieselben waren augenscheinlich nicht für Lilienfeld, sondern für andere Kirchen und Klöster bestimmt; so das Altmann-Officium (Form des Benediktiner Breviers) wohl zweifellos für Göttweig, das Georg-Officium (kurze Form) für das benachbarte Herzogenburg. Diese Auffassung bestätigt der Umstand, daß Christan der Mehrzahl seiner Officien auch Sequenzen beifügte, deren Gebrauch in der Liturgie der Cistercienser untersagt war. Nur befremdet es, daß solche Sequenzen sich mitunter auch bei solchen Officien finden, welche die Form des Cistercienser-Breviers aufweisen (vgl. Nr. 5, 6 und 11). Ferner befremdet, daß das Officium auf Koloman, das man für Melk bestimmt ansehen möchte, zwar eine Sequenz, daneben aber den Aufbau eines Cistercienser-Officiums hat. Das Officium hat in der That in Melk keinen Eingang gefunden — man bediente sich dort des Officiums Anal. XXV Nr. 52 —, wohl aber begegnen wir der Sequenz Christans

¹⁾ Vgl. den Nachweis in diesem Bande IV Nr. 3, 26 und 27 in den Noten.

in geschriebenen Melker und gedruckten Passauer Mefsbüchern, aus welchen sie in die Acta SS. Oct. III, 35 3, Daniel, II, 192 und Kehrein S. 369 übernommen wurde. Von den Officien sind zwei auf Anna und Erasmus (Nr. 4 und 8) aus anderen Quellen und in anderer Form bereits Anal. XXV, 69 ff. u. 283 ff. veröffentlicht, während sich das Georgsofficium in Herzogenburger Handschriften findet; von den Sequenzen ist eine Nr. 6, wie erwähnt, bei Kehrein a. a. O., zwei, Nr. 8 und 14, Anal. IX, 149 und 261 aus Göttweiger und Neuklosterer Quellen mitgeteilt.

Von den Salutationes Christans erscheint eine, Nr. 20, auch in deutscher Übertragung, wenngleich in verändertem Versmaße. Man ist umsomehr geneigt, den Dichter des Originals auch für den Verfasser der Übertragung zu halten, als diese von seiner eigenen Hand hinzugefügt ist¹⁾. Noch ein anderes deutsches Marienlied von nicht geringer poetischer Schönheit findet sich von Christans Hand geschrieben in A fol. 14 a am unteren Rande nachgetragen. Ist er auch Verfasser dieses Liedes? Man kann es glauben und möchte es wünschen. Hier das Lied:

O suezz ob aller fvzzichait,
O svezzv chaiferinne,
O wird ob aller wirdichait,
O zartev fñnerinne,
Maria, tröfterinne,
Wirf mir antlas meiner fhult,
Mit rainem lebn gib mir gedult,
O funden fwenderinne.
Dv paradeis, dv blündes reis,
Geblüt von chuneges chunne,
Dv herrin spil, dv forgen zil
Dv liechter dan div fvne,
Maria, frevdenbrunne,
Dv troft aller genaden vol,
Nv tv mir an der selen wol
Dv meines herzen wunne.
O herzen travt, ein fvzes chraut
In meines herzen garten,
Dv tröftes vol, ich will und fholt
Stet deiner gnadin warten,
O zart ob allen zarten,
Maria, meiner selen troft,
Behvete vor der hellen röst
Mit fvnden mich bewarten.

¹⁾ Vgl. die Übersetzung bei Nr. 20 in den Noten.

Dv lilie blanc, dv faiten clang,
Dv vrewdenbringerinne,
Dv rosen var, dv svne klar,
Erlevchte meiner sinne,
Maria, chuneginne,
Nv fwr(i) mich in der engel chor
Vnd la mich nicht zelang hie vor,
O herzinbrennerinne. Amen.

V.

Es erübrigt hier anzufügen, daß infolge der vorstehend geführten Untersuchungen aus dem poetischen Eigentume Ulrichs von Wessobrunn die Anal. III, 171 ff. mitgeteilten Verse zu streichen sind. Dieselben haben mit seinen Poesieen nur drei, allerdings frappante, Ausdrücke gemein: den Gebrauch von Iebusaeus als Synonym von Satan, von iubilaeus im Sinne von iubilans und die Vorliebe für ein beigefügtes *ocius, propere* etc. Dagegen unterscheiden sie sich wieder von den Gedichten Ulrichs durch eine diesem ganz unmögliche Kürze sowie dadurch, daß die zahlreichen anderen Kennmale Ulrichs (vgl. Anal. VI, 7—13; XXXVIII, 5—7) sich in diesen Liedern nicht finden. So bedient sich z. B. Christan in seinen rhythmischen Dichtungen nicht ein einziges Mal der Ulrich so geläufigen Formen *mis und tis*, während er sie doch in seinen metrischen Gedichten, wenn auch mit Maß, benutzt.

Der Verfasser dieser Rhythmen gehört selbstverständlich auch nicht unter die Nachahmer Konrads von Gaming, der jünger ist als Christan. Ob letzterer nicht nur zeitlich früher gedichtet hat als der Karthäuser, sondern auch durch seine Dichtungen Einfluß auf die Muse des Hainburger Sängers geübt hat, wage ich hauptsächlich deshalb nicht zu behaupten, weil die Lieder Christans sich nur sehr geringer Verbreitung erfreuten, während die Konrads in Deutschland wenigstens sozusagen in aller Hände kamen.

Am Schlusse angelangt, habe ich die angenehme Pflicht, dem derzeitigen Prälaten des altherwürdigen Stiftes Lilienfeld, Sr. Gnaden Abt Iustinus I. Panschab, für die ebenso großmütige als liebevolle Förderung dieser Arbeit den tiefgefühlten Dank auszusprechen. Unter den liturgischen Dichtern des Mittelalters behauptet fortan Christianus wenn nicht einen hervorragenden,

jedenfalls einen höchst ehrenvollen Platz. Dafs meine schwache Kraft ihm dies kleine literarische Monument zu setzen imstande war, ist das Verdienst des hochherzigen Prälaten, den ich bitte, die Widmung dieser geringen Arbeit als ein Andenken an die mir unvergeßlichen Tage entgegenzunehmen, die ich in dem Heiligtume zubringen durfte, welches Natur und Kunst in seltenem Wettstreit gekleidet haben wie jene „Lilie des Feldes“, deren Glanz nach dem Urteile der ewigen Schönheit die Pracht eines Salomon zu verdunkeln imstande ist.

Wien, den 5. Mai 1902.

Guido Maria Dreves.

I.

H Y M N I.

1

2

1. De sancto Achatio.

1. Amator dulcis hominum
Caneris, Iesu Domine,
Usque ad terrae terminum
A solis ortus cardine.	5. Claram sic et purpuream
Numero decem palmitum
Tuam consummas vineam,
Deus tuorum militum.
2. Concilias Achatium
Tibi cum turba procerum
Militum novem milium,
Conditor almesiderum.	6. Iudicati supplicia
Crucis volenter subeunt,
Fulget crucis victoria,
Vexilla regis prodeunt.
3. Hos spernendo simulacra
Turbis unis fidelium
Sanguinea per lavacra,
Rex Christe, factor omnium.	7. Veneremur hos nobiles
Per pietatis opera,
Qui meruerunt stabiles
Aeterna Christi munera.
4. Ad Deo dignos comites
Theodori cum gaudio
Mille coniungis milites,
Iesu, nostra redemptio.	8. Sit nunc hic et in patria
Vera nobis felicitas,
Laus tibi sit et gloria,
O lux, beata trinitas.

B fol. 164 b. — Nach Str. 3 Divisio. — Der Hymnus steht bereits aus einem Lilienfelder Breviere, mitgeteilt Anal. IV, 68, Nr. 95.

2. De sancto Altmanno.

1. De mundi sentibus exsurgit rosula
Cunctorum sentibus ferens miracula,
Virtutum opifex, Altmannus pontifex;
Gaude, mater ecclesia.
2. De gente Saxonum ut sol progreditur,
In ipso consonum nil saxis proditur,
Sed totus fulgidus totusque floridus,
Totus refertus gratia.
3. Fortunae aleam sprevit industria,
Peccati lanceam fregit constantia,
Satanae frameam totam vipeream
Virtutis vicit gladio.
4. Brachium porrigit suum ad fortia,
Deo cor erigit aspernans noxia
Floret vigiliis, instat ieiuniis,
Salutis viget studio.

5. Vineae separat fractam maceriam,
Tribulos separat, plantat iustitiam,
De culpae fovea, de mortis cavea
Animas tollens liberat.
6. Canora dramata tanto pontifici
Mundi per climata animo supplici
Decantent populi omnes et singuli,
Laudes mens omnis referat.
7. Iuvamen porrige tuae clementiae
Precesque dirige ad patrem gloriae,
Praesul praecipue, sollerter dilue
Cuncta nostra facinora.
8. Patri piissimo honor, imperium,
Nato clarissimo decus sit regium,
Sancto spiritui solvamus cernui
Cuncta laudes per tempora.

B fol. 168 b.

3. De sancta Anna.

1. Novi ut ortu sideris
Maeror cedat et gemitus,
Paraclitus qui diceris,
Veni, creator spiritus.	4. Anna virtutum floribus
Floruit ab infantia,
Cuius da, Iesu, precibus
Beata nobis gaudia.
2. Nova quidem sollempnia
Novum ornat praeconium,
Nova da nobis gaudia,
Deus, creator omnium.	5. Solve de culpae nexibus
Amore nos propitio,
Salutem confer omnibus,
Iesu, nostra redemptio.
3. Anna, sidus aethereum,
Vivis iuncta sideribus,
Terra, pontus, empyreum
Exsultet caelum laudibus.	6. Ardorem fuga noxium,
Faeces expurga scelerum,
Pacem largire cordium,
Conditor alme siderum.
7. Sit nunc hic et in patria
Vera nobis felicitas,
Laus tibi sit et gloria,
O lux, beata trinitas.

B fol. 166 a. — Dieser Hymnus steht bereits, wenn auch mit anderem Anfang und bedeutend verändert, Anal. IV, 82, Nr. 138.

4. De sancto Bartholomaeo.

1. Bartholomaei inclitis
Da solita clementia,
Iesu, prece et meritis
Beata nobis gaudia. | 2. Verbi succidat gladio
Vepres ut idolatriae,
De gratiae das gremio,
Splendor paternae gloriae. |
|---|---|

3. Illustre semen seminat
In cordibus fidelium,
In ipsis unde germinat
Magnum salutis gaudium.	6. Stupenda patientia
Diras poenas martyrii
Tua suffert pro gloria,
Summi largitor praemii.
4. Granorum iacta palea
Tritici multum numerum
Tua defert in horrea,
Conditor almesiderum.	7. Hinc de mundo feliciter
Transmigrat super aethera,
Degustat ubi iugiter
Aeterna Christi munera.
5. Sollers ut apis pluribus
Tibi felici studio
Dat mel de mundi sentibus,
Iesu, nostra redemptio.	8. Sit nunc hic et in patria
Vera nobis felicitas,
Laus tibi sit et gloria,
O lux, beata trinitas.

B fol. 171.

5. De sancto Colomanno.

Ad Vesperas.

1. Novelli sideris exorto iubare
Mundus cum superis festo non impare
Promunt praeconia, nos enim gratia
Visit ex alto oriens.
2. Granum proicitur in terrae gremium,
Dans, quando moritur, fructum eximium,
Sic post martyrium odorem varium
Dat Colomannus moriens.
3. Ictus supplicii fortiter patiens,
Palnam martyrii ovans suscipiens,
Hinc beneficia mater ecclesia
Per eum plura suscipit.
4. Qui patientia tormenta superat,
Meriti gratia aegrotos reparat,
Effuso sanguine pro Christi nomine
Bravium viae arripit.
5. O martyr, semina culparum remove,
Virtutum germina in nobis promove,
Ut ita libere possimus currere
In mandatorum semita.
6. Implora precibus iugibus Dominum,
Nobis pauperibus amorem geminum
Libens ut tribuat atque nos instruat
Reddere vota debita.

7. Nostraque inclitis describi nomina
Procura meritis in vitae pagina,
Ut poli solium post hoc exsilium
Capiamus feliciter.

8. Patri ingenito honor et gloria,
Sit unigenito salus, victoria
Benigno flamini sit, trino numini
Laus sit nunc et perënniter.

B fol. 167 7. b. — Nach Str. 4. Divisio. — Vgl. Anal. IV 145, woselbst dieser Hymnus als „de s. Georgio“ mitgeteilt ist aus Herzogenburger Quellen, in denen er sich bei dem Georgius-Officium Christians findet.

6. De sancto Colomanno.

Ad Tertiam.

1. Gaude, o felix Austria,
Cedant adversa penitus,
Veni augere gaudia
Nuncsancte nobis spiritus.	4. Per aquam et incendium
Necis hunc amarissimae
Ducis in refrigerium,
Aeterne rex altissime.
2. Laudes conemur cantibus
Colomanno depromere
Novo in nostris partibus
Iam lucis orto sidere.	5. Odorem dat, cum frangitur,
Dulcem vas pigmentarium,
Dat martyr hic, cum moritur,
Magnum salutis gaudium.
3. Gratiae charismatibus
Colomannum egregium
Ornasti et virtutibus,
Rex Christe, factor omnium.	6. Precamur, multifariam
Ad lucem, quam inhabitas,
Post hanc nos duc militiam,
O lux, beata trinitas.

B fol. 167 b. sq.

7. De sancto Colomanno.

Ad Completorium.

1. Colomanni da precibus
Nobis laudare Dominum
Devotis, Iesu, laudibus
Te lucis ante terminum.	3. Soluta carnis sarcina
Omni deterso vitio
Nos duc ad poli limina,
Iesu, nostra redemptio.
2. Virtute solve solita
Nostrorum rete scelerum
Per huius sancti merita,
Conditor alme siderum.	4. Sit nunc hic et in patria
Vera nobis felicitas,
Laus tibi sit et gloria,
O lux, beata trinitas.

B fol. 168. a. —

8. De sancto Dorothea.

1. Caelestis patria carmen angelicum,
Mater ecclesia hymnum symphonicum,
Dulce spirantia depromant canticum
Dorotheae pro gloria.
2. De caeli patria fulget haec stellula
Mundo nobilia ferens miracula,
Laetentur omnia cuncta per saecula,
Solum, polus et maria.
3. Sole praeclarior laudis haec titulo,
Austro fulgidior virtutum speculo,
Igne activior amoris osculo,
Nostris sit votis aptior.
4. Mitis et humilis, exemplo inclita,
Ad bonum agilis, abhorrens vetita,
Tota laudabilis, virtute solita
Nobis assit placabilis.
5. Ope fortificat vallem miseriae,
Vita aedificat domum ecclesiae,
Laude magnificat principem gloriae,
Universa laetificat.
6. Nunc pernox porrigat manum labentibus,
Prolapsos erigat precibus ingibus,
Erectos corrigat pravis ab actibus
Et ad salutem dirigat.
7. Patri fortissimo laus et imperium,
Verbo doctissimo regnum sit regium,
Pneumati optimo decus eximium,
Uni trino dulcissimo.

B fol. 172 b.

9. De sancto Erasmo.

1. Erasmi de victoria
Psalmis, hymnis, dramatibus
Gratuletur ecclesia,
Exsultet caelum laudibus.	4. Signis, verbis, subsidiis
Animas infidelium
Tuis dedit imperiis,
Rex Christe, factor omnium.
2. Regis ferocis pertulit
Erasmus disterminium,
Aegrotis mente contulit
Magnum salutis gaudium.	5. Multo caesum martyrio
Martyrem hunc emeritam
Unis digne consortio,
Deus, tuorum militum.
3. Ardebat quidem reddere
Heredes tui filii
Tuo tibi ex munere,
Summi largitor praemii.	6. Valvam pandis aetheream
Sancto tanto dignissime
Post coronam pupuream,
Aeterne rex altissime.

7. Subventu nos propitio
Consolari divinitus
Cum patre et cum filio
Veni, creator spiritus.

B fol. 172 a. — 3, 3 ex fehlt. — Siehe diesen Hymnus bereits aus
anderen Quellen Anal. IV, 135, Nr. 245.

10. De sancto Leonhardo.

1. Humi de tribulis novella rosula,
Omnium oculis stuporis gerula,
Praepollens inclitis beatus meritis
Leonhardus progreditur.
2. Gerens innoxiam salubri gratia
Hic innocentiam a pueritia
Multis vigiliis atque ieiuniis
Leges carnis persequitur.
3. Ferri compedibus quos victos noverat,
Piis precatibus protinus liberat,
Sic adest omnibus se invocantibus
Sospitatis dans gratiam.
4. Ipsius vernula, oppressus graviter
Fera per vincula, solutus leniter
Catenae sarcinam ferrique machinam
Sancti fert ad ecclesiam.
5. Alta de fovea, qua vir infoditur,
Arcaque lignea cum superponitur,
Sanctus adveniens, captum eripiens
Dat libertati pristinae.
6. Sic multis talia virtute redolens
Dat beneficia, sincere condolens,
Verbo mirificus, ope salvificus
Salvatoris in nomine.
7. Invamen porrigat suae clementiae,
Precatus dirigat ad regem gloriae,
Dentur ut praemia nobis in patria
Gaudiorum cum foenore.
8. Patri ingenito eiusque filio,
Pneumati inclito sit iubilatio,
Honor, victoria, decus, laus, gloria,
Nunc et in omni tempore.

B fol. 163 a. — 6, 2 wieder redolens Hs.

11. De sancta Martha.

1. Marthae sacris sollempniis
Clerus adludat cantibus,
Plebs gratuletur gratiis,
Exsultet caelum laudibus.	4. Tuae crucis signaculo
Draconem necat impium
Salutem dans haec populo,
Rex Christe, factor omnium.
2. Alum laudamus hospitem
Marthae, te, Iesu Domine,
Usque ad terrae limitem
A solis ortus cardine.	5. Hac in valle tam misera
Nostrarum sanas veterum
Culparum per hanc ulcera,
Conditor almesiderum.
3. Resuscitasti Lazarum
Precis huius praesidio
Depopulando tartarum,
Iesu, nostra redemptio.	6. Assit hic et in patria
Plena nobis felicitas,
Laus tibi sit et gloria,
O lux, beata trinitas.

B fol. 170 b.

12. De sancta Petronella.

1. Petronellam caelestibus
Iungis choreis hodie
Multis faustam virtutibus,
Splendor paternae gloriae.	4. Virginitate floruit
Pudoris fulta lilio,
Sponsum te digne meruit,
Iesu, nostra redemptio.
2. Invenisti mirabilem
In tui grege populi
Margaritam hanc nobilem,
Iesu, salvator saeculi.	5. In caeli per te floribus
Thronus datus floridior
Es ipsi cum virginibus,
Iesu, corona celsior.
3. Corde, ore et opere
Sibi sponsum et dominum
Quaesivit te summopere,
Iesu, corona virginum.	6. Sit nunc hic et in patria
Vera nobis felicitas,
Laus tibi sit et gloria,
O lux, beata trinitas.

B fol. 168 b.

13. De ss. Simone et Iuda.

1. Firmamentum ecclesiae
Nova produxit sidera,
Fontem miremur gratiae
Talia dantem opera.	3. Errore adhuc perfidam
Pariter suum dirigunt
Gressum ambo in Persidam,
Quam vitae verbis erigunt.
2. Iudas Mesopotamiam
Pontumque Deo dedicat,
Et per Aegypti patriam
Simon salutem praedicat.	4. Principem Babylonicum
Baptismi mundant gratia
Populumque barbaricum,
Ceum quadraginta milia.

Dreves, Christianus Campoliensis.

5. Idolorum pontifices
Tota permota patria
Virtutum hos opifices
Lucis torquent angustia.	7. Reatus ut a sarcina
Liberati feliciter
Caeli carpamus limina
Cum angelis perenniter.
6. Tales duces et praesules,
Talia luminaria,
Nos consolentur exsules
Hac in mundi miseria,	8. Honor patri ingenito
Eiusque unigenito,
Sit semper laus et inclito
Spiritus paraclito.
- B fol. 169 b. — Nach Str. 5 Divisio.

14. De sancto Udalrico.

1. Solarem radium luce purissimum
Terra dat gremium mundo gratissimum,
Gaudium exsulum, coronam praesulum,
Udalricum antistitem.
2. A pueritia hic innocentiam
Felici gratia tenet innoxiam,
Instans ieiuniis piisque studiis
Carnis elisit fomitem.
3. Prudenter laqueum devitat scelerum,
Virtutum clipeum contra pestiferum
Satanam protulit et ita propulit
Diras eius insidias.
4. Morum charismate notos laetificat,
Famae aromate omnes aedificat,
Verbis gratificat, ope fortificat
Contra cunctas molestias.
5. Marthae obsequia die fideliter,
Mariae studia nocte viriliter
Agebat pontifex, ne mille-artifex
Plaga mortis hunc feriat.
6. Non terrae gremio talentum creditum
Noque sudario velat absconditum,
Verum hoc variis dat nummulariis,
Multum ut lucrum faciat.
7. Superna sitiens Euge dominicum
Audit ingrediens conventum caelicum,
Stola primaria fultus et gloria
Cum gaudiorum foenore.
8. Patri ingenito eiusque filio,
Pneumati inclito sit iubilatio,
Honor, victoria, decus, laus, gloria
Nunc et in omni tempore.

B fol. 167. — 3, 1 laqueos.

II.
OFFICIA.

.

.

.

1. De Corpore Christi.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Hodie recolitur
Festum gratiarum,
In quo Christus sumitur,
Panis animarum.
2. Christus panem tribuit
Se cena finali,
Comedi quem docuit
Iubilo mentali.
3. Si quis edit dulciter
Ex hoc pane vivo,
Vivet in me iugiter
Et in eo vivo.
4. Arae superponitur
Isaac dilectus,
Mente Christus editur
Prae cunctis electus.
- R. Angeli empyrei,
Homines cinerei
Verbum increatum
Edunt cum laetitia,
Plenum omni gratia,
Mundo toti gratum.
- V. Panis corda ingiter
Cibans angelorum
Fit misericorditer
Foenum iumentorum.
Ad Magnificat.
- A. Ave, manna angelorum,
Iesu, vivens hostia,
Fons et arrha gaudiorum,
Mala fugans omnia,
Corda nostra, prob, exusta
Culpae per incendium

Virtutum flore venusta
Fac, o cordis gaudium.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus cum laudibus
Christum Deum et hominem,
Qui dat in escam mentibus
Suam carnem et sanguinem.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Corrigit pestiferum
Cor ut homo reus,
Fructum salutiferum
Se cordi dat Deus.
2. Fructu vivi olei,
Frumenti cibantur,
Annulo cum fidei
Iusti subarrhantur.
3. O pars mei calicis
Et hereditatis,
Iesu, mundo sufficis
Te totum dans gratis.
4. Nostrum pingue, Domine,
Fiat holocaustum,
De tuo dans sanguine
Vitae nobis haustum.
5. Mensa nobis hodie
Domini paratur,
Tribulans ut facie
Salutis frangatur.
6. In voce laetitiae
Sonus epulantis
In mensa cotidie
Dei cibum dantis.

Responsoria.

1. Deus invisibilis
Factus est visibilis
Carne et localis,
Mortalis evaderet
Ut mortem et viveret
Deo immortalis ;
V. Parat in dulcedine
Deus maesto mensam
Per plenam solamine,
Gratiam immensam.
2. O beatum incendium,
Quo Deus pater filium
Nobis dat in edulium
Contra mortis imperium !
V. Faciamus candida
Nostra vestimenta
Accedentes vivida
Christi sacramenta.
3. Dulcis Deus artifex,
Verbum carnem efficit
Artem per divinam,
Dulcem pius opifex
Menti nostrae conficit
Hoc ad medicinam ;
V. In carne ac sanguine
Te das, quod es, Domine.
4. Melchisedech ordine
Sacerdos, o Domine,
Nostram ad salutem
Cibi sub velamine
Tuam plenam numine
Obumbras virtutem ;
V. Manna pluis ecclesiae,
Pluis coturnices,
Splendor paternae gloriae,
Gaudeant felices.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Altaris communio
Data ad salutem
Renovat in gaudio
Nostram iuventutem.

2. Nos altare, Domine,
Tuum satiavit,
Tuo cor in sanguine
Nostrum exsultavit.
3. Gloriosa civitas
Sion praedicatur,
In qua vera caritas
Deus humanatur.
4. Christus parvus, humilis
In humanitate,
Magnus et laudabilis
In divinitate.
5. Notum facis, Domine,
Tuum salutare
Volens mundum sanguine
Ipsius salvare.

Responsoria.

1. Qui meae carnis epulum
Edunt, adhuc esurient,
Sanguinis mei poculum
Qui bibunt, adhuc sitient,
Cordis vigent robore
Mystico in corpore
Nec unquam deficient.
V. Digne dignos satiat
Gratia divina,
Cum Christus se palliat
Veste frumentina.
2. Carnis meae pinguedine
Et sanguinis dulcedine
Fideles salvantur,
Indurati malitia
Credendi pertinacia
Perversi damnantur.
V. Qui ad corpus Domini
Indigne accedit,
Cani par non homini
Damnatus discedit.
3. Meae carnis ferculo
Sanguinisque poculo
Qui se digne cibatur,
Eius sum refectio,
Ipse mea mansio,
Nam me bene libat.

- V. Quicumque se reficit
Vivo caeli pane,
Ille nunquam deficit
Vivens in me sane.
4. Non dentem sed animum
Ad sumendum azimum
Panem praeparemus,
Istum fide credula
Atque mente sedula
Cibum rulinemus;
- V. Iste panis sensificat
Cor nostrum et vivificat.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

- A. Pane vitae alitur
Atque intellectus,
Vera fide pascitur
Cum noster affectus.
- Responsoria.
1. Devotis qui mentibus
Est vitalis esus,
Accepit cenantibus
Panem illum Iesus
Porrigenis discipulis,
Quisque vivis epulis
Ut fiat obesus,
- V. Et dixit: hoc facite
In mei memoriam
Offerentes debite
Salutarem hostiam.
2. Panem in meridie
Cum Ioseph comedimus
Mundi salvatore,
Sic Christum cotidie
Pura mente sumimus
Christiano more;
- V. Hic panis venit de caelo
Frumenti absconsus velo.
3. Iesu panis fortificans,
Confirmans et vivificans
Ab omni languore,
Sana nos salubriter,
Comedamus iugiter
Ut te pleno ore;

- V. Domine nos pabulo
Vitae ciba grato,
Signato in vitulo
Bene saginato.
4. Panem et carnes Eliae
Corvi portant bis in die
Sine negligentia,
Omni die Deo gratum
Agnum sic immaculatum
Immolat ecclesia.
- V. Sumit in iudicium
Panem Christi malus,
Qui bono remedium,
Vita est et salus.

In Laudibus.

Super Psalmos.

- A. Bibite, carissimi,
Et inebriamini
Ad mensam altissimi
Assistentes Domini.
- Ad Benedictus.
- A. Benedictus es oriens,
Qui ex alto progrediens
Dedisti te hominibus
Et devotis mentibus
Edere fecisti.
Largire virtutem,
Ut te comedentibus
Nobis cum caelestibus
Tribuas salutem.

Per Horas.

Ad Primam.

- A. Da nostrum cotidianum
Panem nobis hodie
Tuam per divinam manum,
Iesu, princeps gloriae.

Ad Tertiam.

- A. Cum sit eucharistia
Panis in figura,
Vitae tamen gratia
Latet ibi pura.

Ad Sertam.

4. Dulcis est memoria
Illi super omnia,
Qui mortem annuntiat
Christi, donec veniat.

Ad Nonam.

- A. Sumpto digne sanguine
Domini lavamur
Et ab omni crimine
Prorsurs emundamur.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. O felix convivium,
Iesu, et conviva,
Nobis sis edulium,
Qui es salus viva.
2. Panem subcinerium
Comedens Elias

Tale per edulium
Suas complet vias.

3. Panis hordeaceus
Madian subvertit,
Cum panis virgineus
Se in nos convertit.
4. Delicias dat regibus
Pinguis Aser panis,
Congruit iste mentibus
Devotis non vanis.

Ad Magnificat.

- A. Iesu, nostra felicitas
Summa et fontalis,
Spiritalis festivitas,
Iubilus mentalis,
Tuae carnis et sanguinis
Cibum das benignus,
Ut sit beatitudinis
Nostrae certum pignus.

B fol. 162 a sq. — In der 2. Nokturn ist in der Hs. eine Antiphon ausgefallen. — In Laud. Ad Bened. 4 fehlt vielleicht eine Silbe.

2. De sancto Achatio.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Hodie ecclesia
Collaudans cum gaudio
Dedit decem milia
David, Dei filio.
2. Bethlehem propaginem
Istam generosam
Genuit, per sanguinem
Deo gloriosam.
3. Candidant in sanguine
Stolas suas agni
Martyres certamine
Et tropaeo magni.
4. Labiorum vitulos
Christo obtulerunt,

Portantes manipulos
Palmas acceperunt.

- B. Decachordum psalterium
Martyrum decem milium
Iubilans canit caelicum
Deo in caelis canticum.
- V. Chorus iste gloria
Fulgens et honore
Fuso caeli gaudia
Possidet cruore.

Ad Magnificat.

- A. Ararath, cum gloria
Digne gratularis,
Tot quia praesentia
Martyrum ditaris,
Gloriaris merito
Felix hoc deposito,
Mons o salutaris.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Iubilemus glorie
Regi, vero Deo,
Qui coronat hodie
Martyres tropæo.

In 1. Nocturno.

Antiphonæ.

1. Samson novus, princeps fortis,
Revehendo spolia
Martyrum de fauce mortis
Decem vexit milia.
2. Res mirandæ, res novellæ,
Plenæ Dei opere,
De luto consurgunt stellæ,
Violæ de pulvere.
3. Qui de terra fecit caelum,
Angelum de homine,
Sanctos hos per crucis prelum
Novo signat nomine.
4. Martyrum te candidatus
Collaudat exercitus,
Iesu, tuus cum beatus
Debriat hos spiritus.
5. Pro iugo das libertatem
His, pro lege gratiam,
Pro figura veritatem
Et pro via patriam.
6. Triumphantes hos athletas
Tuo lotos sanguine
Ad vitæ conducis metas,
Iesu, dulcis Domine.

Responsoria.

1. Romanæ primicerius
Legionis, Achatius,
Augustis fugientibus
Stat et obstat milibus
Tantum cum novenis

Hostibus instantibus
Milibus centenis;

V. Sensus fugit, cor hæesitat,
Vigor et virtus cespitat.

2. Tantis in angustiis
Victimant pro hostiis
Hoedum suis deis,
Sperantes propitium
Sibi patrocinium
Fieri ab eis;

V. Cor plus horum tabuit
Maiori defectu,
Optato cum caruit
Affectus effectu.

3. Milites cum deficerent
Desperatique fugerent
Tristes et imbelles,
Angelus: Christo credite,
Dixit, et ita caedite
Hostes et rebelles;

V. Credentes vincunt, Domine,
Hostes in tuo nomine.

4. Veri virtus Gedeonis
Gentem fugat aquilonis
Accensis lampadibus,
Istam Dominus cohortem
Vexit fidei ad sortem
Fugatis erroribus;

V. Tantæ rei mutatio
Dextrae excelsi actio.

In 2. Nocturno.

Antiphonæ.

1. Aquæ vini induunt
Congrue naturam,
Idolorum respuunt
Dum isti culturam.

2. Martyrum tot milia
Passibus virtutis
Currunt cum lætitia
Ad fontem salutis.

3. Martyres ad fortia
Bella animati
Felici victoria
Gaudent decorati.
4. Blandimenta noxia
Isti contemnentes
Supernorum gaudia
Merentur gaudentes.
5. Carnis per interitum
Hi quando plectantur,
Beatorum meritum
Digne consequuntur.
6. Deus stola gloriae
Martyres decorat,
Pascit in meridie,
Praemiis coronat.

Responsoria.

1. Regina aromata
Austri et charismata
Defert Salem regi,
Dum mater ecclesia
Martyrum tot milia
Christi subdit legi,
- V. Quibus Christus vita vitam
Sua morte dat cupitam.
2. Sol caelestis patriae
Lumen spargens gratiae
Aureos in clipeos,
Dominus hos milites
Fide fecit divites
Et cruore roseos.
- V. Fortitudo gentium
Vere dissipatur,
Vertex per hos montium
Dum illuminatur.
3. Quinque reges gentium
Substrati sub pedibus
Gemunt Hebraeorum,
Gaudent Euphratensium
Victis isti regibus
Et Cadarenorum;
- V. Illos crux praedonum punit,
Hos Christo crux Christi unit.

4. Opere laudabiles,
Merito mirabiles
Isti bellatores,
Non armis sed animis
Dantes lumen proximis
Redduntur victores;
- V. In vaginam gladium
Suum ut miserunt,
Ad caeleste bravium
Fide pervenerunt.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

- A. Augetur laetitia
In regno caelorum
Istorum praesentia
Martyrum sanctorum.

Responsoria.

1. Milites principibus
Pro Christo ferocibus
Quando praesentantur,
Singuli in singulis
Suspensi patibulis
Crucis indicantur;
- V. Gemmae dantur suis,
Oves lupis, canibus,
Heu, sancta iactantur.
2. Sancti cum lapidabantur,
In ora revertebantur
Saxa lapidantium,
Sic, dum virgis caedebantur,
Arefactae siccabantur
Manus flagellantium;
- V. Illuc digne revertuntur
Fluctus, unde oriuntur.
3. Ista vasa aurea
In fornace ferrea
Plenius probata
Delata sunt omnia
Ad poli convivia,
Ubi sine termino
Obtinent eum Domino
Gaudia optata;

V. Horum spes est immortalis,
Nam habent Dei sub aliis
Praemia beata.

4. Mari mersis hostibus
Fideles laetantur
Signatisque postibus
Sanguine salvantur,
Reddita primaria

Stola sic de alia
Stola securantur;

V. Martyres hi nobiles,
Caritate stabiles,
Angelis aequantur.

In Laudibus.

Super Psalmos.

A. Martyres de clibano
Mundi sumpti tympano
Laudant et in organo
Dominum de Libano.

Ad Benedictus.

A. Benedictus es, Domine,
Tu fidei qui lumine
Sanctos hos suo sanguine
Tibi consecrasti,
Ipsorum contuberniis
Caelicolas sollempniis,
Christicolas suffragiis
Abunde ditasti.

Per Horas.

Ad Primam.

A. Austri dulcis flamina
Germina fecundant,
Martyrum tot agmina
Caelestes secundant.

Ad Tertiam.

A. Gedeonis vellera
Rore infunduntur,
Martyres sic munera
Vitae sortiuntur.

Ad Sextam.

A. Morti se impendunt isti
Pro amore Iesu Christi,
Plus quam ad convivia
Currunt ad supplicia.

Ad Nonam.

A. Ampliavit viscera
Christus pietatis
Pro laeva sub dextera
Sanctis transmutatis.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Singuli in crucibus
Martyres adfixi
Fidei sub legibus
Stant in finem fixi.
2. Decem mutatoria
Missa Helisaeo
Signant, quod ecclesia
Mittit istos Deo.
3. Beatis coniubilant
Astra matutina,
Qui cruore rutilant
Hora vespertina.
4. Hi per patientiam,
Qua mundum vicerunt,
Supernorum gloriam
Laeti intraverunt.

Ad Magnificat.

A. Martyrum tot cunei
Passione rosei
Non tullela clipei
Sed virtute fidei
In Christo fundantur,
In caelesti curia
Vera in laetitia
Honore et gloria
Cum stola primaria
Merito ditantur.

A. Martyres vi rapiunt
Caelum Deo digni,
Sola Dei sapiunt
Tropaeo insigni.

A. Cumulantur gaudia
Per tot natalitia
Martyrum cum gloria
In caelesti patria.

B fol. 164 a sq. A. — Brev. ms. Campoliliense saec. 13. Cod. Campolilien.
7. add. saec. 15. B. — In 1. Vesp. A 2, 4 Deo fehlt B. — Ad Magn.
A, 6 Felix fehlt B. — Ibid. 7 o fehlt B. — In 1. Noct. A 1, 2 Eruendo
B. — R 1, 4 scheint eine Silbe zu fehlen. — R 1, 8 ratio haesitat B. —
R 3, 8 imbecilles B. — R 4 und alles weitere fehlt B.

3. De sancto Altmano.

In 1. Vesperis.
Antiphonae.

1. O mater ecclesia
Felix et fecunda,
Altmani praeconia
Prome laetabunda.
2. Iugum sanctum teneris
Deo disponente
Portavit in umeris
Laeta quidem mente.
3. Minorat prae caeteris
Se sacer Altmannus,
Ut iungat hunc superis
Iubilaeus annus.
4. Ab hac valle lacrimarum
Iesu Christi gratia
Scandit gradus gratiarum
Ad poli fastigia.
- R. Amictus est gemino
Amore hic pontifex
In cocco bis tincto,
Conformans se Domino
Virtuosus opifex
Intexto iacintho;
- V. Huic pugnanti stadio
Cessit hostis gladio
Salutis accincto.

Ad Magnificat.

A. Gaude, felix Patavia,
De Saxonum prosapia
Pulchre laureata,
Chotwicensis ecclesia,
De Altmani praesentia
Laetare ditata,

Gratularis merito
Tanto quae deposito
Digna collaudaris.

Ad Matutinum.

Invitorium.

Adoremus Christum regem,
Salvatorem inopum,
Dantem suum super gregem
Altmannum episcopum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Altmannus consilia
Sprevit impiorum
Vias cum laetitia
Currans antiquorum.
2. Contra pium impie
Impii cur fremunt,
Barathri quem bestiae
Nunc et semper tremunt?
3. Invocat iustitiae
Praesul iste Deum,
In nexu maestitiae
Qui dilatat eum.
4. Verba huius percipis
Et voces clamorum,
Dum per eum diripis
Castra fortiorum.
5. Honore et gloria
Hunc, Deus, coronas,
Huic cum super omnia
Potetatem donas.

6. Confidens in Domino
Pontifex sacratus
Intrat sine termino
Caelos laureatus.

Responsoria.

1. Altmannus de Saxonum
Gente natus consonum
Saxo nil gerebat,
Stella scintillantior,
Balsamo praestantior,
Moribus fulgebat;
V. Mundus fore pectore
Pariter et corpore
Totus gestiebat.
2. Scriptis theologicis
Atque philosophicis
Vir sanctus pollebat,
Nec suo hoc nomini,
Sed divino numini
Totum ascribebat;
V. De gazophylacio
Tantae abundantiae
Pio ditat studio
Filios ecclesiae.
3. Non Altmannus sapuit
Magis, quam oportuit,
Et, quantum decebat,
Fastui scientiae
Non, sed conscientiae
Quia intendebat;
V. Non ipsum inflabat
Artium scientia
Nec mundi prudentia,
Sed plus adornabat.
4. Sicut Aaron vocatus
Assumebat praesulatus
Baculum et annulum,
Non aspirans ad honorem,
Sed ad oneris laborem
Se praebebat famulum;
V. Maior factus de minimo
Non maiorem
Sed minorem
Exhibet in maximo.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Operans iustitiam
Praesul sanctus iste
Transfertur ad gloriam
Digne tuam, Christe.
2. Decorem et gloriam
Ponis super eum,
Quem ad caeli patriam
Fers athanateum.
3. Portas vestras tollite,
Principes superni,
Praesulem suscipite
Regis sempiterni.
4. Nuntiavit opera
Miserentis Dei,
Ideo ad aethera
Fit dux Deus ei.
5. In polorum atriis
Antistes beatus
Habitabat gratiis
Multis adornatus.
6. Florens floret, floruit
Altmannus ut palma,
Dei ergo meruit
Subire agalma.

Responsoria.

1. Immolavit vitulum,
Suum cum corpusculum
Caste custodivit,
Spreta castrimargia
Sana parcimonia
Se caute nutrit;
V. Carnis suae carnifex,
Felix iste pontifex
Se mundo contrivit.
2. Movet patrem caelicum
Agellum dominicum
Urticis vastari,
Conspicatur triticum
Quando evangelicum
Passim suffocari;

- V. Herbas iubet spurias
Urticasque noxias
Statim extirpari.
3. Impugnabant praesulem
Suae sortis exsulem
Carnalis lanistae,
Qui caudam cum hostia
Finali constantia
Offert tibi, Christe.
- V. Noluit incestui
Placere sed iussui
Tuo praesul iste.
4. Sicut David filium
Cum incursu hostium
Fugit eiulando,
Altmannus sic filiis
Cessit adversariis
Pro his lamentando;
- V. Papae petit curiam
Praesulatus gloriam
Illi resignando.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

- A. Hymnis, psalmis, canticis
Celebrare festa
Altmanni pontificis
Nobis, Iesu, praesta.

Responsoria.

1. Volatu praecipiti
Altmanni ut capiti
Columba insedit,
Viso signo gratiae
Praesulem Pataviae
Ipsam papa dedit;
- V. De Romana curia
Altmannus cum gloria
Gratiosus redit.
2. Marthae ministeria
Salubri industria
Praesul exhibebat,
Mariae convivia
Cordis cum laetitia
Iugiter habebat;

- V. Cum priore vigilat
Felici labore,
Cum secunda iubilat
Caelesti amore.
3. Aqua dum adponitur,
In vinum convertitur
Praesulis in mensa;
In stuporem vertitur
Plebs, et vox attollitur
Cum laude immensa;
- V. Ecce, mirabilia
Vetera novantur,
In vini solacia
Aquaе permutantur.
4. Septena immersio
In Iordanis fluvio
Naaman mundavit,
Praesulis ablutio
Feminam a vitio
Leprae delepravit;
- V. Mirum miro iungitur:
Puella leprosa
Sospitati redditur
Sorte gratiosa.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Sanctum istum induit
Dominus decore,
Cui partam tribuit
Sedem in honore.
2. Cordis in laetitia
Domino servivit,
Cuius quidem gaud a
Laetus introivit.
3. Tua, Christe, dextera
Altmannum suscepit
Atque super aethera
Regnare praecipit.

4. Mundo praesul corpore
Quia munde vixit,
Dominum in pectore
Mundo benedixit.

5. Non est illi similis
Praesuli inventus,
Quem senectus humilis
Laudat et iuventus.

Ad Benedictus.

A. In domo ecclesiae
Luminare hodie
Magnum est incensum,
Altmannus magnificus,
Opere mirificus,
Lumen dans immensum;
Ad opus virtutis
Huius prece erige,
Iesu, nos et dirige
In viam salutis.

Per Horas.

Ad Primam.

A. De virtute iugiter
Ibat in virtutem
Altmannus feliciter
Lucrando salutem.

Ad Tertiam.

A. Non hic mercenarius
Nec lupus crudelis,
Sed fuit vicarius
Domini fidelis.

Ad Sextam.

A. Claudis gressum reparat
Et mutis loquelam,
Surdus aures reserat
Aegris dans medelam.

B fol. 168 a sq.

Ad Nonam,

A. Caecis visum praebuit,
Fugavit daemonia
Plurimisque adfuit
Plura per remedia

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Erogavit triticum
Altmannus insignis
Conservis dominicum
Et verbis et signis.
2. Sospitates corporum
Aegrotis praestabat,
A labe facinorum
Animas mundabat.
3. Digne in memoriam
Vertitur cunctorum
Praesul, qui ad gloriam
Transiit sanctorum.
4. Conregnans caelestibus
Apud regem caeli
Nobis prosit omnibus
Precatu fideli.

Ad Magnificat.

A. Coruscans meridies,
Gaudiosa requies,
Viva salus omnium,
Plenum cordis gaudium,
Iesu, pax aeterna,
Altmanni antistitis
Precibus et meritis
Da cum sanctis omnibus
Nobis te colentibus
Gaudia aeterna.

4. De sancta Anna.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Gaudeat ecclesia
Annae de natali,
Trahentis exordia
De stirpe regali.
2. Viro iuncta socia
Nexu coniugali,
Boni tantum conscia,
Morbo carens mali.
3. Praeceptis legalibus
Tota intendebat
Nec ullis erratibus
Ab his secedebat.
4. Extendit ad fortia
Felix ista manum,
Sic in innocentia
Mundum vicit vanum.
- R. De spina Hebraica,
De stirpe Davidica,
Recens surgit rosa,
Mundo dans primordium,
Salutis exordium,
Anna generosa.
- V. Mariam haec genuit,
Miserorum scutum,
Quia semper viruit
In donis virtutum.

Ad Magnificat.

- A. Magnificent vigiles
Exaltantem humiles
Deum omnes gentes,
Ut Annae precaturibus
A cunctis reatibus
Nostras mundet mentes.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

- In tam sacro sollemnio
Matris matris Dei
Adoremus in gaudio
Deum iubilai.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Ex ore infantium
Deus laudem perficit,
Per Annae coniugium
Satanam cum deicit.
2. Hoc in sole posuit
Suum tabernaculum,
Salvare dum voluit
Suum Deus populum.
3. Deus, super maria
Qui terram fundavit,
Gratiam pro gratia
Annae cummulavit.
4. Prae suis consortibus
Oleo laetitiae
Hanc iunctam caelestibus
Deus unxit hodie.
5. Suum tabernaculum
Dominus sanctificat,
Annae cor cum lectulum
Sibi soli dedicat.
6. Magni regis civitas,
Anna laetabunda,
Omnibus sterilitas
Tua est fecunda.

Responsoria.

1. Novella lux exoritur
Fulgore grato rutilans,
In gaudium plebs tollitur
Novellas laudes iubilians ;
- V. Ad Annae natalitia
Nova fulgent sollemnia.
2. Felici origine
Sacra de propagine
Anna sumpsit ortum,
Vita cuius inclita
Nobis atque merita
Vitae praestent portum ;

V. O felix nativitas,
Qua paratur,
Quae speratur,
Aeterna felicitas.

3. Annos Anna pubertatis
Dignis currens cursibus
Viro paris honestatis
Legis nubit ritibus;

V. Ioachim haec desponsata,
Purpurata et ditata
Floret aequis moribus.

4. Actus vitantes obscaenos
Caelibi coniugio
Annos simul per bis denos
Pio vivunt studio,

V. Ambo denique nobiles,
Sed ventris fructu steriles.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Divina iustitia
De caelo prospexit,
Sorte multifaria
Quae Annam protexit.

2. Sanctis sunt in montibus
Annae fundamenta,
Quae semper virtutibus
Vivebat intenta.

3. Novum Deo canticum
Conemur cantare,
Ad carmen hanc caelicum
Dignanti vocare.

4. Lux iustis exoritur
Et rectis laetitia,
Cunctis enim nascitur
Anna, Dei gratia.

5. Dominus mirabilis
Fecit mirabilia,
Anna cum laudabilis
Surgit ad caelestia.

Dreves, Christianus Campoliliensis.

6. Domini terribile
Nomen et beatum
Tenuit cor nobile
Annae frequentatum.

Responsoria.

1. Rei suae substantiam
Devota consuetudine
Dant partitam trifariam
Vivi Dei pro nomine:

V. Partem dant egentibus,
Partem sacerdotibus,
Partem suis usibus.

2. Horum vita fuit grata
Deo et caelestibus,
In virtute solidata
Complacens hominibus,

V. Dei placet filio
Non indigne
Sed tam digne
Rosa iuncta lilio.

3. Vovent, ipsis si daretur
Nuptiarum praemium,
Ipsam quidem offerretur
In Dei servitium;

V. Hoc tribus sollempniis
Quaerunt sacrificiis
Et piis officiis.

4. Ioachim sacrificium
Ferens audit opprobrium
Infecunditatis
Et fugit et absconditur

Nec ad suos regreditur
Flos simplicitatis,

V. De cuius absentia
Quasi demens
Anna fremens
Maeret prae angustia.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Mundi decens orbita,
Gratulans laetare
Celebrando inclita
Festa Annae clarae.

Responsoria.

1. Angelus hos consolatur,
Eis dum vaticinatur
Nascituram filiam
Mundo dantem gratiam,
Angelis laetitiam,
Trinitati gloriam;
V. Spargit ut sol radium,
Pariet haec filium
Vitae dantem bravium.

2. Angeli pollicitis
Mutisque monitis
Dabant demum fidem,
Datis rationibus
Multis de sterilibus,
Nam natabant pridem;
V. Pactum post angelicum
Securantur,
Praestolantur
Partum tam magnificum.

3. Anna tandem filiam
Peperit eximiam,
Maeror terminatur,
Fugatur opprobrium,
Cumulatur gaudium,
Risus frequentatur.
V. O grata sterilitas,
Quam secundat
Et fecundat
Tantae prolis dignitas!

4. O felix commercium,
O caelebs coniugium
Ioachim et Annae,
Qui de stirpe regia
Nati plenam gratia
Gignunt arcam mannae!
V. Felices hi gemini,
Deo cari,
Mundo clari,
Nulli dati crimini!

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Annam sacram induit
Dominus decore,
Semper enim viruit
In eius amore.
2. Omnis terra, mentibus
Deo iubilare
Et Annae virtutibus
Sanctis vos ornate.
3. Domini ut gloriam
Laeti videamus,
Vigiles ad latrariam
Cum Anna vivamus.
4. Deo benedicere
Quia novit Anna,
Digna modo sumere
Est divinum manna.
5. Miris pro virtutibus
Annae tam fidelis
Iubilemus laudibus
Domino de caelis.

Ad Benedictus.

- A. In domo ecclesiae
Sol refulsit gratiae,
Luce radiosa
Anna gratiosa;
Iesu, cuius inclitis
Precibus et meritis
Nos ex alto visita
Cuncta delens debita
Nostra criminosa.

Per Horas.

Ad Primam.

- A. Laudibus tripudia
Coniungamus omnes
Annae natalitia
Colentes insomnes.

Ad Tertiam.

- A. Dives Anna moribus
Stirpe et virtute
Sit et dives precibus
Pro nostra salute.

Ad Sextam.

- A. Virtutum monilibus
Anna decorata
Iungitur caelestibus
Deo semper grata,

Ad Nonam.

- A. Prece tuae dulcis avae,
Annae heatissimae,
Libera nos omni a vae,
Iesu benignissime.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Annua sollemnia
Annae celebramus,
Omnem ut miseriam
Per hanc evadamus.

2. Fructum fert tricesimum,
Divinum thesaurum,
Excedentem plurimum
Argentum et aurum.

3. Floruit virtutibus
Et decore morum
Per viam in omnibus
Currrens mandatorum.

4. Nulli parens crimini,
Anna o benigna,
Mater matris Domini
Fieri es digna.

Ad Magnificat.

- A. Abraham in semine
Pepegisti, Domine,
Nos omnes salvare;
Annae ergo precibus,
Ut iurasti patribus,
Nostri memorare.

B fol. 165 b sq. — Das Officium findet sich bereits, doch mit Abweichungen, aus einem Lilienfelder Breviere mitgeteilt Anal. XXV, 69 ff.

5. De sancto Bartholomaeo.

In 1. Vesperis

Antiphonae.

1. Gaude, mater ecclesia,
Nam Bartholomaei
Celebramus sollemnia,
Praelecti Dei.
2. Mittitur in Indiam
Summi verna regis,
Praedicet ut gratiam
Ibi novae legis.
3. Mutescunt simulacra
Eius ad ingressum,
Dirigunt ad lavacra
Christi Indi gressum.

4. Linguae suae aratro
Aegras sanat mentes,
Indorum de barathro
Multas salvans gentes.
5. Aegro curam populo
Confert sospitatis
Eique incredulo
Fidem trinitatis.
- R. Quanto plus deprimitur,
Cedrus plus erigitur
Motu naturali,
Modo quidem tali
Quem torquet diabolus,
Plus floret apostolus
Omnis expers mali.

V. Fustigatus caeditur
Et pelle exuitur
Ordine brutali.

Ad Magnificat.

1. Iesu, dulcis Domine,
Tam sancti oramine
Solvens a ligamine
Multorum errorum,
Nos tua duc plasmata
Diva ad agalmata,
Colamus ut sabbata
Tecum sabbatorum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Exsultat viriliter
Sicut gigas, Christe,
Ad currendam iugiter
Viam iustam iste.
2. Calcantem miseriae
Mundi huius lutum
Caelis dedit hodie
Dominus virtutum.
3. Principum consilia
Deus reprobavit,
Horum quando studia
Per hunc confutavit.
4. Cordis iste vocibus
Ad Deum clamavit,
Et de tribulantibus
Eum liberavit.
5. Principem constituit
Super omnem mundum
Deus, sicut voluit,
Sanctum istum mundum.
6. Deo nostro psallite,
Psallite gaudenter,
Cum hoc sancto psallite
Cuncti sapienter.

Responsoria.

1. Bartholomaeus beatus
Vexillo crucis armatus
Indiam ingreditur,
Daemones mox obmutescunt,
Hoc Indi viso stupefcunt,
Nova laus attollitur;
- V. Signa et prodigia
Cumulantur
Et novantur
Dei mirabilia.
2. Habebat eximiam
Vesanam rex filiam
Mirae speciei,
Quam sanam Polimio
Regi a daemonio
Reddidit vir Dei;
- V. Nova surgunt gaudia,
Plebs miratur,
Gratulatur
Rex sanata filia.
3. Nobili quidem thesauro,
Argento, gemmis et auro
Honorandus quaeritur,
Quaeritur nec reperitur,
Quia, ubi sit, nescitur,
Quaerens omnis fallitur.
- V. Perplures electum
Sollerter ex milibus
Votis non imparibus
Requirunt dilectum.
4. Adest mane clanculo
Sanctus in cubiculo
Soluti soli regi;
Quare, inquit, talia
Mihi das, contraria
Quae sunt Dei legi.
- V. Qui terrena sapiunt,
Ista quaerunt,
Sed non erunt
Mea, quae decipiunt.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Huius tui, Domine,
Ob preces amici
Turris sis a turbine
Nobis inimici.
2. In Deo laudabitur
Digne iste iustus,
Laudum decorabitur
Floribus venustus.
3. Beatus est, Domine,
Hic, quem elegisti,
Quem in tuo sanguine
Tibi conscripsisti,
4. Peccatorum cornua,
Deus, confregisti,
Quos virtute strenua
Huius prostravisti.
5. Nuntiat iustitiam
Dominantis caeli
Viam dans ad patriam
Populo fideli.
6. Dei testimonia
Quia custodivit,
Gaudia caelestia
Laetus introivit.

Responsoria.

1. Legem evangelicam
Fidemque catholicam
Os Bartholomaei
Principi proposuit
Modum et exposuit
Incarnati Dei,
- V. Rex ab idolatria
Ut recedat,
Deo credat,
Qui creavit omnia.
2. Pontifex cum subdolo
Libas libat idolo,
Daemon vocem dabat:

Cessate, o miseri,
Ne vos ignis inferi
Sicut me invadat;

- V. Ligat infeliciter
Angelus me Dei,
Confixerunt turpiter
Quem cruci Iudaei.
3. Daemon frangit statuam,
Gentem per quam fatuam
Morbo dementavit,
Sua fracta propere
Reliquas diruere
Statuas haviit.
- V. Idolis gentilitas
Cum libavit,
Cruciavit
Magis hanc infirmitas.
4. Oculis daemonium
Dei servus omnium
Pernox praesentavit:
Ecce, inquit, cominus
Vester astat dominus,
Qui vos fascinavit;
- V. In desertum pervicax
Fugat brutum
Tam versutum,
Sit ut ad nil efficax.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

- A. Cantica laetitiae
Meritum praecelsis
Vir mirandae gratiae
Psallit in excelsis.

Responsoria.

1. Opere mirifico,
Precatu salvifico
Tunc Bartholomaeus
Sospitati credulum
Dat aegrotum populum,
Laudaturque Deus;

- V. Rex cum omni populo
Christi quidem
Sumit fidem
Hoc viso miraculo.
2. Iacto diademate
Sancto doctus pneumate
Rex Bartholomaeum
Corde totus credulo
Aemulatur sedulo
Non relinquens eum;
- V. Vitae quaerens bravium
Diadema
Calcat, schema
Flocci pendit regium.
3. Regis frater dyscolus,
Ut assit apostolus,
Iubet dicens sibi:
Cur fallendi vinculo
Perversum cum populo
Subdis regem tibi?
- V. Sanctus ait subito:
Non perverti,
Sed converti
Verbi Dei merito.
4. Dire valde fustigatur
Et vivus excoriatur
Omni carens vitio
Tiro Dei gloriosus,
Martyr quoque pretiosus,
Caeli dignus solio;
- V. Gaudiosus civium
Mira palma
Ad agalma
Transmigrat caelestium.

In Laudibus.

- Super Psalmos.
- A. De locis diabolus
Cedit orientis,
Adest dum apostolus
Virtutum augmentis.

Ad Benedictus.

- A. Benedictus, Domine,
Es, Indos longinquos
In tuo qui nomine
Fecisti propinquos,
Populum tam dyscolum
Tuum per apostolum
Ad salutem vehis,
Cuius patrociniis
Caeli nos collegiis
Iunge iubilaeis.

Per Horas.

Ad Primam.

- A. Primum regnum gloriae
Prudenter quaesivit,
Gaudenter hoc hodie
Felix introivit.

Ad Tertiam.

- A. Victimandus tacuit
Vir tropaei magni
Et os non aperuit
Ritu mitis agni.

Ad Sextam.

- A. Privatus exuviis
Agnus sine felle
Aeternis pro praemiis
Pellem dat pro pelle.

Ad Nonam.

- A. Maximum congeritur
Gaudium in caelis,
Cum comes adicitur
Illis tam fidelis.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Gaude, florens India,
Felix ac beata,
Tanti per insignia
Sancti decorata.

2. Effugat diabolium
Deus plenum sorde
Suum per apostolum
Ab Indorum corde.

3. Aegrotis remedia
Praestans potiora
Cunctis beneficia
Donat largiora.

4. Congregat in horrea
Omnia cernentis
Multos iacta palea
Fructus multae gentis.

5. Collaudant victoriam
Huius militantis,
Mirantur praesentiam
Cuius triumphantis.

Ad Magnificat.

A. Magnificemus hominum
Redemptorem et dominum
Vincentem in ligno,
Bartholomaei iugibus
Absolvat interventibus
Ut nos a maligno.

B fol. 170 b sq. — Es fehlt das Invitorium. — Ad Prim. A, 3 Gaudenter
hoc hoc hoc Hs.

6. De sancto Colomanno.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Hodie ecclesia
Colomanni festa
Colit cum laetitia,
Cuncta cedant maesta.
2. Colomannus exsulat
De terra Scotorum,
Morte fera strangulat
Quem gens Noricorum.
3. Infamat suspicio
Falsa hunc beatum
Decernens suspensio
Reum Deo gratum.
4. En, succumbit veritas
Cedens falsitati,
Vim furens iniquitas
Facit aequitati.
- R. Virtus theologicis
Tribus circulatur,
Quattuor politicis
Circulus quadratur,

Ab his septem parvulus
Iste Dei famulus

Nunquam flectebatur;

V. Septem sancti spiritus
Donis sic ditatus,
Ut septem virtutibus
Fulget laureatus.

Ad Magnificat.

Gaude, florens Austria,
De Scotorum germin
Decenter ornata,
Beata per omnia
Colomanno sanguine
Martyris ditata;
Digne plane gratularis,
Quae de tam egregiis
Et sacris reliquiis
Felix praedicaris.

Ad Matutinam.

Invitorium.

Adoremus latria
Dominum caelorum,
Colomanno gaudia
Dantem gaudiorum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Novus David impiis
Se non conformavit,
Nec se pestilentis
Ullis deformavit.
2. Quare fremunt impiae
Contra iustum gentes,
In eum malitiae
Dentes acuentes?
3. Dominus mirificum
Sanctum suum fecit,
Per quem, quod tabificum
Fuerat, refecit.
4. Scuto tuo, Domine,
Bonae voluntatis
Hunc in caeli culmine
Gemmis ornas gratis.
5. Omnia sub pedibus
Eius subiecisti,
Gratiis quem dulcibus,
Iesu, praevenisti.
6. Iustus qui iustitiam
Dominus dilexit,
Iustum iuste patriam
Ad iustorum vexit.

Responsoria.

1. Ardens quasi facula
Colomannus fabula
Tactus Noricorum,
Explorator proditur,
Tormentis afficitur
Verberum multorum;
- V. O Iesu, cur sol fulgidus
Livore fit tam lividus?

2. Ad tribunal iudicis
Stans verbis veridicis
Sese tuebatur,
Verba suffert aspera,
Poenae plura genera,
Nec sic movebatur;
- V. In flammis edacibus
Aurum depuratur,
Multis passionibus
Martyr hic probatur.
3. Flagris duris caeditur
Et saxis concutitur
Dulcis martyr iste,
Serram addunt cruribus
Cum tormentis pluribus
Brutales lanistae;
- V. Quem post tot martyria
Dulci cum laetitia
Ducunt ad caelestia
Caeli citharistae.
4. Pravitatis milites,
Satanae satellites,
Clientes Averni
Appendunt ad stipitem
Colomannum, militem
Principis aeterni;
- V. Victimandus tacuit
Martyr iste magnus
Et os non aperuit
Mutus velut agnus.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Colomannus proximo
Malum nullum fecit,
Sed laeto se animo
Omnibus subiecit.
2. Domine, laetabitur
In tua virtute
Iustus et ditabitur
Aeterna salute.

3. Ipse est rex gloriae,
Dominus virtutum,
Dans in caelis hodie
Isti locum tutum.
4. In Deo laudabitur
Iustus sine sorde
Simul et laudabitur
Omnis rectus corde.
5. Lans decet et gloria
Te, Deus deorum,
Colomanno gaudia
Dantem gaudiorum.
6. Iustus iste floruit
Et floret ut palma,
Quem tenet et tenuit
Alma Dei palma.

Responsoria.

1. Aspernans opprobria
Manum dat ad fortia
Martyr gloriosus,
Cohaerens constantiae
Nec cedit iniuriae
Corde generosus,
V. Pede currit praepeti,
Vivat ut in perpeti
Vita gaudiosus.
2. Virum evangelicum
Istum sicut triticum
Satanas cribravit.
Quem cum binis impiis
Apertis pro vitiiis
Cruci mancipavit;
V. Ecce, iustum quomodo
Et quali incommodo
Cum iniquis stravit.
3. Solem mundi suppressere
Fallaces et opprimere
Conantur insontem,
Mundus nequit abscondere
Iustam, quem vult extollere
Deus super montem;

- V. Ad vitalem iste fontem
Venit currens ingiter
Per virtutum pontem.
4. A vesanis resteo
Suffocatur laqueo
Vir in fide fortis,
Finitur suspendio
Nullo nocens vitio
Causa carens mortis;
V. Qua suspensus fuerat,
Floreret ut restis,
Meritibus acceperat
Dignus Deo testis.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

- A. Colomannus, gratia
Felix et insignis,
Fulget in ecclesia
Meritibus et signis.

Responsoria.

1. Mens rimetur stupida,
De carne quod arida
Cruor calens manat,
Membra paralytica
Virtute salvifica
Qui recenter sanat;
V. Tanta mirabilia,
Domini magnalia,
Omnis lingua canat.
2. Corpus in Hungariam
Sanctum in angariam
Regni ferebatur,
Quod paulo post Norici
Ut resumant, supplici
Prece rex precatur.
V. Sequebatur siccitas
Et terrae sterilitas,
Fames et mortalitas
Dira grassabatur.

3. Fenestram fur ecclesiae

Intrans ob rapinam
Sua mutata facie
Recepit ferinam;
Omnis concurrat populus,
Omnis stupescit oculus
Faciem caninam.

V. Ad tumbam sancti ducitur

Populo orante,
Vultus humanus redditur
Deo miserante.

4. Abscondi non potuit

Virtutum lucerna,
Quam lucere voluit
Iesus, lux aeterna,
Filiis ecclesiae
Lumen ut det gratiae
De luce superna.

V. Colomannus roseo

Hunc mundum cruore
Illustrat et niveo
Resplendet candore.

In Laudibus.

Super Psalmos.

A. Per te post sinistralae grata,

Colomanne, munera
Amplexetur nos beata
Dei vivi dextera.

Ad Benedictus.

A. Colomanne, porrigere

Manum et nos erige
Ad opus virtutis,
Vitam nostram corrige
Et in viam dirige
Pacis et salutis.

Per Horas.

Ad Primam.

A. Caeci, claudi, surdi, muti

Colomanni gratia
Sospitati restituti
Sunt; Deo sit gloria.

B fol. 164b sq.

Ad Tertiam.

A. Pollex pedis, latus, sura

Iusti huius hominis
Copiam sine mensura
Profudere sanguinis.

Ad Sextam.

A. Huius caro forcipe

Finditur vorante
Nec turbatur principe
Caelesti donante.

Ad Nonam.

A. Virtutum charismata

Spargens potiorum
Gaudenter ad sabbata
Migrat sabbatorum.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Colomannus in agone

Stetit indeficiens,
Spe mercedis et coronae
Ad mortem oboediens.

2. Vere dulcis hic athleta

Christi fore meruit,
Qui subire letum laeta
Mente non abhorruit.

3. Nullus sic famelicus

Festinat ad epulum,
Ut hic homo caelicus
Currat ad patibulum.

4. Inter manus hostium

Deo factus hostia
Caeli subit ostium
Resteda per ostia.

Ad Magnificat.

A. Iesu, relaxa debita

Per Colomanni merita
Nostrae corruptelae,
Pietate inolita
Bona reforma perdita,
Fons omnis medelae.

7. De sancta Dorothea.

In 1. Vesperis.

- R. Ave, o veris primula,
Christi sponsa et filia,
Dorothea iuvenula,
In te est omnis gratia,
Humilitas, sanctitas,
Castitas,
Virtus, victoria,
Fides spes et caritas,
Benignitas,
Temperantia,
Patientia,
Spiritualis disciplina
Et oboedientia.
- V. Lava nos a culpae faeca,
Dulcis virgo, tua prece
Et ab omni macula.

Ad Magnificat.

- A. Gaude, Cappadocia,
Proprio de germine
Pulchre insignita,
Felix super omnia,
Dorotheae sanguine
Virginis munita,
Digne plane gloriaris,
Tantis quae reliquiis
Quam Croesi divitiis
Plus locupletaris.

Ad Matutinum.

Invitorium.

Adoremus dominantem
Christum, regem gloriae,
Stola vitae coronantem
Dorotheam hodie.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Famosam Fabricius
Vocans Dorotheam

Tribunali ocus
Suo sistit eam.

2. Diis nostris te ponere
Iubeo libamen,
Ut evadas libere
Duram cruciamen.
3. Decrevi contemnere
Poenas temporales,
Queam ut effugere
Prorsus gehennales.

Responsoria.

1. Orbis monarchia, plaude,
Diem cole dignum laude
Dorotheae virginis,
De virtute in virtutem
Quae cucurrit ad salutem
Sacri ductu numinis.
- V. Nituit virtutibus
Et morum fulgore,
Devotis operibus,
Gemino amore.
2. Angue praeses nequior,
Bellua horridior,
Sisti tribunali
Hanc hortans, diis credere
Puerosque gignere
Ritu coniugali.
- V. More virginali
Horruit haec nuptias
Carnisque spurcitas,
Expers omnis mali.
3. Rosam innocentiae,
Florem pudicitiae
Lutosis peccatis
Molitur inficere,
Conatur polluere
Dux impuritatis,
- V. Passione roseam
Fastu vanitatis,
Puritate niveam
Actu voluptatis.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. In catasta sistitur,
Libet sic ut deis,
Sed nec sic convertitur
Neque libat eis.
2. Constans et intimida
Nec interrogata
Voce clamat vivida:
Mihi sunt haec grata.
3. Praeses, quod vis, facito,
Mortem sustinere
Pro Christo non dubito,
Quem quaero videre.

Responsoria.

1. En, Christetam cum Callista
Fidei reformat ista
Felici consilio,
Non, ut haec audivit praeses,
Est ad harum poenas deses,
Quas necat incendio.
- V. Hae pro te sunt geminae
Margaritae
Non invite
Passae, Iesu Domine.
2. In catastam dum levatur,
Christum laudans gloriatur
Praedulci laetitia,
Lingua proloquens diserta
Ratione docet certa
Idola daemonia:
- V. Nec vident nec audiunt,
Nec fantur nec sentiunt,
Sed sunt immobilia.
3. Ove virgo mitior,
Columba simplicior
Sed intemerata,
Poenarum innumera
Auge, inquit, genera
Mihi, praeses, grata.

- V. Auditis Fabricius
His furit ut ebrius
Mente venenata.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Viro debes nubere
Et secum laetari
Puerosque gignere
Atque convivari.
2. Aspersionem spurcitias
Mariti mortalis,
Nam despondi nuptias
Sponsi immortalis.
3. Huius sponsi foedera
Nunquam irritabo,
Sed ad eius latera
Me semper aptabo.

Responsoria.

1. Haec suis lateribus
Accensis lampadibus
Praesidi insultat,
Caesa palmis facie
Laudes Christi gratiae
Canit et exsultat.
- V. In tantis suppliciis
Virgo ridet,
Praeses stridet
Poenis cordis nimiis.
2. Ad mortem cum ducebatur,
Ad eam sic loquebatur
Subsannans Theophilus:
Sponsi tui de vireto
Mala, rosas mihi peto,
Sint ut mihi iubilus.
- V. Ad haec sponsa Christi:
Plane ita faciam
Neque te decipiam,
Mittam, quae petisti.

3. Puer illa decollata
Rosas dans et mala grata
Loquitur didascalo:
Dorothea tibi misit
Haec de sacro, ceu promisit,
Sui sponsi hortulo.

V. Viso stupens xenio
Mox hic credit, Domine,
Et pro tuo nomine
Plexus cadit gladio.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Dorothea virginem
Christum imitatur,
Aspernatur hominem,
Ut Deo fruatur.

2. Ecce, Dei munere
Plena, res novella,
Consurgit de cinere
Terrae fulgens stella.

3. Alabastrum frangitur,
Redolet unguentum,
Granum terra moritur,
Multum dat frumentum.

4. Militavit dulciter
Dorothea Deo,
Ideo feliciter
Regnat iam cum eo.

5. Choreis caelestibus
Fruens iubilaea
Nostris pro reatibus
Ora, Dorothea.

Ad Benedictus.

A. Benedictus gloriae
Es palmam victoriae
Rex qui tribuisti
Dorotheae, stabilem
Quam, vi quoque fragilem,
Vincere fecisti

Praesidis virtutem;
Cuius nobis precibus
Confer deprecantibus
Clementer salutem.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Colant cum laetitia
Mentez iubilaeae
Annua sollemnia
Sanctae Dorotheae.

2. Laudis vulgat titulus
Huius castitatem,
Omnis stupet oculus
Tantam sanctitatem.

3. Scandens super sidera
Felix Dorothea,
Precatu nos libera
A culpa letea.

4. In loco agalmatum
Cum Deo deorum
Sabbatiza sabbatum
Laeta sabbatorum.

5. Nos eius pro sanguine,
Quem pro te impendit,
Fac adire, Domine,
Caelos, quos ascendit.

Ad Magnificat.

A. Castitatis annulo,
Sanctitatis podere,
Caritatis osculo,
Pietatis opere
Fulta, sponsa Iesu,
Dorothea, iugibus
Tuis nostra scelera
Deterge precantibus
Et in morte libera
Daemonis ab esu.

8. De sancto Erasmo.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. O Sion eximia,
Personando plaude,
Erasmi sollemnia
Digna colens laude.
2. O Erasme, fidei
Pugil, per te gentes
Meruerunt provehi
Ad caelos gaudentes.
3. O qui pellis citharam
Das poenis plagarum,
Sic evertens Sisaram
Ducem tenebrarum!
4. O martyr et pontifex,
Obsta multa prece,
Ne nos mille-artifex
Culpae fuscet faece.
5. O decus ecclesiae,
O norma virtutis,
Duc nos via gratiae
Ad fora salutis.
- R. Gaudet Anastasius,
A morte cum filius
Suus suscitatur,
Risus frequentatur,
Deum plebs dignificat,
Erasmum magnificat,
Credit et laetatur.
- V. Baptismi tunc gratia
Restituti
Sunt saluti
Quadraginta milia.

Ad Magnificat.

- A. O mater ecclesia,
Omni digna gloria,
Gaude iubilando,

Erasmi praeconium
Praeculis eximium
Canens exorando,
Soluti reatu
Sanctis cum christiolis
Iungamur caelicolis
Eius ut precatu.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus Dominum,
Deum, patrem luminum,
Salvemur ut meritis
Erasmi antistitis.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Fructum suo tempore
Erasmus donavit,
Talentum cum foenore
Quia reportavit.
2. Quare cum insania
Fremuerunt gentes
Verba per inania
In sanctum rigentes?
3. Dominus mirificat
Suum sanctum hodie,
Quem polo laetificat
Laureatum gloriae.
6. Domine, non habitat
Iuxta te malignus,
Sed qui se nobilitat
Ut Erasmus dignus.
7. Omnia sub pedibus
Eius subiecisti,
Iesu, caeli civibus
Eum cum iunxisti.
8. Sicut passer volitat
Erasmus ad montem,
Virtute se excitat
Vitae gustans fontem.

Responsoria.

1. Cum a Diocletiano,
Imperatore profano,
Damnatur ecclesia,
In Christi fide constantes,
Idolis non immolantes
Sufferunt supplicia;
V. Deo grates referunt
Christiani,
Mente sani
Tura cordis offerunt
2. Eremita silentia
A Deo vocatus
Expedit industria
Erasmus beatus,
V. Spretis mundi noxiis
Angelorum
Beatorum
Fungitur alloquiis.
3. Tribunali sistitur,
Iurgiis discutitur,
Minis fatigatur,
Offerat ut idolis
Tura, verbis subdolis
Praesul invitatur.
V. Cum sprevisset idola,
Multo fuste
Sed non iuste
Pravis fit parabola.
4. Erasmus, vir lepidus,
Effatur intrepidus,
Omnis expers mali,
Fideles aedificat,
Christum Iesum praedicat
Astans tribunali;
V. Vera fide rutilat
Hic athleta,
Mente laeta
Deo laudes iubilat.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Operans iustitiam
Mali fugat pestem

Erasmus in patriam
Graditur caelestem.

2. Erasmi in capite,
Deus, glorioso
Coronam de lapide
Ponis pretioso.
3. Portas vestras tollite,
Principes superni,
Militem suscipite
Iam regis aeterni.
4. Nuntiavit opera
Miserentis Dei,
Ideo ad aethera
Fit dux Deus ei.
5. Laus decet et gloria
Te, Deus deorum,
Erasmo qui gaudia
Confers gaudiorum.
6. Erasmus, qui floruit
Et floret ut palma,
Et tenet et tenuit
Alma Dei palma.

Responsoria.

1. Offero non sculptili
Neque Deo futili,
Verum Christo soli;
Auras maculantia
Spargere eloquia
Tu, rex, ergo noli;
V. Colere sculptilia
Non est aptus
Nisu captus
Caecae mentis furia.
2. Carcere includitur,
Multo ferro premitur
Rege ordinante,
A ferro et carcere
Solvebatur prope
Angelo praestante;

- V. Dei transit gratia
Mox pusillam
In favillam
Ferrea materia.
3. Satanae versutias,
Carnales nequitas
Erasmus evertit
Et signis et dogmate
Quam plures baptisate
Ad Christum convertit.
- V. Admirando studio
Se severae
Sternunt ferae
Ipsius vestigio.
4. Suspexit ad aethera,
Sua quando latera
Truduntur plumbatis,
Inter tot angustias
Deo refert gratias
Praeco veritatis;
- V. Cum pro Christi gloria
Tormentatur,
Cumulatur
In ipso laetitia.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

- A. Transgredi cum potuit,
Nunquam est transgressus
Erasmus, ut voluit,
Caelos est ingressus.

Responsoria.

1. Erasmus cum rege Iovis
Templum intrat bellis novis,
Gemitu et precibus
Idolum mox fractum ruit
Et incineratum fuit
Gentibus stupentibus;
- V. Ex quo statim proruit
Draco dirus,
Spargens virus
Viros multos necuit.

2. Infiguntur digitis
Erasmi antistitis
Subulae letales,
Quem circumdant ferrea
Tunica et ignea
Viri bestiales;
- V. Tot inter martyria
Velut agnus
Praesul magnus
Stat gaudens victoria.
3. Confregere subdola
Mox gentiles idola
Miris visis tantis
Et baptismi gratia
Currunt ad praesidia
Summi dominantis;
- V. Exsultet ecclesia,
Cum dementes
Volant gentes
Ad Dei obsequia.

4. Tyranni imperio
Cum Erasmus gladio
Triumphans finitar,
Omni dignus gloria
In caelesti curia
Gaudio potitur;
- V. Victrix ridet veritas,
Dum confusa
Et delusa
Regis stridet feritas.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Regnans Deus induit
Erasnum decore,
Nam in mundo claruit
Praesulis honore.
2. Cum Erasmo Domino
Una iubilemus,
Caeli sine termino
Regnum ut intremus.

3. Sprevit transitoriam
Erasmus salutem,
Videret ut gloriam
Dei et virtutem.

4. Hic cum sacerdotibus
Sanctis benedicit
Deum in caelestibus,
Quia mundum vicit.

5. Erasmum divinitus
Foventem tutelis,
Omnis laudet spiritus
Dominum de caelis.

Ad Benedictus.

A. Cordis nostri lora spasmi,
Iesu, dulcis Domine,
Sacri dissolve Erasmi
Devoto oramine,
Ne ut noctuae erremus
Mortis in caligine,
Sed ut aquilae ovemus
In te vero lumine.

Per Horas.

Ad Primam.

A. Morti se impendit iste
Pro amore tuo, Christe,
Plus quam ad convivia
Volans ad supplicia.

Ad Tertiam.

A. Erasmus vi rapuit
Caelum dignus Deo,
Poenarum hoc mernit
Insigni tropaeo.

Ad Sextam.

A. De virtute iugiter
Ibat ad virtutem
Erasmus feliciter
Lucrando salutem.

Ad Nonam.

A. Erasmi praesentia
Fructu meritorum
Cumulantur gaudia
Incolis polorum.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Erasmo coniubilant
Astra matutina,
Cuius gesta rutilant
Hora vespertina.
 2. Erasmo sagacitas
Data serpentina
A Deo simplicitas
Est et columbina.
 3. Blandimenta spuria
Erasmus spernendo
Superna palatia
Subit patiendo.
 4. Excedens aromata
Odore virtutis
Migrat ad agalmata
Aeternae salutis.
- B. Ecce, granum moritur
Terrae clausum palea,
Erasmus occiditur
Regis quando framea,
Agalma ingreditur
Mira fulgens trabea,
- V. Vitae fretus galea
Mortis truncem
Fugans ducem
Fidei de vinea.

Ad Magnificat.

A. Magnificent Dominum,
Amatorem hominum,
Omnes mundo corde,
Erasmi supplicibus
Diluemur precibus
Ut ab omni sorde.

B fol. 171b sq. — In Laud. A 3, 4 Domini. — Aus jüngeren Quellen
in der nicht-monastischen Form Anal. XXV, 283 ff.

Dreves, Christianus Campollensis.

9. De sancto Georgio.

In 1. Vesperis.

1. Gaude, Cappadocia,
Laudis cum tripudio
Clara de prosapia
Virente Georgio.

2. O stupor, o res novella,
Dei plena munere,
Ex imo consurgit stella,
Lilium de cinere.

3. Adolet virtutibus
Genere tribunus,
Claris vernans moribus
Gratiae per munus.

4. Puber in militia
Prudenter agebat,
Palaestinam gratia
Domini vincebat.

5. Altiores gratiae
Gradus tunc ascendit,
Quibus metas gloriae
Felix apprehendit.

R. Alabastrum frangitur,
Et ubique spargitur
Unguenti fragrantia;
Pro Deo egregius
Multatur Georgius
Capitis sententia;

V. Gaudens de victoria
Martyr ridet,
Praeses stridet
Et callet vesania.

Ad Magnificat.

A. Caelum gaude, terra plaude,
Festum adest dignum laude,
Omni plenum gaudio,
In quo, Georgi, profanum
Deiecisti Dacianum
In agonis stadio;

Nobis erge praesta precam
Tuarum praesidio,
Ut vivamus semper tecum
In caeli palatio.

Ad Matutinum.

Invitorium.

Coronantem Georgium
Omnis creatura
Regem adoret omnium.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Beatus Georgius
Viam peccatorum
Fugit currens ocuis
Semitas iustorum.

2. Quare fremunt impiae
Contra pium gentes
Eidem nequitiae
Vulnus inferentes?

3. Circumdantes populos
Sese non timebat,
Gratiarum titulos
Domino promebat.

Responsoria.

1. Tribunus eximius,
Cappadox Georgius
Sanctus natione
Adventat in Lybiam,
Regis ubi filiam
Salvat a dracone;
V. Quater quinque milia
Sacrat eo
Die Deo
Baptismali gratia.

2. Terretur egregius
Ut vidit Georgius
Plures immolare,
Omnia pauperibus
Sua dat ex omnibus
Nulla servata re;
- V. Idola gentilia
Cuncta sunt daemonia,
Proclamavit clare.
3. Daciano praeside
Ferali tyrannide
Pios persequente
Christiani cunei,
Professores fidei,
Latent aegra mente;
- V. His quidem innumera
Intentantur
Et parantur
Tormentorum genera.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Invocantem statuit
Hunc in pace Deus,
Qui pro Deo studuit
Patri iubilaens.
2. Huius verba merito,
Iesu, percepisti,
Suae vitae merito
Quem benedixisti.
3. Honore et gloria
Coronatur iste,
Glorians in patria
Caeli tecum, Christe.

Responsoria.

1. Levat in euleum
Martyrem aethereum
Livor Daciani,
Corpus cuius unguis,
Latus torquent faculis
Tortores insani;

- V. Frenenter vulneribus
Sal intricant
Atque fricant
Sanguinem rorantibus.
2. Magus Athanasius
Stupens, cum Georgius
Ebibit venenum,
Errores mox abicit,
Fidei cor subicit
Totum fide plenum;
- V. Capitis sententia
Dat plectendum
Et perdendum
Regis hunc insania.
3. Bis acutis ensibus
Rota fabricatur,
Viri Dei talibus
Corpus ut scindatur,
Quae confracta nutibus
Dei adnullatur;
- V. Exsultat iucundus
Sanus rota
Rupta tota
Beatus Georgius.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Passer solitarius
Transmigrans in montem,
Transilit Georgius
Ad vitae sic fontem.
2. Non accepit munera
Super innocentes,
Ascendens ad sidera
Evadit nocentes.
3. Eius desiderium
Ei tribuisti,
Hunc cum super solium
Caeli posuisti.

Responsoria.

1. Ignita sartagine
Probatus examine
Plumbi Christi miles
Praesidis insaniam
Spernit et nequitiam
Tortoresque viles;
V. Signo crucis edito
Vicit crucis
Iras ducis
Dei servus subito.
2. Templum totum frivolis
Exurit cum idolis
Iunctis sacerdotibus
De caelis adveniens
Ignis, cuncta glutens
Viri Dei precibus;
V. Exustorum spurias
Istorum reliquias,
Se tellus aperuit
Et cuncta absorbnit.
3. Regina gentilium
Ob poenas fidelium
Dure regi fatur,
Quae suspensa crinibus
Iussu regis gravibus
Flagris laceratur;
V. Orante Georgio
Regina cum gaudio
Caelis sociatur.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Dominus Georgium
Induit decore,
Paratum est solium
Cuius in honore.
2. In dulci solacio
Omnis terra iubilat
Cum sancto Georgio,
Qui velut sol rutilat.

3. Iniqua loquentium
Deus os obstruxit,
In polum Georgium
Quando introduxit.
4. Laus et benedictio
Sit Deo viventi,
Qui sancto Georgio
Astitit vincenti.
5. Pro triumpho penitus
Sancti tam fidelis
Laudet omnis spiritus
Dominum de caelis.

Ad Benedictus.

- A. Cornu nobis hodie
Salutis et gratiae,
Martyrem egregium,
Beatum Georgium,
Dominus erexit,
Qui castra ecclesiae
De mucrone Goliae
Non tutela clipei,
Sed virtute fidei
Valenter protexit;
Cuius solve meritis
Et oratione
Nos a nostris debitis,
Christe Iesu bone

Per Horas.

Ad Primam.

- A. Laudibus Georgium
Digne veneremur,
Canticis praeconium
Eius modulemur.

Ad Tertiam.

- A. Pietatis viscera
Deus dilatavit,
Istum cum sub dextera
De laeva locavit.

Ad Sextam.

A. Iste Deo placuit
Insigni tropaeo,
Vi ita arripuit
Caelum dignus Deo.

Ad Nonam.

A. Cumulavit gaudia
Incolis caelorum,
Hic cum in consortia
Transmigrat eorum.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Iustus iste floruit
Velut flos venustus
Nec aestu defloruit
Culparum robustus.
2. Stulam suam sanguine
Veri lavans agni
Triumphii solamine
Gratulatur magni.

3. Liliam hoc hodie
De terra succisum
Placens regi gloriae
Ornat paradisum.

4. In caelis hic hodie
Stola serenatur,
In terris qui gratiae
Munere ditatur.

5. Exsultans primaria
Stola laureatus
Certus est de alia
Martyr trabeatus.

Ad Magnificat.

A. O Georgi, spiritus
Tuus iam medullitus
Exsultat in Deo,
Unus enim penitus
In aeternum spiritus
Est factus cum eo.

B fol. 173 sq. — Invit. fehlt vielleicht ein Vers. — In 2. Noct. A 3, 4 tecum iste. — Dies Officium findet sich auch, wenngleich beträchtlich verändert, in: Brev. ms. Ducumburgense anni 1451. Cod. Ducumburgen. 67. — Abweichungen: In 1. Vesp. A 2, 3 En fumo. — Ad Magn. A prosaisch. — Ad Matut. Invit. prosaisch. — In 1. Noct. Nur eine A, prosaisch. — R 1, 9 Deo fehlt — R 2 und 3 umgestellt. — In 2. Noct. A 1 und 3 fehlen. — A 2, 2 Christe percipisti. — In 3. Noct. Nur eine A Iustus iste, ex Laud. 1. — R 1 Reimprosa.

B 2 Vir insignis gloriae
Eo florebat tempore,
Dum amore martyrii
Triumphabant plurimi,
V Quidus vivere Christus est et mori
lucrum.

B 3 Alme triumphator
rutilans in honore perenni,
Martyr digne Dei,
nos serva, sancte Geori,
V Qui palmam sacro
meruisti sanguine fuso.

In Laud. AA. Reimprosa. — Ad Bened. A prosaisch. — In 2. Vesp. Ad Magn. A prosaisch.

10. De sancta Gertrude.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Annuā sollemnia
Gertrudis praeclarae
Frequentat ecclesia
De mari ad mare.

2. Diem hunc mirificat
Ipsius natalis,
Coetus quem dignificat
Etiam regalis.

3. Aeternam feliciter
Intrando salutem
De virtute iugiter
Ibat ad virtutem.

4. Suam laudis titulus
Vulgat bonitatem,
Omnis stupet oculus
Tantam sanctitatem.

5. Iuncta poli coetibus
Apud regem caeli
Prece nobis omnibus
Sucurrat fideli.

R. In puteum labitur
Infans et defungitur
Matre perturbata;
Ad lectum ut ponitur
Gerdrudis, regreditur
Anima sublata.

V. In tantis fit credula
Mater, vota sedula
Fert prius negata.

Ad Magnificat.

A. O lampas ecclesiae,
Sponsa regis gloriae,
Spes nostra optata,
Gerdrudis sacrata,
Cuncta mentis impia
Nostrae supplex expia
Tua prece grata.

Ad Matutinum.

Invitorium.

Adoremus triumphantem
Christum super omnia,
Stola vitae purpurantem
Gerdrudem in gloria.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Iugum sanctum teneris
Deo ordinante
Portat haec in umeris
Corde gratulante.

2. Horruit spurcitas
Mariti mortalis,
Despondit nam nuptias
Sponsi immortalis.

3. Sui sponsi foedera
Christus non mutavit,
Ad cuius se vulnera
Iugiter aptavit.

Responsoria.

1. Coram matris pedibus
In Christi fit legibus
Ista gratiosa,
Deo et hominibus
Placuit in omnibus
Factis virtuosa;
V. Vultus fulget gloria,
Animi prudentia
Tota generosa.

2. Cum inter convivia
Pater ad conubia
Gerdrudem hortatur
Ira clamans obvia,
Iurat, quod ad spuria
Carnis non trahatur;
V. Iesum, Dei filium,
Sponsum et non alium
Suum protestatur.

3. Suis cum proceribus
Rex et sapientibus
Rem tantam miratur,
Talis quod iuvenula,
Annis adhuc parvula,
Tam sancte loquatur;
V. Felix hoc propositum
A cunctis laudatur,
Nec eius oppositum
Quisquam loquebatur.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Amat parcimoniam
Carnem macerando,
Fugit castrimargiam
Domino vacando.

2. Gratiae monilibus
Scintillat ornata,
Amatur ab omnibus
Virgo Deo grata.

3. Se iussis legalibus
Prudenter aptavit
Nec ullis recessibus
Ab his deviavit.

Responsoria.

1. Insurgunt iniurgiae
Et matri et filiae
Moriante rege;
A matre iuvencula
Tondetur, ne fabula
Sit in Cypris grege;
- V. Tonsa dat eximias
Gaudens Deo gratias
Christiana lege.
2. Disparet discordia,
Reginam cum filia
Quae grassans deiecit,
Adventat concordia
Omni plena gratia,
Quae pacem refecit.
- V. Satanae versutia
Penitus defecit,
Et Christi victoria
Dulciter profecit.
3. Suis cum sodalibus
Praefertur virginibus
Sacris sumptis velis,
Nam florebat gloria
Virtutum et fragrantia
Morum haec fidelis;
- V. Vacavit vigiliis,
Precibus, ieiuniis,
Conversans in caelis.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Felix haec et inclita
Nullis fusca malis,
Virtutum per merita
Angelis aequalis.

2. Haec sumptis lampadibus
Christo obviavit,
Secum caelos passibus
Amoris intravit.

3. Suam nobis porrigat
Manum gratiosam
Et ad viam dirigat
Caeli gaudiosam.

Responsoria.

1. Vices dum per varias
Haec materfamilias
Preci incumbibat,
Sphaeram flammae inclita
Cernens ipsa territa
Suspensa pavebat;
- V. Flammam secundario
Super hanc devotio
Sororum videbat.
2. Legati huius naufragi
Una ruunt in pelagi
Fluctus corde tristi,
Evadunt mox cum gaudio
Uno clamante tertio:
Assis, virgo Christi.
- V. Gaude, Gertrudis regia,
Quae tanta beneficia
Dare meruisti.
3. Astantum praesentia
Spirat redolentia
Mirandi dulcoris,
Eius dum sanctissima
Regnum subit anima
Vitae et honoris;
- V. Praesentes eximiam
Magnificant gloriam
Nostri redemptoris.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Dominus hanc induit
Virginem decore,
Ipsi quia congruit
Eius sponsa fore.

2. Omnis terra, cordibus
Deo iubilate,
Cum Gerdrude laudibus
Ipsum exaltate.	4. Sponsa sacra Domini
Deo benedixit,
Hostis nam temptamini
Semper contradixit.
3. Ad te ista vigilat
De luce fidelis,
Deus, tibi rutilat
Quae ceu sol in caelis.	5. Gerdrudis in tympano
Laudavit fidelis
Et chordis et organo
Dominum de caelis.

B fol. 173. — Das Officium ist unvollständig. Am Schlusse heisst es: „Require cetera in fine libri;“ dort ist aber augenblicklich nichts mehr zu finden. Was früher dort stehen mochte, ist wahrscheinlich bei Neubindung der Hs. im vorigen Jahrhundert abhanden gekommen.

II. De sancto Leonhardo.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Gaude natalitia
Leonhardi clari,
O mater ecclesia,
Digne venerari.
 2. Ab adolescentia
Iugum portat Dei
Cuncta vitans noxia
Puer multae spei.
 3. Disciplinae ferula
Sese castigavit
Et virtutis gerula
Deo mancipavit.
 4. Exemplis aedificat
Clarior orbem totum,
Doctrina rectificat
Notum et ignotum.
- R. Dominus dedit doctorem
Suis hunc fidelibus,
Inter claros clariorem
Doctrina et moribus,
Imbrem pluam dulciorem
Ut de Dei fontibus.
- V. Reportat fideliter
Cum lucro talentum,
Pro quoque feliciter
Reportavit centum.

Ad Magnificat.

- A. Virgo mater ecclesia,
Perenni digna gloria,
Gaude iubilando,
Dulci plane memoria
Leonhardi insignia
Festa celebrando.
Cordis dilata gremium
Confessoris praeconium
Huius hymnizando.

Ad Matutinum.

Invitorium.

- Regem regum adoremus
Dulci cordis laetitia,
Iucundantes celebremus
Leonhardi sollempnia.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Suo dat in tempore
Leonhardus fructum
Plurimo cum foenore
Dei per conductum.
2. Qui rupisti vincula
Ferri captivorum,
Cordium piacula
Rumpe ferreorum.

3. Istum in spe, Domine,
Sistis singulari,
In tuo qui nomine
Studuit ditari.
4. Verba huius auribus
Quia percepisti,
Deus, ipsum coetibus
Sanctorum iunxisti.
5. Honore et gloria
Digne coronatur,
Bona super omnia
Dei cum locatur.
6. Confidit in nomine
Tuo tuus verna,
Dulcis Iesu Domine,
Vita pro superna.
- Responsoria.
1. Lilio floridior,
Viola decentior
Sacer Leonhardus,
Exortus nobilibus
Valde de parentibus
Redolet ut nardus,
V. Qui per annos puberes
Fructus auxit uberes,
Non ad bonum tardus.
2. Acceptit a Franciae
Rege tantum gratiae
Vir Dei beatus,
Visitat quos, libere
Solvat ut a carcere
Captis miseratus.
- V. Derivat ad alios
Opis suae radios
Homo Dei gratus.
3. Leonhardus in doctorem
Optatus ecclesiae
Onus amat non honorem,
Gustu sapientiae
Plus ardescit in ardorem
Virtutis et gloriae;
- V. Caritatis facibus,
Fructibus iustitiae
Laetatur amictibus
Redimitus gratiae.
4. Fugam rapit exulem,
Ne surgat in praesulem
Desertum petendo,
Victitat frugaliter
Ubi et feliciter
Mundum fugiendo.
- V. Captivi hunc adeunt,
Secum fractas advehunt
Catenas gaudendo.
- In 2. Nocturno.
Antiphonae.
1. Non accepit munera
Super innocentes
Vehens super aethera
Christum confitentes.
2. A te petit, Domine,
Vitam, Iesu Christe,
Iugi quam certamine
Merebatur, iste.
3. Deus, super maria
Istum qui fundasti,
Eius per suffragia
Captivos salvasti.
4. Hunc a malignantium
Conventu protexit
Deus et regnantium
Ad coetum provexit.
5. Habitat in atriis
Domus salvatoris,
Cuius in obsequiis
Cunctis vixit horis.
6. Leonhardus floruit
Iustus sicut palma,
Provehi promeruit
Ex hoc ad agalma.

Responsoria.

1. Angelorum munia
Sanctorumque studia
Prorsus aemulatur,
Complet ministeria,
Enodat mysteria,
Divina profatur;
V. A Deo sagacitas
Ipsi serpentina
Est atque simplicitas
Data columbina.
2. Vita floret fulgida,
Verba serit vivida,
Opis dat tutelam,
Mentes purgat sordidas,
Culpas fugat morbidas
Divam per medelam;
V. Totis studet nisibus,
Fuget ut ab omnibus
Culpae corruptelam.
3. Leonhardus mitibus
Victus regis precibus
Vocatus adcurrit,
Reginae puerperae
Precis salutiferae
Medela succurrit;
V. Haec ad beneficia
Regia familia
Gratulans concurrat.
4. Auri sprevit munera
Argentique pondera,
Quae rex offerebat;
Ista, quae decipiunt,
Mihī non expediunt,
Regi respondebat;
V. Quaerens spiritalia
Tantum saecularia
Cuncta fugiebat.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

- A. Dei vir aetherea
Fungens dignitate,

Nos absolve ferrea
Captos voluntate.

Responsoria.

1. Silvae dato spatio,
Facto monasterio
Inibi degebat,
Multis accurrentibus
Et secum manentibus
Manum porrigebat;
V. Carnem parcimonia
Docens castigare,
Sine castrimargia
Domino vacare.
2. Septenae familiae
Sua de progenie
Ad eum venire,
Quibus partem tribuit
Nemoris et monuit
Sibi commanere;
V. In sancto proposito
Cuncti quidem subito
Multum profecere.
3. Ob defectum aquae
Fodi iubet puteum
Loco sicciori,
Quem precum instantia
Dei replet gratia
Aqua largiori;
V. Sanctus laudum munia
Mente laetiori
De aquae dat copia
Deo largitori.
4. In via mirabili
Cursu istum stabili
Dominus deduxit,
Constantem in latria
Digne ad palatia
Caeli introduxit;
V. Vincentem aromata
Odore virtutis
Locat ad agalmata
Aeternae salutis.

In Laudibus.

Ad Cantica.

- A. Leonhardum laudibus
Omnes veneremur,
Laudes eius cantibus
Digne modulemur.

Ad Benedictus.

- A. Benedictus oriens,
Ex alto progrediens,
Leonhardi iugibus
Meritis et precibus
Largire virtutem
Et da cum caelestibus
Nobis te colentibus
Pacem et salutem.

Per Horas.

Ad Primam.

- A. Non hic mercenarius
Nec lupo crudelis
Fuit, sed vicarius
Domini fidelis.

Ad Tertiam.

- A. Leonhardus iugiter
Lucrando salutem
De virtute fortiter
Ibat ad virtutem.

Ad Sextam.

- A. Leonhardus triticum
Erogat insignis
Conservis dominicam
Et verbis et signis.

B fol. 162 b sq.

Ad Nonam.

- A. Leonhardus, civibus
Sociatus caeli,
Nobis prosit omnibus
Precatu fideli.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Adiutor carceribus
Adest innodatis
Intercessionibus
Leonhardus gratis.
2. Verbi sacri framea
Revocatos iste
Erroris ab alea
Tibi refert, Christe.
3. Vitae reddit sobriae
Sermone carnales,
Ad vias iustitiae
Trahens bestiales.
4. Magnus est in gloria
Felix Leonhardus,
Tota in ecclesia
Redolens ut nardus.

Ad Magnificat.

- A. Ave, Iesu, salus orbis,
Cunctis nostris assis morbis
Vivax per remedium,
Leonhardi viva prece
Nos ab omni mundanis faece
Peccatorum omnium
Sic, ut sit aeterna quies
Nobis in te solo, qui es
Solus cordis gaudium.

12. De sancta Martha.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Universi iubilans
(Gaude monarchia,
Fulget in te rutilans
Ut sol Martha pia.
2. Crescat nobis gaudium
Marthae de natali,
Quae sumpsit exordium
Tribu de regali.
3. Viruit virtutibus
Et fulgore morum
Per viam in omnibus
Currrens mandatorum.

4. Ista vernans moribus,
Fide et virtute
Sit recens precatibus
Nostra pro salute.
- R. Solis amicta pallio,
Martha, salve, eximia,
Dei complaces filio,
In te est omnis gratia,
Humilitas, sanctitas,
Castitas,
Virtus, victoria,
Fides, spes et caritas,
Benignitas,
Temperantia,
Patientia,
Spiritualis disciplina
Et oboedientia.
- V. In Iesu, quem dilexisti,
Nostra solve crimina
Tua per oramina,
Dulcis sponsa Christi.

Ad Magnificat.

- A. Pietate solita,
O Martha fidelis,
Plane dulcis hospita
Domini de caelis,
Adesto tutelis,
Medelis et precibus,
Salva nos ab omnibus
Culpaee corruptelis.

Ad Matutinum.

Invitorium.

- Adoremus dominantem
Christum, regem gloriae,
Stola vitae laureantem
Martham sacram hodie.

In I. Nocturno.

Antiphonae.

1. Honore et gloria
Purpuratur ista
Gratulans in patria
Caeli citharista.

2. Exsultat viriliter
Currens haec ut gigas,
Iesu, quam feliciter
Rore vitae rigas.
3. Portas vestras tollite,
Principes superni,
Hospitam suscipite
Regis hanc aeterni.
4. Tuis, Martha, labiis
Gratia diffusa
Corda reddit muniis
Divinis confusa.
5. Marthae fortitudine
Conturbantur montes,
Cuius sanctitudine
Laetantur insontes.
6. Regis magna civitas,
Martha laetabunda,
Tua cunctis sanctitas
Est causa iucunda.
- Responsoria.
1. Corde toto sospita,
Iesu Christi hospita,
Genere regalis,
Martha felix, inclita,
Per virtutum merita
Angelis aequalis,
- V. Famae gaudet gloria,
Opum claret copia
Cunctis obstans malis.
2. Angelorum dominum,
Ad salutem hominum
Qui venit in mundum,
Recepit hospitio
Martha cum solacio
Praebens huic cor mundum,
- V. Hospitem tam nobilem,
Tam desiderabilem.
3. Omnino amabilis
Hospita haec nobilis
Christo ministrabat,
Secum ad obsequia
Venire comparia
Sororem optabat,

V. **Hospiti sufficere**
Tanto, tali opere
Mundum non putabat.

4. **Servis et militibus,**
Iustis et pauperibus
Dapes praeparabat,
Tali ministerio
Dei patrocinio
Sedulo vacabat;

V. **Erga plura turbida,**
Mente tamen vivida
Frequenter sudabat.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. **Divina iustitia**
De caelo prospexit,
Martham cum ad gaudia
Caelorum evexit.

2. **Eius sunt in montibus**
Sanctis fundamenta,
Vixit nam legalibus
Praeceptis intenta.

3. **Novum Deo canticum**
Ista decantavit,
Super thronum caelicum
Qui hanc exaltavit.

4. **Nuntiant iustitiam**
Tuam, Martha, caeli
Populique gloriam
Sermone fideli.

5. **Fecit mirabilia**
Dominus salutis
Plantans inter lilia
Hanc multae virtutis.

6. **Dei testimonia**
Haec ut custodivit,
Hinc in caeli curia
Et regnat et vivit.

Responsoria.

1. **Haec ab infidelibus**
Est iniecta ratibus
Pauca cum cohorte,
Remorum subsidii,
Ciborum solacii
Destituta sorte;

V. **Advehunt Marsilium**
Aquis, tunc Provinciam
Fidei dant portae.

2. **Dentes equo longior**
Draco, bove grossior,
Ceu spata habebat,
Qui in arne latuit,
Transeuntes rapuit,
Naves submergebat;

V. **Tam a saeva bestia**
Dei Martha gratia
Populum solvebat.

3. **Iuxta quendam fluvium**
Tandem monasterium
Devote fundavit,
Ubi haec ieiuniis,
Precibus, vigiliis
Domino vacavit;

V. **Vitans castrimargiam**
Solam parcimoniam
Ardenter amavit.

4. **Iuvenis navigio**
Quidam carens fluvio
Praesumpsit natare,
Fluenti vi rapitur
Et morti addicitur
Submersus amare;

V. **Hunc de mortis funere**
Festinat praepropere
Martha suscitare.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. **Martha, non vocaberis**
Ultra derelicta,
Gloria, qua frueris
In caelis, amicta.

Responsoria.

1. Suae sacrae spiritus
Sororis divinitus
Deo operante
Receptus in patria
Est multa cum gloria
Martha conspicante,
V. Quae turbam astantium
Hortatur ad gaudium
Voce gratulante.
2. Ante mortem gravibus
Haec per annum febribus
Languens aestuavit,
Mortis videns aditum
Suum statim obitum
Palam nuntiavit,
V. Terrae carnis debitum,
Deo autem spiritum
Suum praesentavit.
3. Domine, egregias
Celebras exsequias
Cum sancto Frontone
Felici et inclitae
Marthae, tuae hospitae,
Divine colone,
V. Hanc terrae cineribus
Vestris datis manibus
Fausta unctione.
4. Chlodovaenus Franciae
Rex in regis gloriae
Fide baptizatur,
Renum pestem patitur,
Bustum Marthae petitur,
Sospitati datur;
V. Locum rex gratificat,
Opibus magnificat,
Hymnis veneratur.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Multo Martham induit
Dominus decore,
Cuius sedem posuit
Magno in honore.

2. Omnis terra, Domino
Deo iubilante,
Martham sine termino
Laudibus ornate.
3. Deus, ad te vigilat
De luce fidelis
Martha, tibi rutilat
Quae ut sol in caelis.
4. Caeli, benedicite
Domino caelorum
Et tam sanctam iungite
Choris angelorum.
5. Tantis pro virtutibus
Marthae tam fidelis
Iubilemus laudibus
Domino de caelis.

Ad Benedictus.

- A. Cornu Deus hodie
In domo ecclesiae
Salutis erexit,
Marthae patrociniū
Omne contra noxium
Dum nobis direxit.

Per Horas.

Ad Primam.

- A. Redemptoris hospita
Nostrae gloriosa
Sua sit per merita
Nobis fructuosa.

Ad Tertiam.

- A. Salus mundi, Domine,
Per crucis mucronem
Tuo haec in nomine
Detecit draconem.

Ad Sextam.

- A. Marthae prece Lazarus
Gaudet suscitatus,
Quem vorarat tartarus
Ad poenas paratus.

Ad Nonam.

- A. Martha, florens liliū
Hospitalitatis,
Dei placā filium
Nostris pro peccatis.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Annua sollemnia
Marthae recolentes
Aptemus ad gaudia
Diva nostras mentes.
2. Virtutum monilibus
Ista purpurata
Unitur caelestibus
Deo semper grata.

B fol. 170 a sq. — In 2. Vesp. A 4, 4 fehlt eine Zeile.

13. De sancta Petronella.

In 1. Vesperis.

Super Psalmos.

- A. O mater ecclesia,
Gaude et laetare,
Quia natalitia
Petronellae clarae
Colit cum laetitia
Caelum, terra, mare.

Ad Magnificat.

- A. In sinu ecclesiae
Nata dulcis hodie
Virgo Petronella,
Assit nobis, vivida
Prece delens livida
Mentis nostrae fella.

Ad Matutinum.

Invitorium.

- Adoremus Dominum,
Mundi conditorem,
Christum, sponsum virginum,
Nostrum redemptorem.

3. Inventam rex gloriae
Ista margaritam
Coronavit hodie
Longius quaesitam.

4. A Martha congeritur
Cum virtutum schema,
Ipsi superponitur
[Splendens diadema].

Ad Magnificat.

- A. In Deo medullitus
Exsultat iam spiritus
Marthae generosae,
Mole gratiose
Solutus corporea
Migrat ad aetherea
Regna gaudiose.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Omnia sub pedibus
Petronellae ponis,
Hanc, Iesu, caelestibus
Collocans in thronis.
2. Iussa Dei lucida
Omni sine sorde
Petronella florida
Laeto complet corde.
3. Portas vestras tollite,
Principes caelorum,
Virginem hanc iungite
Choris angelorum.

Responsoria.

1. Te caelestis ierarchia,
Petronella, virgo fausta,
Dulci laudans melodia
Tua probat holocausta;

- V. Iesus, princeps gloriae,
Suam margaritam
Te coronat hodie
Diu concupitam.
2. Floribus honoris fulta,
Fructibus virtutum culta,
In mente et corpore,
Petronella, virgo casta,
Pia prece nobis asta
Nunc et omni tempore,
- V. Caritate pupurata,
Castitate laureata
Puritatis foenore.
3. Aestuabat gravibus
Petronella febribus
Annis pubertatis,
Sanitate fungitur,
Dum in Deo figitur
Gradu sanctitatis;
- V. Corpus parcimonia
Studet castigare,
Sine castrimargia
Domino vacare.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Tuis est in labiis
Gratia diffusa,
Virgo felix, noxiis
Quae non es confusa.
2. Huius fortitudine
Montes sunt turbati,
Cuius sanctitudine
Caeli sunt laetati.
3. Virgo dulcis, civitas
Dei gloriosa,
Vitae lucet puritas
In te gratiosa.

Responsoria.

1. Hostis innocentiae,
Latro pudicitiae,
Praedo castitatis

- Conatur diruere,
Nititur polluere
Domum sanctitatis,
- V. Caritate roseam,
Castitate niveam,
Dux iniquitatis.
2. Pugnam innocentiae,
Bellum pudicitiae
Clipeo prudentiae
Victrix haec perfecit,
Omni petulantiae
Omnique lasciviae
Se prorsus obiecit;
- V. Triumphat hic castitas,
Satanas defecit,
Superat integritas,
Deus hoc effecit.
3. Mali fugis fomitem
Cum mundi procella,
Flaccum spernis comitem,
Felix Petronella,
Petis cum laetitia
Polorum fastigia,
O dulcis puella;
- V. Vultus vernas gloria,
Rubens plus quam rosa,
Omni plena gratia,
Tota gaudiosa.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Magnus et laudabilis
Dominus est nimis
Tollens hanc instabilis
De mundi ruinis.
2. Iusto lux exoritur.
Angelus laetatur,
Haec dum mundo tollitur
Et caelo locatur.
3. Fecit mirabilia
Dominus caelorum,
Istam inter lilia
Plantans superorum.

Responsoria.

1. Acceptis induciis
Hanc suis dum nuptiis
Comes postulavit,
Virgo morti debitum,
Deo reddit spiritum,
Qui cuncta creavit;
V. Exactorem criminum
Felici constantia,
Sponsum vincit virginum
Cum precis instantia.

2. Amoris haec passibus
Virgo manicavit
Et Christo lampadibus
Sumptis obviavit,
Nam cum sapientibus
Vigilans cum segnibus
Nunquam dormitavit;
V. Cum sponso caelestia
Pernox ad convivia
Iubilans intravit.

3. O lampas luciflua,
Vitae spargens lumen,
O apis melliflua
Cordis pascens frumen,
Sacris ora precibus
Et nostris reatibus
Veniam implora,
V. Fidei ut lumine
Noster intellectus,
Amoris dulcedine
Pascatur affectus.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Gaude, virgo, nobili
Quia super aurum
Fers in vase fictili
Caelestem thesaurum.
2. Fructum fers centesimum,
Dulcem et obesum,
In quo scimus plurimum
Delectare Iesum.

3. Ita virgo virginem
Christum imitatur,
Aspernatur hominem,
Deo ut fruatur.
4. Petronella, filia
Dei o sacrata,
Inter caeli lilia
Flores transplantata.
5. Lilium convallium,
Rosa caritatis,
Dei placa filium
Nostris pro peccatis.

Ad Benedictus.

- A. O divina rosa,
Petronella, fide pretiosa,
O lampas caeli,
pro nobis voce fideli
Iugiter exora,
salvemur mortis ut hora.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Haec est sine macula
Ante Dei thronum,
Sine mali facula
Semper agens bonum.
2. Virgo felix sequitur
Agnam Dei, Christum,
Quocumque progreditur,
Mundum spernens istum.
3. Cum thronus eburneus
Haec sit Salomonis,
Nescit, quid sit aureus
Calix Babylonis.
4. Non oblita fasciae
Suae pectoralis,
Digno sponso gloriae
Digna conthoralis.
5. Domum mutans luteam
Se counit Deo,
Volat ad sideream
Corde iubilaeco.

Ad Magnificat.

A. Laetare in gaudio,
Petronella grata,
Caelesti tripudio

Digne sociata,
Consecrata lilio
Vallis, Dei filio,
Gaude, o sacrata.

■ B fol. 163 b. — In Laud. A. 1, 1 scheint der Sinn nobilis, der Reim nobili zu fordern.

14. De ss. Simone et Iuda.

Ad Magnificat.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. O mater ecclesia,
Iubilando lude,
Colens natalitia
Simonis et Iudae.
 2. Duo isti pugiles
Domini virtute
Pugnaverunt stabiles
Mundi pro salute.
 3. Dulcis quod es, Domine,
Isti gustaverunt,
Pro tuo se nomine
Ultro impenderunt.
 4. Alabastrum frangitur
Ut in morte horum,
Vis unguenti spargitur
Usui multorum.
 5. In caelesti patria
Nobis, Iesu, dona
Horum pro victoria
Regnum cum corona.
- R. Regem Babyloniae
Sancti idolatriae
Trahunt ab errore
Salubri labore,
Quem baptismi gratia
Confirmat in latria
Et Dei amore;
- V. Diro cum fervore
Quos fera gens obruit,
Horum rex mox construit
Templum in honore.

- A. O Sion, tripudia,
Ornant natalitia
Quam apostolorum
Thaddaei et Simonis,
Qui calcarunt daemonis
Vires vi donorum,
Interventu quorum
Tuo lotos sanguine,
Sabbatum da, Domine,
Nobis sabbatorum.

Ad Matutinam.

Invitorium.

Adoremus unum Deum
Psalmis, hymnis, latria,
Simonem qui et Thaddaeum
Beavit in gloria.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Dei narrant gloriam
Simon et Thaddaeus,
Ad caeli laetitiam
Quos vocavit Deus.
2. Multa tribulatio
Iustos flagellavit,
De qua miseratio
Dei hos salvavit.
3. Super terram principes
Eos statuisti,
Domine, municipes
Quos caeli fecisti

Responsoria.

1. Supernus agricola,
Terrae factus incola,
Vineam plantavit,

In qua operarios
Hos tuos et alios
Plurimos locavit,
V. Quorum fructus prospere
Messium in opere
Se centuplicavit.

2. Per Mesopotamiam
Pontique provinciam
Iudas praedicavit,
Per Aegypti patriam
Verbi Dei gratiam
Simon promulgavit;

V. Uterque in Persidam,
Ritu adhuc perfidam
Gentili, meavit.

3. Botrum portant inclita
De terra pollicita
Duo viri isti,
Quo stupentes faciunt
Omnes et alliciunt
Ad amorem Christi;

V. Extra multa milia
Botrus hic electus,
Inter caeli lilia
Pascitur dilectus.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Deo nostro psallite,
Psallite recenter,
Cum sanctis his psallite
Omnes sapienter.

2. Nobis esto, Domine
Deus, turris fortis
Istorum iuvamine
Contra ducem mortis.

3. Nuntiarunt opera
Pietatis Dei
Ducentes ad aethera
Multas gentes ei.

Responsoria.

1. Istae duae nobiles
Ex argento ductiles
Tubae sonuerunt,

Suis salutaribus
Totum mundum vocibus
Recenter moverunt;

V. Excitant ad proelia
Cuncta contra vitia,
Quotquot crediderunt.

2. Thaddaeus cum Simone
Duos magos daemone
Plenos confuderunt,
Persidae de finibus
Signis et virtutibus
Illos propulerunt;

V. Vitae spreto fame
Erroris se sarcinae
Magi subdiderunt.

3. Isti duo proceres
Zizanias veteres
Orbis eradicant,
Qui sicut sol micant,
Per agrum dominicum
Panem evangelicum
Parvis cum masticant,

V. Verbi Dei framea
Fidei ab area
Errores extricant.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Istorum sunt strenua
Virtute confracta
Peccatorum cornua
Et ad nil redacta.

2. Nuntiant iustitiam
Regis angelorum
Edocentes patriam
Ritusque iustorum.

3. Dei testimonia
Hi custodierunt,
Hinc digne caelestia
Regna meruerunt.

Responsoria.

1. Ecce, luminaria
Duo hi egregia,
Simon cum Thaddaeo,
Orbem de caligine
Culpaē solvunt, lumine
Ditant iubilaēo,
V. Plura bestialia
Per virtutum studia
Reddunt corda Deo.
2. De cuiusdam filia
Ducis de luxuria
Proles generatur,
Levita castissimae
Vitae ob hoc pessime
Innocens damnatur;
V. Excusant apostoli,
Tabescunt malevoli,
Levita salvatur.
3. Quadraginta milia
Spreta idolatria
Deo crediderunt,
Suis fractis statuis
Relictisque vacuis
Daemones fugerunt,
V. Templorum pontifices,
Canini carnifices,
Sanctos mactaverunt.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Sanctos istos Dominus
Induit decore,
Quorum nihilominus
Laus est in honore.
2. In conspectum Domini
Cum istis intremus
Ipsiusque nomini
Laudes iubilemus.
3. Iniqua loquentium
Ora obstruxerunt
Et sic caeli civium
Chorum intraverunt.

4. Deo benedicite,
Spiritus iustorum,
Ora laudi solvite
Sic apostolorum.
5. Cordibus et vocibus
Cum istis praecelsis
Attollamus laudibus
Deum in excelsis.

Ad Benedictus.

- A. Benedictus oriens,
Verae lucis sator,
Cruce nobis moriens,
Aevae vitae dator,
Virtutis amator,
His intercedentibus
Sis nobis precantibus
Dulcis consolator.

Per Horas.

Ad Primam.

- A. Devastantes vineas
Vulpes propulerunt,
Corrodentes tineas
Corda mactaverunt.

Ad Tertiam.

- A. Digne in memoriam
Hominum vertuntur,
Caeli digne patriam
Qui ingrediuntur.

Ad Sextam.

- A. Isti sicut lilia
Germina dederunt
Et in caeli curia
Fructus proulerunt.

Ad Nonam.

- A. Poli iuncti civibus
Apud regem caeli
Prece nobis omnibus
Succurrant fideli.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Sagenam dominicam
Mundo immerserunt,
Multam qui barbaricam
Gentem prendiderunt.
2. Conservis dominicum
Dignis et indignis
Erogarunt triticum
Et verbis et signis.
3. Erit in memoria
Laus horum aeterna,
Data enim gloria
Est eis superna.
4. Duo isti omnia
Domini mandata
Mundo per eloquia
Vulgaverunt grata.
B fol. 169 a sq.

5. Virtutum charismata
Plurima sparserunt,
Ad vera sic sabbata
Plures conduxerunt.

Ad Magnificat.

- A. Sacro cum ternario
Salubri binario
Dulcis est iunctura,
Sacra nobis trinitas
Sit et haec dualitas
Opem largitura,
Cuius in trifaria,
Immo quadrifaria
Orbis partitura
Felix fit memoria,
Laus, honor et gloria
Nunquam transitura.

15. De sancto Udalrico.

In 1. Vesperis.

Super Psalmos.

- A. Exsultet Alemannia,
Quam ornant natalitia
Udalrici clari,
Clara cuius praeconia
Clare promit ecclesia
Ad mare de mari.
- R. Mira claret caritate
Iste Dei famulus,
Et in tanta claritate
Omnis stupet oculus,
Quem digna sollemnitate
Omnis colit populus,
- V. Cuius prorsus inclita
Cum virtute merita
Laudis vulgat titulus.

Ad Magnificat.

- A. Flos Udalrice praesulum,
Speculator et speculum
Militantis ecclesiae,
Lux caelestis patriae,

Exora Dei filium,
Nos ut post hoc exilium
In throno locet gloriae.

Ad Matutinam.

Invitorium.

Regem regem adorantes
Hymnis, psalmis et canticis
Agamus festum ovantes
Udalrici pontificis.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Fructum salutiferum
Vir Dei beatus
Apprehendit veterum
Iter imitatus.
2. Voce viva praedicat
Domini praeceptum,
In quo fore indicat
Se Deo acceptum.

3. Iesu, dulcis Domine,
Quid multiplicantur,
Qui erroris fulmine
Hunc calumniantur?

Responsoria.

1. Isaac eximia
Nato surgunt gaudia,
Laetantur amici;
Amici ecclesiae
Gaudent ortu hodie
Sancti Udalrici,
V. Culus quidem inclitis
Conteruntur meritis
Omnes inimici.
2. Udalricus dulcibus
Theoriae fructibus
Se totum replebat,
Amoris dum passibus .
Scalam Iacob partibus
In summis tangebat;
V. Donis pro caelestibus
Omnia pauperibus
Sua porrigebat.
3. Rachelis amplexibus
Iste dulcioribus
Cupiens potiri,
Liae se laboribus
Saepe gravioribus
Sensit impediri.
V. In die fidelibus
Cum Martha laborat,
Cum Maria noctibus
Legit, psallit, orat.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. In spe singulariter
Iste constitutus
In bono stat firmiter
A Deo adiutus.
2. Verba huius percipis,
O Deus deorum,
Ipsium quando suscipis
In sortem sanctorum.

3. Honore et gloria
Eum coronavit,
Plurima quem gratia
Dominus ditavit.

Responsoria.

1. Christum quasi sapiens
Architectus iaciens
Sibi fundamentum,
Super quo fideliter
Fundat gemmas pariter,
Aurum et argentum;
V. Udalrico iugiter
Fuit et feliciter
Christus alimentum.
2. Mare rubrum libere
Siccato itinere
Transeunt Hebraei,
Udalricus fluidam
Aquam ceu, per aridam
Transit ductu Dei;
V. Iubet, haec ut visio
Claudatur silentio,
Pater magnae spei.
3. Hic fugit et conditur
Ut Iesus, cum quaeritur
A turbis ad regem,
Ne surgat in praesulem,
Fugam rapit exsulem
Iesu sequens legem;
V. Udalricus humilis
Dammae miti similis
Christi ornat gregem.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Domine, quis habitat
In tua taberna?
Iste, quem nobilitat
Caritas fraterna.
2. Cordis desiderium
Tributum est ei
De munificentia
Miserentis Dei.

3. Accepit a Domino
Benedictionem
Intrans sine termino
Caeli mansionem.

Responsoria.

1. Non in terrae gremio
Textit nec sudario
Creditum talentum,
Sed hoc sparsit largiter,
Domino utiliter
Lucra ferens centum;
V. Sic Euge dominicum
Audiuit et caelicum
Intravit conventum.
2. Praesulis officium,
Curarum negotium
Extra peragebat,
Non tamen claustralium
Devotorum studium
Intus deserebat,
V. Sed pro Dei populi
Causa curae saeculi
Totum impendebat.
3. Ad cubandi requiem
Non plumae mollietiam
Antistes quaerebat
Et concupiscentiam
Carnis per duritiam
Sagorum frangebat,
V. Ut Helias sobriam
Semper alimoniam
Praesul requirebat.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Udalricus omnia
Sprevit mundo grata,
Cui nunc in gloria
Sedes est parata.
2. In conspectu Domini
Gaudens introiuit,
Eius quia nomini
Laetanter servivit.

3. Sanctus praesul vigilat
De luce ad Deum,
Satanas cum sibilat
Callidus in eum.

4. Sacerdos hic Domini
Deo benedixit,
Strenue temptamini
Quia contradixit.
5. Laudavit in tympano
Pontifex fidelis
Et chordis et organo
Dominum de caelis.

Ad Benedictus.

- A. In mortis caligine
Visitasti, Domine,
Nos per mortem crucis,
O Iesu, fons lucis,
Udalrici inclitis
Precibus et meritis
Omne contra noxium
Vivax patrocinium
Dans nobis caducis.

Per Horas.

Ad Primam.

- A. Primum iste quaesit
Praesul regnum Dei,
Laetus ergo subiit
Regnum requiei.

Ad Tertiam.

- A. Hora datus tertia
Spiritus in igne
Honore et gloria
Replet istum digne.

Ad Sextam.

- A. Pro misericordiae
Studiis amicus
Fit auctoris gratiae
Praesul Udalricus.

Ad Nonam.

- A. Iste quia floruit
In bonis, ad nonum
Sublimari meruit
Angelorum thronum.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Sedeat hic pontifex
Ut ad dextram Dei,
Omnis boni artifex,
Deus dedit ei.
2. Populo dominico
Domini virtutem
Verbo evangelico
Pandit ad salutem.
3. Beatus hic meruit
Dominantem caeli,
B fol. 166 a sq.

Cuius iussis paruit
Opere fideli.

4. Hostiam sacrificat
Udalricus laudis,
Quem faex non vilificat
Sataninae fraudis.
5. Sacerdotem induit
Istum salutari
Deus, qui nos voluit
Per hunc exemplari.

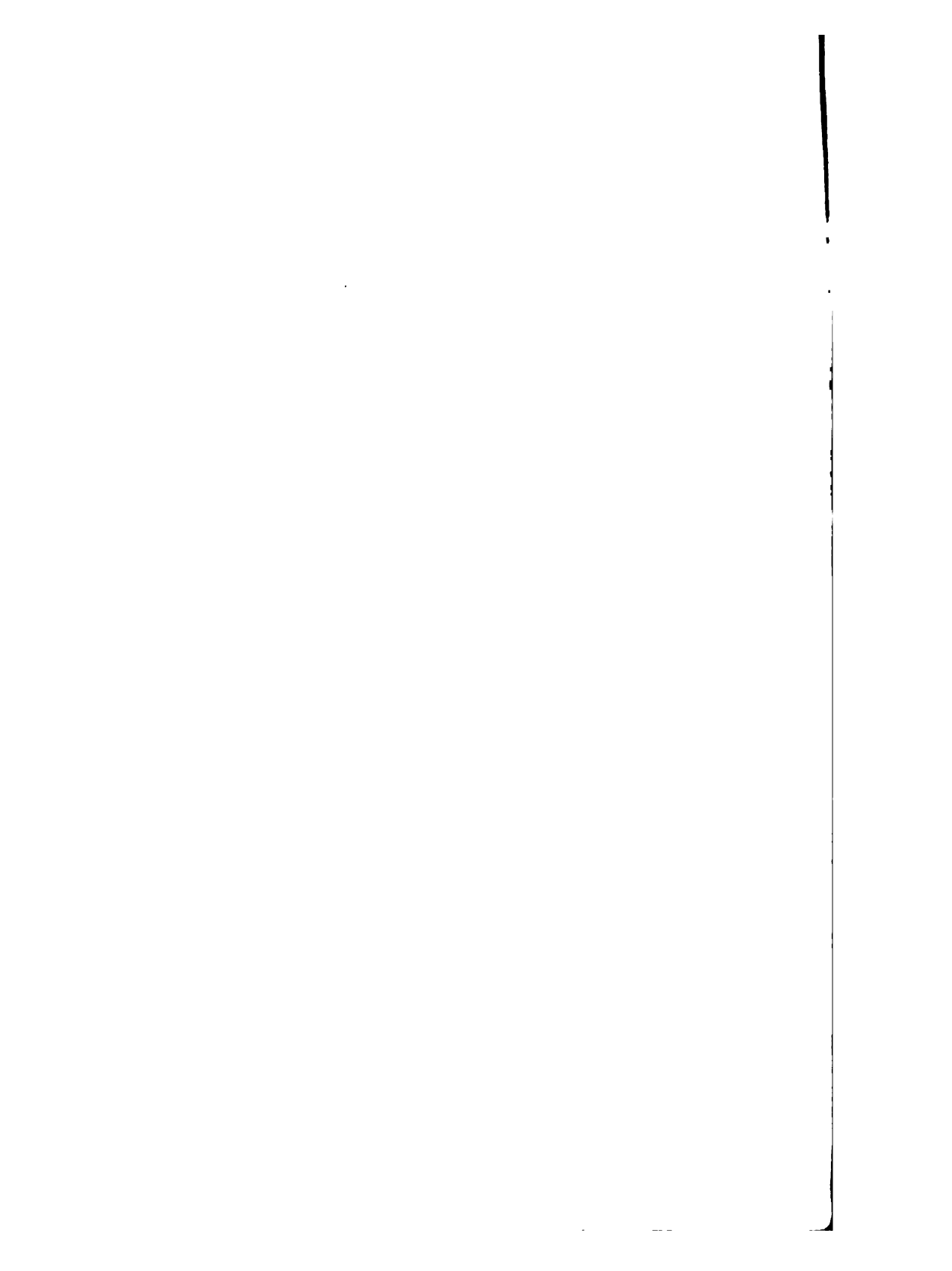
Ad Magnificat.

- A. O decus ecclesiae,
O pastor egregie,
O Dei amice,
Felix Udalrice,
Cuncta cordis impia
Nostri tua expia
Prece subventrice.

III.

SEQUENTIAE.

I. De sancta Agnete.

1 a. Gaude, Sion, laetabunda,
Virgo felix et fecunda,
O mater ecclesia,	1 b. Gaude, caelum, terra plaude,
Festum, ecce, plenum laude
De Agnae victoria.
2 a. Gaude ergo, mente cana,
Vultu decens, fide sana,
Agnæ filia.	2 b. Gaude, dulcis sponsa Christi,
Mundi faces quæ vicisti,
Felici industria.
3 a. Gaude, dum de scholis redis,
Nuptiis assensum foedis
Ut des, fit instantia.	3 b. Gaude, tu praefecti natum
Contemnis suumque datum
Salubri constantia.
4 a. Gaude, proiecto mortali
Sponso nubis immortalis,
Damnae transitoria.	4 b. Gaude, veste denudata
Spernens deos es ornata
Plus crinis decencia.
5 a. Gaude, dum prostibularis,
Non foedaris tactu maris
Nec carnis miseria.	5 b. Gaude, stola candes tota,
Domus turpis fit devota
Angeli praesentia.
6 a. Gaude, quem libido caecat,
Sponsum tuum fallax necat
Daemonis nequitia.	6 b. Gaude, per te vitae datur
Tuus sponsus et testatur
Dei mirabilia.
7 a. Gaude, in flammam proiecta
Laudas Deum, stans erecta,
Nec sentis incendia.	7 b. Gaude, dum transgutturaris,
Agnæ, agno complantaris
Inter caeli lilia.
8 a. Gaude, sic perdendo mortem
Transis in vivorum sortem
De mundi malitia.	8 b. Gaude, felix et beata,
Nos duc ad diu optata
Caelorum palatia.

B fol. 165 a sq. — „Sequentia“. Unmittelbar vorher der Tropus: „Alleluia“. V. Candidior es nive, nitidior es lacte, rubicundior es ebore antiquo, es pulchrior sapphiro, Agnes, agni gloria“. — Alle Schlufszeilen der Halbstopfen reimen in ia.

2. De sancto Altmanno.

1 a. Gaude, caeli ierarchia,
Mundi gaude monarchia
De Altmanni gloria,	1 b. Omne discedat molestum,
Ad sacrum Altmanni festum
Nulla desint gaudia.
2 a. Altmanne sacer et clare,
Caelum clamat, terra, mare
Te dignum antistitem;	2 b. Dei gregis tu dux aequus,
Mundi lampas, caeli decus,
Vitae tenes tramitem.
3 a. Mira clares caritate,
Et in tanta claritate
Omnis stupet oculus,	3 b. Admirandum sanctitate
Digna te sollempnitate
Laudis vulgat titulus.
4 a. Sapiens ut architectus
Tibi Christum spe profectus
Fundamentum dedicas,	4 b. Gemmas, aurum et argentum
Tale super fundamentum
Prudenter aedificas.
5 a. Summis scalam Iacob horis
Ascensu tangis amoris
Theoriae fructibus	5 b. Nec ex ipsis captas laudes,
Belial nam fallis fraudes
Aequitatis passibus.
6 a. Die cum Martha laboras,
Nocte cum Maria oras
Uniens te superis,	6 b. Dulci Rachelis amplexu
Frui volens Liae nexu
Praepediris operis.
7 a. Sic de lacrimarum valle
Gratiarum scandis calle
Ad caeli fastigia,	7 b. Ubi plus quam verni flores
Aeterno cum fructu flores
Inter vitae lilia.
8 a. Eia, Iesu Christe, tibi
Libro vitae da conscribi
Nos Altmanni precibus	8 b. Tuae sortis coheredes,
Tecum ut carpamus sedes
Cum electis omnibus.

B fol. 168b sq. — Vgl. die Sequenz auf Leonhard, Nr. 10. — Vorher geht als Tropus zum Alleluia:

Pennis volas gratiae¹
Hac de valle misera,
Pontifex egregie,
Altmanne, ad aethera,
Pia prece hodie
Nostra dele scelera.

3. De sancta Anna.

1 a. Gaude, admirabilis,
Gaude, venerabilis
Anna, Dei gratia,	1 b. Moribus tractabilis,
Genere spectabilis,
Stirpe nata regia.
2 a. Gaude, austro purior,
Luce solis clarior,
Candes plus quam lilia,	2 b. Viola floridior,
Balsamo praestantior
Virtutum fragrantia.

3 a. Gaude, data nuptui
Legis pares ritui
Salubri frequentia,	3 b. Tali apta statui
Vitae instas fructui
Felici constantia.
4 a. Gaude tu, quae talibus
Et plus miris floribus
Vires ab infantia,	4 b. Piis solve precibus
A culpis nos omnibus
Et omni angastia.
5 a. Gaude, quae miseriam
Post hanc petis patriam
Et polorum gaudia,	5 b. Nobis da victoriam,
Ut post hanc militiam
Laetemur in gloria.

B fol. 166a. — „Sequentia“. — Mel.: Veni sancte Spiritus.
Voraus geht der Tropus zum Alleluia :

Annam, vitem gratiae,
Rex supernae patriae
Transplantavit hodie
In vineam gloriae.

4. De sancto Bartholomaeo.

1 a. Bartholomaeus sacratus,
Mundo carus, Deo gratus,
Vexillo crucis armatus
Indiam ingreditur,	1 b. Ubi magnis et minutis
Doctrinam sparsit salutis
Viam edocens virtutis,
Error omnis solvitur.
2 a. Praedicantis quidem more
Divino perfusus rore
Exemplis, ope et ore
Dei laudes loquitur.	2 b. Hortatur, ut Christo regi
Iungantur suoque gregi;
Statim parent eius legi,
Satanas obruitur.
3 a. Ob hoc sanctus fustigatur
Et vivus excoriatur,
Dire cruci conclavatur
Capiteque plectitur.	3 b. Huius prece ut, benigne
Iesu, salves nos ab igne
Orci, vere tibi digne
Laus novella promitur.

B fol. 171b. — Mel.: Verbum bonum. — Als Tropus super
Alleluia geht voraus :

Felix o Bartholomae,
Bestiae ne nos leteae
Orci tradant ignibus,
Nostris sed culpis deletis
Iungamur, exora, laetis
Ut supernis coetibus.

5. De sancta Caecilia.

1 a. Gaudeat ecclesia,
Tua natalitia
Celebrantur hodie, | 1 b. Felix o Caecilia,
Virtute egregia
Sponsa regis gloriae. |
|---|--|

2 a. Ieiunabas biduo
Pariter et triduo
Vitae tuae tempore,	2 b. Devotum per studium
Christi evangelium
Gerebas in pectore.
3 a. Diebus ac noctibus
Non cessas ab actibus
Divini colloquii,	3 b. Corpus tuum pluribus
Tu asperitatibus
Domasti cilicii.
4 a. Fidei consortio
Iungis cum Tiburtio
Tuum sponsum libere,	4 b. Iudicem Almachium
Dolosum et impium
Superasti prospere.
5 a. Cum palma martyrii
Caeli fores atrii
Laetanter ingrederis,	5 b. Tuis ubi dulcibus
In aevum precatibus
Uniamur superis.

B fol. 169 b. — Mel.: Veni sancte Spiritus. — Tropus super Alleluia:

Thronus cum eburneus
Tu sis Salomonis,
Nescis, quid sit aureus
Calix Babylonis
O clara Caecilia.

6. De sancto Colomanno.

1 a. Laetabundus
Fidelis in caelis coetus
Incundetur,	1 b. Totus mundus
Volenter decenter laetus
Moduletur
2 a. Cholomanni variam
Pugnam et victoriam
Gaudiosam.	2 b. Qui relinquens Scotiam
Casu venit Austriam
Fructuosam.
3 a. Explorator creditur,
Flagris diris caeditur
Christi miles,	3 b. Serram addunt cruribus
Cum tormentis pluribus
Hostes viles.
4 a. Suffocatus resteo
Cholomannus laqueo,
Viret restis.	4 b. Nullo nocens vitio
Finitur suspendio
Dei testis.
5 a. Multandus obtinuit,
Innocens occubuit,
Suum non aperuit
Os ut agnus.	5 b. Coherens constantiae
Non cedit iniuriae,
Domum subit gloriae
Martyr magnus.
6 a. Princeps pacis, Iesu,
Libera ab esu
Infernalis
nos tyranni,	6 b. Et ad sabbatorum
Sabbatum polorum
Prece perduc
Cholomanni.

B fol. 168a. — Auch in: Miss. ms. Mellicense saec. 14. Cod. Mellicen.
1057. — Missale Pataviense imp. Viennae 1503. — Mel.: Laetabundus.
Als Tropus super Alleluia geht in B voraus:

Nostra dele vitia
Precibus benignis,
Cholomanne, gratia,
O martyr insignis,
Regnemus in gloria
Ut cum Deo dignis.

7. De sancta Dorothea.

1 a. Stetit, Iesu, pro te, bone,
Dorothea in agone,
Spe mercedis et coronae
Ad mortem oboediens.	1 b. Vomit in hanc praeses dirus
Durarum minarum virus,
Risus ipsam comit mirus
Illum plus deiciens.
2 a. Sponsum suum, suae mentis
Lumen, Iesum in tormentis
Laudum colit incrementis
Sitiens martyrrium.	2 b. Mortis ridet in tortura,
Caelos ardet mente pura,
Nulla mundi sibi cura,
Horrens hoc exsilium.
3 a. Dorothea, decollata
Ad polorum migrans prata
Lilia cum rosis grata
Colligis cum gaudio.	3 b. Nos ad tantum duc solamen
Tuum felix per iuvamen,
Tecum ut psallamus Amen
Cordis cum tripudio.

B fol. 172b. — Mel.: Verbum bonum. — Voraus geht als Tropus
super Alleluia:

Fulgens in ecclesia
Meritis et signis,
Dorothea, gratia
Felix et insignis,
Nostra dele vitia
Precibus benignis.

8. De sancto Erasmo.

1 a. Caelum, gaude,
Erasmi novella laude
Cane festa,	1 b. Pari laude,
O terra tenella, plaude,
Cedant maesta.
2 a. Erasmus industria
Sabiit silentia
Eremorum;	2 b. Ibidem caelestium
Meruit colloquium
Angelorum.
3 a. Tandem flagris caeditur
Dei pugil, sistitur
Tribunali;	3 b. Respondet intrepide
Vir sanctus et lepide
Expers mali.

4 a. Verbis iussus subdolis,
Offerat ut idolis,
Est beatus.	4 b. Cum sprevisset idola,
Pravis fit parabola
Fustigatus.
5 a. Carceri intruditor,
Multo ferro premitur,
Carcer, ferrum solvitur
In favillam.	5 b. Flammea induitur
Toga, spata caeditur,
Gaudens sic ingreditur
Vitae villam.
6 a. Erasmi nos prece
Cunctorum a faece,
Iesu solve
peccatorum;	6 b. Duc virtute plenos
Menteque serenos
Ad gaudia
gaudiorum.

B fol. 172a. — Mel.: Laetabundus. — Aus anderer Quelle Anal. IX, 149. — Als Tropus super Alleluia geht vorher:

Caritate vulneratus
Cruoreque rubricatus,
Ense diro coronatus,
Martyr Erasmus beatus,
Lucis intrat patriam.

9. De sancto Georgio.

1 a. Caelum, terra, mare, gaude,
Arbor, herba, gemma, plaude,
Spirans omne, vaca laude
Salubri tripudio.	1 b. In Georgii natali
Omni spreto fonte mali
Glorianter spiritali
Incudemur gaudio.
2 a. Annis quidem iuventutis
Moribus vernans virtutis
Volat ad fora salutis
Voce, corde, opere.	2 b. Corde tandem iubilaeo
Fuso sanguine pro Deo
Regnat et vivit cum eo
Nunc et omni tempore.
3 a. Dacianum expugnavit
Satanamque fide stravit,
Contra cuncta triumphavit,
Dignus vitae gloria.	3 b. Sanctum ergo veneremur
Tantum omnes et miremur,
Actus eius imitemur
Felici constantia.

B fol. 173b. — Mel.: Verbum bonum. — Vorher geht als Tropus super Alleluia:

Tuus, Iesu, hic athleta
Suo fuso sanguine
Rubra mundi transit freta
Tuo fulgens nomine,
Georgius.

10. De sancto Leonharde.

1 a. Glorietur orbis totus,
Leonardus, Deo notus,
Iam regnat in gloria. | 1 b. Omne discedat molestum
Et ad Leonardi festum
Nulla desint gaudia. |
|---|--|

lare,
rra, mare
militem.	2b. Dei plebis tu dux aequus,
Mundi lampas, caeli decus,
Vitae tenens tramitem.
te
ste
ulus.	3b. Admirandum sanctitate
Digna te sollemnitate
Laudis vulgat titulus.
ctus
pfectus
edicas.	4b. Gemmas, aurum et argentum
Tale super fundamentum
Prudenter aedificas.
ob horis
ris
ABCUBU
Theoriae fructibus.	5b. Nec ab ipsis captas laudes,
Belial nam fallis fraudes
Aequitatis passibus.
6a. Die cum Martha laboras,
Nocte cum Maria oras
Uniens te superis.	6b. Dulci Rachelis amplexu
Frui volens Liae nexu
Praepediris operis.
7a. Sic de lacrimarum valle
Gratiarum scandis calle
Ad caeli fastigia,	7b. Ubi plus quam verni flores
Aeterno cum fructu flores
Inter vitae lilia.
8a. Eia nos, o Christe, tibi
Libro vitae da conscribi
Leonardi precibus,	8b. Tuae sortis coheredes
Tecum ut carpamus sedes
Cum electis omnibus.

B fol. 168a. — 1b. 3 Nullum desit gaudium, gegen den Reim. — Zum Teile identisch mit der Sequenz auf Altmann Nr. 2, Gaude caeli ierarchia. — Vorauf geht der Tropus zum Alleluia:

Liberator captivorum,
Dissipator catenarum,
Leonarde, spes victorum,
Nostrarum dele culparum
Tua prece vesaniam.

II. De sancta Martha.

1a. In caelesti ierarchia
Mulcens pangit symphonia
Marthae natalitium,	1b. Labentis mundi nos horis
Fibris et suum canoris
Promamus praeconium.
2a. Martha, dulcis et beata,
Regia de tribu nata,
Omni laude dignior.	2b. Vultu clares, lingua flores,
Sponsi curris post odores
Aquilis velocior.
3a. Paradoxe per decorem
Mentis tuum ad amorem
Trahis Deum dulciter.	3b. Extendis et non in vanum
Largam universis manum
Pie et feliciter.

4 a. O quam felix et insignis,
Quae tam miris fulges signis,
Insignit ut ratio ;	4 b. Iesum, mundi salvatorem,
Tuum quidem dilectorem,
Colligis hospitio.
5 a. Paganismi nexu captos
Legi Christi reddis aptos
Verbi Dei pabulo ;	5 b. Lazarus quatruiduanus,
Ut vis, suscitatur sanus,
Mortis ab ergastulo.
6 a. Saevum exsufflas draconem
Crucis sanctae per mucronem
Gaudium dans omnibus ;	6 b. Animam tuae sororis
De loco vides maeroris
Caeli iungi civibus.
7 a. Iuvenem mersum de nece
Pia suscitasti prece
Virtute inolita.	7 b. Ferum Clodoveum regem
Fidei ducis ad legem
Sospitate reddita.
8 a. Laudes, Iesu, damus tibi,
Prece Marthae iube scribi
Nos in vitae pagina,	8 b. Vitatis ut poenis mortis
Canamus Sion in portis
Angolorum carmina.

B fol. 170 b. — Als Tropus super Alleluia geht voraus :

O vera meridies,
O sincera requies,
Iesu, omne bonum,
Colloca supplicibus
Marthae nos precatibus
Ad caelestem thronum.

12. De sancta Petronella.

1 a. Ave, Sion filia,
Agni tympanistria,
Virgo tota vivida,	1 b. Dei promptuarium,
Spiritus sacrarium,
Petronella florida.
2 a. Vitae sequens tramitem
Altum vitas gurgitem
Mundanae fallaciae,	2 b. Flaccum spernis comitem,
Omnem vincis fomitem
Carnalis lasciviae.
3 a. Holofernus dexteram
In caput non perperam
Extendisti prospere ;	3 b. Manum nobis porrige
Et ad vitam dirige,
Virgo, veni propere.
4 a. Nostra corda sordida
Lavans sana morbida,
Sustenta debilia.	4 b. Omne malum remove,
Omne bonum promove
Salubri industria.
5 a. Tua per precamina
Demum sic ad culmina
Ducamur caelestia,	5 b. Ubi tecum iugiter
Fruamur feliciter
Vultus Dei gloria.

B fol. 164 a. — Mel.: Veni sancte spiritus. — Als Tropus super Alleluia geht voraus :

Hanc rosam ecclesiae
Rex, Deus deorum,
Transplantavit hodie
In caelo caelorum.

13. De ss. Simone et Iuda.

1 a. Plausu cordis iubilaeo
Iubilemus omnes Deo,
Simoni qui et Thaddaeo
Stolas dedit gloriae.	1 b. Ad gentem qui contumacem
Missi divam ferunt pacem,
Collustrantes hanc per facem
Scintillantae gratiae.
2 a. Mentis harum bestiales
Ritusque mutant brutales,
Plures Christi iugo tales
Subdendo feliciter.	2 b. Tanta post praecelsa mira
Fera saevae gentis ira
Sanctos nece finit dira
Saeviens atrociter.
3 a. Duces tales et pastores
Nostros sua prece mores
Corrigant et nos ad fores
Caeli vehant curiae,	3 b. Ut in caeli ierarchia
Cum turma sanctorum dia
Voce concinamus pia
Carmina laetitiae.

B fol. 169b. — Mel.: Verbum bonum. — Als Tropus super Alleluia:

Plenum cordis gaudium,
Iesu, salus omnium,
Nostri miserere,
Contra vires daemonis
Thaddaei et Simonis
Prece nos tuere.

14. De sancto Udalrico.

1 a. Gaude, caeli curia,
Recolens sollempnia
Udalrici praesulis,	1 b. Gaude, orbis orbita,
Sole tanto praedita
Lucem dante populis.
2 a. Gaude, gaudens gaudio
Tam claro de filio,
O mater ecclesia.	2 b. Gaude libens promere
Corde, ore, opere
Tam sancti praeconia.
3 a. Gaude, sacer inclitis
Udalricae meritis
Florens ab infantia.	3 b. Gaude, qui ieiuniis
Instas et vigiliis
Flocci pendens noxia.
4 a. Gaude, verbi framea
Facis, Dei vinea
Ne sit hortus olerum.	4 b. Gaude, lingua aurea
Fidei ab area
Vepres vellis scelerum.

5 a. Gaude, plenus gratia,
Mentis nostrae spuria
Tua prece expia.

5 b. Gaude, dives gloria,
Nos Deo consocia
In caelesti patria.

B fol. 169 a. — Mel. Veni sancte spiritus. — Als Tropus super
Alleluia geht vorher:

Devota per dramata
Dulcibusque modulis
Exempla et dogmata
Udalrici praesulis
Vulgantur per climata
Mundi cunctis populis.

IV.

R H Y T H M I.

1

1. De sanctissima Trinitate.

1. Ave, pater omnium
Rerum causatarum,
Fontale principium
Et finis ipsarum,
Tu mearum sordium
Et miseriarum
Mandator, da dulcium
Fontem lacrimarum.	3. Ave, sancte spiritus,
Omnis boni dator,
Imploro medullitus
Te ego peccator,
Ne me incompositus
Voret mortis lator,
Veni mihi caelitus,
Pius consolator.
2. Ave, plenum gratia
Verbum incarnatum,
In mea memoria
Ingiter sis gratum,
A me fuga otia
Et omne peccatum,
Me tecum in gloria
Gaudeam locatum.	4. Ave, felix unitas
In tribus personis,
Desit mihi foeditas
Per te Babylonis,
Abscedat severitas
Dira aquilonis
Me det laetum bonitas
Veri Salomonis.
5. Ave, sancta trinitas,
Unus tamen Deus,
Fugiat me pravitas,
Tu sis amor meus,
Assit mihi puritas,
Ne sim ultra reus,
Sim semper, o trinitas,
In te iubilaeus.

A fol. 1 b. — Aus anderen Quellen bereits Anal. III, 172.

2. De Patre.

1. Ave, pater omnium
Causa causatorum,
Tu, cum promptuarium
Sis universorum,
Morum mihi stadium
Confer honestorum,
Ne constringar hostium
Loris fanestorum. | 2. Ave, pater caelica
Spargens cunctis dona,
Tu quidem mirifica
Iustis es corona,
Me ergo fortifica
Omnia ad bona
Sic, ut non ad toxica
Sit mens mea prona. |
|--|--|

3. Ave, pater luminum,
O Deus deorum,
Te testatur Dominum
Suum vox cunctorum,
Exaudi precaminum
Clamorem meorum,
Ut fiam solaminum
Particeps tuorum.	4. Ave, pater, cordium
Pax iucundativa,
Es ad te clamantium
Totus salus viva,
Mihî patrociniûm
De caelis deriva,
Ut tela laedentium
Me spernam nociva.
5. Ave, pater, gaudia
Qui das gaudiorum
Super mella dulcia
In regno caelorum,
Fugans a me noxia
Omnium malorum
Concivem in gloria
Me fac angelorum.	

A fol. 2a.

3. De Filio.

1. Ave, Iesu, lux exorta,
Dele mala iam suborta,
In me plana, quae sunt torta,
Mortis procul absit porta.	3. Ave, Iesu, flos honoris,
Decor omnis tu decoris,
Quem circumdat vis doloris,
Me foveto cunctis horis.
2. Ave, Iesu, robur meum,
Protectorem solum Deum
Te adoro, salva reum,
Ne devincat hostis cum.	4. Ave, salus, quam tenemus,
Aufer mala, quae timemus,
Ut te, Iesu, fac, amemus
In aeternum et laudemus.
5. Ave, Iesu ac dignare
Me bellantem adiuvere,
Hostem possim ut fugare
Eius gressus supplantare.	

Anal. III, 171 sq. — Dies Lied fehlt in den Lilienfelder Handschriften; die Abfassung desselben durch Christianus wird indes durch diesen Umstand nicht ausgeschlossen, da die absolute Vollständigkeit von A unerweisbar ist.

4. De Filio.

1. Iesu, ave, fax amoris,
Dulcis recordatio,
Melos auris, favus oris,
Cordis iubilatio,
Solamen mei maeroris,
Mea exsultatio,
Humani merces laboris
Tu, ad te confugio. | 2. Eia, Iesu, nomen gratum,
Finis et principium,
Nomen sanctum et beatum,
Complens desiderium,
Medicamen delicatum
Dans salutis gaudium,
Finem bonum et optatum,
Palmae praesta bravium. |
|--|---|

3. **Salus mundi, praedo mortis,**
Via, vita, veritas,
Princeps pacis, Deus fortis,
Iesu, mentis sanitas,
Inferni ne claudar portie,
Mihī desit foeditas,
Tuae consors ut sim sortis,
Omnis assit puritas.
4. **Vita mea, amor meus,**
Dulcis et dulcissime,
Iesu, fili Dei, Deus,
Frater amantissime,
Ad te clamo ego reus,
Subveni citissime,
Ne me vincat Iebusaeus
Impugnans nequissime.
5. **Salvans amor, Iesu care,**
Dei sapientia,
Non permittas degustare
Mortis me supplicia,
Veni et noli tardare,
Mea spes et gloria,
Deduc me trans mundi mare
Ad caeli palatia.

A fol. 78 a. — Vergl. Anal. III, 172.

5. De Spiritu sancto.

1. **Ave, sancte spiritus,**
Omnium creator,
Mundo missus caelitus
Boni inspirator,
Mihī sis paraclitus,
Hoc est consolator.
Ne causam interitus
Mihī det temptator.
2. **Ave, qui visibili**
Datus es figura
Virtute mirabili
Dona praestans plura,
A me miserabili
Fuga nocitura,
Culpas insolubili
Ne solvam usura.
3. **Ave, qui apostolis**
In lingua donaris,
Nam benignos incolis
Hisque delectaris,
Angelis ne subdolis
lungar et avaris,
Me iunge caelicolis,
Quibus conversaris.
4. **Ave, nubis lucidae**
Qui geris figuram,
Aestuantem cupidae
Mentis fuga curam,
In me carnis luridae
Exstingue usuram,
Caritatis fervidae
Mihī dans culturam.
5. **Ave, qui discipulis**
Appares ut ignis
Sedendo in singulis
Eorum te dignis,
Ne me liget vinculis
Satanas malignis,
Me caelorum populis
Admisce benignis.

A fol. 1a. — Aufschrift: „Salutatio in Pentecoste.“ — Vergl. Anal. III, 172 sq.

6. In Nativitate Domini.

1. Ave, verbum eructatum
De corde altissimi,
Verbum Dei Deo natum,
Fontis occultissimi,
De caelo venisti, datum
Muneris largissimi,
Mei absterge peccatum
Cordis iniquissimi.	3. Ave, verbum incarnatum
Ex Maria virgine,
Non de carnis iure natum
Sed sancto spiramine,
Intuere me gravatum
Reatus ligamine,
A quo redde liberatum
Me in tuo nomine.
2. Ave, verbum, quod prophetae
Voce pangunt varia,
Advenisti mihi laete,
Praesta beneficia,
Non me peccatorum rete
Circumdet miseria,
Sed da mihi laudare te
Cum cordis laetitia.	4. Ave, verbum arto multam
Conclusum praesaepio,
Pauperum non regum cultum
Cur ibi conspicio?
Hoc totum propter me stultam
Esse factum sentio,
Praebe ergo tuum vultum
Mihi, qui hunc sitio.

5. Ave, verbum revelatum
Devotis pastoribus,
Nam sermone delicatum
Faris cum simplicibus,
Ne contempnas vulneratum
Me multis criminibus,
Sed locum mihi beatum
Confer cum caelestibus.

A fol. 0b.

7. In Epiphania Domini.

1. Ave, Iesu, gentium
Currunt ad te reges,
Nam salus es omnium
Et nullius eges,
Per te mihi dulcium
Morum detur seges
Et tutum praesidium
Contra mortis leges.	3. Ave, Iesu Domine,
Ex Maria natus,
In Iordanis flumine
Qui es baptizatus,
Cunctis pro peccamine
Cunctorum es datus.
Tuo sim iuvamine
De culpis mundatus.
2. Ave, Iesu parvule,
Cunctorum corona,
Cui Tharsis et insulae
Reges ferunt dona,
Ut nullae me maculae
Culpae foedent, dona,
Nec ad crimen crapulae
Mea mens sit prona.	4. Ave, Iesu, nuptias
Accedens vocatus,
Supplere inopias
Es ibi dignatus,
Dele neglegentias
Meas et reatus,
Da virtutum copias
Mei miseratus.

5. Ave, Iesu efficis,
Qui de aqua vinum,
Per posse hoc sufficis
Facere divinum;
Eia, si me reficis,
Tuam intra sinum
Da laudis multiplicis
Ut intrem caminum.

A fol. 0b.

8. De Passione Domini.

1. Ave, Iesu fili Dei,
Te quaero, quem pharisaei
Morti tradunt causa mei
Et blasphemantes Iudaei
Et morti turpissimae;
Oculis non carnis quaero,
Da, corde quaeram sincero,
Te iuvante Deo vero
Mibi fiat hoc, quod spero,
O spes flentis animae.
O Iesu virtutis mirae
Ne contingat me perire
Gratanter mihi largire,
Ut te possim invenire,
Obstans omne reprime.
O inconstans cor et stultum,
Incultum et inconsultum,
Te nunc apta ad singultum
Et pro Iesu plangens multum
Nullam horam exime.

2. Ave, Iesu, te praesentem
Scio, sed mihi absentem,
Punge ergo impudentem
Meam tua cruce mentem,
Ut sic ad te redeat.
Manuum, pedum fixura
Laterisque apertura,
Capitis tui punctura
Frangatur mens mea dura,
Ne iam ultra torpeat.

O cor durum, iam non sterte,
Ad Iesu crucem te verte;
Iesu, te ad me converte,
Ut cor meum velox certe
Totum in te transeat.
Sanguine me tuo lava
Cuncta mea delens prava,
Cruci tuae me conclava,
Ut non Satanina clava
Tuus labor pereat.

3. Ave, Iesu mi dilecte,
Qui in crucis pendes vecte,
Cordi meo sic te necte,
Ut iungatur tibi recte
Per aeterna saecula.
Eia, Iesu, alme Deus,
Dolor tuus, dolor meus,
Cur te mactat sic Iudaens?
Non tu, sed ego sum reus,
Omni plenus macula.
En, dolor te totum angit,
Cuncta membra tua frangit,
Sed adhuc, heu, me non tangit,
Hinc nec te mens mea plangit
Carnis ardens facula.
O cor saevum, iam non plora,
Lacrimas ut imbres rora,
Curre ad salutis fora,
Plange lugens omni hora
Nulla pausans morula.

4. Ave, Iesu, mea vita,
O maiestas infinita,
Quare pro me peris ita
Per tormenta inaudita
Nec tolerabilia?
Ecce, in cruce expiras
Poenas mortis luens diras,
Virtutes demonstras miras,
Nam non moveris ad iras,
Quando suffers talia.
O dolor et o dolores!
Vere tui vultus flores
Rosis rubicundiores,
Heu, mutantur in pallores
Mortis vehementia.
O mors, cur in Iesum frenis,
Ipsi vitam quare demis,
Cum me minus quam hunc tremis,
Cur me potius non premis
Mutata sententia?
5. Ave, Iesu, fons vitalis,
Non sis mihi partialis,
Sed sis mea spes totalis,
A cunctis me solvens malis
In mente et corpore.
Praesta, ut vilescat iste
Mibi mundus, Iesu Christe,
Mibi in morte assiste,
Ut nihil me laedat triste
Tuo fretum robore.
Tunc, o Iesu, lux vivorum,
Spes et salus mortuorum,
Me ad gaudia caelorum
Duc ornatum meritorum
Numeroso foenore.
O cor meum, obstupescce,
Motus iniquos compescce
Nec iam ultra insolesce,
In plagis Iesu quiesce
Nunc et omni tempore.

A fol. 14 a. — Aufschrift: „Salutatio animae contritae ad passionem Domini Iesu Christi.“ — Vergl. Anal. III. 173 sq.

9. De Cruce Domini.

1. Ave, admirabilis
O crux benedicta,
Tua vis est nobilis
Semper et invicta,
Per te turba fragilis
Daemonum est victa,
Palma mihi stabilis
Sis contra delicta.
2. Ave, semper florida
O crux pretiosa,
Tua virtus vivida
Atque gratiosa
Mea sanet morbida
Membra et virosa,
Ne sint ultra foetida
Deo et exosa.
3. Ave, restitutio
O crux sanitatis,
Quae evacuat
Es infirmitatis,
A me sit remotio
Per te vanitatis
Atque restauratio
Omnis sanctitatis.
4. Ave, meum gaudium,
O crux dulce lignum,
Ornata per filium
Virginis benignum,
Sis contra daemonium
Mibi iuge signum,
Ne per iter devium
Imiter malignum.

5. Ave, mea gloria,
O crux, laus cunctorum,
Ad se traxit omnia
Per te rex caelorum,
A me fuga noxia
Cuncta vitiorum
Et me sic ad gaudia
Conduc gaudiorum.

A fol. 1b. — Vergl. Anal. III. 174 sq.

10. In Resurrectione Domini.

1. Ave, Iesu, qui potenter
Portas frangis inferi
Resurgensque das prudenter
Cunctis, ut sint liberi,
Te precor, ut sis volenter
Memor mei miseri,
Nam ab hoste fraudulentem
Expavesco conteri.	3. Ave, Iesu, qui ut leo
Surgis die tertio
Suscitante patre Deo
Te de terrae gremio,
Ergo tibi, sicut queo,
Supplico propitio,
Ut miserearis reo
Mihi in iudicio.
2. Ave, Iesu, cum decore
Qui surgis feliciter,
Gloria simul honore
Fultus mirabiliter,
Da, ut surgam de foetore
Peccati finaliter
Velox currens in odore
Tuo post te dulciter.	4. Ave, Iesu, resurgendo
Qui tuos laetificas
Et, ut fiant te sequendo
Veloces, fortificas,
Da, ut velox abstergendo
Sim culpas tabificas
Nec sim piger acquirendo
Virtutes mirificas.

5. Ave, Iesu, qui de morte
Surgis immortaliter,
Multa stipatus cohorte
Sanctorum nobiliter,
Da, ut sint apertae portae
Mihi caeli iugiter,
Ubi in sanctorum sorte
Gaudeam perenniter.

A fol. 1a.

11. In Ascensione Domini.

1. Ave, Iesu, gloriae
Summae dominator,
Qui ascendis hodie
Caelos triumphator,
Da, scandam ad veniae
Spem ego peccator,
Nam in me cotidie
Triumphat temptator. | 2. Ave, Iesu propria
Vi qui caelos scandis,
Torpenti desidia
Mundo iter pandis,
Dona, ne me vitia
Copulent nefandis,
Sed ad caeli gaudia
Scandam cum salvandis. |
|---|--|

<p>3. Ave, Iesu manibus
Iunctis scandens caelum,
Post te ascendentibus
Ignitum das zelum,
Da meis erratibus
Medicinae velum,
Ut cum te sequentibus
Mortis vitem prelum.</p> | <p>4. Ave, Iesu, culmiva
Qui scandis polorum,
Te sequuntur agmina
Plura beatorum,
Ut evadens fulmina,
Confer, infernorum
Apprehendam limina
Ianuae caelorum.</p> |
|---|--|

5. Ave, Iesu dextera
Qui nunc patris sedes,
Tenens super aethera
Potiores sedes,
Lege salutifera
Meos regens pedes,
Leva super sidera
Me ad caeli aedes.

A fol. 1 a.

12. De sanctissimo Sacramento.

<p>1. Ave, manna angelorum,
Iesu vivens hostia,
Fons et arrha gaudiorum
Cuncta delens tristia,
Morum confer honestorum
Mihi exercitia,
Universa vitiorum
Fugans a me noxia.</p>	<p>3. Ave, corpus Christi natum
Ex Maria virgine,
Dirae cruci conclavatum
Meo pro peccamine,
Misero mihi collatum
Empto tuo sanguine,
Munda, quaeso, me fuscatum
Peccati fuligine.</p>
<p>2. Ave, panis mulcens gustum,
Qui cibus es grandium,
Tibi me grandem et iustum
Per pium fac studium,
Meum cor totum exustum
Per culpae incendium
Virtutum flore venustum
Fac, o cordis gaudium.</p>	<p>4. Ave, animae dulcedo,
Salutaris victima,
In te devota, ut credo,
Vegetatur anima,
Tibi, Iesu, totum me do,
O mea pars optima,
A me longe sit salsedo
Culpae amarissima.</p>
5. Ave, virtus infinita,
Iesu, mea gloria,
In te spes, salus et vita,
Omnis boni copia,
Per te me ad te invita
Singulari gratia,
Sempiterna pace dita
In caeli me patria.

A fol. 14 a. — Aufschrift: „Ad elevationem eucharistiae sacrosanctae.“ —
Cfr. Anal. III, 175.

13. In Conceptione BMV:

1. Ave, virgo, regia
De stirpe concepta,
Plura es praeconia
Prae cunctis adepta,
Fac, ut Dei omnia
Expleam praecepta
Et ipsi obsequia
Mea sint accepta.
2. Ave, sine vitio
O virgo beata,
Nam tua conceptio
Omnibus est grata,
Ora, ut temptatio
Carnis in me nata
Tuo patrocinio
Quiescat sedata.
3. Ave, Sion filia,
O gemma pudoris,
Es concepta, gaudia
Ut gignas honoris,
Elongans flagitia
Vilis a me moris
Confer exercitia
Vitae sanctioris.
4. Ave, florens liliū,
Rosa sine spina,
Concepta es, omnium
Ut sis medicina,
Mihi in auxilium,
O dulcis, festina,
Aufer culpae lolium
Dans virtutum vina.
5. Ave, quae conciperis
Mundo ad solamen,
Nullum quia praeteris
Habentem gravamen,
Conregnem ut superis,
Mihi da iuvamen
Et Deo, quo frueris,
Tecum fruar. Amen.

A fol. 2 a.

14. In Nativitate BMV.

1. Ave, Sion filia,
Diu exoptata,
Prophetarum praevia
Voce nuntiata,
Mihi da subsidia
Vincendi peccata,
Cuncta cedant vitia
Longius fugata.
2. Ave, quae progredieris
Fulgens ut aurora,
Toti mundo nasceris
Clara et decora,
Dele mei pauperis
Culpas absque mora,
Ut coniungar superis,
Pro me supplex ora.
3. Ave, nata saeculo
Quae es ad salutem,
Praebens omni populo
Viam ad virtutem,
Da, ne culpae pabulo
Me a Deo mutem,
Sed cum suo poculo
Satanam confutem.
4. Ave, virgo regia
De tribu exorta,
Quae es vitae nuntia
Et salutis porta,
Ne per facta spuria
Vincar, me supporta,
Propter natalitia
Tua me conforta.

5. Ave, Dei civitas,
Virgo generosa,
Tua est nativitas
Mundo fructuosa,
Omnis per te vanitas
Mihi sit exosa,
Induat me claritas
Caeli gaudiosa.

A fol. 0 b.

15. In Annuntiatione BMV.

1. Ave, quae praecordinata
Eras ante saecula,
In multis praefigurata,
Virgo sine macula,
Ora, ne mea peccata
Gignant in me iacula,
Sed haec prece dele grata,
Clemens o iuvenula.	3. Ave, virgo dulcis, pia,
O felix concipiens,
Sola mea spes, Maria,
Fovens et reficiens,
Non te vertas a me, quia
Ad te clamo sitiens,
Ne lapsus iacens in via
Peream deficiens.
2. Ave, virgo, tibi pridem
Missum verbum suscipe;
Quid moraris? praebe fidem,
Dei natum concipe
Et reforma me eidem
Pacis unctum adipe
Pauperemque tuam quidem
Sub tutelam recipe.	4. Ave, quae es Deo digna
Fieri hospitium,
Placa mihi, o benigna,
Dulcem tuum filium,
Angelo bono consigna
Me, o vallis lilium,
Ne subvertat me maligna
Fraus meorum hostium.

5. Ave, virgo, mater Christi,
Quae divino opere
Pia fide concepisti
Iesum sine Venere,
In morte me iuva tristi
Tuae precis munere,
Da fructum, quem genuisti,
Me in caelis capere.

A fol. 0 b.

16. In Purificatione BMV.

1. Ave, Iesse virgula,
Fulgens stella maris,
Quae es sine macula,
Cur purificaris?
Ob te a me facula
Cedat lupanaris,
Et fecudent oscula
Vitae salutaris. | 2. Ave, Iesu, manibus
Datus Simeonis
A familiaribus
Templo Salomonis,
Reple me virtutibus
Ceterisque bonis
Locum cum felicibus
In caeli dans thronis. |
|--|--|

3. Ave, virgo, liberas
Bina ave natum,
Quem gignens conceperas
Nullum per peccatum,
Preces per fructiferas
Ipsi fac me gratum,
Libera per miseram
Culpas me ligatum.
4. Ave, Iesu, gerulum
Senem quia geris,
Qui tulit te parvulum
Brachiis sinceris,
Salva tuum servulum
Me a larvis feris,
Nec me mortis vinculum
Saevis claudat seris.
5. Ave, Iesu, filia
Anna Phannelis,
En, tua praeconia
Decantat fidelis;
Me non vincat bestia
Inferni crudelis,
Sed te cum victoria
Collaudem in caelis.

A fol. 1 a.

17. In Assumptione BMV.

1. Ave, o christifera
Florens virga Iesse,
Quae ascendis sidera
Ad aeternum esse,
Cum sint ad fructifera
Meae manus fessae,
Asta mihi prospera
In finali messe.
2. Ave, mundi domina,
Cunctorum regina,
Scandens super culmina
Astrorum festina,
Sis contra peccamina
Mihī medicina,
Ne peccati sarcina
Sit mihi ruina.
3. Ave, virgo humilis,
Quae sic scandis sursum
Super caelos agilis
Tuum tendens cursum,
Memor, o amabilis,
Esto mei rursus,
Veni, nam sum labilis,
Mihī in succursum.
4. Ave, virgo virginum,
Quae transis dersertum
Super caelos terminum
Ponens tibi certum,
Da mihi, qui omnium
Ducor per incertum,
Locum apud Dominum
Et virtutis sertum.
5. Ave, virgo, proxima
Quae es tuae proli,
Sessio haec optima
Datur tibi soli;
Ergo, o dulcissima,
Spernere me noli,
Mea tecum anima
Sit in arce poli.

A fol. 1 a.

18. De beata Maria V.

1. Mater pia, mater dia,
Rei via, o Maria,
Ave, plena gratia,
O tenella Dei cella,
Interpella pro me, mella
Da de caeli curia;
Vitae porta, mundo orta,
Me conforta, ne distorta
Me collidant otia,
Decus morum, vas honorum
Fons hortorum, lux polorum
Mihi sis propitia.	3. Reparatrix, imperatrix,
Mediatrix, consolatrix,
Ave, virgo regia,
Generose, gratiose,
Gaudiose, virtuose
Confer beneficia.
Urbs regalis, flos vernalis,
Fons vitalis, me a malis
Solve et miseria,
O optata advocata,
Mihi nata, mihi data,
Per te vincam omnia.
2. Ara Dei, salus rei,
Robur spei cordis mei,
O dulce praesidium,
Expers maris stella maris
Praedicaris, stella paris
Solem, regem omnium.
Omni laude digna, plaude,
Semper gaude meque claude
Tuum intra gremium;
Mihi maesto nunc adesto,
Nam cor praesto semper gesto
Tuum in obsequium.	4. Imple bonis meum donis,
Quae in thronis Salomonis
Regnas, desiderium,
Rupta mora pacem rora,
Solve lora firmiora,
Quae trahunt ad vitium.
Culpae faecem, mentis necem
Ut per precem tuam secem,
Mihi da auxilium,
Virgo clara, Deo cara,
Mihi para nunc in ara
Caeli aevum gaudium.
5. Ave, rosa speciosa,
Veteriosa et exosa
A me fuga odia,
Spes reorum, pes claudorum,
Lux caecorum, os mutorum,
Da, ut spernam noxia.
Honor regis, amor legis,
Si me regis, vivi gregis
Me duc ad convivia,
Pio ductu sine luctu
Tuo fructu me iam duc tu,
Ut fruar in patria.	

A. fol. 0 b. — Collect. ms. Campoliliense saec. 14. in. Cod. Campolilien.
40. E. — 4, 5 firma ora E. — Vergl. Anal. III, 176.

19. De beata Maria V.

Super Ave Maria.

1. Ave, o puerpera,
Flos virginitatis,
Praedulcis christifera,
Fons iucunditatis, | In succursum propera
Nobis tribulatis,
Pacis offer munera,
Solve a peccatis. |
|--|---|

2. **Maria, quae domina**
Es universonum,
Placa per precamina
Regem supernorum,
Dele, terge crimina
Tuorum servorum,
Scribe nostra nomina
In caelo caelorum.
3. **Gratia sufficiens,**
Caeli ierarchia,
Miseros reficiens,
Dulcis, lenis, pia,
Te vocat deficiens,
Dum cadit in via,
Ad te clamat sitiens,
O dulcis Maria.
4. **Plena donis gloriae,**
Gratiae, naturae
Es, ut dicunt varie
Leges et scripturae,
Fer humanae sauciae
Opem creaturae,
Ut sit heres patriae
Nunquam transiturae.
5. **Dominus te vestibus**
Induit decoris
Et varietatibus
Vitae purioris,
Da, ut ipsum passibus
Sequamur amoris,
Salva a laboribus
Aeterni doloris.
6. **Tecum regum dominus,**
O felix puella,
Cur nos fugis eminus,
Quos collidunt bella?
Veni, veni comminus,
Stilla pacis mella,
Salva nihilominus
Mortis a procella.
7. **Benedicta, lilium**
Quae es castitatis,
Veni in auxilium
Nobis tuis natis,
Vince tuum filium
Prece pietatis,
Ut post hoc exsilium
Simus cum beatis.
8. **Tu in mulieribus**
Sola expers paris,
Clarior sideribus
Stella solem paris,
Quae prae sanctis omnibus
Plus auxiliaris,
Iunge caeli civibus
Nos, o stella maris.
9. **Benedictus filius**
Tuus, o sacrata,
Nostra ob te mitius
Detergat peccata,
Conculcetur fortius
Passio innata,
Dentur nobis ocuis
Gaudia beata.
10. **Fructus tuus, regia**
Virgo et decora,
Veniat de regia
Poli absque mora,
Dona det cum venia
Nobis gratiora
Tua per suffragia,
Rutilans aurora.
11. **Ventris tui solium**
Christus cum subivit,
Reis in refugium
Se caeni univit,
Contra nos daemonium
Saeviens contrivit
Et contra exitium
Nos per te munivit.

12. Tui nati gratia,
Stella matutina,
Nos vinctos per omnia
Fraude Satanina
Fulci, tolle vitia,
Virtutes propina,
Tibi laus et gloria,
O caeli regina.

A fol. 78 a. — C fol. 28 a. — 6, 7 Solve A. — 8, 2 ex pers maris C. —
Cfr. Anal. III, 177 sq.

: 20. De VII Gaudiis BMV.

1. Gaude, virgo, laus cunctorum,
Super decus angelorum
Tua fulget gloria;
Gaude, dies ut ornatur
Sole, ita incundatur
Caeli in te curia.	3. Gaude, tibi obsequentes
Terrae et caeli gaudentes
Sumunt per te praemia;
Gaude, angelis praelata,
Trinitati proximata
Singulari gratia.
2. Gaude, te adorant caeli
Cives affectu fideli
Et oboedientia;
Gaude, tuae voluntati
Affectus est trinitati
Favere per omnia.	4. Gaude, honor tuus crescit
Semper, quia finem nescit
Nec hic nec in patria;
Gaude, virgo, mater Dei,
Nos duc reformatos ei
Ad festa caelestia.

A fol. 78 a. — C fol. 248 a. — Cfr. Anal. III, 178. — „Beata virgo apparuit cuidam devoto sibi monacho et ait: Cur tantum delectaris in gaudiis meis praeteritis, scilicet annuntiationis etc. et non potius in praesentibus, in quibus multum delector? Et sunt haec“: A. — Diese Legende wird von Thomas Becket erzählt. — In C ist diesem Liede eine deutsche Übertragung beigelegt, die aller Wahrscheinlichkeit nach ebenfalls von Christian herrührt und daher hier einen Platz verdient.

1. Vrev dich, muter gnadenrich,
Himmel lobt dich vnd ertrich,
Dein zcier vnd dein thön ist ganz
Gar ob aller engel glanz.	5. Vrev dich, fwer hie dienet dir,
Dem wirt lon nach seiner gir,
Gnad wirt im vil hie [gegeben]
Vnd zehiml das ewich lebn.
2. Vrev dich, als dem tag diu sunn
Bringet vrevde vil vnd vunn,
So ervrevt dein liechter rhein
Alle, die zehimel fein.	6. Vrev dich, ob der engil schar
Bis du got gefellet gar
Vnde der drivaltichait
Mit befvnder wirdichait.
3. Vrev dich, das als himlish her
Dir erpivt lob vnde er
In ganzer durnechtichait
Mit gehorsams vleifichait.	7. Vrev dich, das dv sichcher bist,
Das dein erev ewig ist
Vnde mert sich ewichlich
In himel vnd in ertrich.
4. Vrev dich, das dir ist birait
Div gotlich drivaltichait,
Das dv heift genzlich gewert
Ellcs, des dein herze gert.	8. Vrev dich, gnaden vinderin,
Marei, vnser trosterin,
Gib vns den himlishen hort,
Deinen svn, hie vnde dort.

21. De Omnibus Sanctis.

1. Ave, summa trinitas,
Omnis per te sanctitas
Mihi largiatur;
Virgo ave virginum,
A me per te criminum
Culpa deleatur.
Virtus mihi, Michael,
Gabriel et Raphael,
Per vos dirigatur,
Per vos cunctos spiritus
Divos mihi caelitus
Salus augeatur.	Per vestra martyria
Mater est ecclesia
Pulchre purpurata,
Pro vestra victoria
Nobis dentur gaudia
In caelis optata.
2. Ave, apostolica
Cohors et prophetica
Et patriarcharum,
Assit quoque modicus
Chorus et theoreticus
Evangelistarum;
Assint et discipuli,
Contemptores saeculi
Et rerum cunctarum;
Omnes pro me fundite
Preces et me cingite
Donis gratiarum.	4. Ave, o pontificum
Cohors et mirificum
Agmen monachorum,
Assint eremicolae
Et omnes deicolae,
Legis confessorum,
Adcurrant et virgines,
Viduarum ordines
Et conjugatorum;
Omnes me attendite,
Pro me preces edite
Principi caelorum.
8. Ave, innocentium
Turba morientium
Pro Christo beata,
Turba, ave, niveo
Candore et rubeo
Martyrum ornata;	5. Ave, turba omnium
Civium caelestium,
Quae regnat cum Deo,
Propter mea vitia
Ad vestra suffragia
Supplex ego fleo;
Pro me intercedite
Placatumque reddite
Deum mihi reo,
Sim in caeli solio
Vobiscum cum gaudio
Et cum Iesu meo.

A fol. 1 b. — Cfr. Anal. III, 175 sq.

22. De sancto Achatio.

1. Ave, miles Christi fortis,
Achatii fortissime,
Pugil venerandae sortis
Stirpisque clarissimae,
Decem milium cohortis
O dux invictissime,
Qui vicerunt tecum mortis
Poenam incundissime. | 2. Ave, o virtus invicta
Et spes mea vivida,
Tuis precibus delicta
Mea dele livida,
Mea mens Deo non ficta
Recta sit et pavida
Et libido a me victa
Iam abscedat lurida. |
|---|---|

3. Ave, martyr pretiose,
Forma patientiae,
Triumphavit gloriose
Princeps in te gloriae,
Da, ut obstem nebulosae
Daemonum nequitiae,
Iesu Christi gaudiosae
Coniungar militiae. | 4. Ave, tot candidatorum
Martyrum vexillifer,
Qui virtutum atque morum
Cunctis es odorifer,
Tu meorum peccatorum
Veniae sis signifer,
Et procul mihi malorum
Sit exactor letifer. |
|---|--|

5. Ave, qui cum delicato
 Tuo contubernio
Gaudens in caelesti prato
 Frueis convivio,
Interventu iunge grato
 Tali me solacio,
Ut conviva cum beato
 Regnem Dei filio.

A fol. 79b. — Cfr. Anal. III, 187 sq.

23. De sancto Aegidio.

1. Ave, qui de regibus
Es, Aegidi, natus,
Litteris et moribus
Sacris exornatus,
Meos tuis precibus
Absterge reatus,
Ut sit cum felicibus
Felix meus status.	3. Ave, qui magnifica
Fulges claritate,
Aegrum data tunica
Curas sospitate,
Solve de malefica
Me perversitate
Ornans me deifica
Christi caritate.
2. Ave, mundi toxicum
Qui fugis vitando,
Ordinem monasticum
Devote sectando,
Peccatum tabificum
Fuga de me dando,
Ut ascendam caelicum
Thronum iubilando.	4. Ave, qui per filium
Ducis suscitatum
Ipsi duci gaudium
Exhibes optatum,
A me prece spurium
Remove peccatum
Sortium caelestium
Locum praebens gratum.
5. Ave, qui ad sidera
 Volas festinanter,
Tua tende viscera
 Super me gratanter,
Fac, ut mundi prospera
 Contemnam constanter
Et tecum ad aethera
 Conscendam laetanter.

A fol. 13b.

24. De sancta Agatha.

1. Ave, tu Siciliae
Agatha patrona,
Multiformis gratiae
Rident in te dona,
Adcurris miseriae
Paganorum prona,
Qui misericordiae
Tuae laudant dona.	3. Ave, vallis liliū,
Siculorum stella,
Virtutis hospitium
Et honoris cella,
Pro me Dei filium,
Precor, interpella,
Elonget ut vitium
A me et flagella.
2. Ave, o egregia
Virgo, sponsa Christi,
Tu pro cuius gloria
Sanguinem fudisti,
Cum mundi fallacia
Satanam vicisti,
Ingredi caelestia
Regna meruisti.	4. Ave, pro peccamine
Meo, precor, ora
Tuoque peccamine
Veniam implora,
Mecum in examine
Sis in necis hora,
Pio sub velamine
Mortis rumpe lora.
5. Ave, surge, filia
Sion generosa,
Non ad desideria
Mea sis morosa,
Sed ab hac miseria
Mundi turbinosa
Me ad caeli gaudia
Duc, o gloriosa.	

A fol. 80b. — C fol. 248a. — 1 a sq. lauten in C: Agatha Siciliae Ave o patrona; die Lesart von A ist spätere Korrektur des Verfassers. — Cfr. Anal. III, 192.

25. De sancta Agnete.

1. Ave, veris primula,
Paradisi rosula,
Agnā, Deo grata,
Honoris triclinium,
Lilium convallium,
O candidulata;
Omnis neglegentiae
Meae et stultitiae
Detergens peccata
Gratiae charismata,
Virtutum aromata
Confer, o sacrata. | 2. Ave, dulcis cithara,
Dulcior quam zuchara,
Agnā, nux dulcoris,
Oliva fructifera,
Nardus odorifera,
O lampas decoris;
Festina velocius,
Fugans a me ocus
Languorem maeroris,
Veni, veni, propere,
Salva me a Venere,
O gemma pudoris. |
|---|--|

3. Ave, meum gaudium,
Meum patrocinium,
Agnæ, lux aestatis,
Dulcis mea viola,
Nunquam in me viola
Fidem caritatis;
A malo me erue,
Faeces omnes ablue
Meae pravitatis,
Omne malum remove,
Omne bonum promove
In me sanctitatis.
4. Ave, austro purior,
Plus sole fulgidior,
Agnæ o praeclara,
Balsamo praestantior,
Stellis scintillantior,
Sponsa Christo cara;
- Sine paenitentia
Ne mortis angustia
Me claudat amara,
Pietatis oculo
Respice me sedulo,
O caelestis ara.
5. Ave, melle dulcior,
Ebore candidior,
Agnæ generosa,
Turture simplicior
Et auro nobilior,
Rubens plus quam rosa;
Tua per precamina
Ad caelorum limina
Ducar gaudiosa,
Ubi tecum dulciter
Perfruar perenniter
Vita gloriosa.

A fol. 80a. — 4, 1 Lies auro? vgl. aber 5, 5.

26. De sancta Agnete.

1. Ave, Agnæ, natu clara,
Vultu decens, actu gnara,
Audi me ad te clamantem
Et exaudi suspirantem.
2. Ave, felix et beata
Agnæ, Christo consecrata,
Aurem ad me huc inclina,
Tolle moras et festina.
3. Ave, Agnæ, tota munda,
Me totum immundum munda,
Vulnus mentis meae sana,
Fuga cuncta a me vana.
4. Ave, sponsa Deo digna,
Martyr dulcis et benigna,
Solve ad finalem punctum
Regnans in me malum cunctum.
5. Ave, Agnæ, flos vernalis,
Lava me a cunctis malis,
Transfer impollato calle
Me ex mundi huius valle.
6. Ave, innocens columba,
Me duc ex peccati tumba,
Mihi confer cor contritum,
Omni bono redimitum.
7. Ave, o bellatrix fortis,
Salva me de portis mortis,
Aufer a me pravos motus
Per te mundus fiam totus.
8. Ave, Agnæ, lux novella,
Fulgens cordis mei stella,
Me reforma plene Deo,
Dulci redemptori meo.
9. Ave, Agnæ, tua dextra
Sana me intus et extra,
Tua me tutela fove
Et sic ad virtutes move.
10. Ave, Agnæ, virgo casta,
Hora mortis mihi asta,
Ne quidquam mihi molesti
Irrogent hostes funesti.

<p>11. Ave, Agna, vas virtutum,
Contra Satan te da scutum,
Tuta me ab Orci valva
A secunda morte salva.</p> | <p>12. Ave, Agna, meum lumen,
Duc ad caeli me cacumen,
Ubi per tuum precamen
Deum semper laudem. Amen.</p> |
|---|--|

Anal. III, 192 sq. — Dieses Lied fehlt in den Lilienfelder Hss. Dennoch ist dasselbe augenscheinlich eine Dichtung Christans, und deshalb überall Agna statt Agnes gesetzt worden. Auf den Grund ist schon Anal. III, 193 in der Amn. aufmerksam gemacht. Eine Christanus eigentümliche Phrase ist „te da scutum“ u. ähnl. Sie kommt in diesen Reimgebeten wieder und wieder vor; von St. Benedikt heisst es: Clipeum te pro me pone; von Clara: Pio da iuvamine Scutum pro me tu te; von Silvester: Pro me scutum da te; von Erasmus: Scutum pro me da te; von Georg: Scutum mihi da te; von Iacobus Maior: Te pro me in morte scutum | Da contra daemonia; von Katharina: Te fer mi scutum; von Lucia: Cunctis oppugnantibus | Me te offer scutum; von Pancratius: Pro salute animae | Mea scutum da te. Da nun einerseits durch nichts bewiesen ist, dafs die Lilienfelder Hss. noch alle Lieder Christans enthalten, andererseits dies Lied in Monacen. 19824 in einer Reihe von Liedern Christans steht, werden wir wohl, wenn wir Str. II, 1 sq. lesen:

Ave, Agna, vas virtutum
Contra Satan te da scutum

an die Autorschaft Christans auch für dies Lied glauben müssen.

27. De sancta Agnete.

<p>1. Gaude, sponsa Christi, Agna,
Quae mundi transisti stagna
Dulci cum constantia;
Gaude, quod, cum nudabaris,
Crine magis tegebaris
Quam amictus gloria.</p>	<p>3. Gaude, quod flammam urentem
Vicisti, te non nocentem,
Salvatoris gratia;
Gaude quod transgutturata
Et cruore laureata
Mercaris caelestia.</p>
<p>2. Gaude, quod in lupanari
Te non permisit foedari
Angeli custodia;
Gaude, per te suscitatur
Tuus sponsus, qui necatur
Satanæ nequitia.</p>	<p>4. Gaude, quod perdendo mortem
Invenisti vitae sortem
Felici victoria;
Gaude, Christo sociata,
Duc nostra delens peccata
Nos ad caeli gaudia.</p>

Anal. III, 193. — Auch dies Lied fehlt in den Lilienfelder Handschriften, steht aber unter Christans Dichtungen in Monacen. 19824 und 4423. Es hat gleiches Versmafs und gleiche Strophenzahl mit Nr. 20, zeigt die von Christan fast ausschliesslich gebrauchte, sonst dem MA. ungeläufige Namensform Agna statt Agnes, sowie das Wort transgutturare; vgl. oben S. 11.

28. De sancto Ambrosio.

<p>1. Ave, praesul optime,
Felix o Ambrosi,
Pastor beatissime
Gregis numerosi,
Actus mihi pessimae
Carnis sint⁴ exosi,
Placeant potissime
Actus virtuos.</p> | <p>2. Ave, stella fulgida,
Lucens toti mundo,
Verba spargens florida
Sermone facundo,
Opera per lurida
Quia me venumdo,
Da, ut spernam morbida
Facta corde mundo.</p> |
|---|---|

3. Ave, qui haereticis
Sectis adversaris,
Contra quas catholicis
Doctrinis armaris,
Non subdar fanaticis
Actibus amaris,
Sed coniungar caelicis
Civibus praeclaris.
4. Ave, qui ecclesiae
Multos proditis fructus,
Ad hoc dono gratiae
A Deo conductus,
Satanae nequitiæ
Fraude sum seductus,
Contra hunc laetitiae
Fac ut fundam luctus.

5. Ave, cleri gloria,
Salus laicorum,
Te laudat ecclesia
Carmine sanctorum,
Da, ut spernam noxia
Cuncta vitiorum
Et gaudens ad gaudia
Vadam gaudiorum.

A fol. 2b.

29. De sancto Andrea.

1. Ave, o sancte Andrea,
Mea tu fiducia,
Crucifixum ab Aegea
Te laudat Achaia,
Assiste mihi, letea
Ut evadam otia,
Et flagret semper mens mea
Ad devota studia.
2. Ave, qui ex corde crucis
Optasti suspendium,
Filius ut fiam lucis,
Praebe adiutorium,
Vincam tua prece ducis
Tenebrarum gladium,
Tutus ero, si conducis
Me ad palmae bravium.
3. Ave, qui vadis festine
Ad crucis supplicia,
Praesta gratiae divinae
Mihi beneficia,
Stem volenter sine fine
In Christi militia,
Nulla fraudis Sataninae
Me laedat malitia.
4. Ave, crucis sine mora,
Qui scandis patibulum,
In quo biduana hora
Docuisti populum,
Me duc ad salutis fora
Per murrae fasciculum,
Ut detur a Deo, ora,
Vitae mihi epulum.

5. Ave, qui crucis tropaeo
lungeris caelestibus,
Peccatori mihi reo
Tuis assis precibus,
Asta praesto fini meo
Cum supernis civibus,
Post mortem regnem cum Deo
Aeternis temporibus.

A fol. 78b. — Cfr. Anal. III, 181.

30. De sancta Anna.

1. Ave, Anna, regia
Quae de stirpe flores,
Morum spargens lilia
Virtutumque flores,
Pia mihi studia,
Deprecor, ut rores,
Ne perdam per vitia
Caelicos honores.
2. Ave, tu quae concipis,
Anna, tres Marias,
Cunctis per hoc proficis,
His ut salus fias,
Inclinor, si despicias
Me, ad mortis vias,
Hinc funde, nam sufficis,
Preces pro me pias.
3. Ave, sanctae virginis
Anna dulcis mater,
Ad hoc veri luminis
Elegit te pater,
Da, ut Dei nominis
In laude dilater,
Assis, ne me criminis
Fallat auctor ater.
4. Ave, quae in habitu
Florebas legali,
Fruens sine strepitu
Serto coniugali,
Precibus me spiritu
Firma principali,
Ut nihil in obitu
Me contristet mali.
5. Ave, quae pauperibus,
Anna, res partiris
Tuas indigentibus
Feminis et viris,
Mihi maius omnibus
Munus tu largiris,
Conregnem caelestibus,
Si Deum requiris.

A fol. 13a.

31. De sancto Augustino.

1. Ave, apostolice
O vir, Augustine,
Succurrens catholicae
Fidei ruinae,
Fraudi diabolicae
Non me subdi sine,
Sed iungar angelicae
Vitae sine fine.
2. Ave, evangelicam
Praedicans doctrinam,
Per ipsam angelicam
Restauras ruinam,
Ergo mihi caelicam
Confer medicinam,
Intrem diabolicam
Ne quando coquinam.
3. Ave, Hipponensium
Qui antistes factus
Es pontificalium
Iura digne nactus,
Ad nihil per vitium
Qui sum, heu, redactus,
Duc ad vitae bravium
Me per pios actus.
4. Ave, fulgens liliam
Vitae sanctitate,
Exemplar humilium
Dulci paupertate,
Praebe patrocinium,
Ne disiungar a te,
Sed te sequar praeivium
Morum gravitate.

5. Ave, qui feliciter
Volas ad superna,
Me colat memoriter
Tua mens paterna;
Tuere perenniter,
Ne petam inferna,
Consequar sed dulciter
Gaudia superna.

A fol. 13 a. — Cfr. Anal. III, 188 sq.

32. De sancto Barnaba.

1. Ave, o apostole
Barnaba benigne,
Te laudant christicolae
Laudis per insigne,
Servi tui recole
Mei, pater digne,
Ne fallant me dyscolae
Larvae et malignae.	3. Ave, qui incredulum
De mortis ruina
Eruisti populum
Verbi medicina,
Tuum me duc servulum
Culpae de sentina,
Ut contemnam saeculum
Sectando divina.
2. Ave, qui ieiuniis
Corpus affixisti
Longisque vigiliis
Prorsus elisisti,
Ab Averni stygiis
Tuta, quae fugisti,
Precis iungens muniis
Me, quem dilexisti.	4. Ave, qui ad ardua
Morum gravitate
Surgis et ad strenua
Vitae puritate,
Confer, ut ingenua
Vivam sanctitate
Nec vertar ad fatua
Vili levitate.

5. Ave, qui martyrio
Lactaris exustus.
Ignis nam incendio
Probatu es iustus,
Fac, ne hic in medio
Sim culpis onustus,
Sed in caeli solio
Floream venustus.

A fol. 12b.

33. De sancto Bartholomaeo.

1. Ave, o Bartholomae,
Felix lumen Indiae,
Aures praebe voci meae,
O doctor egregie,
Opem confer menti reae
Meae et nefariae,
Ne derideant leteae
Me inferni bestiae. | 2. Ave, qui humilitate
Et sub veste nitida
Flores et exilitate,
Mente gandes vivida,
Praesta, mens ne vilitate
Fiat mea livida,
Sed sit sub frugalitate
Et virens et florida. |
|--|--|

3. Ave, cruci conclavatus
A viris malitiae,
Tua prece liberatus
A culpis nequitiae,
Christo iungar connodatus
Clavo paenitentiae,
Iam non laedat incolatus
Me mundi miseriae.
4. Ave, cum nudaris pelle,
Fulges patientia,
A me vetera propelle
Longius flagitia
Et festine me compelle
Ad cuncta felicia,
De caelesti petrae melle
Me cibando satia.
5. Ave, capite truncatus
Qui caelos ingrederis,
Stola vitae decoratus,
Da, nam dare poteris,
Ut a pelle renovatus
Per te vitae veteris
Tibi vivam sociatus
In pace, qua frueris.

A fol. 79 a. — Vgl. Anal. III, 184.

34. De sancto Benedicto.

1. Ave, pastor et patrone,
Monachorum gloria,
Benedicte, pater bone,
Omni florens gratia,
Clipeum te pro me pone
Cuncta contra vitia
Mihi astans in agone,
Per te vincam omnia.
2. Ave, qui fallentis mundi
Conculcasti dulcia,
Non me mundi furibundi
Superet malitia,
Nec permittas me confundi
Satanae versutia,
Sed, ut fiam cordis mundi,
Precum da instantia.
3. Ave, carnis blandimenta
Qui vicisti noxia,
Carnis iuva temptamenta
Vincere me spuria,
Tuae iam mihi praesenta
Virtutis auxilia,
Ut per tua fulcimenta
Vigeam in latria.
4. Ave, quia boni moris
In te ridet copia,
Vitae mihi purioris
Offer beneficia,
Fugere da cunctis horis
Omnis culpaev devia,
Praesta, vas ut sim honoris
In caelesti patria.
5. Ave, quia vanitatis
Contempsisti otia,
Per te virtus pietatis
Mihi fiat socia,
Duc de faece foeditatis
Ad vitae negotia,
Tua prece cum beatis
Me Christo consocia.

A fol. 79 b. sq. — Cfr. Anal. III, 190.

35. De sancto Bernardo.

1. Ave, pater monachorum,
Speculum et regula,
Virtutum vas et honorum,
Omni carens macula,
O Bernarde, decus morum,
Qui ardes ut facula,
Te iuvante peccatorum
Non me stringant vincula.
2. Ave, o pater beate,
Mea spes et brachium,
Dulcis et desiderate,
Corona et gaudium,
Passionis in me natae
Exstinguens incendium
Benedictionis gratiae
Stilla stillicidium.
3. Ave, qui illecebrosa
Horruisti crimina,
Ergo caeli gaudiosa
Conscendisti culmina,
Fac, ut carnis vitiosa
Superem certamina,
Mea mens sit virtuosa
Tua per precamina.
4. Ave, sidus ut solare
Qui fulges prae ceteris,
Meum veni expurgare
Cor a sorde sceleris
Et in bonum commutare
Mores vitae veteris,
Vitaeque participare
Concede, qua frueris.
5. Ave, qui iam incundaris
Cum sanctorum milibus,
Subveni, ne mundi maris
Obruar in fluctibus
Et ne concludar amaris
Inferni doloribus,
Sed coniunge me praeclaris
Angelorum coetibus.

A fol. 80a. — Ferner: Hymn. et Sequent. ms. Emmeramense saec. 15. Clm. Monacen. 14667. E. — Orat. ms. Lehninense anni 1518. Cod. Bero-
linen. IV° 29. F. — Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395.
G. — Orat. ms. Carthus. Hildeshem. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.
H. — 1, 2 Speculum et gloria E. — 1, 5 O Benedicte decus E. — 1, 5—2, 5
lauten in G:

Ave, Bernarde inclite, dulcis et amabilis,
Pincerna regis gloriae potum dans pacificis,
Cuius oris eloquia favus mellis populis,
Et vita angelica exemplum dat famulis.

2, 1 pater o beate FG. — 2, 5 mihi in natae F. — 3, 1 illecebra E. —
5, 6 Inferni fehlt E. — Vgl. Anal. III, 190 sq.

36. De sancto Blasio.

1. Ave, victor maxime,
Blasi, praesul bone,
Pugnans vincis optime,
Martyr, in agone,
Meae salus animae
Sis subventione,
Consors ut sanctissime
Tuae sim coronae.
2. Ave, qui egregia
Fulsisti doctrina,
Quae multis eximia
Fuit medicina,
Propter mea vitia
Non a me declina,
Sed ob te me gratia
Foveat divina.

3. Ave, qui in carceris
Artaris horrore,
Ubi plura pateris
Pro Dei amore,
Salvum fac a veteris
Culpæ me foetore
Me exornans operis
Boni dulci more.
4. Ave, qui in flumine
Mergendus iactaris
Et pro Christi nomine
Capite multaris,
Solve me de crimine
Precibus præclaris,
Ut in caeli lumine
Sim cum Dei caris.

5. Ave, qui sideream
Intras regionem
Angens caeli auream
Congregationem,
Evadam tartaream,
Fac, ut passionem
Et tecum sideream
Sumam mansionem.

A fol. 13b.

37. De sancta Caecilia.

1. Ave, o Caecilia,
Tota speciosa,
Candes, ut si lilia
Sint iuncta cum rosa,
Contemnis sublimia
Et imperiosa,
Eligis humilia
Magis, gratiosa.
2. Ave, quae ab impiis
Nimis aversaris,
Nam obscaenis nuptiis
Tu non delectaris,
Sed pius in studiis
Tota conversaris,
Hinc caeli deliciis
Digne satiaris.
3. Ave, decens viola,
Flos humilitatis,
In me nunquam viola
Fidem caritatis,
Dele facta frivola
Meae pravitatis,
Ne damnatae incola
Fiam civitatis.
4. Ave, sponsa sedula
Almi redemptoris,
Tua prece iacula
Vincam temptatoris,
Non me fuscet macula
Ultra pravi moris,
Succende me facula
Divini amoris.

5. Ave, in hoc saeculo
Rosa sine spina,
In mortis articulo
Accurre festina,
Mihi tuo famulo
Assistens vicina,
Et in Iesu lectulo
Me tecum reclina.

A fol. 80b. — Cfr. Anal. III, 193 sq.

38. De sancta Christina.

1. Ave, Sion filia,
Sacra o Christina,
Orta de barbaria
Ut rosa de spina,
Spreta idolatria
De mundi sentina
Surgis, horres omnia,
Volas ad divina.
2. Ave, me fac vincere,
Quae tu superasti,
Fluxum carnis tenerae,
Quem tu exsiccasti,
Mundum da contemnere,
Quem tu concalcasti,
Satanam confundere
Da, quem exsufflasti.
3. Ave, meos corrige
Sensus, o sacrata,
Ad Deum me dirige
O desiderata,
Ad virtutes erige
Tua prece grata,
Cum salute porrigere
Gaudia beata.
4. Ave, virgo propere
Veni, o decora,
Veni, veni prospere,
Rupta veni mora,
Veni et, a scelere
Ut absolvar, ora,
Custodi summopere
Me in mortis hora.
5. Ave, infernalium
Mala me vitare
Et tormenta alia
Iuva declinare,
Ad caelorum gaudia
Statim evolare
Me fac et in gloria
Cum Christo regnare.

A fol. 80b. — Vgl. Anal. III, 194.

39. De sancto Colomanno.

1. Ave, Dei gratia,
Colomanne care,
Exsulas de Scotia,
Transeas ut mare,
Precatus instantia
Dignare iuvare
Me, ut mundi maria
Possim transmeare.
2. Ave, malignantibus
Es qui praeda factus,
Innocenter ictibus
Virgarum confractus,
In multis erroribus,
Heu, cum sim distractus,
Sanctis tuis precibus
Revocer adactus.
3. Ave, qui opprobria
Fers et verba dura,
Vulnera et iurgia
Tormenta que plura,
Cum perseverantia
Semper duratura
Mihi fer praesidia
Contra culpae iura.
4. Ave, qui patibulum
Dirae subis crucis,
Faucibus ut epulum
Fias corvi trucidis,
Aduva, ne pabulum
Fiam mortis ducis,
Sed per omne saeculum
Sim in regno lucis.

5. Ave, qui perimeris
Cum illusionē,
Hinc dignus efficeris
Caelestis coronae,
Fac, ne mergar inferis
Cum confusione,
Sed vivam ut superis
Tecum, martyr bone.

A fol. 11b.

40. De sancto Dionysio.

1. Ave, sacer Dionysi,
Qui flores scientia,
Nunc laetaris paradisi
Vera sapientia,
Amant sensus mei nisi
Carnis stulte vitia,
Ideo trahor, mihi si
Desis, ad supplicia.	3. Ave, antistes, probatus
Qui es per incendia,
Ignitae fornaci datus
Fulges patientia,
Tua prece confortatus
Sumpta patientia
Gaudeam, ne desperatus
Incidam supplicia.
2. Ave, pater, qui flagella
Diri suffers verberis,
Delitescis et in cella
Duri clausus carceris,
A me prece tua fella
Rade mei sceleris,
Anima mea asella
Ne sit hostis veteris.	4. Ave, fatigatus igne
Bestiis obiceris,
Dei cum sis vas insigne,
Non ab ipsis laederis,
Larvae fugient malignae
Me, si me protexeris,
Ergo succurre benigne
Mihi, sicut poteris.

5. Ave, post mortem truncatum
Caput sumptum manibus
Defers angelo ducatum
Dante tuis gressibus,
A me detrunca peccatum
Tuis sanctis precibus
Dans in caelis locum gratum
Mihi cum caelestibus.

A fol. 2b.

41. De sancta Elisabeth.

1. Ave, regis filia,
Elisabeth dia,
Quae post Marthae studia
Facta es Maria,
Huius mundi dubia
Ne fallar in via,
Me duc ad caelestia
Tua prece pia. | 2. Ave, quae ad pauperes
Eras liberalis,
Es facta, ut vinceres
Mundum, pauper talis,
Ne sequar degeneres,
Sed sim spiritalis,
Mihi fructus uberes
Da Christi sub aliis. |
|--|--|

3. Ave, quae saturitas
Dei es vocata,
In te lucet puritas
Vitae, o beata,
Fugiat me vanitas
Tua prece grata,
Per te mihi sanctitas
Praestetur optata.

4. Ave, dulce speculum
Morum honestorum,
Christi tabernaculum,
Mater egenorum,
Ora, ne prostibulum
Sim iam vitiorum,
Sed sim receptaculum
Omnium honorum.

5. Ave, quae virtutibus
Florebas et signis
Obvians spiritibus
Virtute malignis,
Da, sanctis ut moribus
Ardeam ut ignis,
Post haec in caelestibus
Iungar Deo dignis.

A fol. 13a.

42. De sancto Erasmo.

1. Ave, venerabilis
Erasme beate,
Praesul admirabilis,
Martyr honorate,
Heu, cum sim culpabilis,
Scutum pro me da te,
Aemuler te stabilis
Cursu vitae gratae.

3. Ave tu, qui sanguine
Tuo laurearis,
Nam pro Christi nomine
Gladio mactaris,
Fausto sublevamine
Precibusque claris
Illustra me lumine
Dei, quo laetaris.

2. Ave, qui gentilium
Confundis errorem
Collaudando omnium
Iesum redemptorem,
Meae mentis vitium
Et culpae foetorem
Tuum per suffragium
Fuga et favorem.

4. Ave tu, qui fungeris
Meritis et signis,
Dei verba aperis
Dignis et indignis,
Adiuva, ne inferis
Societ malignis,
Sed convivam superis
In caelo benignis.

5. Ave, qui sideream
Intras regionem
Augens poli auream
Congregationem,
Evadam tartaream,
Fac, ut passionem
Et tecum aetheream
Intrem mansionem.

A fol. 11b.

43. De sancto Georgio.

1. Ave, Cappadociae
Princeps trabeate
Georgi egregie,
Verna Dei grate,
Felici custodiae
Scutum mihi da te,
Ut totus in gratiae
Sim felicitate.
2. Ave, nam aethereum
Te ducis profani
Levat in ecaleum
Furor Daciani,
Fac, ne me erroneum
Ritus foedent vani,
Sed regnum sidereum
Mores dent urbani.
3. Ave, Athanasium
Magum, cum bibisti
Datum virus, devium
Fidei dedisti,
Me vagum et ebrium
Mundi cursu tristi
Pia prece sobrium
Redde scholae Christi.
4. Ave, rota ensibus
Quando fabricatur,
Totum tuum talibus
Corpus ut scindatur,
Dei rupta nutibus
Prorsus dissipatur;
Tuis sic precatibus
Satan conteratur.
5. Ave, qui sartagine
Ignita cremaris,
Tibi Iesu nomine
Caelos sic mercaris,
Tu in caeli limine,
Ubi principaris,
Me tuo precamine
Christi iunge caris.

A fol. 12b.

44. De sancto Gregorio.

1. Ave, gemma praesulum,
Gregori beate,
Exemplar et speculum
Vitae illibatae,
Cordis mei vasculum
Reple castitate,
Non per carnis vinculum
Liger voluptate.
2. Ave, caeli fistula,
O doctor Anglorum,
Caritatis facula,
Decens norma morum,
Ne me necet macula
Criminum meorum,
Placa per oracula
Principem polorum.
3. Ave, sancti spiritus
Organum iucundum,
Verbo tibi caelitus
Dato ditas mundum,
Rogo te medullitus,
Ut me infecundum
Deo reddas penitus
A peccatis mundum.
4. Ave, summe pontifex,
Qui Dei servorum
Servus es et opifex
Operum piorum,
Non me mille-artifex
Fraudet, dux malorum,
Sed sim verus sacrific
In coetu iustorum.

5. Ave, fulgens saeculo
Stella matutina,
Omni datus populo
Hora vespertina,
Levans me de stabulo
Et culpae sentina
Caeli habitaculo
Angelis combina.

A fol. 18 a. — Cfr. Anal. III, 188.

45. De sancto Hieronymo.

1. Ave, o Ieronyme,
Presbyter beate,
Exornatus optime
Omni sanctitate,
Meae faeces animae
De me fuga late,
Mala mea dirime
Cum velocitate.	3. Ave, qui viriliter
Haereses contundis
Et eas salubriter
Ubique confundis,
Peccatis velociter
Me duc de profundis,
Curram post te dulciter
Actibus iucundis.
2. Ave, qui mysterium
Prodis scripturarum
Sacrarum ingenium
Per tuum praeclarum,
Finem et principium
Mearum culparum
Precum per subsidium
Praescinde tuarum.	4. Ave, quia corrigis
Ambo testamenta,
Universis porrigis
Mentis alimenta,
Vincis, si me erigis,
Daemonis commenta
Quaerendo, quae diligis,
Vitae nutrimenta.

5. Ave, cum victoria
Qui locum beatum
Possides in gloria
A Deo paratum,
Tua prece varia
Doce me ditatum,
Caeli claudat patria
Tibi sociatum.

A fol. 2b.

46. De sancto Hippolyte.

1. Ave, o Hippolyte,
Qui mundum vicisti
Martyrumque inclite
Palmam meruisti,
De peccati fomite
Liberans me tristi
Exorna me divite
Stola Iesu Christi. | 2. Ave, qui gentilium
Fugisti errorem
Imitando omnium
Christum salvatorem,
Mentis meae vitium
Et culpae horrorem
Dele per suffragium
Tuum et favorem. |
|---|--|

3. Ave, cruciamina
Qui fers propter Deum
Et multa discrimina
Imitando eum,
Ora, ne me sarcina
Culpaē tradat reum,
Sed sumant me culmina
Caeli iubilaenum.
4. Ave, qui viriliter
Mortis suffers ictus,
Sic martyr salubriter
Factus es invictus,
Per culpas hostiliter
Cum sim, heu, devictus,
Non gemam flebiliter
A te derelictus.

5. Ave, cum martyribus
Qui es laetabundus,
Iam cum sanctis omnibus
Honorat te mundus,
Piis praesta precibus,
Ne sim iam immundus,
Sed cum caeli civibus
Semper sim iucundus.

A fol. 13b.

47. De s. Iacobo Maiore.

1. Ave, qui maior vocaris
Iacobe, apostole,
Te terrarum atque maris
Venerantur incolae,
Ut mihi miserearis,
Servo tuo, recole
Virtutisque salutaris
In me fructus excole.
2. Ave, sator verbi Dei,
Per terras Hispaniae,
Te honorant iubilai
Incolae Galatiae,
Tibi iusti atque rei
Dant laudes laetitiae,
Miserere ergo mei,
O lampas ecclesiae.
3. Ave, salus animarum,
Flos divini germinis,
Vere sidus tu praeclarum
Inexhausti luminis,
Mearum velox culparum
Dele labem criminis,
Fluat mihi gratiarum
Per te vena fluminis.
4. Ave, gemma claritatis,
O fili tonitrui,
In te meae sanctitatis
Spem totam deposui,
Me ex lacu vanitatis
Duc, in quo evanui,
Pro meis ora peccatis,
Quibus miser tabui.
5. Ave, speculum virtutum,
Mea spes et gloria,
Iter para mihi tutum
In Dei militia,
Te pro me in morte scutum
Da contra daemonia,
Virtute loca indutum
Me in caeli curia.

A fol. 78b. — Cfr. Anal. III, 181.

48. De s. Iacobo Maiore.

1. Ave, o benevole
Iacobe apostole,
Qui maior vocaris,
Collandant deicolae
Fideles et incolae
Te terrae et maris,
Tui vernaecole
Mei meque excole
Moribus praeclaris,
Me ne fallant subdole
Barathri bestiolae,
Semper tuearis.
2. Ave, qui per florum
Tuum opus luridum
Satanam vicisti,
Cursum mundi fluidum
Velut mare turbidum
Virtute transisti,
In malis me timidum,
Ad bona improvidum
In hoc orbe tristi,
Ad virtutes vividum,
Ad devota fervidum,
Scholae iunge Christi.
3. Ave, verbi framea
Qui multos ab alea
Mundi segregasti,
Fidei quos area,
Dei sint ut vinea,
Digne transplantasti,
4. Ave, qui periculis
Inclusos et vinculis
Donas libertati,
Orbatosque oculis,
Leprae foedos maculis
Reddis sospitati,
Datum me piaculis
Dyonisque faculis,
Culpae vilitati,
Iunge Dei famulis
Ereptum de stabulis
Mortis et peccati.
5. Ave, spes fragilium,
Lapsorum refugium,
O mundi lucerna,
Herodis per gladium
Consummans martyrimum
Volas ad superna;
Opis praebe brachium,
Vitae confer bravium,
Vitem ut inferna
Et post hoc exsilium
Poli petam solium
Cum vita aeterna.

A fol. 11 b.

49. De s. Iacobo Minore.

1. Ave, Ierosolymae
Digne praesularis,
Iacobe sanctissime,
Qui minor vocaris,
Te collaudant animae,
Quas Deo lucraris,
Mihi, precor intime,
Ut miserearis.
2. Ave, mundi omnia
Qui spernis gaudenter,
Precis tuae gratia
Adesto volenter
Mihi contra vitia,
Ut surgam recenter,
Nulla me ludibria
Laedant violenter.

<p>3. Ave, fugans zabalum
Factis caritatis,
Solve prece vinculum
Meae pravitatis,
Nequaquam sim stabulum
Ultra vanitatis,
Sed sim receptaculum
Omnis sanctitatis.</p> | <p>4. Ave, carnis gloriam
Frangens abstinenter
Da, ut abstinentiam
Diligam frequenter,
Ne per castrimargiam
Consumar fallenter,
Ut non ignominiam
Sufferam nocenter.</p> |
|---|--|

5. Ave, qui martyrio
Te tulisti pronum,
Da sine fastidio
Vitae sanctae donum
Et sine supplicio
Omne mihi bonum,
Spreto mundi gaudio
Caeli scandam thronum.

A fol. 78b. — Vergl. Anal. III, 188.

50. De s. Iohanne Baptista.

<p>1. Ave, Iohannes praeclare,
Qui baptizas Dominum,
Orare pro me dignare
Deum, patrem luminum,
Sordes meorum mundare
Ut dignetur criminum
Et sanctis coadunare
Me post vitae terminum.</p>	<p>3. Ave, ardens sanctitatis
Lucerna et lucida,
Praeco merae veritatis
In doctrina fulgida,
Da, ut meae vilitatis
Plangam mala foetida
Et per viam caritatis
Curram mente avida.</p>
<p>2. Ave, qui virginitate
Angelis es similis,
Nulla carnis foeditate
Maculatus fragilis,
Da, ut sim in castitate
Vitae semper stabilis
Et in omni sanctitate
Deo acceptabilis.</p>	<p>4. Ave, o plus quam propheta
Domini sanctissime,
Mihi assiste, athleta
Christi invictissime,
Non me pungat ardor, veta,
Culpae iniquissimae,
Sed sit mens ad bonum laeta
Mea frequentissime.</p>

5. Ave, qui vicisti mortem
Sub Herode impio,
Cum ad salutaris sortem
Finitus es gladio,
Tyrannum inferni fortem
Tuo vincam brachio,
Sanctorumque me consortem
Fac in caeli gaudio.

A fol. 78a. — Cfr. Anal. III, 179.

51. De s. Iohanne Evangelista.

1. Ave, sidus caelicum,
Iohannes sacrate,
Lumen evangelicum
Morum gravitate,
Cor geris angelicum
In virginitate,
Spiritus paraclitum
Da, ne spernar a te.	3. Ave, qui restituis
Vitam Drusianae
Iuvenemque imbuis,
Mentis ut sit sanae,
Factis frui strenuis
Da nec vivam vane,
Ne damner cum nocuis
Poenis inhumane.
2. Ave, generatio
Laudat redemptoris
Te, mihi protectio
Omnibus in horis
Sis et relevatio
A peccati loris,
Mihī consolatio
Sis intus et foris.	4. Ave, ad convivium
Qui vocaris caeli,
Meum prece vitium
Deterge fideli,
Largire initium
Boni mihi zeli,
Ne sim per flagitium
Peior infideli.

5. Ave, pudicitiae
Gemma singularis,
Qui a dono gratiae
Gratia vocaris,
Pro me regi gloriae,
Precor, ut loquaris,
Ut caelestis curiae
Collocaer in aris.

A fol. 78 b. — Cfr. Anal. III, 182.

52. De sancta Katharina.

1. Ave, o eximia
Virgo Katherina,
Exorta de Graecia
Martyr et regina,
De tua praesentia
Mons exsultat Sina,
In omni angustia
Mihī sis vicina.	3. Ave, quae in gloria
Locum tenes gratum,
Vide in miseria
Me in culpa natum.
Currentem per devia
Adhuc per peccatum,
Nam sperno felicia
Et finem beatum.
2. Ave, quae Maxentium
Caesarem sprevisi
Et ad Christum gentium
Rhetores duxisti,
Rotarum supplicium
Prece confregisti,
Iucunda per gladium
Caelos introisti.	4. Ave, virgo, propria
Mihī in solamen,
Exsurgam ad prospera
Per tuum levamen
Da, ut spernam scelera,
Mihī respiramen,
Scandam super sidera
Tuum per ducamen.

5. Ave, mea gloria,
Ave, vas virtutum,
In mortis angustia
Te fer mihi scutum,
Me fac a fallacia
Satanæ solutum,
Da in caeli patria
Me cum Christo tutum.

A fol. 80 a. — Cfr. Anal. III, 195.

53. De sancta Kunegunde.

1. Ave, virgo regia,
Dulcis sponsa Christi,
Cumigundis vitia
Quae gaudens vicisti,
Tu delectabilia
Mundi abiecisti,
Cum dulci fiducia
Christum induisti.	3. Ave, candens lilium,
O dulcis regina,
Honoris triclinium,
Rosa sine spina,
Mihi in subsidium
Gaudenter festina
Et a malignantium
Custodi ruina.
2. Ave, Sion filia,
Te Christus salvavit
Carnis ab infamia,
Qua te maculavit
Daemonis nequitia,
Sed eum prostravit
Tua innocentia
Atque superavit.	4. Ave, virgo, dulcor
Quae es favo mellis
Cordi meo, clarior
Universis stellis,
Tu mihi es gratior
Prae sanctis puellis,
Salva me, nam morior
Mundi in procellis.
	5. Ave, gaudes titulo
Quae virginitatis,
Intuere oculo
Me nunc pietatis,
Solvar adminiculo
Tuo a peccatis,
Victo mortis vinculo
Conregnem beatis.

A fol. 80 b. — C fol. 248 a. — Cfr. Anal. III, 194 sq.

54. De sancto Lamberto.

1. Ave, claro genere
Florens o Lamberte,
Clarior in opere
Sancto eras certe,
Tuae precis munere
Fiam felix per te,
Conantem me laedere
Satanam subverte. | 2. Ave, sanctimoniae
Cum sumis profectus,
Dono regis gloriae
Praesul es electus,
Mihi praesta variae
Virtutis effectus,
Aeternae miseriae
Ne laedat defectus. |
|---|--|

3. Ave, pro invidia
Qui de cathedrali
Pulsus es ecclesia
Causa carens mali,
A me pelle vitia
Cuncta pulsu tali,
Ne pellar a gratia
Motu aliquali.

4. Ave, qui coenobio
Iunctus monachorum
In Dei servitio
Corda firmas horum,
Exsicca, quem sitio,
Fontem vitiorum,
Sit mihi refectio
Iesus, fons hortorum.

5. Ave, qui perimeris
In oratione,
Dignus hinc efficeris
Caelestis coronae,
Da, ne iungar inferis
Cum confusione,
Sed regnem cum superis
Tecum, praesul bone.

A fol. 2b.

55. De sancto Laurentio.

1. Ave, Laurenti beate,
Assabaris dum in crate,
Tyranno sic insultasti,
Dicans: Ede, quod assasti.

3. Ave, qui pro poenis ignis
Praemiis ditaris dignis,
A me peccati habenas
Infernique fuga poenas.

2. Ave, qui assatus gaudes,
Dignas agens Deo laudes,
Pro me funde preces ei,
Ut misereatur mei.

4. Ave, qui turbae egenae
Das Christi thesauros plene,
Peccatorem me egenum
Gratia Dei fac plenum.

5. Ave, qui vincis in igne,
Sequi te da mihi digne
Ad sanctorum claritatem
Et caelestem civitatem.

A fol. 79b. — Cfr. Anal. III, 187.

56. De sancto Leonhardo.

1. Ave, felicissime
Leonarde grate,
Clares qui clarissime
Clara claritate,
Tuae potentissimae
Precis potestate
Corporis et animae
Laeter sospitate.

2. Ave, qui silentia
Diligis deserti,
Tua beneficia
Plures sunt experti,
Ultra non ad vitia
Me sinas converti,
Sed ad vitae stadia
Duc ductu sollerti.

3. Ave, qui puerperae
Succurris reginae
Opem salutiferae
Praestans medicinae,
Ne succumbam misere
Reatus ruinae,
Me virtutis munere
Muni sine fine.
4. Ave, qui dolentibus
Et captis salutem
Das et te petentibus
Miram per virtutem,
Fac, ne pravitalibus
A bono me mutem,
Sed cum sanctis actibus
Satanam confutem.
5. Ave, qui iam gaudia
Tenes gaudiorum
Super cuncta dulcia
In regno caelorum,
Tua per suffragia
Coetui sanctorum
Per saecula me socia
Tecum saeculorum.

A fol. 11 b.

57. De sancto Luca.

1. Ave, evangelii
Sator, felix Luca,
Contra vires vitii
Fortior cambuca,
Da, ne mundi noxii
Fallant me caduca,
Nec rodat supplicii
Aeterni eruca.
2. Ave, multa gratia
Dei spargens verba,
Cunctis das remedia
Sermone et herba,
Fac, ne me malitia
Daemonis superba
Tangat nec miseria
Barathri acerba.
3. Ave, qui imagine
Bovis es signatus,
Pro exempli lumine
Toti mundo datus,
Meos Christi nomine
Si deles reatus,
Fit tuo iuvamine
Felix meus status.
4. Ave, qui virgineam
Vestem custodisti,
Corruptelae tineam
Quando contrivisti,
Flammam nunquam subeam,
Quam tu extinxisti,
Intrem Dei vineam,
Quam iam possedisti.
5. Ave, qui spiramine
Sancto replebaris,
Cum in mundi turbine
Adhuc versabaris,
De vana voragine
Me duc mundi maris
Et in caeli limine
Sim cum Deo caris.

A fol. 2 a.

58. De sancta Lucia.

1. Ave, virgo nobilis
O Syracusana,
Lucia, immobilis
Quae stas fide sana,
Praesidis ignobilis
Dicta spernis vana,
Vulnus poenae labilis
Mente suffers plana.
2. Ave, ecce, nimium
Gravor sub peccato,
Opis praebere brachium
Mihi desolato,
Contra omne vitium
Me nunc confortato,
Placa regem omnium
Interventu grato.
3. Ave, de mortalibus
Me solve peccatis
Et de venialibus
Saepe iteratis
Per te primis motibus
In me temperatis
Sic, ut sim in actibus
Dehinc pietatis.
4. Ave, me hic vivere
Da sine querela,
Modum, quo proficere
Valeam, revela,
Viam vitae pandere
Dignanter anhela,
Nam vult post te currere
Mea mens anhela.
5. Ave, de virtutibus
Ad montem virtutum
Me duc, ab obstantibus
Iter praesta tutum,
Cunctis impugnantibus
Me te offer scutum,
Iunge me caelestibus
Gloria indutum.

A fol. 80 a sq. — Cfr. Anal. III, 196. — 3, 7 de criminalibus.

59. De sancto Marco.

1. Ave, veri luminis
O evangelista,
Marce, sacri numinis
Fidelis sacrista,
Praesta, ne me criminis
Confundat artista,
Sed divini carminis
Fiam citharista.
2. Ave, evangelii
Qui scribis doctrinam,
Salutaris gaudii
Dantis medicinam,
Da, ne exterminii
Labar in latrinam,
Omnis per te vitii
Evadam ruinam.
3. Ave, qui prodigiis
Clarescis et signis,
Inter gentes variis
Mirandis insignis,
Tua prece sociis
Iungar Deo dignis,
Ne me in suppliciis
Voret mortis ignis.
4. Ave, Alexandriam
Virtute signorum
Qui vocas ad gratiam
Regis angelorum,
Dele insolentiam
Scelerum meorum
Actuum frequentiam
Conferens bonorum.

5. Ave, Christo moleris
Qui quasi frumentum,
Tractus enim moreris
Veluti iumentum,
A me culpae veteris
Tolle nocumentum,
Ut intrem, quo frueris,
Divinum conventum.

A fol. 2a.

60. De sancta Margareta.

1. Ave, o ingenua
Dulcis Margareta,
Vana et felliflua
Mundi transis freta,
Satanae tu cornua
Calcas inquieta,
Pro me flecte genua
Deo mente laeta.	3. Ave, nunc confugio
Ad te cum pavore,
Ut sim sub refugio
Tuo tutiore,
Namque culpae vitio
Pro sordidiore
Scio Dei filio
Me ingratum fore.
2. Ave, in me tabuit
Lumen rationis,
Et fructus, heu, marcuit
Bonae rationis,
Torpor me absorbuit
Indurationis,
Proh pudor, praevaluit
Faex confusionis.	4. Ave, aures precibus
Imple salvatoris
Pro cunctis reatibus
Mei peccatoris,
Ut solvar ab actibus
Vitae vilioris,
Ne involvar ignibus
Aeterni doloris.
5. Ave, tua gratia
Gaudeam sanatus,
Ab omni miseria
Culpaе serenatus,
Sim in conscientia
In Christo fundatus,
Congnem in gloria
Ipsi sociatus.	

A fol. 80 b. — C fol. 248 a. — Str. 1—3 fehlen infolge von Beschädigung
C. — 4, 8 furoris C. — Cfr. Anal. III, 196 sq.

61. De s. Maria Aegyptiaca.

1. Ave, Aegyptiaca
O dulcis Maria,
Immandi ecliptica
Quae nutabas via,
De culpa me toxica
Sana prece pia,
Mea sors ut caelica
Fiat ierarchia. | 2. Ave, quae de faecibus
Surgis voluptatis,
Te varietatibus
Ornans puritatis,
Ora, ut a gravibus
Abluar peccatis
Et dehinc in actibus
Vivam Deo gratis. |
|--|--|

3. Ave, paenitentiae
Cum sumis lamenta,
Cunctis ad spem veniae,
Das incitamenta,
Tua prece gratiae
Confer fulcimenta,
Nam ad sortem gloriae
Mea mens est lenta.
4. Ave, quae angelicam
Vitam fers in mundo,
Vitam eremiticam
Dum fers corde mundo,
Ad te tam magnificam
Preces pias fundo,
Ad vitam me caelicam
Duc de culpae fundo.
5. Ave, quae ad gaudia
Festinas sanctorum,
Nam ad contubernia
Digne transis horum,
Tua per suffragia
In regno caelorum
Sabbato me socia
Tecum sabbatorum.

A fol. 13b.

62. De s. Maria Magdalena.

1. Ave, clari generis
Dulcis Magdalena,
Universi sceleris
Quae fuisti plena,
Illustravit sideris
Te caelestis vena,
Fructum vitae foederis
Degustas amoena.
2. Ave, quae convivia
Felix introisti,
Ubi Iesum copia
Balsami unxisti,
Pedes abundantia
Lacrimae lavisti,
Quos crinis decencia
Osculans tersisti.
3. Ave, te clementiae
Dei mundat norma,
Quae es paenitentiae
Speculum et forma,
Me oboedientiae
Divinae reforma
Et benevolentiae
Ipsius conforma.
4. Ave, quae iam pabulo
Vitae regionis
Fruearis, a poculo
Me nunc Babylonis
Salva et a vinculo
Educ Pharaonis,
Ne plectar venabulo
Dirae ultionis.
5. Ave, o discipula
Christi redemptoris,
Funda propugnacula
Boni in me moris
Et ad fontem stimula
Me Dei amoris,
Ut vivam per saecula
In regno decoris.

A fol. 248a. — Cfr. Anal. III, 197 sq.

63. De s. Maria Magdalena.

1. Ave, quae de noxiis
Maria deliciis
Fugis Magdalena,
Surgis de facinore
Et mente et corpore
Puritate plena;
Tali modo fugere
Me fac et evadere
Vitiorum frena,
Nec iam mihi placeant,
Sed prorsus displiceant
Sceleris venena.	Ubi a caelestibus
Consolari civibus
Saepe meruisti;
Sic mihi solacia
Defer singularia
In hoc mundo tristi.
2. Ave, quae non deseris
Dominum, quem sequeris,
Quaerens lamentaris;
Ergo prima hominum
Tu videre Dominum
Privilegiaris;
Dei praebe filium
Mei cordis gaudium,
Oculis ut claris
Hunc videre valeam
Et sic tecum gaudeam
Et cum Dei caris.	4. Ave tu, quae caelicis
Cibus et angelicis
Es cibari digna,
Dei te clementia
Tanta pavit gratia
Dulcis et benigna;
Alimentis talibus
Tuis sanctis precibus
Me dignum consigna
Sic, ut nulla crapula
Me vel carnis macula
Polluat maligna.
3. Ave tu, quae spuria
Huius mundi gaudia
Felix horruisti,
Supernorum avida
Eremum intimida
Constans introisti,	5. Ave, quae ad gaudia
Vera et felicia
Festinas sanctorum,
Nam ad sodalicia
Pura et perennia
Digne transis horum;
Tuae precis gratia
Cuncta dele noxia
Scelerum meorum,
Superorum socia,
Me tecum consocia
Choris angelorum.

A fol. 80a. — B fol. 248a. — 1, 7 Tali fehlt B. — 2, 8 Cordis mei A. — 3, 2 Mundi huius A. — In A und B späterer Nachtrag von der Hand des Verfassers, in B über der ausradierten Nr. 62.

64. De sancta Martha.

1. Ave, Martha inclita,
Decens et formosa,
Salvatoris hospita,
Tota gratiosa,
Per virtutis merita
Tuae gloriosa
Cuncta solve debita
Mea scelerosa. | 2. Ave, fame tenerum
Corpus quae fregisti
Submersumque puerum
Vitae reddidisti,
Me de morte scelerum
Sorti redde Christi
Addens cursum prosperum
Hoc in mundo tristi. |
|---|--|

3. Ave, tuis manibus
Quae ligas draconem
Praestans pereuntibus
Exsultationem,
Fer de culpis omnibus
Absolutionem
Mihi et cum coetibus
Caeli mansionem.
4. Ave, regem Franciae
Mulcens Chlodovaeum
Sospitati gratiae
Cura reddens eum,
De peste nequitiae
Sanum me fac ream,
Precibus clementiae
Mihi placans Deum.
5. Ave, florens floribus
Hospitalitatis,
Necesse habentibus
Offers tua gratis,
Vivis me virtutibus
Ditans caritatis
Poli tecum civibus
Socia beatis.

A fol. 14 a.

65. De sancto Martino.

1. Ave, Dei pontifex
Et virtutum opifex
Martine beate,
Genetrix Panonia,
Tua te Italia
Nutrix laudant grate.
Manus tuas commoda
Ad meae incommoda
Mentis sceleratae,
Sana me interius,
Exorna exterius
Morum gravitate.
2. Ave, qui cooperis
Nuditatem pauperis
Chlamyde partita,
Tua per suffragia
Nulla per contraria
Vincar in hac vita.
Mea mens per misera
Non laedatur, prospera
Virtute vestita,
Tuis sic auxiliis
Atque beneficiis
Spe fruar cupita.
3. Ave, spernens saeculum
Militumque cingulum,
Gaudia stultorum,
Ad baptismi lavacra
Volas et simulacra
Deicis deorum;
Da mihi, ut omnia
Mundi spernam gaudia
Cum melle eorum,
Et me fac proficere
In virtutum munere
More beatorum.
4. Ave, qui restituis
Tribus vitam mortuis
Tua prece pura,
Animae restitue
Meae sensum mortuae
Medela segura;
Post odorem currere
Tuum fac et capere
Me regna mansura,
Nullam me illicitum
Trahat vel prohibitum
Ad mala futura.

5. Ave, cuncta saecula
Per multa miracula
Qui illustras late,
Et sic intras gaudia
Iucunde caelestia
Plenus sanctitate,
Me sequi velociter
Te fac et feliciter,
Non disiungar a te;
Iunctus sanctis omnibus
Vivam in caelestibus
Cum iucunditate.

A fol. 79 b. — Cfr. Anal. III, 189 sq.

66. De sancto Matthaeo.

1. Ave, beate Matthae,
Lucerna fidelium,
Qui genti primum Iudaeae
Scribis evangelium,
Audi vocem precis meae,
Mihi sis praesidium,
Turbæ iungens iubilaeae
Me post hoc exsilium.
2. Ave, qui ex publicano
Vas es factus gratiae,
Me a cogitatu vano
Solve omnifarie
Et me ab actu mundano
Trahe et lasciviae,
Serviam ut christiano
More regi gloriae.
3. Ave, spargis verbum Dei
Qui in Aethiopia,
Cum sis virtus meae spei,
Corona et gloria,
Quaeso, memor esto mei
In mea miseria,
Ut vincam iure tropaei
Cuncta mundi noxia.
4. Ave, patent Orci portae
Tuum ad imperium,
Quando suscitās a morte
Saeva regis filium,
Ut sim bona, da, sub sorte,
Ferens opis brachium,
Et tuere me, ne forte
Tradar ad exitium.

5. Ave, digne laurearis
Qui cruore proprio
Et tibi vitam mercaris
Percussoris gladio,
A flammis solvas amaris
Tuo me subsidio,
Ut vivam cum Dei caris
In caelesti solio.

A fol. 79 a. — Cfr. Anal. III, 184 sq.

67. De sancto Mathia.

1. Ave, stirpis nobilis
O sancte Mathia,
Pro Iuda laudabilis
Surgis sorte pia,
Prece da, ut stabilis
Sim in vitae via,
Et mihi placabilis
Vera sit sophia.
2. Ave, sacra semina
Spargens in Iudaea,
Deterge peccamina
Apud Deum mea,
Fugiant temptamina
Per Christi tropaea,
Mea mens ad carmina
Surgat iubilaea.

3. Ave, qui gratifica
Caecos sospitate
Curans a tabifica
Sanas caecitate,
Succurrens mirifica
Tua pietate
Ab omni salvifica
Me iniquitate.
4. Ave, vitam mortuis
Pluribus modesta
Qui virtute tribuis,
Me duc ad honesta,
Non mala cum fatuis
Subeam funesta,
Cum sanctis praecipuis
Dei agam festa.
5. Ave, morti subderis
Quando transiturae,
Christo statim iungeris
Conregnans secure,
Tibi, sicut poteris,
Iungere sit curae
Me vitae, qua frueris,
Semper permansurae.

A fol. 79 a. — Cfr. Anal. III, 186.

68. De sancto Mauritio.

1. Ave, dux sanctissime,
Mauriti, Thebaeae
Legionis maximae
Et caeli choreae,
Da virtutes animae
Tua prece meae,
Ut non fiam bestiae
Socius leteae.
2. Ave cum exercitu
Tu qui baptizaris
Tuo et in spiritu
Sancto renovarís,
Ne mergar in transitu
Huius mundi maris,
Caelesti me habitu
Orna, quo ornaris.
3. Ave tu, qui mitteris
Ad opem pagano,
Parcere remitteris
Illi corde sano,
Solve, quia poteris,
Me de mundo vano,
Ut vitam, qua frueris,
Cursu carpam plano.
4. Ave, cum consortibus
Qui collum extendis
Et pro permanentibus
Transitura vendis,
Me ab infernalibus
Eripe emendis
Emundans ab omnibus
Peccatorum mendis.
5. Ave, qui ad sidera
Conscendis polorum
Cum turba innumera
Comitum tuorum,
Ad gustum me propera
Ferre gaudiorum
Sic, ut sim in libera
Sorte beatorum.

A fol. 13b. — 1, 7 der unreine Reim bestiae ist ganz vereinzelt bei Christianus.

69. De s. Michael et Angelis.

1. Ave, Michael beate,
Qui es Dei nuntius,
Mihi cum benignitate
Subveni propitius,
Labem mentis inquinatae
Meae dele mitius,
Formam vitae Deo gratae
Da mihi velocius.
2. Ave, Dei fortitudo,
Gabriel sanctissime,
Omnis per te turpitude
Sit a me longissime,
Et sit mihi claritudo
Famae decentissimae
Atque boni plenitudo
Sufficientissimae.
3. Ave, Dei medicina,
Raphael amabilis,
Eleva me de sentina
Mundi miserabilis,
Non me torreat coquina
Inferni horribilis,
In loco pacis reclina
Me interminabilis.
4. Ave, angele, donatus
Mihi singulariter,
Vivam per te confortatus
In bono feliciter,
A nefandis separat
Omnibus finaliter
In caelisque meus status
Sit felix perenniter.
5. Ave, omnis beatorum
O turba spirituum,
Favete mihi vestrorum
Subventu precatuum,
Particeps vitiosorum
Ne fiam reatum,
Sed vobiscum supernorum
Sim conviva fructuum.

A fol. 1b. — Cfr. Anal. III, 178 sq.

70. De sancto Nicolao.

1. Ave, admirabilis
Myrae o humilis
Praesul civitatis,
Nicolae, Patera
Te gignit, urbs libera
Multae honestatis;
Deiecta infantia
Proficis in gratia
Magnae sanctitatis,
Ergo sanctis meritis
Tuis de praeteritis
Me solve peccatis.
2. Ave, qui puellulis
Tribus, ne prostibulis
Dentur, subvenisti;
Tres solvis de carcere,
Duces studes solvere
Tres de morte tristi;
Hinc me duc de crimine
Et de consuetudine
Mala dono Christi;
Ut mea possessio
Christus sit et portio,
Da, quem possedisti.

3. Ave, te vocantibus
Et periclitantibus
Qui ades volenter,
Tua ne provincia
Pereat inedia,
Panem das prudenter;
A peccati vinculis
Cunctisque periculis
Salva me recenter,
Non Satan me terreat
Neque malum sorbeat
Ultra violenter.
4. Ave tu, qui fatuas
Zelo Dei statuas
Frangis idolorum,
Mortuum resuscitas
Et in fundo visitas
Mersum fluviorum;
A fol. 79b. — 2, 12 quem iam vicisti. — Cfr. Anal. III, 191.
- Cordis mei frivola
Tuorum vi idola
Frange meritorem,
Me de culpa suscita
Et in laca visita
Malorum meorum.
5. Ave, nam de tumulo
Tuo fluunt sedulo
Olei liquores
Sanantes hydropicos
Atque epilepticos
Cunctosque dolores;
Sana ergo omnia
Mentis meae vitia
Et carnis languores,
Mihi mundi spernere
Da et caeli carpere
Fructus gratiores.

71. De sancto Pancratio.

1. Ave, o dulcissime
Pancrati sacrate,
Odorem gratissimae
Vitae spargens late,
Pro salute animae
Meae scutum da te,
Mihi mores imprime
Vitae caelibatae.
2. Ave, pueritiae
Qui transcendens iura,
Subdens sub militiae
Fidei te cura,
Ab omnis malitiae
Me servans ustura,
Ut regnem in requie
Cum Christo ventura.
3. Ave tu, martyrio
Qui es consummatas
Et in contubernio
Sanctorum locatus,
Praesta, pio studio
Ut tui precatus
In poli sim solio
Tibi sociatus.
4. Ave, tu qui sanguine
Tuo coronaris,
Nam pro Christi nomine
Capite privaris,
Devoto iuvamine
Precibusque claris
Illustra me lumine
Dei, quo lactaris.
5. Ave, tu qui sanguine
Tuo coronaris,
Nam pro Christi nomine
Capite privaris,
Devoto iuvamine
Precibusque claris
Illustra me lumine
Dei, quo lactaris.

72. De sancto Paulo.

1. Ave, vas electionis,
Paule, doctor gentium,
Propelle abusionis
Omnis à me vitium,
Nullius confusionis
Turbet me flagitium,
Sed in me devotionis
Vivat desiderium.
2. Ave, qui pro Christo plura
Tulisti martyria,
Auferris a me procura
Satanæ incendia
Nefandaque carnis iura
Atque desideria,
In vita per te futura
Sim sine miseria.
3. Ave, qui mori cupisti,
Ut vivas feliciter,
Mortem pro vita dedisti,
Nam vivis perenniter,
Moriar ut mundo isti,
Largire velociter,
Non ultra peccato tristi
Vivam ignobiliter.
4. Ave, meae robur spei,
O tutum refugium,
Ecce sic, ut timent rei,
Timeo supplicium,
Hostis ergo per te mei
Evadam opprobrium,
Mihi tuo, serve Dei,
Dulce sis praesidium.
5. Ave, possedisti thronum
Qui iam duodecimum,
Ad verum me deduc bonum,
Bonum felicissimum,
Da caeleste mihi donum,
Datum doni optimum,
Ut in caelis psallam tonum
Cum sanctis dulcissimum.

A fol. 78b. — Cfr. Anal. III, 180.

73. De sancto Petro.

1. Ave, Petre o beate,
Princeps apostolice,
Columna inviolatae
Fidei catholicae,
Dulcis praedicator datae
Legis evangelicae,
Fac participem me gratae
Gratiae dominicae.
2. Ave, qui centurionem
Convertis Cornelium,
Staltam a me passionem
Pelle, fer auxilium
Mihi per orationem
Tuam, Dei filium
Placans caeli mansionem
Da post hoc exsilium.
3. Ave, qui aegrotos sanas
Umbra tui corporis,
Cogitationes vanas
Mei fuga pectoris
Actionesque insanas
Virosi facinoris,
Virtutes mihi da sanas
Dono tui roboris.
4. Ave, qui Thabitam mortis
Suscitans de carcere,
Contra nefas ut sim fortis,
Pro confer munere,
Mortis festina de portis
Me cito eripere,
Da in paradisi hortis
Deo laudes promere.

5. Ave, qui mortis maerorem
Vicisti praepropere
Spernens Caesarem Neronem
Sermone et opere,
Da vim, inferni draconem
Ut possim devincere,
Me tribus Iudae leonem
Fac in caelis cernere.

A fol. 78b. — Cfr. Anal. III, 179 sq.

74. De sancto Philippo.

1. Ave, verbum praedicas
Philippe qui Dei,
Corpus tuum dedicas
Vitae sanctae spei,
Lucrum tibi vendicas
Dulcis requiei,
Dum cum Christo iudicas,
Esto memor mei.	3. Ave, qui melliflua
Doces voce gentem,
Collustras luciflua
Face quarum mentem,
Appetam ne fatua,
Adiuva me fientem,
Sed sequar per ardua
Caeli te scandentem.
2. Ave, qui os diceris
Recte lampadarum,
Mei faeces sceleris
Et miseriarum
Terge, lumen ceteris
Dei das viarum,
Vae mihi, si praeteris
Me, lux animarum.	4. Ave, qui in Scythia
Es affixus cruci,
Tua per suffragia
Superorum luci
Iungar, non per vitia
Inferorum duci,
Sed ad vera gaudia
Me precor induci.

5. Ave, qui lapidibus
Exsultas necatus,
Iungeris caelestibus
Digne laureatus,
Tuis fiat precibus
Felix meus status,
Ut cum sanctis omnibus
Gratuler salvatus.

A fol. 79 a. — Cfr. Anal. III, 188 sq.

75. De sancto Quirino.

1. Ave, qui baptisate
Gaudes Deo natus,
Quirine, charisate
Sancto confortatus,
Sancto per te pneumate
Gauderam novatus
Atque diademate
Virtutis ornatus. | 2. Ave, qui errantibus
Es risus effectus
Linguamque vellentibus
Amator perfectus,
Heu, cum sim erroribus
Nimiis infectus,
Tuis sana precibus
Iam meos defectus. |
|---|--|

3. Ave, dux, qui manibus
Pro Christo privaris,
Digne cum martyribus
Sanctis laurearis,
Ne submergar sordibus
Huius mundi maris,
Salva me de manibus
Daemonum avaris.
4. Ave, quia pedibus
Gaudebas truncatis
Dans exemplar omnibus
Forte Deo gratis,
Absolve me precibus
Cunctis a peccatis
Virtutumque floribus
Exorna beatiss.
5. Ave, qui per gladium,
Quem sustinuisti,
Complesti martyrium
Sicut voluisti,
Omne de me noxium
Fuga, quod vicisti,
Ducens in palatium
Regni Iesu Christi.

A fol. 11 b.

76. De sancto Silvestro.

1. Ave, admirabilis
Silvester beate,
Lumen venerabilis
Vitae spargens late,
Cum sim, heu, culpabilis,
Pro me scutum da te,
Post te curram stabilis
Cursu famae gratae.
2. Ave, papa, viduam
Fovens et pupillum,
Famam fers mellifluam
Et laudis vexillum,
Da post culpam fatuam
Mihī cor tranquillum,
Ut omnino destruam
Peccati sigillum.
3. Ave, qui mirifice
Constantinum ducem
Conducis catholicae
Fidei ad lucem,
Me reum ad publicae
Poenae liga crucem,
Ut meum magnifice
Vincam hostem trucem.
4. Ave, qui legaliter
Convincis Iudaeum
Ad fidem salubriter
Convertendo eum,
Peto, cor velociter,
Mihī redde meum,
Per quod multiformiter
Irritavi Deum.
5. Ave, qui ad solium
Festinas polorum
Et ad sodalitium
Praedulce sanctorum,
Mihī nunc consortium
Procurans bonorum,
Me duc ad convivium
Tecum angelorum.

A fol. 2 b.

77. De sancto Simeone.

1. Ave, Simon venerande,
Flos oboedientiae,
Qui viam vitae amandae
Doces verbo gratiae,
Super me sinum expande
Divinae clementiae,
Ne subsannent me nefandae
Infernales furiae.	3. Ave, verbum salutare
Proponens Aegyptiis,
Multos abrenuntiare
Multis doces vitiis;
Cor meum iam fac cessare
A concupiscentiis,
Ut se possit adaptare
Divinis solaciis.
2. Ave, qui ad nationes
Es profectus efferas,
Ut his consolationes
Verae vitae conferas,
Precor, ut confusiones
Mei cordis auferas
Et ad caeli mansiones
Me post mortem deferas.	4. Ave, pangens duci pacem
Regis Babyloniae,
A me averte fugacem
Mundanae laetitiae
Spem et hostem pervicacem
Divinae militiae,
Hunc ut vincam contumacem,
Da, zelo iustitiae.

5. Ave, quia absolutus
Carnis ab ergastulo
Ad caelos festinas tutus
Sine offendiculo,
Per te, precor, ut adiutus
Cum caelesti populo
Vivam virtute indutus
In futuro saeculo.

A fol. 79 a. — Cfr. Anal. III, 185.

78. De sancto Stephano.

1. Ave, qui verbo et vita
Flores, Stephane levita,
Martyr primus legis novae,
Pia me virtute fove.	3. Ave, qui Christum vidisti,
Cum ad caelum respexisti;
Christum in caelis videre
Da mihi et congaudere.
2. Ave, qui vincis Iudaeos,
Hostes per te vincam meos,
Carnem saevam, stultum mundum
Atque Satanam immundum.	4. Ave, qui oras pro hoste,
Ad tale me trahe post te,
Dulci semper fruam pace
Cum stulto et contumace.

5. Ave, saxis qui finiris,
A culpis me solve diris
Et deduc post vitae mortem
Tecum ad caelestem sortem.

A fol. 79 b. — Cfr. Anal. III, 187.

79. De sancto Thaddaeo.

1. Ave, huius saeculi,
Thaddae, lucerna,
Qui cor duri populi
Mollis ad superna,
Memor tui famuli
Mente sis paterna,
Mei cernant oculi
Gaudia aeterna.
2. Ave, vitam mortuo
Qui reddis decenter,
Precatu continuo
Me iuva volenter,
Ut ab actu fatuo
Resurgam recenter
Et non cadam denuo
Ad malum nocenter.
3. Ave, qui operibus
Te piis das gratum,
Tuis sanans precibus
Lepra vulneratum,
Sana facinoribus
Dire me gravatum
Et a culpis omnibus
Redde liberatum.
4. Ave, qui praepropere
Ad astra festinas,
Mentis meae miserae
Repara ruinas,
Caeli mihi mittere
Stude medicinas,
Digne queam promere
Laudes ut divinas.
5. Ave, qui martyrimum
Sustines prudenter,
Hinc caeli palatium
Subintrat prudenter,
Tuum mihi brachium
Succurrat valenter,
Ut ascendam solium
Caelorum gaudenter.

A fol. 79 b. — Cfr. Anal. III, 185 sq.

80. De s. Thoma Apostolo.

1. Ave, Thoma Didyme,
Lucerna Indorum,
Conformans aptissime
Christo mores horum,
Eripe, dulcissime,
Me reum reorum,
Ne submergar pessime
Lacu vitiorum.
2. Ave, cum in credulo
Corde substitisti,
Cordis mei oculo
Visum reddidisti,
Ora, ne iam poculo
Mundi fruatur tristi,
Qui amoris osculo
Perfrui novisti.
3. Ave, cedis dubio,
Quando tangis Deum,
Rogatu propitio
Mihī placā eum,
Pro vili flagitio
Ne me perdat reum,
Sed in caeli gaudio
Locet iubilaeum.
4. Ave, vincens libere
Accensam fornacem,
Da in flamma miserae
Carnis mihi pacem,
Poenam praesta fugere
Inferni minacem
Salutemque capere
In caelo vivacem.

5. Ave, qui a lancea
Saeva perforatus
Corona nunc rosea
Gaudes coronatus,
Gaudeam siderea
In sede locatus,
Veste cultus nivea
Christo sociatus.

A fol. 78 b. — Cfr. Anal. III, 182 sq.

81. De s. Thoma Cantuariensi.

1. Ave, cancellario,
Thoma, cum honore
Functus es officio
In Dei timore,
Cordi meo sancio
Peccati foetore
Succurre remedio
Cum praestantiore.	3. Ave, qui cilicio
Carnis domas iura
Fugans hoc negotio
Tibi nocitura,
Ut solvar a vitio,
Precibus procura,
Gaudia, quae sitio,
Concedens futura.
2. Ave, archipraesulis
Sumpta potestate
Ornatus sub infulis
Gaudes paupertate,
Carnis tactum iaculis,
Culpaevilitate,
Me fac sanum pabulis
Plenis caritate.	4. Ave, qui extolleris
Meritum et signis,
Manum largam aperis
Dignis et indignis,
Prece fac, ne inferis
Sociis malignis,
Sed vivam cum superis
In caelis benignis.
5. Ave, qui per gladium,
Quem sustinuisti,
Finisti martyrismum,
Sicut concupisti,
Omne de me noxium
Tolle, quod vicisti,
Et duc in palatium
Regni Iesu Christi.

A fol. 2 a sq.

82. De sancto Udalrico.

1. Ave, o egregie
Udalrice pater,
Qui natos ecclesiae
Pavisti ceu mater,
In bono cotidie,
Confer, ut dilater
Incumbendo latrariae
Pauper ego frater. | 2. Ave, mundi gaudia
Calcans dulciora,
Dei beneficia
Gustans potiora,
De caelis solacia
Meo cordi rora
Super mella dulcia,
Mihi gratiora. |
|---|--|

3. Ave, qui per fluidam
Aquam ductu Dei
Transis ceu per aridam,
Pater meae spei,
Meam mentem morbidam
Sorde malae rei
Prece redde floridam
Miserendo mei.
4. Ave, florens lilium
Verbi veritate,
Exemplar humilium
Vitae claritate,
Porriges subsidium
Precis sanctitate,
Sequar ut te praevisum
Morum gravitate.
5. Ave, terrae gremio
Non celans talentum,
Sed devoto studio
Lucra portans centum,
Tuo patrocinio
Mundi vincens ventum
Subeam cum gaudio
Caelicum conventum.

A fol. 11 b.

83. De sancta Ursula.

1. Ave, virgo Ursula
Generis regalis,
Non te carnis macula
Fuscat aliqualis,
In te tabernacula
Princeps illocalis
Fixit praebens oscula
Sponsi spiritalis.
2. Ave, primiceria,
Victoriosarum
Te undena milia
Ornant puellarum,
Tibi per martyria
Tot quidem sanctarum
Frequentatur gloria
Per orbem terrarum.
3. Ave, mundi dulcia
Quae aspernabaris,
Iuste tympanistria
Agni nuncuparis,
Christo multa milia
Martyrum lucraris,
Cum quibus in curia
Caeli gloriaris.
4. Ave, ecce, sceleris
Me laedit ligamen,
Cuius quoque ponderis
Opprimit gravamen,
Praecurre prae ceteris
Ad meum iuvamen,
Contra tela veteris
Hostis sis tutamen.
5. Ave, his temporibus
Quae surgis ut stella,
Occidentis partibus
Patrona novella,
Tuis piis precibus
Mortis fuga fella,
Me iunge caelestibus,
O dulcis puella.

A fol. 80 b. — C fol. 248 a. — Cfr. Anal. III, 197. — 5, 1—4 be-
zieht sich vielleicht auf die Tatsache, daß im 13. Jahrhundert die Sorbonne
Ursula zur Patronin erwählte.

84. De sancto Vincentio.

1. Ave, invictissime
Martyr et levita,
Vincenti sanctissime
Doctrina et vita,
Per te mens sit optime
Mea redimita
Et omni firmissime
Bono stabilita.
2. Ave, vincis omnia,
Dum vincis insanum
Per tormenta varia
Ducem Dacianum;
Meum per inania
Cor effectum vanum
Effice per studia
Tua cito sanum.
3. Ave, qui eculeo,
Uncis cruentatus,
Praesidi vipereo
Ad vincendum datus,
Cruentum me video
Per multos reatus,
Assis velox ideo
Mei miseratus.
4. Ave, invicibilem
Qui vicisti Deum
Per affectum nobilem
Imitando eum,
Ad virtutem stabilem
Dirige cor meum,
Ut non per ignobilem
Fallar Iebusaeum.
5. Ave, qui stridentibus
Ignibus iniectus
Speculum es omnibus
Virtutis effectus,
Hinc cum militantibus
Sit meus affectus,
Ut cum triumphantibus
Gaudeam electus.

A fol. 2 a.

85. De sancto Vito.

1. Ave, puer floride,
Vite, martyr clare,
Qui transisti provide
Huius mundi mare,
Menti meae morbidae
Adesse dignare,
Possim carnis luridae
Motus ut fugare.
2. Ave, cum industria
Agens iuventutem,
Mundi fugis dulcia
Currans ad virtutem,
Precibus flagitia,
Confer, ut refutem,
Ad aeternam socia
Me tibi salutem.
3. Ave, flos laetitiae,
Florens mundo flores,
Qui multos ecclesiae
Conducis ad fores,
Tua prece veniae
Mihi funde rores,
Ne unquam nequitiae
Sorbeam foetores.
4. Ave, qui victoria
Es ut leo fortis,
Vincis in Sicilia
Quando ducem mortis,
Ora, ne me vitia
Dent inferni portis,
Sed vivam in gloria
Comes tui sortis.

5. Ave, mea gloria,
Sancte puer Vite,
Qui vicisti omnia
Mala huius vitae,
Mea dele vitia,
Tota rogo vi te,
Dans, bibam in patria
Ut de vera vite.

A fol. 13a. — 4, 1 victoriam.

86. De sancto Wilhelmo.

<p>1. Ave, o aetheree
Wilhelme, dux mitis,
Non tumultus terreae
Superat te litis,
Ora, ne tartareae
Me fax urat sitis,
Sed caelestis vineae
Me fecundet vitis.</p> <p>2. Ave, qui feliciter
Commutas terrena,
Ut fruaris dulciter
Pro his caeli cena,
Pete, ne me turpiter
Culpaevoret poena,
Sed sit meo iugiter
Cordi pax serena.</p> | <p>3. Ave, qui malitiam
Proicis mundanam,
Probans esse gloriam
Ipsius insanam,
Da, ne culpam noxiam
Sequar neque vanam,
Ita conscientiam
Habeam ut sanam.</p> <p>4. Ave, qui monasticos
Comitaris flores
Exempli salvificos
Pii rorans flores,
Ut non diabolicos
Sequar deceptores,
Mihi da angelicos
Tua prece mores.</p> <p>5. Ave, qui ad gaudium
Transis gaudiorum,
Permutans consortium
Pro mundo sanctorum,
Confer, ut solacium
Fugiam pravorum,
Et sit mihi praemium
Dator praemiorum.</p> |
|---|---|

A fol. 13b.

87. De ss. Scholastica, Dorothea, aliis.

<p>1. Ave, o Scholastica,
Virgo grata Deo,
Cane pro me cantica
Plausu iubilaeco,
Desit diabolica
Poena mihi reo,
Claudant regna caelica
Me cum Iesu meo.</p> | <p>2. Ave, Dei filia,
Virgo Dorothea,
Scandis ad caelestia
Per Christi tropaea,
Inter caeli lilia
Fulges quasi dea,
Sis mihi propitia,
Dulcis sponsa mea.</p> |
|--|---|

8. Ave, o Eugenia,
Sponsa Christi cara,
Virtute in patria
Caeli flores clara,
Deo reconcilia
Me, dulcis et gnara,
Evadam supplicia
Inferni amara.

4. Ave, Dei Brigida
Sponsa praelecta,
Da, ne mea frigida
Mens sit et abiecta,
Sed fac tua vivida
Prece, ut sit recta
Deoque per florida
Opera dilecta.

5. Ave, caeli lilium,
Gerdrudis regalis,
Tu Christi sacrarium,
Angelis aequalis,
Meis Dei filium
Precare pro malis,
Ut post hoc exsillum
Eius sim sub alis.

6. Ave, lucis facula,
Virgo Petronilla,
Omni carens macula,
Magna et pusilla,
Vitae mihi pocula
Dulci prece stilla,
Sit per cuncta saecula
Mea mens tranquilla.

7. Ave, dei filio
Thecla desponsata,
Castitatis lilio
Tota decorata,
Me a carnis vitio
Libera, o grata,
Et conduc cum gaudio
Ad regna optata.

8. Ave, Afra, linea
Emendationis,
Quae fuisti framea
Prius Babylonis,
Ob te me non lancea
Laedat ultionis,
Sed laetum det vinea
Retributionis.

9. Ave, virgo rosea,
O Anastasia,
Fulta vitae trabea
In hac mundi via,
Mea ne sit carnea
Mens, fac prece pia,
Sed sim in siderea
Tecum monarchia.

10. Ave, o Ottilia,
Tota gratiosa,
Dei vivi filia,
Paradisi rosa,
Tua prece omnia
Spernam vitiosa
Et tecum in gloria
Vivam gaudiosa.

11. Ave, digna laudibus,
Sancta Radegundis,
Nam spretis regalibus
Satanam confundis,
Piis leva precibus
Culpa de profundis
Me et caeli coetibus
Socia iucundis.

12. Ave, Clara nomine,
Clarior virtute,
In Francisci ordine
Claro degens tute,
Pio da iuvamine
Scutum pro me tu te,
Ut in poli lamine
Regnem cum salute.

13. Ave, stirpis regiae
Dulcis Magdalena,
Illustravit gratiae
Te divinae vena,
Ora, ne nequitiae
Me liget habena,
Sed da caeli curiae
Gaudia amoena.

A fol. 1b. — Diese 13 Strophen, die hier unter einer Nr. zusammen-
gefaßt sind, erscheinen in der Hs. als ebensoviele Lieder mit der Rubrik
„Ad sanctam Scholasticam“ etc.

88. Threnus.

<p>1. Cor, maeroris nubilo,
Dic, cur obumbraris?
Gaudii cur iubilo
Nullo delectaris?
Proh dolor, in nihilo
Iam nunc consolaris,
Sed frigans ut aquilo,
Heu, heu, desolaris.</p> <p>2. Risus cur me fugerit,
Si quis cupit scire,
Ex moderno poterit
Hoc statu sentire;
Agnus lupum peperit
Conantem saevire,
Omne bonum praeterit,
Malum furit dire.</p> <p>3. Ius cessit, lex corrui,
Heu, ad quid sum natus?
Pios tantum obruit
Fallax mundi status,
Saul Neroni congruit
Et Indae Pilatus,
Pietas defloruit,
Floret, proh, reatus.</p> <p>4. Supra mundi doleo
Statum tam virosum,
In quo patri video
Filium exosum,
Exemplar hic habeo
Herodem dolosum,
Vivere fit ideo
Iustis onerosum.</p> | <p>5. Turtur vitat noxium
Avium conventum,
Pauper ita gladium
Regis violentum,
David Saulis odium
Fugit virulentum,
Ergo pungant impium
Poenae mille centum.</p> <p>6. Ardor castrimargiae
A cunctis amatur,
Omnis homo varie
Iam per hanc hamatur,
Omnes crassi, macie
Nullus gloriatur,
Nam laus parcimoniae
Nusquam praedicatur.</p> <p>7. Nullum fornicatio,
Proh nefas, excludit,
Rex, plebs, omnis natio
Studens in hac ludit,
Et sacra religio
Per hanc se confudit,
Heu, quae nescit, ratio
Plurima concludit.</p> <p>8. Ueritatis praemium
Iam nullus advertit,
Omnis ad mendacium
Homo se convertit,
Sed qui per hoc vitium
Se a Deo vertit,
Huius ad supplicium
Poena nunquam stertit.</p> |
|--|---|

9. Salus mea, Domine
Iesu, rex cunctorum,
Habitans in lumine
Caeli secretorum,
Absolve a crimine
Omnium malorum
Confirmans in agmine
Me tecum sanctorum.

A fol. 3a. — B fol. 213b. — D fol. 196b. — 2, 2 Si cupit quis AB. — „Planctus infelicis status moderni temporis“ A; „Planctus periculosi status moderni temporis“ B; „Threnus“ D. — „Compone literas capitales huius rhythmici et invenies nomen editoris“ A; „Compone literas rubras rhythmici huius et invenies nomen editoris.“ B.

V.

APPENDIX.

METRA.

.....

.....

1. De Natura Dei.

Versus catenati simpliciter.

- Virga datur Iesse cum flore decentior esse;
Natus flos esse legitur, sed virgula Iesse
Virgo prudens esse, quae natum parturit esse.
Ille manens esse, qui nunquam desinit esse,
5. Hoc Deus est esse, sumens, quod erat, Deus esse
Atque manens esse, quod erat, sic prosequor esse,
Quique creans esse sine principio datur esse.
Taliter hoc esse vetus atque novum reor esse.
Est triplex esse, quod ad unum respicit esse.
10. Unum sic esse simplex bene creditur esse,
Ut nihil est esse, quod quiverit hoc prius esse,
Sic nihil est esse, post ipsum quod queat esse.
Omnis ab hoc esse coepit res et capit esse.
Omne, quod est, esse subsistit ab hoc simul esse,
15. Stans tamen hoc esse per se fixum tenet esse,
Hoc tamen ens esse de se proprium tenet esse.
Convenit huic esse, quia, quod nullum tenet esse,
Credat sic esse, qui tendere vult ad id esse
Vel superest esse, ne nobis possit obesse
20. Praesens post esse, cum nos contingat abesse,
Corporis at esse terris de more subesse.
Omnis ad hoc esse, quod eat, reor esse necesse.
Cunctipotens esse nobis dignetur adesse,
Ut sic nos esse, benedictio sit patris esse.

B fol. 159. —

2. De beata Maria V.

Versus catenati simpliciter.

Clara poli stella, divina Maria puella,
Vatis fiscella, tu legis glosa novella,
Foederis arcella, miseris epulosa patella,
Stillant, femella, tua mel cum lacte labella.

5. Monadis es cella, simpli primique capella,
Aurea portella, non suta Dei tunicella,
Verbi capsella, tu verbigenae domicella.
Tu crepitans mella, deitatis in aure vigella,
Roras mumella charismatis ac hydromella,
10. Caumatis umbella, Salomonis eburnea sella,
Solis nubella, surgens aurora rubella,
Quadra columnella, sphaerae teretata rotella,
Caeli fiscella phoebi rutilique casella.
Christi cistella, martis sopito duella
15. Nosque fave bella tecum gaudere rosella,
Ut te buccella collaudet nostra misella,
Conde sub ascella nos artos in parallella.
Natum compella nobis, bonitatis apella,
Ut zeli mella pluat hac in valle gemella,
20. Firmiter appella pro nobis, virgo tenella,
Tu nos cancella, stet et ut tranquilla procella,
Frange, columbella, nostrae culpae terebrella,
Ne cui fabella simus, fac, dulcis avella.
Morum formella, temptantis rumpe flagella,
25. Nostram debella carnem, ne plus sit asella.
Caelica pratella praestans sceleris tere fella.
Panis es urnella caeli, quam dulcis ofella,
Vitae pagella, Moysi nos scribe tabella,
Erige castella fidei Satanaeque rebella,
30. Hostes post bella nobis fac esse scabella.

A fol. 11a. — B fol. 213b. — 12 sperae AB. — 19 mella fuat A. —
27 panis et A. — Zu 25 carnem, ne plus sit asella vgl. S. 129. Amina
mea asella Nr. 40, Str. 2, 7.

3. De beata Maria V.

Versus catenati simpliciter.

- Virgo Maria, rosa, species caeli speciosa,
Formula formosa, restaurans crimine rosa,
In mala spinosa spem spirans, imperiosa,
Vinea vinosa, virtus vitans vitiosa,
5. Vitis botrosa, longe iaciens acinosa.
Tu frons frondosa, nux mellea, lux radiosa,
Cannaque succosa mellis, cedrus spatiosa,
Pectora ventosa nutantia das animosa.
Argumentosa doctrix, autentica glosa,
 10. Legis leprosa sanans et contagiosa,
Nulla venenosa refugis nec flagitiosa,
Sub cruce poenosa gustas anima gladiosa.
Nunquam corrosa per culpae damna lutosa,
Vallis odorosa, nardus nimium pretiosa,

15. Lampas famosa, cunctis astas studiosa,
Agnaque fetosa non prole cares rosulosa,
Pectora frontosa faciens pietate iocosa,
Ne sint petrosa, sed numinis ambitiosa.
Mater amorosa, dissolvito litigiosa,
20. Uni displosa, confirma religiosa,
Nostra ruinosa repara, virgo generosa.
Sponsa decorosa, nequaquam sit nebulosa,
Sed bene morosa caro culpīs nostra morosa ;
Non sit rugosa mens nostra nec acidiosa,
25. Non lucra nummosa quaerens, verum veniosa,
Vitet probrosa spernendo spurciosa.
Tu dulcorosa virtute nites, iubilosa,
Aula pudorosa, fia nostra procul scelerosa.
A nece damnosa, de valle leva lacrimosa
30. Tu, iubilosa prosa, nos ad loca deliciosa.

A fol. 11a. — B fol. 213a. — 7 succusa A. — 10 sanas B. — 16 carens
A. — 24 nostra sed actidiosa B. — 27 nites decorosa A; beide Lesarten
Korrektur.

4. Planctus animae contritae et compatiētis.

Versibus paractericis.

- Flere volo, me flere iuvat, volo nil nisi flere,
Absque modo flere gestio, flere volo.
Flere volo, largos, oculi, rivos lacrimarum
Ut pluvias subitas fundite, flere volo.
5. Flere volo, quia te, Deus, irriti vitiis, te,
Proxime, vulnero, me strangulo, flere volo.
Flere volo, vitium vitio iungo cumulando,
Proh pudor, ad crimen crimina, flere volo.
Flere volo, nimis insipiens mala cogito semper
 10. Et loquor et facio pessima, flere volo.
Flere volo, quia non doleo iam criminis usum
Confusum, quid adhuc sordeo? flere volo.
- Flere volo, Iesum cruciant sputum, flagra, spina
Clavus, lancea, fel, crux, probra, flere volo.
15. Flere volo, Iesu passo quia compatiuntur
Sol, petra, luna, solum, tartara, flere volo.
Flere volo, fleo flens, fleo flebile, flebo dolenter
Pro Iesu passo, nil nisi flere volo.
Flere volo, fiat omne, quod est in me quod et extra,
 20. Plangite membra mea singula, flere volo.
Flere volo, maria, valles, nascentia, montes,
Spirans omne, Iesum plangite, flere volo.

- Flere volo, fientem me cuncti plangite, mortem
Hanc quia mors sequitur altera, flere volo.
25. Flere volo, nihil est, in quo moriaris et a quo,
O mala mors, peior, pessima, flere volo.
Flere volo, tibi non parcit mors, aegra senecta,
Teque, iuventa, rapit florida, flere volo.
Flere volo, forma totus perit Absalom, ecce;
30. Quid prodest formae gratia? flere volo.
Flere volo, robur cur diligo, cum tua, Samson,
Desierit virtus vivida? flere volo.
Flere volo, coniunxerunt mortis quia dira
Augusto Croesum vincula, flere volo.
35. Flere volo, Socratem sapientia nec Salomonem
Nec Flaccum salvant carmina, flere volo.
Flere volo, quod Aristotelem mors more sophistae
Monstrat habere duo cornua, flere volo.
Flere volo, quia non a morte tulit medicina,
40. O Galiene sagax, te tua, flere volo.
Flere volo, quoniam conclusit scibilis omnis
Doctori breviter mors fera, flere volo.
Flere volo, moritur popularis nobiliori
Iunctus; qua sorte? nescio; flere volo.
45. Flere volo, morimur omnes, nullusque superstes,
En, manet, aequat mors omnia, flere volo.
Flere volo, quid honor, quid gloria quidve potestas,
Quid prodest vita naufraga? flere volo.
Flere volo, reprobos sequitur conclusio duplex,
50. Corporis ac animae mors, ego flere volo.

B fol. 212a. — C fol. 204a. — Collect ms. Campoliliense saec. 14. in.
Cod. Campolilien. 40. E. — In E am Schlusse von anderer Hand beigegefügt:

Det Deus, ut semper fleamus nostra flere volo,
Peccata, mortem Christi nos flere debemus.

5. Apostropha animae plangentis ad carnem.

Versibus ludentibus.

- Christo decrescis, crescis Satanae, caro crassa,
Assa gemes lacrimis, imis dicabere; nosti?
Hosti subderis, eris et cibus, hercule, tristi.
Isti cur pares? ares captiva barathri
5. Atri, pestifera fera, quid ludis, caro, mortis
Hortis? servilis, vilis fera, proh, sine messe
Esse tibi pangis, angis te, nescio, quare.
A re tam fatua tua sit fuga, gratis oberras,
Erras, quid maestus aestus tibi? te nisi punit,

10. Unit non laeto leto, ferus est tibi tortor.
Hortor, ut haec penses, enses Satanae tere parma,
Arma virtute tu te, vis vivere tute.

A fol. 12a. — B fol. 212a. — C fol. 204b. — 2 gemens A. — A hat die Aufschrift „Item“; vorhergeht in A Nr. 6.

6. *Apostropha animae indignantis ad carnem.*

Versibus ludentibus.

- O caro cur gaudes? audes gaudere morosa?
Rosa cades; plaudis? audis tibicina theatri
Atri? quid saltus altus? quo? quo, caro saeva,
Eva secunda, fluis? luis hac cute, gaza sepulcri
5. Pulchri? non; moreris, eris ut faex squalida putris
Utris, nam fumus, humus es; vae, cur ita marces?
Arces quid miseram seram dape, nectare? lauro
Auro te? nescis, escis satiabere porci?
Orci tartarea rea tu dea, tu, maledicta,
10. Icta cadis leviter, iter est tibi sons in abyssum;
Byssum dedisces, disces ibi tristia, fletum;
Letum sic reperis, peris in luis hoccine cultro
Ultero; quam fatua tua spes! Caro mortua, surge,
Urge te studiis diis, tua crimina plange,
15. Ange cor obscura cura, te vindice punge,
Unge Deum nudis udis lacrimis, mala vita.
Vita caduca brevis, aevis poenis data claudi.
Audi dementem mentem, rogo te, bone Paule,
Aulae claustralis alis ego veler aperte
20. Per te, nam versus versus te concino versus.

A fol. 12a. — B fol. 207. — C fol. 204a. — 11 tristia letum A. — 15 obscuris curis A. — „Anima contra carnem versibus ludentibus“ A. — 18. Der hier genannte Paulus dürfte der zweite Lilienfelder Abt dieses Namens sein. „Er wird unter Albergo cellarius genannt und wurde nach dem 12. Mai 1302 dessen Nachfolger in der äbtlichen Würde. Er starb am 9. Juli 1316.“ Tobner, Das Cistercienserstift Lilienfeld. Lilienfeld 1891. S. 6. Das Nekrologium des Stiftes erwähnt seiner zu obigem Datum mit den Worten: „Pie memorie Paulus, abbas huius domus.“ Zeissberg, Das Totenbuch des Cistercienserstiftes Lilienfeld. Wien 1879. S. 111.

7. *Animae indignatio contra carnem.*

Versus differentiales.

Marcet ut imbre rosa crebro, mea sic caro rosa
Per sordes putres fera, tabida, morbida putres.
Germina cuncta solum iam pingunt florida solum,
Me miseram vestis oneroso pondere vestis.

5. Heu, leprosa caro, privas me munere caro,
Optato caelo, non hoc igitur tibi celo,
Si sub sorde manes, sociae Satanae tibi manes.
Ad lavacrum vitae currens, peto, dirige vi te,
In quo te munda lacrima, iugi prece munda.
10. Ecce, Deus praesto dicit: veniam tibi praesto,
Percutiam, sano facinus medicamine sano.
Hinc geme, flens ora, lania, tere te, petit hora,
Saxigenum cor ara, fidei te circinet ara.
Haec, caro, fac, letor, nec tu nec ego nece laetor.
15. Ad nonnum versus Chaloum scriptito versus
Octo bis; de me scelus, oro, pater, prece deme.

A fol. 12b. — B fol. 212b. — C fol. 204a. — 5 privans C. — 16. Der hier genannte Mönch Chalous, auch Chalochus geschrieben, war 1288 Kämmerer des Stiftes Lilienfeld. Wahrscheinlich hat er „im selben Jahre noch sein Amt mit dem des Infirmarius vertauscht, da noch 1288 ein anderer Camerarius erwähnt wird, während der Infirmarius Chalochus noch unter Abt Albero (1294—1302) als solcher genannt wird“. Tobner l. c. p. 5. Im Nekrologe von Lilienfeld wird auch, u. z. von einer Hand des 14. Jahrh. eingetragen, ein Abt dieses Namens erwähnt, der vielleicht mit dem gedachten Mönche identisch ist: „4. Octob. Pie memorie Chalochus, abbas huius domus.“ Zeisberg l. c. p. 154. — Bei Grillenberger, Die ältesten Totenbücher des Cistercienserstiftes Wilhering, Graz 1896, kommt S. 67 zum 21. März der Name Chalous in der Schreibung unserer Handschriften vor.

8. Verba animae indignantis contra vitam carnalem.

Versibus differentialibus.

- Crimen olens vita, rea, lubrica, squalida vita,
Per sordes foedas te foedam, sordida, foedas,
Per viles sordes salebre, faex putrida, sordes.
Iam tibi ceu flores violae, rosa, lilia, flores,
5. Cras cades, haud laeto, rea, consociabere leto;
Cur laetaris aede? putus in phlegmatis aede.
Haec, quia sunt cassa, fera, marcida, morbida, cassa,
In melius muta te, solvito labia muta,
Dic: duc trans maria scelerum me, virgo Maria.
 10. Narraris funda David, in me, quae bona, funda,
Me vitiis munda, spes, dux, nux, lux mea munda.
Psalterii chorda suavis, purga mea corda,
Si me non amicis, Satanae, proh, subdor amicis.
Absit. Stella nitens, me sordibus ablue, nitens
 15. Ad veniam, porta Christi, me caelica porta,
Dic: hac in planta vili, fili, bona planta,
Hoc olidum plasma, fili, redolens tibi plasma.
Sic pete morosum, reddet me sponte morosum,
Sic faciet mundum dabit et me spernere mundum

20. Cum carnis sorde Satan et soli tibi sorde.
Caeli sponsa ducis, cano te, mihi spem quia ducis,
Tu dulcor mellis, mala pellis, tristia mellis,
O dulcis vitis, referens nato sua vi tis.
Grates do Christo veniam danti mihi christo,
25. Dat pacem latam poscenti de patre latam.
Haec patribus fata Christus perimit fera fata.
Christe, reos salva, pax detur eis tua salva
Inque tua palma vigeant, vireant quasi palma.
Rugorum versus ter denos dirigo versus,
30. Oro, pater, pro me Domino pia carmina prome.

B fol. 212 a. — C fol. 203 b. — 5 cadis C. — Überschrift aus C. —
29. Im Nekrolog von Lilienfeld findet sich zum 17. August von einer Hand
des 14. Jahrh. eingetragen: „Rugerus, sacerdos et monachus in Campolyli.“
Zeisberg, S. 129. Dies mag die hier erwähnte Persönlichkeit sein.

9. Quod gratiosior est correptio quam adulatio.

Versibus Leoninis.

- Fraterne stimulans assit mihi, cedat adulans.
Non mel adulantis volo malens verber amantis.
Cedat adulator, me pungat fidus amator.
Non simulans ungat, sed amicus me, volo, pungat.
5. Laudet adulator alios, me caedat amator.
Dilector scalpet, simulator me neque palpet.
Nescio laudantem, sed amicum verbera dantem.
Absit adulator, feriat me verus amator.
Non palpans lactet, sed amans me verberere mactet.
10. Quam verbis ungi per amicum plus volo pungi.
Palpantis mella fugiens amo fida flagella.
Munus adulantis spernens volo vulnus amantis.
Verbera fida volo, palpantia basia nolo.
Fallit adulator, reprehendens munit amator.
15. Non credam blando, sed qui me terret amando.
Plus dape palpantis me virga serenat amantis.
Verberibus pungi malo quam laudibus ungi.
Firmat amans stimulans, me ridens laedit adulans.
Non palpet blesus, per amicum plus amo caesus.
20. Cedat adulantis mel, fel delectat amantis.

A fol. 12b.

10. Monita ad Filium.

Versibus ludentibus.

Fili, mandata data quae sunt, congrua laudi,
Audi, virtute tu te rege, vim documenti
Menti commenda, menda careas animorum.

- Morum crede scholae, cole doctos, iunctus honesto
5. Esto, petas comites mites nec cum parasito
Ito nec ad scurras curras nec crimine plenas
Lenas serviles, viles nec Thaida quaere
Aere, nec assuescas escas cum divite Baccho,
A quo devictus ictus mentis patiare.
10. A re tam fatua tua sit fuga, nec pete lusus
Usus taxillis, illis damnum fit abunde,
Unde lucrum quaeris, eris ex hoc perditor aeris.

B fol. 19 b. — Bemerkenswert ist der Reim 8 sq.: Baccho — a quo.

II. De Morte.

Versibus Leoninis.

- Quod fuit, est et erit, finem mortem sibi quaerit.
Ad nihilum vadit, quidquid natura creavit.
Debilis et fortis tendunt ad taedia mortis.
Ad mortis fines tendit cum paupere dives.
5. Nullius est sortis vitare pericula mortis.
Per nullam sortem vitare potest homo mortem.
Interitus fata comitantur cuncta creata.
Ad mortis fata festinant omnia nata.
Quod natura dedit, feritati mortis obedit.
10. Quod dat natura, mortis subdant sibi iura.
Quod natura dedit, mortis iuri cito cedit.
Omne, quod est natum, totum necis intrat hiatus.
Omne, quod est factum, nihilatur per necis actum.
Omnia damnantur per mortem, quae generantur.
15. Omne, quod est ortum, mortis scio carpere portum.
Omnia causata per mortem sunt vitiata.
Naturae donum ruit ad mortis mala pronum.
Donum naturae morti paret ruiturae.
Omnis factura mortis subit impia iura.
20. Omne, quod est genitum, mortis postcit sibi ritum.
Ortum quidquid habet, in mortis tempore tabet.
Totum mors rodit, quidquid generatio prodit.
In mortis messe perit omne, quod incipit esse.
In vitae fine subdantur cuncta ruinae.
25. Tendunt ad mortem vitae retinentia sortem.
Omnis homo vivus fluit ad mortem quasi rivus.
Plasmatum cunctum ruit ad mortis cito punctum.
Cunctum mortale mortis supponitur alae.
Quidquid formatur, mortis pede mortificatur.
30. Ad mortis metas omnis devolvitur aetas.

In mortis dentes omnes scio currere gentes.
In mortis nexus omnis cadit undique sexus.
Mors capit omne, quod est; quid nobis vivere prodeat?
Quod sit quisque cinis, probat hoc hominis bene finis.

A fol. 3 a.

12. Exempla de sancto apostolo Iacobo maiore

collecta ex diversis libris.

1. Si Iacobi laudes maioris pingere gaudes
Metro, Christane, dabit hic pretium tibi plane.
2. Metri pango lira tua plurima, Iacobe, mira,
Quae scriptis reperi bona sperans plura mereri.
3. Hermogenem laetum Iacobus dedit atque Philetum,
Veri sermone Christo victos ratione.
4. Sanat contractum, cum ducitur ad necis actum,
Iacobus, hoc venias poscit cernendo Iosias.
5. Iosias credit, erroribus illico cedit,
Cum Iacobo moritur, gladiis et uterque feritur.
6. Ad terrae portas Lupae sine remige corpus
Trans freta portatur Iacobi nec sic tumultatur.
7. Suscipit hoc funus instar tumbae lapis unus,
Corpus tam iusti, cui Lupa negat loca busti.
8. Iacobus enervat, quos rex in carcere servat,
Discipulos, et ita dat eis rex quaeque petita.
9. Tauri Silvani cito fiunt pectore sani,
Dat loca pro tumba Iacobo Lupa facta columba.
10. Colligit exempla Iacobi per plurima templa
Calixtus, clausit libro, quae sedulus hausit.
11. Codex de miris Iacobi signis bene miris
Ridet in adversis adversis in bona versis.
12. Carcere clauduntur viginti, cum capiuntur,
Laudes promuntur Iacobo, per quem redimuntur.
13. De turri saltum, qui captus erat, facit altum,
Ad sua regreditur, Zebedides laude potitur.
14. Gaudens abscessit, quem procul solvere nescit,
De Iacobo sacro terso sceleris simulacro.

15. Hi, socio frangunt socii qui foedera, pangunt,
Hunc, cui fracta fides, sepelire iubet Zebedides.
16. Vir perimit cultro se suasu daemonis ultro,
Sancte, pio rite quem reddis, Iacobe, vitae.
17. Flens abiit nato pater in cruce fune ligato,
Reperiens gratum regressus vivere natum.
18. Ren defalcavit exsul seseque necavit,
Cui Satan insistit, valide Iacobusque restitit.
19. Uxor cui moritur, re Franci caupo potitur,
Res sibi redduntur, laudes Iacobo referuntur.
20. Turre reclinata captivo fit fuga grata,
Confractis loris hymnus Iacobo fit honoris.
21. Tiro iacet mutus triduo Iacoboque solutus,
Effatur mira, Satanae cum vincitur ira.
22. Vir reperit panem, ventrem quo replet inanem,
Quo per quindenam saturam fecit sibi cenam.
23. Non sacra ad stulta dives petiit prece multa,
Poenis multatur, Iacobi pietate beatur.
24. Fruges tutoris stultus cremat igne furoris,
Damnatur digne, Iacobus quem solvit ab igne.
25. Me Iacobum vi tis rape. Carole, de Moabitibus;
Desolatur ita mox per Carolum Moabita.
26. Ad sanctum bini pergunt Iacobum peregrini,
Perdidit aes unus, furans comes est cito funus.
27. Virgo stupratur, Iacobus clamore vocatur,
Stuprans privatur oculo, sed et exanimatur.
28. Cantor cognatum rapuit Iacobo monachatum,
Abbas conqueritur, praecentor morte feritur.
29. De libro nomen, fallacis qui gerit omen,
Rade, Deus fatur, quod per Iacobum revocatur.
30. Reddis per scutum fugientem, Iacobe, tutum,
Quem tibi promisit, ereptus equum cito misit.
31. Quod miles Christi sim, Stephane, non bene scisti,
Clavibus his valvas resero christis male clausas.
32. Qui reseras portas templi sine clave retortas,
Gaudia divinis das, Iacobe, tis peregrinis.

33. Prenditur a comite miles victus cito lite,
Ne nece perdat, Iacobi virtute iuvatur.
34. Do libras quinque, moriens ait, haud modo linque,
Iacobe, me; totidem Iacobus mox reddit eidem.
35. Rainberto miles plagas dat denique biles,
Ir cui seccatur, quod per Iacobum reparatur.
36. Ad iactum fundae, praesul, ducunt maris undae
Te, salvat iuste, vocitasti quem, Iacobus te.
37. Militis inflatur guttur, sed non reparatur,
Sanus per Iacobum fit, non cura medicorum.
38. Lite minus cauta Frisorius in mare nauta
Corruit, hunc navi reddit Iacobus propria vi.
39. Iacobe, paganum contra christos malesanum
Arguis et fugere cogisque pericla timere.
40. Non ferians festa Iacobi, fac balnea maesta,
Pelle ruente riges, statim subita nece strides.
41. Qui triticum festo Iacobi vexit, sibi praesto
Ultio donatur, bos cum curru cineratur.
42. Plaustrum portatur tritici, Iacobi violatur
Festum, divina vis caecat bruta bovina.
43. Quidam non colere festum Iacobi voluere,
In cineres horum castrum ruit igne virorum.
44. Sanguis de pane manat, quem rustica sane
Fecerat in festo Iacobi, sed sine molesto.
45. Quae Satanae cura possedit corpora plura,
Eripit a Satana Iacobus reddens ea sana.
46. Plures leprosi, qui corpore sunt vitiosi,
Iacobe, salvantur per te mundique probantur.
47. Multis orbatis oculis, visu viduatis
Per divum numen Iacobus dedit illico lumen.
48. Quendam mors dira prostravit acredine mira,
Reddit praeteritae Iacobus quem denuo vitae.

Inhalts-Übersicht.

Real-Index.

	Seite		Seite
De ss. Trinitate	103	De s. Elisabeth.	129
De Personis divinis	103—105	De s. Erasmo	31; 62; 95; 130
In Nativitate Domini	106	De s. Georgio	66; 96; 131
In Epiphania Domini	106	De s. Gertrude	69
De Passione Domini	107	De s. Gregorio	131
De Cruce Domini	108	De s. Hieronymo	132
In Resurrectione D.	109	De s. Hippolyto	132
In Ascensione D.	109	De s. Iacobo Maiore	133; 171
De Corpore Christi	37; 110	De s. Iacobo Minore	134
In Conceptione B.M.V.	110	De s. Iohanne Baptista	135
In Nativitate B.M.V.	111	De s. Iohanne Evangelista.	136
In Annuntiatione B.M.V.	112	De s. Katharina	136
In Assumptione B.M.V.	113	De s. Kunegunde	137
De beata Maria V.	114; 163; 164	De s. Lamberto	137
De VII Gaudiis B.M.V.	116	De s. Laurentio	138
De Omnibus Sanctis	117	De s. Leonhardo	32; 72; 96; 138
De s. Achatio	27; 40; 117	De s. Luca	139
De s. Aegido	118	De s. Lucia	140
De s. Agatha	119	De s. Marco	140
De s. Agnete	91; 119—121	De s. Margaretha	141
De s. Altmanno	27; 44; 92	De s. Maria Aegyptiaca	141
De s. Ambrosio	121	De s. Martha	33; 75; 97; 143
De s. Andrea	122	De s. Martino	144
De s. Anna	28; 48; 92; 123	De s. Matthaeo	145
De s. Augustino	123	De s. Matthia	145
De s. Barnaba	124	De s. Mauritio	146
De s. Bartholomaeo	23; 51; 93; 124	De s. Michaelae et Angelis	147
De s. Benedicto	125	De s. Nicolao	147
De s. Bernardo	126	De s. Pancratio	148
De s. Blasio	126	De s. Paulo	149
De s. Caecilia	93; 127	De s. Petro	149
De s. Christina	128	De s. Petronella	33; 79; 98
De s. Colomanno	29; 55; 94; 128	De s. Philippo	150
De s. Dionysio	129	De s. Quirino	150
De s. Dorothea	31; 59; 95	De s. Scholastica etc.	158

	Seite		Seite
De s. Silvestro	151	De s. Ursula	155
De s. Simone . . . 33; 82; 99; 152		De s. Vincentio	156
De s. Thaddaeo . . . 33; 82; 99; 153		De s. Vito	157
De s. Thoma Apostolo	153	De s. Wilhelmo	158
De s. Thoma Cantuarien.	154	Moralia	159; 165—170
De s. Udalrico . . . 34; 85; 99; 154			

Verbal-Index.

	Seite		Seite
Amator dulcis hominum	27	Ave o dulcissime	148
Annuæ sollemnia	69	Ave o egregie	155
Ave admirabilis Myreæ	148	Ave o eximia	137
Ave admirabilis o crux	108	Ave o Hippolyte	132
Ave admirabilis Silvester	151	Ave o Ieronymæ	132
Ave Aegyptiaca	142	Ave o ingenua	141
Ave Agna natu clara	192	Ave o puerpera	114
Ave Anna regia	123	Ave o sanctæ Andrea	122
Ave apostolice	124	Ave o Scholastica	157
Ave beate Matthæe	145	Ave o veris primula	59
Ave cancellario	154	Ave pastor et patronæ	125
Ave Cappadociae	131	Ave pater monachorum	126
Ave clari generis	142	Ave pater omnium Causa	104
Ave claro genere	137	Ave pater omnium Rerum	103
Ave Dei gratia	129	Ave Petre o beate	150
Ave Dei pontifex	144	Ave praesul optime	121
Ave dux sanctissime	146	Ave puer floride	156
Ave evangelii	139	Ave quæ de noxiis	143
Ave felicissime	138	Ave quæ praeordinata	112
Ave gemma praesulum	131	Ave qui baptisate	151
Ave huius saeculi	153	Ave qui de regibus	118
Ave Ierosolmyæ	134	Ave qui maior vocaris	133
Ave Iesse virgula	115	Ave qui verbo et vita	152
Ave Iesu fili Dei	115	Ave regis filia	130
Ave Iesu gentium	106	Ave sacer Dionysi	129
Ave Iesu gloriae	109	Ave sanctæ Spiritus	105
Ave Iesu lux exorta	171	Ave sidus caelicum	136
Ave Iesu qui potenter	109	Ave Simon venerande	152
Ave invictissime	156	Ave Sion filia Agni	98
Ave Iohannes praeclare	135	Ave Sion filia Dei	111
Ave Laurenti beate	138	Ave Sion filia Sacra	128
Ave manna angelorum	110	Ave stirpis nobilis	146
Ave Martha inclita	143	Ave summa trinitas	117
Ave Michael beate	147	Ave vas electionis	149
Ave miles Christi fortis	117	Ave venerabilis	130
Ave o aethereæ	157	Ave verbum eructatum	106
Ave o apostole	124	Ave verbum praedicas	150
Ave o Bartholomæe	124	Ave veri luminis	140
Ave o benevole	134	Ave veris primula	119
Ave o Caecilia	127	Ave victor maxime	126
Ave o christifera	113	Ave virgo nobilis	140

	Seite		Seite
Ave virgo regia De stirpe	111	Gaude Sion laetabunda	91
Ave virgo regia Dulcis	137	Gaude sponsa Christi Agna	121
Ave virgo Ursula	155	Gaude virgo laus cunctorum	116
Ave Thoma Didyme	154	Glorietur orbis totus	96
Ave tu Siciliae	119	Hodie ecclesia Collaudans	40
Bartholomaei inclitis	28	Hodie ecclesia Colomanni	35
Bartholomaeus sacratus	93	Hodie recolitur	37
Caelestis patria	31	Humi de tribulis	32
Caelum gaude	95	Iesu ave fax amoris	105
Caelum terra mare plaude	96	In caelesti ierarchia	97
Christo decrescis	166	Laetabundus Fidelis in	95
Clara poli stella	163	Marcet ut imbre rosa	167
Colomanni da precibus	30	Marthae sacris sollempniis	33
Cor maeroris nubilo	159	Mater pia mater dia	114
Crimen olens vita	168	Nostra dele vitia	95
De mundi sentibus	27	Novelli sideris	29
Devote per dramata	100	Novi ut ortu sideris	28
Erasmi de victoria	32	O caro cur gaudes	167
Exsultet Alemannia	85	O mater ecclesia Felix	44
Felix o Bartholomaeae	93	O mater ecclesia Gaude	79
Fili mandata data	169	O mater ecclesia Iubilando	82
Firmamentum ecclesiae	33	O Sion eximia	62
Flere volo me flere iuvat	165	O vera meridies	98
Fraterne stimulans	169	Pennis volas gratiae	92
Gaude admirabilis	92	Petronellam caelestibus	33
Gaudeat ecclesia Annae	48	Plausu cordis iubilaeo	99
Gaudeat ecclesia Tua	93	Quod fuit est et erit	170
Gaude caeli curia	99	Si Iacobi laudes maioris	171
Gaude caeli ierarchia	92	Solarem radium luce	34
Gaude Cappadocia	66	Stetit Iesu pro te bone	95
Gaude mater ecclesia	51	Universi iubilans	75
Gaude natalitia	72	Virga datur Iesse	163
Gaude o felix Austria	30	Virgo Maria rosa	164

ANALECTA HYMNICA

MEDII AEVI.

Herausgegeben

von

Clemens Blume und Guido M. Dreves.

XLI b.

BONCORE DE SANCTA VICTORIA.

Boncore's di Santa Vittoria

Novus Liber

Hymnorum ac Orationum.

Leipzig.

O. R. Re i s l a n d.

1903.

*Boncore di Santa Vittoria,
fl. 1340*

BONCORE DE SANCTA VICTORIA.

Boncore's di Santa Vittoria

Novus Liber

Hymnorum ac Orationum.

Nach einer Handschrift

des Kapitel-Archivs von St. Peter in Rom

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves

S. J.

Leipzig.

O. R. Re i s l a n d.

1908.

12*

5V

468

• 416

V. 416

VORWORT.

Der hier mitgeteilte Liber hymnorum, der aber dieses Titels unerachtet sich als eine Reihe von Reimgebeten darstellt, ist uns in der Handschrift G 57 des Kapitelsarchivs von St. Peter in Rom überliefert. Es ist diese ein Pergament von 36 Bl. zu mm. 270 × 174, der, in Doppelkolumnen geschrieben, die 36 Lieder in der Anordnung und mit den Aufschriften enthält, wie solche im folgenden Abdrucke beibehalten wurden. Die Handschrift beginnt mit der Einleitung: „Incipit novus liber hymnorum ac orationum“ und schließt mit einem Explicit, das uns über den Namen des Verfassers und die Entstehungszeit seines Werkes aufklärt. Es lautet:

Explicit libellus hymnorum CXXX, compositus seu compilatus per me Boncore de Sancta Victoria, minimum in virtute et maximum in peccato, sub anno Domini MCCCXL, indictione VIII., tempore sanctissimi Patris et Domini, Domini Benedicti papae XII., mense Martii, tempore quadragesimae et mortalitatis et caristiae in partibus Italiae. Quem libellum paratum me offero aut theologia aut decretalibus aut legibus aut philosopho aut intellectu puri et veri iudicii roborare. Deo gratias et beatae Mariae. Amen.

Mehr über die Persönlichkeit des Verfassers in Erfahrung zu bringen, war mir leider nicht möglich. Nur so viel scheint aus dem doppelten Umstande, daß die einzige Handschrift des Hymnars im Archiv von St. Peter niedergelegt ward, und daß der Verfasser am Schlusse seiner Arbeit diese gerade dem hl. Petrus in einem Endhymnus widmet, mit Wahrscheinlichkeit hervorzugehen, daß derselbe dem Klerus der Vatikanischen Basilika angehörte.

Das poetische und literarische Verdienst dieser Hymnedichtungen ist allerdings verschwindend klein, das Interesse, das sie erregen, ein ausschließlich kulturhistorisches. Sie zeigen auch auf ihrem Gebiete, was auf anderem Felde niemandem ein Geheimnis ist, wie wenig das „spezifisch römische Mittelalter“ mit dem anderer Länder, ja auch nur dem des lombardischen Nordens oder des langobardisch-normannischen Südens der apenninischen Halbinsel den Vergleich aushält. Erwägungen dieser Art waren es, die mich der wenig erfreulichen Arbeit der Abschrift und Drucklegung dieses Libellums nicht aus dem Wege gehen ließen.

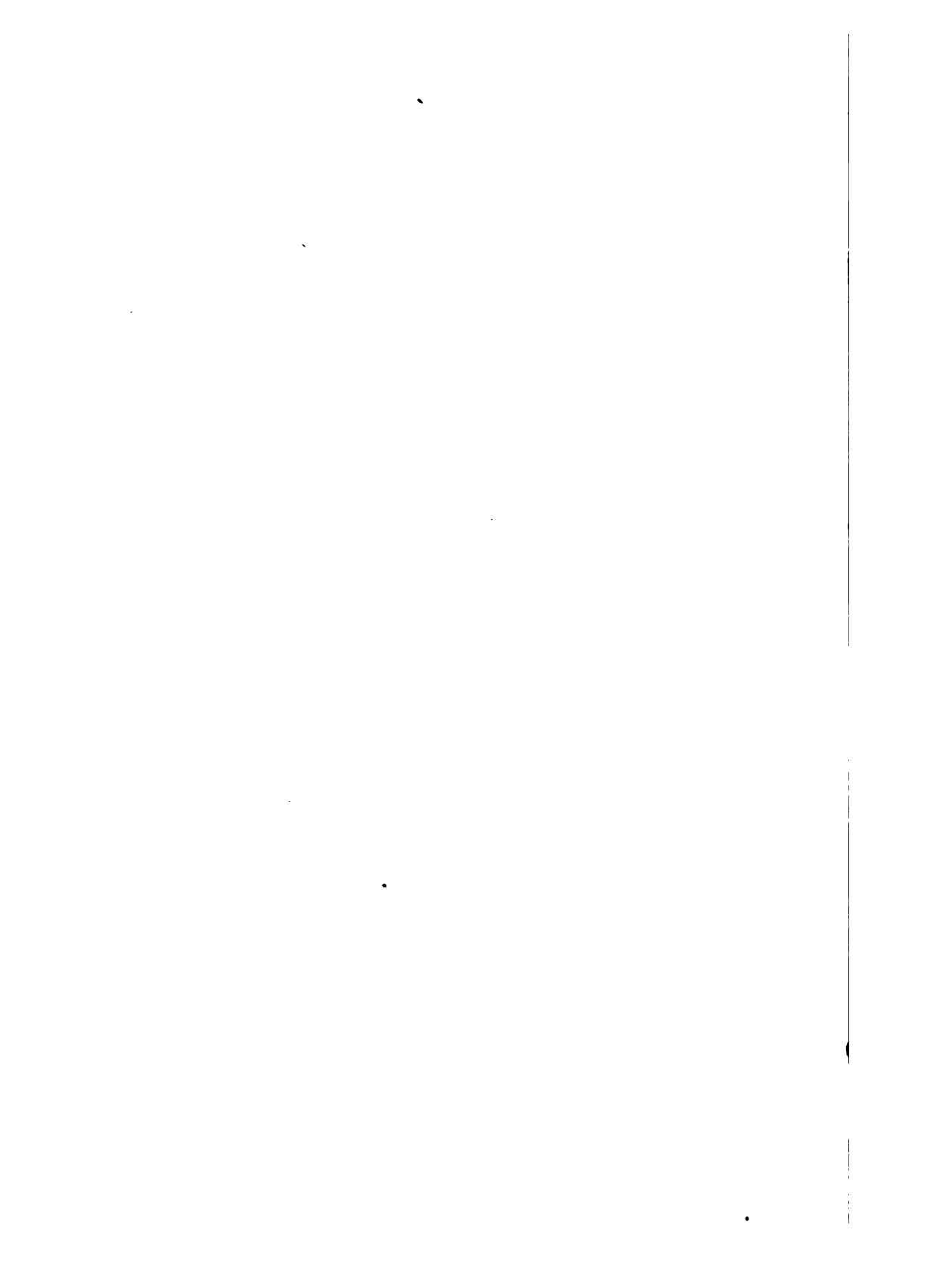
Wien, den 21. Juni 1902.

Guido Maria Dreves.

NOVUS LIBER HYMNORUM

AC

ORATIONUM.

Praefatio.

1. In Dei sancto nomine
Meos geram cunctos actus,
Custodias me, Domine,
Ne a daemone sim captus,
Progrediar in lumine,
Ne ad inferos sim tractus. | 2. Initium amabile
Fiat Dominoque decens,
Considero laudabile,
Dilectus sit omnipotens,
Sit cunctis acceptabile,
Nomen Dei benedicens. |
|--|---|

1. Hymnus primus de Deo patre.

1. Deus, Deus, sanctus, sanctus,
Solus dignus dominari,
Et sit ei maior mantus,
Totus dignus exaltari,
Fiat sibi semper cantus,
Solus Deus adorari.	5. Ipse magnus solus Deus
Et gubernator omnium,
Quidem est salvator meus
Et verus custos ovium,
Tristis omnis est Hebraeus
Abhorrens eius solium.
2. Gloria, honor ac laus
Semper nostro genitori,
Nulla fiat sibi frans
Deo nostro redemptori,
Reverentiaque salus
Sibi, omnium pastori.	6. Ama Deum toto corde,
Time Deum ex amore,
Ei servi sine sorde,
Lauda eum in honore,
Ama fratrem, non tu morde,
Deum quaere in timore.
3. Est omnis sapientia
A Deo, summae virtutes,
Doctrinaque scientia,
Status, honorque salutes,
Pax omnis cum clementia,
Hoc credere tu[que] debes.	7. Deum ora et exalta,
Ipsam quaerens invocabis,
Deo psalle seu canta,
Sanctum Deum expectabis,
Tua laudatio sit sancta,
Et in Deo iubilabis.
4. Unus Deus venerandus,
Solus Deus metuendus,
Unus Deus est amandus,
Solus Deus est timendus,
Unus Deus adorandus,
Solus Deus perquirendus.	8. Ante tuumque conspectum
Semper Deum tu praeponas,
Ex eo sanctum, perfectum,
Sine ipso non disponas,
Absque ipso imperfectum,
Cave, Deum non postponas.

9. Care Deum confitere,
Debes eum venerari,
Deum debes sustinere
Et in ipso gloriari,
Cura eum retinere
Et in ipso te laetari.
10. Et in Domino tu gaude
Et exsulta tu in Deo
Placens ei sine fraude,
Non nocebit tibi leo,
Ipsum ama corde valde,
Et spes tua sit in eo.
11. Tu in Deo glorieris
Despicens praesentia,
Coram Deo non vereris,
Si manes in prudentia,
Apud Deum magnus eris,
Si servis in placentia.
12. Debes gratias referre
Deo nostro atque laudes,
Deus caeli est et terrae,
Et ex eo certe gaudes,
Debes ei tu deferre,
Pellens dolos atque fraudes.
13. Magno Deo te submitte
Tuum votum reddens sibi,
Tu promissa serva stricte
Et considera tu tibi,
Legem serva tu non fecte,
Tu in caelo eris ibi.

4, 4 amandus. — 8, 3 sanctumque.

2. Hymnus de eodem.

1. Quam laeta Dei facies,
Quam summum tuum gaudium!
Tu es sanctorum acies,
Quam sanctum tuum prandium!
Nos te videre facies,
Tu plenus certe laudium.
2. Tu magnusque terribilis,
Aeternus, potentissimus,
Tu mitis atque humilis,
Tu sanctusque iustissimus,
Tu das salutem populis,
Tu clemensque piissimus.
3. Esto Dei imitator
Manens in dilectione,
Dei nostri sis amator
Cordis nostri cum affectione,
Erit Deus tibi dator
Vitae cum protectione.
4. Elongantes se a Deo
Ruent ipsique peribunt,
Hos offendit malus leo,
Te tueri non valebunt,
Adhaerentes Deo vero
Dei regnum introibunt.
5. Non sic a Deo devians
Deo subiecte pareas,
Tu non sis fratrum iudicans,
Deumque fratrem diligas,
Non sis in iure claudicans,
Tu Deo preces dirigas.
6. Tu cura Deum quaerere,
Ama fratrem caritate,
Velis honeste vivere,
Redde ius in claritate,
Tu fratrem noli laedere,
Vias tuas in unitate.
7. Sinc Deo nil perfectum,
Offendis, si non diligis,
Si tu geris inhonestum
Et fratri ius non porrigis,
Non habebis tu effectum
Nec iter bonum dirigis.
8. Non timebis inimicum
Et, si Deus est adiutor,
Non incedes per obliquum,
Tibi Deus erit tutor,
Quaere Deum in amicam,
Qui malorum est repulsor.

9. Homo Dei est imago
Et factus ei similis,
Appellatur hic virago
In mundo magis nobilis,
Vae, si contra ipsum ago
Vel sum ad malum labilis. | 10. Noster spiritus creatur
In caelo a summo Deo,
Ut in carnem infundatur,
Et ex eis fiat homo,
Hic ad Deum revertatur,
Cum recedit hic ab imo. |
|---|--|

3. Hymnus alius ad laudem Dei.

1. Nos te Deum adoramus,
Dominum te confitemur,
Deum nostrum te laudamus,
Nos te Deum veneremur,
Deum te glorificamus
Te Dominumque fatemur.	4. Deum sanctum nos quaeramus,
In te Deo commoremur,
Deo nostro exsultamus,
Tuis sanctis adgregemur,
In te Deo confidamus
A te nosque diligemur.
2. Deum nostrum te amamus
Et per te nos confortemus,
Deum te nos exaltamus,
Tibi nos humiliemus,
Ante te nos procidamus,
Tibi genua flectemus.	5. Tibi Deo serviamus
A te nosque muneremur,
In te Deo confidamus,
Tui semper memoremur,
In te Deo nos speramus
Et per te nos defendemur.
3. Deum semper videamus,
In te corde nos laetemur,
In te semper maneamus,
Tibi nos regratiemur,
Deum nostrum expectamus,
Nos a malis liberemur.	6. Nos te Deum diligamus,
Per te certe nos mundemur,
Tibi Deo nos iungamus,
In te Deo contemplemur,
Nos te Deum inquiramus,
Per te Deum nos salvemur.
7. Deum te benedicamus,
A te nos benedicemur,
Tibi gratias agamus,
Tibi omnes nos tenemur,
Ad te Deum redeamus,
A peccatis nos purgemur.

1, 6 Te Deumque.

4. Hymnus alius ad laudem Dei.

1. Tu, Deus, es sanctissimus,
Tu facis mirabilia,
Tu solus es altissimus,
Tu facis durabilia,
Tu solus beatissimus,
Tu facis notabilia. | 2. Tu solus clementissimus,
Tu facis amabilia,
Tu solus potentissimus,
Tu facis terribilia,
Tu solus es humillimus,
Tu respicis humilia. |
|--|---|

8. Tu solus dilectissimus,
Tu facis placabilia,
Tu es virtuosissimus,
Tu manes in victoria,
Tu super omnes maximus
Tu facisque magnalia.	6. Tu solus prudentissimus,
Tu regis providentia,
Tu solus perfectissimus,
Tu facis sanabilia,
Tu es excellentissimus,
Tu retines caelestia.
4. Tu, Deus, nobilissimus,
Tu das aeterna gaudia,
Tu verus Deus, Dominus,
Tu solus potens omnia,
Tu solus es fortissimus,
Tu manes in constantia.	7. Tu es sapientissimus,
Tu plenus es scientia,
Tu laude es dignissimus,
Tu plenus omni gloria,
Tu manes lucentissimus,
Tu facis nigra splendida.
5. Tu solus es clarissimus,
Tu praebes luminaria,
Tu solus es gratissimus,
Tu muneras servitia,
Tu solus es latissimus,
Tu summa sapientia.	8. Tu es mansuetissimus,
Tu fortis patientia,
Tu fidus, fidelissimus
Tu mandasque fidelia,
Tu totus es purissimus
Tu facisque nobilia.
9. Tu summus, felicissimus,
Tu donasque felicia,
Tu nobis sis piissimus,
Tu lauda nos clementia,
Tu miserator omnibus,
Nos reple tua gratia.

5. Hymnus de Christo filio et de natione eius.

1. Annuntiante angelo
Carnem, Christe, suscepisti,
Ut salus esset populo,
Ad hoc quippe descendisti,
Sociaris (ab) archangelo,
Pauper esse voluisti.	4. Tu, Christus, admirabilis
Et purissime tu gerens,
Prae cunctis tu amabilis
Et sanctissima tu loquens,
Tu semper es durabilis
Et tu cuncta bona docens.
2. Orto sidere iam lucis
Ac stella in oriente
Christus gerit signum crucis
Ipso vitam referente
Nobis omnibus caducis,
Cunctis eo relucente.	5. Virtutum es primordium,
Tu ferens omnem gratiam,
Tu lux et lumen cordium,
Tributa tibi faciam,
Tu es repulsor sordium,
Fac, ut in bono iaceam.
3. In virginali utero
Iesus Christus tu conceptus,
In ventre beatissimo
Tu sanctissimus perfectus,
Ut vita esset populo,
Tu praee cunctis es electus.	6. Inclinamur tuae laudi
Nos tuaeque potentiae,
Cantamus tibi [de] grandi,
Maiori sapientiae,
Tu es auctor nos sanandi
Et plenus fons clementiae.

7. Christum omnes adoremus,
Ante Christum procidamus,
Cantum novum nos cantemus
Et pro rege teneamus,
Tibi Christo exsultemus,
Ei soli serviamus.
8. Natus mundi est salvator,
Qui lucens servos redimet,
Ipse orbis luminator
Et inimicum deprimet,
Hic cunctorum est curator,
Nos salvos omnes faciet.
9. Est ortum lumen lucidum,
Nostros oculos illustrans,
Dat Christus natus fulgidum,
Hic lites nostras terminans,
Lucescit ipse turbidum,
Hic nos informans, resanans.
10. Sol ortus est iustitiae,
Splendens de caelo veniens,
Totius est potentiae,
Lucemque vitam conferens,
Hic radix est clementiae,
Nos ab inferno redimens.
11. Haec est illa sancta dies,
In qua corde nos laetemur,
Exaltatur nostra fides,
Salvatorem confitemur,
Est illata nobis quies,
Christum sanctum veneremur.
12. Stella iam ab oriente
Apparuit pastoribus,
Ea stella praelucente
Iam magis oratoribus,
Eos certe conducente
Ad Christum cum muneribus.
- 8, 5 His cunctorum. — 9, 2 illuminans. — 9, 4 His lites. — 9, 6 His nos. — 10, 5 His radix. — 11, 5 Et illata.

6. Hymnus alius de Nativitate Domini.

1. Mirabilis nativitas
Factaque Christi natio,
Quem paruit virginitas,
Nullaque fuit actio,
Haec obtulit divinitas,
Nulla in partu passio.
2. Est ipsa vitam reparans
Lucemque lumen tribuens
Ipsaque gentem sublevans,
Erat ad mortem corruens,
Ipsaque gentem liberans,
Nobis salutem proferens.
3. Ipsa nos mandat vitiis,
Nobis virtutes tribuit,
Ipsa succurrit deviis
Nosque prostratos erigit,
Ipsa nos ditat praemiis,
Aemulos nostros deprimat.
4. Fert ipsa nobis gaudium,
Nos roborat laetitia,
Dat ipsa cenam, prandium,
Nos purgat a malitia,
Ipsa sit plena laudium,
In ea est munditia.
5. Simus cantantes vigiles
Nos in ipsa dignitate,
Sibi cantemus supplices,
Stemus in sollemnitate,
Sibi flectamur humiles,
Miro in humanitate.
6. Sonis cantemus cithara,
Omnisque vivens vigilet,
Quem terra, mundus, aethera
Cantent, in ipsa iubilent
Sibique reddant munera,
Deo servire proponent.

7. Est ipsa digna laudibus .
Ipsaque corda lumnat
Ipsaque confert cordibus,
Nos ad salutem praeparat;
Homo cum suis cantibus
Sibi iam laudes referat.
8. Tu salus, virtus gentibus,
Tu totum mundum redimens,
Tu vitam, lumen omnibus,
Tu lucem orbi proferens,
Omnis laetetur animus,
Sit Iesum Christum diligens.
- 5, 6 Mirum.

7. Hymnus alius super eodem.

1. Sanctissima nativitas,
Summa tu praebes gaudia,
Tu lumen, fructus, caritas,
Cuncta repellis noxia,
Tu odorque suavitas,
Tu nos corona gloria.
2. In te summus intellectus,
Tu summa sapientia,
Deus homo es effectus,
Divina tu potentia,
Tu praeclarus es electus,
Tu pietas, clementia.
3. Iesu Christe, tu triumphans,
Tu excelsus supra thronum,
Tu super omnes militans
Tuque donas amplum donum,
Tu super cunctis imperas,
Tu largiris nobis bonum.
4. Laudabilis nativitas,
In te partus luminosus,
Mirabilis festivitas,
In te Christus graciosus,
Tu maior es sollemnitas,
Vita, fructus pretiosus.
5. Sancta tu [es] divinitas,
Tu es plena caritate,
Amoris es immensitas,
Odor in humanitate,
Tu salus, virtus, veritas,
Donum, lux in claritate.
6. Es rosa, flos et lilium,
Nobis fructus salutaris,
Tu favorque consilium,
Es firmata rebus claris,
Tu nobis es praesidium,
Es ornata rebus caris.

7. Purissima nativitas,
Da nobis tu subsidium,
Caelestis tu nobilitas,
Da nobis tu auxilium,
O summa tu felicitas,
Sis nobis tu refugium.

8. Hymnus de Passione Christi.

1. Cum Herodes hoc [re]scivit,
Sanctos magos pertransire,
Hic ab eis exquisivit,
Ad quem hi volebant ire;
Ipsis magis quidem dixit:
Curate ad me redire.
2. Cum ad domum accesserunt,
Ubi erat Christus puer,
Ipsum corde adoraverunt,
Qui moratur lux et pulcher,
Sibi munera dederunt,
Quae recepit hic magister.

3. Nam sanabat hic Iudaeos
His faciens miracula,
Liberabat ipse reos
Et auferens pericula
Arguebat pharisaeos,
Ne moverentur iacula.	7. Virgo sancta, mater Christi,
Cordialiter plorabat,
Erat data poenae tristi,
Quia filium perdebat;
Deus quid me reliquisti,
Iesus fortiter clamabat.
4. Impiissimi Iudaei
Se in loco convenerunt,
Mali scribae, pharisaei,
Et consilium fecerunt,
Erant inimici Dei,
Iesum Christum hi ceperunt.	8. Qui transitis, vos videte,
Si est dolor, quantus meus;
Passionem vos habete,
Cruciatur Christus Iesus,
Una mecum vos dolete,
Nam defecit mihi Deus.
5. Fuit Iesus Christus captus
A malis cum insidiis,
Fuit Christus hic ligatus
Et a Iudaeis impiis,
Fuit ipse verberatus
Cum maximis tristitiis.	9. Sunt discipuli dispersi
Fugientes prae timore,
Iam Iudaei hi perversi
Posuerunt in rumore,
Sunt in fugam hi conversi
Recedentes a doctore.
-6. Iam fuit Christus venditus
Per Iudam certo pretio,
Fuit Iudaeis traditus
Atque Pilato Pontio,
Fuit Iesus flagellatus
Et traditus supplicio.	10. Ille impius Pilatus
Christum male iudicavit,
Fuit hic Iudaeis datus,
Quia turba exclamavit,
Fuit cruce clavellatus,
Latus eius perforavit.
11. Fuit datus Christo potus,
Cum Christus Iesus sitiit,
Fuit hic turbatus totus.
Cum potum ipsum sentiit,
Fuit factus terrae motus,
Cum ipse mortem tetigit.	

1, 3 His ab. — 2, 6 his magister. — 3, 1 His Iudaeos. — 3, 6 mori-
rentur. — 5, 3 his ligatus. — 10, 3 Fuit his. — 11, 3 Fuit his.

9. Hymnus de passione Christi.

1. In nobis sit memoria
Iam semper Cristi passio,
Ut simus in victoria,
Sit felix nostra natio,
Manebimus in gloria,
Nosque salvabit ratio. | 2. Christi passio sanavit
Quidem nos, humanum genus,
Quod daemonium damnavit
Propter magnum primum scelus,
Christus nimis nos amavit,
Fuit hic amore plenus. |
|--|---|

3. Nobis non fuisset salus
Sine Christi passione,
Nam sit Christo omnis laus,
Digno benedictione,
Nobis non sit ulla fraus,
Hac regamur lectione.
4. Deo semper ero gratus,
Passionis ero memor;
Fuit ipse verberatus,
Fuit sibi dirus maeror,
Et ad mortem hic paratus,
Fuit hic amoris fervor.
5. Christus passus nos redemit,
Nos ab inferno liberans;
O me, quantum ipse gemit,
Ut nos salvaret properans!
Nos hic sanguine redemit,
Qui sibi crucem baiulans.
6. Omnes debemus compati
Et flere nos ex animo
Et simus nos perterriti
De Christi tam patibulo,
Ut maneamus meriti
De tanto dono valido.
7. Christi tu sancta passio,
Fuisti atrox nimia,
Peccati es remissio
Et delictorum venia,
Divina tu permissio
Pro nostra tu miseria.

2, 6 Fuit his. — 4, 5 his paratus. — 4, 6 Fuit his. — 5, 3 O mi. —
5, 5 Nos his.

10. Hymnus alius super eodem.

1. Passionis memor eris,
Habebis patientiam,
Velis adhaerere veris,
Habebis magnam gratiam,
Sine ipsa forte peris,
Habere cura veniam.
2. Iam non sumus nos trementes,
Sed incedimus securi,
Si de Christo sumus flentes
Et non certe corde duri,
Doleamus omnes gentes
De morte Christi [tam] puri.
3. Christi passio defendit
Quem in mente deferentem,
Inimicum non offendit,
Si quem viderit dolentem,
Nam ad bonum finem tendit,
Si quis facit se defientem.
4. Nam passio clarificat
Praebens bonum intellectum
Et hominem fortificat,
Facit hominem electum
Eundemque iustificat
Facit hominemque rectum.
5. Ingratus nemo maneat
De tanto beneficio,
Sed Christo iam retribuatur,
Qui nos mundavit vitio,
De passione defeat,
Quam Christus passus Pontio.
6. Consolabitur, gaudebit
Passionem Christi luens,
Ille requiem habebit,
Qui et in corde deferens,
Iesum Christumque videbit,
Qui bonum est retribuens.

11. Hymnus de Morte et Resurrectione Christi.

1. Sanctorum multa corpora
Christi morte surrexerunt,
(Ut) scirentur eius opera,
Scissae petraeque fuerunt,
Mortis Christi quidem hora
Muri templi se moverunt.	5. Lavasti nos in sanguine
Tuo pretiosissimo,
Nos dilexisti, Domine,
Ut laetaremur gaudio,
Nos luminasti lumine,
Eramus nos in inferno.
2. Cum in cruce pependisti
Tu pro fideli populo,
Nobis vitam tradidisti
In aspero patibulo,
Mundo lucem tu dedisti,
Qui erat sine oculo.	6. Fuit turbata vox superna
Atque omnis dulcis cantus,
Et commota cuncta regna,
Dolens corde omnis sanctus,
Ac in vita sempiterna
Fuit dirus dolor, planctus.
3. Sanguis sanctus, qui manavit
Ex sacro tuo corpore,
Nos infirmos resanavit
Suae virtutis opere,
Nostram vitam reparavit
Confirmans nos in robore.	7. In sepulcro hic sepultus
Surrexit die tertia,
Sicut sol est eius vultus
Et ut nix eius spolia,
Ac Iudaeis timor multus
Cum maxima tristitia.
4. Tu pius et misericors
Mortem pati voluisti,
O quam atrox, dira, ferox
Fuit ipsa, cum sensisti,
Fuitque facta dies nox,
Cum [tu] mortem incurristi.	8. Descendit hic ad inferos
Et infernum hic pugnavit,
Extractit hic mortiferos,
Quos daemon [ex]cruciavit,
Hos faciens laetiferos
Et a morte liberavit.

9. Fuit huius interitus
Nostra quidem redemptio,
Fuit caelestis gemitus,
Cum fuit in patibulo,
Fuit supernus canticus
Sancta eius ascensio.

7, 1 his. — 8, 1 his. — 8, 2 his. — 8, 3 his. — 9, 1 his interitus.

12. Hymnus alius de Resurrectione Christi.

1. Tu, Christi resurrectio,
Fuisti die tertia,
Divina tu promissio
Tu Deique potentia,
Tu gentium tuitio,
Tu pietas, clementia. | 2. Tu nobis es in gaudium,
Tu nobis in laetitiam,
Tu eicis daemonium
Tu pellisque tristitiam,
Tu es redemptor omnium,
Tu cunctis donas veniam. |
|--|---|

3. Tu es, Christus, triumphator
Tuque damnatos liberans,
Tu es victor, expugnator,
Tu nos prostratos sublevans,
Tu es inferni pugnator,
Tu fideles certe salvans.
4. Ista die nos laetemur
Et in ipsa gaudeamus
[Et] hanc diem veneremur,
Nos in Christo maneamus,
Iesum Christum nos hortemur
Ac in Christo quiescamus.
5. Cunctis purgemur vitiis,
Utamur nos virtutibus,
Epulemur (nos) in acimis,
Sinceri simus cordibus,
Ut stemus nos in praemiis,
Utamur sanctis moribus.
6. Pellamus mala vetera,
Christi arma nos sumamus,
Malorum cuncta genera
Iam a nobis repellamus,
Sumentes Christi onera
Nos contriti maneamus.
7. In hoc paschali gaudio
Simus cantantes humiles,
(In) hoc epulemur prandio
Nos lacrimantes iuvenes,
Christus, triumphas proelio,
Tu nos corona supplices.

13. Hymnus alius super eodem.

1. Istud paschale gaudium
Nos, ut decet, capiamus,
Istud paschale prandium
Nos in Christo comedamus,
Istud sit plenum laudibus,
Nos timentes diligamus.
2. Nam per te salvatur orbis,
Nos videmus paradisium,
Liberamur nos a morbis,
Perderamus certe visum;
Reddidisti vitam nobis,
Qua videmus lucis risum.
3. In Pascha venerabili
Intremus [ad] mensam loti,
In cantu peramabili
Veneremur Deum toti
In voceque cantabili
Deo simus nos devoti.
4. Non in veteri fermento
Valeamus epulari,
Sed nova sit conspersio;
Nos debemus expurgari,
Haec sancta resurrectio
Quidem facit nos salvari.
5. Divina Christi natio,
Concepti sancto spiritu,
Christoque dira passio,
Mors atrox in interitu,
Lux Christi resurrectio,
Recessimus a gemitu.

4, 3 conspersio. — 5, 3 diris passio.

14. Hymnus de Ascensione Christi.

1. In caelum hic ascendit,
Christus, victor omnis pestis,
Hic lucem mundo reddidit
Et in caelo est a dextris,
Omnis vox superna cecinit:
Laude dignus hic caelestis.	3. A malis nos praesentibus
Deus liberaque morte
(A) futurisque absentibus
Et ab omni mala sorte
Et a dolosis gentibus,
Non sint tuae clausae portae.
2. Gaudet hic cum sancto patre
In caelo et cum angelis,
Manet (hic) a dextro latere,
Laudatur ab archangelis,
Dignetur nobis cedere
Aeternam vitam parvulis.	4. Tu servos tuos conspice
Et ne avertas faciem,
Tu oculis nos respice
Et salva nostram aciem,
Salutem nostram prospice
Abhorrensque perniciem.

1, 1 his. — 1, 3 his. — 2, 1 his. — 2, 3 his.

15. Hymnus de Spiritu Sancto.

1. Veni tu, sancte spiritus,
A patre tu sanctissimo
Nos visita divinitus,
Veni a Christo filio,
In nobis sis paraclitus
Nosque corona praemio.	5. Tu amor delectabilis
Tuque viarum claritas,
Tu lux desiderabilis,
Tu lumen, vera caritas,
Tu cibus es amabilis,
Tu virtus, omnis sanitas.
2. Tu digneris nos purgare
Repellens cuncta vitia,
Nos digneris transformare
Purgemur a malitia,
Nos digneris reformare,
Ut simus in munditia.	6. Tu praebes luminaria,
Tu pellis cunctas tenebras,
Tu regis nos prudentia,
Tu salvas mares, feminas,
Tu das aeterna gaudia
Tuque virtutem praeparas.
3. Infunde nobis gratias
Nosque virtute roboras,
Semper nobiscum maneat,
Intra sis nostra pectora
Nosque salvari facias,
Nostra tu dele scelera.	7. Tu es illuminatio,
Tu salusque refugium,
Tu nostra dominatio,
Tu nostrum es solacium,
Tu nostra es defensio,
Tu salubre consilium.
4. Tu Dei patris nuntius,
Noster defensor permanes
Et te transmittit filius,
Nostras tu munda facias,
Converte nos in melius,
Tuas custodi acies.	8. Tu consolator relevans,
Tu caritatem proferens
Tuque salutem resonans,
Tu sancte nos custodiens
Tuque peccatis obvians,
Tu vitam lucis porrigens.

16. Hymnus alius super eodem.

1. Tu es vere, recte sanctus,
Puram docens veritatem,
Tu suavis Dei cantus,
Praebes tu iucunditatem,
Tu spiritus paraclitus
Lucis ferens claritatem.
2. Tu munda nos tristitia
A praesentique futura,
Iucunda nos laetitia,
Quae sit semper duratura,
Moremur in munditia,
Anima sit laetatura.
3. Tu hominem illuminas,
Ipsam reddis reformatam
Tuque hominem transformas,
Facis eum ordinatum,
Pro virtutibus expugnans,
Facis hominem laetatum.
4. Iam cessat quis a vitiis,
Cum est in sancto spirita,
Et, si est in eius viis,
Iam caret quis interitu,
Quod non adhaeret impiis,
Iam non gravatur gemitu.
5. Tu piusque misericors,
Tu miserator[que] clemens
Et tu vero sancta cohors,
Tu veni, sis nos protegens,
Tu facito nos liberos,
Veni, protector diligens.
6. Tu confortator pauperum,
Tu nos reducas devios,
Tu es sanator vulnerum,
Tu fidos salvas populos,
Tu luminum cordium,
Tu redde nos benevolos.
7. Quem facit sanctus spiritus
Ad amorem inflammare
Et facit quem divinitus
Ad virtutem reformare,
Confortat quem in melius
Et quem facit regulare.
8. Tu homines pacificas
Et exstinguis certe lites,
Tu homines vivificas,
Facis humilesque mites,
Tu homines glorificas
Et [his] reddis bonos fines.
9. Tu pellis cuncta odia,
Nutris amorem proximi,
Tu repleas fidos gratia,
Es virtus tu sanctissimi,
Tu nos corona gloria
In regno potentissimi.

2, 6 sic. — 9, 3 fides.

17. Hymnus brevis de Trinitate.

1. In trinitate unitas
Et unaque essentia,
In trinitate veritas
Et unaque substantia,
In trinitate bonitas
Et summaque potentia.
2. In ipsa una deitas,
Maestasque clementia,
In ea est identitas
Et summa sapientia,
In ipsa coequalitas
Communis, individua.

<p>3. In eaque immensitas
Ab ipsaque redemptio,
Per eam summa caritas
Bonorumque largitio,
In ipsa compar sanctitas
Dans cuncta salutifera.</p> | <p>4. Ex eaque iucunditas,
Credientibus laetitia,
Constantiaque firmitas,
Iustitiaque venia,
Ipsa nos iuuet trinitas,
Nos ducat ad caelestia.</p> |
|---|---|

18. Hymnus ad laudem Christi.

<p>1. Salve, sancta caro Dei,
Quae in cruce peependisti,
Fiunt salvi per te rei,
Nos a morte redemisti,
Fuit salus data gregi,
Cum tu mori voluisti.</p>	<p>5. Tu super omnes nobilis,
Semper es in largitate,
Tu summus es laudabilis,
Semper es in caritate,
Tu lucem cunctis porrigis,
Semper es in claritate.</p>
<p>2. Tu es Deus ad lavandum
Peccatores a delictis,
Tu nos pius ad mundandum
Ab excessibus praedictis,
Esto liber ad sanandum,
Ne laedamur casu litis.</p>	<p>6. Tu rex aeternae gloriae,
Iustum ferens tu vexillum,
Tu dominus victoriae,
Stringis cuncta per pugillum,
Tu sanctus es in opere,
Tuum aequum est sigillum.</p>
<p>3. Deus pacis et amator
Et tu auctor veritatis,
Tu nostrorum gubernator
In virtute claritatis,
Tu pro nobis triumphator
Et redemptor potestatis.</p>	<p>7. Tu es pius miserator
Et plenus tu clementia,
Tu cunctorum es creator,
Tu summus in potentia,
Tu nostrorum es amator.
Tu vera sapientia.</p>
<p>4. Tu quantum es mirabilis!
Tu habes sapientiam;
Tu quantum es amabilis!
Tu seminas clementiam;
Tu quantum pius, humilis!
Tu mitigas miseriam.</p>	<p>8. In Deo, nostro salutari,
Faciamus, quod iucundum,
Forte hi, qui sunt avari,
Iam descendant in profundum,
Simus Deo servi cari,
Nostrum dicat os rotundum.</p>

Amen.

19. Hymnus alius super eodem.

<p>1. Tu donum, amor, pietas,
Amasti tuum populum,
Tu, maior liberalitas,
Dedisti te in pabulum,
Salutis es integritas,
Dedisti te in poculum.</p> | <p>2. Tu, pastor bonus, optimus,
Tuam animam dedisti,
Pro tuis servis, ovibus
Iam tu mori voluisti,
Ut esset vita gentibus,
Nostram carnem assumpsisti.</p> |
|--|---|

3. Iniquitates deleas,
Dimitte tu peccata,
Tu dic mihi: gaudeas,
Pulchra dabo tibi prata,
Ut tu in eis sedeas,
Quae dignis sunt parata.
4. Descendisti tu de caelo
Pro salute populorum,
Factus homo sine zelo,
Et te genus Iudaeorum
Crucifixit ferri telo;
Fuit lumen captivorum.
5. Tu virtutum es thesaurus,
Sapientiae fons plenus,
Tu in omnibus es clarus,
Omne luminans tu genus,
Nostri sis amator carus,
Pater dulcis es aeternus.
6. Tu homines vivificas
Et das escam omni carni,
Tu hominem mortificas,
Finis eum hora anni,
Tu hominem humilias
Et quasi ad modum agni.
7. Tu nostrorum mediator
Pro salute peccatorum,
Tu pro nobis es pugnator
Pro salute captivorum,
Tu nostrorum confortator
Pro salute miserorum.
8. Ab omnibus periculis
Digneris nos defendere,
Ab omnibus insidiis
Digneris nos protegere,
Nos salvi, si nos dirigis,
Tu noli nos descrere.

9. Tu auferas caristiam,
Haec cessetque mortalitas,
Concedas abundantiam,
Haec cessetque sterilitas,
Reducas nos ad gratiam,
Sit rerumque fertilitas.

3, 2 und 3, 3 fehlt je eine Silbe. — 6, 3 homines;

20. Hymnus de sacramento seu corpore et sanguine Christi.

1. O Deus tu sanctissime,
Tu totus amor, caritas,
O potens, potentissime,
Tu verus, vera veritas,
O clemens, clementissime,
Tu pius, summa pietas,
O clareque clarissime;
Tu lumen, luxque claritas,
O liberator optime,
Tu es medela, sanitas,
O largeque largissime,
Tu liberalis largitas,
O Deus nobilissime,
Amoris es immensitas.
2. Misisti tuum filium,
Nam de caelo qui descendit,
Radicem, fructum, liliun,
Carnem nostram hic suscepit;
Absumpsit ipse proelium,
Se quidem morti praebuit
Iam pro salute omnium
Nosque sanguine redemit,
Reduxit nos ad praemium,
A quo daemon nos deiecit,
Paravit hic convivium,
In quo sancte nos refecit,
Id nobis salutiferum,
Quod perfectum Deus fecit.

3. Passionem cum speravit
Ac tempus amarissimum,
Servos suos convocavit
Ad cenam seu prandium,
Pedes horum hic lavavit
Dans illis pacis osculum
Ac in cibum se donavit
Et sanguinem in poculum,
Nostram vitam reparavit
Per hoc sacratissimum,
Iesus Christusque mandavit
Memoriam per saeculum;
Hic nos certe luminavit,
[Quem] videmus per speculum.

2, 4 his. — 2, 11 his.

21. Hymnus de eodem.

1. Sacramentum veneremur
Hoc summum nos amantes,
Sibi omnes subiugemur,
Illud digni nos gustantes
Nos ab eo disgregemur,
Illud simus nos sectantes,
Eius semper memoremur,
Simus corde prosequentes,
In hoc cuncti delectemur,
Simal mixtim lacrimantes
Ac in Christo recreemur,
Mentem nostram reformantes,
Ut per ipsum gubernemur,
Nos virtutes confortantes. | 2. Ex eo sacratissimo
Lacrimantes exultemus,
Ex ipso clementissimo
Nos dolendo iubilemus
In eoque dulcissimo
Nos digne [nos] recreemus,
Nam sit commemoratio,
Esse memores debemus,
In nobis sit confessio,
Nos contriti adoremus;
Cunctorum est defensio,
Nos per ipsum obtinemus,
Peccatorum est remissio,
Nam in caelo nos vivemus. |
|---|---|

3. Hunc cibum [is] qui manducat
Digne sanguinemque bibit,
Actus est, ut quem reducat
Hic ad locum, unde venit,
Datus est, ut nos conducat
Hic ad vitam, quam concedit,
Constans manet, semper durat,
Sacramentum nunquam perit,
Nos confortat seu curat,
Cuncta malaque delet;
Tristis homo, qui periurat
Contra ipsum vel recedit,
Quod non quaerit, se obscurat,
Credat, se quod iam defecit.

1, 2 fehlt eine Silbe; lies Hocque? — 1, 9 In eo. — 1, 10 mistim. —
2, 6 recreemur. — 2, 9 confexio. — 3, 4 his. — 3, 6 his.

22. Hymnus de eodem.

1. O divinum sacramentum
Et convivium mirandum,
Tu novum [es] testamentum
Et a cunctis venerandum,
Tu in fide firmamentum
Et ab omnibus tenendum,
Tu quod donas nutrimentum
Datur cunctis ad vivendum,
Tu es summum alimentum
Et in nobis recensendum,
Tu caeleste argumentum
Ad fideles recreandum,
Tu defunctis monumentum
Donas sanctumque sepulcrum. | 2. Panis vivus, qui descendit,
Sanctus de caelo cernitur,
Nam ab eo vita venit,
Hic gratiose geritur,
Hunc sanctus pater prae-buit,
Hominibus compatitur,
Ex eo lumen claruit
Lumenque mundo funditur,
Deus saluti annuit,
Cum ad virtutem sentitur,
Nam rationi congruit,
Si digne certe sumitur,
Hic paradisum aperit,
Per idem caelum scanditur. |
|---|--|

2, 4 His gratiose. — 2, 13 His paradisum.

23. Hymnus super eodem.

1. Ut intres, non sum dignus
Iam tu sub meum tectum,
Sum malusque malignus,
Me cognosco imperfectum,
Esto piusque benignus,
Tu reducas me desertum. | 2. Me mortuum vivifica,
Tu vitae me restitue,
[Tu] me perditum instaure,
Tu me conforta, dirige,
Me tristem tu laetifica,
In bonis me constitue. |
|--|---|

8. Per te anima purgatur,
Tu pellisque insaniam,
Per te anima sanatur,
Reducitur ad gratiam,
Per te anima salvatur,
Conducitur ad gloriam.

1, 1—8 incl. fehlt je eine Silbe am Verse.

24. Hymnus de Domino nostro Iesu Christo.

Ave, sancte Iesu Christe,
Tu Dei patris filius,
Ave, tu ex summo patre,
Tu eius unigenitus,
5. Fuisti ante saecula
Ex summo patre [tu] natus,
Tu lumen es de lumine | Et de Deo Deus verus.
Ave, sancte, incarnate
10. Virtute sancti spiritus,
Tu ex Maria virgine
Homo verus quidem factus,
Tu pro humano genere
Verberatus, crucifixus |
|---|---|

15. Tu pro communi munere,
Nam tu passusque sepultus.
Tu pretioso sanguine
Mundasti nostrum scelus,
Tu quidem die tertia
20. Iam surrexisti splendidus,
In patris sedes dextera,
Eris iterum venturus
In dexteroque latere
Stabit omnis homo bonus,
25. Sed in sinistro latere
- Stabit omnis homo malus.
In iusto tu examine
Eris cuncta discussurus
In veroque libramine
30. Eris nos iudicaturus,
Regnum tuum sine fine
Et tu semper regnaturus.
Gaudebit bonus gloria,
Malus semper puniturus,
35. Nam bonus in memoria,
Malus nunquam relaturus.

19 fehlt eine Silbe am Verse; lies: Emundasti?

25. Hymnus de corpore et sanguine Christi.

- Divinum id convivium
Quidem sacrum, admirandum,
Et hoc excellentissimum
Sacramentum venerandum,
5. Hoc summum, nobilissimum,
Est a cunctis adorandum,
Est hoc pretiosissimum,
Id prae cunctis exaltandum.
Hoc sanctum sacramentum
10. Diligendum et amandum,
Hoc et suavissimum
Nimisque glorificandum,
Est hoc et sollemnissimum,
Toto corde honorandum,
15. Suave, dilectissimum
Sancte nos ad recreandum,
Delectansque dulcissimum
Nos fideles confortandum.
- Hoc ipsum potentissimum
20. Ad infirmos resanandum,
Amabile, purissimum,
Timendumque laudandum,
Lumen id clarissimum,
Datum nobis ad salvandum,
25. Memoriale maximum
Nobis digne recensendum,
A Deo salutificum
Ad nos datum contemplandum,
Caelesteque altissimum,
30. Prosequendum id, colendum,
Id salubre, munificum,
Cuncti sint ad celebrandum,
Prae omnibus magnificum,
Nullo modo dubitandum,
35. Est id virtuosissimum,
Nobis datum ad laetandum.

9 fehlt eine Silbe; lies Hoc est? — 11 ebenso; lies Hoc atque? —
22 ebenso; lies Timendum atque? — 23 ebenso; lies id est?

26. Hymnus de eodem.

- Hic sanctus panis sumitur
Digne hincque manducatur,
Quidem hic non transmittitur
Neque ipse transmutatur,
5. Si a digno (hic) recipitur,
Hic receptor confortatur,
Suffragium assequitur
- Et dulcedo degustatur,
Memoria consequitur,
10. Quis in bono confortatur,
A malo quis retrahitur,
In honore reformatur,
Ex eo sanctus cernitur,
Ne peccatis confundatur.

15. Ex eo mors repellitur,
Nostra vita reparatur,
Ex ipso quis reficitur,
In virtute impinguatur,
Per ipsum caelum scanditur,
20. Paradisusque paratur,
Qui sine ipso, perditur,
Nunquam ipse coronatur,
Ex eo sanctum geritur,
Et per ipsum quis salvatur,
25. Per eum malum pellitur,
[Et] per ipsum quis laetatur,
Ex eo vita dabitur,
Quis in caelo collocatur,
Per ipsum cantus psallitur
30. Ac ex eo iucundatur,
Per ipsum virtus agitur,
Malum esse refutatur,
Per eum vita sequitur,
Inimicusque prostratur.
- 3 Quidem ipse non.

27. Hymnus de eodem sacramento.

- In sacramento deitas
Et omnis sapientia,
In eo sancta trinitas
Divinaque essentia,
5. In ipsoque humanitas,
Corporea materia,
In eo summa caritas,
Pax omnisque clementia,
In eo tota veritas
10. Prae cunctis profundissima,
In ipso efficacitas
Salutisque remedia
In eoque iucunditas
Cum gaudio, laetitia,
15. In ipso virtus, sanctitas
Cunctorumque potentia
In ipsoque benignitas
Et omnis indulgentia,
In eo nimis pietas,
20. Haec vera est sententia,
In ipsoque sublimitas
Et maior excellentia,
In eo lumen, claritas,
Qua gradimur caelestia.
25. Huiusmodi festivitas
In nostra sit memoria,
Sollennis eius dignitas
Nos coronabit gloria.
- 4 Firmaque essentia.

28. Hymnus de Cruce.

1. Iam in cruce mundi salus
Et pendit iam salvator,
Cui honoris omnis laus,
Ipse fuit triumphator;
O quam dirus fuit clavus,
Carnis Christi perforator!
2. Iam fuit Christus venditus
Ab illo Iuda pessimo,
Per Iudam fuit traditus
Hic populo Iudaico,
Iudex Pilatus Pontius
Quem tradidit supplicio.
3. Fel, acētum et arundo
Spinique, clavi, lancea
Minaeque vulnus Domino,
Passiones [et] verbera,
Mors sub Pilato Pontio,
Iniuriarum verbera.
4. In cruce Christi caritas
Et populi redemptio,
Mors, vita, via, veritas
Nimisque dira passio,
In cruce summa sanctitas
Salutisque largitio.

5. Tu es, crux, sanctificata
Sanctissimis vestigiis,
Tu es, crux, clarificata
Sanctissimis prodigiis,
Tu es, crux, magnificata
Sanctissimis suffragiis.
6. Tu atrocis passionis
Salutis es remedium,
Tu es crux redemptionis
Tu prostrasque daemonium,
Tu es crux salvationis,
In te videmus gaudium.
7. Nam fuit in te proelium,
Pugna, certamen, passio,
Mors, vita, virtus, praemium
Salusque, lux, salvatio;
Christus redemit populum
Ex sanguine sanctissimo.
8. Haec omnia nos satient,
Portemus in memoria,
Nos dulciter inebrient,
Nobis concedant praemia,
Virtutibus nos repleant,
Ut simus digni gloria.
9. Praemittatur[que] hoc signum
In omnibus, quae gerimus,
Hoc sequamur nos vexillum,
Beati nos, qui quaerimus
Istud sacrum certe lignum,
Amemus corde protinus.
10. Divina crux inventio,
Erat ipsa res celata,
In ipsaque afflictio,
Fuit vita reparata,
In eaque redemptio,
Est humanitas sanata.
11. Signum crucis quem defendit,
Eum facitque securum,
Inimicus non offendit,
Facit hominemque purum,
Cessat daemonque recedit,
Tollit malumque venturam.
12. Hoc signum est defensio,
Beatus vir, qui sequitur,
Ibi nulla confusio,
Si hoc praemisso geritur,
Cum eo quis in gaudium,
Omisso quis confunditur.
13. Quis incedit quasi caecus
Sine signo sanctae crucis,
Sed cum eo vadit laetus,
Sibi lucet lumen lucis,
Inde cessat omnis metus,
Deum enim tu conducis.
14. Crucis sanctae potens signum
Nos fulciatur, societ,
Nobis cunctis sit benignum
Nosque virtute roboret
Pellat omneque malignum
Nobisque bona praeparet.

1, 1 Nam in. — 4, 4 diris. — 10, 6 Et humanitas. — 12, 3 confessio. — 13, 6 Deus enim.

29. Hymnus de Deo loquente ad hominem.

1. Te creavi bonitate,
Ut esses mihi similis,
Te ornavi dignitate,
Ut esses satis nobilis,
Te perfecit caritate,
Ut esses mihi habilis.
2. Fuisti a me formatus
Ad meam iam imaginem,
Tu honore coronatus,
Concessi sanctitudinem,
Tu dilectus et amatus,
A me sumpsisti regimen.

3. Tibi dedi rationem,
Ut haberes intellectum,
Tibi dedi notionem,
Ut haberes sensum rectum,
Tibi dedi portionem,
Ut haberes tu effectum.
4. Exam dedi tibi carni,
Vitam saeculi futuri;
Quid resistis mihi grandi?
Mernisti tu pressuram;
Quid ta iram Dei magni
Incitas in te venturam?
5. Te virtute decoravi
Iam nimis te magnificans,
Tibi mundum irrogavi,
Ut esses tu praemeditans,
Et effectus cordis pravi
Non bene tu di iudicans.
6. Te super mea opera
Iam feci, quae constitui,
Tu negas mihi munera,
Nam hoc a te non merui,
Tu pellis mea onera;
Quid cupis vane corripi?
7. Iam pro melle tu venenum
Nam mihi reddis, tribuis,
Non suave nec amoenum,
Cum mihi Deo porrigis,
Te virtute feci plenum,
Considera, quod deficis.
8. Quid [tu] permanes ingratus,
Quid fers ingritudinem?
Sis tu mihi Deo gratus
Et vide magnitudinem,
Audi, sis humiliatus
Et ama rectitudinem.
9. Ad Deum leva oculos
Et roga me, sum Dominus,
Caelestes pensa circulos
Et vide, sum altissimus,
Dispergo meos aemulos
Et mitis sum humilibus.
10. Quis potest se abscondere,
Quem non cognoscam, videam?
Quis potest se defendere,
Ne vendicem iniuriam?
Quis potest caelum scandere,
Si non meretur veniam?
11. Ad Deum tuum redeas,
Tu cogita, considera,
Praecepta mea impleas,
Me lauda corde, cithara,
Tua peccata defleas,
Si vis vitare vulnera.
12. Si Deum me non sequeris,
Videris contra pergere,
Si mecum non tu colligis,
Videris tu dispergere,
Nam si me times, diligis,
Tu cupis longe vivere.
13. Si me Deum invocabis,
Pro certo te non deseram,
Si ad portam tu pulsabis,
Non claudam, sed aperiam,
Si me Deum tu rogabis,
A malo te eripiam.
14. Lucem donoque virtutem
Et obsecundo salvare,
Vitam donoque quietem,
Non impono quidquam grave,
Iugum meum do suave
Cunctis donoque salutem.

30. Dicit Deus homini.

1. Quid derides caelestia
Pro vanis temporalibus,
Quid pellis durabilia
Pro vanisque labilibus?
Tu quaeras summa gaudia
Recedens a terrestribus.
2. Quid fundas in praesentibus,
Cur in homine confidis?
Nam vana in hominibus
Omnis homo lutum, cinis,
Adhaereas caelestibus,
Ubi felix tuus finis.

3. Te voco meum filium,
Meum servum et amicam,
Nam te dilexi nimium,
Ego prostrans inimicum,
Ama meque meum ritum,
Iam te plantavi liberum.
 4. Terribilis, mirabilis
Montesque valles video,
Sum fortis, pius, humilis,
Ego peccantes arguo,
Nam sum in throno nobilis,
Vivifico, mortifico.
 5. Tu peccasti, primus homo,
Iam praevaricans mandatum,
Comedisti tu de pomo,
Quo fecisti te damnatum,
Eras tu in mea domo,
Feci te glorificatum.
 6. Habebas meam faciem
In terrisque dominium,
Gerebas meam speciem
Tenebasque arbitrium,
Ruisti in perniciem
Ac (in) vanum desiderium.
 7. Amisisti tu honorem,
Quia non intellexisti,
Perdidisti tu valorem,
Statum bonum reliquisti,
Amisisti tu amorem
Dei tui, Iesu Christi.
 8. Tu rebellis creatori
Offendisti maiestatem,
Submisisti te labori,
Perdidisti potestatem,
Subiugasti te furori,
Perdidisti dignitatem.
 9. Ego Deus cuncta creo,
Vivificans, mortificans,
Ego in throno sedeo,
Considerans, iustificans,
Ubique cuncta video
Salvans, condemnuans, mitigans.
 10. Ego iam passus moriens,
Sepultus, surgens, suscitans,
Te ego Christus redimens
Et ab inferno liberans,
Fui ad caelum rediens
Sumque a dextris iudicans.
 11. Nam sum medela, sanitas
Et efficax tuitio,
Sum donum atque largitas
Et salubris subventio,
Sum fides, spesque caritas
Et hominum defensio.
 12. Tu, fili, sis me diligens
Et ama fratrem proximum,
Sis tu confessus, paenitens,
Nulli concedens noxium,
Sis tu contritus rediens,
Non claudam tibi gremium.
 13. Cuius magnus est excessus,
Sit magna paenitentia,
Sit contritusque confessus,
Purgetur conscientia,
Non est laesus sed defensus
Nec erit in sententia.
 14. Si me in ira concitas,
Nam fortiter te arguam,
Tu contra me non facias,
Sed petas a me veniam,
A te repelle tenebras,
Tibi iam lumen conferam.
- 2, 1 fundis. — 7, 1 Admisisti. — 7, 5 Admisisti. — 14, 2 Lies Iam fortiter?

31. Dicit Deus homini.

1. Ego iudex, actor, testis,
Cum venerit iudicium,
Nam in throno sum a dextris,
Qui faciam officium,
Dies irae, dies pestis,
Cum dabitur supplicium.
2. Non claudio tibi gremium,
Iam si cupis tu redire,
Tibi certe do praemium,
Si tu cupis oboedire,
Nam te reducam devium,
Si non amas te perire.

3. Tu [nam] mea es imago
Et factus mihi similis,
Appellaris tu virago,
In mundo agis nobilis,
Ego te baccis molabo,
Sis mihi tu amabilis.
4. Mei Dei tu memento,
A me factus nam fuisti,
Et te salvo in momento,
Si te ipsum correxisti,
Te artabo monumento,
Si ad me non rediisti.
5. Ego quaero cor contritum
Et cor humile non sperno,
Si peccasses infinitum,
Liberabo ab inferno
Paenitentia munitum,
Quem salvari dico, cerno.
6. Mea misericordia
Manet maior quam natura,
Est maior mea venia
Quam humana creatura,
Si sunt contrita cordia,
Iam non erunt in pressura.
7. Nam laetor, nimis gaudeo,
Cum filius reducitur,
Nam eius vocem audio,
Cum hic per me conducitur,
Exulto cantu nimio,
Cum homo mihi redditur.
8. Fulciaris sacramentis
Mea deferens tu arma,
Sis ornatus vestimentis,
Acceptaberis cum palma,
Sis in albis paramentis,
Dicas Sanctus et Hosanna.
2, 3 certe dabo. — 4, 5 molavo. — 14, 4 fehlt eine Silbe.
9. Sum vita, via, veritas,
Hominibus compatiens,
Sum fides, spesque caritas,
Sum gentibusque miserens,
Sol, luna, stella, claritas,
Dispono, tollo tribuens.
10. Sum omnia prospiciens
Et sum intellegentia,
Sum in excelsis sapiens,
Sum maxima potentia,
Sum lumen indeficiens,
Sum virtus, patientia.
11. Qui noscere te negligia,
Feci te de terrae limo;
Quid tu servire desinias
Creatori mihi primo?
Si te non certe corrigis,
Tu artaberis sub fimo.
12. Sine me tu non fuisses,
Sine me tu nunquam vivis,
Sine me tu non regnasses,
Sine me tu male finis,
Sine me non salvus esses,
Sine me tu pulvis, cinis.
13. Me invocabis, annum,
Sum te clamantem diligens;
Tu quaeras me, te audiam,
Quod petis, sum iam tribuens;
Si tu peccabis, arguam,
Te sis confestim corrigens.
14. In te ipso si confidis,
Despiciens consilium,
Si de aliis diffidis,
Spernens tu praesidium,
Tu non regnas, sed tu ruis
In damnumque periculum.

32. Homo dicit Deo Domino.

1. Recognosco creatorem,
Te Deum, verum Dominum,
Te cognosco redemptorem,
Rectorem sanctorum hominum,
Te cognosco salvatorem
Et protectorem omnium.
2. Me inclino tuae laudi
Et maximae potentiae,
Me submitto tibi grandi
Et tuae sapientiae,
Tu es auctor nos sanandi
Et Dominus clementiae.

3. Te laudoque confiteor,
Glorifico, magnifico,
Benedico, te(que) veneror,
Adoro teque diligo,
Te rogo, precor, deprecor
Et tibi semper supplico.
4. In te laetor[que] gaudeo
Cantumque vocem intonans,
In te confido, maneo,
Ad te clamabo vigilans,
In te cantabo iubilo,
Tu miserator iudicans.
5. In te confido, Domine,
Tu fides, amor, caritas,
Tu virtus es in homine
Salusque, vita, veritas,
Tu semper es in lumine,
Quo mihi fulget claritas.
6. In te gloriorque spero,
Dico tibi semper *Sanctus*,
Ego cuncta in te gero,
Fiat tibi semper cantus,
Te in cunctis Deum quaero,
Regnas super omnes sanctus.
7. Nam ago tibi gratias,
Sum tibi grates referens,
Tu aufers cunctas tenebras,
Es lumen vitam porrigens,
Tu me salvari facias,
Tu summus es, omnipotens.
8. Exspecto te, sustineo,
In te totum me firmavi,
Nam sine te iam pereor,
Ego sum in poena gravi,
In te nam vivo, gaudeo,
Ad te clamoque clamavi.
9. Nam spiritusque animae
Te laudent Deum Dominum,
Sit virtus haec in homine
In cordibusque hominum
Ad teque mares, feminae
Clament auctorem omnium.
10. Ad te clamabo, vigilo
Et sum ad te vociferans,
Te Deum quaero, invoco
Et sum ad portam incitans,
Te precor Deum, rogitō,
Tu es praeceptor imperans.

33. Homo dicit Deo Domine.

1. O mi Deus, miserere,
Recognosco, sum peccator,
Pie parce, miserere,
Tu es pius miserator,
Miserae miserere,
Deus meus, es salvator.
2. Te summum credo principem,
Habentem te imperium,
Me facias participem
Ad bonum tuum praemium,
Tu me recepta debilem,
Ne claudas mihi gremium.
3. Tuum iugum est suave,
Manet onus tuum leve,
Dico semper tibi *Ave*,
Me custodi, manu tene,
Tu non mandas quidquam grave,
Tu exactor raro poenae.
4. Iam tua miseratio
Mihi veniat peccanti,
Sit salva mihi portio,
Nam contrito confitenti
Tu mihi sis protectio,
Miserere pacnitenti.
5. Exspecto te, sustineo,
In te firmavi ancora,
Mea peccata defleo
Et tibi canto cithara,
In te speravi, gaudeo,
Tu me corona gloria.
6. Divina miseratio
Me comitetur, societ,
Sit humilis oratio
Deoque cantet, iubilet,
Sanctaque Christi passio
Confortet nosque roboret.

7. Summus Deus diligendus,
Adorandus, venerandus,
Gloriosus es, colendus,
Tu laudandus, exaltandus,
Es excelsus, metuendus,
Tu quaerendus, expectandus.
8. Te omnes mares, feminae
Adorent, colant, praedicient,
Spiritusque animae
Tibi exsultent, iubilent,
Te discordante nemine
Deum timentes diligant.
9. Ego tua sum imago
Et tua sum praescriptio,
Ego loquor in te, ago,
Nam est in te perfectio,
Ego sum in tuo agro,
Sis mei tu defensio.
10. In ira non me arguas,
Mihī parce peccatori,
Mea peccata deleas,
Tibi honor redemptori,
Sed mihī tu indulgeas
Et non tradas me furori.

11. Ego hymnum tibi canto
In timore serviendo,
Ego hymnum tibi psallo
In timore exsultando,
Tibi gratias nam ago
In amore te timendo.

8, 9 fehlt eine Silbe; lies: Spiritus atque animae?

34. Homines dicunt Deo Domino.

1. Cuncti nosque spiritus
Te Dominum laudamus,
Tibique divinitus
Nos Domino cantamus,
Puro corde protinus,
Nos tibi iubilamus.
2. Te Deum veneramus,
Te Deum nos timentes
Et nos humiliamur
Te Deum diligentes,
Te Deum deprecamur,
Te Deum expectantes.
3. Te Deum adoramus,
Te nos benedicimus,
Te nos glorificamus,
Colimus te, quaerimus,
Te Deum honoramus,
Vitam a te petimus.
4. Habes tu dominium
Et habes potestatem,
Dominus es omnium,
Tu tenes maiestatem,
Tu defensor omnium,
Tu praebes caritatem.
5. Flectimus nos genua
Nam tibi salutari,
Venit a te venia,
Tu facis nos mundari,
Summa tu clementia,
Qua facis nos salvari.
6. Tu summus ac immensus,
(Tu) super omnes imperas,
Tu es a me offensus,
Non sis tu me iudicans,
Sed sum a te defensus,
Sum contritus, lacrimans.
7. Tu super omnes magnus,
Pater es omnipotens,
Tu mansuetus agnus,
Fortis tu nos redimens,
Tu lumen, luxque salus,
(Tu) vitam nobis conferens.
8. Nos tibi exsultamus
Et placato psallimus,
Te nos magnificamus
Et (nos) in corde gerimus,
In Deo nos speramus,
Gerimus (et) confidimus.

9. Index tu terribilis,
Montes, valles conspicis,
Fortisque tu humilis,
Tu peccantes respicis,
Supra thronum nobilis,
Tu fideles reficis. | 10. Tu nobis es lucerna
Et amor caritatis,
Tu salus, lux aeterna,
Tu auctor veritatis,
Potentia superna,
Qua nos salvamur gratis. |
|--|--|

35. Dicant homines Deo.

1. Tu medela, sanitas,
Efficax tuitio,
Tu es amor, caritas,
Salubris subventio,
Tu viarum claritas,
Populi redemptio.	5. Nos tibi referamus
Grates, laudes, gratias,
In te nos maneamus,
Nos reddentes decimas,
In te nos gaudeamus,
Nos fundentes lacrimas.
2. Tu peccata abstulis
Pacem nobis conferens,
Escam cunctis tribuis,
Tu perfectos diligens,
Virtuosos dirigis
Vitam, lucem referens.	6. Nam tibi nos peccamus
Et peccata noscimus,
Nos tibi supplicamus
Et affectu petimus,
Te Deum videamus,
Quem in corde gerimus.
3. Nos tibi supplicamus
Humiliter petentes,
Te Deum exoramus
Devote nos precantes,
Te Deum nos rogamus,
Nos facias laetantes.	7. Dignissimus honore,
Cantu, laude, gloria,
Defende nos amore,
Dona nobis gaudia,
Non damnes nos furore,
Simus in clementia.
4. Dona nostris mentibus
Virtutem ac gratiam,
Dona nobis gentibus
Pacemque concordiam,
Pie parce omnibus,
Dona cunctis veniam.	8. Deus nos intellegas,
Nos peccamus, Domine,
Habes omnes gratias,
Plenus es clementiae,
Nostras pelle tenebras,
Tu concessor veniae.

36. Dicant homines Deo.

1. Verax Deus, Dominus,
Tenens tu dominium,
Rex tu, vita omnibus,
Rector, pastor ovium,
Diligat te populus,
Tuum est imperium.	3. Tu nobis luxque lumen
Nostrumque solacium,
Tu nostrum confortamen
Donans longum spatium,
Tu nostrum pellis crimen
Ferens nobis gaudium.
2. Tu vita nobis, cantus
Suavisque dulcedo,
Tu odor nobis quantus,
Tu summa sanctitudo,
Tu tollis nobis planctus,
Tu virtus, pulchritudo.	4. Tibi honor, gloria,
Cantus, iubilatio,
Laus [et] reverentia,
Salus, benedictio,
Preces, pax, victoria,
Odorque tributio.

5. Tu excelsum brachium,
Terria, regnis dominans,
Non extendis gladium,
Quia pius mitigans,
Da perenne gaudium
Corda nostra luminans.
6. Deus tu sanctissimus,
Facis mirabilia,
Solut tu sanctissimus,
(Qui) facis terribilia,
Solut clementissimus,
Facis amabilia.
7. Hymnum tibi canimus
Timore servientes,
Tibi cantum facimus
Tremore exsultantes,
Gratias nos agimus
Amore te timentes.
8. Creator tu cunctorum,
Omnes tu vivificans,
Nutritor es vivorum,
Homines mortificans,
(Tu) salvator mortuorum,
Ipsos tu vivificans,
9. Caeli, terrae iubilent,
Tibi cantus faciant,
Hi servire praeparent,
Tibi Deo pareant,
Hi subesse vigilant,
Te amore timeant.
10. Sono peramabili
Hymnum tibi canimus,
Voce incessabili
Tibi *Sanctus* dicimus
Tibique mirabili
Gratias nos agimus.
11. Serviamus principi
Tibi potentissimo,
Non valemus decipi,
Erimus in gaudio,
Qui non capit proci,
Placeat altissimo.
12. Nos vocibus clamamus
Ad te devoti, Deus,
Ad portam nos pulsamus,
Nos audi, custos verus,
Videre te optamus,
Qui es amore plenus.
13. Summa tu nobilitas,
Tu actus ad parcendum,
Totus es benignitas,
Tu praebes ad gaudendum,
Tu donum ac largitas,
Tu confers ad vivendum.
14. Tu princeps, rex caelestis,
Tu cunctorum Dominus,
Tu pater, iudex, testis,
Cognitor de omnibus,
Tu creas, nutris, vestis,
Tu saturas panibus.
15. Tu pascis cunctas oves
Custodisque conducis,
Tu super omnes potes,
Tu salvasque reducis,
Tu terram [quo]que movcs,
Tu es largitor lucis.
16. Deus, ne nos deseras,
Sed custodi, protege,
Nostras pelle tenebras,
Hostem nostrum comprime,
Nobis tu indulgeas,
Nos dispone veniae.

37. Hymnus ad laudem Dei.

1. Nos Deum diligamus
Nos ipsumque timentes,
Nos ipsos corrigamus
Et proximum amantes,
Nos pauperes pascamus
Iam nudos vestientes.
2. Elisos erigamus
Oppressos relevantes,
Gravatis succurramus
Devotos hospitantes,
Contriti maneamus
De malis paenitentes.

3. Nos Deum perquiramus
Nos fratri dimittentes,
Carceratos liberemus
Infirmos visitantes,
In Deo confidamus
In eo nos sperantes. | 4. Nos Deo supplicamus,
Te supplices rogantes,
Te Deum exoramus,
Te corde deprecantes,
Ut te nos videamus,
Nos facias gaudentes. |
|---|---|

38. De statu hominum.

1. Nostrī anni quasi umbra
Labunturque praetereunt,
Nulla dies nobis pulchra,
Iam multa mala veniunt,
Raro vivit homo ultra
Quam terminum constituunt.	5. Sit virtus in iuvenibus
Et sit oboedientia,
Prudentia in senibus
Ac ordo, temperantia,
Sint hi experti moribus,
Regantur in iustitia.
2. Homo iuvenis laetatur
Credens annos ascendere,
Homo senex iam turbatur
Cognoscens se descendere,
Unusquisque confortatur,
Ut possit longe pergere.	6. Nam senex [si] se reducit,
Se cognoscens deliquisse,
De peccatis ipse luit
Dicens tempus perdidisse,
Saepe iuvenis excedit
Non discernens, quid fecisse.
3. Cum manet homo iuvenis,
Et hic iucundus permanet,
Sit ipse corde nobilis,
Ut prudens hic consideret,
Sit fortis, pius, humilis,
Ut his peccatis obviet.	7. Nam certe fui iunior
Me inclinans iuventati
Et fui iam deterior
Et recalcitrans virtuti,
Nunc autem, qui sum senior,
Iam submitto me salutī.
4. Iam senex non sit fatuus
Sed doctus, docens, corrigens,
Non gerat sicut parvulus
Consideretque moriens,
Exerceat, quod sanctius,
[Et] sit in cunctis diligens.	8. Si iuvenis intellegit
A vitiiis se abstinens,
Si Deum corde diligit
Et fratri est compatiens,
Iam vivit hic non perimens,
Ad Deum erit gradiens.

9. Cum venit mors vel obitus
In humanam creaturam,
Quid clamor, ad quid gemitus,
Quid incurrimus pressuram?
Est enim ordo solitus,
Nam concessus per naturam.

2, 2 annos scandere. — 4, 1 senis. — 8, 5 Nam.

39. Hymnus de Conceptione B. M. V.

1. Tu concepta sanctitate
Es, virgo, sine vitio,
Puritate, caritate
Creatā a principio,
Tu formata claritate
A Deo potentissimo. | 2. Divinitus conceptio
Fuit Mariae virginis
Supernaque provisio,
Ut esset lumen luminis
Virtutisque perfectio
Iam ad salutem hominis. |
|---|--|

3. Tu purissima concepta
Sine carnis voluptate,
Tu a Deo iam electa
Venisti a trinitate,
Tu prae cunctis es perfecta
Salus in humanitate.
4. Nostrae iam redemptionis
Fuisti tu principium
Nostraeque salvationis
Fuisti tu indicium,
Causa es perfectionis,
Ut vitarem vitium.
5. Tu, virgo, fructum faciens,
Quo erimus in gaudio,
Tu, virgo, Deum pariens,
Quo erimus in lavacro,
Es inimicum deprimens,
Qui nos percussit gladio.
6. Omnes cantemus iubiles
Conceptione virginis,
Cuncti psallamus vigiles,
Nam venit salus hominis,
Ipsam laudemus humiles,
Ipsa succurrit deviis.
7. Fuit in te puritas,
Grataque sanctitudo,
Humilitas, virginitas,
Odor, lumen, pulchritudo,
Fuit in te caritas,
Castitasque claritudo.
7, 1 und 2 sowie 5 fehlt eine Silbe. — 12, 5 suavitatis magna.
8. Tu fructum salutarum
Concipiensque pariens,
Fugasti tu mortiferum,
Tu vitam nobis tribuens,
Tu mediatrix hominum,
Per te donatur requies.
9. Laetemur hoc principio
Nos de Maria virgine,
Nam erimus in gaudio,
Et erit lux in homine,
Haec virginis conceptio
Dat vitam mari, feminae.
10. Virgo pulchraque decora,
Tu filia Ierusalem,
Te laudabo omni hora,
Me iuva servum debilem,
Nullus homo sit in mora,
Sed te salutet humilem.
11. Tu quasi summum balsamum
Infirmos cunctos liberans,
Tu salutare optimum
Nos in odore fumigans,
Tu argumentum validum
Nos mortuos vivificans.
12. Tua mater sancta Anna
Nam te Mariam peperit,
Tu es gratiosa, magna,
Nam Deus tibi tribuit,
Tu suavitatis manna,
Et Ioachim te genuit.

40. Hymnus alius de Conceptione eiusdem virginis.

1. Firmata sapientia
Tu, virgo, ab initio,
Concepta tu clementia
Pro gentium remedio,
Ornata tu prudentia,
Ut esses salus populo.
2. Tu sancta Dei genetrix,
Tu es summa imperatrix,
Tu, virgo, virga virginis,
Tu es nostra mediatrix,
Pro Iesu Christi meritis
Tu sis nostra liberatrix.
3. Nam concepta tu virtute
A summo trino veniens,
Tu concepta pro salute
Tu nostras lites dirimens,
Creaturae sumus tutae,
Salvabit nos omnipotens.
4. Sine carnis iam pruritu
Tu creataque concepta,
Firmata sancto spiritu,
Sapienter es electa,
Cessamus nos a gemitu,
Virgo, iuva nos perfecta.

5. Tu concepta gloriosa
In Dei sanctitudine,
Tu es pulchraque formosa
Et sine tu libidine,
Tu venisti, virgo, rosa,
A summa celsitudine.
6. Salus per te credentibus
Et lumen est hominibus,
Favorque vita gentibus,
Tu virtus constans cordibus,
Illustrata (tu) caelestibus
Ornataque monilibus.
7. Ex hac stella oriens
Sol venit iam nos luminans,
Qui nunquam erit occidens,
Sed semper nos clarificans,
Nos erit corde diligens
Et nos a morte liberans.
8. Tu es formaque figura,
Cuius causa nos salvemur,
Tu es clara, sancta, pura,
Tibi omnes contemplemur,
Tibi sit de nobis cura,
Ut peccatis non damneimur.
9. Haec virginis conceptio
Parabit nobis gaudium,
Cessabit iam afflictio,
Vocabimur ad prandium,
Est nobisque salvatio,
Reducat nos ad praemium.
10. Istud festum celebremus,
Quo salus est credentibus,
Nos cantemus, iubilemus
In vocibus sonantibus,
Sanctum festam nos colemus
Continuis temporibus.
11. Tuum festum celebrandum
In nostra sit memoria,
Sed colendum, venerandum,
Gaudebimus victoria,
Diligendum sit, amandum,
Nos erimus in gloria.

6, 6 Ornataque nobilibus. — 7, 1 fehlt eine Silbe am Vers; lies hacque?

41. Hymnus de beata et gloriosa Dei genetrice Maria.

1. Virgo, mater Christi, ave,
Tu plena sapientia,
Nobis cunctis bene fave,
Ut simus in clementia,
Caelum aperi cum clave,
Nam est in te potentia.
2. Tu es sancta, magna radix
Et angelorum domina,
Tu es super cunctas grandis,
Ad Deum preces semina,
Recondamur tuae laudis,
Cum Deo potes omnia.
3. Tu [es] virgo, mater Christi
Tu rosa, flos et lilium,
Portas inferi pandisti
Per tuum sanctum filium,
Carceratos extraxisti,
Divinum es auxilium.
4. Tu es honor angelorum
Atque corona virginum,
Tu es salus peccatorum
Et veram lumen luminum,
Tu es gloria sanctorum,
Nos iuva ante terminum.
5. Christi genetrix decora,
Ex qua mundi lux est orta,
Tuum filium exora,
Tu es lumen, caeli porta,
Nobis auxilium implora,
[Ut] mens nostra non sit torta.
6. Tu reverens, oboediens
Honestaque pudica,
Tu continens et abstinens,
Nostra arinaque lorica,
Tu potens, magna faciens,
Tu fidelis es amica.

7. Singularis virgo, casta,
Sancta, gerens te honeste,
Tu fecisti sancta claustra,
Sunt per te virtutes gestae,
Tu regina super astra,
Liberasti nos a peste.
8. Tu es fida et fidelis
In altissimoque speras,
Tu es caritate felix,
Tu nos a malis relevas,
Luminaris tu candelis,
Tu lucis fructum germinans.
9. Tu prudens atque provida,
Tu modesta[que] temperans,
Tu clara, pura, splendida,
Tu cuncta sancta praeeparans,
Tu lumen, rosa florida,
Tu veritati consonans.
10. Tu quasi sol es oriens,
Tu mundum totum luminans,
Tu lumen nunquam occidens,
Tu totum orbem temperans,
Tu certe nos es protegens,
Nos ad salutem praeeparans.
11. Tu mundo lucem porrigis,
Tu es in caelo gaudium,
Tu es iuvatrix nobilis,
Tu salusque refugium,
Tu maribusque feminis
Es utile praesidium.

4, 2 Et corona. — 6, 2 Lies: Honesta atque?

42. Hymnus alius de eadem domina gloriosa.

1. Virgo nobilissima,
Tu es sanctificata,
Virgo tu sanctissima,
Tu es glorificata,
Virgo tu clarissima,
Tu [es] gratis lustrata.
2. Virgo tu purissima,
Tu es purificata,
Virgo dilectissima,
Tu es humiliata,
Tu sapientissima,
Doctrinis luminata.
3. Virgo tu dulcissima,
Tu sanctaque beata,
Virgo tu piissima,
Tu semper es laudata,
Virgo serenissima,
Tu manes illibata.
4. Virgo potentissima,
Tu es magnificata,
Virgo tu firmissima,
Tu es intemerata,
Virgo prudentissima,
Tu iusta, moderata.
5. Virgo tu pulcherrima,
Virtutibus ornata,
Virgo tu dignissima,
Tu ave salutata
Gratiis plenissima
Regina coronata.
6. Virgo honestissima,
Tu casta es formata,
Virgo perfectissima,
Pro nobis sis parata,
Virgo clementissima,
Sis nobis advocata.

43. Hymnus alius de eadem.

1. Evae literas revolvens
Nomen Evae tu mutasti,
In peccatum ipsa ruens,
Deus, ipsam tu damnasti,
Virgo mater, ipsam solvens
Nos a morte liberasti.
2. Fuit Eva vitiosa,
Ipsa ruit in peccatum,
Fuit caeca, tenebrosa
Sprevit ipsaque mandatum,
Sed tu, virgo luminosa,
Reddis mundum luminatum.

<p>3. Fuit Eva causa mortis,
Ut iam mundus damnaretur,
Fuit ipsa causa noctis,
Ut iam lumen perderetur,
Sed tu, virgo, causa fortis,
Ut hic mundus salvaretur.</p> | <p>4. Nam tibi sapientia,
Divinitas, humilitas,
In te oboedientia
Et castitas, virginitas,
Ac est in te clementia
Et virtus, salus, caritas.</p> |
|--|--|

44. Hymnus alius de eadem.

<p>1. Tu, virgo, nobis gaudium
Et tu nobis salutare,
Tu nobis es solacium,
Tu digneris nos salvare,
Nos ducas ad palatium,
Ut possimus id intrare.</p>	<p>6. Tu es nostra mediatrix
Et lux mundi luminosa,
Tu prae cunctis es beatrix
Et tu nimis gratiosa,
Viam es secuta patris,
Tu virtutum generosa.</p>
<p>2. In te natum lignum vitae,
Id omnia vivificans,
In te humileque mite,
Et tu perdita restaurans,
In te manet virtus rite,
Tu fideles Christi salvans.</p>	<p>7. Si nobis tu deficeres,
Habermur diffidati,
Si recto nos proiceres,
Maneremur condemnati,
Si nobis non assisteres,
Nos essemus debellati.</p>
<p>3. Beata tua viscera
Portarunt Dei filium,
Beata tua ubera
Lactarunt ipsum lilium,
Mundasti nostra scelera,
Tu cunctis es auxilium.</p>	<p>8. Tu pro nobis, virgo, ora
Et pro nobis intercede,
Christum sanctum tu exora
Nobis gratiam concede,
Ut in nostrae mortis hora
Nos scribamur pro herede.</p>
<p>4. Tu mansueta, humilis,
Et clemens pia[que] mitis,
Tu fructuosa, nobilis
Tuque virtutis [es] vitis,
Et nulla tibi similis
In potentia vel ditis.</p>	<p>9. Sanctam Mariam cogita
In omnibus laetitiis,
Sanctam Mariam invoca
In omnibus molestiis,
Sibi Mariae supplica,
Ut iuvet te ab impiis.</p>
<p>5. Populorum advocata
Es pro nobis intercedens,
Tu es memor atque grata
Et benigna seu clemens,
Tu fuisti salutata
Sanctissime concipiens.</p>	<p>10. Ipsa petenti adnuens
Iuvat, clamantes relevat,
Ipsa fideles diligens
Deum pro ipsis rogitat,
Ipsa precantes audiens
Semper, ut prosit, properat.</p>
11. Geras semper tu in mente
Sanctam Mariam virginem,
Ipsam rogaque attente,
Dat tibi valitudinem,
Non laederis tu repente,
Dat tibi fortitudinem.

45. Hymnus alius de beata M. V.

et de significatione quinque literarum, quibus
componitur hoc nomen Maria in fine huius hymni.

1. In omnibus tu nobilis,
Tu maior es nobilitas,
In sanctis es laudabilis,
Tu castitas, virginitas,
In cunctis es amabilis,
Tu virtus, virtuositas.
2. De te quis haurit gratiam,
Donas vitam tu petenti,
Tu impetras clementiam
A patre omnipotenti,
Per te videmus gloriam,
Per te sumus nos contenti.
3. Tu fons plenus gratiarum
Et pietatis veniae,
Hortus es deliciarum,
Amoris et clementiae,
Tu iuvatrix prophetarum,
Tu es regina gloriac.
4. Tu es virga veritatis,
Tu es virga floris florum,
Digna tu virginitatis,
Virga tu virtutum morum,
Tu es virga caritatis,
Tu regina es caelorum.
5. Virga Iesse [iam] floruit
Frondesque fructum germinans,
Nostramque mortem abstulit
Vitam iam nostram reparans,
Pacemque vitam tribuit,
Nos claritate luminans.
6. Mater alma, tu regina,
Tu cunctorum es iuvatrix,
Tu caelestis, tu divina,
Tu nostrorum es amatrix,
Nobis aurem tu inclina,
Tu sis nostra mediatrix.

Nota: M id est mater, a id est alma, r id est regina, i id est iuvatrix,
a id est amatrix hominum.

46. Hymnus alius super eadem.

1. Fuisti ab initio
Sancta, virgo, tu creata,
Tu quidem sine vitio,
Semper tu sanctificata,
Cum simus in iudicio,
Ad defensam sis parata.
2. Tu, virgo, sine macula,
Tu casta, prudens, sapiens,
Firmata ante saecula,
Tu fortis, dulcis, patiens,
Tu virtus et miracula,
Suavitatem hauriens.
3. Tu [es] virgo ante partum,
Tu parens sanctum filium,
Tu et virgo es post partum,
Tu castitatis liliium,
Tu dedisti nobis cantum
Solutisque consilium.
4. Gaude, virgo gloriosa,
In patre et in filio,
Tu prae cunctis fructuosa,
Sis nobis in auxilio,
Tu suavis, odorosa
In castitatis lilio.
5. Tu divinitus humana,
Super omnes gratiosa,
Tu medela nobis sana
Et oliva speciosa,
Quasi stella tramontana
Odoriferaque rosa.
6. Tu peperisti filium,
Christum, sanctum, regem, ducem,
Floremque fructum, liliium
Et in mundo veram lucem,
Recepimus auxilium
Et, cum hic suscepit crucem.

7. Quasi cedrus exaltata
Cupressusque [es] in monte,
Ab initio firmata
Venisti a sacro fonte,
Es in Deo gloriata;
Haec et plura credo sponte.

47. Hymus alius super eadem.

1. Ave, virgo, Dei sponsa,
Ave, virgo, Christi templum,
Ave, virgo, tu es rosa,
Ave, virgo, tu exemplum,
Ave, virgo odorosa,
Tu ave reddens centuplum.	4. In te fructus salutaris
Nos reparans, reficiens,
Tu firmata donis caris
Tu salusque proficiens,
Tu lustrata rebus datis,
Tu lumen indeficiens.
2. Ave, salve, gloriosa,
Tu es nostra luminatrix,
Ave, salve, speciosa,
Tu es nostra mediatrix,
Ave, salve, virtuosa,
Tu es nostra liberatrix.	5. Virgo casta, tu serena,
Et (tu) odor florum omnium,
Tu es gratiarum plena,
Tu vita, salus hominum,
Tu suavis et amoena
Laetitiaque gaudium.
3. Tu salus, tu mirabilis,
Prae cunctis inter feminas,
Dilecta tu amabilis,
Tu habes omnes gratias,
Tu sancta, tu laudabilis,
Da lucem, tolle tenebras.	6. Tu virgo serenissima,
Tu regina es caelorum,
Tu casta, honestissima,
Tu es gloria sanctorum,
Tu domina dignissima,
Tu iuvatrix es cunctorum.
7. Tu virgini sanctissimae
Esto servus et devotus,
Ei supplica piissime,
Esto mundus atque lotus,
Ut impetret certissime,
Tu a se non sis remotus.

48. Hymnus ad beatam virgiuem Mariam.

1. Ave, virgo singularis,
Tu ave, stella oriens,
Ave, virgo, stella maris,
Tu ave, lux non occidens,
Ave, stella salutaris,
Tu ave, vitam porrigens.	3. Ave, virgo, in odore,
Tu ave, sacratissima,
Ave, virgo, in honore,
Tu ave, potentissima,
Ave, virgo, in amore,
Tu ave, splendidissima.
2. Ave tu, quae lucidaris,
Tu ave, nunquam moriens,
Ave tu, quae coronaris,
Nostra vincula dissolvens,
Ave, pie movearis,
Ut salvet nos omnipotens.	4. Ave, virgo, in favore
Tu aveque, dignissima,
Ave[que] tu in splendore
Tu aveque, clarissima,
Esto coram salvatore
Pro nobis tu piissima.

5. Tu Christi habitaculum
Et tu Dominum portasti,
Tu vitaeque spiraculum
Et tu populum salvasti,
Tu facisque miraculum
Et nos luce coronasti. | 6. Tu sanctum es cenaculum
Et tu vitam praeparasti,
Tu daemonis obstaculum
Et tu eum suffocasti,
Tu obtulisti baculum
Et nos (a) malo liberasti. |
|--|---|

49. Hymnus alius de eadem.

1. Ave, virgo tu beata,
Tu ave, mundo dominans,
Ave, tu glorificata,
Tu ave, mundum luminans,
Ave, tu sanctificata,
Tu ave, sanctos roborans.	4. In te partus luminosus,
Tu es semen veritatis,
In te Christus odorosus,
Tu es lignum sanctitatis,
In te sanctus, vigorosus,
Tu es radix honestatis,
In te actus religiosus,
Vos pro nobis assistatis.
2. Ave, tu iam coronata,
Tu ave, fama resonans,
Aveque, tu exaltata,
Tu ave, fructum germinans,
Ave, tu nimis laudata,
Tu aveque vivificans,
Ave, sancta tu creata,
Tu ave, sis nos liberans.	5. Iuva praegnantes feminas,
Ut non in partu pereant,
Eas clamantes audias,
Partum perfectum habeant,
Tu eas salvas facias,
Ut ad salutem veniant.
3. Virgo, hortus tu conclusus,
Ave, rosa caritatis,
In te mansit gloriosus,
(Tu) viola humilitatis,
In te fuit graciosus,
Lilium es castitatis,
In te Christus virtuosus,
Radix tu virginitalis.	6. Da portum navigantibus,
Eis aufer tempestates,
Succurre proclamantibus,
Eis tolle gravitates,
Sis salus infirmantibus,
Monstra tuas dignitates.

7. Defende nos a fulgore,
Non moriamur subito,
Non pereamus flumine,
Simus in statu inclito,
Nos tu iucunda lumine,
Stemus in tuo gaudio.

50. Hymnus de ecclesia sancta Dei,
quae est in figura beatae Mariae virginis, matris Christi.

1. Ecclesia fidelium
Constat aula Dei sancta,
Est castitatis lilium
Et ministrans sacramenta,
Est alma mater omnium
Docens sancta documenta. | 2. Est conditivum oleum
Praebensque medicamenta,
Est arbor fructus, folium,
Cuncta ferens alimenta,
Est haec in sede speculum
Praestans quidem firmamentum. |
|---|--|

3. Ovile sanctum ovium,
In quo Dei ornamenta,
Non claudit ipsa gremium,
Redi ipsam tuque canta,
Reducit ipsa devium,
Radix fideique planta.

4. Haec reddit lucis praemium
Odoris dans aromata
Dat nobisque consilium,
Ut vitemus nocumenta,
Fidelium consortium
Et dat fidis monumenta.

51. Hymnus alius de ecclesia sancta Dei.

1. Ecclesia, fulgoribus
Es insignita luminis,
Es semper in odoribus
Ad salutem hominis
Lucescisque pastoribus,
Regentibusque dominis.

2. Ecclesia exuberans,
Tu servas aequitatem,
Tu es in orbe militans
Tenens recte veritatem,
Non es in iure claudicans,
Cunctis reddis claritatem.

3. Tu magistra, alma mater,
Tu in mundo militas,
Tu cunctorum locus sacer,
Fideles tu nobilitas
Ac in te quiescit pater,
Tu mundi maior dignitas.

1, 4 fehlt eine Silbe am Vers. — 1, 5 Lucescisque. — 2, 4 und 3, 2 fehlen je eine Silbe.

52. Hymnus de sancto papa, domino mundi huius.

Est papa summus pontifex,
Pastor, paterque monarcha,
Summi Dei vices gerens,
Radix fideique arca.

Est in terra eius sedes
Pura, sanctaque intacta,

5. Hic in terra nobis lucens,
Ipse summus patriarcha,
Hic dominus nos protegens,
Omnes sumus eius planta.

15. Est in terra iusta solvens,
Sancte retinet retenta,
Fidem sanctam hic defendens,
Videaris quem in pascha,
Iam quilibet sit paenitens

10. Clave non errante sancta,
Ipse rector nobis clemens
Remittendo hic peccata.

20. Ipse portas navis, barca
Ad salutem nos conducens;
Fides nostra non sit laxa;
Qui non credit, iam est demens,
Eius anima deiecta.

53. Hymnus alius de papa.

1. O papa sancte, prospice,
Ne oves tuae pereant,
Tu, pater, rex, intellege,
Ne servi tui corruant,
Tu omni posse perfice,
Ut infideles redeant,
Tu curaue catholice,
Ne servi tui doleant.

2. Tu memor sis Italiae,
In qua se fidi trucidant,
Tu lucem tuam porrige,
Virtutes tuae luceant,
Tu infideles comprime,
Ut tibi corde pareant,
Tuque superbos contere,
Ut non cervices erigant.

3. Tu iam fideles respice
Et hos, qui se humiliant,
Per te pellantur tenebrae,
Lucemque omnes videant,
Videntur hi, quem laedere
Cum possunt, hic non liberant,
Videntur male gerere,
Qui bonum hic non properant. | 4. Videntur Deum quaerere
Hi, qui malis obviant,
Intellegentur ruere,
Qui a virtute deviant,
Nobilitas ignoscere,
Sed vilitas, qui vendicant,
Creduntur caelum scandere,
Qui Deum hic glorificant. |
|---|---|

3, 6 hi quem. — 3, 8 hi non. — 4, 2 fehlt eine Silbe. — 4, 8 Deum hi.

54. Hymnus de sancto Benedicto, praesente papa.

1. Tu, sancte Benedicte,
Tu papa duodecimus,
Tuum posse totum mitte,
Ut crescat fides melius,
Tu promissa serva stricte,
Tu quaeras hoc attentius.	6. Qui obviare desinit
Illatis facinoribus,
Altissimi non meminit,
Non manet in honoribus,
Et hic, qui corde arguit,
Replebitur muneribus.
2. Romae, ubi sedes sancta,
Digneris te reducere,
Ibi cunctis fidem canta,
Tu malos cura vertere,
Exstirpetur mala planta,
Qui cupit fidem laedere.	7. Tu, sancte summus pontifex,
Tuque geris alba signa,
Tu super omnes locuplex,
In te virtus omnis digna,
Tu regni Dei particeps
Tuque caritas benigna.
3. Fides tua exaltetur,
Omnis vivens sit adiutor,
Infidelis conculcetur,
Et exurgat sanctus rigor,
Fides sancta dominetur,
Infidelis cesset vigor.	8. Mundus fide dealbetur
Clarescat[que] per speculum,
Per te fortiter pugnetur,
Ut regas totum saeculum,
Tua virtus dominetur,
Laudetur in perpetuum,
Tua sanctitas dignetur
Absolvere me servulum.
4. Fides sancta, orthodoxa
In toto mundo fulgeat,
Via cesset tenebrosa,
Quae iam a Deo deviat,
Tua fides odorosa
Errores cunctos revocat.	9. Candida signa indicant,
Ut tempus sit victoriae,
Tui fideles incitant,
Ut tibi sit memoriae,
Ut infideles redeant
Ad regem summae gloriae.
5. Qui non pugnat ad virtutes,
Hic incidit in vitium,
Qui reducit ad salutes,
Est optimum indicium,
Qui non delet posse lites,
Non gerit hic officium.	10. Cum tempus acceptabile
Dat Deus aut accidit,
Sumatur id amabile,
Beatus vir, qui accipit,
Nam tempus est mutabile,
Imprudens est, qui negligit.

1, 1 und 10, 2 fehlt eine Silbe am Verse; lies hier: Dominus oder sive?

55. Hymnus de apostolis.

1. Sal terrae sunt discipuli,
Ut cum eo saliretur,
Et apostoli lux mundi,
Orbis iam luminaretur,
In fide hi clarissimi,
Ut per eos crederetur.	4. Est apostolorum princeps
Nam a Deo Petrus sanctus,
Hic papa, summus pontifex,
Sibi primo maior mantus,
Paradisi tenet claves,
Ubi vita semper cantus.
2. Totum mundum circu[i]erunt
Sancto spiritu repleti,
Fidem hi praedicaverunt,
Inimici sunt deleti,
Infideles redixerunt
Expugnantes corde laeti.	5. Lucent ipsorum opera,
Et patent haec hominibus,
Corde sumentes proelia
Habentur pro martyribus,
Morti ponentes corpora,
Ut salus esset gentibus,
Fuerunt hi candelabra
Praeposita luminibus.
3. Nam fuerunt hi constantes
Ac in fide corde fortes,
Iesum Christum praedicantes
Virtutum[que] hi consortes
Inimicosque prostrantes,
Non timentes mortis sortes.	6. Digni sunt, ut honorentur,
Et felix sit memoria,
Horum festa celebrentur,
Fuerunt in victoria,

Hi a cunctis venerentur
In fama, laude, gloria.

56. Hymnus de sacerdotibus.

1. Ordo iam sacerdotalis
Fuit his a Deo factus,
Haec dicit [lex] decretalis:
Tu sis dignus bene actus,
Deo sis spiritualis
Et non sis ad malum iactus.	4. Non valet quisquam regere,
Si eius vita spernitur,
Si solet saepe fallere,
Hic bonus non praesumitur,
Qui studet bene facere,
Doctrina eius capitur.
2. Te ipsum primo corrigas,
Da inde magisterium,
Sed cave, ne te neglegas,
Incurris improprium,
Doctrinas apostolicas
Da servaque mysterium.	5. Quis positus, ut corrigan,
Si fallit, hic contemnitur,
Non relevat, si doceat,
Cum male certe geritur,
Doctrinam ille porrigat,
Qui bonus vere cernitur.
3. Tu vicarius es Christi,
Vices gerens tu in terris,
Serva tu, quod promisisti,
Sis honestusque fidelis,
Sanctus es, si tu fecisti,
Quae mandavit rex caelestis.	6. Tu sacrificas ad Deum
Et tu celebras divina,
Tu sanctificasque reum,
Tu geris[que] Dei signa,
Tua cura circa eum
Sit acceptaque benigna.

7. Regimini praepositus
Debet populos docere,
Debet esse primo doctus
Postque alios monere,
Alias, si est indoctus,
Non debet hic [sic] manere. | 8. Sit sacerdos bene lotus
(In) beata conscientia,
Vivat mundo corde totus,
In eo sit scientia,
Sit in bono certe notus,
Ut regat sapientia. |
|--|---|

1, 2 his. — 6, 3 Deum. — 6, 5 eum. — 7, 6 fehlt eine Silbe.

57. Hymnus de martyre.

1. Sunt sancti quidem martyres,
Qui passi sunt martyrium,
Sunt caelique participes
Per Iesum Christum filium,
Fuerunt corde bellices,
Sumentes iure proelium.	5. Non habet quis victoriam,
Si non pugnat hic constanter,
Nec habet ipse gloriam,
Si non vincit hic laetanter,
Non retinet memoriam,
Si iam perit hic instanter.
2. Fuit ipsis verus amor
Seu motus caritatis
Et in eis ignis ardor
Et defensor veritatis,
Nam cessavit mortis pavor
Disponentes cruciatis.	6. Nam primum est martyrium
Pro fide mortis passio,
Secundum est martyrium
Iniuriae remissio,
Sed tertium martyrium
Iam proximi compassio.
3. Sunt in caelo coronati,
Exsultant in laetitia,
Ibi manent honorati
Et sunt in Dei gratia,
Iubilantes, consolati
In nobili militia.	7. Vobis status militaris
Contra hostes proeliando,
Vobis ordo regularis
Corrigendo, praedicando,
Vobis amor parentalis,
Vos pro Deo moriendo.
4. Qui fidelis est pugnator
Pro iustitiaque iure,
Manet ipse triumphator,
Sed disponens bonae curae
Deus eius munerator,
Si iam gerit ipse pure.	8. Vos fuistis proeliati
Habentes vos victoriam,
Estis primo coronati
Habentes Dei gloriam,
Estis semper honorati
Per canticam memoriam.

58. Hymnus de virgine et casto.

1. (O) mirabilis virginitas,
Quam virtuosa cernitur,
Laudabilisque castitas,
Quam gratiosa redditur!
Honestaque iugalitas
Ex filiis diligitur. | 2. Virgo aurum ut perfectum,
Ipsa quasi sol resplendet,
Argentum casta electum,
Ipsa quasi luna fulget,
Iugalitas [est] ut ferrum,
Quae prolem suam generet. |
|---|---|

3. Hi quasi sunt angelici
In caelo cum deliciis,
In gloria domestici
Fuerunt absque vitiis,
In paradiso cantici
Cum maximis laetitiis.

4. Hi voce incessabili
Canuntque Deo iubilant,
In cantu peramabili
Ipsi Deum sanctum laudant
Virtuteque mirabili
Altissimum glorificant.

5. Quam nobilis virginitas,
Qua odorque munditia,
Quam virtuosa castitas,
Qua victor, qua victoria,
Quam commendanda parcitas,
Qua venit continentia.

59. Hymnus de doctore.

1. Doctor iste veneretur
A cunctis in ecclesia,
Eius festum celebretur,
In nostra sit memoria,
A fidelibus ametur,
Hic dignus laude, gloria.

2. Doctus doctrinam docuit
Sacras scripturas luminans,
Ex eo fides claruit
Ipsamque sanctus reparans,
Quod ipse constans statuit,
Tenetur iure consonans.

3. Fuit hic in vita sanctus
Et totus hic catholicus
Ac dilectus eius cantus,
Fuit docendo validus,
Est in caelo eius mantus,
Et factus est angelicus.

60. Hymnus de confessore.

1. Sanctus iste confessor
Domini sacratus
Doctrinaeque professor,
Prudens, moderatus,
Sollemnis praedicator,
Satis Deo gratus.

3. Peccatores arguit
Malos increpando,
Ipse bonis adnuit
Malis obviando,
Deo patri paruit
Fidos relevando.

2. Hic devios reduxit,
Bonos confortavit,
Hic contritis indulsit,
Ipsos confirmavit,
Peccantibus iniunxit,
Vitam renovavit.

4. Namque Deum amavit
Ipsumque dilexit
Ac moribus ornavit,
Humilem respexit,
Honore coronavit,
Gloriam porrexit.

61. Hymnus de regularibus et imprimis religiosis.

1. Vos, abbatesque priores,
Vos, monachique fratres,
Sitis pacis amatores
In unumque claustrales,
Sitis luce clariores,
Vos castae moniales.
2. Dum iucundi permanetis
Estis vosque iuvenes,
Vos servire procuretis
Sustinentes inopes,
Viam rectam praeparetis,
Sitis corde nobiles.
3. Est nimis virtus iuvenum
Deo acceptabilis,
Magis quam virtus senum
Deo est amabilis,
Qui se reducit devium,
Satis est laudabilis.
4. Servate vestram regulam
In sancta honestate,
Pellentes vanam gloriam
Ad Deum vos vacate,
Dat Deus vobis gratiam
In sancta caritate.
5. Terrena vos despicit
Servateque promissa,
Non sitis vos apostatae,
Implete vos commissa,
Vos in divinis agite,
Ut sitis digni missa.
6. Estis facti regulares
Vos Deo disponentes,
Praedicate populares,
Sint Deo servientes,
Sitis casti singulares
Honesteque gerentes.
7. Regulares ordinati
Sunt, ut regant alios,
Sint doctrina praedotati,
Ut reducant devios,
Submittant [se] sanctitati
Doceantque populos.
8. Odibilis apostata
Et damnandus creditur
Laudabilisque regula,
Si honeste geritur,
In ea vox angelica,
Dei laus canitur.
9. Divina suavissima,
Terrena sunt amara,
Superna perfectissima
Mundanaque caduca,
Caelestia clarissima,
Praesentia non clara.
10. Vos Deo vota reddite
Velitis oboedire,
Divina vos diligite
Timentes casum irae,
Vos in amore gerite,
Nolite vos abire.
11. Nam si regulam servatis
Gerentes vos prudenter
Et si Deum vos amatis
Curantes diligenter,
Vosmetipsos honoratis
Manentes congaudenter.
12. Vos Dominum diligite,
Vos sectantes semitas,
In luce Dei pergite
Dimittentes tenebras,
A Domino vos petite,
(Qui) praebet vobis gratias.

62. Hymnus super eodem.

1. Religio solacium
Animique requies,
Aedificans palatium,
Cuius pulchra species,
Confirmans longum spatium,
Ubi est meridies.	6. Stetis vos in caritate
Legeque altissimi,
Sitis vos in honestate,
Virtute purissimi,
Stetis vos in unitate,
In amore proximi.
2. Sitis Deo dedicati
Vos Deo disponentes
Et non sitis retro dati
Promissa dimittentes,
Oboedite vestro patri,
Vos eritis regnantes.	7. In personis quid fundamus,
Quae cito moriuntur?
Res mundanas quid amamus,
Quae cito disperguntur?
Res divinas nos quaeramus,
Quae nunquam dissolvuntur.
3. Cruciantur satis magis
In mundo saeculares,
Nulla vobis cura gravis,
Qui estis regulares,
Involuti cunctis pravis
Viventes populares.	8. Ista terrena transeunt
Quasi aqua fluminis,
Cito mundana pereunt,
Perit caro hominis;
Nunquam divina finiunt,
Sunt in caelo luminis.
4. Habebitis vos requiem,
Quietem vos habetis,
Vitate vos perniciem
Gerentes, ut debetis,
Videbitis vos faciem
Dei omnipotentis.	9. Quid in cordibus dolemus,
Si mortem praeparamus,
Quid mundanis nos gaudemus,
Terrena quid amamus?
Ea quidem nos perdemus,
Est mors, ut quiescamus.
5. Quasi vos religiosi
Angelici in terra,
Sitis digni, virtuosii,
Conclusi pacis serra,
Sitis luce luminosi,
Remoti vos a guerra.	10. Dierum longitudinem
Deus nos adimpleat,
In cunctis fortitudinem
Deus nobis tribuat,
Nos ad beatitudinem
Deus omnes dirigat.

7, 2 Quia cito. — 7, 4 Quia cito. — 9, 3 Quod.

63. Hymnus de Sanctis.

1. Salvete, cuncti sancti,
Qui vos Deo servivistis,
Estis vos in re constanti,
Vos mundana reliquistis,
Estis servi Dei tanti,
Regnum Dei perquisistis. | 2. Deus laborum praemia
Det vobis laborantibus
Et det aeterna gaudia
Hic eum proclamantibus,
Superna Deus praedia
Hic tribuat amantibus. |
|--|---|

3. Non erit sine praemio,
Hic qui corde Deo servit,
In Dei manet gremio,
Hic latenter qui proserpit,
Laetabitur in gaudio
Bonus, hic qui bene cernit.	5. Vos in vita sempiterna
Estis vere coronati,
Possidetis sancta regna
Et ad prandium vocati,
Vobis lucet lux aeterna,
Estis luce iucundati.
4. Homo, hic qui non laborat,
Dignus est, ut non manducet,
Et ad Deum qui non orat,
Nulla virtus sibi lucet,
Et qui Deum non implorat,
Eum Deus non conducet.	6. Habuistis intellectum,
Ut vos Deum amaretis,
Reliquistis vos desertum,
Ut terrena laxaretis,
Voluistis vos effectum,
Ut vos Deum videretis.

3, 6 his qui bene.

64. Hymnus de eisdem.

1. Quid faciamus (nos) miseri,
Nos terrenis involuti,
Et fecimus nos miseri
Inter res mundanas luti?
Nos comparamur anseri,
Vana sumus nos locuti.	4. Centuplum accipientes
Vos, sancti qui [hic] fuistis,
Regnum sanctum vos habetis
Et pro his, quae vos fecistis,
Et in caelo vos manetis,
Quia vana desepistis.
2. Quid prodest ergo homini
Si [hunc] mundum hic lucratur?
Si non est servus Domini,
Hic a Deo deseretur,
Salus tradatur semini,
Cui Deus hic dignetur.	5. Digni estis commendari
Et vos honorem consequi,
Digni estis munerari,
Non potest vos quis persequi,
Digni estis vos amari,
Nos vos debemus prosequi.
3. Per bona temporalia
Non aeterna dimittamus,
Quaeramus nos caelestia
Et terrena dispernamus,
Caduca sunt terrestria,
Nos in caelum ascendamus.	6. Lumen aeternum luceat,
Sit semper vobis requies,
Vobisque cunctis fulgeat
Christi resplendens facies,
Peccantibus indulgeat
Nostra salvetur acies.

7. Velitis intercedere
Et ad Deum exorare,
Dignetur nos dirigere
Et a malis nos mundare,
Possimus ad vos pergere
Et ad caelum remeare.

65. Hymnus de anima et spiritu.

1. Est a Deo creatura
Facta anima in caelis,
Gratiosa, sancta, pura
Ipsaque spiritualis,
Est in caelum reditura,
Ipsa manet immortalis.	3. Iam anima si permanet
Mundaque purificata,
Scientiam suscipiet,
Et si est sanctificata,
Nam ipsa bene faciet,
Si virtutibus ornata.
2. Sapientia non intrat
In animam malevolam,
Sed intellectus penetrat
Per animam benevolam,
Transire non desiderat
Per animam maliloquam.	4. Sit mundus tuus spiritus,
Hic a Deo inspiratur,
Nam venit ipse caelitus,
Ut ad Deum revertatur,
Fu[gi]at peccata penitus,
Ut a Deo diligatur.
5. Ad Dominum nos nascimur
Et ad eum redeamus,
Per Dominum salvabimur
Et in ipso quiescamus,
Si ad peccata labimur,
Nos a Deo separamus.

66. Hymnus alius de fide.

O fides, tu firmissima,
Tu totum mundum roboras,
O fides, tu altissima,
Nam tu homines exaltas.	O fides, tu iustissima,
Tu nos ad caelum dirigas,
5. O fides nobilissima,
Tu homines nobilitas,
O fides potentissima,
Tu homines iustificas.
O fides, tu carissima,	15. O fides, tu latissima,
Nos virtuosos facias.
O fides, tu verissima,
Tu populos verificas,
O fides, tu sanctissima,
10. Tu totum orbem luminas,
O fides iucundissima,
Tu populos laetificas.	20. Tu nos fideles protegas.
O fides, tu gratissima,
Tu omnes salvos facias,
O fides perfectissima,
Nobiscum semper maneas.

67. Hymnus de contemplativis virtutibus.

1. Sunt fides spesque caritas,
Quibus Deo contemplamur,
In ipsis virtus, sanctitas,
Qua nos fidi coronamur,
In eis lumen, claritas.
Qua certe nos salva[bi]mur. | 2. Tu, fidelis, serva fidem,
Est in Deo fundamentum,
Firmam retine tu, idem
Tibi erit nutrimentum,
Recte prospice tu quidem,
Et in Deo firmamentum. |
|--|--|

3. Debes esse tu fidelis,
Fidem serva tu constanter,
Non salvatar infidelis
Et qui gerit inconstanter,
Non manebis tu crudelis,
Geras pieque laetanter.
4. Geramus nos fiduciam,
Quod Deus est misericors,
Pellamus nos versutiam,
Homo quilibet sit concors,
Quaeramus nos astutiam,
Sancta simus una cohors.
5. Nostra sit fides integra
Et non sit diminutio,
Fides sit nostra intima
Et non sit simulatio,
Sit nostra fides propria,
A corde sit dilectio.
6. In te, Domine, speravi
Non confundar in aeternum,
Quia semper te clamavi,
Me non trades in infernum,
Ad te oculos levavi,
Dabis bonum sempiternum.
7. Tu spera in altissimo,
Ipse est amicus solus,
In ipsoque firmissimo
Durat omnes dulcis bolus,
In homine brevissimo
Manet semper certe dolus.

68. Hymnus de caritate.

1. Est virtus summa caritas,
Ipsa manet summum bonum,
Virtutum vera claritas
Est ipsa [et] amplum donum,
Est gaudium, hilaritas,
Ipsa cantat Dei sonum.
2. Non aemulatur caritas
Et quid perperam non gerit,
In ipsaque fraternitas
Discordiamque [re]pellit,
In ea manet sanctitas
Ipsa neminemque laedit.
3. Deum semper contemplemur,
Ipsum semper nos timentes,
Dei semper memoremur,
De peccatis simus flentes,
Deo nos humiliemur
A peccatis recedentes.
4. Si nos fratrem condemnamus
Vel eius mala prodimus,
Nosmetipsos iudicamus
Et iudicari petimus,
Nam, si fratres nos amamus,
Metipsos nos diligimus.
5. Nobis iam remetietur
Mensura, qua nos dedimus,
Nobisque retribuetur,
Ut nostro fratri dedimus,
Dignum est, ut quis salvetur,
Si fuit amor proximus.
6. Caritatem serva, tene
Ad Deum[que] et ad fratres,
Tuae radices ac venae
Semper sint ad Dei laudes,
Non [est] sine metu poenae
Laedens filios vel patres.
7. Fertur caritas perfecta
Amor ad Deum ac fratrem,
Ipsa pura, simplex, recta,
Tenens quippe veritatem,
Est amabilis, directa
Et expellit vanitatem.
8. Qui non habet caritatem,
Hic videtur nil habere,
Iam non habet claritatem
Hic ad Deum comparere,
Ipsa parit veritatem
Quaerens Deum retinere.

9. Caritas est [et] humilis,
Ipsa neminemque lædit,
Est dulcisque flectibilis
Hæc nobiliterque gerit,
Est lataque amabilis,
Ea sanctitatem quaerit.
10. In caritate permanens
Hic in Deo commoratur,
In ipso est omnipotens
Et in eo contemplatur,
Est ipsa virtus praevalens,
Sine qua nemo salvatur.

69. Hymnus de caritate et elemosyna.

1. Quid valet cena, prandium,
Si non est ibi caritas,
Si non est amor pauperum
Et inopum benignitas?
Iam non est ibi gaudium,
Si non est illic largitas.
2. Carissime, quid sanctius,
Quam dare indigentibus,
Et quid in mundo amplius
Vestire nudum vestibus,
Quid pretiosum, carius,
Quam consolari fientibus?
3. Dum tu consistis iuvenis
Et tu iucundus permanes,
Beatus es, si subvenis
Et sublevas tu inopes,
Sis semper mitis, humilis,
Tu ad salutem venies.
4. Tu pauperes ne conteras
Vel miseros ne affigas,
Non sit robusta facies,
Eos placatus audias,
Per te sit eis requies,
Sibi largiri facias.
5. In circuitu oculos
Iam leva tu, carissime,
Despicias tu populos,
Congemunt amarissime,
Tu ama Dei servulos
Et gere clementissime.
6. Quod temporale, perditur
Et quasi nubes vanuit,
Quod in divinis geritur,
Altissimo complacuit,
Beatus vir, qui sequitur
Supernaque non despicit.

4, 5 es requies. — 6, 1 Quid.

70. Hymnus alius super eodem.

1. Deum amore diligas,
Eius serva tu mandata,
Deum subiecte timeas,
Et sit anima mundata,
Tu fratrem non abicias,
Sed sit caritas beata.
2. Non iudices tu proximum
Nec eius mala detegas,
Sed ipsum ama nimium
Fratremque fide protegas,
Da sibi que praesidium,
Sicut te ipsum diligas.
3. Non eget, qui dat pauperi,
Qui seminat, recolligit,
Lucretur, qui dat inopi,
Beatus vir, qui subvenit,
Et hic adhaeret lumini,
Qui litem fratris dirimit.
4. Caritatem habeamus
Deum nostrum diligentes,
Deum sanctum timeamus,
Simus proximum amantes,
Nos ad Deum redeamus
Paenitentiam agentes.

5. Manet caritas perfecta
In corde ac in labiis,
Sit intentioque recta
In actu boni operis,
Sit dilectio dilecta
In proximi suffragiis. | 6. In caelo est hilaritas,
Cantusque semper canitur,
In ipso, qui est claritas,
Caelum virtute scanditur,
In terris est adversitas,
Dolorque labor nascitur. |
|--|---|

71. Hymnus super eodem.

1. Quid fundas in terrestribus,
Quid in homine confidis?
Iam vana in hominibus,
Omnis homo lutum, cinis;
Adhaereas caelestibus,
Ubi felix tuus sinus.	4. Tu gaude cum gaudentibus
Honestatem retinendo,
Et fleas tu cum flentibus
Tu virtutes prosequendo,
Servire cura gentibus
Semper Deum contemplando.
2. Non seminans non colligit,
Recolligit, qui seminat,
Non prudens est, qui negligit,
Sed prudens est, qui vigilat,
Non cautus est, qui desinit,
Astutus est, qui festinat.	5. Si bene quis intellegit,
De omnibus se praeparat,
Qui Deum timet, diligit,
Credo, quod nunquam corrumpat,
Ille virtutes meruit,
Qui non servire deviat.
3. Quam animi nobilitas
Fratrem fratri indulgere,
Quam nobilis est pietas
Fratrem fratri subvenire,
Quam gratiosa caritas
Ad virtutes quos docere!	6. Dum tu iucundus permanes
Et tu vivis laetabunde,
Cum tua laeta facies,
Geras inopi abunde,
Beatus es, si paries,
Deo nostro tu iucunde.

5, 2 Lies: se separat?

72. Hymnus de cogitatione et regimine.

1. Mortem nos imaginemur
Nostrum obitum putantes,
Semper Deum contemplemur
Ipsam corde nos amantes,
Nostri finis memoremur
Nos peccata relaxantes.	3. Nam qui se stare aestimat
Vel putat semper vivere,
In vanum ipse cogitat,
Nam potest mori, ruere,
Si ipsum quis intellegat
Et nolit se negligere.
2. Nam venit infortunium,
Et mors insultat subito,
Non recipit consilium;
O quam tremesco, dubito!
Quis ruit in iudicium
Bonum vel malum, nescio.	4. Nemo valet praevidere,
Quis casus sibi accidat,
Nemo potest continere,
Quod in delictum incidat,
Deum debet quis timere
Et proximum hic diligat.

5. Est unica defensio,
Ut nos Deum diligamus,
Sit orisque confessio,
A peccatis recedamus,
Sit cordisque contritio,
Et nos fratri dimittamus. | 6. Ista corde nos gerentes,
Deus nobis miseretur,
Haec in corde affectantes,
Nobis cunctis indulgetur,
Sed si sumus omittentes,
Nobis poena tribuetur. |
|--|---|

2, 3 concilium. — 3, 1 extimat. — 4, 1 providere.

76. Hymnus de coniunctivis virtutibus.

1. Humilitatem respicit
Supernus Deus maximus,
Hic humilesque diligit
Et amat, potentissimus
Superbos ipse deprimit,
Confundens hos sanctissimus.	5. Tu considera praelate
Et distribue tu fructus
Ac intellege tu late,
Non vis ruere tu subtus,
Et non vives delicate
Nec a daemone sis ductus.
2. Est humilitas magistra
Sapientiae, virtutis,
Hoc in corde tu registra,
Regnat humilisque mitis,
Lege saepe in psalmista,
Non manebis auctor litis.	6. Deo tuo redde votum
Et observa tu promissa,
Quod tu debes, redde totum
Cunctis horis et in missa,
Hoc est certum atque notum,
Quod tu cogaris ad ipsa.
3. Mansuetus est patiens
Ipse humilisque mentis,
Iniuriam non faciens
Manet immemor laedentis,
Est hic ad Deum rediens
Et amator bonae gentis.	7. Quam potens est humilitas,
Quae prostrat iam superbiam,
Quam honoranda puritas,
Quae pellit immunditiam,
Quam sancta est humanitas,
Quae proximo dat veniam!
4. Purus esto, non tu fictus
Et deferens munditiam,
Tu mendax non sis [nec] pictus,
Tu retine fiduciam,
Tu legaliter sis dictus
Et geres tu constantiam.	8. Ad Dominum nos nascimur
Et ad ipsum redeamus,
Per Dominum salvabimur
Et in eo quiescamus,
Si ad peccata labimur,
Nos a Deo separamus.

9. Nam hominis humilitas
Altissimo quem subicit,
Et cordis mundi puritas
Nam altissimo quem iungit,
Ac ex amore caritas
Nam altissimo quem unit.

4, 3 mendas.

74. Hymnus de timore Domini.

1. Dat vitam timor Domini
Et donat sapientiam,
Dat intellectum homini,
Illuminat scientiam,
Potentiam dat semini,
Dat pacemque clementiam.
2. Est timor Dei gaudium
In eoque iucunditas,
Dat ipse bonum prandium,
In ipsoque sobrietas
Ex eoque solacium,
Repellitur calamitas.
3. Timens Deum nunquam ruit
Ipse manetque constanter,
Non tristatur neque luit,
Namque gerit hic laetanter,
Ipse erit, est et fuit,
In statu [est] congaudenter.
4. Hic timor est humilitas,
In qua Deo serviamus,
Hic timor mundi puritas,
In qua Deo placeamus,
Mansuetudo, sanctitas,
In qua caelum ascendamus.
5. Hic timor et prudentia,
Ex qua nos consideramus,
Hic timor temperantia,
In qua nos contineamus,
Constantia, iustitia,
Per quam fratri ius reddamus.
6. Domus nostra subvertetur,
Si non sumus in timore,
Gressus noster dirigetur,
Si nos sumus in amore,
Actus noster diligetur,
Si nos sumus in labore.
7. Si deest timor Domini
Et nobis hic non permanet,
Non adhaeremus lumini,
Sed lumen nobis desinet,
Flectamur Dei nomini,
Defendet nos, custodiet.
8. Nam timentes Deum sanctum
Erunt sanctique beati,
Diligentes Dei cantum
Erunt hi glorificati,
Adhaerentes Deo tantum
Satis erunt hi laetati.
9. Dat Deus se timentibus
Omnem escamque virtutem,
Dat ipse diligentibus
Bonum statumque salutem
Largiturque petentibus,
Aufert illis servitatem.
10. Potens erit semen horum
Divitiisque gloria
Regnatque virtute morum
Ac erit in memoria,
Felix erit vita quorum,
Laetabitur per omnia.
11. Hic timor fugat vitium
Et repellit omne crimen
Est ipseque initium
Sapientiaeque limen,
Est ipseque indicium
Ad habendum bonum finem.
12. Nam, nisi te retineas
In altissimi timore
Et nisi Deum diligas
In corde et ex amore,
Necesse est, ut sentias
Te subverti pro dolore.

13. Homo non iustificatur
Nec potest salvus fieri,
Si non certe commoratur
Is in timore Domini;
Summus Deus timeatur,
Sit verus amor proximi.

75. Hymnus de pace et eius virtute.

1. Cuncti pacem inquiramus,
Eam simus nos sequentes
Ac in ipsa quiescamus,
Simus Deum imitantes,
Nostro fratri dimittamus
Ipsum corde diligentes.	4. Deus, gentium salvator,
Suam pacem nobis donat,
Deus pacis est amator,
Semper pacem ipse sonat,
Deus noster est curator,
Nos pacificos coronat.
2. In pace viget caritas
Discordiaque pellitur,
In ea summa caritas,
Et odium confunditur,
In ipsaque tranquillitas,
Quiesque fructus quaeritur.	5. Sunt pacifici beati,
Dei filii vocantur,
Sunt in gaudio locati
Ac in caelo coronantur,
Sunt ad prandium vocati
Ac in requie laetantur.
3. Ex pace est hilaritas
Et gaudium, laetitia,
Ex paceque securitas
Et rerum abundantia
Ex ipsaque fertilitas
Et hominum prudentia.	6. Sine pace non salvatur
Nec homo Deo complacet,
Nec in Deo gloriatur,
Qui non in pace permanet,
Sed qui vult, ut diligatur,
A pace iam non deviet.
7. Dei nostri verbum sanctum
Super pace semper fundat,
Pacis sonat suum cantum,
Ut guerrantes hic confundat,
Pax repellit omnem planctum,
Quaerit pacem, qui non pugnât.

7, 6 Quaeretit pacem.

76. Hymnus alius de pace.

1. Si non amamus Dominum
Et nos Deo non paremus,
Si non amamus proximum
Et amorem non habemus,
Incurrimus in odium
Et in scandalo manemus.	3. Da nobis pacem, Domine,
Amoremque concordiam,
Tu nos in pace protege
Et auferas discordiam,
Cunctorum pacem perface
Da nobisque victoriam.
2. Si Dominum diligimus
Et nos proximum amamus,
In pace Dei erimus;
Opus est, ut quiescamus;
Dat Deus id, quod petimus,
Iustum est, ut attendamus.	4. Pax animi tranquillitas
Et caritatis vinculum,
Pax mentis est serenitas
Amorisque consortium,
Pax cordis est simplicitas
Et vera salus hominum.

5. In Dei viis ambulans
Hic habitat pacifice
Et est in pace militans,
Qui nititur iuridice,
Hic est in pace claudicans,
Qui loquitur sophisticè.
7. Deus solet dissipare
Homines, qui bella volunt,
Deus solet allevare
Homines, qui pacem colunt,
Deus solet hic amare
Homines, qui verum ponunt.
6. Si pacem Dei volumus,
In eius viis ambulamus,
Si Deum nos diligimus,
Nos in pace quiescamus,
Exsultet pax in cordibus,
Nos in caelum ascendamus.
8. Si sumus nos pacifici,
Possidebimus nos terram,
Vocabimur angelici
Nos pellentes omnem guerram,
Laetamur prato cantici
Possidentes fructum, herbam.

9. Deus, nobis cursum mundi
In pace daque tribue;
Sumus Deo nos incedi
Et in amoris requie,
Sint praecincti nostri lumbi,
Custodi nos, sanctissime.

2, 6 ascendamus.

77. Hymnus de condicione humana.

1. Cum animaeque spiritus
Educitur de corpore,
Ascendit hic superius,
Si est purgatus onere,
Sed dum consistit facinus
Hic non laetatur munere.
4. Cum hominis contritio
Apparetque paeniteat
Et oreque confessio
Peccata hincque defleat,
Nam bona est praesumptio,
Ut salutem videat.
2. Dei misericordia
Quidem maior est delictis,
Diffidat ne miseria,
Quia Deus nobis mitis,
Dei petatur venia,
Cuius Deus vena vitis.
5. Non artet se quis nimium,
Sed ante tempus praeparet,
Procuret hic hospitium
Prudenterque consideret,
Ne faciat se devium,
Intellegat, quod desinet.
3. Cum venerit discussio
Gestorum atque operum
Ac ira in officio
Dei reddentis praemium,
Tremisco seu timeo,
Ne damner poena vulnerum.
6. Mors crudelis nulli parcat,
Supervenit in momento,
Cunctos natos ipsa rapit,
Nemo fugit velamento,
Dies finis ipsa claudit,
Omnes artat monumento.

7. Cum solvitur iam spiritus
A vinculoque carcere,
Quiescit a laboribus
Et manet hic in requie,
Recedit ab oneribus
Et gaudet ipse munere.

4, 6 fehlt eine Silbe am Verse; lias: salutare oder salutem quis?

78. Hymnus de prudentia.

1. Quod potes bonum facere,
Operare tu instanter,
Non differas peragere,
Semper gere tu constanter,
Nam solet tempus fallere,
Gerit tristeque laetanter.	4. Reper tas ubi fueris,
Indicaberis pro certo,
In peccato non moreris,
Tu recedes in momento,
Tui finis memor eris,
Recluderis monumento.
2. Iamque differre tollitur
Et id saepe commutatur,
Quis humilis extollitur
Et superbus impugnatur,
Quiescit hic, qui moritur,
Vivensque labori datur.	5. Nescis diem neque horam,
Quando eris recessurus,
Tu damnosam cede moram,
Si peccato es mansurus,
Surge ante tu auroram,
Sis prudenter praevisurus.
3. Non speret quis in homine,
Postquam de mundo obiit,
Vivens se purget onere,
Beatus vir, qui meminit,
Dum manet quis in robore,
Consideret, quod desinit.	6. Dum vivis, bene semina,
Ut possis recolligere,
Tu quaere lucis limina,
Ut videns possis pergere,
Vitabis mala flumina,
Si non vis certe ruere.

7. Non speres tu post obitum,
Ut heres tibi conferat,
Non meminit se monitum
Id exsequi, quod dixerat,
Iam nomen est abolitum
Testantis, qui mandaverat.

1, 1 potens. — 6, 3 lumina.

79. Hymnus de activis virtutibus seu cardinalibus.

1. Esto providusque prudens
Commemorans praeterita
Et praesentia disponens,
Futura videns merita,
Sis vigilans, non dormiens,
Et non sit mens perterrita. | 2. Tu sapienter consulas,
Ne despice consilium,
Consilium tu porrigas,
Da proximo praesidium,
Quod quaeris, fratri facias,
Tu quaere, da subsidium. |
|--|--|

3. Non geras quidquam subito,
Sed tu prudenter consule,
Tu rationem facito,
Moderate fac honeste,
Stes in amore placito,
Tu manebis sine peste.	6. Tu temperatus[que] mane,
Conservans tu modestiam,
Et non bibas tu de mane,
Conserva moderantiam,
Cura vivere tu sane
Repellensque insaniam.
4. Quid non praeparas te armis?
Procura tu hospitium,
Tu succumbes ut inermis
Relinquens praesens spatium,
Cura, ubi salvus eris,
In caelo est solacium.	7. Laudabilis sobrietas
Et commendandus sobrius,
O quam nobilis modestas,
Ut gerat quis honestius!
Ex ea certe sanitas
Et nihil ipsa sanius.
5. Tu bonus esto iuvenis,
Quippe redde senectuti,
Quid perdis, si tu subvenis
Tui proximi saluti?
Tu proximo sis humilis,
Audi tu de limo luti.	8. Quod tibi est applicitum
Usu, casu vel natura,
Id accipe tu licitum,
Mente patere tu pura,
Non geras tu ad libitum,
Sed considera tu iura.

5, 8 Quod perdis. — 7, 5 Ex eo.

80. Hymnus super eodem.

1. Iam homo victor permanet,
Si constans fortis patiens,
Qui patienter sustinet,
Est se felicem faciens,
Iam quis inconstans corruet,
Non regnat quis impatiens.	4. Patientia quem ditat
Et ipsa quem nobilitat,
Patientia quem cibatur
Ipsamque magnificat,
Patientia quem firmat,
Vivificatque prosperat.
2. Esto patiensque fortis,
Et adversis non prostraris,
Casu malo miles fortis
Quidem non commovearis,
Cunctis venit casus mortis,
Quid ex ea tu turbaris?	5. Iustus esto iustitia,
Cunctis redde sua iura,
A te cesset avaritia,
Sit munda tua cura,
Stat iustus in laetitia
Et in sacra praelatura.
3. Patientia quis regnat,
Sine ipsa certe ruit,
Patienter quis se gerat,
Alioquin ipse luit,
Si adversa cuncta ferat,
Nobilibus se innuit.	6. Est iustus in victoria
In fama que laudabili
Felicique memoria
In loco que mirabili,
In sempiterna gloria
In voce que cantabili.

7. Iustus quasi sol fulgebit,
Nam stetit in constantia,
Sibi sancta lux lucebit,
In Dei est praesentia,
Ipse Dominum videbit
In summa sapientia.
8. Tu facito iustitiam,
Cura per legem pergere,
Da bonis tu laetitiam,
Cura peccantes regere,
Tu despice malitiam,
Putata sancte gerere.

9. Accrescit gens iustitia,
Ipsa ditatur populus,
Ea repellit vitia,
Lucetque splendet gentibus,
Fundatur in laetitia,
Gaudet in ipsa Dominus.

1, 1 Nam. — 4, 4 fehlt eine Silbe; lies *Ipsum quoque?* — 5, 1 esto in iustitia. — 5, 3 eine Silbe zu viel; 5, 4 eine zu wenig. Lies: *Ac cesset . . . Et sit munda?*

81. Hymnus alius de prudentia.

1. Tu primo Deum diligas,
Deinde ama proximum,
Tibique fratri facias,
Quod semper sit innoxium,
In cunctis Deum timeas,
Fac utile, non noxium.
2. Non cures tu plus sapere
Vel ultra quam oporteat,
Tu noli plus cognoscere
Vel ultra quam expediat,
Tu velis quaedam fingere,
Id nosce, quod proficiat.
3. In multis tene medium,
Sit tibi semper aequitas,
Vitabis fratris proelium,
Sit tibi sobrietas,
Non inferas tu taedium,
In te sit amor, caritas.
4. In ore sit confessio,
Sit actu paenitentia,
In corde sit contritio,
Quaeraturque clementia,
Re fiat satisfactio,
Haec summa est prudentia.

82. De virtutibus et earum effectu aliquali.

1. Per virtutes seu mores
Intremus nos palatium,
Per cantus atque odores
Quaeramus nos solacium,
Per laudes et honores
Firmemus longum spatium.
2. Fateamur nos peccata
Paenitentiam agentes,
Non sint [et] inveterata,
Simus ea repellentes,
Et sit anima mundata,
Legem simus nos sequentes.
3. Adverte, ne tu odium
Ab inope vel paupere,
Sit amor atque osculum,
Et ipsum cura pascere,
Da cibum atque poculum,
Hoc posse stude facere.
4. Te virtutes atque mores
Sequantur atque socient,
Hi sunt auro digniores
Et te salvari facient,
Ipsi conferunt honores
Et fructum bonum proferunt.

5. Cum in honore permanet
Et homo non intellegit,
Non durat, cito corruet,
Quod seminat, recolligit,
Iumento se assimilet,
Si rationem negliget.
7. Virtutum est discretio
Mater atque intellectus,
In eis est perfectio,
Cessat omnisque defectus,
In ipsis non defectio,
Omnis actus est perfectus.
6. Laus hominisque fama
Cantat praemium virtutis,
Eam semper quaerens ama,
Sis memor tuae salutis,
Deum semper voca, clama,
Fulciaris rebus tutis.
8. Est inpatiens infelix,
Indoctus cito corruens,
Patiens autem est felix
Divitiasque possidens,
Non regnabit quis crudelis,
Est victor omnis patiens.
9. Sis, frater mi, pacificus,
Esto patiensque concors
Et non sis tu maledictus
Tu nec odiosus, discors,
Nec esto tu maledictus,
Et tu sis fidelis cohors,
Tu maneat angelicus
Et non esto durus, ferox.

3, 3 obscurum.

83. Hymnus contra vitia et peccata.

1. Superbus ne tu maneat,
Vitabis tu superbiam,
Et alteri non noceas,
Ne ruas in infamiam,
Quod verum, ne tu taceas,
Repelles tu insaniam.
4. Noli abs re tu irasci,
Sed recede tu ab ira,
Nam ex ea solet nasci
Malum dissonante lyra,
Potes malo cibo pasci,
Tu per eam raro gyra.
2. Quid elatus superbio?
Iam sum comparatus luto;
Quid ad peccandum vigilo,
Iam sum comparatus bruto;
Quid Domino non servio,
Qui me vult in loco tuto?
5. Parum dormi, non sis piger,
Tu refuge pigritiam,
Nisi cesses, eris miser,
Repelle tu desidiam,
Non es albus, sed tu niger,
Si sequeris tristitiam.
3. Nequam invidie, quid doles,
Quid retines invidiam,
Si felix pater ac proles
Habens fortunam nimiam?
Tale vitium non coles,
Tu fugies acidiam.
6. Non manebis tu avarus,
Et nec in malis cupidus,
Remanebis Deo carus
Et in virtute validus,
Eius actus est amarus
Et hic ad malum callidus.

7. Si quis ditari festinat,
Non manet ipse innocens,
Nec enim corde cogitat,
Quod erit ipse indigens;
Qui saepe iurat, deierat,
Hic est ad plagam veniens.

2, 1 elatus et superbus. — 7, 5 degerat.

84. Hymnus alius ad eadem.

1. Cave, non sis tu gulosus,
A gula te abstineas,
Homo hic pernitiosus,
Sis abstinens, contineas,
Gula venit quis dolosus
Domos perdens ac vineas.	6. Quid redis tu ad vomitum
Iam reiterans peccatum?
Respicias tu exitum
Et reducas te purgatum,
Recupera te perditum
Et te reddas Deo gratum.
2. Non veneretur ebrius,
Si faceret miracula,
Et nec honoretur eius
In aliquo memoria,
Nam gerit ipse vilisus,
Qui laeditur per pocula.	7. Si ad Deum tuum redis
Et te reducis devium,
Certus es, quod tu non peris,
Non claudit Deus gremium,
Sanctus es, si Deum quaeris,
Dat tibi bonum praemium.
3. Honestè cura vivere,
Virtutibus adhaereas,
Tu mala velis spernere
Deumque ama, timeas,
Tu fratrem noli laedere
Ipsūque corde diligas.	8. Nam qui adhaeret vitis
Recedens a virtutibus,
Plorabit ex deliciis
Stans in obscuris nubibus,
Gravabitur tristitiis
In multis poenis gravibus.
4. Luxuriam tu fugito
Et non esto fornicator,
Hic confundetur subito
Revolvens se[se] peccator,
Hic corruet, non dubito,
Erit sui dissipator.	9. Cum peccata congeruntur
Fundantque ipsa radices,
Si non certe repelluntur,
Sunt peccantes infelices;
Ipsi autem corriguntur,
Erunt ipsi iam felices.
5. Quid prospicis, te allevas,
Quid laetaris tu mundanis?
Quid adversis te perturbas,
Quid tristarum rebus vanis?
Quid verum non tu cogitas,
Quid tu non adhaeres sanis.	10. Cave, (non) secundo ligeris,
Tu in Deum nec insurgas,
Non evades, punieris,
Si confestim non repurgas,
In peccato non moreris,
Sed ad Deum te reducas.

Nach 3, 6 folgt noch: Puta tu sancte gerere, Ut te! salvari valeas. —
9, 1 congrega [a]tur.

85. Hymnus seu communis oratio.

1. Pater noster, es in caelis
Ubique certe dominans,
Bona cuncta sancte geris,
Tu mundum luce luminans,
Tuum sanctum nomen felix
Sit quilibet sanctificans.	2. Regnum tuum videamus,
Panem da cottidianum,
Ut viventes maneamus,
Evitemus malum vanum,
Nostro fratri dimittamus,
Ut intremus locum sanum.
3. Temptationes auferas
Nec in eas nos inducas,
Nos cunctos salvos facias
Et in caelum introducas,
Fideles tu respicias,
Ad salutem nos perducas.	

86. Hymnus de aliquali cognitione hominum et rerum.

1. Signasti [tu] lumen vultus
Super nos sancti (tui), Domine,
Sanctus fiat de te cultus,
Hoc sit in omni homine,
Qui omittit [hoc], est stultus
Stans in obscuro flumine.	5. Quid tu doles, si recedis
Iam de praesenti saeculo,
Corde tu laetari velis,
Recedis ab obsequio,
Datur tibi locus felix,
Laetaberis in gaudio.
2. Nam tu caveque memento
Et te scias quod es cinis,
Non evades velamento,
Tuus erit certe finis,
Sepeliris monumento
Et recedes tu a spinis.	6. Cuncta de terra veniunt
Et in terram revertuntur,
Mundana namque defluunt
Et in vanumque labuntur,
Caelestia non desinunt,
His beati qui reguntur.
3. Cum Deo qui non seminat
Cum Deoque non colligit,
Dispergit; hic intellegat,
Quod fecit, ipse perdidit,
Sciat, quod gessit, pereat,
Si Deo non adhaeserit.	7. Non satiatur spiritus
Neque anima terrenis,
Est enim his divinitus
Facta anima in caelis,
Ad caelum eius reditus,
In quo locus eius felix.
4. Suum finem nemo novit
Et vel sit dignus praemio,
Quod munus ipse meruit,
An erit hic in odio;
Beatus vir, qui meminit
Submittere se Domino.	8. Quis cogitans decipitur,
Eius fallit cogitatus,
Et occupatur, moritur,
Multis curis innodatus,
Per solum Deum noscitur,
Ubi erit collocatus.

9. Unusquisque sit paratus
Actans bene sua facta
Altissimo sit[que] gratus
Non per verba, sed per acta,
Ne, cum Deus sit iratus,
Ei anima sit rapta.

2, 2 est cinis. — 3, 2 qui non. — 3, 6 adhaeruit. — 8, 3 novitur. —
9, 5 sia.

87. Hymnus de cognitione et regimine.

1. A tempore, quo nascimur,
Sumus nos peregrinantes,
Viventes mala patimur
Et dum sumus ambulantes,
Sed, nos cum mundo morimur,
Nos efficimur laetantes.	5. Cum noster est interitus,
Nos occupamur vermibus,
Redit ad caelum spiritus
Fulcitus iam nobilibus,
Vitabitur iam gemitus,
Si nos purgamur sordibus.
2. Dum quis vivit, non quiescit,
Sed ad laborem properat,
Homo pugnatque litescit,
Donec ad Deum redeat,
Dens animam concessit
Et eam ad se revocat.	6. Est humana creatura
Mortalis seu debilis,
Ruit in peccata plura
Et est admodum labilis,
Saepe manet in pressura
Licet [sit] primo nobilis.
3. Nos homines, dum vivimus,
Gravamur nos laboribus,
Nos multas curas gerimus,
Affligimur doloribus,
Per horam non quiescimus
Pugnantes in operibus.	7. Currentibus in stadio
Nam bravium conceditur,
Certantibus in proelio
Victoria tribuitur,
Laboransque in praedio
Iam munere laetabitur.
4. Nos certe cum dissolvimur
Vel nos simus morientes,
Ad requiem nos gradimur
Et nos sumus quiescentes,
Iam nos in lucem labimur
A peccatis recedentes.	8. Antequam simus veteres,
Nos ad Deum redeamus,
Antequam simus debiles,
Deo nostro serviamus,
Simus contriti, humiles,
Semper Deum timeamus.

88. Hymnus alius de cognitione et regimine.

1. Nos nascimur et morimur
Et ad terram declinamus
Et subito nos rapimur,
Omni die nos peccamus,
Iam nos ad Deum gradimur,
Si timentes hunc amamus. | 2. Ex quatuor contrariis
Nos creamur elementis,
Discordibusque variis,
Non fundamur firmamentis,
Gravamur saepe scandalis,
Sumus semper in tormentis. |
|--|--|

3. In praesenti civitate
Iam non sumus moraturi,
Omnes sine tarditate
Sumus certe morituri,
Stabimus in sanctitate
Nos in caelo laetaturi.
4. Civitas non est hic manens,
Sed inquirimus futuram,
Nemo est in mundo gaudens,
Sed tristatur per pressuram,
Hoc est tempus praesens labens,
Rem videmus perituram.
5. Laetemur, cum recedimus
Nos a praesenti saeculo,
Viventes mala gerimus,
Manemus nos in tribulo,
Beati nos, si petimus
Dissolvi nos a vinculo.
6. Quid nos homines turbamur,
Si redit noster spiritus?
Ex hoc enim non gravamur,
Cum venit noster obitus,
Naturaliter formamur,
Ut finis sitque reditus.
7. Nos ista temporalia
Non capiant nec occupent,
Haec enim sunt mortalia,
Caelestia non praevalent,
Quaeramus durabilia
Superna, quae non desinunt.
8. Laetemur, si dissolvimur,
Deo nos appropinquamus,
Cantemus, si nos morimur,
Ut nos Deum videamus,
Dum in mundanis volvimur,
Omnes nimis nos peccamus.

9. Mundanaque praesentia
Non replent neque satiant,
Sunt vana temporalia,
Quae homines mortificant,
Quaeramus nos caelestia,
Quae homines vivificant.

89. Hymnus alius super eodem.

1. Viam rectam praeparemus,
Ante tempus occurramus,
Mala cuncta nos vitemus,
In virtute maneamus,
Si altissimo paremus,
Dignum est, ut ascendamus.
2. Nostrum sit paratum iter
Iam resectis spinis luto,
Locus talis non sit niger,
Recedamus nos a bruto,
Tristis homo, qui est piger,
Non adhaerens loco tuto.
3. Est hominis discretio
Mater omnium virtutum,
Per ipsam fit electio,
Qua quid gerit, quod est tutum,
Est enim indiscretio,
Qua quis gerit quasi brutum.
4. Quid in cordibus dolemus,
Si ad mortem properamus?
Quid mundanis nos gaudemus,
Quid terrena nos amamus?
Ipsa quidem nos perdemus,
Moriemur, ut vivamus.
5. Quid adhaeremus vitiis,
Ut divina nos perdamus?
Quid laedimur deliciis?
Omni die nos peccamus,
Quid nos in curis variis?
Venit mors, ut quiescamus.
6. Simus semper nos parati
Ad virtutes vigilantes,
Non ruamus occupati
Iam mundana nos sectantes,
Deo simus iucundati
Nostro Deo iubilantes.

7. Semper nobis sit augmentum,
Augeamur in virtute,
Praeparemus fundamentum,
Ut nos simus in salute,
Cogitemus nos eventum
Providentes nos astute.

90. Hymnus alius super eodem.

1. Morte nihil [est] certius,
Sed nos diem ignoramus,
In nobis nil prudentius,
Quam nos ipsos cognoscamus,
Nil nobis est utilius,
Quam parati maneamus.	6. Quis fallit in putamine,
Vano viget cogitatu,
Cruciatu (hic) certamine,
Est [hic] absens ab optatu,
Putat laetari lumine,
Sed hic caret bono statu.
2. Ubiunque invenimur
Nos peccatis innodati,
Ibi poena iam punimur,
Si non simus nos mundati,
Sed, si bene nos lavamur,
Sumus Deo nimis grati.	7. Si adfluunt divitiae,
Nolite cor apponere,
Dant causam hae tristitiae,
Solent latrones rapere,
Dantur viro malitiae,
Videmus eas fallere.
3. Anni mei discurrerunt
Quasi umbra, labens flumen,
Dies mei abierunt
Incedentes per discrimen,
Actus mei perierunt
Non sequentes lucis lumen.	8. Quid tardas te reducere
Ad veram paenitentiam?
Quid protrahis convertere?
Relinque tu dementia,
Procura Deum quaerere,
Ut videas clementiam.
4. Quid doleo, si morior
Et recedo a praesenti?
Nam meus status melior,
Manebo in re valenti,
Requiescamque laetabor
Loco sanctoque caelesti.	9. Redde partem iuventutis
Tuae sancto Deo nostro,
Ante tempus senectutis
Tu legaris in registro,
Memor esto tu salutis,
Haec [in] fide tibi monstro.
5. Non quiescit quis per horam,
Dum vivit, non est requies,
Dum in mundo trahit moram,
Peccat in die septies,
Est delictum semper coram
Ipsaque mali species.	10. Iucunda sit inventus
Tua Deo nostro iusta,
Sit bona tua senectus,
Crede iam, non dico frustra,
Place Deo tu dilectus,
Mens in malum sit robusta.

7, 5 Dantur vitio. — 10, 1 fehlt eine Silbe; lies: Iucunda fiat?

91. Hymnus de condicione senis et iuvenis.

1. Dum manet homo iuvenis,
Sit bonos mores prosequens,
Sit virtuosus, nobilis,
A vitiiis se abstinens,
Hic antequam sit debilis,
Contritus sitque paenitens.	6. Senex homo quid turbatur,
Si ad recessum praeparat?
Factus est, ut reducatur
Ad locum, unde venerat,
Prudens se si contemplatur,
Hic de recessu gaudeat.
2. Homo senex vel infirmus,
Qui non potest iam peccare,
Hic exinde non est dignus,
Qui se possit iam salvare,
Sed, dum sanus, fortis, firmus,
Curet Deum hic amare.	7. Quid involvimur mundanis?
Sunt enim vana vanitas;
Quid decipimur nos vanis?
In eis est adversitas,
Est in caelo summus panis
Et hominum felicitas.
3. Homo actus ad peccandum
Abstineat, contineat
Et sit constans ad amandum
Deumque ipsum timeat,
Illum puto iam salvandum,
Si Deus ipsum dirigat.	8. Quanto plus mundo vivamus,
Tanto magis nos peccamus,
Nos in peccata ruimus,
Mala malis cumulamus,
Laetemur, si recedimus,
Nos prudenter incedamus.
4. Senex iam puer nascitur
Purusque mundus, innocens,
Clarus ad Deum graditur,
Qui est in luce permanens,
Senex ut puer redditur,
Ut sit ad Deum rediens.	9. Cognoscamus nos peccasse
A peccatis recedentes,
Sunt offensae nostrae cassae,
Si nos sumus paenitentes,
Deus mandat salvos esse
Ad se cunctos redeuntes.
5. Cum est senex vitiosus
Se ad Deum non reducens,
Totus est perniciosus,
Dolens erit certe luens,
Sit reductus virtuosus,
Alioquin certe ruens.	10. Videamus, audiamus,
Non simus tardi, desides,
Nos ad Deum redeamus
Et simus semper vigiles,
Deo nostro serviamus,
Non simus nos immemores.

8, 1 Quando magis. — 9, 3 nostrae caeae.

92. Hymnus de eodem.

1. Vivens parum vetus eris,
Ante tempus te dispones,
Non durabis, morieris,
Perdes tu possessiones,
Coram Deo non vereris
Quaerens Dei mansiones. | 2. Certe quasi nubes caeli
Et aqua labens fluminis,
Velut terrae nives geli
Sic vita brevis hominis,
Saepe finit ferro teli
Infelix semen seminis. |
|--|---|

3. Est humanum nos peccare,
Adam primum nos sequentes,
Sed est sanctum emendare
Non ad malum redeuntés,
Est iniquum nos durare,
Nos peccata iterantes.
4. Decipimur putamine,
Noster fallit cogitatus,
In manus tuas, Domine,
Statum nostrum commendamus,
Nos teneas in lumine,
Ut te Deum videamus
5. In domum Dei ibimus
Ac in caelum ascendemus,
Si nos virtutes gerimus
Et nos Deo complacemus,
Si vitia nos pellimus
Et nos mundi permanemus.
6. Mundanum, quod nos cupimus,
Temporale, quod optamus,
Et vanum, quod nos gerimus,
Periturum, quod amamus;
Hoc subito nos perdimus,
Et recedet, cum speramus.
7. Haec vanitati subiacent
Atque omnes creaturae,
Superna eas derident,
Hae nequaquam duraturae,
Constantiam non continent,
Nam in terram reversurae.
8. Quid cupis longe vivere
Et tu multa possidere?
Quid cupis vana gerere
Et mundana retinere?
Oportet te deserere
Et ab eis removere.
9. Praesentium felicibus
Quis in altum exaltatur,
Revolvens se paludibus
Hic, quoniam suffocatur,
Delectans in caelestibus
Claritate iucundatur.
10. Iam non vales tu servire
Duobus simul dominis,
Hoc est Deo oboedire
Simul atque diabolis,
Cura Deum tu adire
Omissis malis angelis.

1, 1 Vives. — 3, 6 iterare. — 10, 4 et diabolis.

93. Hymnus alius de eodem.

1. Dives certe vix intrabit
Iam in regnum Dei sanctum,
Nam terrenis exaltavit
Relinquendo Dei cantum,
Non se Deo exsultavit,
His adhaesit vanis tantum.
2. Coronabitur vir pauper,
Eius preces audientur,
Dulce commedet ut aper,
Ei bona conferentur,
Iuvat eum sancta mater,
Sibi regna concedentur.
3. Cum nos recte cogitamus
Vel forte bene gerimus,
Deo laudes referamus,
Per eum bene fecimus,
Nos in Deo maneamus,
Nil enim per nos possumus.
4. Homo oritur de mane
Et finit ante vespas,
Homo putat certe vane
Non complens suas operas,
Parum vivit ipse sane;
Ne Deum tuum deseras.

5. *Supra mortuum tu plora
Parum, non tu certe nimis,
Non quiescit vivens hora,
Iam laboris venit finis,
Est in pace eius mora,
Postquam factus pulvis, cinis.*
6. *Nam dies mortis melior
Quam nationis creditur,
Dum vivit, poenis gravior
Magis peccare cernitur,
Paratur locus sanctior,
Cum homo mundo moritur.*
7. *Quid laetor, si sum nobilis,
Sive pulcher, magnus, ditis?
Quid gaudeo divitiis
Vel sum victor factus litis?
Quid frandor in deliciis,
Ex quo brevis meus finis?*
8. *Laetabor in caelestibus
Terrenaque despiciam,
Accedam a terrestribus
Mundanaque reiciam;
Quid ex mundanis vestibus
Nos gerimus laetitiam?*
- 4, 1 *Quis oritur.* — 7, 2 *Vel pulcher.*

94. *Hymnus alius de cognitione et condicione humana.*

1. *Mens hominisque anima,
Nam per horam non quiescit,
Turbatur erga plurima,
Ante tempus hic canescit,
Nam masculusque femina
Cito iuvenis senescit.*
2. *In ipso raro gaudium,
Vivens non est in quiete,
Afflictioque redditur,
Hic turbatur certe saepe,
Hic mundus est martyrrium,
Inconstanter est in sede.*
3. *Terrena quam terrestria,
Quam dolus, occupatio!
Caelestis quam laetitia,
Quam cantus, iubilatio!
Superna quam delicia,
Quam dulcis delectatio!*
4. *Quid in sensibus erramus,
Quid vagamus nos in mente?
Nos in luce maneamus,
Ne ruamus nos repente,
Dei caelum perquiramus
Nostra anima laetante.*
- 4, 2 *vanamus.*

95. *Hymnus de eodem.*

1. *Quid peccasti, primus homo,
Tu praevaricans mandatum?
Comedisti tu de pomo,
Quo fecisti te damnatum,
Eras tu in Dei domo
Videns te glorificatum.*
2. *Habebas Dei faciem
In terrisque dominium,
Gerebas Dei speciem
Tenebasque arbitrium,
Ruisti in perniciem,
In vanum desiderium.*
3. *Nostra natura fragilis
Cito consumi properat,
Est ad peccata labilis,
Quae in delictum generat,
Ipsa gravatur scandalis,
Se ad recessum praeparat.*
4. *Amisisti tu honorem,
Quia non intellexisti,
Perdidisti tu valorem,
Statum bonum reliquisti,
Dimisisti tu honorem
Dei nostri Iesu Christi.*

5. Tu vitia mortalia
Iam septem comisisti,
Confudit te superbia,
Cum plus scire voluisti,
Relinquens tu caelestia
In infernam descendisti.
6. Tu rebellis creatori
Offendisti maiestatem,
Submisisti te labori,
Perdidisti potestatem,
Subiugasti te furori,
Amisisti dignitatem.
7. Adae omnes successores
Nos peccamus a natura,
Sumus cuncti peccatores,
Nos manemus in pressura,
Stamus nos inferiores,
Sumus nos in vana cura.
8. Nostra anima mundetur,
Purificata maneat,
Noster spiritus purgetur,
Purus ad Deum redeat,
Hic a Deo dirigitur,
Qui nobis illum miserat.
9. Cum quis securus permanet
Et homo quis non cogitat,
Iam cursor mortis veniet,
Ut secum illum deferat;
Beatus vir, quem paenitet,
Beatus est, qui vigilat.
10. Dei misericordia
Sola potest nos salvare,
Si nobis non est venia,
Deus potest nos damnare;
Ut simus nos in gloria,
Deus, velis nos mundare.

4, 1 Admisisti. — 5, 2 fehlt eine Silbe; lies septena? — 5, 3 confusit.

96. Hymnus brevis orationis.

1. Deus, nostri miserere,
Iniquitates deleas,
Circa nos clementer gere,
A morte nos custodias,
Non consentias nos flere,
Sed gaudium tu porrigas.
2. A peccatis nos tu munda,
Super nivem dealbemur,
Pietate nos inunda,
A delictis nos lavemur,
Inimicum tu profunda,
Per te Christum nos salvemur.
3. Tibi Deo nos peccamus,
Peccata nostra noscimus,
Tibi corde supplicamus
Et nos affectu petimus,
Ut te Deum videamus,
Quem nos in corde gerimus.
4. Semper Deo referamus
Gratesque laudes, gratias,
Nos in Deo maneamus,
Sibi reddamus decimas,
Nos in Deo gaudeamus
Pias fundentes lacrimas.
5. Hic homines vivificat
Escamque cunctis tribuit,
Mortificat, humiliat,
Exaltat, ipse deprimat,
Glorificat, iustificat,
Ditat, dimittit, recipit.
6. Dei iugum est suave,
Est ipse Deus caritas,
Nihil est in ipso grave,
Sed totus amor, pietas,
Humiles dicamus *ave*,
In nobis erit sanctitas.

7. Tu dignissimus honore,
Cantuque laude, gloria,
Nos defendas in honore
Nos tenens in victoria,
Pius sis in peccatore,
Nostrorum sis memoria.

97. Hymnus seu oratio ad Deum.

1. Deus meus, auctor pacis
Et bonorum es largitor,
Fidos tu regnare facis,
Vivit tuusque servitor,
Es amator veritatis,
Esto mihi tu protector.
2. Deus, cum sum recessurus
De hoc praesenti saeculo,
Sis benigne recepturus
Et me tu salva denuo,
Non sis cuncta discussurus
De peccatore devio.
3. Iam peccavi tibi soli
Mala coram teque feci,
Me deserere tu noli,
In virtute quod defeci,
Fui omnis capax doli,
Me ne tradas poenae neci.
4. Mihi redde salutaris
Laetitiamque gaudium,
Pio corde movearis,
Ostende tuum prandium,
Orna me tu rebus claris,
Non sim in nocte vallium.
5. Tu generis nobilitas
Tuque actus ad parcendum,
Tu solus es benignitas
Tuque praebes ad gaudendum,
Tu donum, summa largitas,
Tuque donas ad videndum.
6. Tu misericorsque clemens
Tuque pius miserator,
Tu gratias retribuens,
Tu es mitis et amator,
Tu nobis es compatiens,
Tu nostrorum es salvator.
7. A te medela, sanitas,
Tu efficax defensio,
A teque amor, caritas,
Tu salubris subventio,
A te viarum claritas,
Tu gentium redemptio.
8. Non diffidas tu, peccator,
De peccatis et commissis,
Deus tui miserator,
Si contritus es in ipsis,
Est [hic] tuique salvator,
Si ipsum timens diligis.
9. Deus quaerit cor contritum
Et hic humile non spernit,
Si peccavit infinitum,
Legem Dei non discernit,
Paenitentia munitum,
Deus quem salvandum cernit.
10. Vos, peccatores, agite
Contriti paenitentiam,
Non fidem, spem dimittite,
Tenete confidentiam,
Vos alienum reddite
Et quaerite clementiam.
11. Deus tu creationis,
Me tu creans creaturam,
Deus tu dilectionis,
Me fac ipsam laetaturam,
Deus tu redemptionis,
Me fac eam salvaturam.

98. Hymnus de cognitione et regimine.

1. Ante tempus sit paratus
Homo paenitens, contritus,
Sit virtutibus ornatus
Sacramentisque munitus,
Ut cum fuerit vocatus,
Hic tractetur ut amicus.
2. Iam non proderit clamare,
Cum venerit iudicium,
Homo nolit se artare
Ad tantum praeiudicium,
Non valebit procurare,
Ut vitet hic supplicium.
3. Nam cum homo est inermis
Et non defert secum arma,
Ruit quasi vilis vermis,
Manet victus sine palma,
Non volabit quis cum pennis,
Habet ipse mala damna.
4. Cum quis exspectat dominum
Vel amicum vel coniunctum,
Procuret hic hospitium
Et retineat cor mundum,
Provideat consilium,
Paret id, quod sit iucundum.
5. Satis Dominus turbatur
Videns domum tenebrosam,
Namque ipse contempletur
Videns domum luminosam,
Satis ipse delectatur
Videns ipsam gratiosam.
6. Piger semper mendicabit,
Gravabitur inopia,
Prudens homo vigilabit
Perficiens iam opera,
Deus illum coronabit,
Quem videt in vigilia.
7. Tu, Deus, non discutias
Quae feci mala opera,
Sed mihi tu indulgeas,
Non damnet me miseria,
Me non a te proicias,
Sed me corona gloria.

4, 4 retineat quo mundum. — 6, 1 medicabit. — 5, 3 contemntatur.

99. Hymnus alius super eodem.

1. Quid faciam, cum moriar
Et venerit discussio,
Iam nescio, si puniar
Vel absolutus fuero;
Fac, Domine, ne affligar,
Sis mihi tu defensio.
2. Ne punias miseriam
Malaque peccata nostra,
Sed dona nobis veniam
Et benignitatem monstra,
Perducas nos ad gloriam,
Inimicis nostris obsta.
3. Ostende tu potentiam,
Et iam erimus nos salvi,
Averte tu sententiam,
Tu es magnus et nos parvi,
Concede tu clementiam,
Tu es Dominus, nos servi.
4. Peccata si respicitis
Nostra malaque excessus,
Nos cunctos forsitan perditis,
Durat nosterque processus,
Sed si clementer geritis,
Salvus erit quis confessus

5. In sancto tuo nomine
Me salvare tu digneris,
Virtute tua, Domine,
Tu me libera a poenis,
Sis pius in me homine,
Meum nomen sitque felix.
6. Fac tu, Deus, mihi notum
Meum obitumque finem,
Me facito praemonitum,
Me non laedat meum crimen,
Sit iter clarum cognitum,
Non offendat per discrimen.

7. O pater, o mi Domine,
Me servum ne despicias,
Cum moriar, recollige,
Me pravum ne reicias,
Tu mihi lucem porrige,
A me repelle tenebras.

100. Hymnus brevis orationis.

- O mi Deus, tu creator,
Ego autem creatura,
O mi Deus, gubernator,
De me sit tibi cura,
5. O mi Deus, miserator,
- Fac, ut non sim in pressura,
O mi Deus, tu salvator,
Fac, ut non sim peritura,
O mi Deus, benefactor,
10. Sim in caelo laetatura.

4 fehlt eine Silbe am Verse.

101. Hymnus communis orationis et humiliationis ad Deum,
qui dicitur esse in quolibet homine.

1. Tu, Deus, nos intellegas,
Peccavimus nos, Domine,
Tu habes omnes gratias,
Et tu plenus (es) clementiae,
Nos gemimus fallacias
Nos plenique miseriae.
2. Nos a peccatis exuas
Tu reddens nos munditiae,
Ne, Domine, proicias
Tu nos a tua facie,
Tu gratiam ne auferas,
Sed laetitiam tu redde.
3. Peccata tu indulgeas
Et iniquitates dele,
Excelsus ne respicias,
Sed tu nobis miserere,
Nos servos ne despicias,
In sancta simus acie.
4. Tu salva nostras animas,
Laetemur tua specie,
Tu poenas nobis auferas,
Sit pietas laetitiae,
Vitemus vias pessimas,
Maneamus in virtute.
5. Tu semper nobis luceas,
Recedant a te tenebrae,
Agimus tibi gratias,
Laudamus te in robore,
In nobis sitque caritas,
Quae flammeat in amore.
6. O lux, beata trinitas,
Tu pone nos in requie,
Tu daemonis insidias,
Deus, longaque repelle,
A malis nos custodias,
Nos servos tuos protege.

7. Non nobis des divitias,
Necessaria concede,
Tu nostras mentes dirigas,
O clemensque piissime,
Nos inter salvos inseras,
Nos protege, sanctissime.
8. Nos miseros ne deseras,
Non simus in pernicie,
Tu nos contritos facias,
Non simus in duritie,
Precantes nos exaudias
Et auribus nos percipe.

9. A malis nos eripias,
Tu noli nos deserere,
Da nobis vires lucidas
Virtutisque custodiae,
Ad salutem nos perducas,
Tu rex aeternae gloriae.

102. Hymnus de virtute cognitionis et regiminis,
quae summa dicitur.

1. Est summa sapientia
Se ipsum quem cognoscere,
Est summaque prudentia
Se ipsum bene regere,
Est magnaque dementia
Se ipsum quem negligere.
2. In Deo semper veritas
In homineque fallitur,
Arguitur acerbitas
Modestumque conceditur,
Pacifico tranquillitas,
Perversusque supprimitur.
3. Est summa virtus caritas,
Per eam caelum scanditur,
Sit nobilis humanitas,
In lingua quis agnoscitur,
Quem pura salvat castitas,
Daemon ex ea vincitur.
4. Notificat quem dignitas,
Ex studiis quis cernitur,
Ostendit quem felicitas,
Quis opere cognoscitur,
Reducit quem adversitas,
Quis prosperis extollitur.
5. Praecipua est aequitas
Colligiturque seritur,
Quis noscitur per semitas,
Ex opere praesumitur,
Iam crescit iure civitas,
Patet, quod intus geritur.
6. Discordes parit novitas,
Tristatur hic, qui patitur,
Est animi nobilitas
Remittere, cum laeditur.
In homine sit pietas,
Dans inopi laetabitur.

7. Desperat quem atrocitas,
Moderantia reducit,
Est in mundanis vanitas,
Ad mortem homo nascitur,
Mundanaque prosperitas
Offendere quem nititur.

Nach 3, 6 folgt noch: Ex more sit hilaritas | Quis vitio tristaditur | Offendit quem gulositas | Et abstinens quis regitur. — 5, 6 Quod patet intus. — 7, 2 Eine Silbe zu viel; Syncese?

103. Hymnus alius super eodem.

1. In homine calamitas,
Hic semper miser geritur,
In Deo omnis sanctitas,
Per eum virtus cernitur,
In Deo est sublimitas,
Per eum caelum scanditur.	4. In Deo sit iucunditas
Durabit, non conteritur,
Qui Deo solvit decimas,
Laudaturque diligitur,
In homine sobrietas
Satis laudanda creditur.
2. Altissimi benignitas
Est cunctis, quando petitur,
A Deo omnis puritas
Et omne sanctum quaeritur,
A Deoque nativitas
Et omnis vita sequitur.	5. In homine ebrietas
Ut vitiosa spernitur,
Placebit quidem largitas,
Si competens perficitur,
Quem occupat infirmitas,
Putamine decipitur.
3. Ab otio mendicitas,
Et, quod differtur, tollitur,
Puniturque temeritas,
Occultum quid detegitur,
Excusatque necessitas,
Quis natus certe moritur.	6. Exaltat quem humilitas,
Superbus quis deprimitur,
A deo est fertilitas,
Ex gratia conceditur,
Quandoque, vae, sterilitas
Propter peccata oritur.
7. In Deo est infinitas,
Dat ipse, quando petitur,
In homine mortalitas,
Et hic ad mortem nascitur,
In homine fragilitas,
In cinerem revertitur,
Est homini tranquillitas.
Si Deo hic convertitur.	

1, 2 His. — 3, 1 medicitas. — 7, 7 hominum.

104. Hymnus alius de cognitione.

1. Quid noscere te neglegis
Tu, [qui] es de terrae limo?
Brevis erit tuus finis,
Tu mortalis iam es homo;
Quid gaudio deciperis?
Tu es plenus terrae fimo.	2. Cur vitia non comprimis?
Tu succedis Adae primo,
Quod verum, non tu concipis;
Tu servias altissimo,
Nam quid te risu decipis?
Tu triste paris ultimo.
3. Et quid servire desinis
Tu Dominoque proximo?
Cum Deo totum perficis,
Tu si places omnimodo,
Nam si perfecte diligis,
Tu laetus eris commodo.	

3, 6 eris quomodo.

105. Hymnus, quod quilibet se reducat ad Deum.

1. Deo simus nos confessi
De peccatis corde fientes,
Deo simus nos professi
Deo nostro dedicantes,
Deo simus nos conversi
Nos peccata dimittentes.	5. Si cessat quis a vitiis
Et recedit a peccatis,
Hic est in Dei gratiis
Et dilectus Dei satis,
Laetabitur in gaudiis
In virtute Dei patris.
2. Dimittamus nos mundana
Quaerentes nos caelestia,
Relinquamus cuncta vana
Spernentes temporalia,
Quaeramus[que] loca sana
Quaerentes nos caelestia.	6. Dei misericordia
Satis maior quam natura,
Nostra laetentur cordia,
Anima sit laetatura,
Vivamus in concordia
Recedentes a pressura.
3. Nam invenit hic, qui quaerit,
Aperitur, si quis pulsat,
Homo accipit, si petit,
Et ascendit, qui procurat;
Miser est, qui pigre gerit,
Dives est, qui iam laborat.	7. Reducamus nos ad iter
Et ad viam Dei patris,
Deus Dominus magister
Est benignus cunctis satis,
Actus noster non sit niger,
Sit in via claritatis.
4. In vitiis perseverans,
In delictis se revolvens
Est eius vita dissonans
Et erit quasi moriens,
Est ipse Deum provocans,
Ut puniat omnipotens.	8. In ore sit confessio,
Sit actu paenitentia,
In corde sit contritio
Quaeraturque clementia,
Re fiat satisfactio,
Haec summa est prudentia.

106. Hymnus alius de eodem.

1. Nos serviamus principi
Et tibi potentissimo,
Iam non valemus decipi,
Sed erimus in gaudio,
Qui cupit bene recipi,
Hic placeat altissimo.	3. Nos pigri quid [hic] dormimus,
Quid non semper vigilamus?
Nos infestat terrae limus,
Ut ad eum redeamus,
Cum de terra facti simus,
Nos ad mortem properamus.
2. Te laudent caeli desuper
Et tibi cuncti pareant,
Te laudent terrae desuper,
Omnes viventes timeant,
Te gentes ament pariter,
Te toto corde diligent.	4. Nam hora, qua non credimus,
Iam mortis cursor veniet,
Nos cunctis fide dicimus,
Ut quilibet se praeparet,
Non manemus, sed nos imus,
Ad Deum homo vigilet.

5. Nam spiritus revertitur
Ad Deumque caelestia,
Quod si mundatus cernitur,
Habebit ipse gaudia,
Sed caro iam conteritur
Se fundans ad terrestria.
6. Qui amat Dei gloriam,
Cupit ipse bonum finem,
Qui seminat zizaniam,
Metet ipse malum semen,
Qui sequitur insaniam,
Ruet ipse per discrimen.

7. Maneamus nos prudentes
Gerentes temperantiam,
Simus fortes, patientes,
Reddentes nos iustitiam,
Simus nos intellegentes,
Habentes sapientiam.

107. De contritione, confessione et paenitentia.

1. Saltem anno confitere
Tu presbytero peccata,
Corde velis paenitere,
Et sit anima contrita,
De commissis debes flere,
Ne sit anima damnata.
2. Tu anno debes sumere
Dei sancta sacramenta,
Si non vis certe ruere
Ad inferni fundamenta,
Haec non vis tu deserere,
Si vis tu medicamenta.
3. Salusque vita homini,
Si cordis est contritio,
Adhaeret ipse lumini,
Si geritur confessio,
Est illi timor Domini,
Si quaeritur correctio.
4. Quem peccatorum paenitet
Cognoscentem se peccasse,
Istud signum certe refert
Caritatem impetrasse,
Homo, qui peccata deflet,
Se videtur emendasse.
5. Dei regnum est apertum
Et dignis certe panditur,
Cor contritum sit correctum,
Et illi nunquam clauditur,
Homo sequens simplex rectum
Iam ad superna graditur.
6. Per contritionem cordis
Et dolorem atque planctum
Liberaberis a morbis
Et videbis Deum sanctum
Vitabis[que] casus mortis
Et habebis vitae mantum.
7. Si non erit quis contritus
Nec dolebit quis ex corde,
Vane erit certe nisus,
Ut purgetur hic a sorde,
Est salutis verus ritus
Existentem te concorde.
8. Certe per contritionem
Et veram paenitentiam
Atque per confessionem
Habebit quis clementiam
Et per Christi passionem
Vitabit quis sententiam.

9. Paenitentiam in vita
Curemus certe facere,
Corda nostra sint contrita,
Peccata sciant plangere,
Sacramentis sint munita,
Valemus caelum scandere.

9, 4 simus plangere.

108. Hymnus alius de eodem.

1. Si nascitur contritio
Paenitentiaque cordis,
Iam bona est praesumptio,
Ut remissio sit sordis,
A Deo est tuitio,
Ut quem liberet a morbis.
 2. Intra tu per istas portas,
Si [tu] cupis te salvari;
Quid te ipsis non confortas,
Quibus vales luminari?
Si vitabis vias tortas,
Tu non poteris damnari.
 3. Tu bene sis considerans,
Quod tu Deum offendisti,
Constans sis in Deo sperans;
Quid tu Deum reliquisti?
Tu manebis mortem vitans,
Si emendam tu fecisti.
 4. Tu considera futurum,
Quod accidet periculum,
Ruit peccans in obscurum
Et perdit sanctum saeculum,
Nisi redigat se purum
Et clarescat per speculum.
 5. Non vereris tu redire
Ad Dominum, qui te fecit,
Cave, noli superbire,
Prospice, qui te perfecit,
Deo velis oboedire,
Qui a se non te proiecit.
 6. Iam maior est clementia
Quam natura peccatorum.
Non sit in diffidentia,
Qui commissor est malorum,
Est Deus patientia
Et remissor delictorum.
 7. Iste modus observetur
Et canonis concilium:
Qui non servat, removetur
Ab usibus fidelium
Sepulturaque privetur
Hic more infidelium.
 8. Quis in homine non speret
Postquam de mundo obiit?
Bene quis, dum vivit, geret,
Non heres eius meminit,
Heres hic molestum feret,
Memoria iam desinit.
 9. Haec mortuo proficiunt,
Si est in purgatorio,
Si celebrari faciunt
Pro ipsisque oratio,
Si vivi satisfaciunt,
Et inopis largitio.
- 3, 1 bene scis. — 4, 2 accidit. — 5, 2 ad Deum.

109. Hymnus ad regulam aliqualem tenendam.

1. Accedas ad ecclesiam,
Sacra divina videas,
Quaere a matre gratiam,
Praedicatorem audias,
Opta supernam gloriam
Terrenaque despicias,
Vitabis tu versutiam.
2. Virtutibus adhaereas,
Sequaris tu clementiam
Et Deum tuum timeas,
Scande supernam patriam
Et proximum tu diligas,
Pelle a te malitiam,
Munda de corde tenebras.

110. De cura rei familiaris Hymnus, quod quilibet se cognoscat et regat.

1. Te cognoscas atque regas,
Et eris summus sapiens,
Id, cave, ne tu neglegas,
Nam esses tu insipiens,
Doctrinam fratri porrigas,
Tu proximo sis largiens. | 2. Qui noscere se neglegit
Et se regere non curat,
In vanum fratrem corrigit;
Quid ad docendum vigilat?
Sua doctrina perimit
Et semetipsum iudicat. |
|---|--|

3. Frater, rege tu prudenter
Et honeste semper gere,
Audieris tu libenter
Valens cunctos tu docere,
Nam, si geris neglegenter,
Tibi nolit quis parere.

III. De viro ad uxorem.

1. O viri, vos diligite
Iam uxores corde vestras,
Ipsis amorem reddite
Et non sitis vos tempestas,
Vos alienas fugite,
Ut sequatur vos honestas. | 2. Una caro vir et uxor,
Sunt in unum hi coniuncti,
Inter eos semper amor,
Non sint unquam hi disiuncti,
Sit hinc inde semper honor,
Non discordent hi compuncti. |
|---|--|

3. Nolite vos submittere
Uxorum regiminibus,
Debetis ipsas regere
Prudenter in luminibus,
Velitis plura fingere,
Cessetis a criminibus.

112. De uxeribus ad viros.

1. Uxores, sitis subditae
Reverentes vestris viris,
Arbitrium relinquite,
Non sit vester sermo diris,
Humiliterque gerite,
Non utamini vos minis.	3. Vos legalesque constantes
Maneatis viris vestris,
Horum bona non fraudantes
Vos amabit rex caelestis,
Eos sitis vos amantes,
Nulla vobis erit pestis.
2. Vos, mulieres, regere
Nolite sed regamini,
Nolite viros spernere,
Geratis, ut amemini,
Velitis iustam petere,
Honeste vos ornemini.	4. Sit purum matrimonium,
Nulla fiat inde fraus,
Sit bonum testimonium,
Fama bona seu laus,
Non turbet vos daemonium,
Sint in vobis amor, salus.

113. Hymnus alius de uxore seu muliere.

1. Cur audes virum regere,
Regendi vis arbitrium?
Nam velis te submittere
Ad tui viri libitum,
Tu meruisti perdere
Iam paritatis meritum.
2. Perdidisti tu virtutem,
Iam primo cum [tu] peccasti,
Reliquisti tu salutem,
Nam cum tu praevaricasti,
Incurristi servitum,
Te in poenis collocasti.
3. Non est in te perfectio,
Nec [tu] habes intellectum,
Nec est in te correctio,
Tu non habes sensum rectum,
Sed regimen in masculino,
Cui permanet concessum.
4. Tu regere non audeas,
Te subice regimini,
Humiliter subiaceas
Et pare tuo homini,
Ut te laudari facias,
Subicias te lumini.
5. Non repugnes tu cum viro,
Sed ipsum ama, timeas,
Non [tu] stes in verbo diro,
Tu mansueta pareas,
Non [tu], stes in actu nigro
In luce Dei peragas.
6. Tu succedis primae Evae,
Quae iam ruit in peccatum,
Ipsa fecit malum grave
Adam fecitque damnatum,
Sed per sanctum verbum *Ave*
Fuit regnum reparatum.
7. Cur tu molesta, taedium,
Cur viro tu recalcitrans?
Cur bellum tu continuum,
Cur virum es tu desperans?
Cur refers tu incendium,
Cur viro tu es obvians?
8. Sis mulier pacifica,
Iusta, casta, moderata,
Domesticos laetifica,
Sis in cunctis ordinata,
Quietaque angelica,
Prudens esto, mansueta.
9. Cave, non sis odiosa
Nec iracunda, garrula,
Cave, non sis otiosa
Nec impudica, querula,
Cave, non sis bellicosa,
Ut decet, nosce, simula.

114. De patribus ad filios.

1. Tu, pater, rege filios,
Instanter doce, corrige,
Dum vides illos parvulos,
Doctrinam illis porrige,
Ne perdas eos devios,
Non arguas acerrime.
2. Pater, non tu delicate
Iam tuos natos nutrias,
Geras semper moderate
Et medium tu teneas,
Sunt in eis colligatae
Stultitiae, quas refugas.
3. Si puer non instruitur
Iam, dum est in iuventute,
Hic prudens non efficitur,
Dum vigebit senectute,
Doctrina si porrigitur,
Iam lucebit hic virtute.
4. Qui corripitur non patitur
Et contemnit quem docentem,
In vitio hic capitur,
Regnoscet se deflentem,
A mala morte rapitur
Et videbit se ruentem.

5. Cur damnas tuam animam,
Ut dites tuos filios?
Quid ruis in infamiam
Et facis tibi aemulos?
Sequaris Dei gratiam
Et quaeras tu benevolam.

115. De filiis ad patres.

1. Tu patri sis oboediens,
Quod tibi fecit, facias,
In omnibus sis reverens
Et humilis subiaceas,
Retribue compatiens,
Habebis magnas gratias.	3. Venerabilis senectus,
Et est ei deferendum,
Sibi pareat iuventus,
Et est illi concedendum,
Senex creditur expertus,
Dat doctrinam ad vivendum.
2. Qui patri maledixerit
Aut matrem suam laedit,
Cum Deus illud senserit,
Ad vindictam hic procedit,
Quod nisi se correxerit
Ipse maledictus erit.	4. Tu senem non despicias,
Sed ipsum ama, patere,
Beatus es, si relevas,
Ac ipsum cura alere,
Tu circa eam peragas,
Quod velles pro te agere.
5. Iam fuit ipse iuvenis
Et fuit, quod tu permanes,
Tu eris senex humilis
Et ad senectam venies,
Senectus venerabilis,
Et sibi detur requies.	

116. De dominis ad servos.

1. Tu qui tenes famulos,
Servos ad mercedem ducis,
Hos indue tu pannulos,
Redde, quod tu contradicis,
Non facias hos querulos,
Tu placebis Deo nimis. | 2. Laborant hi spe praemii,
Quod debes, illis tribuas,
Non sis retentor pretii,
Ne Deo tu displiceas,
Ne fiant ipsi devii,
Nulli mercedem auferas. |
|--|---|

1, 1 fehlt eine Silbe am Verse.

117. De servis ad dominos.

1. Vos, servi atque famuli,
Fideles sitis dominis,
Servire vos conamini
In fama boni nominis,
In actu peramabili
Videte diem luminis. | 2. Si laboratis cordibus
Gerentes vos fiduciam,
Gaudebitis laboribus,
Habebitis laetitiam,
Placebitis vos gentibus,
Dat Deus vobis gratiam. |
|--|--|

118. Hymnus seu oratio ad Deum.

1. Deus, nostri miserere,
Iniquitates deleas,
Deus pie, in me gere,
A te non me proicias,
Noli me in poenis flere,
Sed dicas mihi: gaudeas. | 2. A peccatis me tu munda,
Ab iniustia (me) lava,
Me clementia inunda,
Cessa me a gente prava,
Tu iudicium iucunda
Et me parum, sancte, grava. |
|--|---|

3. Tuam sanctam maiestatem,
Salvator, fac, ut videam,
Tuam sanctam claritatem,
Largitor, fac, ut sentiam,
Tu ad sanctam trinitatem,
Conductor, fac, ut veniam.

119. Hymnus ac oratio brevis.

1. Me deceptum recognosco
A mundo ac hominibus,
Laetus vanis et inhisco,
Adhaerui criminibus,
Ego luoque tremesco,
Ne puniar de omnibus.	3. Nam excessique peccavi,
Mea peccata simula,
Te, ut decet, non amavi,
Feci peccata singula,
Me non tradas poenae gravi,
Tu pius es ad omnia.
2. O mi Deus, pie, clemens,
Mihi parce peccatori,
Nam peccavi quasi demens
Tibi meo redemptori,
Sum contritus atque tremens,
Tu non tradas me furori.	4. Me foras non eicias,
Me miserum recollige,
Me non a te proicias,
Me peccatorem protege,
Me servum salvum facias,
Indulge tu piissime.

5. Indicium evadere
Iam ultionis valeam,
Possim ad caelum pergere,
Ne inter malos peream,
Digneris me non perdere
Reducas me ad gloriam.

120. [Hymnus sine inscriptione].

1. Deus meus salutaris,
Ad te Deum me converte,
Nam peccator sum mortalis,
A me iram tu averte,
Iuva me a cunctis malis,
Ad te pergamque directe. | 2. Tua gratia succurrat,
Ut merear evadere,
Et benignitas concurrat,
Ne possim infra ruere,
Tua sanctitas occurrat,
Laetificet me munere. |
|--|--|

3. Cum animaque spiritus
Egreditur de carcere,
Vos, angeli, divinitus
Dignemini succurrere,
Ut haec evadet penitus,
Possit ad Deum pergere.	5. In ira non me arguas,
Pie parce peccatori,
Iniquitates deleas,
Tibi honor redemptori,
Peccataque indulgeas,
Tu non tradas me languori.
4. Mihi, Deus, sis protector,
Tu salubre consilium,
Meae vitae sis defensor,
Spes salusque, refugium,
Ego servus, tu es rector,
Non vergam in dispendium.	6. Miserere, miserere,
Recognosco, sum peccator,
Miserere, miserere,
Tu es pius miserator,
Dicam semper miserere,
Malus ego, tu salvator.

121. Hymnus de mundi finali iudicio.

1. Hic altissimus iratus
Cum faciet iudicia,
Hic ostendet suum latus,
Suos pedes ac brachia
Et quod fuit verberatus
In impia tristitia.	6. Erunt quidem multa signa
Ante diem iudicii,
Decerpentur cuncta ligna
Et actus aedificii,
Creatura nulla digna
Contra impetum officii.
2. Iesu Christi passionem
Semper porta tu in mente,
Eius quaere lectionem,
Tu procura hoc attente,
Conculcabis tu draconem,
Qui offendit te repente.	7. Tremens erit omnis homo,
Cryptas quaerens et cavernas,
Non stabit[que] quis in domo,
Quis intrabit in cisternas;
Adam, quid peccasti pomo?
Deus, servos non tu spernas!
3. Deus magnus iudicabit
Per ignem praesens saeculum,
Multos idem conquassabit
Recte videns per speculum,
Adimplebit atque dabit
Ruinasque periculum.	8. Destruixisti moriendo
Tu[nam] certe nostram mortem,
Reparasti resurgendo
Nostram vitam atque sortem,
Tu peccata dimittendo
Atque nostram poenam fortem.
4. Sono tubae omnes surgent
Deo cunctique parebunt,
Ipsi rationem reddent,
Quam vitare non valebunt,
Peccatores forte lugent,
Iusti vero congaudebunt.	9. Hic sedebit index sagax
Rationes auditorus,
Demonstrabit suas plagas
Passionem relaturus,
Hic discernet vias pravas
Nimis iuste cogniturus.
5. Quando erit dies irae,
Ut hic mundus finiatur,
Tu debes [hoc] certe scire,
Ut hic igne comburatur,
Erit tempus mortis dirae,
Omnis caro dissolvatur.	10. Legentur cuncta opera
Per custodes [tunc] hominum,
Servitiaque onera
Scienturve per Dominum,
Retribuet hic munera,
Ut rationi consonum.

11. Deus iudex, actor, testis
Hic erit in officio,
Cunctis erit magna pestis
In ultimo iudicio,
Reddetur ratio (de)gestis
Virtute seu vitio.
12. Non intres in iudicium
Cum servis tuis famulis,
Iucunda tu officium,
Dimitte nobis parvulis,
Per sanctum sacrificium
Nos simus intus iannis.

13. Dicit: ite, benedicti,
Hic in vitam vos aeternam,
Et vos ite, maledicti,
In aeterni ignis gehennam;
Contra verbum supradicti
Non volabit quis per pennam.

1, 1 Hic. — 7, 2 Gricitas quaerens. — 9, 5 discernet. — 10, 5 his. —
13, 1 Hic dicit. — 13, 2 Hic fehlt.

122. Hymnus, ut quis se praeparet ante tempus.

1. Te ante tempus praepara,
Nimis cave noxeantes,
A vitiis te separa
Tu relinquens malas artes,
Te corrigeque verbera,
Tu caelestes vide partes.
2. Nescis, quando recessurus
Tu dies mortis finies,
Hic non es [tu] permansurus,
Sed cito finem senties,
Sis [tu] prudens provisurus,
Te fulciaris, munies.
3. Unusquisque se disponat,
Homo gerat se prudenter,
Certum casum hic proponat,
Omni die mors latenter,
Hic sarcinas[que] componat
Et recedat pacienter.
4. Non habemus civitatem
Hic nos firmam vel manentem,
Ascendamus veritatem,
Videamus quem potentem,
Dimittamus vanitatem,
Perquiramus rem valentem.
5. Erit satis quis beatus,
Si repertus virtuosus,
Cum a iudice vocatus,
Qui est summus, gloriosus,
Stabit hic ad felix latus,
Non est hic perniciosus.

123. Hymnus alius super eodem.

1. Ante tempus occurramus,
Ut non casu vulneremur,
Deo nostro serviamus,
Sibi nos humiliemur,
Nostrum fratrem diligamus,
Ut ex istis nos salvemur.
2. Nos, ut decet, vigilemus,
Non stemus in pigritia,
Deo nostro nos cantemus
In debita laetitia,
Nos in caelum ascendemus,
Si sumus in munditia.

3. Nos laetanter recedamus,
Iam contenti morte simus,
Nos terrena disponamus,
Sunt in eis foetor, fimus,
Deum sanctum requiramus,
Qui creator noster primus.
4. Qualis erit meus finis,
Ubi vel quando, nescio,
Me cognosco, quod sum cinis,
Deo peccavi Domino,
Vivens pungor multis spinis,
Sum dignus parvo praemio.

5. Dum nos iuvenes manemus
Et sani nos consistimus,
Nos ad Deum vigilemus;
Beati, si diligimus,
Ad virtutes nos paremus
Pellentes omne facinus.

4, 7 pavor praemio.

124. Hymnus alius de eodem.

1. Redeamus nos ad Deum
Nosmetipsos corrigentes,
Timeamus corde eum
Ipsam fide diligentes,
Habitantes nos per aevum
Non furorem exspectantes.
2. Antequam ira veniat
Nam Dei potentissimi,
Ad Deum homo redeat,
Et sit amicus proximi,
Omnis homo [hic] timeat,
Vitemus portas inferi.
3. Nos perdemus res mundanas
Et domos, campos, arbores,
Res praesentes dico vanas,
Quaeramus res durabiles,
Res caelestes dico sanas
Et nimis delectabiles.
4. Iam terrenis quid superbo
Et mundanis quid elatus,
Ipsa ruit uno verbo,
Parum durat horum status,
Non sequamur ipsam ergo,
Nemo illis sit damnatus.

5. Ne furor ante veniat,
Nos ad Deum convertamur,
Hunc omnis homo timeat,
Deo nostro serviamus,
Nos Deus noster diligit,
Et cum eo gaudeamus.

125. Hymnus alius de die iudicii.

1. Ante nam tribunal Christi
Pro ratione stabimus,
Boni non cum malis misti
Secutis semper facinus,
Mali in parte sinistra,
Boni a dextris partibus.
2. Iam tremebunt certe cuncti,
Rubebit[que] omnis vultus,
Qui sunt artes male functi
Et in eis malus cultus,
Pharaoni stabunt iuncti,
Nam punietur quis stultus.

3. Referrentur cogitatus,
Mala verba, otiosa,
Cuncta operaque actus
Bonaque pernitiōsa,
Non contritus non confessus
Intrat loca tenebrosa.
4. Quantus est futurus tremor,
Quando iudex est venturus,
Cunctis erit magnus terror,
Iudex stricte discussurus,
Contra malos eius fervor,
Nemo sibi absconsurus.
5. Miram tuba spargens sonum,
Quem totas mūdus sentiet
Et sepulcra regionum,
Haec cuncta iam aperiet,
Ducet omnes ante thronum,
Omnis mortuus resurget.
6. Libri scripti proferentur
Cuncta gesta referentes,
Viri sanctique laetentur,
Peccatores sint dolentes,
Acta publice legentur,
Erunt iusti congaudentes.
7. Iudex iustus cum sedebit
Declarans cuneta opera,
Quidquid latet apparebit,
Per cuncta quidem tempora,
Nil inultum remanebit,
Retribuet hic munera.
8. Rex tremendae maiestatis,
Recordare, Christe pie,
Quod salvandos salvas gratis,
Sumus causa tuae viae,
Tu fons vivus pietatis,
Nos salvemur illa die.
9. Iudex iustus ultionis,
Quaerens nos dedisti lapsus,
Donum fac remissionis,
Redemisti crucem passus,
Ante diem rationis
Sit processus noster cassus.
10. Preces meae non sunt dignae,
Sed tremesco tamquam reus,
Nam et geras tu benigne,
Nobis cunctis parce, Deus,
Tu defende nos ab igne,
Culpa rubet vultus meus.
11. Verbi, Domine, memento,
In quo mihi spem dedisti,
Tu me finis in momento
Et de luto me fecisti,
Cum recludar monumento,
Ergo salver, ut dixisti.
12. Tu scis bene, quod sum cinis,
Reduces me in pulverem,
Memor esto mei finis,
Convertam me in cinerem,
Iuva me a malis minis,
Tu facito me hilarem.
13. Si in lumine aeterno
Essem, nimis te laudarem,
Et si essem in inferno,
(Te) nonsic forte commendarem,
Dicas mihi: non te sperno,
Iam te feci, ut salvarem.
14. Te non mortui laudabunt,
Sed iam homines, qui vivent,
Qui in gaudium intrabunt
Et tuam lucem sentient,
Tibi laudes proclamabunt
Et tibi cantus facient.
15. Tu Dominus iam es certus,
Naturalis sum peccator,
Iam a te non sim desertus,
Ego servus, tu creator,
Contra me non sim expertus,
Esto mihi miserator.

1, 5 Lies sinistri. — 4, 2 Cum iudex. — 15, 1 Tu Deus iam. — Der Hymnus ist interessant durch den fast in seiner Gänze eingewebten Text des Dies irae, zu dessen Textkritik er nicht ohne Wert ist. Vgl. z. B. 9, 2

126. Hymnus super eodem.

1. Summus Deus, diligendus,
Venerandus, adorandus,
Gloriosus tu, colendus,
Tu laudandus, exaltandus,
Tu excelsus, metuendus,
Tu quaerendus, expectandus.
2. Tuearis me, defende
Ab omnibus periculis,
Tu me audique intende,
Ut liberer ab impiis,
Tuam gratiam ostende,
Ne puniar ex vitiis.
3. Ne sis contra me iratus,
Deus humilisque mitis,
Fui contra te ingratus.
Sum peccator certe nimis,
Ego sum humiliatus,
Fac, ut salver ego cinis.
4. Tu mitis, pius, humilis,
Tu misericorsque clemens,
Tu miserator nobilis,
Benignus, iustus, patiens,
Tuque peccata abstulis,
Tu cunctos nos custodiens.
5. Tu pater es omnipotens,
Sedens in throno iudicans,
Tu in excelsis permanens,
Cunctos virtute roborans,
Tu gloriosus, diligens
Et homines iustificans.
6. Mirabilis, terribilis,
Montesque valles conspicias,
Amabilisque humilis,
Tu peccatores respicias,
Laudabilisque nobilis,
Tu laborantes reficis.
7. Me in virtute perfice,
Ut sim salutem consequens,
Tu me benigne recipe,
Ad te sim clarus veniens,
Tu auribus me percipe,
Me servum esto protegens.
8. Da mihi caeli gaudium,
Vitam aeternae gloriae,
Tu plenus certe laudium,
Iam tibi sim memoriae,
Ad tuam cenam, prandium
Me voca, potentissime.

127. Hymnus de eodem.

1. Honorque laus, gloria,
Sit tibi potentissimo,
Sit fortitudo, gratia,
Salusque virtus Domino,
Triumphusque victoria,
Gratesque benedictio.
2. Tuum excelsum brachium
Regitque terret dominans,
Raro extendis gladium,
Quia tu pius, mitigans,
Tu da perenne gaudium,
Tu nostra corde luminans.
3. Da mihi tu consilium
Et ostende salutare,
Favoremque auxilium,
Tu digneris me salvare,
Salutisque praesidium,
Ad te possim remeare.
4. Non perdas me in tenebris,
Tu perducas me ad lucem,
Sis mihi pius, humilis,
Salva me per tuam crucem,
Sis mihi largus, nobilis,
Precor te veracem lucem.
5. Si intras in iudicium
Mecum, certe non salvabor,
Si geris tu officium,
Ego malus condemnabor,
Dimitte maleficium,
A te Deo coronabor.
6. O quam tremesco, timeo,
Cum erit meus obitus,
Peccata mea defleo,
Ignoro finem penitus,
Contritus corde doleo,
Sit miserator Dominus.

7. Tu creator es cunctorum,
Tu fons plenus caritatis,
Tu nutritor es vivorum,
Tu es donum largitatis,
Tu salvator mortuorum,
Tu largitor claritatis.	9. Caelique terrae iubilent
Tibique cantus faciant,
Tibi servire properent
Tibique Deo pareant,
Tibi subesse vigilent,
Te in amore timeant.
8. Tu confortator pauperum,
Tu reprehensor divitum,
Tu retributor munerum,
Tu miles summus militum,
Tu es sanator vulnerum,
Tu donas, tollis obitum.	10. Ego tua sum imago
Et tua superscriptio,
Sit in Deo, quidquid ago,
Non est in me perfectio,
Ego sum in tuo agro,
Sis mei tu defensio.

128. Hymnus ad laudem Dei.

1. Tu creator cuncta creans,
Tu Deus escam tribuens,
Tu imperator imperans,
Tu rex regum cuncta regens,
Tu Deus pater dominans,
Tu Dominus omnipotens.	4. Tu supra thronum iudicas,
Tu ligans, solvens, retinens,
Tu Deus es iustificans,
Tu super omnes sapiens,
Tu triumphator militans,
Tu vitam nobis porrigens.
2. Tu virtus, pax, pacificans,
Peccantibus es miserens,
Tu retributor munerans,
Tu es amator dirigens,
Tu es salvator liberans,
Tu es salutem proferens.	5. Unusquisque sit te amans
Et te sit timens, diligens,
Omnis homo sit te laudans
Et tibi sit oboediens,
Unusquisque sit te clamans,
Contritus ad te rediens.
3. Tu sol, stella illuminans,
Tu splendor indeficiens,
Tu virtuosus roborans,
Tu es virtutes conferens,
Tu es deponens, sublimans,
Tu es exaltans, deprimens.	6. Non sis peccata denotans,
Non sis peccantes puniens,
Non sis peccantes increpans,
Non sis peccantes feriens,
Sed nobis dona veniam,
Sis paradisum tribuens.

129. Hymnus ad beatum Petrum.

1. O beate pastor Petre,
Princeps tu apostolorum,
Super te fundantur petrae
In ecclesiis sanctorum,
Hominum piscator rete,
Tenes claves tu caelorum. | 2. Libellum tibi offero,
Quem in fide compilavi,
Inclinor tibi, supplico,
Ut non damner poena gravi,
Cum obitum iam sensero,
Tene me sub tua clavi. |
|---|--|

3. Paradisum non tu claudis
Peccatori confitenti,
Te clamantem certe audis
Parcis tuque paenitenti,
Tu amore Dei laudis
Pande portam redeunti.
4. Ad Deum qui convertitur
Se peccasse recognoscens,
Hic foras non eicitur,
Si est contritus paenitens,
Iam paradisus panditur,
Si se videtur corrigens.

5. Cum reducit se peccator,
Iam est in caelo gaudium,
Ipsam recipit salvator
Et pandit tibi gremium,
Deus noster confortator
Invitat hunc ad prandium.

Inhalts-Übersicht.

Real-Index.

Nr.		Seite
	Praefatio	185
1.	Hymnus primus de Deo patre	185
2.	Hymnus de eodem	186
3.	Hymnus alius ad laudem Dei	187
4.	Hymnus alius ad laudem Dei	187
5.	Hymnus de Christo filio et de natione eius	188
6.	Hymnus alius de Nativitate Domini	189
7.	Hymnus alius super eodem	190
8.	Hymnus de passione Christi	190
9.	Hymnus de passione Christi	191
10.	Hymnus alius super eodem	192
11.	Hymnus de Morte et Resurrectione Christi	193
12.	Hymnus alius de Resurrectione Christi	193
13.	Hymnus alius super eodem	194
14.	Hymnus de Ascensione Christi	195
15.	Hymnus de Spiritu Sancto	195
16.	Hymnus alius super eodem	196
17.	Hymnus brevis de Trinitate	196
18.	Hymnus ad laudem Christi	197
19.	Hymnus alius super eodem	197
20.	Hymnus de sacramento seu corpore et sanguine Christi	198
21.	Hymnus de eodem	199
22.	Hymnus de eodem	200
23.	Hymnus super eodem	200
24.	Hymnus de Domino nostro Iesu Christo	200
25.	Hymnus de corpore et sanguine Christi	201
26.	Hymnus de eodem	201
27.	Hymnus de eodem sacramento	202
28.	Hymnus de Cruce	202
29.	Hymnus de Deo loquente ad hominem	203
30.	Dicit Deus homini	204
31.	Dicit Deus homini	205
32.	Homo dicit Deo Domino	206
33.	Homo dicit Deo Domino	207
34.	Homines dicunt Deo Domino	208

Nr.	Seite
35. Dicunt homines Deo	209
36. Dicunt homines Deo	209
37. Hymnus ad laudem Dei	210
38. De statu hominum	211
39. Hymnus de Conceptione B.M.V.	211
40. Hymnus alius de Conceptione eiusdem virginis	212
41. Hymnus de beata et gloriosa Dei genetrice Maria	213
42. Hymnus alius de eadem domina gloriosa	214
43. Hymnus alius de eadem	214
44. Hymnus alius de eadem	215
45. Hymnus alius de beata M.V. et de significatione quinque literarum quibus componitur hoc nomen Maria in fine huius hymni	216
46. Hymnus alius super eadem	216
47. Hymnus alius super eadem	217
48. Hymnus ad beatam virginem Mariam	217
49. Hymnus alius de eadem	218
50. Hymnus de ecclesia sancta Dei quae est in figura beatæ Maria virginis matris Christi	218
51. Hymnus alius de ecclesia sancta Dei	219
52. Hymnus de saucto papa domino mundi huius	219
53. Hymnus alius de papa	219
54. Hymnus de sancto Benedicto praesente papa	220
55. Hymnus de apostolis	221
56. Hymnus de sacerdotibus	221
57. Hymnus de martyre	222
58. Hymnus de virgine et casto	222
59. Hymnus de doctore	223
60. Hymnus de confessore	223
61. Hymnus de regularibus et imprimis religiosis	224
62. Hymnus super eodem	225
63. Hymnus de sanctis	225
64. Hymnus de eisdem	226
65. Hymnus de anima et spiritu	227
66. Hymnus alius de fide	227
67. Hymnus de contemplativis virtutibus	227
68. Hymnus de caritate	228
69. Hymnus de caritate et eleemosyna	229
70. Hymnus alius super eodem	229
71. Hymnus super eodem	230
72. Hymnus de cognitione et regimine	230
73. Hymnus de coniunctivis virtutibus	231
74. Hymnus de timore Domini	232
75. Hymnus de pace et eius virtute	233
76. Hymnus alius de pace	233
77. Hymnus de condicione humana	234
78. Hymnus de prudentia	235
79. Hymnus de activis virtutibus seu cardinalibus	235
80. Hymnus super eodem	236
81. Hymnus alius de prudentia	237
82. De virtutibus et earum effectu aliquali	238
83. Hymnus contra vitia et peccata	238

Nr.	Seite
84. Hymnus alius ad eadem	239
85. Hymnus seu communis oratio	240
86. Hymnus de aliquanti cognitione hominum et rerum	240
87. Hymnus de cognitione et regimine	241
88. Hymnus alius de cognitione et regimine	241
89. Hymnus alius super eodem	242
90. Hymnus alius super eodem	243
91. Hymnus de condicione senis et iuvenis	244
92. Hymnus de eodem	244
93. Hymnus alius de eodem	245
94. Hymnus alius de cognitione et condicione humana	246
95. Hymnus de eodem	246
96. Hymnus brevis orationis	247
97. Hymnus seu oratio ad Deum	248
98. Hymnus de cognitione et regimine	249
99. Hymnus alius super eodem	249
100. Hymnus brevis orationis	250
101. Hymnus communis orationis et humiliationis ad Deum qui dicitur esse in quolibet homine	250
102. Hymnus de virtute cognitionis et regiminis quae summa dicitur	251
103. Hymnus alius super eodem	252
104. Hymnus alius de cognitione	252
105. Hymnus quod quilibet se reducat ad Deum	253
106. Hymnus alius de eodem	253
107. De contritione, confessione et paenitentia	254
108. Hymnus alius de eodem	255
109. Hymnus ad regulam aliqualem tenendam	255
110. De cura rei familiaris hymnus quod quilibet se cognoscat et regat	256
111. De viro ad uxorem	256
112. De uxoribus ad viros	256
113. Hymnus alius de uxore seu muliere	257
114. De patribus ad filios	257
115. De filiis ad patres	258
116. De dominis ad servos	258
117. De servis ad dominos	258
118. Hymnus seu oratio ad Deum	259
119. Hymnus ac oratio brevis	259
120. Hymnus [sine inscriptione]	259
121. Hymnus de mundi finali iudicio	260
122. Hymnus ut quis se praeparet ante tempus	261
123. Hymnus alius super eodem	261
124. Hymnus alius de eodem	262
125. Hymnus alius de die iudicii	262
126. Hymnus super eodem	264
127. Hymnus de eodem	264
128. Hymnus ad laudem Dei	265
129. Hymnus ad beatum Petrum	265

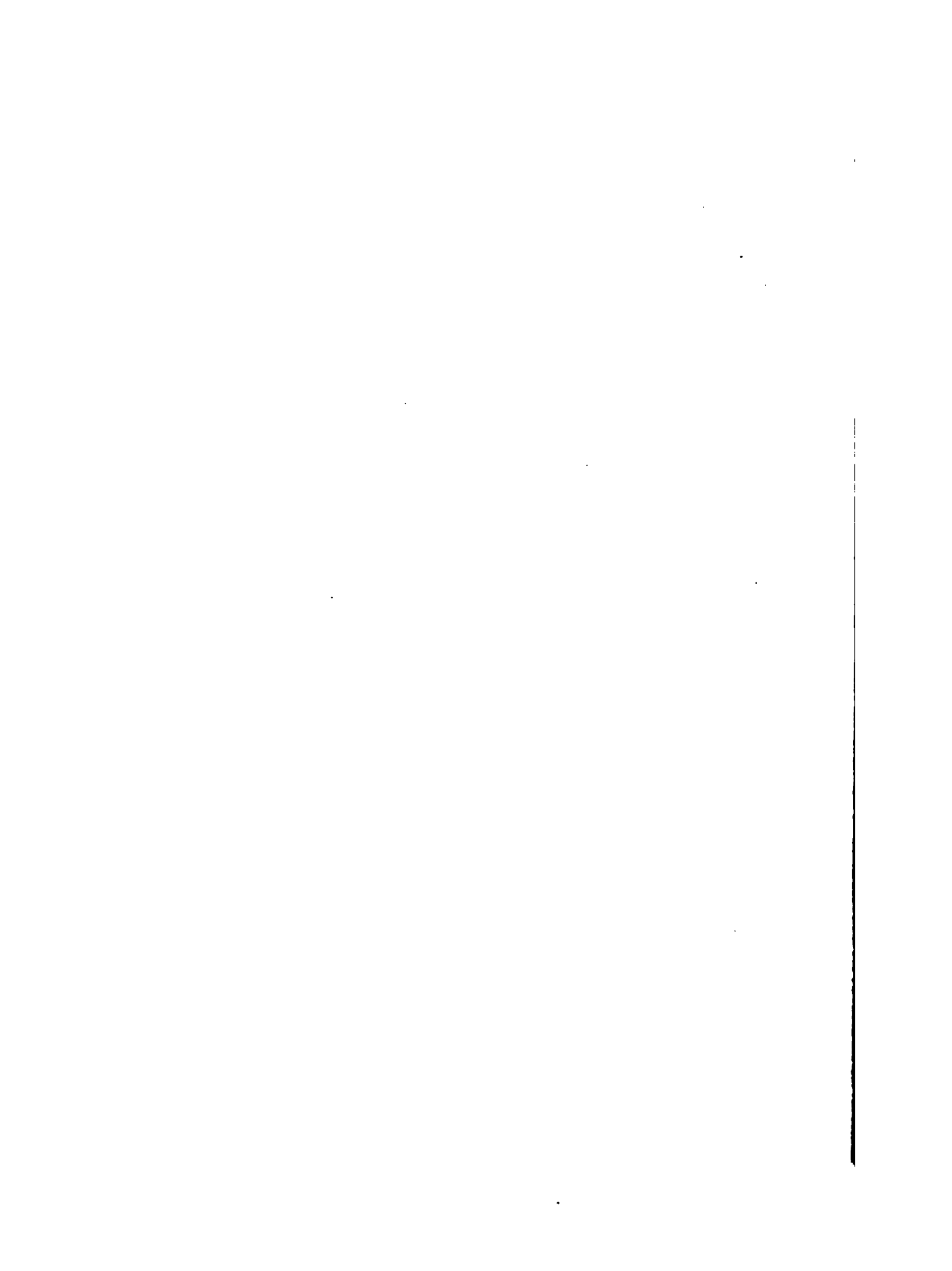
Verbal-Index.

	Seite		Seite
Accedas ad ecclesiam	255	In omnibus tu nobilis	216
Annuntiante angelo	188	In sacramento deitas	202
Ante nam tribunal Christi	262	In trinitate unitas	196
Ante tempus occurramus	261	Istud paschale gaudium	194
Ante tempus sit paratus	249	Me deceptum recognosco	259
A tempore quo nascimur	241	Mens hominisque anima	246
Ave sancte Iesu Christe	200	Mirabilis nativitas	189
Ave virgo Dei sponsa	217	Mortem nos imaginemur	230
Ave virgo singularis	217	Morte nihil est certius	243
Ave virgo tu beata	218	Nos Deum diligamus	210
Cave non sis tu gulosus	209	Nos nascimur et morimur	241
Cum animaue spiritus	234	Nos serviamus principi	253
Cum Herodes hoc rescivit	190	Nos te Deum adoramus	187
Cuncti nosque spiritus	208	Nostris anni quasi umbra	211
Cuncti pacem inquirimus	233	O beate pastor Petre	265
Cur audes virum regere	257	O Deus tu sanctissime	198
Det vitam timor Domini	232	O divinum sacramentum	200
Deo simus nos confessi	253	O fides tu firmissima	227
Deum amore diligas	229	O mi Deus miserere	207
Deus Deus sanctus sanctus	185	O mi Deus tu creator	250
Deus meus auctor pacis	248	(O) mirabilis virginitas	222
Deus meus salutaris	259	O papa sancte prospice	219
Deus nostri miserere	247	Ordo iam sacerdotalis	221
Deus nostri miserere	259	O viri vos diligite	256
Dives certe vix intrabit	245	Passionis memor eris	192
Divinum id convivium	201	Pater noster es in caelis	240
Doctor iste veneretur	223	Per virtutes seu mores	237
Dum manet homo iuvenis	244	Quam laeta Dei facies	186
Ecclesia fidelium	218	Quid derides caelestia	204
Ecclesia fulgoribus	219	Quid faciam cum moriar	249
Ego iudex actor testis	205	Quid faciamus (nos) miseri	226
Est a Deo creatura	227	Quid fundas in terrestribus	230
Esto providusque purus	235	Quid noscere te neglegis	252
Est papa summus pontifex	219	Quid peccasti primus homo	246
Est summa sapientia	251	Quid valet cena prandium	229
Est virtus summa caritas	228	Quod potes bonum facere	235
Evae literas revolvens	214	Recognosce creatorem	206
Firmata sapientia	212	Redeamus nos ad Deum	262
Fuisti ab initio	216	Religio solacium	225
Hic altissimus iratus	260	Sacramentum veneremur	199
Hic sanctus panis sumitur	201	Saltem anno confitere	254
Honorque laus gloria	264	Sal terrae sunt discipuli	221
Humilitatem respicit	231	Salve sancta caro Dei	197
Iam homo victor permanet	236	Salvetote cuncti sancti	225
Iam in cruce mundi salus	202	Sanctissima nativitas	190
In caelum hic ascendit	195	Sanctorum multa corpora	193
In Dei sancto nomine	185	Sanctus iste confessor	223
In homine calamitas	252	Signasti tu lumen vultus	240
In nobis sit memoria	191	Si nascitur contritio	255

	Seite		Seite
Si non amamus Dominum . . .	233	Tu pater rege filios	257
Summus Deus diligendus . . .	264	Tu patri sis oboediens	258
Sunt fides atque caritas . . .	227	Tu primo Deum diligas	237
Sunt sancti quidem martyres .	222	Tu qui tenes famulos	258
Superbus nec tu maneat . . .	238	Tu sancte Benedicte	220
Te ante tempus praepara . . .	260	Tu virgo nobis gaudium	215
Te cognoscas atque regas . . .	256	Ut intres non sum dignus . . .	200
Te creavi bonitate	203	Uxores sitis subditae	256
Tu Christi resurrectio	193	Veni tu sancte spiritus	195
Tu concepta sanctitate	211	Verax Deus Dominus	209
Tu creata cuncta creans	265	Viam rectam praeparemus . . .	242
Tu Deus es sanctissimus	187	Virgo mater Christi ave	218
Tu Deus nos intellegas	250	Virgo nobilissima	214
Tu donum amor pietas	197	Vivens parum vetus eris	244
Tu es vere recte sanctus	196	Vos abbatesque priores	224
Tu medela sanitatis	209	Vos servi atque famuli	258

Pierersche Hofbuchdruckerei Stephan Geibel & Co. in Altenburg.

ANALECTA HYMNICA

MEDII AEVI.

Herausgegeben

von

Clemens Blume und Guido M. Dreves.

XLII.

SEQUENTIAE INEDITAE.

Liturgische Prosen

des

Mittelalters.

Achte Folge.

Leipzig.

O. R. Re i s l a n d.

1903.

SEQUENTIAE INEDITAE.

Liturgische Prosen

des

Mittelalters

aus

Handschriften und Frühdrucken.

Achte Folge

herausgegeben

von

Clemens Blume

S. J.

Leipzig.

O. R. Re i s l a n d.

1903.

BV

468

.AG

v.42

VORWORT.

Englischen Ursprunges waren vorwiegend jene Sequenzen, welche Bannister im letzten Sequenzenhefte (Anal. Hymn. XL) publicierte, während die Prosen des 39. Bandes eine Art von französischem Prosar bildeten. Die vorliegende achte Folge der „Sequentiae Ineditae“ zeigt demgegenüber laut Provenienz der Quellen einen internationalen Charakter. Unser oberstes und praktisch einzig durchführbares Einteilungsprinzip, die verschiedenen Dichtungen nach den liturgisch gebräuchlichen Gruppen De Tempore, De Beata, De Sanctis, De Communi SS. zu ordnen, liefs sich nämlich im vorliegenden Bande mit jenem nach der Provenienz nicht vereinigen. Für jene Interessenten, welche den an sich berechtigten Wunsch hegen, die Hymnen, Sequenzen, Tropen, Cantionen etc. nach ihrem Ursprunge und ihren Quellen zusammengestellt zu sehen, sei nochmals betont, dafs nach Abschluß unserer Publikationen durch eines der Generalregister diesem Wunsche reichlichst wird Rechnung getragen werden.

Von den handschriftlichen Quellen scheinen einige wenige ein kurzes Geleitwort zu erheischen.

1. Ravenna besitzt auf seiner Bibliotheca Classensis im Cod. 360 (früher 139. 5. S.) ein sehr reichhaltiges Sequentiar, das im Unterschiede von den liturgischen Sequentiarien, welche nur Sequenzen für den Gottesdienst in einer bestimmten Kirche oder Diöcese enthalten, sich als das Produkt des Sammelfleifses eines Sequenzenfreundes, somit als ein Privatsequentiar präsentiert. Wie u. a. um das Jahr 1462 mehrere Cistercienser zu

Camp, 1507 Brander in St. Gallen, 1572 Lovel in Amiens, so sammelte nach Ausweis der Chiffren und Jahresangaben, welche gegen Schluss unseres Codex den Initialen eingezeichnet sind, in den Jahren 1585—1587 ein gewisser Adam aus den verschiedensten Messbüchern eine große Anzahl von Sequenzen. Er ordnete dieselben nach den Tagen des Festkalenders, angefangen vom 1. Januar bis Ende Dezember; auf verschiedene Feste der Heiligen, für welche er entweder keine entsprechende Sequenz vorfand oder die er durch zwei und mehr Sequenzen ausgezeichnet sehen wollte, dichtete er selbst eine Prosa. Eine ganze Reihe solcher Sequenzen nämlich, die sich in keiner anderen Quelle nachweisen lassen, trägt ein ganz eigentümliches, auffallendes Gepräge der Diktion, wodurch unschwer und ohne jeden Zweifel dieselben als das Werk eines und desselben Verfassers erkannt werden. Dieser Verfasser aber ist allen Anzeichen nach der Schreiber des Codex, der sich durch die erwähnte Chiffre als Adam zu erkennen gibt. Denn gerade in den eigenartig stilisierten Sequenzen sind öfters vom Schreiber bedeutende Korrekturen vorgenommen; oder es ist gar ein Strich von oben bis unten durch manche Sequenz gezogen, am Rande der Vermerk „Non valet“ beigefügt, und dann eine Umarbeitung der kassierten Pièce, aber im gleichen, auffallenden, sagen wir nur sofort abnormen Stile angehängt. Der ganze Codex mit seinen 477 Prosen, von gleicher Hand geschrieben, stellt sich somit als das Werk eines Sequenzensammlers und Sequenzendichters heraus; etwa 300 sind das Produkt seiner Muse, der Rest ist anderen Quellen entlehnt.

Diese entlehnten Sequenzen nun finden sich vorwiegend in französischen Missalien, namentlich in jenen von Paris und Bayeux; ein großer Prozentsatz deckt sich mit den Prosen jenes Sequentiars von St. Victor (Cod. Parisin. 14 872), das Léon Gautier bei seiner ersten Ausgabe der Dichtungen Adams von St. Victor zu vertrauensvoll für die Feststellung echt Adamischer Sequenzen heranzog; überhaupt sind die Heiligen Frankreichs bevorzugt. All dieses läßt vermuten, daß der Sammler und Dichter aus Frankreich gebürtig ist. Es sind aber auch viele Heilige Norditaliens durch Sequenzen ausgezeichnet, welche aus der Feder Adams stammen, und es fehlt darin nicht an Anspielungen auf

Ravenna und seine Umgebung. Drängt nun schon das Vorhandensein des Codex in Ravenna zunächst zur Annahme, derselbe sei auch dort geschrieben, wofern nicht bestimmte Anhaltspunkte auf eine andere Ursprungsstätte hinweisen, so gibt der erwähnte Umstand dieser Annahme einen festeren Halt. Ich glaube daher nicht fehlzugehen, wenn ich den Schreiber und Dichter Adam als einen Franzosen bezeichne, der in Ravenna bzw. Classe seinen Aufenthalt genommen, und wenn ich seine Prosensammlung ein *Sequentiarium Adami Gallo-Classensis* nenne.

Aus demselben habe ich vorliegendem Bande alle jene *Inedita* eingefügt, die nicht von Adam verfasst sind, soweit dieselben nicht schon aus anderen Quellen in den *Analecta* einen Platz gefunden haben. Unter ihnen beanspruchen zwei ein besonderes Interesse, nämlich jene auf das Fest der Verklärung unseres Herren „*In eadem specie*“ und diejenige auf den hl. Apollinaris „*Laudemus Apollinarem*“. Von beiden war nach Gautier (II, p. 97 u. 112) bis jetzt nur der genannte Anfang bekannt, und nach der gleichen Quelle sollte Adam von St. Victor ihr Verfasser sein, eine Attribution, die Gautier später mit Recht mindestens als zweifelhaft bezeichnet hat. Adam von Ravenna hat uns den Text bewahrt und dadurch zugleich die Möglichkeit geboten, die Attribution nicht nur als zweifelhaft, sondern als falsch zu erkennen.

Die große Zahl der übrigen Sequenzen, welche Adam von Ravenna selbst gedichtet hat, stelle ich einstweilen zurück. Ich trug und trage noch Bedenken, dieselben zu publizieren. Der Ravennate Adam ist nämlich das ausgeprägteste Gegenteil von seinem berühmten Namensvetter und Landsmann, dem Victoriner Adam; so glänzend und unübertroffen letzterer dichtete, so armselig und wohl auch unübertroffen im entgegengesetzten Sinne erscheinen die poetischen Versuche des ersteren. Schlechte Gedichte dem Schicksale der Vergessenheit zu entreißen, ist nun an sich wenig verlockend. Und doch, wenn es sich nicht um eine Blütenlese handelt, sondern wenn es wie bei unseren *Analecta* gilt, das verschüttete Material für eine Geschichte der Hymnodie möglichst vollständig offen zu legen, darf der Wert oder Unwert einer Dichtung für die Publikation nicht maßgebend sein. Neben dem Lichte kann und darf der Schatten nicht fehlen; nicht

der Ästhetiker, sondern der Literar- und Kulturhistoriker, für den das Düstere nicht weniger Interesse hat als das Lichte, hat da an erster Stelle zu reden. Eigentlich wäre dieses als etwas Selbstverständliches gar nicht hervorzuheben; aber gewissen Kritikern scheint diese Einsicht nicht dämmern zu wollen. Überhaupt würde es mit der Kenntnis der Hymnodie eigenartig bestellt sein, sollte dem subjektiven Ermessen und Geschmack des Einzelnen überlassen bleiben, was aus dem leider nur zu lange verdeckten Hymnenschatze zu heben, was beiseite zu schieben und der Vergessenheit anheimzugeben sei. Manche Perle der Dichtung dürfte da zum Schutt geworfen werden und verloren gehen. Hat doch z. B. Hauréau, dieser im übrigen mit Recht gefeierte Gelehrte, über den schönen und tiefsinnigen Rhythmus des hl. Thomas von Aquin „Adoro te devote“ das frappierende Urteil gefällt: „Nous nous représentons saint Thomas occupant ses loisirs à faire autre chose que ces méchantes rimes“ (Notices et Extraits, IV. p. 184). Nicht viel besser klingt seine Ansicht über die liebliche Dichtung „Iesu dulcis memoria“. Solche und manche ähnliche Urteile Hauréaus werden ihm als dem Gelehrten und Kritiker gern nachgesehen; er hat eben dadurch nur bewiesen, daß er nicht auch als Ästhetiker zu feiern ist. Wer aber auf Hauréau als „kompetenten“ Richter sich beruft, was in der Hymnodie als wertlos oder wertvoll auszuscheiden sei, der beweist dadurch, daß er selbst auf diesem Gebiete nicht kompetent ist.

Nicht die Minderwertigkeit der Sequenzen Adams von Ravenna kann also Bedenken erregen, ob dieselben den „Analecta Hymnica“ einzugliedern sind, sondern der Umstand, daß Adam ein Dichter des ausgehenden 16. Jahrhunderts ist. Seine Dichtungen gehören somit nicht zur Poesie des „Mittelalters“, welche das Objekt unserer Publikationen ausmacht. Andererseits ist Adam von Ravenna durchaus kein Humanist; er schreibt und reimt im Gegensatz zu den Humanisten ganz im Stile der mittelalterlichen Dichter, versucht es wenigstens, ohne deren Vorzüge im mindesten erreichen zu können. Somit steht er, wenn gleich zeitlich schon davon getrennt, doch noch mit einem Fusse im Reviere der mittelalterlichen Poesie, wie das ja bei mehreren Dichtern des 16. Jahrhunderts der Fall ist. Hätte er besser ge-

dichtet, so könnte ich mich eher geneigt zeigen, ihm aus dem genannten Grunde ein gewisses Anrecht auf Aufnahme einzuräumen. Von Interesse für die Gedichte der Hymnodie bleibt er immerhin, und so behalte ich mir vor, gelegentlich eine Auswahl von Proben seiner Sequenzen als Anhang eines späteren Sequenzenbandes mitzuteilen.

2. Ähnlicher Art wie die genannte Sequenzensammlung ist ein Collectaneum religiöser Hymnen, Sequenzen und Canticationen, welches die Hofbibliothek zu Wien unter der Nr. 11 857 besitzt. Es ist ebenfalls am Schlusse des 16. Jahrhunderts und zwar von einem Böhmen geschrieben, welches aus den vielen darin gefeierten böhmischen Landesheiligen hervorgeht. Hier jedoch spricht nichts dafür, daß der Sammler zugleich auch Verfasser mancher Dichtungen sei; es scheinen letztere vielmehr durchweg älteren Datums zu sein. Einige Sequenzen hingegen tragen stark das Gepräge einer sogenannten „christlichen“, d. h. hussitisch-protestantischen Überarbeitung, kommen somit für uns nicht mehr in Betracht. Bei anderen bleibt es zweifelhaft, ob sie derartige Überarbeitungen sind; dieselben habe ich unter Vorbehalt mitgeteilt; es sind dies die Nummern 1, 2, 26 und 49 des vorliegenden Bandes.

3. Eine Sequenzenquelle, die mein Interesse sehr beanspruchte, der ich aber bislang direkt nicht nahe treten konnte, ist das sogenannte „Tropar und Prosar der Abtei St. Martin von Montauriol“. Nachdem dasselbe lange Jahre im Privatbesitze treulich gehütet war, erwarb sich der Herr Abbé Camille Daux, Historiograph der Diocese Montauban, das Verdienst, die Handschrift als 9. Band der „Bibl. Liturg. par Ulysse Chevalier“ (Paris, Picard. 1901.) der Öffentlichkeit zu übergeben. Zunächst kommt hier nur das Prosar in Betracht, das überdies ein Ganzes für sich bildet und nach Daux's Meinung erst nachträglich mit dem Tropar verbunden wurde.

Nach den vorgelegten Schriftproben zu schließen, ist das Prosar vielleicht jüngeren Datums als das Tropar; es aber auf die Grenzscheide des 12. und 13. Jahrhunderts herabzusetzen, werden die kompetenten Schriftkennner Bedenken tragen. Die Planche II, welche Daux vorlegt, zeigt zweifelsohne mindestens die Schrift des vollen, wenn nicht gar des angehenden 12. Jahr-

hundreds. Alle Paläographen, die ich bis jetzt befragte, stimmen ausnahmslos für das Ende des 11. oder den Anfang des 12. Jahrhunderts.

Betreffs der Provenienz des Prosars wird schwerlich irgend ein Hymnologe für Montauriol zustimmen; sie weisen dieses vielmehr rundweg zurück. Daux selbst äußert sich gegen Schluß seiner Einleitung (p. XLIX) dahin, er möchte wohl glauben, daß das Prosar aus Moissac nach Montauriol gekommen und dort mit dem Tropar verbunden sei. — Das Tropar werde ich erst später bei Publikation der Tropen besprechen. Das Prosar, welches hier bei den Sequenzen allein in Betracht kommt, stammt jedenfalls aus Moissac. Dieses Urteil stand bei mir schon fest, als mein Freund Bannister mir einen längeren Aufsatz über das fragliche Prosar und Tropar zusandte, welchen er demnächst in einer Zeitschrift zu veröffentlichen gedenkt. Seine Untersuchung ist eingehend und zutreffend; meines Erachtens wird niemand etwas Stichhaltiges gegen Bannisters Resultat vorbringen können, welches dahin lautet, das Prosar und Tropar stamme aus Moissac, und zwar aus St. Martin zu Moissac. Im Hinblick auf diese Arbeit Bannisters kann ich füglich Abstand nehmen, hier eine Begründung vorzulegen; es wird bei der Quellenangabe im vorliegenden Bande nur von einem *Prosarium St. Martini Moissiacensis* die Rede sein.

Dieses Prosar nun enthält vorwiegend, ja, fast ausschließlich die berühmten Prosen der alten Abtei von Limoges, oft mit mehr oder weniger starken Textänderungen, vielfach Entstellungen. War schon der Text der Limoger Quellen oft schlecht, oder genauer gesagt, wie Dreves im Vorwort zum VII. Bande der *Analecta* eingehend dargetan hat, hatte sich bei den Mönchen von Limoges im 10. und 11. Jahrhundert ein Latein eingebürgert, das selbst einem nicht bloß an klassisches Latein gewöhnten Ohre mindestens arg abnorm klingt, — so sieht der Text unseres Prosars von Moissac manchmal recht grauenhaft aus. Nur ein Beispiel. In einer Sequenz auf S. Petri ad Vincula, welche Daux p. 157 mitteilt, und die wir an dem längst publizierten (dem Herausgeber Daux wohl unbekanntem) Texte eines Tropars von Fleury aus dem 11. Jahrhundert vergleichen können, heißt es im Prosar von Moissac:

Ille nostra pangat organa tua!!¹⁾ — statt Alle-nostra pangant organa-luia.

Clara dies qua . . . rea. Felices regna sunt vincla, Instant nunc quia Petri summi ferrea!! — statt: Instat nunc quia | clara dies, qua | soluta sunt vincula | Petri summi ferrea.

Herodis subdola fraude iussa neeti quo post azima,!! — statt: Herodis fraude servatur subdola neci post azima.

qui confere Christi gratia — statt: cui confert Christi gratia.

angelus illi adstat flamina dicens — statt: fama dicens.

divina referat virtus clusa seva lumina — statt: reserat virtus cl[usa] saeva limina.

acsolve (lire: absolve²⁾) criminum vincula, funus plebs ut rite deicola.!! — statt: ac solve criminum vincula, simus plebs etc.

Puria nitens in politica!! — statt: Curia nitens in polica. — Hier ist freilich von Daux „Puria“ nicht aus der Handschrift genommen; dort fehlt die Initiale, die unschwer richtig ergänzt werden konnte. adsint tempora siderea p[er]fecta — statt: per saecula.

Dieses nur eine Reihe der schreiendsten Textentstellungen in einer einzigen Sequenz. Freilich stützt sich mein Urteil über die Textverhältnisse des fraglichen Prosars lediglich auf die Publikation Daux's. Letzterer hat sichtlich sich bemüht, den Text der Handschrift mit peinlichster Genauigkeit unter Beibehaltung der abnormsten und handgreiflichsten Schreibfehler vorzulegen; nur dann und wann wagt er in den Fußnoten einen kleinen Emendationsversuch. So z. B. in der eben besprochenen, oft ganz unverständlichen Sequenz nur ein einziges Mal, nämlich zu acsolve „lire: absolve“, was das evident Richtige verfehlt. Eine Revision der Handschrift durch einen Fachkundigen wird daher von Bannister mit vollem Rechte gewünscht, um zu konstatieren, ob und inwiefern Lesefehler und Druckfehler den Text der Handschrift noch schlechter gemacht haben, als er schon ist.

Ein Vergleich nun des Sequenzenverzeichnisses von Daux (l. c. p. 205 sq.) mit den entsprechenden Nummern im

¹⁾ Dieses wunderbare Incipit, bei dem Daux das I in Ille als seine Conjectur kenntlich gemacht hat (die Initiale fehlt in der Handschrift) und dadurch gleich seinen Irrtum erkennen läßt, steht natürlich auch im Supplementum Repertorii Chevaliers, aber ohne Vermerk der Coniectur.

²⁾ Eine noch sinnlosere Lesart ist ohne jeden Versuch der Besserung (durch richtige Verbindung der Silben, die so nahe lag) auf Seite 190 unbeanstandet geblieben: „Pateatque sumus nobis paradisi porta“!! — statt: Pateat, quaesumus, nobis paradisi porta.

„Supplementum“ zum Repertorium des Herrn Kanonikus Ulysse Chevalier liess erwarten, dass ein ungewöhnlich grosser Zuwachs von 36 „Sequentiae Ineditae“ durch das Prosarium Moissiacense gewonnen sei. Ein näheres Nachprüfen aber ergab bald, dass diese Zahl auf 7 zusammenschmolz, wozu noch 2 Überarbeitungen einer Limoger Vorlage sich gesellen. In manchen Fällen nämlich hatte der etwas veränderte, oder entstellte, oder falsch gelesene Anfang einer Sequenz den Verfasser des Repertoriums zum Glauben verleitet, von der betreffenden Sequenz sei im Repertorium als von einer längst bekannten und gedruckten noch nie die Rede gewesen. Eine beträchtliche Zahl anderer Piècen, die als „Sequenzen“ oder „Prosen“ von Daux und Chevalier publiziert und registriert sind, haben absolut nichts mit Sequenzen zu tun, sondern sind Gradual- oder Offertorium-Tropen oder Verbeten, und zwar solche, die jedem Tropenkenner gute alte Bekannte sind und sein müssen, die in berühmten alten Troparien vorkommen, und von denen ein gut Teil beim Mangel an Parallelismus und Symmetrie wohl zur Liturgik, aber nicht zur Hymnologie gehört. Das Ungeheuerlichste an der Sache ist aber, dass Daux 2, 3, 5, 6, 8 der verschiedensten Tropen unter einer Nummer vereinigte, und dieses monströse Conglomerat als eine Sequenz zum besten gab. Liessen schon manche Bemerkungen Daux's bei denjenigen Tropen, die er richtig als solche erkannt hat, deutlich durchblicken, dass er leider mit der Tropendichtung wenig vertraut sei, so bekunden diese zuletzt genannten Fehlgänge, wodurch die Publikation einen sehr traurigen Abschluss fand, dass er speziell bei den Gradual- und Offertorium-Tropen sich vollständig in einer terra incognita befand. Léon Gautier hatte das interessante Gebiet der Tropendichtung durch seine so hübsche Arbeit schon vor 17 Jahren vorläufig erschlossen und deren Kenntniss in vielsprechender Weise angebahnt. Sein Landsmann Daux kennt und rühmt dieses Werk Gautiers; ein sorgfältiges Studium der drei Seiten 153, 161 und 162 in Gautiers „Les Tropes“ hätte das sogenannte „Tropair-Prosier de Montauriol“ vor sehr hässlichen Entstellungen und das „Repertorium Hymnologicum“ vor weiteren falschen Nummern bewahrt. — Falls eine neue Auflage des genannten Tropars erscheinen sollte, was an sich mehr als wünschenswert ist, so möchte ich demselben ins-

besondere den kläglichen Abschluß der letzten Nummer (p. 197 sq.) ersparen. Das „[?]“, welches dort die Überschrift vertritt, ist zu ersetzen durch:

De uno martyre. Super „Iustus germinabit et florebit“.

Der Anfang des Textes muß lauten „Laetetur alma fidelium ecclesia, quae Christi morte redempta“ etc. statt des sinnlosen: „Gaudetur alma fidelium ecclesia, quae Christi morte redemita etc. Man ziehe dann den Cod. Monacensis Clm. 14322 und den berühmten Cod. Parisin. 1240, unser ältestes Tropar aus der Mitte des 10. Jahrhunderts, zum Vergleiche herbei, und Versabteilung nebst Text wird sich richtig gestalten lassen. — Mit den Worten „sanguinis pretium“ (Daux, p. 198, Zeile 2) ist der Tropus zu schliessen.

Dann beginnt eine ganz neue Nummer, deren Überschrift lauten muß:

De Martyribus. Tropus Super Graduale: „Vox exsultationis“.

Ich stelle nun neben den Text Daux's jenen Text, wie ihn die alten Troparien, unter anderen der angezogene Cod. Monacensis Clm. 14322, bieten:

Trop. Moissiacense (Daux):	Trop. Emmeramense (Clm. Monacen. 14322).
Alleluia. Alma agmina splendida sup[er] sidera tot avium superior[um], adora, conlauda Dominum hominem viventem regnantem tot leta p[er] secla.	Alleluia. V. Alma agmina splendida super sidera tot civium superiorum adorant, collaudant Dominum omnium, viventem, regnantem tot laeta per saecula.
Et salutis [.] iocunditatis eterne iuventutis in tabernaculis iustorum pax, lux, iocundaque lecticia, gaudentes laetantur omnes	Alleluia. Vox exsultationis et salutis et laetae iocunditatis, aeternae iuventutis, et salutis.
.	V. In tabernaculis iustorum pax, In taberna —
.	V. Lux iocundaque laetitia.
.	V. Gaudentes laetentur omnes,
.	V. Iubilent iuvenes, senes sedulo dulcibus cantibus Domino in habitaculis
.	V. Iustorum, electorum, sanctorum omnium; bone Domine, rex aeternae, — culis.
.	
.	
.	

. V. Iam salva nos, omnipotens creator
. et rector angelorum, Domine
. caeli, terrae, maris, omnium, rex
. regum, iustorum.

Man sieht, wie in den Gradualtext „Vox exsultationis et salutis in tabernaculis iustorum“ der Tropus Alma agmina“ eingeschoben ist. Der einleitende Versikel „Alma agmina“ fehlt öfters in den Troparien und der eigentliche Tropus beginnt hinter „Vox exsultationis“. So in den Codices Sangallenses 360, 378, 380 und im Cod. Parisinus 1118. In meinem Tropenbande wird sich vorstehender Tropus in einer anderen Form präsentieren. Dies nur vorläufig als ein Beispiel aus vielen, um zu zeigen, daß leider die Publikation des Tropars und Prosars von Moissac etwas mißglückt ist. Die weitere Recension überlasse ich Bannister, hebe indessen gerne hervor, daß wir trotzdem dem hochwürdigen Herrn Daux Dank wissen, da er das dem Publikum fast unzugängliche und vergrabene Tropar in welcher Form auch immer ans Licht gezogen und in etwa brauchbar gemacht hat.

Ich gebrauche denn auch, freilich unter Vorbehalt, den Text für 9 Sequenzen in vorliegendem Bande. Zum Glück erscheint der Text gerade dieser Sequenzen weniger verderbt, und bei einer derselben schafft der stellenweise verstümmelte und bis jetzt unbrauchbare Text des Prosars von Fleury eine glückliche Remedur, nämlich bei der Sequenz Psalle iam turba auf S. Petri ad Vincula. Für die anderen gelang es mir fast ausnahmslos, die Melodie resp. das Schema der Stammsequenz zu finden, und so hatte ich für die Klauselabteilung eine sichere Grundlage.

4. Glücklicher gestellt war ich betreffs eines anderen Tropars, das seiner Zeit bei dem traurigen Zustande der spanischen Bibliotheken meinem Collegen Dreves entgangen war, und das ich bis jetzt direkt nicht benutzen konnte. Es ist dieses das Tropar von Catana aus dem 12. Jahrhundert, das in Madrid in der Collectio Barbieri (ohne Signatur) aufbewahrt wird, und dessen Sequenzgehalt von Misset-Weale (Anal. Liturg. II, p. 485 sqq.) veröffentlicht wurde. Vier jener Sequenzen habe ich sonst nirgends vorgefunden, und bin so ganz auf den von jenen Hymnologen gebotenen Text angewiesen.

Derselbe macht jedoch den Eindruck großer Zuverlässigkeit, und so habe ich ihn in vorliegendem Bande verwertet, ohne eine nochmalige Collation auf die Handschrift für nötig zu erachten.

5. Alle schwedischen Sequenzen, welche bekanntlich von G. E. Klemming ohne jedes Variantenverzeichnis und ohne alle Angabe, ob die einzelnen Prosen in nur einer oder in mehreren Quellen sich vorfinden, veröffentlicht wurden, habe ich in den gedruckten Missalien Schwedens und in mehreren schwedischen Handschriften nachgeprüft. Einige wenige derselben waren mit allen ihren Mängeln und Fehlern schon von Kehrein aus dem *Ecclesiologist* abgedruckt. Es schien wünschenswert, die Gruppe dieser schwedischen Sequenzen nicht für verschiedene Bände unserer *Analecta* zu verteilen; man findet sie alle im vorliegenden vereinigt.

Zum Schluß eine Curiosität als Parergon. Im Vorworte zu Band I und XL der *Analecta Hymnica* wurden Sequenzen mitgeteilt, die auf Johann Hufs gedichtet wurden und kulturhistorisches Interesse beanspruchen können. Auch Martin Luther ist von seinen Zeitgenossen durch eine Parodie der Ostersequenz „*Victimae paschali laudes*“ gefeiert worden. Johann Nafs hat dieselbe veröffentlicht in seiner „*Secunda Centuria*, das ist das ander hundert der evangelischen Wahrheit“ (Ingolstadt, 1568.) Cap. 62, fol. 137^v; daraus entnahm den Text Dr. J. Wickham Legg für seinen Aufsatz „*Some Imitations of Te Deum*“ in *Transactions of the S. Pauls Ecclesiological Society*, Vol. III, Pt. I, p. 34. In letzterem Aufsätze lautet die Sequenz:

Invicti Martini laudes intonant christiani.
Mors et vita duello confluxere mirando, dux vitae Martinus regnat vivus.
Dic nobis, Martine verax, iuste et pie, doctrinam Christi viventis et
gloriam vere resurgentis,
Angelicos testes, Paulum et evangelistas.
Surrexit Christus, spes mea, sed non credit Romana Iudaea.
Scimus Christum surrexisse per Martinum vere; tu nos, Martine
victor, tuere.

Im „*Supplementum*“ des *Repertorium Hymnologicum* von Ulysse Chevalier ist unter Nr. 28314 auch diese Sequenz registriert, obgleich der Verfasser des *Repertoriums* prinzipiell protestantische Lieder nicht aufnimmt, ausser wenn dieselben in

katholische Recueils „geschlüpft“ sind. Wickham Legg, dessen Werk Chevalier als seine Quelle zitiert, sagt an der angezogenen Stelle ausdrücklich, daß die Parodie auf „Dr. Martin Luther“ gedichtet sei; Chevalier aber macht im Supplementum diesen Martinus zum heiligen Bischof von Tours! In der Rubrik, welche angibt „le saint, la fête ou la férie à qui la pièce se rapporte“, heisst es: „S. Martinus Turon“.

Es erübrigt noch, unserem Freunde Henry Marriott Bannister meinen verbindlichsten Dank abzustatten für die guten Dienste, welche er mir auch für diesen Band durch Besorgung mancher Collationen und durch freundliches Überlassen einiger uns entgangener Sequenzen geleistet hat. An den betreffenden Stellen ist jedesmal der Beitrag dieses allzeit dienstbereiten Hymnologen vermerkt.

München, den 16. Januar 1903.

Clemens Blume.

I.
DE TEMPORE.

1. De Adventu Domini.

1 a. Magno caeli factore
fuit decretum	1 b. Et ab aeternitate
praedestinatum,
2 a. Ut sempiterno
hominem filio redimeret	2 b. Et a subdolo
calumniatore eximeret.
3 a. Filium, qui in patris
corde semper fuit,	3 b. Hunc in terras nostram ob
salutem demisit.
4 a. Is, cum sex lustra
in mundo [hoc] peregisset,	4 b. Miraculis hunc
quam plurimis replevisset,
5 a. Verbum suum vivificum
palam praedicavit	5 b. Et cunctis credulis viam
caeli commonstravit.
6 a. Da, Christe, nobis
tuum verbum diligere	6 b. Eique semper
pura fide adhaerere,
7 a. Quo muniti et firmati
veniamus ad te tati,	7 b. Ad visionem aeternam
ad lucemque sempiternam,

8. Ubi tibi dulcia
canunt Alleluia
per saeculorum saecula.

Collectan. ms. Bohemicum saec. 16. ex. Cod. Vindobonen. 11857. —
Aus der Gruppe: „Sequentiae Christi adventum recolentes“. — Über den
Charakter dieser und der folgenden Sequenz vgl. Vorwort, S. 9.

2. De Adventu Domini.

1 a. Veni, fili Mariae,
Aeternae rex curiae,
Nobis in auxilium.	1 b. De nobis actum esset,
Si nobis defuisset
Tuum hic praesidium.
2 a. Verum in te speramus,
Te semper expectamus,
Propugnator maxime.	2 b. Assis tua gratia
Miseris in hac via,
Consolator optime.
3 a. Audi nos congregatos,
In unum adunatos
Tui nominis ad gloriam.	3 b. Tua colimus festa
Memores die ista
Ac mitem adventum in terras.

4 a. Tua prece sedula
Pro nobis interpella
Apud patrem in caelis,	4 b. Ut vivamus candide
Teque laudemus digne
Puro affectu cordis.
5 a. Da te hic colentibus,
In te confidentibus,
Tuae lumen gratiae,	5 b. Ut hoc illuminati
Adipiscamur laeti
Vultum tuae gloriae.

Collectan. ms. Bohemicum saec. 16. ex. Cod. Vindobonen. 11857. — Aus der Gruppe: „Sequentiae Christi adventum recolentes“. — 3b, 3 Has mitem. — Schema offenbar: Veni sancte spiritus. — Ob vielleicht lateinische Umdichtung eines böhmischen Adventsliedes? — Am Schlusse ist angehängt: „Amen cuncta in iubilo personent redempta“.

3. In Nativitate Domini.

1. Laudemus excelsa lyra

2 a. Natum Deum
ab inviolata muliere,
sibimet subiacente
potestate patris
omnia,	2 b. Pastoribus
quem angeli nuntiant cantantes:
„Gloria in excelsis
Deo atque pax
in terra“;
3 a. Aeternum
a patris essentia	3 b. Filium
missum salvantem saecula,
4 a. Ut induens carnem claustra
devincat tartarea,	4 b. Et, quae culpa protoplasti
paradiso perdita

5. Erant, restauraret femina.

6 a. Namque de eo
dictum est ad
Bethlehem per prophetam:	6 b. O domus panis,
terra Iuda
tu non eris minima;
7 a. Nam ex te exiet
dux excelsus,
phalangem
Israel qui regat,	7 b. Aeternum solium
supersedens,
ascendens
(flos) virga Iesse sancta,

8. In qua quiescit alma doxa;

9 a. Angeli summa
cui grutulantur
melodia. | 9 b. O fides clara!
propinquantem te
mundo solvantur |
|--|--|

10. Chelidri vitio damnata,

11 a. Panditur
te credentibus vita;

11 b. Pateat
haec cantantibus tibi

12. *Alleluia.*

Miss. ms. Praedicatorum Lugdunensium saec. 14. Cod. Capit. Lugdunen.
A 6. A. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1500. B. — Miss. Lugdunense
imp. Lugduni 1510. C. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1530. D. — Miss.
Lugdunense imp. Lugduni 1556. E. — 2a, 3 sibi subiciente E. — 4a, 1 sq.
carnem devincat tartari claustra. — 4b, 1 protoplausti BC. — 4b, 2 u. 5:
paradiso restauraret perdita fuerant femina (offenbar entstellt) ABCDE. —
9a, 2 gratulamur BDE. — 10 Chelindri BD. — 5, 8 u. 9 sind korrespondierende
Glieder.

4. „De dulcissimo Nemine Iesu.“

1. O Iesu benigne,
Qui aulam virginis elegeras digne,
2. Ex qua nasci voluisti pro peccatoribus,
Me revoca ab erroribus;
3. Lapsum in delictis saepe
Ad caritatis tuae reduc praesaepe,
4. Tuis revoca pecoribus,
Ut gaudens dicam cum pastoribus:
5. Gloria in excelsis Deo
et in terra pax hominibus.
6. Regia proles, Christe,
Me a callido protege hoste,
7. Ne tuae formae honorem
Decipiat per errorem.
8. Qui nostrae particeps factus es naturae,
Tuo me posside iure.
9. Fili regis,
Freno me tuae circumda legis.
10. Cum coeperis indicare populum in iustitia,
Mea non recorderis vitia,
11. Sed quando salvos facies filios pauperum,
Ad eorum me iunge consortium.

Miss. Cracoviense imp. Cracoviae 1545. — 11, 2 iungi. — Eine Sequenz
einzig in ihrer Art, womit zu vergleichen ist in diesem Bande die Sequenz
auf den hl. Joachim: „O Iesu Christe“. — Kein Parallelismus, kein Rhyth-
mus, keine Mehrzahl der 1. Person, wie sie die Liturgik gewöhnlich auf-
weist; nur ist jedes Zeilenpaar durch den Reim verbunden. Der letztere
Umstand, und namentlich der Platz, den die Sequenz als „Prosa“ im er-
wähnten Missale einnimmt, sichern ihr in etwa auch einen Platz in der
Hymnodie.

5. In Transfiguratione Domini.

1 a. Formam mortalitatis
obscuram
transfiguras, Christe,
in splendidam
immortalitatis formam.	1 b. Non figuram in alteram
mutat
transfiguratio,
sed eiusdem
formae meliorem statum.
2 a. Non lucem divinae formae
discipulis repraesentat,
sed splendorem
circumscripsum;	2 b. Haec est lux humanitatis,
nam immensae deitatis
lucem nemo
vidit unquam.
3 a. Corporis
claritatem repraesentat
in monte,
in quo sunt transfiguranda	3 b. Corpora
sanctorum; hereditatis
gloriam
revelabit in futuro.
4 a. Cuius vultum intuentes
iusti laetabuntur	4 b. Ad hanc gloriam videndam
et conspiciendam.
5 a. Quo Deus
perducat instabiles
et infirmos,	5 b. Ex nobis
semper cadentes servos
inutiles.

Miss. ms. Vissegradense saec. 15. Cod. Capit. Vissegraden. VCç. A. — Trop. et. Sequent. ms. Pragense saec. 15. Cod. Mus. Bohem. XIV E 8. B. — 1 b, 1 Non figuratum A; die Silbe „tum“ ausgetilgt B. — 1 b, 5 melior ad statum B. — Nach 2 b, 1 fehlt in B ein Blatt. — 3 a, 1 sq. Claritatem corporis A. — 3 a, 2 repraesentant A. — 3 b, 4 revelat A. — 4 b, 2 et illam c. A. — 5 b mit 5 a vereinigt, ohne Absatz A.

6. In Transfiguratione Domini.

1 a. In eadem specie
Visum narrat hodie
Dominum scriptura,	1 b. Qua transfiguratio
Eius in iudicio
Creditor futura.
2 a. Nec fert supervacue
Arduus mons ardue
Veri sacramenta,	2 b. In quo Christi facies
Splendet ut meridies,
Ut nix vestimenta.
3 a. Cui loquentes mutuo
Apparent continuo
Lex et prophetia;	3 b. Israel restitui
Regnum rogant cernui
Moyses cum Elia.
3 c. Quibus tabernacula
Tribus mente sedula
Tres offerunt tria.	
4 a. Quod dum Petrus suggerit,
Ibi cunctos operit
Nubes luculenta,	4 b. Ne per scenam triplicem
Discordent ab invicem
Duo testamenta.

5 a. Inde super Dominum
Vox a patre luminum
Talis est audita:

5 b. Hic est mihi penitus
Placens unigenitus,
Veritas et vita.

5 c. Audite hunc igitur,
Quia, sicut loquitur,
Semper erit ita.

6 a. Quia de unigenito
Vox est lapsa subito
Patris a persona,

6 b. Tres metu praecipiti
Corruunt attoniti
In facie prona.

6 c. Sed ad vocem Domini
Succedit formidini
Securitas bona.

7 a. Ut autem distinctio
Duorum a tertio
Bene sit discreta,

7 b. Evanescens protinus
Moyses clandestinus
Vivaxque propheta,

7 c. Remanente Domino
In aspectu pristino,
Veste consueta,

8 a. Dicente perterritis:
Nemini dixeritis
Visionem antea,

8 b. Quam de mortis fovea
Et Edon sanguinea
Redeam cum gloria

9. Resultante Alleluia.

Sequent. ms. Adami Ravennatensis anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. 8). — 2b, 3 Velut. — 4a, 2 Ubi. — 4b, 1 cenam. — 6a, 2 Voce lapsa. — L. Gautier, Oeuvres Poét. d'Adam de Saint-Victor, Paris 1894, bemerkt zu dieser Sequenz: „Attribuée à Adam par AC. N'est pas au Graduel de Saint-Victor, et nous n'en possédons pas le texte. Attribution douteuse“ (l. c. p. 249). Nachdem wir wieder glücklich im Besitz der Sequenz sind, hält es nicht schwer, auch die Zuschreibung derselben als falsch zu bezeichnen.

7. In Transfiguratione Domini.

1 a. Iucundare, plebs devota,
Christum laudans mente tota
In hymnis et canticis;

1 b. Congaudendo suo festo,
Puro corde rite praesto,
Donis ornans mysticis;

2 a. Quod in monte transformatur,
Thabor qui denominatur,
Recolens memoria.

2 b. Duo nati Zebedaei,
Simul Petrus verbi Dei
Ferunt testimonia.

3 a. Lorica humilitatis
Ornamento claritatis
Tecta visibiliter,

3 b. Solis versus in splendorem
Vultus, nivis in candorem
Vestes mirabiliter.

4 a. In figura praesignatur,
Moysei cum inflammatur
Vultus Dei lumine.	4 b. Israel hoc admiratur,
Cum praeceptum Dei datur
Sinai cacumine.
5 a. Christus nube obumbratur,
Verbum suum attestatur
Placens voxque patria.	5 b. Duo vates cum Messia
Moyses et cum Elia
Christo dant colloquia.
6 a. Petit Petrus instaurari,
Christo vatibusque dari
Tria tabernacula.	6 b. Quod in monte Christus gessit,
Revelari non expressit
Gentibus per saecula.
7 a. Demum ipso resurgente
Praedicandum omni gente
Docuit discipulos.	7 b. Tristes valde recedentes,
Post ad ipsum venientes,
Portantes manipulos,
8 a. Confortavit se visuros,
Morituro compassuros
Divina praesentia,	8 b. Ut sic magis confortati
Et in fide solidati
Non timerent gravia.
9 a. Testis transformationis
Non gustabit vim agonis,
Nisi cum revererit	9 b. Bonos malos iudicando,
Praemia cuique dando,
Dictum tunc recipiet.
10 a. Nec cum suis sumet gustum,
Donec novum bibat mustum
De vitis genimine;	10 b. In regno patris caelestis
Nulla mors nec ulla pestis,
Nec quis caret lumine.
11 a. Bone pastor, lumen verum
Tenax vigor, Deus rerum,
Tu nos solvas a peccatis
Et in regno claritatis
Fac nos tecum vivere;	11 b. A tortura nos defende,
Faciem tuam ostende,
Ut post cursum huius vitae
Mereamur nos <i>Venite</i>
A te tunc percipere.

Antiphonar. ms. Trevirense saec. 15. Cod. Capit. Treviren. s. n. add. saec. 15. A. — Antiphonar. ms. Trevirense saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 172. add. saec. 15. B. — 1b, 3 ornat B. — Melodie: Lauda Sion.

8. De V Vulneribus Domini.

1 a. Redemptorem veneremur
in cruce pendentem,
De suis vulneribus
sanguinem fundentem,	1 b. Nostri cordis saniem
mandat qui foetentem,
Suo rore satiat
mentem sitientem.
2 a. Manus, pedes, latus qui
tuum speculatur,
Et caput arundine
qualiter quassatur,	2 b. Demum, quod crux sanguine
tuo sic rigatur,
Tibi, Christe, pium est,
ut compatiatur.

3 a. Caeli, terrae conditor,
cuius universa
Terra nomen praedicat
fide nunc conversa,	3 b. Tuo crux nos muniat
sanguine respersa,
Ut non inflent prospera,
turbent nec adversa.
4 a. Summae rex potentiae,
quem expugnaverunt
Iudaeorum cunei
dum fabricaverunt	4 b. Crucem, clavos, lanceam,
quibus adfixerunt
Te, tu rumpe vincula,
quae nos obstruxerunt.
5 a. Redemptor fidelium,
tu, qui sic obisti,
Per cruorem vulnerum,
de te quem fudisti,	5 b. Mitte nobis spiritum,
tuis quem misisti,
Ne relinquo orphanos,
sic quos redemisti.
6 a. Sumus quidem miseri
necnon peccatores
Et multorum criminum
magni debitores ;	6 b. Sed sint tua vulnera
tuncque livores
Pro nobis et hostia
et intercessores.
7 a. Rex aeternae,
A gehennae
Salva nos supplicio,	7 b. Quos peccato
Solvis dato
Mortis tuae pretio.
8 a. Iesu bone,
Sic dispone
Horam nostri transitus,	8 b. Ut ad chorum
Electorum
Nos perducat spiritus.

Miss. ms. Sarisburiense saec. 15. Cod. Collegii Omnium Animarum Oxonien. 11. — 1b, 2 „qui“ in „quam“ korrigiert. — 1b, 3 rore socius. — 1b, 4 satientem. — 2b, 2 sic quam. — 4b, 4 abstruxerunt. — 8b, 3 Nos pergat. — Die Abschrift verdanke ich unserem Freunde Bannister.

9. „Sequentia de V Vulneribus Christi.“

1 a. Festinemus quidem vere
Omnes viti condolere,
Cum nos simus palmites ;	1 b. Nocte, mane, omni hora,
Tota die sine mora,
Pauperes et divites.
2 a. Vitis huius sacer fructus
Fletum tergens nostri luctus ;
Uvae botri manant pressae,
Vinum fundunt indefessae,
Hoc livari est necesse ;
Laborantes in hac messe
Implemus cellaria.	2 b. Pastor pius convocavit
Oves suas et cenavit,
Carne sua illas pavit,
Sanguine his propinavit,
Recreatas saturavit,
Totum corpus madiavit
Calcans torcularia.
3 a. Pedes lavans osculatur,
Confortando consolatur,
Fratrum corda stabilivit,
Tristis hortum introivit
Et a noto traditus.	3 b. Patrem orans in maerore
Guttae stillant cum cruore,
Agonizans in sudore,
Cohors adest cum furore,
Passioni deditus.

4 a. Vincitum caesum trahunt Iesum,
Praesentantes Annae laesum
Caiphae cum alapis;	4 b. Detestantes hunc illudunt,
Conspuentes sic detrudunt
Addentes cum colaphis.
5 a. Einlatu extrahentes
Et ligatum offerentes
Pilati praetorio;	5 b. Qui, cum missus ad Herodem,
Est remissus ab eodem
Spretus consistorio.
6 a. Apprehensum flagellavit,
„Crucifige“ cum clamavit
Gens et regem abnegavit,
Blasphemavit, coronavit
Manus militaria.	6 b. Fatigatum vapulantes,
Tam mansuetum deridentes,
Cruce Iesum onerantes,
Extra portam deducentes
Adeunt Calvaria.
7 a. Ruit cruce subcurvatus,
Cum iniquis deputatus
Est in dolo salutatus,
Percussus arundine.	7 b. Crine, barba depilatus,
Oculis est calligatus,
Innocenter mox damnatus,
Detectus putredine.
8 a. Cruentatum corpus fixum
Crucis in patibulo
Extenderunt in prolixum,
Contrahunt funiculo.	8 b. Recidivant vulneratum
Carnis in ergastulo;
Cernit mater rubricatum
Dolens cum discipulo.
9 a. Malleantur conclavatae
Cruci manus tensae late,
Chorda sonans dulciter;	9 b. Pedes stricti sic afflicti,
Perforati, lividati
Patrem placant iugiter.
10 a. Clamat: „Pater, his ignosce“,
Orans pro lictoribus;	10 b. Magis pati se non posse
Narrat in doloribus.
11 a. „Mecum eris hodie
Mox in regno gloriae“
Latrone deprecante.	11 b. Mortem deflet reproborum,
Pro salute salvandorum
„Sitio“ clamante.
12 a. Matrem noto commendantem
Audi unigenitum,	12 b. „Heli, Heli“ exclamantem
Fidelem dans gemitum.
13 a. Fel aceto additum
Et ori oblatum,	13 b. Quo gustato auditum
Est et „Consummatum“.
14 a. Certat victor in agone
Patri reddens spiritum;
Adest miles cum mucrone
Dire pungens filium.	14 b. Tremit, fremit, conturbatur,
Velum templi scinditur,
Terra, petra, elementa,
Sol lamentis iungitur.
15 a. Vestes Christi sorti datae,
Vulnus trusum sparsit late
Sanguinem cum latice.	15 b. Agnus assus, panis pistus,
Cruce passus Iesus Christus
Offeritur vivifice.

<p>16 a. Est a cruce resolutum,
Pannis mundis involutum,
Sepulturae traditum;</p>	<p>16 b. Corpus pulchrum sic detectum,
Immolatum et confectum
Est sigillis conditum.</p>
<p>17 a. Non cessemus memorari
Anguem, vitam speculari
Inimici praesidio.</p>	<p>17 b. Passione sua cara
Tam miranda quam amara
Nos reddit palatio.</p>
<p>18 a. Iesu Christe, victor bone,
Cor contritum cum latrone
Da, triumphum in agone,
Et contectos passione
Ducas ad caelestia.</p>	<p>18 b. Deprecantes, o Maria,
Haec threnosa theoria
Memorantes mox praeservet,
Sic redemptos ne demergat
Horrida molestia.</p>

Collect. ms. Suecicum saec. 15. Cod. Hafnien. A. M. 45. IV°. — 2b, 6 zu madiavit cfr. dän. mad = Speise. — 4b, 3 Addantes. — 7b, 2 colligatus. — 9a, 1 conclavaris. — 9a, 3 Corda. — 13a, 1 aditum. — 14b, 1 conturbantur. — 17b, 2 Nam. — Cfr. Klemming II, p. 85 sqq.

10. „De V Vulneribus Christi.“

<p>1 a. Dulce lignum adoremus,
Dulces clavos honoremus,
Omnes Christum collaudemus
Per crucis mysterium.</p>	<p>1 b. Salve, lignum, quod fuisti
Dignum ferre corpus Christi,
Mundo lapso contulisti
Vitam et imperium.</p>
<p>2 a. O crux, ave, speciosa,
Vetustatis vera glosa,
Rubicunda velut rosa,
Agni picta sanguine.</p>	<p>2 b. Per te Christus nos salvavit,
Inimicum dum prostravit
Et nos a peccatis lavit
Cordis sui flumine.</p>
<p>3 a. Ave, scala peccatorum,
Perquam Christus, rex caelorum,
Fines tangens saeculorum
Ad se traxit omnia.</p>	<p>3 b. Omnes nunc ad sanctam crucem
Deprecemur Christum ducem,
Ut post mortem nos in lucem
Perducat cum gloria.</p>

Miss. ms. Praedicat. Vindobonen. anni 1477 (Pars II). Cod. Praedicat. Vindobonen. 213. — Enthält verschiedene Entlehnungen. — Mel.: Verbum bonum.

11. De Lacrima Christi.

<p>1 a. O lacrima gloriosa,
Super omnes pretiosa
Sanctorum reliquias,</p>	<p>1 b. Tu de pio corde Christi
Ad Lazari prodiisti
Plangendas exequias.</p>
<p>2 a. Lazarus quatruiduanus
Ligatus pedes et manus
Iacebat in tumulo;</p>	<p>2 b. Christus illum suscitavit,
Ex amore deploravit
Coram cuncto populo.</p>
<p>3 a. Ab angelo fide plena
Te devota Magdalena
Suscipere meruit.</p>	<p>3 b. Hinc beatus Maximinus
Succedere fuit dignus
Et te caram tenuit.</p>

4 a. Imperator mente sanus
Constantinopolitanus
Te suscepit dulciter.	4 b. Hinc et eius successores,
Sanctae crucis defensores,
Te servarunt pariter.
5 a. Annis Christi mille lapsis
Grex Turcorum dedit Graecis
Exsecrandum proelium;	5 b. Hos Goffridus comes stravit,
Qui te dehinc asportavit
Ad praesens coenobium,
6 a. Quod ipse iam fundaverat,
Nam de caelis ter viderat
Tres lanceas cadere.	6 b. Inde nomen trinitatis
Et ordinem sanctitatis
Instituit libere.
7 a. Ostenditur causa, quare
Te voluit Deus dare
Isti monasterio.	7 b. Hoc est templum salvatoris,
Cuius es fletus amoris,
Hinc patet translatio.
8 a. Gaude, felix ecclesia,
Vindocinensis patria
Laetare similiter;	8 b. Hanc devote venerato,
Nam te Christus tali dato
Amat singulariter.
9 a. Eamus nunc et fleamus,
Seminemus et metamus
Portantes manipulos,	9 b. Nostri luctus profluvio
Mereamur in gaudio
Dulces dare modulos.
10 a. In hac valle lacrimarum
Tendamus ad lucem clarum,
Respuamus infima,	10 b. Rogemus Dei filium,
Ut sit nobis auxilium
Eius sancta lacrima.

Collectan. ms. S. Trinitatis Vindocinensis saec. 15. Cod. Oxonien. 14715 (Rawl. 7. 224). — 2b, 2 te ploravit. — 5a, 3 Ad exsecrandum. — Voraus geht in der Hs. die Sequenz „O lacrima gloriosa Christi praeclarissima“ (Anal. Hymn. XXXVII, 29) unter dem Titel „Oratio de sancta lacrima“; vorliegende Sequenz führt die einfache Überschrift „De s. lacrima“; es folgt: „Oratio de eadem lacrima: O redemptor dulcissime“. — Der gleichen Sequenz begegnete ich im Cod. Mazarin. 511, habe aber die Copie leider nicht wieder gefunden. Die obige Abschrift verdanke ich Rev. H. Bannister.

12. De Nominibus Christi.

1. Altissimus adiutor,

2 a. Agnus benignus,
clemens Deus, excelsus,	2 b. Favorabilis,
genitus humilis.
3 a. Immolatus,
karissimus, legis
mandator, nobilis, occisus,
patiens,
qui resurgens,
sanctus triumphator,	3 b. Uerus Kristus,
yschyros, zelator,
et est titulus: consolator,
omnium
fidelium
rex et conservator.

4 a. Nos dignetur exaudire,
reconciliatos ad
extremum iudicium
venire sic[que]
regnum introire,

4 b. Ut mereamur ad patri-
monium, nobis Christi
sanguine acquisitum,
cum benedictis
gaudenter redire.

Miss. ms. Hildesiense saec. 13. Cod. Capit. Treviren. 153. — Man vgl. die Sequenz „Angelo annuntiante“ (Nr. 44), die aus der gleichen Quelle und wahrscheinlich vom gleichen Verfasser stammt, wenn nicht die eine Sequenz die Vorlage der anderen bildet.

13. De saneta Cruce.

1 a. Laudes crucis attollamus
Nos, qui Christo militamus,
Nos, qui crucis exsultamus
Speciali gloria.

1 b. Haec est scala peccatorum,
Perquam Christus, rex caelorum,
Morte dolens perditorum
Ad se traxit omnia.

2 a. Signum crucis adoremus,
Crucifixo iubilemus,
Adfixi cruci portemus
Crucis improprium.

2 b. Sursum mentes erigamus,
Vitam, mores componamus;
Sic per crucem reportamus
Vitam et imperium.

3 a. Ave, crucis dulce lignum,
Ave, cantu dulci dignum,
Tu salubre nobis signum
Et angelis gloria.

3 b. Liberati Christi cruce
Sic curramus Christo duce,
Ut det in perenni luce
Nobis vitae gaudia.

Miss. S. Martini Maioris Monasterii imp. Turonibus 1508. — 2b, 3 reportemus. — Melodie offenbar: Verbum bonum et suave; auch textlich ist letzterer Sequenz einzelnes entlehnt. Der Anfang entnimmt die meisten Verse der bekannten Sequenz Adams v. St. Victor, die auf gleiche Weise beginnt.

14. In Inventione s. Crucis.

1. Agedum,

2 a. Electus populus et
gens sancta, frequentate
carmina nova;

2 b. Innovantur omnia,
cedunt novis vetera;
Deo gratias.

3 a. Agni quippe epulas,
quae primos straverunt
in paradiso
tellurigenas,

3 b. Signo crucis reparat
omnipotentia
Christi Domini
atque pietas.

4 a. O crux, omni
laude digna!
O crux, cuncto
bono donata!
O crux, caelo
sublimanda!

4 b. Lignum vitae,
arbor sancta,
Frondes tuae
sine corruptela,
Fructus tuus
salus vera.

5 a. Sacrae frontis
insigne et nota,
qua discernuntur
regis agmina,	5 b. Christianae
mentis [et] animae
qua conservantur
bona omnia.
6 a. Iesu bone,
te libenter laudat
Vox et simul coniubilat,
Qui dedisti crucem tuam	6 b. In tutelam
nostram sempiternam
Et salutem et gratiam;
Crucem quoque veneramur
7 a. Tuam sanctam
simul atque salutiferam.	7 b. Conserva nos,
salvator, benigne per ipsam.

8. Qui vivis et regnas
in patris et spiritus
sancti gratia.

Grad. ms. Vedastinum saec. 18/14. Cod. Atrebaten. 1011. — 2 a, 2 Mit „frequentate“ ein Absatz durch Initiale. — 6 a, 3 Et vox simul. — 7 a, 1 Keine Initiale. — Str. 8 mit 7 b ohne Initiale verbunden. — Der Parallelismus der Melodie ist vielfach verwildert, während er textlich recht gut gewahrt erscheint.

15. In Resurrectione Domini.

1. Christe, rex, bone Domine,
te decet laus summa.

2 a. Esto vivificans omnia	2 b. Resurrectione nitida.
3 a. Suscipe vota
tibi fidelia,	3 b. Fragiles nos iam
tuque considera.
4 a. Parce pie, dona
misellis apta suffragia,	4 b. Quibus ad te nostra
propinquet vox, mens et anima.
5 a. Vox clara canat,
mens discernat,
hilaescent intima.	5 b. Sic omnis homo
te collaudans
adiungat prosodiam.
6 a. Triplex deitas
et una, nobis concede
(patris) organica cantica,
quae simul omnes
dicant per saecula;	6 b. O vita, salus,
perpes tibi sit gloria,
imperium, maiestas,
virtus et honor
per cuncta saecula,

Miss. Tornacense imp. Parisiis 1498. A. — Miss. Tornacense imp. Parisiis 1509. B. — Miss. Tornacense imp. Antwerpiae 1540. C. — Miss. Noviomense imp. Rothomagi 1506. D. — 4 b, 2 nox mens A. — 5 b, 2 cum laudes ABC. — 5 b, 3 prosodia ABC. — 6 b, 5 saeculorum saecula ABC.

16. „In die sancto Paschae.“

1 a. Hac sacrosancta die
Denm laudent ecclesiae;	1 b. Haec dies laetitiae,
Dies Christi victoriae.
2 a. Natus Mariae
Pro nobis passus pridie
Surrexit hodie;	2 b. Rex clementiae
Vicit regem superbiae
Via prudentiae.
3 a. David desiderabilis,
Fastum prosternens Goliae,
Redit victor laudabilis
Ferens salutem patriae.	3 b. Christus, in quem desiderat
Omnis sanctus prospicere,
Suos ab hoste liberat
Victor surgens de funere.
4 a. Dic nobis, Maria,
Magdalene dicta,	4 b. In conscientia,
Sunt vera praedicta?
5 a. In conscientia,
Vera sunt omnia;	5 b. Experientia
Removit dubia;
6 a. Vidi, vidit Petrus,
Omnes apostoli,	6 b. Ioseph et Iacobus,
Testes sunt angeli.
7 a. Sed Thomas dubius
Probavit certius
Palpans interior
Vulnera.	7 b. Virtus ascendentis
Firmat, nunc sedentis
In omnipotentis
Dextera.
8 a. Hoc tenet firmiter
Fides catholica,	8 b. Per Christum ingiter
Quae sit pacifica.

Miss. ms. Sangenovefanum saec. 15. in. Cod. Sangenovefan. 91. add. saec. 15.

17. In Resurrectione Domini.

Feria III. Paschae.

1 a. Haec est dies nobis laeta,
Dies nostrae mortis meta,
Qua mutatur Tañ Theta,
O ad Alpha vertitur.	1 b. Ista dies est dierum,
In qua nobis lumen verum,
Pium, sacrum et sincerum
De sepulcro nascitur.
3 a. In hac die tam festiva
Caro Christi rediviva
Nos credentes in spe viva
Locat, figit, erigit.	2 b. Ab hac die sumus tuti,
Haec adicit nos virtuti;
Vires trucidis et versuti
Dolos procul abigit.
3 a. Adam procul exsulavit,
Plagis multis vapulavit,
Sed hunc [haec] lux revocavit
Et sanavit vulnera.	3 b. Detumescunt fluctus freti,
Jonas exit ventrem ceti,
Ninivitae fiunt laeti,
Desiccatur hedera.

- 4 a. Haec lux Sarae fecit [risum],
Caeco natu dedit visum,
Et de ante paradisum
Tulit ensem flammeum.
- 5 a. Dat Rebecca documentum,
Iacob fragrans vestimentum,
Ut sic patri det pulmentum,
Quod hunc velle noverat.
- 6 a. Hic est, hic est dies ille,
In quo Samson vi maxillae
Solut sternit viros mille
Et victor revertitur.
- 7 a. Dies transmirationis,
Dies est reversionis
Ex antiquae Babylonis
Dominatu pessimo.
- 8 a. Aegrum, sed semiperemptum,
Secus viam sic inventum
Iesus tollens in iumentum
Fert ad stabularium;
- 9 a. Pauperis emolumentum,
Quod per illum violentum
Nimis diu fuit tentum
Usufructuario;
- 10 a. Huius festi sacramentum
Licet per integumentum
Sparsim vetus testamentum
Mystice significat;
- 11 a. Quinque legis prophetarum,
Octo hagiographarum,
Novem libri scripturarum
Tempus hoc subinnunt;
- 12 a. In hac, Iesu, die festa
Saeva quaevis et molesta,
Dura, dira, mala, maesta
Et quaecunque non modesta
Teras ad interitum.
- 4 b. Caput anguis conculcatur,
Qui, cum semper superatur,
Nostrum saltem machinatur
Laedere calcaneum.
- 5 b. Dum venatu occupatur,
Expectatur, sed moratur
Et a fratre supplantatur,
Qui lentem cupierat.
- 6 b. Portas anfert civitatis,
Suffragatur captivatis
Et pro inimicis gratis
Miro modo moritur.
- 7 b. Dies iubilationis,
Dies liberationis
Indurati Pharaonis
De iugo durissimo.
- 8 b. Qui, dum curat semivivum,
Vinum mittit et olivum
Recipitque donativum
Duplicem denarium.
- 9 b. Irruente fortiori .
Extorquetur iuniori
Redditurque possessori,
Sed proprietario.
- 10 b. Annum hunc acceptionis,
Caecis tempus visionis
Clausis et apertionis,
Isaias praedicat.
- 11 b. Prophetia Danielis,
Ioel et Ezechielis,
Sophoniae, Samuelis
Nos ad hoc praeinstruunt.
- 12 b. Fac superbos, magnos, reos
Mites, parvos et Zachaeos,
Peccatores fac Iudaeos,
Pigros promptos et Hebraeos
Celebrare transitum.

Miss. Tharentasiense imp. [Lugduni] ca. 1520. — 1a, 3 mutatur than-
theta; Tau wäre zweisilbig zu lesen, oder man ergänze „Tau in Theta“,
wie Misset-Weale (I, p. 256) vorschlagen. — 2a, 1 festina. — 3b, 2 die
Quelle hat das richtige „ventrem“, nicht „ventre“, wie Misset-Weale l. c. an-
geben. — 5a, 2 fragrans. — 6a, 2 in maxille. — 8b, 2 et oleum. — Nach
10a, 2 ist der überschüssige Vers eingeschoben: Et figurae velamentum. —
11a, 4 subinnunt. — Melodie ist offenbar: Lauda Sion, bzw. Laudes
crucis.

18. In Resurrectione Domini.

Feria IV. Paschae.

1. Psallat plebs devota
Christo cantica.

2 a. Perpetua
remedia
miseris confert lux ista;	2 b. Tartarea
superbia
frangitur Christi dextera.
3 a. Intrat infernaliam
penetraliam
lux deica;
trepidat
manus impia.	3 b. Cedit nox continua,
cessant tormenta;
fideliam
liberat
Christus agmina.
4 a. De custodia
tenebrosa
prodit iucunda
sanctorum
diu tenta caterva,	4 b. Cum victoria
praecipua
redit et vita,
Dominus
die surgit tertia.

5. Patria
nobis est reddita.

Miss. ms. Senonense saec. 18. Cod. Parisin. 10502. A. — Miss. ms. Senonense saec. 14. Cod. Londinen. Add. 30058. B. — Brev. ms. Senonense saec. 14. ex. Cod. Vatican. Regin. 182. [Ba.] C. — Miss. ms. Senonense saec. 14/15. Cod. Montispezzulan. Schol. Medic. 71. D. — Miss. ms. Senonense saec. 15. Cod. Parisin. 864. E. — Miss. ms. Senonense saec. 15. Cod. Parisin. 880. I. F. — Miss. Senonense imp. Parisiis 1543. G. — Miss. Senonense imp. Senonibus 1556. H. — Miss. Senonense imp. Senonibus 1575. I. — 3 a, 1 Intra D. — 3 b, 1 uox E. — 4 b, 3 reddit F; et vitta B. — 4 b, 5 surgit die C.

19. In Resurrectione Domini.

Sabbato in Albis.

1 a. <i>Regis aeterni gloria,</i>
Christus, virtute magna	1 b. <i>Surrexit ab umbris,</i>
leo de tribu Iuda,
2 a. Tertio die
post tolerata patibula	2 b. Et crucem, qua pro
salute pendit humana.
3 a. Destruxit enim
hic barathri
claustra maligni
et fregit impetu valvas;	3 b. Bellando potens
arripuit
daemoniam, sic
proxit impia colla;
4 a. Davidis honesta
recinens famina:
~~	4 b. Quod fortis et potens
Dominus sit ad
<i>omnia bella.</i>

5 a. Nunc sustulit etiam
beatorum omnium
animas et prophetas,	5 b. Quas daemon habuerat
tortuosus recubando
voragine taetra.
6 a. Hinc mulieri
apparuit, cum voluit,
quae est nomine dicta
Maria,	6 b. Quam turba prius
daemonica vexaverat
est et hoc miserante
curata.
7 a. „Nolo, tangas“, ait,
„manibus, Maria,
Sed cito veloci
tramite nuntia
fratribus, nunc adeant
mente bona,
me cernant
ut in Galilaeam,	7 b. Et Petro fideli
replicans indica,
Quod non tenerunt
Dominum tartara,
Sed, ut, ecce, tu vides,
iam remeat,
iam cuncta
creata gubernat“.
8 a. Cuius, petimus,
nobis tribuat
resurrectio vera,	8 b. Ut mereamur
regna cum sanctis
obtinere beata

9. Et dulcia cantica
concinamus in aethera.

Miss. Noviomense imp. Rotomagi 1506. — 2a, 1 Tertio namque die sibi. — 2b, 1 Ohne Initiale. — 6a, 1 mulier. — 8a, 3 resurrectione. — Die Melodie ist sichtlich „Concordia“ (Cfr. Anal. Hymn. VII, Nr. 50). Str. 4a u. 4b haben im Grad. ms. Nivernense (Cod. Parisin. 9449) gleiche Melodie bis auf 4b, 3, sind aber dort zu einer Strophe vereinigt, der eine Parallelstrophe gegenübersteht. Letztere fehlt durchweg in den Martialenser Hss., wie auch hier im Miss. Noviomense. Hierauf gründet sich die vorgelegte Textabteilung.

20. In Resurrectione Domini.

1. Festus adest nobis dies

2 a. Colendus devota
mentium cultura,
In quo reserata
paradisi porta;	2 b. Grex almus subintrat
cum pastore [sua]
Laetus ad optata
aeterna pascua,
3 a. Gaudetque
cum ipso redemptore, qui
perpetua
morte saeva redempta	3 b. Gloria
vivit alma, in quo salus
atque vita
permanent sine meta.
4 a. O Christe, redemptor!	4 b. O vita beata!

4 c. O via directa!

5 a. Te nunc, sophia
patris alma, fide firma
precamur, oblata
audias carmina,

5 b. Quos ad patriam
revocatos morte digna
ad vitae promissa
reducis praemia.

6. Te, qui gubernas universa,
deceat laus, honor et imperium
semper omnia
per saeculorum saecula.

Prosar. ms. Moissiacense saec. 11/12. (Privatbesitz). — Daux, l. c. p. 123. —
2 a, 3 In qua. — 2 b, 3 adoptata. — 3 a, 4 morte se. — 3 b, 2 salus homi-
num atque. — Schema: Confitebor. Vgl. Anal. Hymn. VII, Nr. 62.

21. In Resurrectione Domini.

Per Octavam.

1. Haec dies *praeclara*
atque nimis veneranda,

2 a. Quam excelsus
ipse fecit Deus;

2 b. Iucundemur
simul et laetemur.

3 a. Serenatis cordibus
annuis temporibus
laeti celebremus;

3 b. In hac die siquidem
creator angelorum
omnium sanctorum

. Formam servi dignatus
est sumere
nostri causa salutis
nosque liberandum;

4 b. *Quos propria virtute*
formaverat,
abstraxit a tartara
barathri noxia.

5 a. Rerum creator
de sacro solio descendens
eruit, quos hostis
perfidus rapuit dudum
ingerens vitia et trahens
antro sulphureo;

5 b. *Gemat picea turba*
claustra inferni destructa,
ab arce superna
divinitas induta
carne purpurea, spolians
profundi tartara.

6 a. Totus mundus exsultet libans,
iubila in voce
summas dans laudes,
ut condecet,

6 b. *Gaudeatque, carnis humana*
Christi per tropaea
quod zabulosa fraus
est deiecta.

7 a. Cum angelis
„Gloria Deo in excelsis“
decantantes;

7 b. *Magnalia*
Dei voce boando sonet
per omnia,

8 a. <i>Quod die
tertia resurgens sine culpa
pro nostra offensa
de sepulcri claustra.</i> | 8 b. Gloria
sit trinitati unicae, patri,
filio, paraclito
spiritui sancto, |
|---|---|

9. Nunc et ultra et in aevum.

Prosar. ms. Moissiacense saec. 11/12. (Privatbesitz). — Daux, l. c, p. 128 sq. — 4 b, 3 abstruxit. — 5 a, 4 perditus. — 6 a, 1 libens. — 6 a, 2 iubilat. — 6 b, 2 tropaea per. — Der liegende Druck bezeichnet die Einschießel, welche die Sequenz „Haec dies | Quam excelsus“ (Anal. Hymn. VII, Nr. 17) durch vorliegende Erweiterung derselben erfahren hat. Dabei ist von 5 a an der alten Melodie natürlich Gewalt angetan; wie und inwieweit verschweigt uns leider Daux.

22. In Resurrectione Domini.

Per Octavam.

1 a. O quam beata regina
et virgo, Maria,	1 b. Quae sola Deum fuisti
generare digna!
2 a. Inter universas
feminas tu facta
es ab ipso sublima,	2 b. Ut ex te sit ortus
verus sol, per cuncta
semper fulgens saecula,
3 a. Omnia qui fugat nubila
ac turbat tartara.	3 b. Daemonum agmina mirantur
nimium territa,
4 a. Quod virtus divina
fregit portarum limina
barathri ferrea.	4 b. Patent ergastula
saeva, rumpuntur iniusta
piorum vincula.
5 a. Gaudet sancta
expectata de gloria
caterva;	5 b. Lugent maesta
de subducta sibi praeda
tartara.
6 a. Turba captiva
iam redempta
cum laetitia
catervarum exit magna;	6 b. Hinc ipsa castra
sanctissima
ad caelestia
eunt regna cum gloria.
7 a. Redemptor hac victoria
iam peracta
de nova
iterum sepultura	7 b. Surgens suis solamina
dedit firma,
ablata
dubia tristitia.
8 a. Christi morte sacra,
fidelis turba,
suscipe haec gaudia,
reddita iam libera;	8 b. Iam dudum perdita
tua patria
est tibi restituta
cum vita perpetua.
9 a. Solve Deo vota
debita,	9 b. Qui donat praemia
aeterna.

<p>10 a. Laus tibimet beata
sonet voce nostra,
qui patris verbigena,</p>	<p>10 b. Exstans ante saecula,
veniens in arva,
caro factus humana,</p>
<p>11. Nos ad gaudia
revocans virtute tua
sempiterna.</p>	

Prosar. ms. Moissiacense saec. 11/12. (Privatbesitz). — Daux, l. c., p. 131. — 4 a, 2 fugit (Lesefehler?). — 4 a, 3 fera. — 4 b, 3 vincla (cf. 2 b, 3 u. 10 b, 1, wo saecula, nicht saecula). — 9 b, 1 Que. — 10 b, 1 Estans. — Vorlage der Sequenz ist sichtlich „O beata et | Venerabilis virgo Maria“ (Anal. Hymn. VII, Nr. 53); nur ist die Einleitungsklausel zum ersten Strophenpaar gezogen. So bot die Melodie der Vorlage einen Anhaltspunkt für die Strophenabteilung, wie ich sie bei 9 u. 10 im Gegensatz zu Daux vornehmen mußte. Daux nämlich zieht 9 a u. 9 b zusammen und ebenso 10 a und 10 b und 11. Verleitete ihn dazu die Hs. oder vielleicht gar die Melodie, falls eine verzeichnet ist, so liegt offenbar in der Quelle ein Fehler vor. Im Übrigen ist die Sequenz eine der besseren, sehr sauber aufgebaut, und bietet durch die auslautenden a eine ziemlich zuverlässige Handhabe für die Klauselabteilung. Auch in 1 b, 1 liefse sich durch Umstellung „Quae Deum fuisti sola“ der Auslaut auf a erzielen; nur 2 b, 1 bliebe dann die Ausnahme von der Regel.

23. In Resurrectione Domini.

Per Octavam.

1. Surrexit

<p>2 a. Praedamque revexit
destructo mortis
imperio Dominus;</p>	<p>2 b. Et occurrens blandeque
salutans atque
sacro ore benedicens</p>
<p>3 a. Mulieribus
se pie quaerentibus ait:
Avete vos,
mihī dilectae,</p>	<p>3 b. Meque a morte
resurrexisse [veraciter]
fideliter
certum habete.</p>
<p>4 a. Tunc illae agnito
Domino [et] repletae
inexplebili gaudio
accesserunt</p>	<p>4 b. Et tenerunt, quem
cognoverunt, et prostratae
coram dulcissimo Iesu
corde (et) ore</p>

5. Adoraverunt pedes eius.

Missale Noviomense imp. Rotomagi 1506. — 3 b, 1 In der Quelle keine Maiuskel. — Klausel 5 ist ohne Maiuskel mit 4 b verbunden. — Voraus gehen 2 Sequenzen de Beata für die Osterzeit; die vorstehende trägt den Titel „Alia Prosa“, kann aber schwerlich als „De Beata“ betrachtet werden.

24. In Ascensione Domini.

1 a. Qui scandis astra
super hodie	1 b. Accinctus celsi
zona Abrahae,
2 a. Te flagitamus
devote	2 b. Ac deprecamur
obnixè,
3 a. Nostrae cerne,
o pater alme
~~
famina linguae.	3 b. Ecce, inclite
et gloriose,
<i>catervae tuae</i>
nunc miserere,
4 a. Omniumque,
Christe Domine,
rex pie,
Quod voce te petimus,
larga manu
tribue, parce,
quaesumus, in ista die.	4 b. Adestote
quoque, virtutes
caelicae,
Polorum quaeque fide
triumphantes
caeli in arce,
potestates summae omnes,

5. Orate pro nobis, Amen.

Antiphon. et Grad. ms. Nivernense saec. 12. Cod. Parisin. Nouv. acq. 1235; bis: fol. 164 a A; — fol. 218 b B. — 1 a, 1 scandis aethra A. — 1 b, 2 Abrae A. — 3 a, 1 Die erste Silbe von „cerne“ hat 2 Noten, wodurch die völlige Symmetrie in der Melodie gewahrt erscheint. — 5 Amen fehlt B. — A: „Prosa pro hymno ad Completorium“; B: „Ad Vesperos prosa“. — Beachtenswert ist der Auslaut der Klauseln auf den E-Laut, während sonst der A-Laut beliebt ist.

25. In die Pentecoste.

1. Eia, clama
„Alleluia“
2 a. Ex corde,
sancta familia.	2 b. Dic Christo:
Sit tibi gloria;
3 a. Hodie fecisti
nobis gaudia
consolantia	3 b. Gratia praecelsa
dante spiritus
sancti munera.
4 a. Factus sonus hodie
ignea sanctorum
fecit corda.	4 b. Orbis totius datis
linguis mundo fantur
insolita.
5 a. Indaea dura cordis
perfidia
ad haec exclamat
rabida facta:
Vino sunt ebrii,
quos talis agitat
furia.	5 b. Audet Petrus et clamat;
non est, inquit,
vesania in
nobis, sed sancti
spiritus gratia
haec, quae auditis, dat
miranda.

6 a. Christus ille noster, morte
quem vos punistis dira
nescientes
legis praecepta,	6 b. Surrexit die tertia
virtute sua mira,
caelica nunc
tenet culmina.
7 a. Unde iudex
est venturus, cuncta
iudicabit
proponens omnia,
maiestatis
sedens in gloria.
Ipse fecit ista
per nos in vobis miracula“.	7 b. Ad haec stupens
manus Iudaica:
„Date nobis,
fratres, consilia,
ne nos damnent
illa iudicia“.
Sic mente recepta
baptizantur multa milia.
8 a. Hoc fecit illa bona
gratia deifica,	8 b. Quae cito prava corda
convertit ad optima;

9. Assit nobis propitia.

Tropar. ms. Catanense saec. 12. Cod. Matriten. (Collectio Barbieri)
s. n. — 5b, 1 *Ludet Petrus*, offenbar falsche Initiale; *audet et clamat* =
audax clamat. — 5b, 3 sq. in nobis *vesania*. — Bei dieser Sequenz war ich
darauf angewiesen, den Text von Misset-Weale (Anal. Liturg. II, p. 492) zu
Grunde zu legen.

26. In Pentecosten.

1. Festum paraclati
omnis recolat populus,

2 a. Quo Christus ascendens
ad thronum
corda illustravit
fidelium.	2 a. Qui in linguis igneis
apparens
visus est a Christi
discipulis,
3 a. Ut missus est sanctus
spiritus
in Christi discipulos.	3 b. At illi repente
constanter
verbum Dei personant.
4 a. Secum plurimos
divisi
per orbem colligunt
ad fidem
Christi ferventi animo,	4 b. Atque ex ore
principis
tartarei Christo
plurimas
inde lucentur animas.
5 a. Hinc ira saevae plebis
Iudaicae
ebrios fore
Christi discipulos
asserit,
audiens eos referre
magnalia Dei.	5 b. O Christe, quantam Petro
constantiam
tunc praebuisti,
ut vincat Iudaeam
Iohelis
ex testimonio, quod est
impletum in ipsis!

6 a. Annis expletis, Christe, tuis
caelum conscendens
paracletum
misisti, quem voveras;
precamur, dona nobis,
ut flagrent corda
nostra in igne spiritus;	6 b. Qui apparuit in specie
visitando te
columbina;
qui quondam super aquas
ferebatur, sed tamen
permanens tecum
in eadem essentia.
7 a. Patris aeterni
potentia illustrare
dignetur gratia
spiritus
sanctique clementia;	7 b. Vera filii
sapientia septiformis
spiritus munera
infundat
semper in corda nostra.

8. Almtus bi spirionitas
haempereat senobis.

Cantion. ms. Bohemicum anni 1512. Cod. Mus. Bohem. XIII A 2 A. —
Collectan. ms. Bohemicum saec. 16 ex. Cod. Vindobonen. 11857. B. —
2a, 3 illustrat A. — 5a, 6 parvulos eos B. — 5b, 5 sq. ex testimonio Io-
hannis quod i. e. AB. — 5b, 7 in illis B. — 7b, 1 Vere A. — 8 Mit „Almi“
bricht A ab. — In B ist die Sequenz über den Text der Notkerschen „Festa
Christi omnis christianitas“ geschrieben, wodurch Vorlage und Melodie
mehr als genügend bezeichnet wird.

27. In Pentecosten.

1 a. Summe bonum,
Auge donum
In me tui spiritus,	1 b. Ut me vincam,
Et te vincam
In vi tui spiritus.
2 a. Meditando
Et dotando
Veni, sancte spiritus;	2 b. Tuo rore
Et amore
Veni, sancte spiritus.
3 a. Me dignare
Confortare,
Veni, sancte spiritus;	3 b. Ure meos
Renes reos,
Veni, sancte spiritus.

4. Cor illustra,
Ut non frustra
Laboret hic spiritus.

Miss. ms. Lambrechtense anni 1836. Cod. Graecen. 395. A. — Miss.
ms. Lambrechtense saec. 15. Cod. Graecen. 115. B. — Miss. ms. Lambrech-
tense saec. 15. Cod. Graecen. 123. C. — 1a, 3 sancti spiritus B, sancte
spiritus C. — 1b, 3 In me tui ABC; gibt gar keinen Sinn, obgleich sonst
alles für diese Lesart spricht. — 3a, 1 Te C. — 3a und 3b umgestellt C.

28. In Pentecosten.

Feria II.

1 a. Celsam
vox sonet symphoniam
Christo ratam
[in hac aula],	1 b. Magna
agmina caelestia
cui iucunda
reddunt acta.
2 a. Iam turba casta
candida
depromat digne nostra
neumata cuncta clara,

Iam melodema sonet aula
gratia summa
Christo devota
grata facta
ac decora. | 2 b. Caeli sidera
splendida
divina nunquam cessant
Christi fateri gesta,

Quem laudant nunc et ornant sua
opera clara,
rutilantia
sol et luna,
stellae, arva. |
| 3 a. (Nam) mare et flumina
resonant pura
ac luciflua
voce persplendida
ac iucunda, | 3 b. Cuius nunc gaudia
nunquam cessat
agnus exsultans
ad caeli sidera
ferre sacra. |
| 4 a. Sacrosancta
nunc plebs sumet agmina
celsa gaudens
scandere voce clara,

Laudes summo studeat
una cum Christo
ac devota decora
pangat ipsa, | 4 b. Angelica
ut canere famina
trinitatis
valeat laureata.

Sincere omnigena
gaudia Christo
creata sonent <i>Amen</i>
candidata. |

Miss. ms. S. Trinitatis Vindocinensis saec. 15. ex. Cod. Vindocinen. 267. bis. — 2 a, 1 sq. candida turba casta. — 2 a, 3 nostra digne. — 2 b, 4 formari gesta. — 2 b, 7 atque rutilentia. — 4 b, 5 sq. gaudia omnigena. — Die Überschrift paßt schlecht zum Inhalt. — Die Sequenz steht auch im Grad. ms. S. Trinitatis Vindocinensis saec. 14. in. Cod. Vindocinen. 121; leider steht mir eine Kollation daraus nicht zur Verfügung. Noch wichtiger wäre die Melodie, welche das Graduale der Regel nach enthalten muß.

29. In Pentecosten.

Feria III.

1 a. Umbra transit vetustatis,
Vox erumpat novitatis
Et laudis praeconium; | 1 b. Omnis mundus iucundetur,
In hac die adimpletur
Illud vaticinium : |
|--|--|

2 a. Effundam de spiritu
Repentino sonitu
Cordibus fidelium.	2 b. De excelso missus est
Ignis et infusus est
Ossibus credentium.
3 a. Hic est ille spiritus
Insufflatus caelitus
Priori mortalium;	3 b. Hic de caelis missus est
Et aquis infusus est
In mundi primordium.
4 a. Per hunc Noe inspiratur,
A quo arca fabricatur
In typum ecclesiae;	4 b. Hic Abraham illustravit,
Cum de Christo prophetavit
Tempus signans gratiae.
5 a. Huius donum spiritus
Signabatur primitus,
Cum lex dari debuit;	5 b. Facta sunt tonitrua,
Micuerunt fulgura,
Totus mons contremuit.
6 a. Die quinquagesimo
A paschali termino
Lex a Deo mittitur;	6 b. Sub eodem termino
Immittente Domino
Spiritus infunditur.
7 a. In unum sedentibus,
Ipsam expectantibus,
Fit repente sonitus;	7 b. Corporali specie
In ignis effigie
Descendit paraclitus.
8 a. Replet domum et credentes,
Facit spiritus ferventes,
Loquuntur magna;	8 b. Et, quos timor occultavit,
Ignis missus inflammavit;
Templi petunt atria.
9 a. Ibi cum fiducia
Fiunt mirabilia,
Multa credunt milia;	9 b. Una fides omnium,
In Christo credentium
Una erat anima.
10 a. Haec est praesens sollemnitas;
Haec est miranda novitas,
In qua summa divinitas,
In qua divina caritas	10 b. Infundens se hominibus,
Mundum mundans a sordibus,
Ima iungens caelestibus,
Unum facit de pluribus.
11 a. Tu, qui multa facis unum,
Et de multis facis unum
Et in uno facis unum,	11 b. Fac nos omnes in te unum,
Ut ad te tendamus unum,
In te uno simus unum,

Miss. Tharentasiense imp. [Lugduni] ca. 1520.

30. De sancto Spiritu.

1 a. Sancti spiritus
Assit nobis gratia, | 1 b. In qua caelitus
Datur efficacia. |
|---|--|

2 a. Nam benignus spiritus,
Dextrae Dei digitus
Pulsans chordas cordium,	2 b. Statim mentem suscitatur
Et amorem excitatur
Cordibus fidelium.
3 a. Pro nobis gemitibus
Inenarrabilibus
Cum effectu postulat,	3 b. Quando facit petere
Bonum et appetere,
Qui sic dona cumulat.
4 a. Iam dulci solamine
Mens mundatur crimine
Miraturque subito	4 b. Posse, quod non poterat,
Esse, quod non fuerat,
In hoc Dei digito.
5 a. In quo vere vivimus,
A quo vere credimus
Universa condita;	5 b. In quo dantur munera,
Remittuntur scelera,
Restaurantur perdita.
6. Oleum laetitiae,
Dispartitor gratiae
Sed indivisibilis.	
7 a. Ignis urens vitia,
Flumen rigans varia
Corda, quae docuerit.	7 b. Auster, qui charismata
Confert, et aromata
Fluunt, dum adflaverit.
8 a. Veni, aura, temperans
Omnia et moderans
Omnes sensus hominis;	8 b. Splendor, cor illuminans
Et ob hoc eliminans
Taetram umbram criminis.
9 a. Dei donum, caritas,
Fons bonorum, bonitas,
Amor suavissimus;	9 b. Rationum ratio,
Certa consolatio,
Tutor benignissimus.
10 a. A patre ingenito
Et ipsius genito
Procedens aequaliter,	10 b. Utrique consimilis
Et honore parilis
Indivisibiliter.
11 a. Habitatorem mentium
Te pie quaerentium
Et magister optime,	11 b. Ebrietas sobria,
Mentes nostras debria,
Gaudium, pax animae.
12 a. Par patri et filio,
Alto nos consilio
Consolare caelitus	12 b. Et, quod vere diceris,
Nobis esse miseris
Digneris, paraclitus,
13 a. Ut in spiritualibus
Atque temporalibus
Agentes feliciter	13 b. Consequamur postea
Te duce siderea
Regna caeli iugiter.

Missa. Ruthenense imp. Lugduni ca. 1540. — 7 b, 2 Mens fert. — 13 a, 2
Et temporalibus.

31. De ss. Trinitate.

1 a. Veni, sancta trinitas,
Mentes trahe subditas
Ad te trino digito.	1 b. Veni, pater luminum,
Veni, salus hominum,
Iesu, cum paraclito.
2 a. Pater innascibilis,
Virtus invincibilis,
Pietate vincere;	2 b. Verbum, splendor numinis,
Lux expers caliginis,
Tenebris illabere;
3 a. Fons dulcoris, spiritus,
Anxios per gemitus
Labes mentis dilue.	3 b. Pater, verbum, caritas,
Qui tres una quidditas,
Trinum panem tribue.
4 a. Tria sata similae
Pectus intra fragile
Zyma sancto confice.	4 b. Sitiunt triclinia,
Vinum fundit hydria
Trimetra pro latice.
5 a. Patris, nati, spiritus,
Simpli boni funditus,
Est aenigma radius:	5 b. Pater ut vis radii,
Splendor instar filii,
Calor amor medius.
6 a. Ergo, lux trishagia,
Tres una substantia,
Praesta plebi miserae,	6 b. Pater aegris, genitus
Caecis, maestis spiritus,
Opem uno munere.

7. Unica lux trina,
tibi respice corda supina

Oration. ms. Anglicum saec. 14/15. Cod. Londinen. Reg. 7 A VI. — Melodie:
Wahrscheinlich „Veni sancte spiritus“, erweitert und mit angehängtem
Hexameter, von dem es zweifelhaft erscheint, ob er nicht als spätere Zutat
zu streichen ist.

32. De ss. Trinitate.

1. Trinitatem simplicem,
Trinum Deum, non triplicem,
Simplex colat ecclesia.	
2 a. Trinitatis in creatis
Interlucent
rebus vestigia.
Mens in Deum
consurgat sobria;	2 b. Genitoris et geniti
Spiritusque
paracliti gratia
Nobis sacra
revelet mysteria.
3 a. Tres personae sunt, et plura,
Quae personas
distinguunt, vocabula;	3 b. Tres idem sunt in natura,
Quod una, nec
tribus minor singula.

- 4 a. Trium posse,
scire, velle paria;
4 b. In personis
tribus est distantia.

5. Sit par reverentia
Tribus et uni gloria.

Miss. ms. Eboracense saec. 15. Cod. Coll. S. Trinitatis Dublinen. B
3. 4. A. — Collect. ms. Victorinum saec. 15. Cod. Parisin. 14872. B. —
1, 3 Supplex B, offenbar Korrektur. — 2a, 1 Trinitatis reverentia A. — 3a, 3
distinguunt mysteria B. — Nachdem Gautier diese Prosa zuerst unter dem
Namen Adams von St. Victor publiziert (I, p. 137 sq.), bezeichnet er in
den späteren Auflagen diese Attribution mit Recht als falsch.

33. De Corpore Christi.

1 a. Salve, caro Christi Iesu,
Pulchra visa, dulcis esu,
Firmamentum fidei.	1 b. Tu Mariae carne nata,
Mundi salus praeoptata,
Flos ventris virginiei.
2 a. Lac a matre suscepisti,
Dum in foeno iacuisti
Coram animalibus.	2 b. Nobis facis dulce forum
Reddens panem angelorum
Pro foeno credentibus.
3 a. Ara crucis immolata,
Nostra tulisti peccata
Pandens vitae ianuam.	3 b. Manna pavit Israellem,
Sed nunc pascis tu fidelem
Ad vitam perpetuam.
4 a. Pascha novum celebratur,
Agnus Dei dum assatur
Pro salute saeculi.	4 b. Huc ad mensam convenite,
Epulandi cibo vitae,
O fideles populi.
5 a. Caro Christi o sacrata,
Forma panis occultata,
Tu nostrum viaticum,	5 b. Praesta nobis robur mentis
Et devictis temptamentis
Duc ad regnum caelicum.
6 a. Sanguis Christi, qui lavisti
Et a culpis redemisti
Nos ab hostis manibus,	6 b. Fac nos in te consolari
Et tuorum sociari
Sanctorum agminibus.

Appendix ms. saec. 15/16. Miss. Aboensis imp. Lubecae 1488. —
Dieses war nach Klemming II, p. 70 sq. die Quelle im Exemplar des ge-
nannten Missale auf der Kgl. Bibliothek zu Stockholm. Jetzt ist der hand-
schriftliche Nachtrag nicht mehr vorhanden, und in Stockholm liefs sich nicht
ermitteln, wohin er gekommen ist. — 1b, 2 bei Klemming: Munde.

34. In Dedicacione Ecclesiae.

1. Pretiosa dies,
veneranda
2 a. Nimisque collaudanda,
patri summoque
excelso consecrata,	2 b. Quem resonant organa
simulque cuncta
omni cum symphonia.
3 a. Mens humana
sensusque Deo nostro
namque sunt accepta,	3 b. Per haec festa
dicata ex huiusque
saxibus exstructa.

4 a. Aedificata est enim
structura
haec aula perfecta;	4 b. Claritas perpetua hinc
refulget
per cuncta saecula.
5 a. Ergo petimus,
<i>Suscipe, laus
angelorum, laudum
carmina laeta
ac nova,</i>	5 b. Celsa gloria,
<i>Prece, voto
supplici nostra quae
mittit caterva
plurima.</i>
6 a. Clangunt boantes carmina
angelica
Deo concrepantes
milia	6 b. Incessanter clamantia,
ardentesque
Deo propinquantes
ad throna.
7 a. Et archangeli te collaudant
incendentesque nunc adorant
vestigia;	7 b. Cherubim quoque ac Seraphim,
quanto intuentur plus, magis
inflammantur.
8 a. Regum regi
voce simul proclamant in
aeterna patria:	8 b. Deus noster,
caelorum Iesus salvator,
qui cum patre manet.
9 a. Plebsque [haec] nonnulla
<i>Te collaudans adorat,
sancte rex, in hac aula.
Pia nam corda</i>	9 b. Ad te clamantia,
<i>Et dona per saecula,
sancta tabernacula,
Laude condigna.</i>
10 a. Hodie voce
assidua
precamur te, Domine
Christe rex, supplices,	10 b. Ut largiaris
nobis magna
in aeterna gloria
regna perpetua.
11 a. Clemens,
gloriosus rex, petimus,
ut misereris nobis,
conditorque mundi;	11 b. Cumque
veneris ultimum diem,
collocare digneris nos
ad tuam dexteram.

12. Fac nos gaudere tecum
in aeterna caeli regna.

Prosar. ms. Moissiacense saec. 11/12. (Privatbesitz). — Daux, l. c., p. 141 sq. — 2 b, 1 resonat. — 2 b, 3 omnia symphonia. — 3 a, 3 iamque sunt. — 3 b, 2 iam dicata. — 3 b, 3 saxibus erscheint verdächtig; ob verlesen? — 5 b, 3 nostraque. — 6 b, 1 Clamantia Deo incessanter ard. — 6 b, 3 a throno. — 7 b, 2 intuent te plus. — 9 b, 4 Laudes. — 10 a, 1 sq. voces assiduae. — 10 b, 1 Ut misereris (cfr. 11 a, 3). — 10 b, 2 sq. magna steht hinter gloria. — 11 a, 3 nos. — 11 b, 3 dignes nos. — Melodie sichtlich jene von „Castrosum proles“ (Anal. VII, Nr. 226), nämlich „Adorabo maior“, die somit für die Klauselabteilung von Nutzen war.

35. Dominicis Diebus.

1 a. Profitentes unitatem
Veneremur trinitatem
Pari reverentia.	1 b. Adoremus ascendentem
Christum, caelo venientem,
Plenum omni gratia.
2 a. Dies festa celebratur,
Dominica vocitatur
Pro magno mysterio,	2 b. Quoniam sanctificatur
Dies ista et dicatur
Christo, Dei filio.
3 a. Ipsa dominica die
Christus filius Mariae
Natus esse monstratur;	3 b. Ipsa dominica die
A morte plenus gloriae
Surrexisse creditur.
4 a. Advenit ignis divinus,
Quem flamma non lucens minus
In linguarum specie,	4 b. Spiritus sanctus Dominus,
Septiforme suum munus
Suis dedit hodie.
5 a. Prima luce mundum fecit
Vetustumque renovavit,
Ut nova sint omnia;	5 b. Prima die lux effulsit,
Christus nos illuminavit
Veniens in propria.
6 a. In scripturis figuratur
Dies ista et signatur
In sabbati requie;	6 b. Servitutis prohibetur
Opus, ut Deus oreter,
Praeceptorum serie.
7 a. Fidelibus contemplari,
Orare et revereri
Sanctam eucharistiam	7 b. Praecipitur, praedicari
Verbum Dei et audiri
Ad divinam gloriam.
8 a. R nascamur cum nascente
Christo baptismi virtute
Ut nova creatura;	8 b. Resurgamus morte culpae,
Quia mors est Christi morte
Absorpta victoria.
9 a. Et in fide gloriemur
Et in una modulemur
Fidei constantia;	9 b. Trinitati praesentemur,
Unitati sociemur,
Cui laus et gloria.

Miss. Monasteriense imp. Coloniae 1489. A. — Miss. Fontisebraldense imp. Parisiis 1606. B. — Der Anfang sagt zur Genüge, welche Sequenz Adams von St. Victor als Vorlage diente.

36. Die Dominica.

1. Pange Deo debitum,
lingua,
modulando plectrum;

2 a. Tolle sonos in aera,
imple sinus a lacrimis.	2 b. Sancta manus igitur nos
meditata effigiem
3 a. Pressit nobis suam;
flavit et indidit
ruri animam;	3 b. Sursum caput tulit,
vultam ut cogitet
semper Domini;
4 a. Tradit amoena loca.
Corruit
aspidis ingenio;	4 b. Mox actus in foveam
asperis,
heu, miser illiditur.
5 a. O facinus,
vitae, proh dolor,
memoriam
Quod aspirare
non sinis neque
fletibus expiare
nefas, heu, miserum!	5 b. Artis ligata
serpentis spiris,
mens misera,
Umbra volveris
ibi horrida
nunc, cupido profudit
quo saeva animi.
6 a. Dira sorbes venena,
sentis vulnera,
quae male nutricas,
misera,	6 b. Facis caeco lumine
fusa nebulis
expers dulcibus, mens
misera.
7 a. Repit virus pectore,
sensu captus emoreris,
cinis redis ad funera,
heu, perstringeris
in tartara.	7 b. Tantis potens doluit
factor tui calumniis,
venit, solvit a vinculis
bonos, respiret
ad gratiam.
8 a. Siccat iam oculos;
facecat et pudor taeter,
vera sustineas
gaudia.	8 b. Flecte hinc faciem;
imaginem auri primam,
dulcem repetito
patriam,
9 a. Plasmator,
durare perennem
quam concedas;
lux sis nobis, meritum.	9 b. Tu solus
exstas trinus, unus;
te voce, te
corde, rex, laudamus

10. In saecula.

Collectan. ms. Emmeramense saec. 9. Clm. Monacen. 14843. — 2a, 1
in fehlt. — 2b, 1 manum. — 5b, 5 sq. nunc horrida cupido quo profudit. —
6b, 1 Faces. — 8a, 2 sq. pudor te tervera. — Überschrift fehlt.

37. Die Dominica.

1. Semper regnans, patris sinu
residens, par gloriae,

2 a. Secum volvit,
mortis subditum iure
hominem alto solvat
gemitu,

2 b. Pius sator
instauraret facturam,
finxerat quamque sibi
similem.

3 a. Includitur
utero virgineo

3 b. Manens idem
in patre principium.

4 a. Membra cutis obtegit,
fibrae ligant
et sacros artus, sicque
funditur infans Deus
praesaepio ;

4 b. Nostra pertulit purus
a crimine
ipse pius Dominus,
servos ut reduceret
ad patriam.

5. Tendit brachia,
robora proprio

6 a. Lustrat cruore ;
dedit nobis poena sua
bonus veniam.

6 b. Praedo, dum cupis
ius in proprium captare,
[ipse] stringeris !

7 a. Tum inde tumulo
subrigitur ; latus

7 b. Nudat ; panes suis
manibus praebuit.

8 a. Tractant visibus felices
discipuli

8 b. Membra, tenent ante nota
rediviva.

9 a. Dapes sumit ore
vera caro ;

9 b. Monstrat, quid stet nobis
post veniam.

10. Fundit spiritum
facie exhalans,

11 a. Lutum qui prius
vivificarat,

11 b. Edocens ipsum
se esse Deum.

12 a. Post coram beatis
alta petit,
evectus [caeli] regio
potens solio

12 b. Et dextera patris
sedens regit
celsa imaque, pariter
sermons vania.

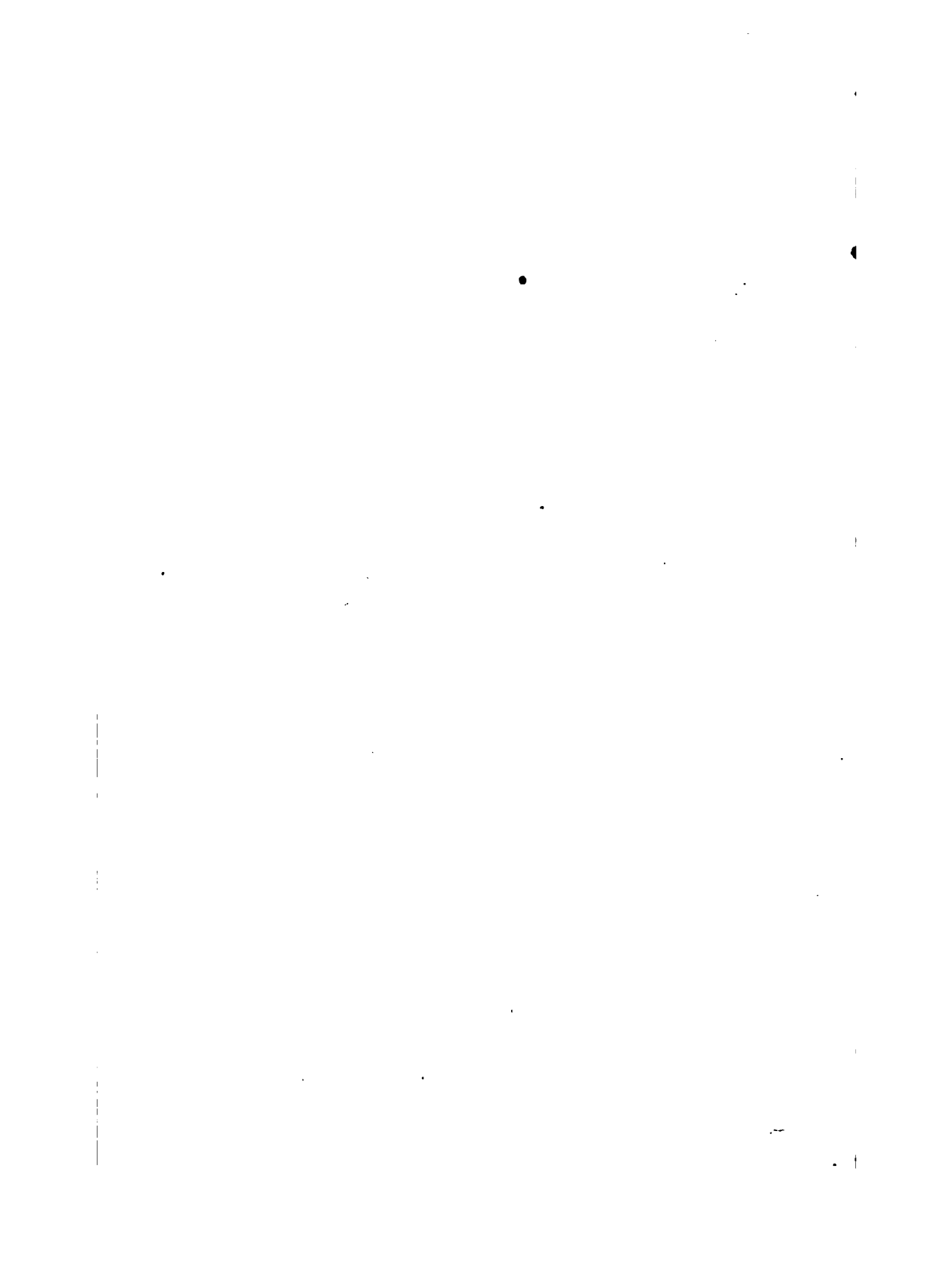
13 a. Promissum mittens apostolis
spiritum paraclitum
pectora
reddit ferventia, | 13 b. Divisas linguas discipulis
ministrans, quibus unus
docetur
personisque trinus |
|--|--|

14. Deus in saecula.

Collectan. ms. Emmeramense saec. 9. Clm. Monacen. 14843. — 6b, 2 ius improprium. — Die Strophen 7 u. 11 sind in der Hs. nicht in je 2 Clauseln zerlegt. — 7b, 1 passis et suis; gemeint ist wohl die Brodbrechung bei den Jüngern von Emaus. — 8b, 1 sq. notare divina. — 9b, 2 post ist in der Hs. kaum lesbar, daher unsicher. — Str. 10 korrespondiert mit Str. 5. — 13b, 3 sq. ist in der Hs. mit Klausel 14 als selbständige Strophe vereinigt. — 13b, 4 que fehlt. — Beim hohen Alter dieser und der vorhergehenden Sequenz wäre es von höchstem Interesse, auch die Melodie zu besitzen.

II.

DE BEATA.

38. In Conceptione Beatæ MV.

1 a. Gaude, virgo singularis,
Tu, quæ sola generaris
Omni carens vitio;	1 b. Alma stirpe Davidica,
Tua datur mirifica
Et sancta conceptio.
2 a. Non tetigit nec te laesit
Adæ lapsus, qui cohaesit
Omnes foedans ceteris.	2 b. Ad esse te qui vocavit,
Et a faece praeservavit
Signo novi foederis.
3 a. Quam non vincit malitia,
Tua praeit initia,
O virgo mundissima,	3 b. Gratia Dei cunctis potior,
In instanti qua primo clarior
Es, stella clarissima.
4 a. Nondum erat mundus iste,
Cum hanc placet tibi, Christe,
In matrem eligere,	4 b. Lapsu, quo mundus ruit,
Quam laedi non decuit
Nec te sic neglegere.
5 a. Decens erat, ut fulgeret
Prae cunctis, munda niteret
A Deo paulo minus;	5 b. Eius est nam vera mater,
Cuius est et ipse pater,
Filius et dominus.
6 a. Nec minus sanctificatur,
Per Christum dum praeservatur
Redempta perfectius,	6 b. Ut a cunctis discernatur
Virgo, per quam nobis datur
Homo, Dei filius.
7 a. En, Baptista nondum natus
Creditor sanctificatus
Et lotus a sordibus;	7 b. Maria nunquam sorduit,
Micat semper et micuit
Clarior sideribus.
8 a. Ambo gaudent Dei donis,
Sed vide, paris sermonis
Quanta sit distantia:	8 b. Ille cadit et levatur,
Haec, ne cadat, praeservatur
Nati providentia.
9 a. Hac Aman in eculeo,
Quod praeparat Mardochoaeo,
Ipsemet iuglatur;	9 b. Et Esther, tunc abscondita,
Saevae legi non subdita
Per regem declaratur.
10 a. Sed non desunt insultantes,
Hoc donum tibi negantes,
Instar picae garriantes,
Virgo, plena gratia;	10 b. Pica veste variata
Ab uranicis prostrata
Nescit, imis occupata,
Quæ sit Dei potentia.

<p>11 a. Conciperis per quam recta,
Dei mater praelecta,
Quae et nunquam non dilecta,
Sed semper carissima.</p>	<p>11 b. Madian sic profugatur,
Stilla vellus irrigatur,
Sterilis inde laetatur
Anna fecundissima.</p>
<p>12 a. Hoc Gedeon contemplatur,
Supra petram dum libatur
Ius carniū et crematur
Tactu virgae caelicae.</p>	<p>12 b. Sic olim multifarie
Figuraris et varie
Praeservata a carie
Peccati mirifico.</p>
<p>13 a. O Maria, sic praelata
Cunctis, semper Deo grata,
Per te donantur peccata;
Tu prona sis, invocata,
Nobis te colentibus.</p>	<p>13 b. Vitam dirige praesentem
Et infirmam sana mentem
Vim terens hostis instantem,
Duc ad statum triumphantem
Regnis in caelestibus.</p>

Miss. Bituricense imp. Parisiis 1498. A. — Miss. Bituricense imp. Parisiis 1522. B. — 4b, 1 Lapsus AB; Konstruktion: Quam non deceit laedi lapsu, quo etc. — 7a, 2 Creditit A. — 9b, 2 Sive legi A. — 10b, 2 uranice AB. — 10b, 4 Quam A. — 11a, 1 Conceperis AB. — 12a, 3 Nach Misset-Weale (II, p. 150) soll in A stehen „ius carminum“, welche Lesart, offenbar durch ein Versehen, im Text und im Variantenverzeichnis vermerkt ist; ich habe keine solche Lesart notiert. Jedenfalls ist „ius carniū“ das einzig Richtige, wozu man vergleiche: „Et [Gedeon] ius carniū mittens in ollam tulit omnia sub quercu etc.“ (Lib. Ind. VI, 19 sqq.). — 13a, 1 praeclara AB. — 13b, 2 sanes A. — Melodie wohl: Lauda Sion.

39. In Conceptione BMV.

<p>1 a. Gaude, caelum, et laetare,
Psalle terra, plaude mare,
Deum laudent omnia;</p>	<p>1 b. Nam creator creaturae
Ab antiquo pacis fure
Vult auferre spolia.</p>
<p>2 a. Ad Ioachim hic fidelem
Et ad Annam Gabrielem
Summum misit nuntium;</p>	<p>2 b. Erant enim ambo iusti,
Continentes et robusti
Contra quodque vitium.</p>
<p>3 a. Quibus sui visione
Perterritis hoc sermone
Contalit solacium:</p>	<p>3 b. Vestras preces, vestrum votum
Deus novit, nunc amotum
Est vestrum opprobrium.</p>
<p>4 a. Vos, cum sitis infecundi,
Laeti sitis et iucundi;
Invenistis gratiam.</p>	<p>4 b. Non fraudati vestrae spei
Cum timore sancto Dei
Vos gignetis filiam.</p>
<p>5 a. In utero suae matris
Illa sancto Dei patris
Spiritu replebitur;</p>	<p>5 b. In ventre sanctificata
Statim, cum haec erit nata,
Maria vocabitur.</p>
<p>6 a. Pare carens in exemplo
Die nocte Dei templo
Mancipata serviet;</p>	<p>6 b. Hauriendo caeli rorem
Iesum, mundi salvatorem,
Ipsa virgo pariet.</p>

- 7 a. Nunc accendit omnem sexum
Gaudiorum per amplexum
 Mariae conceptio;
- 7 b. Quae a Deo praelecta
Christi mater est effecta
 Tali vaticinio.
- 8 a. Ergo matrem salvatoris
Fides cordis et vox oris
 Exaltet in iubilo;
- 8 b. Perquam Christus nos [absolvat
A peccatis, ne] involvat
 In poenarum nubilo,
9. Sed perenni
 perfruamur gaudio.

Miss. Morinense imp. Rotomagi 1516. A. — Miss. Morinense impr. Roto-
magi 1523. B. — 7b, 3 Tibi A.

40. In Conceptione BMV.

1. Mater regis summi,
 Dei filia,
 hodie Maria
 mire concepta.
- 2 a. Ave, porta clausa,
ex stirpe David
et radice Iesse
egressa,
contra naturalem
decursum parta.
- 2 b. Tu vellus Gedeonis,
Samsonis robur,
decus Absalonis,
praecellis
in modum totum,
quod capit orbis.
- 3 a. Haec nubes lenis,
super quam
scandens Dominus Aegyptum
est ingressus,
ut commoverentur
idola a facie eius.
- 3 b. Eva oboedivit
serpenti,
cuius caput contrivit virga
haec Aaron,
arida quae florem
genuit teste propheta.
- 4 a. Ut virgula fumi
per desertum ascendit
ex murræ et turis
aromatibus
ac universi pulveris
pigmentarii.
- 4 b. Stella maris, hortus
conclusus, quam Dominus
ab aeterno possedit
et ex antiquis,
antequam terra fieret,
ordinavit.
- 5 a. Historia probat
Anglicana, quod festum istud
conceptionis
miraculose est iussum
celebrari
sexto Idus mensis Decembris,
ut, qui praecepit
honorare parentes, suam pro
toto honoraret matrem.
- 5 b. Uirtutum cuius odor
aromata super omnia,
virgo Maria,
in et ante et post partum
inviolata
permansisti; sic, ut te
figuraret typo,
rubus quondam apparens Moysi
permanserat incombustus.

- 6 a. Malum Dominus
per te convertit
in Israel
atque omne auferens
stannum excoxit
ad purum, scoriam omnem
et primae parentis
compargavit rubiginem,
- 6 b. Mundus quae vere
totus nigratus
fuit, tua
conceptione sancta,
quae omni caret
originalis maculae
ruga; quod determinat
synodus Basileae sacra.
- 7 a. Eia, nos,
advocata nostra,
exaudi clementer;
- 7 b. Labem
peccati quod tollat,
natum ora frequenter,
8. Lumbosque praecingat
amore tuae conceptionis
ac suae passionis merito
nobis misereri
dignetur miseris.

Grad. ms. Murense anni 1532. Cod. Aargovien. M 5 fol. m. — Melodie: Ave praeclara, aber etwas frei gehandhabt und ohne Beachtung der Klauseln-Einschnitte; nur Strophe und Gegenstrophe sind stets gleich in der Silbenzahl. — Strophe 8 der Stammsequenz ist unterdrückt, vielleicht mit Rücksicht auf das Akrostichon: *Matheus Hummell*. — Vgl. *Roman. Forsch.* IV, S. 498 f., woselbst *Werner* diese Sequenz mitteilt aus „*Missale aus Muri in Aarau* (K. 5). Eingetragen mit den Noten im Jahre 1535“. Sein Text differiert nur: 6 b, 1 sq. *Mundus quae totus ingratus fuit tua conceptione*.

41. In Conceptione BMV.

- 1 a. Die, qua concepta
Beata Maria,
In alvo recepta,
Magna laetitia
Tantae originis.
- 1 b. Accurrant maiores,
Accedant infantes,
Veniant minores
Simul et lactantes
Ad laudem virginis.
- 2 a. Quot terrae gramina,
Quot caeli sidera,
Arborum germina,
Tot tua munera,
Quot sunt campi flores.
- 2 b. Tot sunt tuae laudes,
Quot vox nequit fari,
Tot tu caelis gaudes,
Quot pisces in mari,
Quot pardis colores.
- 3 a. De radice Iesse
Ut rosa de spinis
Virga cepit esse,
De fructu germinis
Natura miratur.
- 3 b. Virgo cum pudore
Casto concipitur,
Cristallus calore
Solis non solvitur,
Virtute probatur.
- 4 a. Vellus Gedeonis
Caeli trahens rorem,
Templum Salomonis
Dans cunctis decorem,
Consurgens aurora,
- 4 b. Conceptura prolem
Nova genitura,
Novum stella solem
Fractum paritura
Est virgo decora.

5 a. Nisi concepturam
Propheta vidisset,
Nunquam parituram
Virginem dixisset
Circumdando virum.	5 b. Rubus, hortus, porta
Et abscissus lapis,
Per quam lux est orta;
Non, quod dico, capis,
Quod est cunctis mirum.
6 a. Est rex Assuerus
Et Hester Iudaea
Iudaeis severus
Et Iudith Hebraea,
Hostem iugulavit;	6 b. Pulchra Sunamitis,
Quae David servivit,
Illa Rahel mitis,
Quae caput contrivit
Et fortem prostravit.
7 a. Generat puella
Suum genitorem,
Iacob micans stella,
Portans portitorem,
A quo portabatur.	7 b. Per hunc factus mundus,
Quem lactat ubere,
Leve portat pondus,
Ut in itinere
Virginis monstratur.
8 a. Rege nostram navem,
Stella matutina,
Da portum suavem,
Ne nox vespertina
Obruat procellis;	8 b. Detur securitas,
Ubi laus perennis,
Assit felicitas
Et dies sollennis
Permanens in caelis.

Sequent. ms. Adami Ravennatensis anni 1585—87. Cod. Classen. 360
(139. 5. S). — 1 a, 1 Dies. — 2 b, 2 Quod nec lingua. — 2 b, 3 Tantum
caelis. — 5 b, 4 Si quae dico. — Der Reim in 7 b, 1 u. 7 b, 3 dürfte die
französische Provenienz bestätigen.

42. De Nativitate BMV.

1 a. Nascitur aurora
splendiflua	1 b. Crocoque rubenti
simillima.
2 a. Atra fatiscit umbra,
evanescent phantasmata,	2 b. Alta nitescunt aethra,
pictura cedit astrea.
3 a. Solis aeterni, duodecupla
radiat unde iustitia,	3 b. Ista meretur mira gratia
feri parens et baiula.
4 a. Nascitur flos odoris
specie nivea
in campo dumoso,
quem nescit agricola;	4 b. Deifici origo
lili carnea,
quod semper humecta
diliget convallia.
5 a. Nascitur et coccinea
Davidici
stemmatis linea,
super lunam nitida
superque solem filia.	5 b. Consone modulantia
nunc creata
iubilent omnia
sua nata domina,
sibi progressa gloria.

6 a. Ubera
iam prominula,	6 b. Genae ut
mala punica,
7 a. Fons ut Esebon lumina,	7 b. Collum turris ut aurea,
7 c. Crines gens ut caprigena.	
8 a. Filiae Sion,
adulescentula
turmula,	8 b. Sumite rosas,
violas, lilia,
amoma;
9 a. Cingite circum
nascentis cunabula,	9 b. Blande cantate
canticorum cantica.
10 a. Basilissam decent
epithalamia;	10 b. Quam thalami lavit
proles deifica,
11 a. Quae sua dans terris
charismata	11 b. Hominem revexit
ad sidera.
12 a. Ad quae tu scala facta,
virgo Maria,	12 b. Mundans a sorde cuncta
porta nos, pia.

Grad. ms. Ratisbonense saec. 12. Clm. Monacen. 18125. — Alle Initialen fehlen; ebenso die Neumen. — 1 a, 1 Nasci, dann eine kleine Lücke. — 7b, 1 aura. — 8b, 3 amomum. — 11 b, 1 vexit.

43. In Praesentatione BMV.

1 a. Stella, sole clarior,
Virgo, sanctis sanctior,
Templo praesentatur.	1 b. Templum cum sacerdotibus,
Levitis, magistratibus
Advenae gratulatur.
2 a. Accipitur tenera,
Templi solvat onera
Uno lustro solo.	2 b. Nympha parens iussibus
Dat operam vestibus,
Fila net in colo.
3 a. Illustratur neumate
Ab aeterno stigmatate
Dei praesignata;	3 b. Sola gradus graditur
Fani, bene creditur
Vi dei donata.
4 a. Lucens plena virtutibus,
Sublimior sublimibus,
Cunctis veneranda.	4 b. Aaron genus successisti,
Mox futura mater Christi
Mundo revelanda.
5 a. Videat [hanc] omnis homo,
Se conclusit suo throno
Auro, gemmis condito.	5 b. Summum videamus patrem
Et te veneremur matrem,
Fac, cum unigenito.

Cod. ms. Jagellonic. 2195. saec. 15. — Überschrift: „Sequentia de Praesentatione BMV. — 1 b, 3 Enax (!) gratulatur. — 2 a, 2 Templi ut. — 3 a, 1 Lucens plena, und 4 a, 1 Illustratur; beide waren umzustellen wegen des Akrostichons. — 4 b, 2 futuram Christi. — 5 a, 1 Gaudeat. — 5 b, 1 ut patrem. — 5 b, 2 veneramur. — Akrostichon: Stanislaus, wohl Name des Verfassers.

44. In Annuntiatione BMV.

1. Angelo annuntiante

2 a. Alma benedicta
concepit Dominum,	2 b. Electum filium
genuit hominem.
3 a. Illuminata karitate
lucerna maris nobis
ostendit partum
quietum regni salutis.	3 b. Talis virgo christianorum
yonica zelatrix
et est concordans
datrix, regina virtutis.
4 a. Cuius unigenitus
desolatis in tenebris
et nobis lucem ac pacem
perpetuam procuravit.	4 b. Maria genetrix sit
pia consolatrix nostra,
ut filius eius Christus
nos dirigat, qui salvavit.

Miss. ms. Hildesiense saec. 13. Cod. Capit. Treviren. 153. add. saec. 14. — „Item sequentia de BVM secundum alphabetum.“ — 3b, 3 sq. concordatrix. — 4b, 1 sit steht nach nostra (4b, 2). — Vgl. die Sequenz Altissimus adiutor“ (oben, Nr. 12).

45. In Annuntiatione BMV.

1 a. Volens Deus hominem
Liberare perditum
Praemisit ad virginem
Gabrielem inclitum.	1 b. Angelus, qui mittitur,
Cum splendore luminis
Thalamum ingreditur
Speciosae virginis.
2 a. „Ave“, inquit, „gratia
Plena, tecum Dominus“;
Virgo simplex et pia
Est turbata protinus	2 b. Maria, ne timeas,
Electa prae omnibus,
Benedicta gaudeas
Tu in mulieribus.
3 a. Sanctus in te spiritus,
De quo tu concipies,
Condescendet caelitus,
Atque virgo paries.	3 b. Tu Deum et hominem
Habebis in filium,
In cuius originem
Mors perdet imperium.
4 a. Hic Iesus vocabitur
Filius altissimi,
Regnum illi dabitur
David fidelissimi.	4 b. In Iacob familia
Regnabit sublimiter,
Cuius regni gloria
Stabit aeternaliter.
5 a. Huic virgo adfamini
Respondit humiliter:
Ancilla sum Domini,
Sic sit et non aliter.	5 b. Mox Deus ingreditur
In ipsam feliciter,
Et praegnans efficitur
Virgo mirabiliter.
6 a. Ave, clausum unicae
Deitatis ostium.
Trinitatis deicae
Thronus et triclinium.	6 b. Ave, per quam saeculo
Pax venit et gaudium;
Cuncta tibi sedulo
Faciunt inclinium.

7 a. Per aurem concipiens
Veri solis radium
Nihil mali sentiens
Paris, virgo, filium.	7 b. Natum in praesaepio
Ponis animalium,
Qui caret principio,
Creatorem omnium.
8 a. Audi, mater Domini,
De caelorum apice,
Huic astantes carmini
Miserando respice.	8 b. Imperatrix gloriae,
Nos a malis eripe,
Fons misericordiae
Ave nostrum suscipe.

9. Ave, ave, ave.

Miss. Morinense imp. Rotomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp. Rotomagi 1523. B. — 2a, 2 Dominus tecum AB. — 7a, 2 Viri A.

46. In Annuntiatione BMV.

1 a. Rex caeli et terrae
Nolens ultra ferre
Mittit ad virginem
Per fortitudinem
Spem, vitam hominum.	1 b. Haec salutatio,
Vera perfectio,
Saluti congruit,
Dum virgo protulit
Caelestem Dominum.
2 a. Mutavit naturam
Caelestis arbiter,
Humanam figuram
Adiunxit pariter
Suae deitati.	2 b. Salvavit facturam
Natus viriliter,
Omnem nocituram
Fugavit fortiter
Reddens sanitati.
3 a. Fortis prosiliens
Ex membris virginis,
Carnem conficiens
Miseri hominis,
Factor gloriosus;	3 b. Votum abiciens
Tenoris veteris,
Normam conficiens
Novis ex literis,
Forma speciosus.
4 a. Dum Ave protulit
Angelus virgini,
Hoc fetum detulit
Matri et virgini
Casto in gremio.	4 b. Attende, pudica,
Audi, mirifica,
Verba angelica,
Te virtus caelica
Umbrat in utero.
5 a. Placet haec unio
Flori virgineo,
Rosa cum lilio
Gaudet de filio
Regnante in solio.	5 b. Erunt solacia
In caeli patria,
Tolluntur vitia
Per mundi spatia,
Nam datur gratia.

6. Ubi trinus regnas
Et solus gubernas,
Ibi constituas
Miserans animas
In caeli palatio.

Cant. ms. Pragense saec. 15. (et 16). Cod. Pragen. VI C 20 a. A. — Grad. ms. Pragense saec. 15. Cod. Mus. Bohem. XII A 23. B. — Cant. ms. Bohemicum anni 1512. Cod. Mus. Bohem. XIII A 2. C. — Grad. ms. Pragense saec. 16. Cod. Pragen. VII A 13. D. — Cant. ms. Vissegradense saec. 15. Cod. Capit. Vissegraden. V C c 7. E. — 2a, 5 Sua ACDE; deitate CE. — 2b, 1 factam E. — 3a, 4 sq. u. 3b, 4 sq. umgestellt B. — 3b, 1 Totum BC. — 3b, 2 Teneri A—E. — 3b, 4 Novi ADE; ex luminis ACDE. — 4a, 3 Hoc totum B. — 4a, 5 Casta BC, Castam AE; in utero BD. — 4b, 5 Obumbrat ABCD. — Nach 5a, 1 Caelesti Domino B. — 5a, 2 Flore B. — 5a, 5 fehlt B. — 5b, 1 Fiunt B. — 5b, 3 vincula ACDE. — 6, 4 Miseras BDE. — 6, 5 Omni bono repleas B. — Melodie: Mittit ad virginem.

47. In Annuntiatione BMV.

1 a. Rex caeli et terrae,
Volens redimere
A morte hominem,
Mittit ad virginem
Caelestem nuntium,	1 b. Quam laetus visitat
Blandeque salutat:
„Ave“, inquit, „plena
Gratia divina,
Paries filium“.
2 a. Expavit virgo ad
sermonem angeli;
„Quo“, inquit, „pacto
id potest fieri,
Cum virum non novi?“	2 b. „Ne timeas“, inquit
angelus virgini,
„Obumbrabit tibi
virtus altissimi,
Gignes natum Dei“.
3 a. Assensit verbis an-
gelicis nymphula,
Statimque concepit
abs viri copula
Mundi redemptorem,	3 b. Quem novem mensibus
utero baiulat,
Natumque suo sa-
cro ubere lactat,
Nata genitorem.
4 a. Natus e virgine
abs viri semine
Fortiter pugnavit,
hostem superavit
Eiusque spolia,	4 b. Quae dudum inferi
claustris detinuit,
Christus e faucibus
eius eripuit
Virtute propria.
5 a. Gratias redempti
agamus Domino,
Quod sumus erepti
iugo durissimo
Dirae servitutis,	5 b. Rursum ne subdamur
hosti acerrimo
Peccatique manci-
pio miserrimo,
Sed viribus totis

6 a. Resistendo carnis
concupiscentiis,
Cuncti insistamus
operibus piis
Cum Dei gratia,

6 b. Ut post huius finem
vitae perenniter
Sanctorum gloria
fruamur dulciter
In caeli patria.

Grad. ms. Pragense saec. 16. Cod. Pragen. VII A 13. A. — Collect. ms. Bohemicum saec. 16. Cod. Vindobonen. 11857. B. — 2b, 3 te B. — 3b, 3 sq. Natumque suoque ubere B. — 4a, 2 absque B. — 4a, 3 oppugnat B. — 5a, 1 Rursus ne dedamur B. — Melodie: Mittit ad virginem.

48. In Annuntiatione BMV.

1 a. Rex regum, Dominus,
Cui nomen Deus,
In caelo residens
Et terram intuens,
Amore hominis

1 b. Mox legat praeivium
Fortem archangelum;
„I“, inquit, „propera,
Hospitium para
In domo virginis“.

2 a. Abit sumpto Ave
Fidelis baiulus,
Init in conclave,
Virgini protinus
Astat clauso ostio.

2 b. Rite salutat hic
Hanc: „Ave, gratia
Plena, Dominus sit
Tecum“. O quam pia
Est haec salutatio!

3 a. Illa hinc obstupet,
Animo revolvit,
Quisnam hanc salutet,
Miratur et huic
Salutationi.

3 b. Angelus ad eam:
„Maria, ne pave,
Obtines gratiam
Regis summi, cave
Tantum dissentioni;

4 a. „Sed verba suscipe,
Filius concipe,
Regem angelorum,
Et pari Deum deorum,
Nomen cui impones Iesus.“

4 b. Virgo: „Sum ignota,
Sint qualiter ista“.
„Pneuma aget sacrum,
Nascatur ut ex te sanctum“,
Mariae refert sic angelus.

5 a. Illi illa credit:
„En, iam regis sum ancilla“;
Concipit mox, parit
Filius; [matre] in illa
Permanet
illaesa virginitas.

5 b. Sic fit verbum caro,
Deus homo efficitur,
Fit terra de caelo,
Pater de nata gignitur.
Estne haec
inaudita novitas?

6 a. Adam caelum claudit
Eva cum suasu daemionis;
Illud hoc aperit
Ave cum partu virginis.
Illuc non ibis,
ni lotus credideris.

6 b. Laus est patri Deo
Illuc congaudenti illi,
Laus pneumati sacro,
Laus Iesu, honor virgini,
Sit hominibus
pax bonis hic in terris.

7. Beatus est hic, in caelo
qui semper decantat *Amen*.

Cantion. ms. Pragense saec. 15. [et 16]. Cod. Prag. VI C 20 a. —
2 b, 2 Hac. — 3 a, 1 Illa huc. — 5 a, 5 Permanens. — 6 a, 5 Illuc si ibis. —
6 b, 2 congaudete illa (gegen den Reim). — 6 b, 6 bona. — Vorlage ist
„Mittit ad virginem“, aber in freier Bearbeitung des Verfassers.

49. In Annuntiatione BMV.

1. Maria, Iesu Christo
multum dilecta virgo,

2 a. Quam sibi in matrem
elegit,	2 b. Divo spiramine
replevit.
3 a. Quam, dum visitat angelus,
ab arce siderea
legatus,	3 b. Virginem salutans inau-
dito sermone sic est
adfatus:
4 a. „Ave, Maria, gratia plena,
tecum Dominus,
virgo sacrata;	4 b. En, concipies prolem in utero
et paries
intemerata.“
5 a. „Quomodo fiet istud“,
ait virgo, „quia
virum non nosco,	5 b. Sed perpetuo casta
manens caelibatum
ducere posco?“
6 a. Respondens Dei nuntius:
„omnis“, ait, „hinc
absit timor inordinatus;	6 b. Divo nam flamine absque
viri semine
nascetur ex te Dei natus.“
7 a. Dum consensit
illa, natum Dei
concipit huius ancilla.	7 b. Ergo, proles
virginis, succurre,
ne nos mergat procella.

8. O Christe, fili Dei.

Collectan. ms. Bohemicum saec. 16. ex. Cod. Vindobonen. 11857. —
6 b, 1 namque. — 6 b, 2 virili. — Melodie: Iohannes Iesu Christo. —
Die Schlußworte jeder Strophe und Gegenstrophe wahren den Reim.

50. In Visitatione BMV.

1 a. Congaudemus,
Iubilemus
In hac die
Virgini Mariae
Pie [iam] psallendo; | 1 b. Quae festina
Post divina
Colloquia
Abiit in via
Turpia spernendo. |
|--|--|

- 2 a. Caelica perpendit,
Montes ascendit
Onerosa,
Morosa,
Formosa,
Hera superna
Humilis ut verna,
Sic se ostendit.
- 2 b. Veniens de Nazareth
Quaerit Elisabeth,
Salutavit,
Non pavit,
Intravit,
Ut angelica
Virgo cum amica
Dicta firmaret.
- 3 a. Intrante virgine
Repletur sancto spiramine
Elisabeth cum nato
Grato, nondum nato
Sanctificato.
- 3 b. Sensit virgineo
Mysterium in utero,
Exclamavit in spiritu,
Ait: Benedicta tu
Cum tuo fructu.
- 4 a. Se humilians,
Matrem Dei nominans,
Regem latentem
Praesentem
Agnovit;
„Commovit
Caritas“, inquit, „venientem“.
- 4 b. Ait et „beata,
Quae credidit nuntiata;
Perficiuntur,
Laetentur
Gavisi,
Collisi
De tuo fructu releventur.
- 5 a. Hinc infantem
Iubilantem
Hanc ad vocem
Mox velocem
Mirum in modum
Sensit virgo, dum
Ad salutationis verba
Non superba
Responsoria
Cecinebat,
Aiebat,
Inquit haec allocutoria:
Magnificat animam meam Dominum.
- 5 b. His astemus,
Decantemus
Veri veris
Abrahae filiis
Admirantibus,
Exsultantibus.
Hodie herulus nondum natus
Adoratus
Est a servulo
In concluso,
Obstruso
Ventricis materno cubiculo.
- 6 a. Regina regalis,
Principalis,
Stetit subingalis,
Cum portavit
Verbum Dei
Ei,
Quae servum genuit;
Luit
Beatum
Evae datum,
Prostratum
Germen relevavit.
- 6 b. O mira caritas,
Iucunditas,
Summa humilitas,
Qua regina
Cum ancilla
Illa,
Princeps cum milite,
Rite
Laetatur,
Iucundatur,
Visitatur
Ima consobrina!

7 a. Clamemus
Unanimiter,
Humiliter:
Maria.

7 b. Cantemus
Tam concorditer,
Quam dulciter:
O pia,

8 a. Ostende
Nobis filium
Et auxilium
Maestis impende
In mortis hora.

8 b. Attende
Laudum cantica;
Veni, amica,
Vultum ostende,
Virgo decora.

9 a. Nos in hac vita
Ita
Te laudantes
Visitare,
Ut in extremis
Laborantes
Valeamus attrahi supremis,
Virgo, dignare.

9 b. Iesu benigne,
Digne
Matris festa
Stabilire
Laetique fine
Corda maesta
Recognoscens populi sine
Patriam adire.

Grad. ms. Andecense anni 1497. Clm. Monacen. 4101. — 8b, 4 tu fehlt. — 6a, 7 Quae verbo servum. — 6b, 4 Quae. — 8a, 3 Et fehlt. — 9a, 1 Nos fehlt. — Schema ist „Ave praeclara“; Einleitungs- und Schlusstrophe der Stammsequenz haben eine Gegenstrophe erhalten. Ein kunstvoller Reim bedingt die Abteilung innerhalb der Klauseln.

51. In Visitatione BMV.

1. Virgo Maria,
Clemens, pia,
Electa
Domini effecta
Summi regis recta.

2 a. Missus
Paranympus
Gabriel fortis
Clausis alvi portis
Dei natum
Refert datum,
Monstrans ex Iesse
Te virgam esse.

2 b. Suave
Verbum Ave,
Favens, millene
Repetitum tene,
Unisone
Factum ad te
Cordis a choro
Caeli in foro.

3 a. Apud te plena
Omnis gratiae habena,
Quam amisit primaeva
Mater mente laeva
In te conclavata.

3 b. Hanc reserando
Dominus tecum pausando,
Abundanter dispergens,
Tibi se immergens
Dedit cuncta grata.

- 4 a. En, Deus in te
Homo cum fit repente,
Humilis surgis,
Montana transcurris
Intrando sobrie
Domum Zachariae.
- 4 b. Hinc felicia
Iungunt se tunc oscula;
Uxorem senis,
Dum ibi praevenis,
Praesagam parasti,
Quando salutasti.
- 5 a. Quam magna haec sunt mysteria!
Post tua, virgo, eulogia
Mox Elisabeth
sancta prophetat:
„Hoc unde mihi metat,
Quod mater Dei mei,
Tam sanctae spei,
Ad me veniat sic indignam
Visitare familiam“?
- 5 b. Haec matrem Dei te nominat
Atque benedictam praedicat;
In cubiculo
sola scivisti,
Ab illa quae audisti;
Denique nondum natus
Praecursor datus
Tuo in adventu iubilat,
Venterque obnubilat.
- 6 a. Quis unquam vidit,
Aut quis audivit?
Humana natura
Mirative sua
perdit iura,
Cui Deus pater,
Tu Christi mater
Virgo permanens intacta
Dum es facta.
- 6 b. O felix via,
Virgo Maria,
Quam tunc transmeasti
Praecursoris matrem
cum besti!
Sacrum pneuma fuit,
Quod ex te pluit
Imbrem gratiae in ipsam
Prophetissam.
- 7 a. Dita nos, Maria,
Cita nos ita dignare
Provide visitare.
- 7 b. Veni iam, Maria,
Veni iam nostrum ad velle,
Noxia quaeque pelle.
- 8 a. Assistrix, o pulcherrima,
Es cunctis saluberrima
Te invocantibus.
- 8 b. Instilla rorem gratiae
In te elapsum placide
Ad te clamantibus.
9. Altissimi tu cara,
Benedictum orans para,
Mortis in hora
Sit nobis absque mora
Refector divus
Fructusque vivus.

Sequent. ms. Praemonstratense saec. 14. in. Cod. Mus. Bohem. XIII A
14. add. saec. 15. A. — Collectan. ms. Altahense anni 1452. Clm. Monacen.
9508. B. Mit Melodie: Ave praeclara. — 5 a, 7 Tam fehlt AB. — 6 b, 7
fuit B. — 6 b, 8 Imbrem caelitus in B. — 7 a, 1 Eia nos B. — 7 a, 2 Eia
nos B. — 8 b, 1 Ancilla rorem B. — Melodie: Ave praeclara; ähnlich,
mit kunstvollem Reim aufgebaut wie die vorhergehende Sequenz. Hinein-
gewebt sind die Worte des „Ave Maria“.

52. In Visitatione BMV.

1 a. Visitatrix gloriosa,
Potens et imperiosa,
Iesu Christi generosa
Mater atque filia.	1 b. Radix Iesse speciosa,
Virga florens et frondosa,
Quam rigavit copiosa
Deitatis gratia.
2 a. Auster lenis te perflavit
Et perfando fecundavit,
Aquilonem qui fugavit
Sua cum potentia.	2 b. Florem ergo genuisti,
Ex quo fructum protulisti,
Gabrieli dum fuisti
Paranymphe credula.
3 a. Elisabeth exclamavit,
Ista dum consideravit,
Ipsam quando visitavit
Tua reverentia.	3 b. Ventre clausus exsultavit,
Motu quoque salutavit
Christum, quem tui gestavit
Uteri munditia.
4 a. O rem miram et novellam!
Venit mundi sol ad stellam,
Adit virgo dum vitellam
Ministrans ut famula.	4 b. Nondum natus iubilizat,
Parens uter prophetizat,
Virgo quoque hinc hymnizat
Deo, a quo omnia.
5 a. Ergo, clemens et benigna
Cunctorumque laude digna,
Tuo nato nos consigna
Pia per suffragia;	5 b. A te semper visitemur,
Maesti quoque consolemur
Et in fine sublevemur
Ad caeli palatia.

Collectan. ms. Altahense anni 1452. Clm. Monacen. 9508. — 2a, 1 levis. — Eine Nachahmung der Sequenz „Imperatrix gloriosa“, woraus vieles wörtlich entlehnt ist.

53. In Visitatione BMV.

1 a. O Maria,
Vitae via,
Lux et salus hominum;	1 b. O felicem
Genetricem,
Quae portasti Dominum.
2 a. Tu es prima
Et opima
Spes post tuum filium;	2 b. Tu ens ima
Purgans zyma,
Culpae dans auxilium.
3 a. Scandis Salem
Specialem
Et praegnantem visitas,	3 b. Quae mox credit,
Infans dedit
Deo laudes debitas.
4 a. Tuum natum
Vates vatam,
Clausum clausus sentiit,	4 b. Post velocem
Gressum vocem
Quando tuam audiit.

5 a. Clausus hortus,
Regni portus,
Virgo, quod sis, noscimus,
Dei cella,
Maris stella,
Cuius opem poscimus.	5 b. Arca legis,
Porta regis,
Quam nullus aperuit,
Rubus Sina,
Sine spina
Rosa, quae non marcuit.
6 a. Tua digna
Clarent signa
In fidei patria.	6 b. Hinc implora
Omni hora,
Quod sit una latria.
7 a. Mater Dei,
Ad te rei
Clamant in exilio,	7 b. Quos absortis
Poenis mortis
Iunge tuo filio.

Oration. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. —
5 a, 3 noscius. — Melodie offenbar: O beata beatorum.

54. In Visitatione BMV.

1 a. Salve, virgo gloriosa,
Mater Christi generosa,
Regina caelica.	1 b. Visitasti Elisabeth
De civitate Nazareth,
O stirps Davidica.
2 a. Eia, corpore formosa,
Fide magis speciosa,
Tu praeclara genere,	2 b. Maria, quae Deo grata,
Gratiarum decorata
Et virtutum munere.
3 a. Tuo nos itinere
Docuisti mirifice,
Virgo Maria.	3 b. Praebuisti gaudium
Infantique solacium,
Felix et pia.
4 a. O beata, [sine meta]
Quae cum Christo regnas laeta
In caelesti requie,	4 b. In delictis et peccatis
Nostris male perpetratis
Posce dona veniae.

Miss. ms. Lambrechtense anni 1386. Cod. Graecen. 395. add. saec. 15.
A. — Miss. ms. Lambrechtense saec. 15. Cod. Graecen. 115. B. — 2b, 2
Gratia B. — 3b, 1 Cognatae praeuisti AB. — 3b, 2 Infante eius A; In-
fanti eius B. — 4a, 1 O virgo beata AB. — 4b, 1 delicto B. — Vgl. die
Sequenz gleichen Anfangs auf Assumptio BMV.

55. In Visitatione BMV.

1 a. Praesens dies
refulget celebris,
Quae Mariae
nos precibus crebris
Omnis mali tenebris
Purget et illecebris. | 1 b. In hoc mater
gaudet ecclesia,
Laetabunda
figens memoria,
Quod virgo de Nazareth
Visitat Elisabeth. |
|---|--|

- 2a. Gabriele
narrante angelo,
Verbo Dei
concepto de caelo,
Montana christifera
Adiit quam propeta.
- 2b. Iam tunc anus
stat feta sterilis;
Praevenerunt
utraque humilis
Mater se obsequiis
Sacrisque eulogiis.
- 3a. Elisabeth
prophetans clamitat:
„En, me mei
Domini visitat
Mater; ex hoc puero
Plausus est in utero.
- 3b. Benedicta
in mulieribus,
Credidisti
sacris relatibus.“
Inde psalmum iubilat
Maria *Magnificat*.
- 4a. Illic mense
trino stat sedula
Fitque nati
praeconis gerula;
En, regina
Sion iuvencla
Ancillatur.
- 4b. Felix autem
utraque fertilis,
Virgo praegnans,
pariens sterilis,
Quarum fructu
mundus damnabilis
Restauratur.
- 5a. O Mariae
grata humilitas,
Praecursoris
praeceps sanctitas,
Grandaeavorum
mira fecunditas
Ac dignitas!
- 5b. Iesu Christe,
via ac veritas,
Qui dignanter
tuos hic visitas,
Iustitiae
duc nos per semitas,
Quo habitas.

Miss. ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 420. A. — Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalem. C 427. B. — Antiphon. et Grad. ms. Brigittinarum saec. 15. Cod. Hagen. K 65. C. — Miss. Upsalense imp. Basileae 1513. D. — 1b, 4 agens memoria A. — 1b, 6 Visitans A. — 2b, 1 anis C. — 3a, 3 En en mei D. — 3b, 3 Credisti A. — 3b, 5 In te C. — 4a, 7 Ancillavit C. — 4b, 2 sterilis A. — Str. 5 fehlt D. — Melodie: Nativitas Mariae Virginis, mit einer Änderung der Schlufsverse in den Strophen 2 u. 3. — Cfr. Klemming II, 161.

56. Infra Octavam Visitationis BMV.

- 1a. Veni, sancte spiritus,
Et illustra caelitus
Mentis domicilium.
- 1b. Veni, mater gratiae,
Veni, datrix veniae,
Veni, monstra filium.
- 2a. Consolatrix inclita,
Veni, vide, visita
Gementem familiam;
- 2b. In labore proficit
Nec a fructu deficit,
Si non neges gratiam.
- 3a. O lux absque nebula,
Deus ante saecula
Tuum vult consortium.
- 3b. Sine tuo radio
Non est spes in stadio,
Quod occurrat bravium.

4 a. Lava cordis vitium,
Ne carnis exitium
Sequatur supplicium.	4 b. Flecte dulcem filium,
Ut nobis auxilium
Mittat in exsilium.
5 a. Da tuis fidelibus
Ad te suspirantibus
Optatum solacium.	5 b. Da virtutis meritum,
Da salutis exitum,
Da perenne gaudium.

Miss. Stregnese imp. Lubecae 1487. — Melodie: Die Pfingetsequenz gleichen Anfanges. — Cfr. Klemming II, 176.

57. De Visitatione BMV.

Per Octavam.

1 a. Vocem dulcem et iucundam
Recolamus, quae fecundam
Piam pandit atque mundam
Matri matrem virginem;	1 b. Per quam matre salutata
Proles gestit, sed cognata
Clamat, laudat admirata
Vocis ad dulcedinem.
2 a. Salve, parens salvatoris,
Quam parenti praecursoris
Dulcem prodit dulcis oris
Dulcis salutatio!	2 b. Salve, huic [quae] dedisti,
Quo laetam domum fecisti,
Cui Iesum ingessisti,
Per quem fit salvatio.
3 a. Salve, virgo benedicta,
Lumine solis amicta,
Nostra purget quae delicta,
Das lucem salubriter,	3 b. Qua purgati visitemur,
Visitati confortemur,
Confortati gratulemur
Et salvemur ingiter.

Oration. ms. S. Caeciliae Coloniensis saec. 15. Cod. Colonien. 1. — Melodie: „Verbum bonum.“

58. In Octava Visitationis BVM.

1 a. Te, regina, colimus,
Tibi laudes canimus
Ex affectu cordium,	1 b. Quae es in angustiis
Et in rebus dubiis
Salus et solacium
2 a. O stella praeifulgida,
Tu dira certamina
Maris huius reprime;	2 b. Simonis navicula
Filii funicula
Ne scindatur, prohibe.
3 a. Portus navigantium,
Preces supplicantium
Filiorum suscipe.	3 b. Consolare fiebiles,
Iuva pusillanimes
Et errantes corrige.
4 a. Quae Deum hominibus
Et ima caelestibus
Iungis, o puerpera,	4 b. Haereses interimere,
Scismata tu destrue
Firma patris dextera.

5. Amen dicant omnia.

Miss. ms. Sarisburiense saec. 15. Cod. Colleg. Omnium Animarum Oxonien. 11. [Ba.]. — 2 a, 1 O fehlt.

59. In Purificatione BMV.

1 a. Nunc, Christi familia,
matri ore dic carmina.	2 b. Maria, vitae porta,
caeli via, mundi stella,
2 a. Ave, Maria,
ave, florum
nutritia,
ave, virgo summa;	2 b. Christum baiulas,
Deo sistis
Deum, ut sit
pro nobis hostia.
3 a. Actis pura, purificas
te, lucerna virginea;	3 b. Quid, quaeso, purgas? Macula
nulla a te est contracta.
4 a. Nos, nos purificas
dans nobis, pia,
humilis exempla;	4 b. Offers hic columbas,
columba, facta
Christo sponsa pulchra.
5 a. Quae est haec virgula,
quae scandit sidera,	5 b. Turis fumifera,
odoris gerula?
6 a. Nos infundis tua,
plena gratia,	6 b. Nutris atque portas,
sinu educas.
7 a. Ergo tui servi
damus cantica,	7 b. Nos ut tecum simus
caeli in aula.
8 a. Ibi est vita beata,
ibi sancti
pascuntur iustitia;	8 b. Ibi nulla miseria,
ibi summe
felicia gaudia
9. Ibi nos tecum socia,
mater pia.

Trop. ms. Catanense saec. 12. Cod. Matriten. (Collect. Barbieri) s. n. — 1 a, 2 aure. — 4 a, 2 pie. — 8 a, 2 ubi. — Melodie offenbar: Haec clara die turma (Anal. VII, Nr. 101); endet dort jede Klausel auf a, so ist dies hier Regel mit Ausnahmen. — Zu Grunde liegt der Text, wie ihn Misset-Weale (II, Nr. 830) bieten. — Vgl. die Sequenz „Sophistica nunc catervula“ (Nr. 223 dieses Bandes).

60. In Purificatione BMV.

1. O quam sancta, quam benigna,
fulget mater salvatoris!
2 a. Laude plena, virgo digna,
archa Noe, Iacob scala,
vasculum pudoris,
Aula redemptoris,
totius fons dulcoris;	2 b. Angelorum [tu] gaudium,
[quae] lactans Dei filium
[es], regem omnium;
Audi, salus gentium
preces supplicantium.
3 a. Ave, virga
Iesse nobilis,	3 b. Super omnes
venerabilis.

4 a. Spes unica,
succurre miseris; inebrians
animas
fons es admirabilis,
tuos nunquam deseris.	4 b. O anima,
ex sordibus vitiorum tu hanc
Mariam
virginem expostula,
ut sit pro te sedula.
5 a. Exora filium
propitium,
una spes fidelium;	5 b. O genetrix, gaude
in filio;
gaudens ego gaudeo

6. In Domino.

Miss. ms. Novariense (Romano-Franciscanum) anni 1478. Cod. Capit. Novarien. XLI. — Den Text lieferte mir mein Freund Bannister; die Verantwortung für das Arrangement der Strophen und des Textes muß ich selbst tragen. Beim Fehlen der Melodie bleibt manches fraglich, doch gibt neben anderem die Assonanz einige gute Anhaltspunkte. — Initiale resp. Alinea scheint in der Quelle zu fehlen bei 2 b, 1; 3 b, 1 und 5 a, 1. — 3 a, 2 Iesse virgo nobilis. — 4 a, 5 quae tuos nunquam mori deseris. — 4 b, 2 sordibus vile hanc. — Überschrift „Sequentia“, deren Inhalt auf die Praesentatio kaum Bezug nimmt.

6I. In Purificatione BMV.

1 a. O beata
theotocos alma,	1 b. Preces nostras
caelo repraesenta.
2 a. Nam in tua
se clausit
viscera salus nostra,	2 b. Cum visitans
advenit
mundum salvare cuncta.
3 a. Verbum Dei patris,
sancto cum pneumate
qui fecit omnia,	3 b. Simeonis senis
ulnis est sublatus,
factus terrigena.
4 a. Qui verbum accepit
a spiritu
sancto, quod mortem
non videret antea,	4 b. Donec videret
Christum Dei,
factum hominem
ex virgine Maria.
5 a. Quod clementer egit
prophetarum
complens vaticinia,	5 b. Unde ceciderat,
ut hominem
referret ad supera.
6 a. Quem laudat caelestis turma
virtutum in aethra,
Cherubin
Seraphinque caterva.	6 b. Omnis hunc collaudet homo
devote per saecula,
propter quem
mortis dissolvit iura.

<p>7 a. Quam beata est regina,
ex qua prodiit
proles deica!
O celsa, o digna
genetrix Christi,
virgo Maria.</p>	<p>7 b. Te collaudat beatorum
chorus, (iucunda) agmina
martyrum et con-
fessorum devota
nosque precantes
laudamus una.</p>
<p>8 a. Exaudi, stella maris,
mater Dei, oramus
te, nostra</p>	<p>8 b. Hodie precamina
ipsaque tuo nato
praesenta.</p>
<p>9 a. O bone rex
et gloriose,</p>	<p>9 b. Preces nostras
pie suscipe;</p>
<p>10 a. Nostra crimina,
petimus, dilue;</p>	<p>10 b. A perpetua
nos morte erue,</p>
<p>11 a. Ut praeelsae matris
per merita</p>	<p>11 b. Cum sanctis laetemur
in gloria.</p>

Miss. Matisconense imp. Lugduni 1532. — 2b. 2 sq. mundum advenit. —
Melodie: jene der Sequenz gleichen Anfanges (Anal. VII, Nr. 112.). Str. 7
und 8 differieren stark vom Schema der Stammsequenz.

62. „De Compassione BMV.“

<p>1 a. Iuxta crucem Domini
Commendata virgini
Virgo mater moritur;</p>	<p>1 b. Novo mortis genere
Mentis caesa vulnere
Poenam mortis patitur,</p>
<p>2 a. Dum videt in proprio
Crucifigi filio
Carnis suae proprium,</p>	<p>2 b. Quem corona spinea,
Sputa, clavi, lancea
Pungunt ad ludibrium.</p>
<p>3 a. Cuius carnis vario
Cruoris profluvio
Purpuratur lilium;</p>	<p>3 b. Tensa rigent viscera,
Fossa fundant latera
Salutis remedium.</p>
<p>4 a. Inter haec puerpera,
Hinc felix, hinc misera,
Quasi tenens medium</p>	<p>4 b. Inter Christi vulnera
Et salutis opera,
Fletu miscet gaudium.</p>
<p>5 a. Sic Christo praemittitur,
Cum quo crucifigitur
Cruce mentis intima.</p>	<p>5 b. Christum sequens igitur
Regnanti coniungitur
Parte fruens optima;</p>

6. Ad quam nos prece pia
Perducat virgo Maria.

Orat. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. —
3b 2 Fessa. — Ausdrücklich bezeichnet als „Prosa“.

63. De Compassione Beatæ MV.

1 a. Maria, stationalis
Stella, non erratica,	1 b. Iuxta crucem contristarîs
De fraude Iudaica.
2 a. Nece nati cruentaris,
Eius plagis vulneraris,
Lancea prophetica;	2 b. Sed, quæ morte conturbaris,
Eius vita gratularis
Verba per angelica.
3 a. Ergo piæ de Mariæ
Planctu corda scindite,	3 b. Cum qua Sion lugent viæ
Fixum crucis stipite.
4 a. Vita mundi dum discessit,
Mundus tremit, sol pallescit,
Lapis clamans scinditur;	4 b. Veritas nam in plateis
Ruit, et a pharisæis
Aequitas deseritur.
5 a. Granum terræ commendatur
Trita cordis palea,	5 b. Et, dum sic multiplicatur,
Adimpletur area.
6 a. Nam infernus spoliatur,
Reus inde liberatur,	6 b. Homo surgit, animatur,
Caelos scandit, exaltatur

7. In paterna gloria.

Oration. ms. S. Petri Salisburgensis saec. 16. Cod. Petrin. a III 20. —
1 a, 1 stationalis gegen den Reim; ob stationaris = stationaria? — Steht
unter Sequenzen, wozu auch Inhalt und Form passen.

64. In Assumptione BMV.

1. Haec est sancta

2 a. Sollemnitas cunctis colenda,	2 b. Beatæ Mariæ dicata.
3 a. Ipsa etenim
ut gaudia	3 b. Consequeretur
caelestia,
4 a. Domini
secuta est vestigia;	4 b. Adepta
idcirco caeli præmia.
5 a. Supplices iam cuius
deprecamur nobis
a te tribui suffragia,	5 b. Compotes quorum digne
mereamur aula
claraque potiri sidera.
6 a. Ubi videamus regem
beatis omnibus
donantem
a se præmia repromissa;	6 b. Quibus munerari una
alacres queamus
gratia
nobis largiatur divina.

7. Imploramus nunc, sancta
pronobis precata
Christo fundas,

8. Ut, in qua es, gloria
tecum vivamus ovantes
per diutina saecula.

Tropar. ms. Nivernense saec 11. Cod. Parisin. 9449. A. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1510 B. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1520. C. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1530. D. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1556. E. — Miss. Athanatense imp. Lugduni 1531. F. — 2a, 1 cuncticolenda A; cunctis recolenda B. — 3a, 1 Ipse enim A. — 3b, 2 Consequeretur vestigia A. — 5a, 3 a te fehlt A. — 5b, 2 aulam E; aula claraque fehlt A. — 6a, 1 Ibi BCF. — 6a, 3 dominantem B. — 6a, 3, 4 praemia donantem repromissa A. — 6b, 1 numerari E. — 6b, 4 nobis fehlt A. — 7, 1 ergo sancta A. — 7, 2 nobis preces F. — 8, 3 per diutina fehlt BCDEF. — Überschrift in B—F: „De sanctis Innocentibus“ (!) — Melodie (in A): Virgo plorans. Cfr. Anal. Hymn. VII, 196; 150; 151; XXXIV, 352; XL, 49 nebst der Note: „Die beiden Schlusfklauseln sind allen Sequenzen, welche diesem Schema folgen, eigen.“

65. In Assumptione BMV.

1 a. Ave, virgo virginum,
Ave, salus hominum,
Ancilla, quae Dominum
Genuisti, virgo, gaude.	1 b. Ave, meum gaudium,
Amor et solacium,
Sis mihi principium
Et finis in tua laude,
2 a. Ut in tuum libitum
Sit cor meum deditum,
Lingua, mens et habitus;
Et tu, plena gratiae,	2 b. Sis mihi propitia,
Virgo, viri ne scia,
Templum sancti spiritus,
Thronus regis gloriae.
3 a. Gaudia, quibus plus gaudes,
Honores, virtutes, laudes,
Dicam Deo adnuente
Lingua, voce, corde, mente,	3 b. Primum gaudium de caelis
Venit ore Gabriellis
Voce dicentis amoena:
„Ave, tu gratia plena“.
4 a. Secunda laetitia
Fuit ortus nuntia
Angelis cantantibus:
„In excelsis gloria“.
Testibus pastoribus
Norunt animalia
Domini praesaepia.	4 b. Post secundam tertia
Fuit stella regia,
Magos cum muneribus
Reges regens praevia,
Deo flexis genibus
Trina dantes praemia
Fidem designantia.
5 a. Et laetitiae quartae
Maria, soror Marthae,
Fuit fidelis testis,	5 b. Cui angelus dixit:
„Quem quaeritis, revixit,
Ecce, locus et vestis“.
6 a. Quintum fuit gaudium,
Quando mater filium
Vidit caelos ascendentem;
Remansit solacium
Cunctis et consilium.	6 b. Sextum sancti spiritus
Dans eis divinitus
Novas linguas, novam mentem
Scire cunctis penitus,
Nullus in hoc veritus.

- 7 a. Hoc septimum gaudium
non est par alterius,
Quando Dei genetrix
assumpta superius
 Audivit choros et sonos
 Super angelorum thronos
 Videns suum filium,
 Salvatorem omnium.
- 7 b. Haec quicumque gaudia
puro corde dixerit,
Nihil ei nocuum
quid nocere poterit,
 Quia, qui matrem honorat,
 Quae semper pronobisorat,
 Deus reddet meritum
 Hic et in perpētuum.
- 8 a. Christe, qui nos redemisti,
 Quando matrem assumpsisti,
 O Deus une et trine,
 Nostri sis memor in fine.
- 8 b. O Maria, mater Christi,
 Tu, quae Christum genuisti,
 Nostri sis memor in fine,
 Ut vivamus sine fine.

Miss. ms. Modoetinum saec. 13/14. Cod Capit. Modoetin. D 4/111. (Mit Melodie.) A. — Miss. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBI IV° 10. B. — Str. 2 lautet in B:

- a. Pater, verbum, spiritus
Assit mihi caelitus,
Lingua, mens et habitus,
Et tu, plena gratiae,
- b. Ut ad tuum libitum
Sit cor meum deditum,
Reddens tibi debitum
Laudis et laetitiae.

3a, 1 Gaudium B. — 3a, 3 adnuente fehlt B. — 3a, 4 Corde lingua voce B. — 3b, 3 dicens serena B — 4b, 2 praevia A. — 5a, 1 Ut B. — 6a, 3 Videns A. — 6a, 4 solacium fehlt B. — 6a, 5 In suis B. — 6b, 3 linguas novos sensus AB; ist gegen den Reim. — 7a, 5 sq. lauten entstellt in B:

Audit choros et thronos
Angelos atque sonos.

7a, 8 Creatorem B. — 7b, 3 noxium B. — 7b, 7 Dans sibi praemia B. — 7b, 8 Reddat in B. — Str. 8a und 8b fehlen B. — 8a, 3 trine et une A. — Vgl. das Reimgebet gleichen Anfanges in Anal. Hymn XXXI, 182; letzteres scheint eine Erweiterung vorstehender Sequenz zu sein, wobei der Parallelismus zerstört wurde.

66. „De Assumptione gloriosae Virginis Mariae.“

- 1 a. O Maria, sol splendoris,
 Splendens intus, nitens foris
 Ad decus ecclesiae.
- 1 b. Te rogamus nostro more,
 Ut illustres nos splendore
 Tuae dulcis gratiae.
- 2 a. Tu flammantis sol ardoris
 Fundens scintillas amoris
 In caelis mirifice.
- 2 b. Coronaris sublimata,
 Cumulata, debriata
 Vini meri calice.
- 3 a. Tu es luna noctis huius
 Pulchra, crescens, plena, cuius
 Lux eclipsis nescia,
- 3 b. Quae clarescens vero sole
 Cuncta facis resplendere
 Caeli luminaria.

4 a. Tu caeleste firmamentum,
Quod stellarum ornamentum
Reddit gloriosius;	4 b. Quo purgatur et firmatur
Et ad summa dilatatur
Nostrae mentis radius.
5 a. Tu es scala cupressina,
Sursum levans ad divina
Tuis iustos gradibus,	5 b. Ad te trahens peccatores
Per te factos ascensores
Et non suis viribus.
6 a. Tu supernae porta lucis,
Nos ad mensam introducis
Regis in caelestibus;	6 b. Sancta clavis secretorum,
Cellam pandens unguentorum
Tuis amatoribus.
7 a. Miserere, virgo, tuis,
Quibus verum manna pluis
In deserto saeculi,	7 b. Ut terram promissionis
Saginati eius bonis
Nostrum cernant oculi.

Orat. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521; bis: fol. 246 a A; — fol. 250 a B. — 1 a, 2 intus splendens foris B — 1 a, 3 Ad decus fehlt B. — 2 a, 2 Fundes A. — 3 b, 1 beidemal gegen den Reim; l. sole vere? — 5 b, 1 trahis A. — Von Str. 6 bietet A infolge Beschädigung der Hs. nur noch einige Trümmer. — 7 b, 1 Ad A.

67. In Assumptione BMV.

1 a. Iubilantes
exsultant hodie
Caeli cives
in summa curia;
Mater enim
regis iustitiae
Assumpta est
in caelum, Maria.	1 b. Tota venit
trinitas obvia,
Matri natus
et pater filiae,
Quam sequitur
caeli militia
In vocibus
psallens laetitiae.
2 a. Angelorum
requirunt agmina:
Quae est ista
perpulchra domina,
De deserto
mundi ingrediens,	2 b. Cuius genae
rudent ut fragmina
Punicorum,
carnisque sarcina
Corruptelae
carnis [est] nesciens?
3 a. Ut consurgens
aurora gradiens,
De tenebris
Aegypti prodiens,
Nova nobis
producens lumina.	3 b. Lunae iubar
illi conveniens,
Sol eclipsim
minime patiens,
Quae subintrat
caelorum limina.

- 4 a. Cum laudibus,
hymnis et canticis
Ab omnibus
illa suscipitur,
Quam prae cunctis
suis domesticis
Suavius
Christus amplectitur.
- 4 b. Sic gaudiis
cum permagnificis
Ad gloriae
thronum deducitur,
Assistitur
choris angelicis
Et a summo
sponso diligitur.
- 5 a. Immortali
mortalis iungitur,
Ima summis,
terrena caelicis,
Unde nobis
spes certa traditur
Perfruendi
regnis pacificis.
- 5 b. Universi
laetemur igitur
Metuentes
furorem vindicis,
Advocata
nostra praemittitur,
Sponsa regis
et mater iudicis.
- 6 a. Haec hodie
migrat a saeculo,
Quam collocat
rex in cubiculo,
Ubi sua
secreta reserat;
- 6 b. Osculatur
ab eius osculo
Caritatis,
et pacis vinculo
Christus [sibi]
eam confederat.
- 7 a. Virginem hanc
sibi elegerat
Deus pater,
et praelegerat
Habitandam
in tabernaculo;
- 7 b. Cuius ille
votis obtemperat,
Dat, quod petit,
facit, quod imperat,
Suo praebet
veniam populo.
- 8 a. Non negare
filius poterit,
Quidquid enim
mater petierit,
Quae residet
in eius dextera.
- 8 b. Nostra nobis
ut laxet scelera,
Illi sua
denudat ubera,
Ut memor sit,
quis quondam fuerit.
- 9 a. O Maria,
mater puerpera,
Considera,
libera propere
Plebem tuam,
salva, quae deperit.
- 9 b. Praesentia
tua nos deserit,
Sed reperit
iter et aperit,
Quo nos post se
trahat ad supera.

68. In Assumptione BMV.

1 a. Ave, decus angelorum
Et cunctorum electorum,
Dei mater nobilis.	1 b. Tu es virgo semper pura
Et a cuncta creatura
Potius laudabilis.
2 a. Tu es arbor, quae portasti,
Tu es mater, quae lactasti
Regem regum Dominum.	2 b. Benedicta tu fuisti,
Quae per fidem concepisti
Redemptorem hominum.
3 a. Per te datur vitae fructus,
Et cessavit irae luctus,
Et viget laetitia.	3 b. Sola tenes principatum
Et per Deum dominatum
In caelesti curia.
4 a. Te collaudat angelorum
Chorus et apostolorum
Caterva dominica.	4 b. Te martyres venerantur,
Confessores famulantur
Cum turba prophetica.
5 a. Coetus mundi puellarum,
Virginum et viduarum
Agunt tibi choreas,	5 b. Quia per te sunt adeptae
Caeli regnum et receptae
Ad regales nuptias.
6 a. De hoc mundo conscendisti
Super caelos, dum sumpsisti
De labore praemium.	6 b. Virgo, mater, recepisti
De manibus Iesu Christi
Diadema regium.
7 a. Ergo, pia mediatrix,
Peccatorum miseratrix,
Tuum roga filium,	7 h. Ut post vitae nostrae cursum
Nos assumat secum sursum
Ad caeleste gaudium.

Prosarium ms. Caelestinorum anni 1532. Cod. Mazarin. 448 (758).

69. In Assumptione BMV.

1 a. Sanctae Dei genetricis
Festiva sollemnia,	1 b. Qua sanatur peccatricis
Morbus et infamia,
2 a. Nos invitat ad aeterna
Post haec transitoria,	2 b. Ut sit nobis coaeterna
Cum angelis gloria.
3 a. Stella maris exaltatur
Super caelos hodie,
Deus homo mire datur
Comes matri filiae.	3 b. Hac optatum reseratur
Nobis limen veniae,
Et pax sacra reformatur
Cum angelis gloriae.
4 a. Virga Iesse floruit,
Virgo parit virginem,
Pater hunc, quem genuit
Deum, facit hominem;
Sic aeternum miro modo
Temporalis iungitur,
Et fractura sine nodo
Dei posse suitur.	4 b. Flos de spina pullulat
Rore sancti spiritus,
Draco victus ululat
Prole data caelitus;
Huius spinae flos fecundus,
Ante saecula genitus,
Facit, ut salvetur mundus
In maligno positus.

<p>5 a. Hic est verus Elisaeus
Aquas mundans steriles,
Quo vincitur Amorraeus,
Ut sanentur humiles.</p>	<p>5b. Ferrum lapsum revocatur
Natans ad manubrium,
Virgo mater exaltatur
Assumpta per filium.</p>
<p>6 a. Cortex siccus distillavit
In sudore balsamum,
Virginalem subintravit
Mire Deus thalamum;</p>	<p>6 b. Et sic vellus irrigatur
Misso rore caelitus,
Et caelorum reseratur
Captivatis aditus.</p>
<p>7 a. Olla grandis praeparatur,
Plena colocynthidis;
Mors in olla, vita datur
Propter partum virginis;</p>	<p>7 b. Sic, quod tegit umbra legis
In amaritudine,
Virtus pandit nati regis
Ex Maria virgine.</p>
<p>8 a. Qui de stella nascitur,
Iubar veri luminis,
Carne nostra tegitur
Solus expers criminis.</p>	<p>8 b. Humanatus hominem
Reducit ad patriam
Assumendo virginem
Matrem nobis praeviam.</p>
<p>9 a. Haec assumat nos assumpta
In caelis cum filio,</p>	<p>9 b. Ut antiquitas absumpta
Reddatur possessio.</p>

Miss. ms. Aquense saec. 15. Cod. Aquen. 1039. A. — Miss. Aquense imp. Lugduni 1527. B. — Miss. Diense imp. Parisiis 1499. C. — Miss. Massiliense imp. Lugduni 1530. D. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1510. E. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1530. F. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1556. G. — 1 b, 1 salvatur C; sanantur EFG. — 1 b, 2 et insania EFG; insignia B. — 2 a, 1 invitans C; superna DEFG. — 2 b, 1 Et sit B. — 3 a, 2 Super omnes caelos EFG. — 3 a, 3 Homo Deus C; iure datur A. — 3 a, 4 matris BEFG. — 3 b, 1 Adoptatum BEFG; Nam optatum A. — 3 b, 2 lumen DEFG. — 3 b, 3 sacrae C. — 4 a, 5 Hic C. — 4 a, 7 factura C. — 4 a, 8 fruitur A, sumitur BD. — Str. 4 b—7 b incl. fehlen EFG. — 4 b, 6 saecula D. — 4 b, 7 solvetur C. — 5 a, 4 salvantur CD. — Str. 6 a—8 b incl. fehlen D. — 6 a, 1 Cortex sicut C. — 6 b, 3 reseratus C. — 7 a, 1 reparatur AB. — 7 a, 2 colocynthidis ABC, colocynthinis DEFG (pafst freilich als Reim). — 7 b, 3 natis A. — 8 b, 2 reduxit C; ad propriam A. — 9 a, 1 Haec assumpta nos assumat A—G. — 9 b, 1 Sicut A; antiqua sic B—G; assumpta ABD, assumptis CEFG. — Die Kollation von A verdanke ich Bannister.

70. In Assumptione BMV.

1. Ave, dies mirifica, In qua mater magnifica

<p>2 a. Reliquit diem poenosum
Et inventi gaudiosum
In regno caelestium.</p>	<p>2 b. Non sensit mortis dolorem,
Quae servaverat pudorem
Generando filium.</p>
<p>3 a. Christus eam accersitur
Et dulciter adloquitur
Dicens: „Mater Maria,</p>	<p>3 b. Mortem nunquam abhorreas
Neque daemones timeas
In mea praesentia.</p>

4 a. Ego semper tecum ero,
Amodo non te desero,
Mater dulcis et pia;	4 b. Animam tuam portabo
Et iuxta me collocabo
In caelesti curia;
5 a. Apostoli nunc astabunt
Et exsequias parabunt
Cum maxima gloria.“	5 b. Et tunc animam reddidit
Et suo nato tradidit
In pace suaviter.
6 a. Statim Iesus, rex caelorum,
In conspectu angelorum
Assumpsit humiliter	6 b. Animam virginis matris
Et in throno sui patris
Collocavit dulciter.
7 a. Ubi, Maria, laetaris,
Super cunctos principaris
Ordines caelestium.	7 b. Ibi regnas cum gaudio
In creatoris solio,
Imperatrix omnium.
8. Ibi tecum benedictus fructus
Ventris tui, apud quem pro nobis
Intercede semper, dulcis virgo
Maria.

Oration. ms. Underdorpense saec. 15. Clm. Monacen. 7815. — Der Bau und Ton der Dichtung spricht für ihren Charakter als Sequenz, obgleich sie in der Quelle als Oratio mitgeteilt wird.

71. In Assumptione BMV.

1 a. Salve, virgo gloriosa,
Mater Christi generosa,
Pietate plena.	1 b. Salve, dulcis et formosa
Vitaecque caelestis glosa,
Parens sine poena.
2 a. Salve, rosa sine spina,
Velut stella matutina
In resurrectione.	2 b. Salve, mundi medicina,
Cui fulsit lux divina
In ascensione.
3 a. Salve, flos et fons hortorum,
Mater regis angelorum
In regali throno.	3 b. O Maria, flos agrorum,
Nos ad loca duc sanctorum
Cum caelesti sono.

Miss. Posnaniense imp. Cracoviae 1524. — 3 a, 1 fons morum. — 3 a, 2 Regina.

72. De V Gaudiis BMV.

1 a. Gaude, virgo, stella maris,
Ab angelo salutaris,
Ipsi credens fecundaris
Verbi Dei gratia.	1 b. Gaude, parens expers parisi,
Sine poena Deum parisi,
Peperisse te laetaris
Salva pudicitia.
2 a. Gaude, nato non orbaris,
Morte cuius conturbaris,
Resurrexit suis caris
Loquens die tertia.	2 b. Gaude, quia confortaris,
Christus scandit in praeclaris,
Quem scandentem specularis
Ad caeli fastigia.

3 a. Gaude, Christo sociaris
Et in throno coronaris,
Terra, mari dominaris
Et in caeli gloria.

3 b. Ave, virgo singularis,
Quae tot gaudiis dotaris,
Tu nos non obliviscaris
Et Deo concilia,

4. O beata Maria.

Miss. Morinense imp. Rotomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp. Rotomagi 1523. B. — Mel.: Verbum bonum.

73. De [XIV] Gaudiis BMV.

1 a. Gaude, virgo, mater Christi,
Quae per aurem concepisti
Gabriele nuntio.

1 b. Gaude, quia credidisti,
Ut a cognata audisti
Miro vaticinio.

2 a. Gaude, quia Deo plena
Peperisti sine poena
Cum pudoris lilio.

2 b. Gaude, cum gens aliena,
Facta supplex et amoena,
Munera dat filio.

3 a. Gaude, praesentans filium
Ad cunctorum subsidium
Simeoni anxio.

3 b. Gaude, quod post exilium
Fit hostium excidium
Et repatriatio.

4 a. Gaude, postquam amisisti
Iesum, quem post repperisti
In templi gymnasio.

4 b. Gaude, quod interfuisti
Miraculis, quae vidisti
Procul omni dubio.

5 a. Gaude, quia tui nati,
Quem dolebas mortem pati,
Fulget resurrectio.

5 b. Gaude, causa spoliati
Carceris et hostis strati
Forti hastiludio.

6 a. Gaude Christo ascendente,
Qui in caelum te vidente
Motu fertur proprio.

6 b. Gaude flamma descendente
Te et tuos accendente
Amoris incendio.

7 a. Gaude, quod post Iesum scandis,
Et est honor tibi grandis
In caeli palatio;

7 b. Ubi pectus nato pandis
Pro gratiis impetrandis
Pauperum collegio.

8 a. Gaude, mater constitui
Praesidens tanto coetui
Angelorum consortio;

8 b. Ubi fructu ventris tui
Per te detur nobis frui
In perenni gaudio.

Miss. Noviomense imp. Rotomagi 1506. — 1b, 3 Mirum vaticinium. — Die Halbstrophen 1a, 2a, 5a, 6a, 7a u. 8b bilden die ursprüngliche Stammsequenz (vielleicht zuerst Reimgebet), die hier, wie so oft, eine Erweiterung erfahren hat. Vgl. die folgenden Sequenzen.

74. De [XII] Gaudiis BMV.

1 a. Gaude, virgo, mater Christi,
Quae per aurem concepisti
Gabriele nuntio.	1 b. Gaude, quae a Deo plena
Peperisti sine poena
Cum pudoris lilio.
2 a. Gaude, quae post ipsum scandis,
Et est honor tibi grandis
In caeli palatio.	2 b. Gaude, quam laus tollit dives
Super omnes caeli cives
Singulari merito.
3 a. Gaude, decor lucis, polum
Ornans, ut diem et solum
Sol illustrat radio.	3 b. Gaude, tibi caeli coetus
Paret, ut reginam laetus
Te colens obsequio.
4 a. Gaude, quod vis, sibi placet,
Apud Christum tibi iacet
Frequens exauditio.	4 b. Gaude, Deus te colentes
Hic et in futuro mentes
Digno ditat praemio.
5 a. Gaude, quae approximaris
Trinitati, trabearis
Claro carnis pallio.	5 b. Gaude, semper gavisura,
His in caelis fruitura
Omni procul termino.
6 a. Gaude, quia tui nati,
Quem dolebas mortem pati,
Fulget resurrectio.	6 b. Gaude Christo ascendente,
Qui in caelum te vidente
Motu fertur proprio.
7 a. Quae mundi es reparatrix,
Trinitatis inclinatrix
Herbido triclinio,	7 b. Vere patri decens nata,
Flamini sponsa optata,
Mater summo filio.
8 a. Dominatrix supernorum,
Placa regem angelorum,
Ut tuo suffragio	8 b. Eius apud trinitatem
Contemplemur unitatem
In perenni gaudio.

Miss. Olomucense imp. Bambergae 1488. — 3b, 1 Gaude cibi. — 4a, 2 Apud ipsum. — 7b, 1 patri docens. — Hier sind 5 Halbstrophen, nämlich 1a, 1b, 2a, 6a u. 6b, der ursprünglichen Sequenz gleichen Anfanges entlehnt (vgl. die vorhergehende Nummer); 6a u. 6b stören die gewöhnliche Reihenfolge und gehören wahrscheinlich vor die zweite Strophe.

75. De Gaudiis BMV.

„Sequentia, quae erit tractus in LXX.“

1 a. Gaude, virgo, mater Christi,
Quae per aurem concepisti
Gabriele nuntio.	1 b. Gaude, quae a Deo plena
Peperisti sine poena
Cum pudoris lilio.
2 a. Gaude, quod tres dona ferunt
Nato, quem adoraverunt
In felici gremio.	2 b. Gaude, virgo, praesentatus
Per te quod est tuus natus
Legis testimonio.

3 a. Gaude, quia tui nati,
Quem videbas mortem pati,
Fulget resurrectio.	3 b. Gaude, mater, ascendente
Christo caelo, te vidente
Motu fertur proprio.
4 a. Gaude, quae post ipsum scandis,
Et est honor tibi grandis
In caeli palatio.	4 b. Gaude, angelis praelata,
Trinitati proximata
Singulari gratia.
5 a. Gaude, virgo, laus cunctorum,
Super decus angelorum
Fulget tua gloria.	5 b. Gaude, dies ut ornatur
Sole, ita iucundatur
In te caeli curia.
6 a. Gaude, tuae voluntati
Affectus est trinitati
Favere ad omnia.	6 b. Gaude, te honorant caeli
Cives affectu fideli
Et oboedientia.
7 a. Gaude, tibi obsequentes
Terra et caeli gaudentes
Sumunt per te praemia.	7 b. Gaude, honor tuus crescit
Semper atque finem nescit,
Nec hic nec in patria.
8 a. Ergo, cara mater Dei,
Duc nos reformatos ei
Ad festa caelestia,	8 b. Ubi fructus ventris tui
Per te nobis detur frui
In aeterna gaudia.

Oration. ms. Carthusiae Pragensis (Scala caeli) saec. 14. Cod. Pragen.
XIII E 3. — Hier sind Str. 1a—4a entlehnt aus der Sequenz gleichen An-
fanges Kehrein Nr. 242.

76. De Nomine BMV.

1 a. Sanctae Mariae,
Matris Dei piae,
Nomen omni die
Laudare volo.	1 b. Tam dulce nomen
Praeter Dei nomen
Vel eius agnomen
Nullum recolo.
2 a. Nomen dulcoris
Gratique decoris,
Nomen, quo cantoris
Cor reficitur.	2 b. Matri divinae
Caelique reginae,
Mundi medicinae
Canam igitur.
3 a. Ave, gloriosa,
Gemma pretiosa,
Rosa speciosa,
Lilium convallium.	3 b. Flos virginitatis,
Forma paupertatis,
Dux humilitatis,
Tristium solacium.
4 a. Luna pulchrior,
Sole lucidior,
Stella nitidior,
Expers parvis;	4 b. Melle dulcior,
Nardo suavior,
Caelo capacior
Comprobaris.

5 a. Scala, quam per somnium
Iacob contemplatur,
Rubus, qui incendium
Non patiebatur,
Sidus, quod exidium
Moab cominatur.	5 b. Arca, qua lex ponitur
Evangeliorum,
Urna, qua reconditur
Manna beatorum,
Velum, quod appenditur
In sancta sanctorum.
6 a. Virga sicca floruit
Atque fronduit
Et protulit
Fractum;	6 b. Et, quem virgo genuit,
Mortem diruit
Et abstulit
Luctum.
7 a. Terra fructifera,
Nardus odorifera,
Vitae vexillifera,
Laus tropaei;	7 b. Decor propheticus,
Honor apostolicus,
Iubilus angelicus,
Mater Dei.
8 a. Fons puritatis,
Mater honestatis,
Templum deitatis,
Solis camera,	8 b. Uber oliva,
Fontis aqua viva,
Carnis incentiva
Tu refrigera.
9 a. Da mundi divitias
Spernere,
Corporis delicias
Fugere,
Daemonum audacias
Terere,
Speculum victoriae;	9 b. Da virtutis ardua
Scandere,
Veritatis cernua
Cernere,
Da Dei melliflua
Carpere,
Diadema gloriae.
10 a. Sic, Maria,
Virgo pia,
Nos soletur
Et hortetur
Semper tua facies;	10 b. Et assiste
Nobis, Christe,
Nec desistas,
Donec sistas,
Ubi te nos saties.

Collect. ms. S. Crucis Florentin. saec. 18/14. Cod. Laurentian. Pl. dext. XIX
Cod. 10. — Mit Melodie, die für jedes Strophenpaar verschieden ist. — 3 a, 2
Gemma speciosa. — Alles spricht für den Charakter einer Sequenz; nur die
Einzahl in Str. 1 und 2 macht es zweifelhaft, ob nicht eine Cantio vorliegt.

77. De Beata Maria V.

1. Orbis continens cuncta

2 a. Deus caelestia
simul patravit condiditque
praevidens ubique, | 2 b. Disponens sophia
sua, quam genuerat ante
saecula omnia, |
|---|--|

- 3 a. Quam patriarchis
imbuit, prophetis
olim dando
multa commoda.
- 3 b. Quod Isaias,
Ieremias simul
et ceteri
cuncti nuntiant,
- 4 a. Quodque ventura foret;
nam in posteris
omnibus esse
patula omnia
patrata
a Deo praemia.
- 4 b. Sed Iohannes, credulus
scilicet vates,
praestum adnuit,
quem vates atque lex
prophetaverat,
Dei agnum esse.
- 5 a. Nam, ecce, illum
virgineus verus
conclausit uterus,
— licet modicus;
- 5 b. Vagit in cuba,
qui continet cuncta,
ceu infans agit,
balat ut agnus.
- 6 a. O quam beata
est illa,
quae meruit digna
feri mater,
praebere lac, panis qui
est ipse angelorum!
- 6 b. O quam beatae
et mammae,
quas suxerunt verae
et pretiosae
labiae illae ore
summi filii Dei!
- 7 a. Iam nos consona
clamemus tuba
ad illam, quae adfuit
delendis culpis;
almus rex elegit sponsam,
- 7 b. Cui Gabriel
fatur angelus:
Ave, gratia plena,
Dominus tecum,
laetare, virgo Maria.
- 8 a. O quam pulchra
sola ipsa
virgo mater,
qualis nulla
est. nec fuit
nec erit in saecula!
- 8 b. Cuius alvus
mire tantus,
lucidior
ut sol, luna,
astra omnis,
splendentia cuncta.
- 9 a. Rationabilis cui
famulat, oboedit
omnis creatura,
adesse poscit
precaturo
cui curam
- 9 b. Et de omnibus maxime
emptis pretioso
Christi sanguine,
nomina quorum
scripta sunt in
libro vitae.
- 10 a. Sancta, sanctissima, ora
pro tuis iam,
Maria,
qui ad tua assumus
sollemnia.
- 10 b. Stella pretiosa maris
vocitaris,
electa,
iuxta devotis tuis,
o domina.

11. Gloria summa,
laus Christo per saecula.

Miss. ms. Casinense(?) saec. 11. Cod. Archiep. Utinen. Quart. 26. — Mit Melodie, nämlich: *Aurea virga* (Anal. VII, Nr. 107), freilich mit Abweichungen in Silbenzahl und Pausen. — 1 Urbis. — 2b, 1 sq. sophiae suam. — 3a, 1 Quem. — 3b, 4 Cuncta. — 4a, 1 floret. — 4b, 6 agnus. — 6a, 5 lacte. — 5b, 1 incuba; zu „cuba“ cfr. Forcellini. — 6b, 3 quae. — 7a, 2 habemus. — 7a, 3 ut illa. — 7a, 4 delendi o culpas. — 7a, 5 co-sponsa. — 7b, 4 et tecum. — 8a, 4 quae nonnulla. — 8a, 5 quae nec. — 8b, 4 sol et luna; ut fehlt. — 10a, 2 tuis nam. — 10a, 4 qui tuam. — Text und Redaktion dieser Sequenz sind besorgt von Bannister; nur die Coniecturen in 3b, 4; 5b, 1; 8a, 4 u. 5; 8b, 4 habe ich einzufügen mir erlaubt.

78. De Beata Maria V.

1 a. Laudes virginis
De stirpe psallite
Davidica concorditer
Mentis devotione.	1 b. Superni roris
Hanc fecundaverat
Gratia, sancti spiritus
Numen obumbraverat.
2 a. Haec est domicilium,
In quo suum filium
Lapsis in auxilium
Summa deitas
Servi habitum
Induere constituit;
O mira Dei humilitas!	2 b. Propter opus artifex,
Propter plasma opifex,
Factura fit, qui fecerat;
Ens, quod fuerat,
Deus (cum) homine
Unitus est in virgine;
O creatoris benignitas!
3 a. Beata, cuius viscera
Iustitiae solem
Divinamque sobolem
Baiularunt;
Quia genuit
Et non doluit,
Quae genetrix
Et virgo fuit.	3 b. Caelesti germine
Feta sine semine,
Maria, de turbine
Procelloso
Maris naufragos
Tuo (cum) lumine
Duc ad portum,
Plena numine.
4 a. Per Evam perdita
Fuerant condita,
Sed per te (nunc) est reddita
Exsuli patria;
Nobis vitae atria
Tu resera,
(O) peccatorum spes, Maria.	4 b. Ave, flos et [a Vae]
Assylum suave,
Gemma pudicitiae
Thronusque gratiae,
Reis, regina curiae,
Concilia
Regem misericordiae.
5 a. Mundi lux et domina,
Coetus tui precamina
Audi benignissima,
Stella serenissima,
Radix Iesse clarissima
Matrumque gloriosissima.	5 b. Nos hac de lacrimosa
Valle post mortem translato s,
[Virgo] dulcis, gaudii
Veri fac tripudii
Comparticipes fieri
(Et) coheredes tui filii.

6. Rex regum optime,
Prece matris tuae
Leviathan de fauce
Anguis nos extrahe
Tuamque cornere
Faciem des in Sion,
Qui es David et Salomou.

Grad. ms. Eremitense saec. 12. in. Cod. Eremiten. 114. add. saec. 12. --
1 a, 2 sq. Davidica psallite. — 1 b, 2 sq. gratia fecundaverat. — 3 a, 3
Dignam sobolem. — 3 a, 5 Quae. — 3 b, 7 Ducis ad. — 4 a, 5 u. 6 um-
gestellt. — Nach 5 a, 5 steht überschüssig: Virgo virginum. — 5 b, 1 sq. de
valle lacrimosa. — 5 b, 4 fac steht nach comparticipes. — Die sichtlich ge-
wahrte Assonanz war stellenweise zerstört; daher einige Umstellungen nötig.

79. De Beata Maria V.

1 a. Salve, virgo singularis,
Quae cum Deo gloriaris;
Salve, clara stella maris,
Omni plena gratia.	[1 b. Salve, Iesse stirps beata,
Virgo, palmae coaequata,
Per quam nobis reserata
Caeli patet regia.
2 a. Virgo potens et regalis
Et puella specialis,
Mulierum nulla talis
In magnificentia.	2 b. Paritura lumen clarum,
Pignus dulce, pignus carum,
Quam dixere prophetarum
Vera vaticinia.
3 a. Quae dum credit Gabrieli,
Verbi nuntio fideli,
Parit ex se regem caeli,
Porta Deo pervia;	3 b. Per quem mundus reparatur,
Reparatus adornatur,
Et mundanus restauratur
Libertatis gloria.
4 a. In his autem declaratur,
Declarata figuratur
Virgo, quae non defloratur
Per viri consortia;	4 b. Rubus ardet, nec decrescit,
Virga sicca revirescit,
Vellus perfusum madescit
Deitatis pluvia.
5 a. Mater Dei, nos exaudi
Et benigna preces audi,
Quas depromens tuae laudi
Concinit ecclesia.	5 b. Mundi decus salutare,
Natum tuum deprecare,
Ut dignetur nos locare
Cum caeli militia.

Collectan. ms. Admontense saec. 12. Cod. Admonten. 739. add. saec.
13. — Mit Melodie (Neumen), unter anderen Sequenzen.

80. De Beata Maria V.

1 a. Trinitati virgo grata,
Rore caeli fecundata,
Florem parit caelicum; | 1 b. Sic aegrotis [guttam diam]
Pater stillat in Mariam
Verbum per angelicum. |
|--|---|

2 a. Haec est arca testamenti
Manna servans nutrimenti,
Quod descendit caelitus;	2 b. Petra, de qua sitienti
Dulcis aqua datur genti,
Quae scatet divinitus.
3 a. Inexpertae castitatis
Necnon et humilitatis
Sponso dat exenia;	3 b. His allectus fit dilectus,
Et adfectis pro delictis
Culpaè datur venia.
4 a. Paradisus aperitur,
Et proscriptus investitur
Uranicis muniis;	4 b. Contra sathan disputatur
Et aperte confutatur
Super suis naeniis.
5 a. Chirographum fit deletum,
Leti vice fit decretum
Indicis sententia;	5 b. Exhinc vadit immolari,
Quae non novit novercari
Filiis, clementia.
6 a. Offert nostris pro peccatis
In odorem suavitatis
Corporis primitias,	6 b. Et scelestos angelorum
De profundo vitiorum
Ciet ad delicias.
7 a. Psallant ergo laudes grati
Sacrosanctae maiestati,
Quos praevent gratia	7 b. Et a sathan servitute
Liberatos caeli tute
Locat in palatia.
8 a. Honor, decus sit et patri,
Qui de morte morte nati
Natos revivificat;	8 b. Sit et Iesu symphonia,
Cuius victrix agonia
Enesis tripudiat.
9 a. Gaude, mater singularis,
Cui totus triumphalis
Titulus ascribitur,	9 b. Quia regem virgo paris,
Cui caeli, terrae, maris
Machina subicitur.
10 a. In extremae vitae pargo
Miserere nostri, virgo,
Iungens nos caelestibus,	10 b. Ubi patris, ubi nati
Pneumatisque praesentati
Fruamur aspectibus.

Collect. ms. S. Mariae in Ruomerstorph saec. 13. Cod. Vindobonen. 963.
add. saec. 13. — Mit Melodie. — 6 a, 1 Offer. — 8 b, 3 Enesis = *αἰνεσις*.

81. De Beata Maria V.

1 a. Veneremur summam matrem,
Quae genuit summum patrem
Sine carnis semine;	1 b. Cuius fructus malum lavit,
Quod per fructum perpetravit
Adam gustus crimine.
2 a. Ave, rosa spiritalis,
Cuius fructus virginalis
Edidit solacium,	2 b. Ovem lapsamque reduxit,
Hostis vetus quam seduxit
Per doli consilium.
3 a. Tu emendas omnes mendas,
Tu ad oves redimendas
Peperisti filium;	3 b. Sancta sanctum germinasti,
Germinando non peccasti,
Inter spinas lilium.

4 a. Ave, culpam redemisti,
Sola solem emisisti,
Qui illustrat omnia ;	4 b. Eia, cunctos expiasti,
Portum nobis apportasti,
Quieverunt maria.
5 a. Super astra dominaris,
Nobis rubus designaris,
Qui sprevit incendia ;	5 b. Nihil in te violavit
Partus, sed te totam lavit
Numinis substantia.
6 a. Ergo, mater, ora patrem,
Qui te fecit suam matrem
Iuncta [carne numine],	6 b. Ut nos tua servet prece,
Peccatorum vili faece
Mundet et a crimine.

Miss. ms. Prumiense saec. 14. Cod. Berolinen. Fol. 427. — 1 b, 3 gustu. — 4 a, 1 Que culpam, durch Fehler des Illuminators. — 4 a, 3 illustra. — 6 b, 1 Et nos tua serva.

82. De Beata Maria V.

1 a. O Maria, virgo pia,
Stella maris fulgida,	1 b. Mater alma, Dei sponsa,
Summi regis filia.
2 a. Te honorant, te collaudant
Sanctorum consortia,
Ut in terris plebs fidelis
Cum matre ecclesia.	2 b. Tu caelorum es regina,
Genetrix et innupta,
Florens rosa, carens spina,
Angelorum domina.
3 a. Verbum patris incarnatum
Per te nobis est donatum
Carne ex virginea,	3 b. Verbum, per quod caelum factum,
Passum ob mundi reatum
Sua sola gratia.
4 a. Summus pater summi nati
Gabrielem tibi matri
Destinavit angelum ;	4 b. Ex te nomen hic sortitus
Ad te venit ut legatus,
Paritura Dominum,
5 a. Dicens Ave tam suave
Prole fecundissima.	5 b. Ergo iure digna laude,
Vale, benignissima.
6 a. Et nos Christo reconsigna,
Pio nato, ut benigna
Mater, virgo virginum.	6 b. Nos in arce po[li] . . .
.
.

Miss. ms. Metense saec. 14. Cod. Capit. Treviren. 161. — Mit Melodie. — 2 b, 3 Carens spina, florens rosa. — 6 a, 1 Et non Christo. — Ähnlich ist die Sequenz: O Maria mater pia (Anal. Hymn. VIII, Nr. 71).

83. De Beata Maria V.

1 a. Ave, virgo virginum,
Mater, cuius fructus
Dat misellis terminum
Lamenti et luctus. | 1 b. Salvo tibi fosculo
Intacti pudoris
Impraegnaris masculo
Vi caelestis roris. |
|--|---|

2 a. Clausa paris parvulum,
Poenis nullis torta,
Pudoris signaculum
Salvat proles orta.	2 b. Pascis tuum pabulum,
Regis te regentem,
Geris tuum gerulum
Gerens vagientem.
3 a. Tu es vitae speculum,
Morum doctrinale,
Quo docetur saeculum
Effici morale.	3 b. Tu bibax es spongia
Divini fluenti,
De qua manat copia
Mundo sitiendi.
4 a. Transcendis clementia,
Quidquid non est Deus,
Hinc ad te per omnia
Fugit exsul reus.	4 b. Ergo per te veniam
Consequamur rei
Et aeternam feriam
Celsi iubilaei.

Trop. et Prosar. ms. S. Ludovici Ebroicensis saec. 14. Cod. Berolinen.
Phillipp. 1771. — 1 b, 4 In caelestia. — 2 a, 4 Salvat. — 2 b, 1 Nascit. —
3 b, 1 et spongia.

84. De Beata Maria V.

1 a. Deum sine vice maris
Concepisti, stella maris,
Patrem parens.	1 b. Verbum efficitur caro,
Sic unitur cara caro,
Sancta parens.
2 a. Deitatem rapis, quam vis,
Naturam superet quamvis
Eius esse.	2 b. Regem regum regis, licet
Regat, ubi nunquam licet
Finem esse.
3 a. Ave, mater summi regis,
Quae tuo lumine regis
Totum mundum.	3 b. Ave, trinitatis sedes.
In cuius facie sedes,
Templum mundum.
4 a. Tu es miserorum chorda,
Per quam relevantur corda
Peccatorum.	4 b. Consolatrix querentium,
Spes veniam quaerentium
Peccatorum.
5 a. Sic igitur nos stabilis,
Vera fides, pes stabilis,
Caeli porta;	5 b. Per consequens nos inopes,
Opem quaerentes, in opes
Caeli porta.

Trop. et Prosar. ms. S. Ludovici Ebroicensis saec. 14. Cod. Berolinen.
Phillipp. 1771. — 1 a, 3 Pater parens. — Bemerkenswert ist, dafs der Reim
immer durch gleichlautende Worte mit verschiedenem Sinne gebildet wird.

85. De Beata Maria V.

1. Mater Dei singularis meriti,
 Tuae sumus ditioni dediti,
 Obligatos ratione debiti
 Per te solvat, a quo sumus conditi.

- 2 a. Ex te Deus
sumens materiam,
Qua resolvit
nostram miseriam,
Per te cellam
donat vinariam,
Dum post fulgur
emittit pluviam.
- 3 a. Duae manus,
bis seni leunculi
Miram reddunt
faciem spectaculi,
Regna stupent
ad genus miraculi,
Quod sub testa
tegitur involucris.
- 4 a. Thronus iste
thronus magnificus,
Quo resedit
noster pacificus ;
- 5 a. O quanta sedis
excellencia
Qua sedet Dei
sapientia!
- 6 a. Spirat nardus
ad sponsi thalamum,
Plus redolet
quam tus et balsamum ;
- 7 a. Cervorum humilis
Capraeque similis
- 8 a. Non visus ab homine
Fit nostrae proles dominae ;
- 9 a. O res mira
in conspectu omnium,
Maius domo
prophetatur ostium ;
- 10 a. O quam potens,
quam decens castitas,
Qua se nobis
largitur deitas ;
- 11 a. Quod virgo fuerit,
flet Iephtae filia,
Flet cum sodalibus
parentis hostia ;
- 2 a. Salomonis
thronus eburneus,
Intus candens
et foris aureus,
Sex a terra
levatus gradibus
Tuis, virgo,
micat virtutibus.
- 3 b. Quem non capit
latitudo saeculi,
Intra sui
fert claustra corpusculi
Virgo Deum
ad instar homunculi,
Et, quem gignit,
fit in caput anguli.
- 4 b. Sedis huius
praeclara dignitas,
Quam illustrat
ipsa divinitas.
- 5 b. De Saba veniens
percurrit omnia,
Sed hoc mirificum
magis quam alia.
- 6 b. Ad te regis
inclinat solium,
Accelerat
de summis nuntiam.
- 7 b. Venit visibilis
Deus invisibilis.
- 8 b. Moyses non meruit
Videre, quem [haec] genuit.
- 9 b. Unxit Deus
oleo plus filium,
Hic plus matrem,
quam de iustis alium.
- 10 b. Unicornis
ad tactum virginis
Ad salutem
mansuescit hominis.
- 11 b. Cum nostra virgine
gaudet ecclesia,
Quae Deum genuit
cum pudicitia.

12 a. Scriptoris atramentario
Et Mariae privilegio	12 b. Firmatur nostra religio,
Proscribitur superstitio.
13 a. Tua, virgo, magnitudo
nostram levat parvitatem,	13 b. Guttas maris enumerat
in hoc mare mittens ratem.
14 a. Tuae matris,
Deus, in famulos,
Labiorem
reddentes vitulos,	14 b. Pietatis
converte oculos
Et devotos
tuere populos.
15 a. Pro renatis
ora, mater, filium,
Ne tremendum
ruant in iudicium,	15 b. Et devoto
coetui psallentium
Sempiternum
impetrato gaudium.

Grad. ms. Compendiense saec. 14. Cod. Parisin. 17329. — Die Melodie verlangt eigentlich, daß 7 a u. 7 b zu einer Strophe vereinigt werden, welcher die Gegenstrophe abgeht; ob also eine Lücke anzunehmen ist? — 3a, 5 stupet.

86. De Beata Maria V.

1 a. Gaude, gemma virginalis,
Margarita spiritalis,
Salutis praenuntia;	1 b. Tu mederis cunctis malis,
Medicina specialis
Contra carnis vitia.
2 a. Gaude, culmen honestatis,
In quo summae potestatis
Turris supereminet,	2 b. Quae thesaurum puritatis
Et fecundae castitatis
Opes in se continet.
3 a. Gaude, mater expers maris,
Per quam datur pax amaris
Et ingratis gratia;	3 b. Admiranda stella maris,
Quae tam mire sublimaris
In caelesti gloria.
4 a. Gaude, parens veri solis,
Vultum videns tuae prolis
In decore proprio;	4 b. Te coronat rex in polis,
Quem lactasti nostrae molis
Coopertum pallio.
5 a. Gaude, tota delicata,
Iuxta Deum collocata
Supra regni solium;	5 b. Peccatorum advocata,
Per te tecta sunt peccata
Tuorum fidelium.
6 a. Gaude, vere gloriosa,
Caritate copiosa
Devotos amplectere	6 b. Et pro gente vitiosa
Ora prece pretiosa,
Ut possint resurgere.

7. Gaudens decus assiduum
Supernorum spirituum
Et nunc et in perpetuum.

Miss. ms. Rotomagense saec. 14. Cod. Rotomagen. 277.

87. De Beata Maria V.

1. Ave, Maria,
Ave, o pia;
Salve, plena gratia,
Gaude, donans gaudia.
- 2 a. Tu hymnus caelorum,
Luctus infernorum,
Spes cunctis misericordiae.
- 2 b. Mamillas ostende
Et manus expande
Pro nobis ad thronum gratiae.
- 3 a. Spes omnium pro omnibus,
Christi procumbe pedibus;
- 3 b. Surge pro nobis [propere]
Et filium amplectere.
- 4 a. Nullus tui memoria
Fervens fraudatur gloria;
- 4 b. Tu sola salvas omnia
Gehennae trahens spolia.
- 5 a. Reos salvat tuum Ave,
Sanctis gratum, hosti grave,
Mundo necessarium.
- 5 b. Tuum nomen est suave,
Per quod mundi vecti nave
Evadunt naufragium.
- 6 a. Deum verum, lumen merum,
Mundo isti tu fudisti,
Tu lactasti sacra mamma.
- 6 b. Tu portasti Deum ventre,
Fac, portemus et nos mente
Chaldaeorum pressa flamma.
- 7 a. Maria, patris solium,
Maria, Christi ostium
Et templum sancti spiritus,
O Maria.
- 7 b. Nobis caelo praeposita,
Nobis gignens et genita,
Nobis sit vitae aditus,
Mater pia.
- 8 a. Gaude, gaude, spes errantum,
Quod natum est ex te sanctum,
Vocatur, scitur, creditur
filius Dei.
- 8 b. Et nos tecum gaudeamus,
Qui gaudento proclamamus
Te semper intactam matrem
hominis-Dei.

9. Cum Gabriele omnia
Te salutant clamantia:
Ave, o Maria.

Oration. ms. Gallicum saec. 15. Cod. Hagen. AA 175. — 2b, 3 gratiae
fehlt. — 3b, 2 Et fehlt. — 5a, 2 hostis. — 6a, 1 lumen verum. — 7b, 3
vitae adita.

88. De Beata Maria V.

1. Rosae pulchritudini
Recte comparata
Tota pulchra Domini
Mater est beata

2 a. Sicut rosa floribus
Praeest flos colore,
Cunctis sic virginibus
Maria decore.	2 b. Inter spinas oritur
Rosa, decor florum,
De spinis egreditur
Virgo Iudaeorum.
3 a. Foliis duplicibus
Dilatatur visibus
Inspectorum [rosa];	3 b. Oranti pro homine
Caritas in virgine
Duplex est absconsa.
4 a. Viroris amoenitas
Decens ornat rosam,
Mariam integritas,
Matrem gloriosam.	4 b. Aurea decentia
Rosa decoratur,
Mater sapientia
Dei perornatur.
5 a. Rosae rubens folium
Indicat, quod gladium
Passa Simeonis	5 b. Domini, quem peperit,
Iesu nece fuerit
Consors passionis.
6 a. Producit interius
Rosa sementivum,
Clausus hortus regius
Deum, fontem vivum.	6 b. Rosa mane folia
Pandit orto soli,
Porta viris invia
Patet Deo soli.
7 a. Rosa se gerentibus
Dulcem dat odorem,
Virgo se colentibus
Vitam et honorem.	7 b. Decus ergo regium,
Rosa venustatis,
Tibi famulantium
Ora pro peccatis.

Collect. ms. Somsense saec. 15. Cod. Parisin. 15161. — 1, 4 Mater et. — 3 a, 3 Trotz des unreinen Reimes „rosa—absconsa“ scheint die Analogie aller anderen Strophen das Wort „rosa“ zu fordern. — 3 b, 3 Duplex insconsa. — Vgl. Anal. Hymn. X, Nr. 107.

89. De Beata Maria V.

1 a. Specialis eminenter,
Singularis excellenter,
Eminens virtutibus,	1 b. Flos et lumen es sanctorum,
Sed et ipsis angelorum
Praemines ordinibus.
2 a. Aaron virga tu fuisti,
Florem, fructum protulisti
Stupendo miraculo;	2 b. Deum paris illibata,
Post et ante sigillata
Veri regis annulo.
3 a. Ergo, virgo tam beata,
Multis signis praemonstrata,
Nobis sis propitia;	3 b. Aufer [nox]as et angores,
Mentem munda, forma mores
Pietatis gratia.
4 a. Piae matris pia proles,
Hic purgatos, quando voles,
Transfer nos ad supera;	4 b. Piae matris pia prece
Tu nos a secunda nece,
Pio Iesu, libera.

Oration. ms. Parisiense(?) saec. 18/19. Cod. Parisin. 9639. — Steht unter einer Reihe von Sequenzen.

90. De Beata Maria V.

1 a. Salve, virgo generosa,
Spina carens, salve, rosa;	1 b. Salve, dulcis spes reorum,
Salve, fragrans flossanctorum.
2 a. Salve, per quam lux est orta,
Castitatis, salve, schola;	2 b. Meta mortis, vitae porta,
Virgo mater facta sola.
3 a. Te vox laudat prophetica,
Figurata per mystica
Es, dum rubus incombustus,
Dum ros caeli subit vellus.	3 b. Tuum Deus intrat alvum,
Ut Habacuc subit lacum;
Misaeli parcit ignis,
Te non urit aestus carnis.
4 a. Salve, salus credentium,
Salve, virtus debilium,
Salve, decus honestatis,
Salve, mater deitatis.	4 b. Profert apis virgo fetum,
Incorrupta parit Christum,
Florem virga, stella solem,
Vermem manna, virgoprolem.
5 a. Salve, sedes verbi Dei,
Salve, splendor speciei,
Salve, gemma pietatis,
Salve, lampas claritatis.	5 b. Salve, virgo ferens fructum,
Salve, tollens mundi luctum,
Salve, purgans Evae naevum,
Salve, mundum sanans reum.
6 a. Imperatrix angelorum,
Moles tolle peccatorum,
Nato tuo prece pia
Te laudantes concilia.	6 b. O Maria, Christum ora,
Ut in examinis hora
Sentiamus propitiam
Iudicantis sententiam.

Orat. ms. Parisiense(?) saec. 15/16. Cod. Parisin 3639. — 1b, 2 flagrans. — 4b, 1 apes.

91. De Beata Maria V.

1 a. Ave, virgo regia,
Regis regum filia,
Laus regalis regiae.	1 b. Ave, viri nescia,
Ave, plena gratia
Septiformis gratiae.
2 a. Veni, vena veniae,
Mater regis gloriae,
Nostra spes et gloria.	2 b. Cara, carens carie,
Porta caeli patriae,
Per quam patet patria.
3 a. Ave, clavis caelica,
Pia parens unica
Piae prolis unicae.	3 b. Verus, o pacifica,
Sol ex te, mirifica,
Processit mirifice.
4 a. Laetabaris prospere
Illustrata sidere,
Quod illustrat sidera.	4 b. Casto fluens ubere,
Natum tenens tenere
Membra fovens tenera.

5 a. Ave, prudentissima,
Dignarum dignissima
Vocaris dignissime.

5 b. Luna lucidissima,
Sicut es piissima,
Inva nos piissime.

Sequent. ms. Adami Ravennatensis anni 1535—87. Cod. Classen. 360. (139. 5. 8). — 5 b, 2 Sic es. — 1 a, 2 sollte mit dem Worte „regia“ schliessen, um die Symmetrie herzustellen, die in den übrigen Strophen herrscht, wo jedesmal das Schlufswort der 2. Zeile von jenem der 3. Zeile nur um den A- bez. E-Laut differiert. Vielleicht also ist 1 a, 1 u. 1 a, 2 umzustellen. — Beachtenswert ist neben der reichen Alliteration, namentlich in 2 a, 1 und 2 b, 1, der Umstand, daß der Reim stets zwischen a u. e abwechselt. — Melodie offenbar: Veni sancte spiritus. — Bannister macht mich aufmerksam, daß im Cod. Parisin. Nouv. acq. 1235 (Antiphon. et Grad. ms. Nivernense saec. 12) der Sequenzen-Anfang „Ave virgo regia“ verzeichnet ist; ob damit vorliegende Sequenz gemeint ist, wird wohl niemand entscheiden.

92. De Beata Maria V.

1 a. O lux, ave, caelica,
Coetus lumen caelici,
Quam attollunt cantica
Principis pacifici.

1 b. Medicina publica,
Summi mater medici,
Pias aures applica
Nostrae laudi simplicii.

2 a. Imple, virgo nobilis,
Ora te canentium,
Tu quidem laudabilis,
Laudum capax omnium.

2 b. Nec sit despicabilis
Tibi vox laudantium,
Licet ineffabilis
Vincat laus ingenium.

3 a. Trinum hostem patimur
Trinoque conflictui
Iugiter exponimur;
Tu resiste casui.

3 b. Premimur, opprimimur
Et timemus obrui,
Sed hi, per quos caedimur,
Tuo cedunt nutui.

4 a. Flos humani generis,
Tibi soli debitus
Thronus est in superis
Iuxta prolem positus,

4 b. Ut his, quos vocaveris,
Sit ad votum aditus,
Trahatque, quos traxeris,
Tuus unigenitus.

5 a. Dante prima femina
Cibum mortis homini
Pullularunt crimina,
Datus est discrimini.

5 b. Laus debetur gemina
Tibi, matri virgini,
Quae tollis discrimina,
Quae mederis crimini.

6 a. Ergo, preces audias
Tibi supplicantium
Supplicesque facias
Nescire supplicium.

6 b. Nos ad agni nuptias,
Ad pingue convivium
Recipi praecipias
Christi commensalium,

7. In quo „Deo gratias“
Vox est convivantium.

Miss. Uceciense imp. Lugduni 1495. — Die Kollation dieser und der übrigen Sequenzen aus dem Missale von Uzès verdanke ich unserem dienstfertigen Freunde Rev. H. Bannister.

93. De Beata Maria -V.

1 a. Gaude, rosa, salus mundi,
Te laudamus laetabundi
Regnantem in patria;	1 b. Totus orbis hilarescat,
Et virtutis ardor crescat
In tui memoria.
2 a. Mater Dei, fax amoris,
Lux doctrinae, sal dulcoris,
Virgo, mons iustitiae.	2 b. Thalamus es salvatoris,
Sola fructus es odoris,
Caro carens carie.
3 a. Et quid ita dices dignum?
Angelicum videns signum
Eius sub admonitu	3 b. Credit plane veritatem
Et concepit deitatem,
Sancto plena spiritu.
4 a. Super omnes ornamento
munda est et humilis,
Ex conceptu sub momento
alvus tumet virginis.	4 b. In senectute gravida
Elisabeth quaeritur,
Infans gaudet, Dei virtus
ab utroque solvitur.
5 a. Tempus partus dum finitur,
Bethlehem Christus nascitur
Potestate libera;	5 b. Evae culpa tunc deletur,
Prophetia adimpletur,
Virgo fit puerpera.
6 a. Visa stella per donorum
Species claret Magorum
Fides necessaria;	6 a. Nam personam signant unam,
Sed nec tacent opportunam
Naturae distantiam.
7 a. Templo natus praesentatur,
Senis ulnis baiulatur,
Fit legis impletio;	7 b. „Nunc dimittis“ tunc cantatur,
Orbis totus luminatur,
Digna res praeconio.
8 a. Virga Iesse, decus mundi,
Mentis pressae spes, profundi
Limes, vota gemebundi
Cordis audi, domina;	8 b. Solve moles et excusa,
Sicut soles, ne confusa
Sit mens nostra, sed exclusa
A mundi versutia.
9 a. Fons hortorum appellaris
Et es stella dicta maris
Atque portus salutaris,
Luna sine nubilo;	9 b. Tu pigmentis suavior
Cunctisque rosis gratior
Omnique luce clarior,
Deum gestans gremio.
10 a. Te laudantes
Et mirantes
Pulchrae Sion filiae
Illustrari
Et ornari
Tua gaudent specie;	10 b. Te decoram
Ut auroram
Universi proferunt;
Te electam
Et perfectam,
Te reginam asserunt.

11 a. Virgo lenis,
Nos a poenis
Salva gehennalibus,
Nec substerni
Nos inferni
Sinus cruciatibus; | 11 b. Noxas dele
Parentelae
Nostrae tuis precibus,
Et da cunctis
Nobis iunctis
Frui bonis omnibus. |
|---|---|

Miss. Morinense imp. Rotomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp. Rotomagi 1523. B. — 4 a, 2 es A. — 7 b, 2 illuminatur AB. — 10 b, 1 decorem A. — 10 b, 3 praeferunt AB.

94. De Beata Maria V.

1 a. Laetabundus
Mariam collaudet mundus
Vocce pia.	1 b. Haec est parens
Summi regis labe carens,
Vitae via.
2 a. O lucifer oriens,
Splendor indeficiens,
Lux praeclara.	2 b. Sol eclipsim nesciens,
Luna solem pariens,
Semper cara.
3 a. O Christi palatium,
Tu pro nobis filium
Semper ora,	3 b. Ut det nobis gaudium
In regno caelestium
Mortis hora.
4 a. Te sanctorum agmina
Collaudant in gloria,
Stirps beata.	4 b. Fons hortorum nobilis,
Virga lesse gracilis,
Fructu grata.
5 a. Tu es aula regia,
Cella pigmentaria,
Aromatum area
Gratiosa.	5 b. Tu turris eburnea,
Columna marmorea,
Viola purpurea,
Vernans rosa.
6 a. Virgo puerpera,
Succurre, propera,
Confer, ut vehamur
ad aethera.	6 b. Gratiae munera
Funde fructifera,
Cum Iesu trahe nos
ad supera.

Miss. S. Martini Maioris Monasterii Turonensis imp. Turonibus 1508. — 2 b, 3 clara. — 5 a, 2 pigmentarea. — 6 b, 4 ad aethera. — Mel.: Laetabundus.

95. De Beata Maria V.

1 a. O Maria,
Triumphas in caelis laeta,
Veneranda;	1 b. Regis regum
Genetrix es verbi facta,
Res miranda.
2 a. Regale refugium,
Christi domicilium
Es, puella,	2 b. Nobile triclinium,
Praeparans hospitium,
Dei cella.

3 a. Flos campi, cinnamomum,
Crocus, nardus, balsamum,
Botrus, spica;	3 b. Liliun convallium,
Salutis praesidium
Sis, amica.
4 a. Templum sacratissimum,
Vas Dei purissimum,
Tota pulchra.	4 b. Tu castrum fortissimum,
Iesu dilectissimum,
Turris firma.
5 a. Clemens, integerrima,
Civitas castissima,
Deum, ne sit, exora,
Mors incerta.	5 b. Per te, fidelissima,
Dulcis et tutissima,
Paradisi ianua
Sit aperta.
6 a. Virgo florifera,
Iesum accelera,
Ut caeli nobis
det munera.	6 b. Mater fructifera,
Dilue scelera,
Ut collocemur
in dextera.

Miss. S. Martini Maioris Monasterii Turonensis imp. Turonibus 1508. —
1 a sq. Haec Maria triumphat. — 3 a, 3 spina. — 4 b, 2 Iesum. — Melodie:
Laetabundus.

96. De Beata Maria V.

1 a. Salve, Iesse virgula,
Salve, mundi specula,
Salve, mundi gaudium;	1 b. Salve, mater sedula,
Vitae ros et rosula,
Mel et melos cordium.
2 a. Lux et decor aetheris,
Lux praefulgens ceteris,
Caeli luminarium.	2 b. Nostrum decus generis,
Nostrum dux itineris,
Nostrae spei bravium.
3 a. Reparatrix gratiae,
Cella pudicitiae,
Celans vas electrum.	3 b. Fons misericordiae
Fundens rorem veniae,
Fundens pacis oleum.
4 a. Dux, mater, paraclita,
Pia, dulcis, inclita,
Solamen febrilium.	4 b. Veni, vide, visita,
Tange, fove, suscita
Virtutem debilium.
5 a. Maria, flos nobilis,
Flos decens, flos utilis,
Florum excellentia;	5 b. Flos inaeestimabilis,
Fias exorabilis
Et da caeli gaudia.

Miss. S. Martini Maioris Monasterii Turonensis imp. Turonibus 1508. --
Melodie: Veni sancte spiritus.

97. De Beata Maria V.

1 a. Insistentes tuae laudi,
O Maria mater, audi,
Culpas nostras abice; | 1 b. Ne permittas eos claudi
Sub errore neque fraudi
Subdi diabolicae. |
|---|--|

2 a. Nostrum gignens salvatorem
Evae planctum et maerorem
Eius verso nomine	2 b. In gaudium transtalisti,
Hoc idcirco meruisti
Salutari carmine.
3 a. Mater, ave,
Quae nos a Vae
Liberasti carceris;
Fac cum clave,
Quae conclave
Summi regis diceris,
Nos firmari foederis.	3 b. Mortis hora
Natum ora
Pro tibi psallentibus
Et decora
Nos, decora
Virgo, vitae moribus
Et bonis virtutibus.
4 a. Nobis supplicantibus
Puris tibi cordibus
Impende iuvamen,	4 b. Ut cum caeli civibus
In supernis sedibus
Collocemur. Amen.

Miss. Morinense imp. Rotomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp. Rotomagi 1528. B.

98. De Beata Maria V.

1 a. Triumphanti
Mariae filio,
Campi flori,
convallis lilio,
Iubilemus
virginis gaudio
Congaudentes.	1 b. Felix mater,
per cuius gremium
Venit ad nos
creator omnium
Per cruorem
mundans innoxium
Nos nocentes.
2 a. Salve, Dei
mater et filia,
Quae superas
intacta noxia,
Stella maris
et caeli regia,
Florens hortus;	2 b. Fons hortarum,
virgo perpetua,
Spes reorum,
stilla melliflua,
Lux caecorum
salutis ianua,
Vitae portus.
3 a. Thronus veri Salomonis,
Vellus madens Gedeonis,
Sicca subtus area;	3 b. Medicina peccatoris,
Viam sternens viatoris,
Via caeli lactea.
4 a. Reginarum imperatrix,
Vitae nostrae reformatrix,
Oliva fructifera;	4 b. Peccatorum miseratrix,
Miserorum sublevatrix,
Pia gestans viscera.
5 a. Mens devota,
Deo nota,
Mundans totum, munda tota,
Caro carens carie;	5 b. Clamat foris
Os actoris,
Ut cor mundes peccatoris,
Veni vana veniae.

6 a. Audi, mater, peccatores,
Horum luctus et clamores
Digneris suscipere;	6 b. Placa culpae purgatorem,
Ne constringat peccatorem
Vi potentis dexteræ.
7 a. Tu luna, sol et aurora,
Tu suavis et decora,
Tu rubens carbunculus;	7 b. Tu sponsa, cuius dilectus
Ex milibus est electus
Et murrae fasciculus.
8 a. Virga Iesse generosa,
Frondens, florens, fructuosa,
Porrecta flexibilis;	8 b. Margarita pretiosa,
Viola, lilium, rosa,
Flos immarcessibilis.
9 a. Tu nardus, tu murra trita,
Virtus balsami mellita,
Tu fumus aromatum;	9 b. Tu pro nobis interpella,
Ne peccatorum procella
Turbet cordis sabbatum.
10 a. Ave, virgo specialis,
Nulla maior, nulla talis,
Finem nostris confer malis
Impetrata venia,	10 b. Ut a morte liberati
Per te simus et renati,
Ut in caelo collocati
Cantemus <i>Alléluia</i> .

Miss. Morinense imp. Rotomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp. Rotomagi 1523. B. — 1 a, 3 floris AB. — 2 a, 4 intacta nescia AB. — 5 a, 4 Cara A. — 9 a, 2 balsamus AB; l. Myrtus, balsamum, mellita? — 10 b, 2 et redempti AB. — Melodie: Triumphanti cruore proprio (Anal. Hymn. VIII, Nr. 165).

99. 'De Beata Maria V.]

1 a. Virgo, virga ligni vitae,
Perditionis avitæ
Reparandæ stadium;	1 b. Virgo, cuius flos et fructus
Fixus ligno tersit luctus
Evæ culpa flentium.
2 a. Virga fecit aquas stare,
Plebs Moysi transit mare,
Pharaoque mergitur;	2 b. Virga cruce Christus fregit
Stygem, ex quo suos legit,
Et hostis confunditur.
3 a. Virga Aaron plena flore
Sacerdotis in honore
Protulit amygdala;	3 b. Virgo, virga novæ legis,
Sacerdotis es et regis
Uctionis fiala.
4 a. Virga de radice Iesse
Tu es, virgo, quam te esse
Isaias cecinit;	4 b. Virgo, virga, florem istum
Protulisti, Iesum Christum,
Nec florere desinit.
5 a. Virga Ioseph florem dedit,
Et columba sancta sedit
In eius cacumine;	5 b. Virgo, Ioseph desponsata,
Iam florescis obumbrata
Sancto Dei flamine.
6 a. Virga, tuo dulci tactu
Reos mente, verbis, actu
Deo reconcilia;	6 b. Virgo, tuo nos conductu
Satiemur tuo fructu
In perenni gloria.

Miss. Morinense imp. Rothomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp. Rothomagi 1523. B. — 1 a, 3 Reparationis AB.

100. De Beata Maria V.

1 a. Ave, Christum quae lactasti,
Cuius carne nos cibasti,
Esca caeli curiae;	1 b. Per te hostes superamus,
Babylonem conculcamus
Spe caelestis patriae.
2 a. Feneras, tu lacrimosae
Mentis, nunc sed gaudiosae,
Antea quae fleveras.	2 b. Fructus ventris militantum
Merces est et triumphantum,
Virgo, quem generas.
3 a. Vitis vere tu abundans,
Vinum das satis incundans
Filiis ecclesiae;	3 b. Quae superbos aversaris,
Benedic nos, salutaris,
Pia mater gratiae.
4 a. Redime nos de profundis
Peccatorum magnis undis,
Sanctitate celebris;
Ave, sequens minima,
Quamvis esses maxima,
Non sublimis palpebris.	4 b. Super sedem patris sui
Sedet fructus ventris tui,
Arca Dei lucida;
Salve, quam ros caelicus
Perunxit intrinsecus,
Virga Aaron florida.
5 a. Ad te preces fundimus
Manus et attollimus
Semper nos in noctibus.	5 b. De te, virgo, prodiit,
Qui Pharaonem feriit
Salvans nos ab hostibus.
6 a. In conspectu angelorum
Tibi, mater pupillorum,
Tibi damus cantica;	6 b. Aureum tu luminare,
Sis illustrans totum mare
Iustos et glorifica.
7 a. Tutum sis certantibus
Ad te conclamantibus
Quietis umbraculum.	7 b. Ut tus tua devotio
Fragrans et oratio,
Dirigas hoc saeculum.
8 a. Portio sit Israeli
Per te, virgo, Deus caeli,
Ad quem suspiraveras,	8 b. Eius spiritus deducat
Nos ad coelum et perducet,
In quo spem defixeras.
9 a. Cui das modo dulce melos
Resonans per omnes caelos
Tu in aula regia.	9 b. Mirus dulcor, o Maria,
Nobis datur, mater pia,
Tua ex memoria.
10 a. Per te lapsos erigit,
Sancta Dei puerpera,
Per te vagos dirigit,
Per te sanat vulnera	10 b. Vale, sidus siderum,
[Stella] maris diceris,
Tu fulgore munerum
Iam succurre miseris.
11 a. Vale, terra, quae frumentum
Protulit et nutrimentum,
Animarum fulcimentum,
Porta regis pervia.	11 b. O praes cunctis lumen carum,
Quod a sole differt parum,
Hostes fuga tenebrarum,
Quam collaudant omnia.

12 a. In ecclesia sanctorum
Advocata miserorum
Pia dux et naufragorum,
Cantant corda filiorum
Tibi laudes dulciter. | 12 b. Iesu, fili summi patris,
[Praesta nobis prece matris],
Te et ipsam cum beatis
Liber quisque a peccatis
Laudet ut hilariter. |
|---|---|

Orat. ms. Domus Novae Lucis anni 1477. Cod. Ultraiectin. Scriptt. Eccl. 875. — 9 a, 1 Quitas. — 10 a, 2 Dei genetrix; gegen den Reim. — Melodie wahrscheinlich: Salve mater salvatoris.

101. De Beata Maria V.

1 a. Ave, mater, vitae portus,
Ex qua mundo sol est ortus,
Qui salvavit saecula.	1 b. Virgo semper tu fuisti,
Virgo Deum genuisti
Sine viri copula.
2 a. Ave, per quam aperitur
Caeli porta et finitur
Mundana tristitia.	2 b. O quam bonum idem Ave,
Quam praeclarum, quamsuave,
Per quod datur gratia!
3 a. Ave, mater summi regis,
Quae cum nato cuncta regis
Mira cum potentia.	3 b. Ave, quae cares simili,
Isti catervae debili
Sis semper propitia.
a. Per te, virgo, conferatur
Nobis salus, concedatur
Peccatorum venia.	4 b. Pie Iesu, prece matris
Dona nobis regna patris
In caelesti gloria.

Orat. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — Überschrift: „De beata semper virgine prosa.“

102. De Beata Maria V.

1. Ave, rosa speciosa,
Salve, rosa gloriosa,
Ave, candens lilium.	
2 a. Salve, lucerna virginum
Et caeli luminarium,
Auxiliatrix omnium
Ad te fugientium,
Salva nos in perpetuum.	2 b. Ave, paradisi porta,
Per quam vera lux est orta,
Ad caelum, [tu nos conforta],
Per te perveniamus,
Per te nos introeamus.
3 a. Salve, spes tu miserorum,
Ave, salus infirmorum,
Maestorum consolatio,
Perditorum recuperatio.	3 b. Veniam peto, domina,
Tu sis mihi propitia,
Ut te laudare valeam
Et cum sanctis permaneam.

4 a. O gloriosa domina
Et angelorum regina,
Precare tuum filium,
Qui salus est humilium, | 4 b. Ne nos pro nostro vitio
Dimittat in supplicio,
Sed tuis sanctis precibus
Mundemarcunctis sordibus. |
|---|--|

Orat. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. —
2 a, 3 Tu auxiliatrix. — In der Handschrift als „Sequentia“ verzeichnet, scheint
aber ein Reimgebet zu sein.

103. De Beata Maria Y.

1. Ave, virgo virginum,
Ave, lumen luminum,
Ave, plena gratia.	
2 a. Ave, salus hominum,
Portans regem Dominum,
Ave, stella praevia.	2 b. Ave, nostrum gaudium,
Ave, spes credentium,
Peccatorum venia.
3 a. Ave, vena veniae,
Ave, mater gratiae,
Hostium victoria.	3 b. Ave, porta gloriae,
Ros misericordiae,
Ave, fraudis nescia.
4 a. Ave, mundi gloria,
Sanctorum laetitia;
Ave, per quam gaudium
Speramus caelestium.	4 b. Ave, virgo celebris,
Lux lucens in tenebris;
Ave, lumen cordium,
Ave, candens lilium.
5 a. Ave, pia,
Ave, via,
Ave, vitis,
Ave, mitis,
Ave, suavissima.	5 b. Ave, parens,
Labe carens,
Ave, rosa,
Speciosa,
Ave splendidissima.
6 a. Ave, virgo singularis,
Ave, stella clara maris,
Ave, carens simili.	6 b. Ave, mater, lux solaris,
Ave, quae cunctos solaris
Hoc in mundo febili.
7 a. Ave, decus angelorum,
Ave, salus miserorum,
Ave, per cuius filium
Datur mundo remedium.	7 b. Ave, virgo, fons hortorum,
Consolatrix miserorum,
Ave, nostrum refugium,
Plena bonorum omnium.
8 a. Ave, decus castitatis
Ave, mater pietatis,
Ave munda
Et fecunda,
Ave, lux caelestium.	8 b. Ave, templum puritatis,
Ave, scala claritatis,
Ora natum,
Ut optatum
Nobis donet praemium.

Oration. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521.
A. — Grad. ms. Cisterciense(?) saec. 15. Cod. Caroleruhan. U. H. 1. B. —
6 b, 2 quae cantus A, quae tantum B. — 7 a, 3 per tuum B.

104. De Beata Maria V.

1 a. Casta mater, virgo Dei,
Decus mundi, lux diei,
Angelorum gloria;	1 b. Porta patens, aula caeli,
Quae fideli Gabrieli
Credidisti nuntia.
2 a. Deo patri placuisti,
Dum ancillam te dixisti,
Virgo clementissima.	2 b. Salvatorem concepisti,
Et intacta permansisti,
Virgo prudentissima.
3 a. Regem regum tu lactasti,
Hic te fecit, quem portasti
Tuis in visceribus.	3 b. Inter omnes collaudaris,
Benedictaque vocaris
Tu in mulieribus.
4 a. Fidem sola conservasti,
Morientem, quem portasti,
Dum vidisti, Maria;	4 b. Temporalem pertulisti
Mortem, virgo, dum vidisti
Vexilla regia.
5 a. Virgo, mater pietatis,
Fidem sanctae trinitatis
In nobis corrobora,	5 b. Ne per sensus naturales
Inimici spiritales
Nostra premant pectora.

Orat. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. —
5 b, 1 post sensus. — 5 b, 3 premant peccata. — Überschrift: „Prosa“.

105. De Beata Maria V.

1 a. Laus est aulae virginalis,
Quod maiestas hac regalis
Dignatur descendere;	1 b. Opus haec est trinitatis,
Solum cunctis quod beatis
Dat beate vivere.
2 a. Aula mater est intacta,
Sicut templum fabrefacta,
Quo non sonat malleus;	2 b. Ibi sceptrum, rex, corona,
Vitae panis et annona
Liquorque nectareus.
3 a. Terra namque dedit fructum,
Cor confirmat, solvit luctum,
Reddit fructus gaudium.	3 b. Hoc figurat Ruth in messe,
Caleph botro, virga Iesse,
Nucisque mysterium.
4 a. A fructu tritici,
vini et olei
Multiplicata est
nam virtus fidei;	4 b. Regis praedivitis
sunt haec donaria,
Qui nostrae usus est
carnis substantia.
5 a. Ipse granum, ipse panis,
Liquor et nux non inanis,
Ipse solus omnia,	5 b. Quo referta fuit cella,
Dei mater, maris stella,
Mater plena gratia.
6 a. Hanc flos ornat castitatis,
Angelorum puritatis
Cognata virginitas;	6 b. In qua res est gratiosa
Mitis, dulcis et iocosa,
Tam typus quam veritas.

7 a. Rubus non uritur,
Vellus compluitur,
Sol retro flectitur,
Et pecus loquitur,
Anus fit gravida.	7 b. Fons novus oritur,
Fanum destruitur,
De petra bibitur,
Propheta pascitur,
Mitescunt rabida.
8 a. Fornax cedit
Et non laedit,
Sed oboedit
His, quos credit
Mori rex incendio.	8 b. Manna datur,
Hinc creatur
Et formatur,
Quo signatur
Haec nova creatio.
9 a. Adae plasmatio,
Arcae constructio,
Iordanis siccitas,	9 b. Maris divisio,
Fiscellae ratio
Signant te, novitas.
10 a. Sal respergit fonte totum
Et camelis fessis potum
Dat Rebeccaе hydria,	10 b. De conceptu Sara ridet,
Se calcari serpens videt,
Canit tympanistria.
11 a. Aere serpens simulatur,
Sputo lutum temperatur
Cherubimque obumbratur
Propitiatorium.	11 b. Muliere vir ambitur,
Porta clausa pertransitur,
Gigas currit, via scitur,
Floret vallis lilium.
12 a. Sol sub nube non densatur,
Horto clauso fons signatur,
Sine manu mons secatur,
Stella solem praeconatur,
Sol de stella rutilat.	12 b. Stat praesaepe feno plenum,
Boves sumus, caro fenum,
Christi corpus tam serenum
Nobis cibum dat amoenum,
Si cor ad hoc vigilat.
13 a. Ad honorem tuum iure
Famulantur hae scripturae,
Sit de nobis tibi cura,
Pia virgo, mater pura,
Ut simus in gloria;	13 b. Ubi nec cras, nec hesternum,
Ubi semper hodiernum,
Ubi salus, ubi vita,
Ubi pax est infinita,
Ubi Deus omnia.

Collect. ms. S. Laurentii Leodiensis saec. 12. Cod. Bruxellen. 9785—36.
A. — Oration. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521.
B. — 1 a, 2 haec. B. — 4 a, 4 iam virtus B. — 5 a, 2 Botrus et B. — 6 a, 3
Cognata fehlt B. — Str. 7 u. 8 fehlen in B bis auf einige Trümmer infolge
Verletzung der Hs. — 10 a, 1 fontem B. — Die Kollation von A verdanke
ich der Freundlichkeit des Bollandisten P. Jos. Van den Ghyn S. J.

106. De Beata Maria V.

1 a. O Maria,
O felix puerpera,
Mater pia,
Cuius suxit ubera,
Qui creavit sidera;
Munera
De te fluunt dulcia,
Spiritus sancti cratera. | 1 b. Aqua viva,
Clausula semper ianua,
Progressiva
Stella, non occidua,
Ficus, sed non fatua;
Rigua
Paradisi pascua,
Balsamus, murtus, oliva. |
|---|--|

- 2 a. Ioseph spica,
Humus, de qua vipera,
Per quam sicca
Ionae parit hedera,
Sanans anguis vulnera,
Pertica,
Funda tu Davidica,
Pariens cedrum myrica.
- 2 b. Salomonis
Thronus es eburneus,
Visionis
Electrinus urceus,
David sitim satians
Puteus,
Tu septenus cereus,
Radians septenis donis.
3. Iacob scala,
Fac me caelum scandere,
Mundi mala,
Carnem, satan fugere,
Tollens Evae miserae
Scandala,
Pietatis ubere
Gratiae fove sub ala.

Oration. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. —
1 b, 1 vivens. — 2 a, 6 Partica. — 2 a, 8 Parcens. — Dem Bau nach ist
diese Dichtung wohl eher eine Cantio; sie ist aber in der Hs. unter die
Sequenzen eingereiht.

107. De Beata Maria V.

- 1 a. [Salv]e, virgo, vas pudoris,
Salve, ma[ter salvatoris]
Salve, doctrix et lux mo[r]is
Omni die, cunctis horis]
Salve, mater Maria.
- 1 b. [Salve, mater deitatis,
Verb]um gestans caritatis,
Et in arca castitatis
Spem futurae libertatis
Praebens et solacia.
- 2 a. Ave, virgo dives Deo,
Ave, portus patens reo,
Ave, lux et gratia.
- 2 b. Ave, mundi reparatrix,
Ave, caeli imperatrix,
Nostra prima gaudia.
- 3 a. Salve, vitae condimentum,
Evae leniens lamentum,
Vetus per te testamentum
Ruit, surgit sacramentum
Resignans caelestia.
- 3 b. Salve, boni fundamentum,
Castitatis ornamentum,
Caritatis dans unguentum,
Sanitatis in augmentum
Temperans carnalia.
- 4 a. Ave, Deum gestans alis,
Ave, malas iungens malis
Et labellis labia.
- 4 b. Ave, Marthae functa cura,
Ave, maesta circa plura
Eximens obsequia.
- 5 a. Salve, salus, decus, vita,
Astris poli redimita,
Illuc tecum nos invita,
Ubi gaudes infinita
Pace et laetitia.
- 5 b. Salve, lapsi relevatrix,
Errabundi revocatrix,
Caeli, terrae mediatrix,
Utriusque solidatrix,
Christo nos concilia.

6 a. Ave, dulcis Sunamitis,
Pulchra, casta, simplex, mitis,
Membra fovens regia.	6 b. Ave, fida poli scala,
Super astra tecum cala
In superna curia.
7 a. Salve, clara maris stella,
Quae, cum hostis movet bella,
Es asylum, arcus, cella,
Ne involvat nos procella
Per haec mundi maria.	7 b. Salve, nostri vis vigoris,
Finis longaevi doloris,
Salus es summi valoris,
Honor caeli, lux splendoris;
Tibi laus et gloria.

Oration. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. —
Der Anfang ist lückenhaft, da hier die Hs. beschädigt ist. — 5 b, 1 revela-
trix. — 7 a, 3 acus cella.

108. De Beata Maria V.

1. Electa et praelecta,
Digna et dilecta
Virgo, sponsa, mater, filia.	
2 a. Templum summi patris Dei,
Aula verbi sempiterni,
Sacrarium spiritus sancti.	2 b. Praepotens caeli regina,
Praecelsa mundi domina,
Stella maris splendidissima.
3 a. Tu salutis medicina,
Tu redemptionis via,
Tu perennis vitae ianua.	3 b. Pia mater orphanorum,
Solamen desolatorum,
Spes invicta desperatorum.
4 a. O Maria, mater virgo,
Cadat in conspectu tuo
Nostra [haec] supplex oratio;	4 b. Miserere miserorum,
Vota suscipe tuorum,
Te monstra matrem filiorum.
5 a. Pauperum preces attende,
Opem benignam impende,
Pietatis sinum expande.	5 b. Tuo fructu satia nos,
Iesu Christo satiatos
Sociato caeli gaudio.
6. Ergo, domina benigna,
Christo nos consigna,
Virgo sancta, mater digna,
Pia dulcissima Maria.	

Oration ms. Lucidae Vallis saec. 15. Cod. Carolsruhan. L. 109. —
5 b, 3 Sociatos. — 6, 4 o dulcissima. — Überschrift: „Sequentia“.

109. De Beata Maria V.

1 a. Fons hortorum es, Maria,
Miserorum mater pia
Iuris per audaciam.	1 b. Angelorum melodia,
Protestante Isaia
Nos foves per gratiam.
2 a. Stella maris, egens, dives,
Clerus et caelorum cives
Te commendant, omnia.	2 b. Fulges caris, aegros, sanos
Consolaris, simul vanos
Per multa suffragia.

3 a. Nati mitis summa glosa,
Virga Iesse, fragrans rosa
Pneumatis per lilia.

3 b. Quare, vitis generosa,
Te precamur, speciosa,
Nobis assis, venia.

Grad. ms. Cisterciense(?) saec. 15. Cod. Carolsruhan. UH 1. — 2b, 1
aegros sanas. — 3a, 2 fragrans.

110. De Beata Maria V.

1 a. Gaudeamus, fratres mei,
Ob honorem matris Dei
Celebrem huius diei
Agimus memoriam.

1 b. Haec est glosa scripturarum,
Quae de lege tenebrarum
Umbram fugat figurarum.
Et extersit scoriā.

2 a. Rubum videt inflammari
Moyses et admirari
Vadit, cur sic praeservari
Ardens possit lilium;

2 b. Sed est huius virgo glosa,
Quam non flamma vitiosa
Laesit, sed ut florens rosa
Gignens casta filium.

3 a. Siccam virgam Aaronis,
Madens vellus Gedeonis
Castae parturitionis
Modus glosat optime,

3 b. Cum tu, virgo singularis,
Inexperta thori maris
Caeli gratia roraris,
Parens Dei numine.

4 a. Docet Danielis visus,
Quis de monte sit abscisus
Et in statuam collisus
Lapis sine manibus;

4 b. Domus Dei, mons paratus,
Super colles elevatus
Est e caelo impraegnatus
Uterus virgineus.

5 a. Porta haec Ezechielis,
Per quam clausam rex de caelis
Pertransivit, ut fidelis
Omnis credit populus.

5 b. Dato signo Ezechiae
Decem horis sol in die
Retrocessit, dum Mariae
Deum portat uterus.

6 a. Huius prece noster verus
Solvat suos rex Assuernus,
Hostem Aman dum severus
Fixit in patibulo.

6 b. Inimici nostrae gentis,
Holofernus furientis,
Caput abstulit serpentis
Pacem portans populo.

7 a. Cunctis pulchrior personis
Glosat carmen Salomonis,
Nam ornata caeli donis
Fulget in caelestibus.

7 b. Coronatam stellis cole;
Mulier amicta sole
Cunctis praesidet cum prole,
Lunam calcans pedibus.

8 a. Sed, o virgo, nunc ausculta
Unde tibi ista multa;
Per nos reos haec indulta
Tibi sunt a Domino;

8 b. Nam si nullus cecidisset,
Relevator non fuisset,
Sed nec virgo peperisset
Redemptorem saeculo.

- 9 a. Hinc non spernas peccatores,
Tuos, virgo, servitores,
Sine quibus nunquam fores
Tanto digna filio.
- 9 b. Ergo nostra per peccata,
Dei mater, sic dotata,
Nobis semper advocata
Sis in hoc exsilio.

Grad. ms. Calciariense saec. 15. Cod. Calciarien. s. n. — Melodie
Incundare plebs fidelis.

III. De Beata Maria V.

- 1 a. Iubilemus in hac die,
Quam haec virgini Mariae
Statuit familia.
- 1 b. Nec est sine causa, quare
Debeamus iubilare
In hac die tertia.
- 2 a. Haec est prima feriarum,
In qua arbores terrarum
Crescunt sine semine;
- 2 b. Haec est prima feminarum,
Quae produxit mundo rarum
Fructum Dei numine.
- 3 a. In hac die sunt onustae
In instanti tunc arbustae
Maturis cum fructibus;
- 3 b. Sic et haec in modum mirum
Femina concepit virum
Perfectum in omnibus.
- 4 a. In hac die congregavit
Aguas Deus et ornavit
Aridam cum floribus;
- 4 b. Haec est puteus aquarum,
Donans virgo lacrimarum
Potum peccatoribus.
- 5 a. Haec est hortus sigillatus,
Terra, de qua Christus natus,
Campi fios quaerentibus.
- 5 b. Fratres, huius terrae flores
Fructus dabunt et honores
Sibi servantibus.
- 6 a. Tunc sunt aquae congregatae,
Quando virgo pietate
Impletur et gratia;
- 6 b. Nec est sine prophetia
Nomen virginis Maria:
Aguas vocat, maria.
- 7 a. O Maria, placa mare,
Propter nomen singulare
Iube obmutescere.
- 7 b. Trahit mundus, angit caro,
Daemon temptat sic, quod raro
Potest quis quiescere.
- 8 a. Ergo, mater, ne nos spernas,
Tuos fratres, dum hos cernas
Te colentes hodie;
- 8 b. Quod si virgo nos refutas,
Quo transibunt fratres, putas?
Ad gehennam utique.
- 9 a. Hinc tu, mater Christi pia,
Nostra salus, o Maria,
In omni periculo,
- 9 b. Apud Christum, nostrum patrem,
Te monstrabis esse matrem
In mortis articulo.

Grad. ms. Calciariense saec. 15. Cod. Calciarien. s. n. — Melodie:
Iubilemus in hac die | Quam reginae caeli piae.

III. De Beata Maria V.

- 1 a. Ave, virgo, mater Dei,
Quae es nostrae summa spei
Apud tuum filium;
- 1 b. Nos, qui sumus mortis rei,
Mereamur per te vehi
Ad caeli palatium.

2 a. Ora patrem, ora natum,
Ut informet nostrum statum
Ad virtutis meritum	2 b. Et praestet nobis ducatum,
Quo declinemus reatum
Et mortis interitum.
3 a. Tu es vere mediatrix,
Pia reconciliatrix
Inter nos et filium,	3 b. A quo, quod es condonatrix
Peccatorum et salvatrix,
Habes privilegium.
4 a. Pro salute peccatoris
Te creavit conditoris
Immensa clementia,	4 b. Ut, qui cadit in tot horis
Et corrumpit vas honoris,
Per te detur venia.
5 a. Accedamus ergo tuti
Nos, qui sumus involuti
Peccatorum sordibus,	5 b. Coram matre provoluti,
Intendat nostrae salutem,
Exoremus precibus.
6 a. Nihil negat ei natus,
Sed, quod petit, est paratus
Exhibere citius;	6 b. Quantumcunque desperatus
Hanc si quaerit lacrimatus,
Hic erit propitius.
7 a. In exemplum nobis datur
Theophilus, qui probatur
Filius miseriae;	7 b. Qui cum matrem deprecatur
Et peccatum lamentatur,
Reformatur gratiae.
8 a. O Maria, caritatem,
Fidei sinceritatem
Et spei constantiam	8 b. Da et simul castitatem
Et virtutum largitatem
Et vitae munditiam,
9 a. Ut in his exercitati
Et per tuae roborati
Pietatis gratiam	9 b. A peccatis hic purgati
Transeamus praeparati
Ad aeternam patriam.
10 a. Ubi post hoc exsilium
Tuum cernamus filium
Facie ad faciem,	10 b. Qui ad invisibilia
Gaudiorum caelestium
Aspiramus requiem.

Grad. ms. S. Georgii Coloniensis saec. 15. Cod. S. Georgii Coloniensis. n. add. saec. 16. — 3 b, 1 est. — 4 b, 3 datur. — 7 b, 1 patrem. — Melodie: *Maiestati sacrosanctae.*

113. De Beata Maria V.

1 a. Salve, virgo consecrata,
Priusquam sis mundo data,
Intra matris uterum;	1 b. Dono sancta speciali,
Quod nec lapsu veniali
Peccares in posterum.
2 a. Salve, Deum ventre gerens,
Quod humanum genus maerens
Per te sic laetificet;	2 b. O quam gaudens cecinisti,
Dum alvo Christum sensisti,
Canticum <i>Magnificat!</i>
3 a. Salve, lege volens regi,
Non astricta tamen legi
Purgandae puerperae;	3 b. Nam impurum nil sensisti,
Nec de viro concepisti,
Sed de Dei munere.

<p>4 a. Salve, salutis alumna,
Salve, fidei columna,
In qua fides floruit,</p> <p>5 a. Salve, pia mater Dei,
Radix vitae, robor spei
Mortis in angustiis;</p> <p>6 a. Salve, sola spes salutis,
Nos in valle servitutis
Pressos tot miseris</p> <p>7 a. Hoc in fine mater ora,
Totis votis hoc explora,
Virginum piissima;</p> <p>8 a. Zeli, quo cessent amores,
Tui me trahant odores
Et incendant gratiae.</p> | <p>4 b. Quando percusso pastore
Grex dispersus est timore
Et in fide corrui.</p> <p>5 b. Per te quaeso consolari,
Da sincere meditari
De tuis deliciis.</p> <p>6 b. Iuva pia potestate,
Tabescentes egestate
Tuis reple copiis.</p> <p>7 b. A me diligi dignare
Et me digne fac amare
Te, virgo dulcissima.</p> <p>8 b. Hoc teneri fac languore,
Hoc nutriri da dulcore
Ad obtantum gloriae.</p> |
|--|--|

Grad. ms. S. Severini Coloniensis anni 1590. Cod. S. Severini Coloniensis.
a. n. — 5 b, 1 Per quae. — 8 a, 1 qui. — Melodie: Gaude Sion.

114. De Beata Maria V.

<p>1 a. O Maria,
Virgo pia,
Salus et solacium;</p> <p>2 a. Stella maris
Nuncuparis,
Saevis in funiculis</p> <p>3 a. O benigna,
Dei digna
Mater esse crederis,</p> <p>4 a. Virgo nupta
Non corrupta,
In Luca quod dicitur;</p> <p>5 a. Rubum ustum
Non combustum
In Moyse legimus;
O beata,
Conservata,
Laxa malum, quod egimus.</p> <p>6 a. Terge luctum
Et da fructum
Verae paenitentiae;</p> | <p>1 b. O regina
Tu divina
Deique palatium.</p> <p>2 b. Peccatorum
Spes, iustorum
Salus in periculis.</p> <p>3 b. Et intacta
Es, ut acta
Arcae probant foederis.</p> <p>4 b. Pater praegnans,
Foedus regnans, -
Sic vita allicitur.</p> <p>5 b. Tu in hora
Mortis ora
Nostrae tuum filium,
Ut consortes
Mittat fortes
Et sanctorum auxilium.</p> <p>6 b. Confer genti
Te colenti
Sceptrum indulgentiae,</p> |
|--|---|

7 a. Ut non laedant,
Sed quod cedant
Nobis mala omnia, | 7 b. Et in luce
Christo duce
Confer pacis somnia. |
|--|---|

Grad. ms. Legdense anni 1528. Cod. Legden. 2. — 5b, 6 Et sanum. —
Melodie: O beata beatorum.

115. De Beata Maria V.

1 a. Mariae praeconium
Eructet in gaudio
Virginis, exordium
Iubilet in filio,
Resurgens a mortuis,
Apparens fidelibus;
Gratulantur omnia.	1 b. Maria nunc gaudio
Fruitur in iubilo
Resurgente Domino,
Quae passuro filio
Caruit solacio
Et fuit in nubilo
Cordis prae tristitia.
2 a. Tunc Simeonis gladius
Sauciavit intimam
Tuam sanctam animam,
Dum vidisti filium
Cruciatum optimum,
Laceratum, perforatum
Corpore sanguineo.	2 b. Sol eclipsim patitur,
Velum templi scinditur,
Motu terra quatitur,
Et petra dividitur,
Sepulcrum tunc patuit,
Mortuis non latuit;
Surrexit cum Domino.
3 a. Victor mortis rediit
Et suis apparuit
Vivens [nunc] in gloria;
Gaude, virgo, mater Maria;	3 b. Ora, mater, filium,
Nobis fac propitium
Et post vitae exitum
Duc ad caeli [nos] palatium.

Orat. ms. Friderici III Imp. saec. 15. Cod. Vindobonen. 4494. —
2a u. 2b umgestellt. — 2a, 5 Cruciatum omnium. — 2a, 7 sanguine. —
Überschrift: „De beata virgine sequentia; melodia: mundi renovatio.“

116. De Beata Maria V.

1 a. Imperatrix angelorum,
Salve, mater orphanorum,
Relevatrix tu peccatorum,
Illuminatrix, oculorum
Debillium
Collyrium.	1 b. Ach, illumina Tobiam,
Regina, te monstra viam
Errantibus, philosophiam
Ignaros rectrix doce diam,
Nobilium
Tu lilium.
2 a. O clemens, vita, dulcedo, spes,
Nos audi suspirantes,	2 b. Ad te clamantes [hic] exsules,
In valle lacrimantes,
3 a. Ac existentes
Hospites,
Delictis licet nantes,	3 b. Gementes, flentes,
Debiles,
Hinc grates tibi dantes.
4 a. Oculos tuos ad nos converte
Misericordes	4 b. Illos, advocata nostra, certe
Delentes sordes.

5 a. Nam scis et vis, ut quis, per te
Natos facere concordēs;	5 b. Eia, iram eius verte,
Qua fuimus discordes.
6 a. Atque benedictum fructum
Tui ventris propitium
Ostende;	6 b. O Iesu gerula, [ductum
Nobis] post hoc exsilium
[Impende].
7 a. O clemens, rubens rosula,
clementiam ostende,	7 b. O pia, mitis, humilis
labentibus impende.
8 a. O dulcis, fave dulciter,
Iesu, matris prece,	8 b. O dulcis, fac, ne laedat nos
mala lues nece.

Miss. ms. Pataviense saec. 15. Cod. Rossian. X 158. — 1 a, 6 Collierium. — 1 b, 2 tecum monstra. — 2 a, 1 dulcedo vita. — 8 a, 1 dulce cane dulciter, was ganz unverständlich erscheint. — 8 b, 2 mala sua nece. — In die Sequenz ist der Text der Marien-Antiphon „Salve regina“ eingewoben.

117. De Beata Maria V.

1. Pulchra regis regia, Regens regentem omnia,

2 a. Proles gignit Davidica
Christum virtute caelica,
Virilis tactus nescia;	2 b. Maria, spes fidelium,
Parit patrem et filium
Illaesca pudicitia.
3 a. Haec est regina gentium,
Quae labe caret criminum,
Nostra purgat contagia;	3 b. Haec est virgo puerpera,
Quae mundo salutifera
Reddit amissa gaudia.
4 a. Psallamus patris solio,
Unigenito filio,
Qui natus est de filia.	4 b. Patri serenas supplices
Laudes demus multiplices,
Per quem fiunt magnalia.

Collect. ms. Mellicense saec. 15. [Cod. Mellicen. 932. — 2 b, 2 Paris. — 4 a, 1 patri.

118. De Beata Maria V.

1 a. Salve, virgo singularis,
Virga lesse, stella maris,
Veri solis nuntia;	1 b. Rore caeli fecundaris,
Virgo manens Deum paris,
Genitorem filia.
2 a. Supra morem virgo prolem,
Virga florem, stella solem
Profers, plena gratia.	2 b. Mater veri Salomonis,
Tuum partum laudant donis
Magi stella praevia.
3 a. Per te verbum incarnatum
Senex iustus expectatum
Portat inter brachia;	3 b. Per te formam servi Deus
Sumit, ut solvatur reus;
O mira clementia!

<p>4 a. Mortem subit, victor surgit,
Caelum scandit, viam pandit,
Ad aeterna gaudia.</p>	<p>4 b. Illic iuncta trinitati
Gaudes in amplexu nati,
Virgo, mater, filia.</p>
<p>5 a. O Maria, mater pia,
Lux caelorum, spes reorum,
Nato nos concilia;</p>	<p>5 b. O regina, supplicamus,
Te cum nato videamus
In perenni gloria.</p>

Miss. ms. S. Floriani saec. 14. Cod. Florian. III 221 A. A. — Miss. ms. S. Floriani saec. 14. Cod. Florian. XI 394. B. — Miss. ms. S. Floriani saec. 15. in. Cod. Florian. XI 389. C. — Grad. ms. Cisterciense(?) saec. 15. Cod. Carolsruhan. UH 1 D. — 5b, 2 Ut te C.

119. De Beata Maria V.

<p>1 a. Salve, sponsa patris aevi,
Supplantatrix hostis saevi
Reparatrix gratiae;</p>	<p>1 b. Salve, mater nostri Dei,
Suffragatrix nam es rei.
Salve, pulchra facie.</p>
<p>2 a. Sine peccati fomite
De alti rami stipite
Gentibus es producta;</p>	<p>2 b. Sine impudico tactu
Fecundaris almo fructu
Et manes incorrupta.</p>
<p>3 a. Stella es navigantibus
In mundo fluctuantibus,
Salus, spes desperatis.</p>	<p>3 b. Stella tu refulgentior,
Luna, sole splendidior,
Lucens caelo beatiss.</p>
<p>4 a. Signat Gabrielis sonus,
Summi quod es regis thronus,
Ave, plena gratia;</p>	<p>4 b. Signat stella nam magorum
Te dominam angelorum
Eis dans solacia.</p>
<p>5 a. Sola quod porta es, creditur,
Per quam verbum ingreditur
In mundi exsilium;</p>	<p>5 b. Sola et portam aperis,
Quam dudum clausam reperis,
Aperis per filium.</p>
<p>6 a. Sancta gratia spiritus
Es repleta divinitus,
Sic te pater amavit,</p>	<p>6 b. Sanctaque summa trinitas,
In deitate unitas,
Se tibi sociavit.</p>
<p>7 a. Subveni, mater, miseris,
Subveni tuis famulis,
Aduva hymnizantes;</p>	<p>7 b. Subveni et nos emenda
A vitiis et commenda
Nos filio cantantes.</p>
<p>8 a. Succurre viatoribus,
Ne satanae terroribus
In fine terreamur;</p>	<p>8 b. Succurre et cum angelis,
Ut gaudiorum in caelis
Consortes perfruamur.</p>

Miss. ms. Voraviense saec. 15. Cod. Voravien. 6. A. — Cant. ms. Te-
gurinum saec. 15. Cgm. Monacen. 716. B. — 2b, 1 pudique A. — 2b, 3
manens A. — 4a, 1 tonus A. — 4b, 1 maiorum A. — 4b, 2 domina A. —
6a, 1 Saucti AB. — 7b, 3 canentes AB. — Bemerkenswert ist, daß jede
Halbstrophe mit dem Buchstaben S beginnt, und in jeder Halbstrophe und
Gegenstrophe das erste Wort immer gleich lautet.

120. De Beate Maria V.

1 a. Ave, plena gratia,
Genetrix egregia,
Sedes sancti spiritus;	1 b. Cuius fructus uteri
Dignatus est fieri
Patris unigenitus.
2 a. Ave, virgo virginum,
De qua salus hominum
Processit divinitus;	2 b. Cuius fructu panditur,
Qui per Evam clauditur,
Libertatis aditus.
3 a. Ave, quae per filium
Sacrum septenarium
Propinas humanitus;	3 b. De cuius sacrario
Futurus oblatio
Sacerdos est editus.
4 a. Ave, porta gloriae,
Quae solem iustitiae
Mundo prodis caelitus;	4 b. Soli Deo pervia,
Per quam de miseria
Fit ad vitam reditus.
5 a. Ave, cuius pretio
Omni plenus gaudio
Fit, cum adest, obitus.	5 b. Nos, o pia, confove
Et ad sortem redige
Nuptialis habitus.

Miss. ms. Sanblasianum saec. 15. Cod. Paulan. 25. 2. 2 (ol. Blas. memb. 64). — 2b, 1 fructus. — 3a, 2 Sacro. — 5a, 2 plena. — Melodie offenbar: Veni sancte spiritus.

121. De Beata Maria V.

1 a. Ave, mundi mater pia,
Mundi salus, o Maria,
Sanctitatis speculum.	1 b. Salve, per quam lux est orta,
Paradisi patens porta,
Qua salvatur saeculum.
2 a. Gaude, stella matutina,
Sol, aurora, lux divina,
Fons misericordiae.	2 b. Angelorum tu regina,
Peccatorum medicina,
Spes et vena veniae.
3 a. Salve, per quam vita data,
Deo cara, Deo grata,
Salve, plena gratia.	3 b. Super omnes sublimata,
Sis pro nobis advocata
In caelesti curia.
4 a. Speciosa,
Fragrans rosa,
Mater honorata;	4 b. Gloriosa,
Gratiosa,
Femina beata.
5 a. Tu benigna,
Laude digna,
Tu dulcora,
Tu decora,
Tu perenne gaudium.	5 b. Mediatrix
Et salvatrix,
Omni hora
Sine mora
Roga tuum filium.

6 a. O virginis principium,
Castitatis lilium,	6 b. Trinitatis hospitium,
Salutis consilium.
7 a. Animarum solacium,
Nostrum decus et gaudium,	7 b. Quem genuisti filium,
Nobis redde propitium;
8. Expelle nostrum vitium,
Caeli duc ad palatium.	

Oration. ms. S. Petri Salisburgensis saec. 15. Cod. Petrin. a IV 38. — 1b, 2 potens porta. — 1b, 3 salvator. — Inhalt und Aufbau der Dichtung lassen in ihr eine Sequenz vermuten. — Unmittelbar angefügt ist in der Quelle ein prosaisches Gebet: „Clara Maria, benigna Maria. iucunda Maria, beata Maria, suavissima Maria, sanctissima Maria, tota dulcissima Maria. Exaudi, domina; succurre, domina; defende, domina; adiuva, domina. — Alsdann folgt unmittelbar die Sequenz „Ad te currunt o Maria“.

122. De Beata Maria V.

1 a. Ad te currunt, o Maria,
Peccatores, caeli via,
Portus et umbraculum.	1 b. Peccatorum miserere,
Mater, salva et tuere
Christianum populum.
2 a. Benedicta mater Dei,
In te sperant omnes rei,
Salus et refugium.	2 b. Ne mergamur in profundum,
Roga regem sempiternum,
Creatorem omnium.
3 a. Ad te clamat omnis mundus,
Omnis homo furibundus,
Fac, succurras homini.	3 b. Imperatrix et regina,
Nos conserves a ruina,
Virgo, mater Domini.
4 a. Commendamus nos hac die
Tibi dulci, tibi piaae,
[Tibi] virgini, Mariae,
Salvatrici saeculi.	4 b. Te donante, maris stella,
Sancta parens et puella,
Paradisi tua mella
Tui gustent servuli.
5 a. O Maria, salus nostra,
Iesu Christo tu demonstra
Tui pectoris ubera,	5 b. Tu, quae salvas totum mundum,
Ne mergamur in profundum,
Virgo salutifera.
6 a. Venter tuus est beatus,
In quo Deus incarnatus,
De supernis inclinatus;
Et sic homo sublimatus,
Qui fuerat perditus;
Et haec per te, genetricem,
Peccatorum salvatricem,
Templum sancti spiritus.	6 b. Speciosa margarita,
Miserorum spes et vita,
Castitate redimita,
Nulli factum fuit ita,
Virginale lilium;
Specialis, speciosa,
Generalis, generosa,
Hominis consilium.

7. Gaude, sancta; gaude pia;
Gaude, dulcis o Maria,
Pietatis gaudium.

Oration. ms. 8. Petri Salisburgensis saec. 15. Cod. Petrin. a IV 38. —
3a, 3 Fac ut. — 4b, 1 mari stella. — 4b, 4 Tui gestent simili. — Nach
6a, 4 erscheint eingeschoben: Reparatus et salvatus; ebenso nach 6b, 7:
Regina gloriosa. — Vgl. die Bemerkung zur vorhergehenden Sequenz.

123. De Beata Maria V.

1. Caeli sidus praelectum,
Iter paradisi rectum,
Fons misericordiae,
Parens alma gratiae.

2 a. Nascentem ora dilectum, Super cunctos caelos vectum Cum humana specie, Quod nobis det veniae Munus atque gloriae.	2 b. Virgo, flos deliciarum, Viventum flumen aquarum, Virginitas candida, Unda mundans sordida, Stella caeli fulgida.
--	---

3. Hortus fertilis rosarum,
Rege reos, regiarum
Rore caeli madida.

Collect. ms. Emmeramense anni 1351. Clm. Monacen. 14343. — 2a, 1
Nascentis; l. Natum tis? — 2b, 2 u. 3 umgestellt. — Überschrift: „De beata
virgine Sequentia“.

124. De Beata Maria V.

1 a. Gaude, salus peccatorum, Sinus, merces, spes tuorum, Placa nobis filium.	1 b. Gaude, gaudium sanctorum, Lumen, vita plasmatorum, Imperatrix omnium.
2 a. Gaude, Deo copularis, Virgo, mater singularis, Dulcem praebensthalamum.	2 b. Gaude, verbum humanatum Esse tibi divinatam Dat et omne gaudium.
3 a. Gaude, Deus delectatur In te, spirans arcanatur, Omne, quod vis, vult et fit.	3 b.
4 a. Praeter Deum nemo talis Est nec erit coequalis Tibi orthodoxia.	4 b. Summum Dei complementum, Da felicem nunc eventum Post aeterna gaudia.

Grad. ms. Nerissaniense anni 1511. Clm. Monacen. 27020. — 4a, 3
orthodoxa.

125. De Beata Maria V.

1. Gesta virginis matris
christianitas omnis recolat,

2 a. Quae nata sterili est
parente in salutem
cunctis populis.	2 b. Fert virgini angelus
<i>Ave</i> nuntiatarque
conceptus Dei.
3 a. Qua fidem praestante
immensus
suo ventre clauditur.	3 b. At illa conscendens
montana
visitat Elisabeth.
4 a. Tandem gravida Bethlehem
properat, parvulum
fundit, signaculum
perstat pudoris.	4 b. Virginalia ubera
praebet infantulo,
brachiis stringit, dat
crebra oscula.
5 a. Hinc circumcicum
post regum latriam
tulit in templum
legis iuxta ritum;
suscipit Simeon parvulum,
exsultat magno gaudio.	5 b. Vadit Aegyptum
tenera puella,
gestat tenellum
in ulnis filium;
post duodenum amissam
magno quaerit cum lamento.
6 a. Quem reperiens adloquitur
quam suaviter:
„Fili, quid fecisti nobis sic“?
Et accipit symbolum:
„Quid, inquit, quaeritis
propria patris
exsequentem“?	6 b. Redeuntibus in Nazareth
ipse iungitur
et subditur atque virginis
matris ope pascitur,
ac versa vice
amore eius
ipsa nutritur.
7 a. Post in nuptiis aderat
virgo cum filio,
qua suggerente
fecit vinum ex lympha.	7 b. Sequitur tandem filium
docentem populum
atque curantem
omnes male habentes.
8 a. Ad quem mulier de turba
exclamando
ventrem virginis,
qui ipsum tulit,
et ubera, quae ipsum
lactaverunt, beatificat;	8 b. Ad quam salvator hoc verbum
ratificans:
„Quinimo“, ait,
„beati omnes,
qui verbum Dei audiunt
atque custodiunt illud“.
9 a. Captum audiens
ligatumque videns,
ab impiis sputis illitum
et palmis caesum,
vultu velatum
ac iniquorum
repletum ludibrio,	9 b. Flagris attritum
ac veste illumum
atque damnatum, portantem
crucem sequitur
maesta, cingit nudatum
velo sui
benedicti capitis.

10 a. Astat erecto patibulo
cum dilecto discipulo
morienti in eo
suo nato.	10 b. Qui matri ait desolatae:
„Mulier, en, natus tuus“;
Iohanni autem: „Ecce,
mater tua“.
11 a. Hinc nati corpus
in gremio confovens
virginali
et unctum murra
tradidit sepulturae.	11 b. Quem resurgentem
a mortuis conspexit
laetabunda,
scandentem caelos
vidit mox secutura.
12 a. Pneuma divinum
de caelis advenit
inundans Christi alumnos;	12 b. Sed prae his cunctis
visitat ac replet
ac solatur Iesu matrem.
13 a. Iam advenerat
tempus, quod praeviderat
sapientia
Dei patris, ut matrem
virginem locaret
in caelis, anima
corporeque beatam;	13 b. Gaudent angeli,
laetantur archangeli,
simul tota
beatorum contio
exsultat iubilans,
regina caeli cum
levatur super astra.
14. Ubi nos sanguine nati
redemptos
commendat creatori
et redemptori.

Cantion. ms. Tegurinum saec. 15. Cgm. Monacen. 716. — 2a, 2 sq. cunctis in salutem. — 2b, 3 conceptum. — 8b, 6 et custodiunt. — 11a, 4 vinctum murra.

126. De Beata Maria V.

1. Audi nos, rosa virginum,
Tonos accipe vociferantium,
Spes in te fugientium.
2 a. Beste flos vallium,
Lux parturientium.	2 b. Concilia filium,
Christum, nostrum Dominum.
3 a. Damnosus coluber ne voret
nos praevaricantes,
Pretiosissima caelici
arca panis, effice
Nos gratos nutantes.	3 b. Eia, tellus non incisa, te
sunt vates monstrantes;
Dulcorosissimum effundens
fructum alvi, reffice
Nos ad te clamantes.
4 a. Fos divi numinis
te attendit, o alma,
Typum tollis rubi
sistens intemerata,	4 b. Germen dum suscitans
ac praecaelibi palma
Saeclum illustras, terra
nusquam exstans arata.

<p>5 a. Haec ascendat in camena,
o mater, nostra vota,
Quiste prosequendo canimus;
tu dignare
nos te stipare,
sacra virgo tota;</p> <p>6 a. Kariton enacta, deposce
tuis vernulis, virgo,
Gratiae gratificantis
adminiculum;
Nunc, mater festivissima,
puella bella,
Exhibe precibus
sacri flaminis igniculum.</p> <p>7 a. Mansuetissime Iesu,
verbum summi patris,</p> <p>8 a. O candor indeficiens
ac uranicae curiae
rectrix,
Gestrix sophiae,</p> <p>9 a. Quam celebris tu comprobaris,
Mater singularis,
In foetus effusi virga
figuraris;</p> <p>10 a. Stella candens, gnaram
des influentiam,
Iubaris tui ne per
pereamur absentiam.</p> <p>11 a. Vitis mitis, rigans nectar
affunde,
Refecti caelicis poculis,
de ebriati fontibus.</p> <p>12 a. Ydos throni, gloriae
Pirous lumine,
hoc placare libamine
Assistensque
promentem in examine
Natum roges
ab hoedis sequestrare,</p> | <p>5 b. In arce sita poli, in
divinae sedis rota,
Nato profer haec precamina,
vela delicta,
ne districto
sint arbitro nota.</p> <p>6 b. Lima consciendi nos urget
in huius saeculi pyrgo,
Paenitentiae largire
redimiculum;
Fac, pyxis unguentaria,
fella mella,
Prendamus ut tuae
hereditatis funiculum.</p> <p>7 b. Nos salva dantes laudes
Mariae tuae matris.</p> <p>8 b. Pervia Christo porta,
cunctorum haeresiarcharum
sectrix,
Nectrix Goliae.</p> <p>9 b. Rhinoceron intacta paris,
Virgo praemonstraris,
Dum unicornis accursu
consignaris.</p> <p>10 b. Tinea non verrat
ut conscientiam,
Theotocos benigna,
procul pelle dementiam.</p> <p>11 b. Xeron philoy quatenus
abunde
Pinguemus ac indivisum
regnum nobis cum insontibus.</p> <p>12 b. Zabulum et scoriae
Satorem fugando,
ut valeat istud avens,
Quod donat se
sequentibus ipse favens,
Bravium tunc
in caelis habitare.</p> |
|--|---|

13. Mater, assis tuis
hic instantibus ad salutem.

Miss. ms. Alrispacense saec. 15. Cim. Monacen. 2873. — 4 a, 2 aalma;
l. agalma? — 8 a, 2 curiae rector. — 10 a, 3 sq. ne perpenamur absentiam;
zur Trennung der Praeposition vgl. 11 a, 4 de ebriati fontibus. — 11 a, 4
fontibus. — 12 b, 4 sq. donat ipse favens se sequentibus; der Reim verlangt
die Umstellung.

127. De Beata Maria V.

1. Maria, virgo nobilis,
Orta [de] stirpe Davidis,
Vera quae salus diceris,
Auxilium fer perditis.

2 a. Maria, scala caeli,
Placens summo regi,
Nobis, qui sumus rei,
Placa filium Dei.

2 b. Maria, flos virginum,
Castitatis lilium,
Quae genuisti filium,
Fer nobis auxilium.

3 a. Maria, sponsa Christi,
Quae angelo credidisti
Et verbo filium concepisti,
Fac nos liberos morte tristi.

3 b. Maria, stella veri solis,
Quem spes optat Simeonis,
Quae es mater tantae prolis,
Salutem fer omnibus nobis.

4 a. Maria, stella maris,
Quem ostendit stella magis,
Cum filio deitatis
Salva nos a peccatis.

4 b. Maria, divina sorte
Virgo virgini Christi morte
Commendata, sine sorde
Fac nos vivere, puro corde.

5 a. Maria, cuius filius
Vicit mortem surgens vivus,
Fac nos tuis precibus
Aeternis coniungi sedibus.

5 b. Maria, cuius natus
Super caelos sublimatus
Ad dextram patris est locatus,
Fac, nobis idem sit placatus.

6 a. Maria, felix puerpera,
Qua salus est edita,
Spiritus sancti gratia
Nos accendi impetra.

6 b. Mariae, virgini matri,
Et individuae trinitati
Sit laus, honor, gloria
Per infinita saecula.

Miss. ms. Wenceslai de Radecz Pragensis saec. 15. Cod. Capit. Praegen.
P 5. — Die ganze Sequenz mit all ihren Unebenheiten präsentiert sich als
echt böhmischen Ursprunges. — Die Abschrift verdanke ich der Freundlichkeit
des Custos der Capitels-Bibliothek auf dem Hradschin, des hochw. Herrn
Heinrich Skopec.

128. De Beata Maria V.

1 a. Maria, Iesse virgula,
Florens fronde tu primula,
Naturam transcendisti.

1 b. Maria, vernans rosula
Tuque verbi es plantula,
Quae Iesum genuisti.

2 a. Maria, tibi nil abest,
Nam verbum caro factum est
In te, quod audisti.

2 b. Maria, tibi laus adest:
Iesu mater, qui Deus est,
Esse meruisti.

3 a. Tu quaerentes sublimia
Tuo nos reconcilia
Genito, Maria;

3 b. Tu, quae foves humilia,
De spinis duc ad lilia
Virgo nos Maria.

- 4 a. Tu, quae das in patria,
Quem caeli tenent atria,
Beatis, o Maria,
- 4 b. Tu nos ad haec atria,
Hic deest quibus patria,
Virgo, duc, o Maria.

5. Maria, caeli pia
Portus atque via,
Audi nos, o Maria.

Miss. ms. Wenceslai de Radecz Pragensis saec. 15. Cod. Capit. Pragen.
P 5. A. — Grad. ms. Nerissaniense anni 1511. Clm. Monacen. 27 020. B. —
1 a, 1 Nach den Worten „Maria Iesse“ ist durch Versehen des Schreibers
der Schluß der Sequens „Laetabundus“ eingeschoben, nämlich: docet litera |
Ipsum genuit puerpera. B. — 2 a, 2 u. 3 umgestellt B. — 2 a, 2 Nam fehlt
AB. — 3 a, 2 Tua B. — 4 a, 1 quae lilia das A. — 4 b, 2 deest nobis p.
AB. — 5, 3 o fehlt B.

129. De Beata Maria V.

1. Sancta genetrix Christi victoris,

- 2 a. Davidica stirpe nata,
precibus semper emunda
- 2 b. Nos, ut digne te laudemus,
moribus sanctis exorna.
- 3 a. Praeconum te, sanctissima,
omnium
vox clara manifestat;
suspiramus,
ut meritis tuis iuvenmur.
- 3 b. Te divina clementia
hominum
signavit pacis metam
atque tibi
mundissimae obtemperavit,
- 4 a. Ut per te vitam
lucis et gaudia
percipiamus,
- 4 b. Qua fulget sacra,
gaudet laetissima
cohors sanctorum.
- 5 a. Tu, quae fidei
ordinasti aciem,
fac nos cernere
redemptoris faciem
post mortis articulum.
- 5 b. A nequitia
nobis hostis fortiter
pelle, (te) poscimus,
simus ne novissimo
tempore spectaculum.
- 6 a. *Placata*,
nos, mater pia,
semper invisere dignare,
- 6 b. ~~~~~
Et iustum, dia,
prece tu iudicem mitiga.
- 7 a. Ut agni candida
stola dignissima,
~~~~~
- 7 b. Quem tuo utero
mundo pepereras,
nos velit induere;
- 8 a. Ut sanctis simul omnibus
dignos associet,
- 8 b. Ut ipsum contemplemur nunc
et in perpetuum

9. Te duce, virgo Maria.

Cantion. ms. Bohemicum anni 1512. Cod. Mus. Bohem. XIII A 2. — Mit Melodie; nämlich „Iustus ut palma maior“, worauf die Notkersche Sequenz „Sancti Baptistae Christi praeconis“ gedichtet ist; letztere bildete in vielen Wendungen die Vorlage für diese Umdichtung auf die Gottesmutter. — 3b, 3 signarunt. — 3b, 4 utqui tibi. — 4b, 1 fulges. — 4b, 2 pauper statt gaudet. — 6b, 2 Ut iustum.

130. De Beata Maria V.

1 a. O beata beatorum, virginum sanctissima;	1 b. O devote recolenda laudum [per] sollempnia.
2 a. Digna, dignis fulges signis Et flores virtutibus.	2 b. Hinc te semper condecenter Veneremur laudibus.
3 a. Fide, voto, corde toto Gabrielis nuntium	3 b. Credidisti, genuisti Salvatorem omnium.
4 a. Carcerati, trucidati In valle miseriae	4 b. Suspiramus et clamamus Ad te, matrem gratiae.
5 a. Dum sint torti vel absorpti Propinando vitiis, Ut erepti et adepti Per te reviviscimus.	5 b. Fac contemptum mundanorum Nos habere ingiter Et in choris angelorum Vivere perenniter.
6 a. Virgo, mater Christi facta Es, ut in caelestibus	6 b. Apud Christum vota nostra Promoveas precibus,
7 a. Ut post huius finem vitae Per tua suffragia	7 b. In perenni mereamur Exaltari gloria.

Cant. ms. Bohemicum anni 1512. Cod. Mus. Bohem. XIII A 2. — 1a, 2 beatissima. — 3a, 2 Gabriele nuntio. — 5a, 2 Propinando virgini. — 6a, 1 Ergo mater. — Melodie: O beata beatorum. — Vgl. Anal. Hymn. IX, Nr. 98.

131. De Beata Maria V.

1 a. Vellus Gedeonis Partum mirabilem Praesignavit nobis Atque laudabilem Virginis Mariae:	1 b. Ut vellus maduit De caelesti rore, Sic virgo parturit Servato pudore Dominum gloriae.
2 a. Aaron ut virgula Profert amygdala, Sit licet arida, Fit tamen florida Virtute divina,	2 b. Sic virgo beata, Desuper adflata Divo spiramine, Abs viri semine Parit vi divina.

3 a. Istud praedixerunt Vatum oracula, Ac praesignaverunt Multa miracula Priscis temporibus;	3 b. Vates Esaias Id palam praedixit, Dum almam praegnantem Parituram dixit Salutem gentibus.
4 a. Portam Ezechiel Clausam se vidisse Nullique perviam Dicit permansisse Praeterquam principi;	4 b. Rubum, quem Moyses Vidit incombustum, Signabat virginis Pariturae Christum Hymen non corrumpi.
5 a. Humana ratio Nequit discutere Partum virginalem, Sed quisque credere Debet fideliter.	5 b. Ut vitrum solaris Non laedit radius, Sic virginitatem Non tollit filius Matri perenniter.
6 a. Virginis Mariae Fili dulcissime, Iesu Christe, pie Veniam tribue Te postulantibus,	6 b. Praesentisque vitae Cursu consummato Fac, ut ceruamus te In caelo stellato Cum sanctis omnibus.

Grad. ms. Pragense saec. 16. in. Cod. Pragen. VII A 13. A. — Collect. ms. Bohemicum saec. 16. Cod. Vindobonen. 11857. B. — 1 a, 2 u. 3 umgestellt. — 2 a. 3 acida B. — 2 b, 4 absque B. — 3 b, 3 Dum puellam pr. B. — 4 a, 3 praeviam A. — 5 a, 4 sq. debet credere. — Melodie: Mittit ad virginem⁴. — Der Reim ist nachlässig beobachtet. — Die Schlusstrophe erscheint verdächtig als eine „christliche Korrektur“; vgl. Vorwort, S. 9.

132. De Beata Maria V.

1 a. Salve, Maria beata, De superno sinu nata, Virga lesse florida;	1 b. Salve, rosa sine spina, Aegrotorum medicina, Stella fulgens, rorida.
2 a. Salve, turtur sine felle, Vas imbutum pacis melle, Vera datrix gloriae;	2 b. Salve, vellus ferens grate Sunamiti condemnatae Purgamenta scoriae.
3 a. Salve, nardus aromati Balsamenta dans optati Paridisi rivuli;	3 b. Salve, [tu] cedrus Libani, Iosaphat in valle vani Praeter te sunt hinnuli.
4 a. Salve, thronus fixus caelo, Phlegetontis nos a velo Muni, cara, Domino;	4 b. Salve, sidus fulgens polo, Te nunc pronus supplex colo, Mariam te nomino.

5 a. Salve, quae divino cultu Es stipata, divo vultu, Angelico habitu;	5 b. Salve, quae caelesti datu Salutaris cum adfatu Munere gratuito.
6 a. Salve, tu reclinatorium, Viatorum [refrigerium], Spes, salus ac solamen;	6 b. Salve, nobile triclinium, Flos [florum], odor et liliam, Nobis sis sublevamen.

Miss. ms. Olomucense saec. 15. Cod. Capit. Olomucen. 81. — 3 a, 2 optatanti. — 5 a, 2 stipata tuo v. — 5 b, 3 gratuito, auffallend, aber durch den Reim geschützt. — 6 a, 1 Salve dulcer. — 6 a, 3 Spes et.

133. De Beata Maria V.

1 a. Salve, virgo regia, Virgo viri nescia, Vellus [et] templum, Portus naufragantium.	1 b. Nardus odorifera, Salutis puerpera, Reorum scutum, Spes ad te clamantium.
2 a. Dei sanctuarium, Virtutum sacrarium, Candor vernalis, Lilium convallium.	2 b. Consolatrix pauperum, Elevatrix scelerum, Lux prophetalis, Sidus navigantium.
3 a. Merces laborantium, Gaudium maerentium, Gemma vitalis, Aegris dans remedium.	3 b. Genuisti filium Salvatorem omnium, Deum deorum, Spes in te sperantium.

4. Eia, mater gratiae,
Fons misericordiae,
Nos beatorum
Duc ad consortium.

Miss. ms. Altovadense saec. 13. in. Cod. Altovaden. LXXII. add. saec. 13/14. — 1 a, 4 naufragium. — 3 b, 4 in se.

134. De Beata Maria V.

1. Ave, Maria, virgo sanctissima Et omni laude dignissima.	
2 a. Ave, spiritus sancti nobile sacrarium;	2 b. Ave, imperatrix angelorum et hominum.
3 a. Ave, stella matutina Et mundi regina,	3 b. Quae sola digna fuisti Esse mater Christi.

4 a. Tu trinitatis es triclinium Et humanae salutis initium;	4 b. Tu peccatorum es advocata, Omnibus virtutibus adornata.
5 a. Te, virgo Maria, Salutavit vox pia Nuntii caelestis,	5 b. Quem rex angelorum Ad te, sidus caelorum, Misit de superis.
6 a. „Ave“, inquiens, „gratia plena, Dominus tecum, virgo serena, Gloriosissima semper permanes Inter mulieres“.	6 b. Hoc <i>Ave</i>, virgo immaculata, Dum audisti, es valde turbata; Sed, ut credidisti, mox concepisti Salvatorem mundi.
7 a. O nimis beata, Quae solo verbo existitisti fecundata!	7 b. Concepisti Deum, Virgo intacta, paris, lactas, nutris eum,
8 a. Quisnam audivit tam magnalia, Ut gigneret parentem filia?	8 b. Haec perpetrata sunt pro homine, Ut immunis esset a crimine.
9 a. Salve, virgo, caeli porta, Per te nobis salus est orta;	9 b. Salve, mater pietatis Et supernae lux civitatis.
10 a. O virgo christifera, Vitis fructifera, Quae nulli homini pietatis avertis viscera;	10 b. Mediatrix hominum, Ablutrix criminum, Quae genuisti filium, qui est salus humilium.
11 a. Hanc ergo voce pia Mater ecclesia Veneratur suppliciter,	11 b. Ut eius interventu Caelesti conventu Adunetur perenniter.
12. O virgo pia, O dulcis Maria, Peccatorum terge cuncta crimina, Iustorum spes et gloria.	

Grad. ms. Praedicatorum Cracoviensium saec. 15/16. Cod. Praedicat. Cracovien. s. n. — 6b, 3 sq. valde es turbata. — 8a, 4 parientem. — 10b, 3 sq. qui salus est h. — Melodie: Psallite.

135. De Beata Maria V.

1 a. Mater Christi atque virgo, Fons salutis et origo, Tu nostra redemptio;	1 b. Angelus, cum salutavit, Te virginem informavit, Quod virtus Dei flavit.

2 a. Tu, quae Christum genuisti, Circumcisum doluisti Et amissum inveniisti In templo, mater, natum.	2 b. Hunc Iudaeis iam traditum, Corpus eius denudatum, Oculis tuis oblatum Dolebas, virgo, gratum.
3 a. Ita cruci affigitur, Per impios deluditur Et pro nobis moritur.	3 b. Anima tua pungitur, Cum filius deponitur, Et planctu sepelitur.
4 a. Stabas, virgo dolorosa, Iuxta crucem lacrimosa; Ergo, mater gloriosa, Adiutrix copiosa,	4 b. Pacem confer, finem bonum, Malum pelle et da modum Ita spernere mundanum, Ut amemus caelica.

5. Per dolores, quos tulisti,
Lava sordes choro isti
Et perduc ad thronum Christi,
Virgo mater, Maria.

Sequent. ms. Cracoviense saec. 15/16. (Privatbesitz). — 1 a, 1 Christi et v. — 4 a, 1 virgo gloriosa (cfr. 4 a, 3); Entlehnung aus „Stabat mater“ ist kaum zu erwähnen. — 4 b, 3 mundana. — Akrostichon: Mathias.

136. De Beata Maria V.

1 a. Ave, virgo regia, Quae mater et filia Dei nuncuparis.	1 b. [Ave, virgo] hagia Mater et eximia, Virgo expers paris.
2 a. Ave, plena gratia, Per quam caelis gloria Et pax terris datur,	2 b. Mater, reis venia, Angelis laetitia, Et mundus salvatur.
3 a. Florum inter milia Tenens privilegia Rosa principaris;	3 b. Es lux mundi, omnia Cuius lucentia Lucent exemplaris.
4 a. Candens castimonia, Non passo incendia Rubo designaris;	4 b. In partu <i>Vae</i> nescia, In flore non saucia, In fructu laetaris.
5 a. Tu ergo per naufragia Huius vitae sis praevia Nobis stella maris,	5 b. Mater et virgo gaudia Dans salutis perennia, Salus singularis.

6. Esurientes satia
Nos tui alimonia
Fructus salutaris.

Miss. et Grad. ms. Cracoviense saec. 15. Cod. Capit. Cracovien. 3. — 1 b, 3 aya. — 2 b, 1 regia venia. — 6, 1 Esurientis.

137. De Beata Maria V.

1 a. Verba buccinate, Mariam laudate; Hoc Deus praecipit, Ut psalmus praecinit In laudem Mariae.	1 b. In neomenia Fiat laetitia; Omnes consurgite, Lunam aspice, O Sion filiae.
2 a. In insigni die Cantemus Mariae, Cuius conceptio Est sine vitio Ex privilegio.	2 b. Salomonis verbum Confudit superbum, Tota mater pulchra Et sine macula, Similis lilio.
3 a. Inter spinas crescit, Lilium mitescit, Nos spinis pungimur; Ad te confugimus, Audi nos, Maria.	3 b. Est sine scoria Virgo egregia, Fecit potentiam Conservans Mariam Divina sophia.
4 a. Filius honorat Matrem, quem praeservat A culpae macula, Qui fecit saecula, Iesus benedictus.	4 b. Iudith gloriatur, Quod non maculatur, Hostis decollatur; Maria signatur, Cuius dulcis fructus.
5 a. Assuerus decrevit Indaeos perdere, Hesther tamen dixit: Noli metuere, Nam te excipio.	5 b. Hesther elevata, [Quae] culpam non habet, Est virgo beata, Haec mortem occidit Virtutis gladio.
6 a. Virgo purissima, A morte pessima Conserva famulos Et pios oculos Ad servos converte;	6 b. O virgo virginum, Duc nos ad gaudium Et post exsilium Praedulcem filium Devotis ostende.

Grad. ms. Bernhardinorum saec. 15/16. Cod. Bernhardin. Cracovien.
s. n. — 5 b, 2 u. 3 umgestellt. — Melodie: Mittit ad virginem.

138. De Beata Maria V.

1 a. Gloriosae virgini Choris in angelicis Iubilemus hodie;	1 b. Elevatis oculis Corde devotissimi Psallamus caeligenae.
2 a. Omni carens macula, Rosularum rosula, Mundi sprevit gaudia.	2 b. O quam clara, caelica, Dulcis, mitis, benigna Fulget inter caelica.

3 a. Radix nobilissima De stirpe Davidica, Angelorum gloria, Veritatis glosula, Sauciatos in peccatis sana, pia domina.	3 b. Imperatrix angelica, Ad te clamantes iuva, O clemens, dulcissima, Ingens Dei filia, Fac, ut hostis pessumdetur per tua suffragia.
4 a. Vivax idcirco gratia Nobis sit propitia, Post dura transitoria Nobis des caelestia.	4 b. Synagoga Iudaica Pereat et glosula, Omnis quoque fallacia Quam dicta prophetica.
5 a. Flevit nimis benedicta, Cum gens caeca, maledicta Crucifixit filium.	5 b. Ensis eam pertransivit, Christus cum se inclinavit Et emisit spiritum.
6 a. Caesum virgis, coronatum, Crucifixum, vulneratum Magnum regem gloriae,	6 b. In cruore purpuratum Lanceaque perforatum Imploremus hodie,

7. Tot infinita gaudia
Ut nobis praestet gloria
In caelesti patria.

Miss. ms. Soproniense (Stephani dicti Golsonis) anni 1863. Cod. Musaei Hungarici 91. — 1b, 2 devotissimo. — 1b, 3 Psallemus. — 3b, 2 clamantes trabe nos. — 4a, 3 Post tua. — 7, 2 praestet gloriosus. Akrostichon: „Geo(o)rius fecit“.

139. De Beata Maria V.

„Infra tempora Adventus“.

1 a. Collaudemus venerantes Nostri regis adorantes Christi matrem virginem,	1 b. Quae angelo nuntiante Simul atque salutante Profert Deum-hominem.
2 a. Salutatur et miratur, Gratulatur, sed turbatur Salutante nuntio.	2 b. Ait enim salutanti, Verbum patris nuntianti: Quae haec salutatio?
3 a. Ne timeas, o Maria, Dei patris te sophia Plenam fecit gratia;	3 b. Concipies et paries, Sed dolorem non senties, Patrem paris filia.
4 a. Nomen eius sic vocabis, Mundo quem tu generabis: Iesus, salus saeculi.	4 b. Erit magnus et immensus, Quem non capit ullus sensus, Sed exspectant singuli.
5 a. Sedem David, patris sui, Dabit nato ventris tui Deus, pater caelicus.	5 b. Domo Iacob regnaturus Est, qui mundo collaturus Dona sancti spiritus.

6 a. His auditis perterrita Virgo, viro incognita, Verba reddidit talia:	6 b. Et quomodo fiet verum, Quod nec ordo poscit rerum, Cum sim viri nescia?
7 a. Ad haec fortitudo Dei Non insciens sacrae rei Voce refert placida:	7 b. In te Deus habitabit, Mundum totum qui salvabit In virtute valida.
8 a. Verbum, quod in principio Erat, Dei consilio Est in tuo corpore;	8 b. Et, quod fuit sempiternum, Venit in te, cor maternum, Sed in novo tempore.
9 a. O ancilla humillima, Dei mater sanctissima, Te precamur seduli,	9 b. Miserere peccatorum, Quae peccati nescis thorum, Paris regem saeculi.

Miss. Zagradiense imp. Venetiis 1511. — Die Abschrift dieser Sequenz verdanke ich der liebenswürdigen Vermittlung des Graner Domherrn Monsignore Dr. Georg Andor.

140. De Beata Maria V.

1 a. O munus pauperum amabile, Angelis laetabile, Miseris optabile, Mater pia.	1 b. Velut inter rorem et aream, Christum et ecclesiam, Solem limes et lunam Es, Maria.
2 a. Iubilus in corde, Tu melos in aure, Summa reparatrix peccatorum;	2 b. Aegris [tu] medela, Tu reis venia, Vivificatrix sub- secutorum.
3 a. O femina singularis, Singulariter mirabilis, Pauperum locupletatrix.	3 b. Conversus ad te non perit, Sed aversus a te interit, Humilium sublevatrix.
4 a. Tu salus [es] in periculis, Ex Iacob stella nobilis, Te decet laus inaeestimabilis.	4 b. Fons veniae digne diceris; Ubi bonum non invenis, Efficere bonum non deseris.
5 a. Virgo mitis, parens et ancilla, Benigna et tranquilla, Excita fidem, Firma spem Da vitiis finem, moribus disciplinam.	5 b. Infernus per te remediatur, Homo recuperatur, Ex causa munda, Nos salva Post hanc horam huius vitae vespertinam,

6. Maria.

Miss. sec. notulam Dominorum Teutonicorum imp. Nurembergae (Sthöchs)
s. a. — 1 b, 2 Solem et lunam limes. — 3 b, 2 fehlt. — 4 a, 3 et inaeestima-
bilis. — 5 b, 5 Salva nos.

141. De Beata Maria V.

1 a. Ave, mundi florens rosa, Lampas lucis speciosa; Ave, mater et puella, Porta caeli, maris stella.	1 b. Ave, decus viduarum, Flos et gemma puellarum; Ave, sancta, ave, pia, Ave, mitis o Maria.
2 a. Tu corona reginarum, Imperatrix dominarum, Speciosa margarita, Rosa gelu non attrita.	2 b. Tu dulcedo peccatorum, Tu pes tutus es lapsorum, Tu infirmis das salutem, Reddis posse per virtutem.
3 a. Vas electum creatoris, Medicina peccatoris, Per te reis datur doxa Ac deletur Evae noxa.	3 b. Per te venit ad nos Deus, Ut haberet vitam reus; Per te mundo verum numen Sempiternum dedit lumen.
4 a. Ave, virgo, mater Christi, Quae de caelo suscepisti Nova mater novam prolem, Nova stella novum solem.	4 b. Tu es vitae vera porta, Per quam nobis lux est orta, Alma virgo, tuum natum Nobis reis fac placatum,
5 a. Ut cum iustis et beatis Expurgatos a peccatis Ad aeternam suam lucem Nos perducatur per te ducem;	5 b. Ut cantemus <i>Alleluia</i> In aeternum voce pia. Hoc iam pater, hoc iam flamen, Hoc iam natus praestet. Amen.

Grad. ms. Sedunense saec. 13. Cod. Capit. Sedunen. s. n. A. — Sequent. ms. Sedunense saec. 13/14. Cod. Capit. Sedunen. s. n. B. — Sequent. ms. Sedunense saec. 14 et 15. Cod. Capit. Sedunen. s. n. C.

142. De Beata Maria V.

1 a. Virgo prudentissima, Mater integerrima, Regale triclinium;	1 b. Ex partu castissima, Quo plus replet intima Caeleste mysterium.
2 a. O felix puerpera, Quae regentem sidera Mundo parit filium;	2 b. O beata viscera, Plena caelo ubera, Quae rex suxit omnium.
3 a. O stella praeifulgida, Super lunam lucida, Solis vincens radium;	3 b. O columna solida, Virga Iesse florida, Fructum dans egregium.
4 a. O domus eburnea, Granum sine palea, O vita mortalium;	4 b. O Engaddi vinea, O vitta coccinea, O decus caelestium.
5 a. Da nobis, propitia, In caelesti patria Salutem et gaudium;	5 b. Tibi laus et gratia Sit et Christo gloria, Decus et imperium.

Sequent. ms. Sedunense saec. 15/16. Cod. Capit. Sedunen. s. n. — Melodie: Veni sancte spiritus.

143. De Beata Maria V.

1 a. Pia mater salvatoris, Te caelestis stilla roris Plenam fecit gratia.	1 b. Nardus spirans, flos pudoris, Tu es tui plasmatoris Et mater et filia.
2 a. Vas virtutum, vas honoris, Tua nostri des doloris Levamen clementiae.	2 b. Iuxta crucem stans et plorans, Caelo sis pro nobis orans Et ferens subsidia.
3 a. Per te, clemens, sic laetemur, Ut a sordibus privemur Et hostis versutia;	3 b. Fac nos sic te venerari, Ut possimus collocari In caelesti patria.

Orat. ms. Anglicanum saec. 15. Cod. Oxonien. 12408 (Rawl. C 558). —
1 a, 3 Plenam fit. — Diese Sequenz verdanke ich Rev. H. Bannister.

144. De Beata Maria V.

1 a. Veni, sancta Maria, Mitte nobis varia Gratiae donaria.	1 b. Veni, mater pauperum, Veni, datrix munerum, Veni, caeli gaudium.
2 a. Consolatrix optima, Stella lucidissima, Rosa fragrantissima;	2 b. Lapsis es auxilium, Tentatis refugium, Flentibus solacium.
3 a. Mater beatissima, Regina dulcissima, Esto nobis intima.	3 b. Sine tua gratia Sumus in miseria, Iuva nos, virgo pia.
4 a. Impetrato septena Spiritus sancti dona, Deleri fac crimina.	4 b. Flecte corda rigida, Confoveto frigida, Sana, quae sunt languida.
5 a. Da tuis fidelibus, Tibi servientibus Locum in caelestibus;	5 b. Ostende vultum piam, Post mortem propitium Redde nobis filium.

Balinghem, Parnassus Marianus imp. Duaci 1624. A. — Cornerus,
Magnum Promptuarium imp. Viennae 1635. B. — Melodie natürlich: Veni
sancte spiritus, welche Sequenz überhaupt als Vorlage diene.

145. De Beata Maria V.

1 a. Conditor almus siderum, Natus ante luciferum, Mundum salvare cupiens,	1 b. Ad huius mundi vesperum Candoris intrat uterum Tamquam sponsus egrediens.
2 a. Per prophetas praedicatur, In figuris demonstratur Hoc grande mysterium;	2 b. Oraculo Gabrielis Marae lato de caelis Clarum fit indicium.

- 3 a. Ut de flore vel lilio
Gratus odor emittitur,
3 b. Sic de Mariae gremio
Verbum patris egreditur.
4 a. Gloria fecunditatis
Et honor virginitatis
In Mariae corpore
4 b. Ut candor manet in rosa,
Et albedo speciosa
Monstratur in ebore.

Oration. ms. Thosanum saec. 15. Cod. Bruxellen. 4948. — Der Bau der Dichtung spricht dafür, daß sie eine Sequenz sei.

146. De Beata Maria V.

- 1 a. Adest dies, qua firmatur
Spes promissa et monstratur
Caelis admirabilis;
1 b. Olim visa in prophetis
Et contenta in decretis
Patrum et praenuntiis.
2 a. Quae a cunctis collaudatur,
Nam Mariae dedicatur
Dies haec amabilis;
2 b. Quam profunde admirantur
Terra, pontus et rorantur
Ex virtute virginis.
3 a. Hanc lux vera et sophia
Pie formans in hac via,
Lucens ante saecula;
3 b. De qua fatur prophetia,
Praedicatur ab Elia
Parva sub nubecula,
4 a. Et, quae ista sit praelata
Rebus cunctis et ornata
Virgo ineffabilis.
4 b. Vere haec est mater grata,
Cui nulla comparata
Exstat in iuvenclis
5 a. Sion; et haec colliguntur
Plene et reperiuntur
Lucae ex historia,
5 b. Per quam cuncti imbuuntur
Credentes et fulciuntur
Matris per miracula.
6 a. Ecce, cuius nuntiatur
Partus, et sanctificatur
Matris clausus utero;
6 b. Nata sancta conversatur
Circa templum et sacratur
Domus Dei filio.
7 a. Sic per Ave salutatur,
Desponsatur, fecundatur
Desuper a spiritu;
7 b. Montes scandens agitur,
Nondum natus gratulatur
In Mariae aditu.
8 a. Deum parit homo, nata
Patrem verum, haec beata
Ullo absque vitio
8 b. Auro murra et probata,
Ture claro venerata
Fidei initio.
9 a. Regem servanstemplum vadit
Et Aegyptum, ubi cadit
Idolorum scaria;
9 b. Redit, nato mox orbatu,
Nuptialis consolatur
Sua de clementia.
10 a. Iesu astat crucifixo,
Ense scisso et confixo
Amoris visceribus,
10 b. Et congaudens resurgenti
Filio et ascendenti
Angelis psallentibus.

11 a. Sic exspectans repromissum Spiritus a patre missum Davidis cenaculo;	11 b. Demum mater astra scandit, Nostri memor preces pandit Iesu suo filio.
12 a. Nam sematremscitamborum, Sic salutem angelorum Permanet et miserorum, Pauperum et orphanorum In mundo uberius,	12 b. Ut et ipsis det laborum Loculo regnum caelorum, Et ad sedes electorum Ducantur et beatorum Piis suis precibus.

Grad. ms. Praedicat. Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen. C 513. A. — Miss. Aboense imp. Lubecae 1488. B. — 1a, 1 quo A. — 1a, 2 miratur B. — 5a, 3 Luce et AB. — 9b, 3 de fehlt B. — 10a, 2 scisso in B. — 10b, 2 Filioque asc. A. — 12a, 3 Permanet spes mis. B. — 12b, 4 Ducantur ad B. — In A angewandt „in festo Conceptionis Mariae V.“, in B: in festo Sanctificationis. Der Inhalt macht die Sequenz für jedes Fest der Gottesmutter geeignet. — Cfr. Klemming II, p. 177 sqq. — Melodie: Lauda Sion.

147. De Beata Maria V.

1 a. Osculetur nos dilectus Deus, nostra carne tectus Coniunctus et homini,	1 b. Cuius aula nuptialis Fuit tuus virginalis Venter, mater Domini.
2 a. Christum fide concepisti, Virum in te conclusisti, Cum perfecto corpore.	2 b. Hortum clausum voluptatis Sponsus intrat castitatis In vernali tempore.
3 a. Tua nardus dat odorem, Dum salutas senioresem, Clausus ventre iubilat;	3 b. Elisabeth protestatur Te beatam, mutus fatur, Prophetia rutilat.
4 a. Salve, virgo virginum, Sine poena Dominum Paris intra stabulum;	4 b. Infans iacens pulvere Venit flores legere Ad caelestem hortulum.
5 a. Rex Messias nobilis Vagit parvus, humilis, Coram animalibus:	5 b. Lapidem hunc anguli Duo colunt populi Cum magis, pastoribus.
6 a. O Maria, iam mirare Et in corde dilatate Prae magna laetitia;	6 b. Ad te currunt omnes gentes, Dicunt tamquam te quaerentes: Ave, plena gratia.
7 a. Tu mons, de quo lapis caesus Sine manu, puer Iesus, Mundi perdit statuam;	7 b. Ipsa mons es, in quem gentes Fide scandunt, ut credentes Intrent vitae ianuam.

8 a. Adam, Eva dum offendunt, Uno pomo mundum vendunt, Damnatur posteritas;	8 b. Tu et Christus uno corde Mundum lavistis a sorde, Laxatur austeritas.
9 a. Christus carne patitur In salutis pretium, Tua mens transfigitur Per doloris gladium;	9 b. Christi resurrectio Mundo vitam nuntiat, Pro tanto solacio Tua mens tripadiat.
10 a. Salve, templum trinitatis, Quae totius sanctitatis Praebes exemplaria;	10 b. Mundum pie salutasti, Dum Birgittae revelasti Secreta caelestia.
11 a. O regina coronata, Veste fulges deaurata, Super omnes sublimata, Ordines caelestium;	11 b. Nos dignare visitare, Ut possimus te laudare Et in bello fortes stare Contra fraudes hostium.
12 a. Tu es nostra mediatrix, Advocata, consolatrix, Super vinum et unguentum Tuae mammae dant fomentum, Fove, lacta parvulos;	12 b. Procede cum tuo nato, Rege caeli coronato, Veni, terris imperare, Ut plebs possit exaltare Tuae laudis titulos.

Grad. [Sueticum] imp. Lubecae (Barthol. Gothan.) 149*. — Das Exemplar dieses Graduale auf der Königl. Bibliothek zu Stockholm ist unvollständig, weshalb auch Provenienz- und Druckjahr nicht genau bestimmbar sind. Sicher ist es ein schwedisches Graduale, wahrscheinlich ein Upsalenser. — 1 a, 3 est homine. — 7 b, 1 est. — Melodie wohl: Lauda Sion.

148. De Beata Maria V.

In festo Conceptionis.

1 a. Felix mater ecclesia, Matris Dei sollempnia Suscipe cum gaudio,	1 b. Quorum causa singularis Est beatae virginalis Mariae conceptio.
2 a. A Deo praeordinata, Ab angelo nuntiata, Futura mater Dei	2 b. Concipitur, non concepit [Labem] et ex hoc incepit Patrem nostrae fidei.
3 a. Concipitur feliciter, Concepit mirabiliter Non suscepto semine.	3 b. Vere felix conceptio, Trinitatis consilio Inventa pro homine!
4 a. Cuius festi memoria Non fuit in ecclesia; Ipsam [festum] colere	4 b. Colendumque praedicare Sunt coacti passi mare Vitae dato munere.

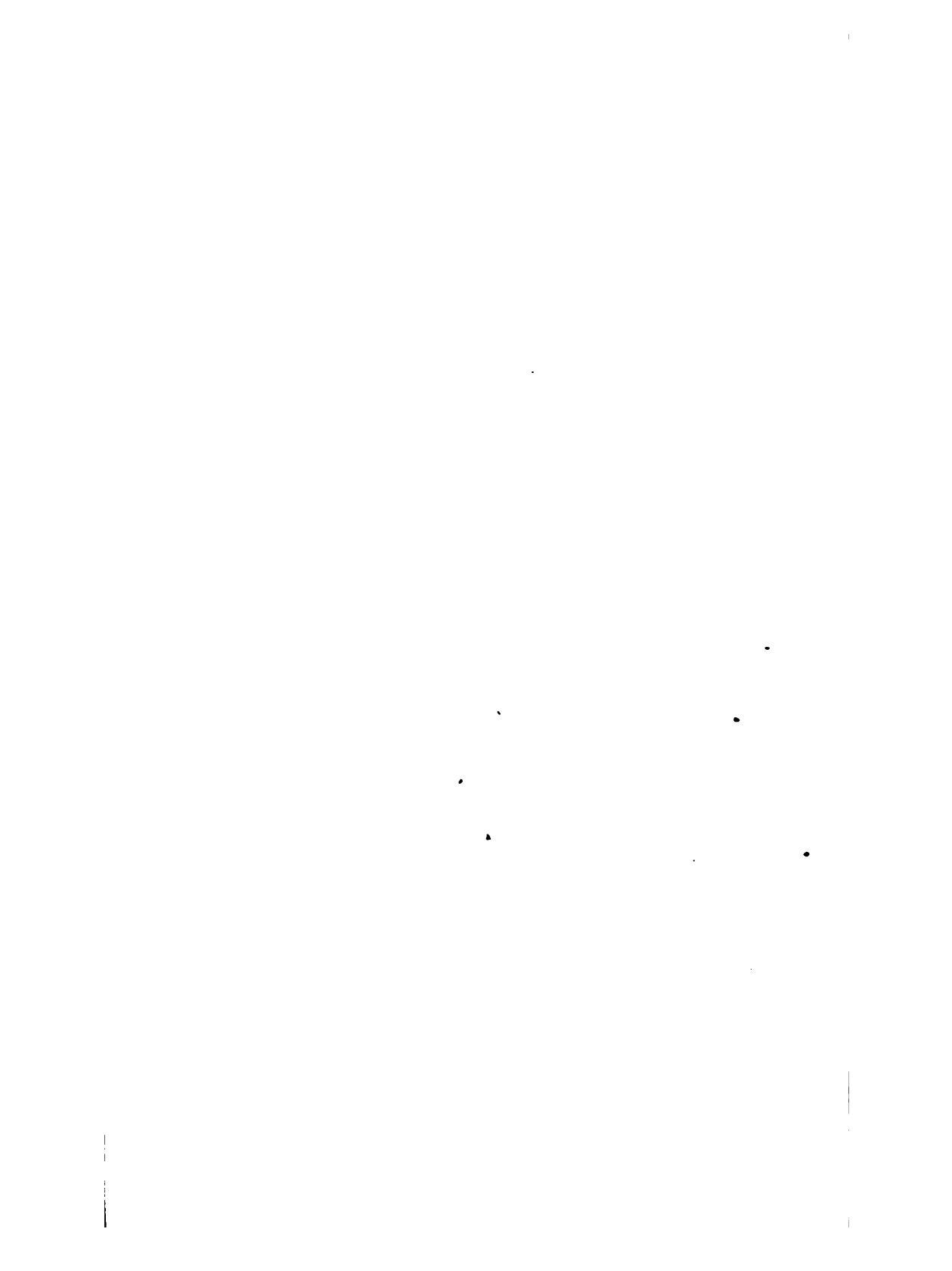
5 a. Sic nos, virgo, in profundis	5 b. Et a culpis nos solutos
Huius mundi maris undis	Tuis [tua] prece tutos
Fluctuantes visita	Laudibus habilita.

Miss. ms. Runense anni 1493. Cod. Runen. 206. A. — Miss. ms. Pragense[?] saec. 15. Cod. Pragen. XII A 18. B. — 2a, 2 annuntiata A. — 2b, 2 statt incepit l. suscepit? — 3b, 3 — 4b, 2 fehlen B. — 4b, 3 Vita A. — Durch ein Versehen ist diese Sequenz an den minder richtigen Platz geraten; sie sollte bei dem entsprechenden Muttergottesfeste eingereiht sein

---

III.
DE SANCTIS.

14e. D9 sancto Achatio et sociis.

1 a. Militaris o caterva Salutarisque Minerva, Donum sentis gratiae;	1 b. Tui roris cruor micat, Dum tortoris gens te plicat, Pendens crucis acie.
2 a. Cuius sanctus Achatius Martyr [fortis atque] pius Militans apparuit.	2 b. Hinc et pater Hermolaus, Cultor Domini praeclarus, Fidem firmans claruit.
3 a. Hosque coetus sociorum Imitatur, idolorum Errorem spernens vilium,	3 b. Quos Christi textit umerus; Sic impletur et numerus [Martyrum] decem milium.
4 a. Traduntur crucifixi Supplicio Crucifigendi sine vitio, Qui constantes Triumpharunt ut gigantes;	4 b. En, furia innexi Patibulo Solvunt vota in cordis latibulo, Cruor quorum Medetur malis aegrorum.
5 a. O res mira! Cunctis horror crescit, Dolet orbis totus, Et in ira Dies tenebrescit, Et fit terrae motus, Ut Christi in passione.	5 b. Angelica Quibus vox insonuit Confortans pariter, Dans caelica Nuntia, [dum tonuit]: Vobis aequaliter Dantur gloriae coronae.
6 a. Horum cruor roseus Pro nomine profusus Tuo, Deus; martyrio Discedunt suspirio.	6 b. O, hic milites facti, Regnum caeleste nacti, Gaudent in trifario Caeli viridario.
7. Sacra turma, pro qua te tradis,
Fac, monadem triadis
Ut cognoscamus,
Tibi placeamus.

Miss. ms. Hospitalense saec. 14. Cod. Paulan. 27. 2. 18 (Hosp. memb. 62) add. saec. 15. — 4b, 1 furiarum. — 4b, 5 Medet aegrotos. — 5a, 4 Es. — 5b, 1 u. 2 umgestellt. — 5b, 4 sq. nuntia caelica. — 5b, 7 Donabuntur. — 6a, 2 sq. tuo Deus profusus. — Mit der Sequenz ist im Anfange unmittelbar verbunden der Tropus super Alleluia „Pie pastor Hermolae“, dem obendrein der Satz vorausgeht: *Laus et gloria semper resultant.* Mit diesem letzteren falschen Anfange präsentiert sich also die Sequenz in der bezeichneten Quelle.

150. De sancto Achatio et sociis.

1 a. Imperator supernorum, Iesu Christe, angelorum, Rex regum et Dominus,	1 b. Fons, lumen indeficiens, Omne bonum perficiens In denis milibus martyribus.
2 a. Egorenos, Euphratenses Tyronum Christi caeduntenses Divino iuamine.	2 b. Post triumphum in cacumen Montis scandunt, adest lumen Angelico solamine.
3 a. Achatius, dux inclitus, Signifer Chatherius Cum sanctis militibus	3 b. Christum clare praedicarunt, Deos falsos reprobarunt Coram septem regibus.
4 a. Ut leones Babylonis Mali reges Christi greges Saevientes laniant.	4 b. Iacent sancti lapidati, Torti caesi, vulnerati, Cruor pius emanat.
5 a. Dei servata gratia, Angelica custodia Super clavos ter acutos Vadit Dei populus Illaeisis gressibus.	5 b. Iesu Christo, vero duce, Uti pendentis in cruce Apertis lateribus Lictoris cuspidibus Fluit rivus purpureus.
6 a. Ungunt capita cruore, Ut hoc baptizentur rore, Orat vir Theodorus.	6 b. Clamat turba paganorum „Ecce, reges Iudaeorum“ Serpentinis vocibus.
7 a. Sic spinis galeati Vulneribus armati Expugnant Phlegeton;	7 b. Vincunt mortem ut Sampson, Pugnant ut dux Gedeon, Nunc regnant in Sion.
8 a. Pretiosi agonistae Te sequuntur, Iesu Christe, Ad crucis patibulum.	8 b. Ararath, mons spatiosus, Te perfudit pretiosus Rubens sanguis martyrum.
9 a. Crucifixi crucem laudant, Crucifixo laudes cantant In crucis supplicio.	9 b. Sol retraxit radium, Mons se reddit tremulum Iustorum martyrio.
10 a. Sonat vox sanctis divina: Vos qui rogant in hac ima Valle miseriae,	10 b. Ut petistis, mi dilecti, His protector, pius rector, Custos ero clementiae.

11 a. Post felicem militiam Sancti recipiunt palmam Cum beatis in caelis.	11 b. Soluti a stipitibus Angelicis manibus Conduuntur sancti sepulcris.

Miss. ms. S. Apollinaris in Saczka saec. 14. Cod. Mus. Bohem. XVI B 8. — 4a, 2 in Christi. — 4a, 3 Saeviunt. — 4b, 2 Tardi caeli. — 5b, 4 Lictor. — 10a, 2 Nos. — Der Schluss fehlt; nur der Anfang der 12. Strophe ist noch erhalten, nämlich: „Nos in mari procelloso | Et in mundo . . .“ — Die Unebenheiten im Rhythmus sind so zahlreich, daß sie wohl nicht bloß vom Schreiber der Hs. herrühren, sondern dem Original anhaften; daher habe ich sie nicht zu entfernen gewagt.

151. De sancto Aegidio.

1 a. Christe, rex regum piissime, sanctificator nobilis pueri Graeciae,	1 b. Trahens iustum in omni gentē, laudum tibi praeconia dicata admitte.
2 a. Ob festum magnum sancti Aegidii, confessoris tui fide probati,	2 b. Grates tibi una psallimus laeti, si digne possint verbis explicari
3 a. Gloriosa eius signa, quae fiunt tua virtute potentissima,	3 b. Ineffabiliter pia, adversus humana omnia pericula.
4 a. Hic forte egressus sacrario fit mendico condolens infirmo, quem tunica donat voto parentum inconsulto;	4 b. Aeger indutus vestimento convalescit ut suavi unguento et sublevatus tripudiat bino solacio.
5 a. Vir Dei frequens sanctorum limina terebat, die ac nocte subditus Domino orans erat;	5 b. Semper quid fragilis miseriae cum videbat, omnis sancti cum lacrimis suffragia poscebat.
6 a. Ac postponens artem omnigenae medicinae eligebat aromatum species de sacra precum pyxide,	6 b. Quis et linivit percussum unum a serpente aliumque arreptum a daemone, et sedavit naufragis mare.
7 a. Nutu Dei tempore aliquo hospitatur cum quodam Veredemio, miraculis claro ut stella radio.	7 b. Semel absente condomestico liquit quendam corporea valetudo, qui surgit sanus orante Aegidio.

8 a. Summis intercessoribus secum multiplicatis non est fraudatus a quibuslibet desideriis.	8 b. O, quem solum in vepribus habitantem et dumis triennio lactabat cerva vice nutricis!
9 a. Quin etiam regi Francorum Carolo orans veniam impetravit datam a Domino,	9 b. Cum secreti commissi tristis perpetratio imponitur scripta altari ab angelo.
10 a. Denique inventus absque dolo et macula, regna possidens cum iustis aeternalia,	10 b. Liberet nos de tribulatione varia patris, filii et spiritus sancti gratia.

Miss. ms. Aquisgranense saec. 11. Cod. Archivii Colonien. 270. add. saec. 13. — Mit Melodie. — 6 a, 5 sacra. — Beachtenswert ist die Assonanz.

152. De sancto Aegidio.

1. Sancti merita Aegidii inclita,

2 a. Verendae sanctitatis ac monachorum praesulis,	2 b. Pro posse atque nosse organa nostra concrepent.
3 a. Sedulas laudes quoque semper feramus	3 b. Tanto patrono ac digno sacerdoti.
4 a. Illius exortus est ductus ex nobili genere;	4 b. Huius pater fulsit virtute, Theodorus nomine.
5 a. In fide christianissimus est dictus ille genitor;	5 b. Hinc genetrix eius noscitur et Pelagia humilis.
6 a. Athenarum civitas docilis fovit filium,	6 b. De quo gaudet sanctaque iubilat nunc ecclesia.
7 a. Disciplinae mancipatus, puerilia transcurrens, subtilibus studuit.	7 b. Collaetare condignanter, Graeca natio, quae comportasti talem et tantum.
8 a. Iuvenili aetate stratus pneumatica informatur doctrina,	8 b. Ut conmagistrum et doctorem pusionem omnes scirent imbuti.
9 a. Crevit virtute, dum iuvenilem duxit aetatem.	9 b. Tunicam dedit pauperi obvianti puero.

10 a. Signis claruit multis, antequam monachicam vitam duxerat;	10 b. Praeclaruit multimodaque virtutum habitu copia.
11 a. Sophiam despexit humanam, nactus est Aegidius sed angelicam.	11 b. Ipse fide subnixus vera confracta scit redintegrare integra.
12 a. Ipse hodie nos servulos suos donet munere angelico, veniam implorando a Christo;	12 b. Ipse hodie ad caelorum gaudia digne ductus et civibus caelorum est iunctus pro meritis,

13. Quo ipse gloriosus triumphat.

Miss. Brandenburgense imp. Lipsiae 1516. — 3b, 2 sacerdote. — 8a, 1 Qui invenili. — 10b, 3 in habitu. — 11b, 1 subnixus. — 12b, 4 est et. — 12b, 6 promeritis. — Melodie offenbar: Sancti merita Benedicti, welche Sequenz auch in mancher Hinsicht als Vorlage diente.

153. De sancta Agatha.

1 a. Gloriosae Virginis Agathae festum Celebremus;	1 b. Salvatorem, Victricem qui fortem fecit, Collaudemus.
2 a. Haec aetate viridis Quinctiani praesidis Forti mente	2 b. Restitit in acie Pro corona gloriae Non marcente.
3 a. Nihil, ait, tutius Nostra fide, verius Christicola;	3 b. Deum unam astruo, Deos falsos respuo Et idola.
4 a. Pornae septem filiae Matris Euphodrysiae Turpes vere	4 b. Hanc mollire virginem Propter pulchritudinem Accessere.
5 a. Non terretur vulnere Nec mollitur munere, Torquetur in ubere, Stridet igne.	5 b. His medendis artibus Praesto est sanctus Petrus Verbo curans vulnera Quam benigne.
6 a. Virgo laetissima, Sis nobis optima Tutrix corporis et animae;	6 b. Tu nobis obtine Tuo precamine Ab omni mundum cor crimine.

Grad. ms. Aquisgranense anni 1330. Cod. Capit. Aquisgranen. XIV. — 6a, 1 Agatha laetissima. — Melodie: Laetabundus.

154. De sancta Agatha.

1 a. Christo laudes concinamus Nos, qui sanctae celebramus Agathae sollemnia.	1 b. Virgo clara stirpe nata, Mundo placens, Deo grata Per morum insignia.
2 a. Florens hortus honestate Et sermonis venustate Placuit hominibus;	2 b. Sed plus Christo complacere Atque bonis praepollere Studuit operibus.
3 a. Huius fama redolebat Et in cunctis recurrebat Saeculorum finibus.	3 b. Quintianus, servus pecuniae, Totus studens idololatriae, Suis tribunalibus
4 a. Illam iubet praesentari, Ut diversis consummari Possit cruciatibus.	4 b. Hanc conatur inflectere, Tentat quoque seducere Mentem malis artibus.
5 a. Illam ergo deludendam Et a vero dimovendam Tradit Aphrodisiae;	5 b. Christianam abnegare Nec consentit violare Iura pudicitiae.
6 a. Eius quippe mens fundata Et in Christo solidata Verbis nescit cedere.	6 b. Tunc immitis Quintianus, Velut fera inhumanus Educit e carcere.
7 a. In catasta sublevatur, Et mamilla cruciatur Amputanda penitus.	7 b. Sed perstat immobilis Puella praenobilis, Roborata caelitus.
8 a. Testas atque prunas dari Iubet statim, volutari Super istas, hinc cremari Nuda carne virginem.	8 b. O quam dire cruciatur, Dum hinc testis laniatur, Inde flammis ustulatur Pium spargens sanguinem.
9 a. Gratulantes tuae laudi, Virgo sancta, nos exaudi Et in malis constitutos Huius vitae redde tutos Per tua suffragia.	9 b. Tu, quae flammis exurantes Aetnae montis et crepantes Globos ignis repressisti, Fac nos coram Deo sisti Post mundi naufragia.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S). —
4b, 2 Tentat et s. — Melodie offenbar: Laudes crucis; aber gekürzt.

155. De sancta Agatha.

1 a. Propugnans in stadio, Agatha, cum gaudio Mammas das pro superis;	1 b. Fortis plus quam femina, Virgo, vincis agmina Ministorum sceleris.

2 a. Tu constanter immania Pertulisti supplicia Pro Christo, sponso gloriae; Sic, rosa patientiae, Palمام ferens victoriae Transisti ad caelestia,	2 b. Ubi sponsi consortia, Amplexus et solacia Obtines nunc in requie. . . . .
3 a. O tu, virgo tam beata, Multis signis decorata, Mihi sis propitia;	3 b. Aufer iras et dolores, Mentes fove, forma mores Pietatis gratia.
4 a. Piae matris pia proles, Hic purgatum, quando voles, Transfer me ad supera.	4 b. Eius sancta pia prece Tu me de secunda nece, Pie Iesu, libera.

Oration. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — 4b, 1 Agathae, was nicht in den Rhythmus paßt. — Die erste Strophe ist gleich der dritten Strophe in der Sequenz de Virginibus: „Novas Sion plantulas“ (Anal. Hymn. XXXVII, Nr. 345); ob dort oder hier die Anleihe gemacht ist, kann ich nicht entscheiden. — Ebenso bleibt fraglich, ob vorstehende Dichtung trotz ihres Platzes in der Hs. unter Sequenzen nicht ein Reimgebet ist.

156. In Translatione s. Agathae.

1 a. Eia, fratres, personemus regi regum cantica	1 b. Imitantes melodia superos harmonica.
2 a. Hac in die martyris sunt Agathae sollempnia,	2 b. Liberari prece cuius creditur haec patria.
3 a. Nostra cuius festum iure percolit ecclesia	3 b. Sublimata pro ipsius corporis praesentia.
4 a. Lugens illam te fateris amisisse, Graecia,	4 b. Quam se gaudet assecutam Trinacris provincia.
5 a. Nostrum fuit, quod habemus; cur ex istis invida?	5 b. Tu furaris omnes sanctos, sed non inde perfida.
6 a. Tuque gaude speciali gaudio, Catania,	6 b. Gaudiique tui melos temperet modestia.
7 a. Absit luxus et, quae mundum vorat, avaritia;	7 b. Iam abunde regnat in his satanae malitia.
8 a. Absint fastus, qui seductos pertrahunt ad vitia,	8 b. Et salvatrix Christo dante nobis assit gratia.
9 a. Qua docente nostrae carni mens existat domina	9 b. Et iuvante premat eius fortiter molimina.

10 a. Pax tranquillet et conecat parilis concordia	10 b. Sic astantis et ovariantis populi praecordia.
11 a. Virgo nitens atque potens imperatrix, Agatha,	11 b. Cuius nomen penetravit orbis huius climata,
12 a. Ora sponsum, tuis facta servulis propitia,	12 b. Det ut nobis, quibus gaudes, adipisci gaudia.

Trop. ms. Catanense saec. 12. Cod. Matriten. (Collectio Barbieri) s. n. —
Misset-Weale, II p. 496; dort entlehnte ich den Text. — 12b, 1 Et.

157. De sancta Agnete.

1 a. Salvatori iubilemus Et devote praedicemus Ipsius magnalia;	1 b. Agnum Dei veneremus Et Agneti collaetemur Solemni laetitia.
2 a. Agnum Agnes amplexatur, Agnum laeta comitatur Inter pacis lilia;	2 b. Sponsum amans vere vivum Sponsum spernit corruptivum Et eius sponsalia.
3 a. Dum intendit scholae morum, Luxus cavet lascivorum Et mundi ludibria;	3 b. In aetate primitiva, Carnis terit incentiva, Pudoris naufragia.
4 a. Castitatis compta lauro Fide fulget velut auro, Fide vincit omnia;	4 b. Mundus ille iam vilescit, Mente votoque liquescit In sponsi cellaria.
5 a. A quo sumpsit mel dulcoris Et insigne lac pudoris Et musta rubentia;	5 b. Haustu sacro rubent genae Caput lenit iugum lene, Crucis Christi gloria.
6 a. Adulescens mentis dirae, Auctor doli, fomes irae, Vitiorum facula,	6 b. Agnem quaerit occupare, Agni thorum maculare, Agni sine macula.
7 a. Sed non cedit blandimentis Nec succumbit in tormentis Fidelis virguncula;	7 b. Reddit Christo dignam vicem, Dum pro Christo dat cervicem Ad mortis pericula.
8 a. Agno Dei laus aeterna Et Agneti lux superna Per aeterna saecula;	8 b. Det et nobis per Agnetem Pacem Christus et quietem Post vitae curricula.

Grad. ms. Arnoldi Aquisgranensis saec. 13. in. Cod. Capit. Aquis-
granen. XII.

158. De sancta Agnete.

1 a. Caeli regem prosequentes Laudant nuptum nescientes, Singulari concinentes Melos ac tripudia.	1 b. Gratulentur et vincentes Collaudando taetras gentes Per torporem ingerentes Menti multa vitia.
2 a. Super Christum in amore, Commendatum pro decore, Se fundando miro more Agnes agnum sequitur.	2 b. Flagrat vultus ex candore, Rubent genae ex cruore, Cor perversi prae dolore Pro contemptu pungitur.
3 a. Paupertatis norma recta Sic pollebat, dum despecta Stulti dona nec accepta Sunt gemmarum milia.	3 b. Praecursoris, quem monstravit, Agnes agnum imploravit Unum proque se sacravit [Caeli] propter praemia.
4 a. Gestis nomen non discordat, Hostem sponso dum concordat, Prece vitae quem recordat Stratum inter funera.	4 b. Fidem laudans Christianam . . . vestem Romanam Cum puella spernit vanam, Cultus probrans scelera.
5 a. Spe fraudata decumbenti, Pro amore saevienti, Luce cadit irruenti, Praefocator affuit.	5 b. Hic electam Christi gentem Probat mortis surgens, mentem Paganorum pestilentem Refrenari voluit.
6 a. Iam depulso patre tristi Igni dant furentes isti Hanc amictam veste Christi, Quam de caelo possidet;	6 b. Ubi suos incensores Ignis torquet [per] dolores, Cum pro Christo sparsit rores, Et illaesa residet.
7 a. O triumphans benedicta, Ense collo sacro licta, Cura menti nunc inflicta Prece, virgo, vulnera;	7 b. Et pastorem mox secuta Mente munda sic soluta, De terrore duc ad tuta Kegna regis, aethera.

Oration. et Miss. ms. Franciscanum saec. 15. Cod. Vatican. 4758. —
1 a, 3 continentes. — 3 b, 3 se stravit. — 3 b, 4 unlesbar. — 4 a, 3 vita. —
6 b, 3 Quem pro Christi. — Manche Stellen, besonders Str. 5 a u. 5 b bleiben
dunkel. — Den Text vermittelte mir Rev. H. Bannister.

159. De sancto Albano M.

1. Laude iucundentur
angelorum agmina,
2 a. Et nostra chorea personet digna laudum omnitenenti carmina	2 b. Sacrosancta concelebrando hodiernae festivitatis gaudia.

3 a. Gaudet ecclesia, Christi sponsa, prole mater et fide virgo pudica,	3 b. Albani, martyr gloriosi, veneranda nunc extollendo merita.
4 a. O praecelsa, o praedicanda divinae dignationis gratia!	4 b. Quae victores post labores sempiterna suos donat gloria.
5 a. Quos praedicta cruciamina ferentes ut puerpera	5 b. In caelesti cives regia laeta cernit ecclesia.
6 a. Ut stella emicans praeclara inter martyrum sidera	6 b. Albanus roseo crudere compsit haec sollemnia.
7 a. Qui gratia divina evocatus ad astra fide atque miranda claruit vita.	7 b. Trinitatis gloriam, unitatis naturam praedicans Ariana vicit dogmata.
8 a. Studia tam pia gerens in fide catholica	8 b. Ad regna superna lucra deportavit maxima.
9 a. Post multa exacta proelia tyrannide [devicta] potitur corona;	9 b. Sanctorum sancto consortia cum martyrii palma plena sunt gaudia.
10 a. O Albane martyr, ave, dux in regis curia;	10 b. Pelle mala, praebe bona in sanctorum patria,

11. Quo fruamur
vita aeterna.

Miss. ms. Secoviense (Monast.) anni 1320. Cod. Graecen. 469. A. — Miss. ms. Secoviense (Dioec.) saec. 14/16. Cod. Salisburgen. V 3 B 20. B. — Miss. ms. Salisburgense saec. 14. Cod. Salisburgen. V 3 H 132. C. — Miss. ms. Salisburgense saec. 14/16. Clm. Monacen. 15719. D. — Miss. ms. Salisburgense saec. 15. Cod. Musaei German. 22982. E. — Miss. ms. Pataviense saec. 13/14. Cod. Salisburgen. V 3 H 183. add. saec. 15. F. — Miss. ms. Stubenbergense saec. (13/14 et) 15. Cod. Graecen. 281. G. — Miss. ms. Viridis Silvae anni 1466. Cod. Paulan. 25. 2. 30. (Blas. memb. 59). H. — 1—6a incl. fehlen H. — 1, 1 iucundetur A. — 2a, 1 Ut DG. — 2a, 2 laudem E. — 2b, 1 concelebrans CFG; celebrans E. — 3a, 1 Gaude BCF. — 3a, 4 virgo fide A. — 3b, 2 gloriosi fehlt AG. — 4a, 3 praedicationis A. — 4b, 3 donet A. — 5a, 3 per te haec ut BDG; per te hic ut E; per te ut A; hic ut CF. — 5b, 1 Tu caeli E; In caeli ABCDFG. — 6a, 1 Tu stella E. — 7a, 2 evocata E. — 7b, 1 gloria A. — 8a, 2 gens in D. — 9a, 1 proelia fehlt E. — 9b, 1 sacro consortio CEFG. — 10a, 3 regia curia EH. — Melodie: Eia turma (cfr. Anal. Hym. X, Nr. 238).

160. De sancto Albino M.

1 a. Lauda, Sion sacra, Deum Digna laude laudans eum, Quem decet laudatio;	1 b. Sic laudemus pio more, Ne discordet mens ab ore Psallens Dei filio
2 a. Pro triumpho beatorum Martyrum et protectorum Speciali gratia,	2 b. Quos pro fide decertantes Et in fide triumphantes Caeli fovet curia.
3 a. In personis Deum trinum Collaudemus per Albinum, Martyrem magnificum; Deus perlaudabilis, In sanctis mirabilis Hunc martyrem exaltat,	3 b. Britannorum primitivum, Confitentem Deum vivum Per verbum deificum. Dei verbum veritas, Quo fugatur falsitas, Sanctum hunc illuminat,
4 a. Clerici quod hausit ore, Hospitis quem pavit more Pietatis studio.	4 b. Cuius tectus indumento Cum fidei sacramento Se tradit iudicio,
5 a. Quo confessus Christi fidem, Plagis caesus, stat ut pridem Animi constantia;	5 b. Neque minis deterreri Potest neque demulceri Iudicis instantia.
6 a. Tandem ductus decollari Undam vidit exsiccare Eius sub vestigiis.	6 b. Montis tendit in cacumen, Quo producit prece flumen Iam florens prodigiis.
7 a. Lictor stupens Deum credit, Lictor furens sanctum caedit, Capite praeciditur;	7 b. Cui mora iam abscedit, Nam vindicta mox succedit, Dum visus eicitur.
8 a. Lictor prior decollatur, Sequens vero mutilatur Membrorum excidio.	8 b. Aegri plures convalescunt, Et virtutes percrebrescant Divino praesidio.
9 a. Quare iudex vi novorum Perculsus miraculorum Mox cessavit a sanctorum Nece ac saevitia.	9 b. Felix ergo martyrrium, Per quod furor gentilium, Tortorum horribilium, Cessat Dei gratia.
10 a. Romam ornat Britannia, Per Romam Alemannia Claret et in Teutonia Praecellens Colonia,	10 b. Quae laetata hoc patrono Et ditata tanto dono Laudes reddat summo bono Christo per praeconia.

11 a. O spectabilis Albine,
Vas electum sine fine
Aegris esto medicinae,
Salus tutor et ruinae
Totius miseriae.

11 b. Ingruentis mortis hora
Christum, Christi martyr,
ora,
Interrumpat ne nos mora,
Dignis votis elabora
Pro perenni requie.

Miss. ms. S. Mariae in Capitolio saec. 14/15. Cod. S. Mariae in Capitolio Colonien. s. n. A. — Oration. et Sequent ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien 521. B. — 2 a, 2 et peccatorum A. — 3 a, 4 sq. Deus magnus atque laudabilis | Et in sanctis atque mirabilis A. — 3 a, 5 exaltat martyrem A. — 4 a, 1 Clerici quidem B. — 6 a, 2 videns A. — 7 b, 1 mora non B. — 11 b, 1 Ingruente B. — Melodie offenbar: *Lauda Sion.* — Überschrift in B: „De sancto Albino protomartyre Angliae, cuius corpus in monasterio s. Panthaleonis in Colonia requiescit“. — Albinus und Albanus (protomartyr Angliae) werden bekanntlich identifiziert.

161. In festo s. Andreae apostoli.

1 a. Corda manibus leventur
Et sonoris accendentur
Vocibus praecordia;

1 b. Adest dies, quo beatus
Hinc Andreas est vocatus
Ad caeli palatia.

2 a. Rete quondam laxans mari,
Dono tractus singulari
Fit piscator hominum,

2 b. Uno praedicantis dicto
Gubernaculo relicto
Imitatus Dominum.

3 a. Hic dum verbum offert Dei
Signis pollens, mox Achaei
Dei credunt filio.

3 b. Furit tyrannus Aegaeas,
Caesus flagris et Andreas
Damnatur suspendio.

4 a. Biduo perstans in poenis
Christum praedicat egenis
Spretis cruciatibus,

4 b. Et ne vivus cedat cruci,
Se commisit summo duci
Ferendum caelestibus.

5 a. Pectora tundentes rea
Rogitamus te, Andrea,
Alternatis precibus,

5 b. Ut exuti carnis mole
Mereamur vero sole
Frui cum caelitibus.

Grad. ms. Praedicat. Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen. C 513. — 1 b, 3 neben „palatia“ die Korrektur „fastigia“. — Cfr. Klemming III, p. 4 sq.

162. De sancta Anna.

1. Ave, mater, Deo digna,
ave, mitis, dulcis et benigna.

2 a. Ave, pia laude
dignissima hominum,

2 b. Quia per te venit
salus, spes et gaudium.

- 3 a. In te, beata,
descendit caelestis gratia,
- 1 a. Et fecit dignam,
ut digna digne filiam
generares dignissimam,
- 5 a. Et eam genuisti
cum honore
et gaudio,
o felix domina.
- 6 a. O pia
mater Anna, laetare,
quia fuisti digna
portare Mariam,
praeclaram
virginem, summi
regis genetricem.
- 7 a. Tu es dignissima
laude et honore, o
mater melliflua.
- 8 a. Et te laudantes
pie respice,
manum [tuam] porrige
in adversis;
- 9 a. Virtutibus cor illustra
et dirige
opera nostra.
- 10 a. In horrenda mortis hora,
mater piissima,
nobis peccatoribus
indignis succurre
sine mora.
- 11 a. Ut in aspectu vestro
daemonum caterva
velut fumus dispergatur.
- 3 b. Quae te mundavit
ab omni carnis lascivia
- 4 b. Quam, mater sancta,
tibi angelo Domini
nuntiante concepisti,
- 5 b. Sit illa benedicta
nativitas,
in qua mundus
est illuminatus.
- 6 b. Te iure
fideles cuncti laudant
[et] felicem praedicant
et honorant, quia
per fructum
tuum ingressus
est mundi Dominus.
- 7 b. Suscipe, domina,
tuorum fidelium
clementer carmina.
- 8 b. A cunctis purga
vitiis et fac
consortes [nos] supernis
deliciis.
- 9 b. In curia caeli sita,
ne deseras
nos in hac vita.
- 10 b. Adduc tecum prolem tuam
atque exercitum
sanctorum angelorum
cum ceteris caeli
primatibus,
- 11 b. Mater benigna, tu nos
ad vitam consigna
et intercede pro nobis,
12. Ut per te, pia domina,
cernamus in gloria
tuae natae filium,
qui salus est humilium.

Miss. ms. Teplense anni 1460. Cod. Teplen. 172. — 4a, 1 Ut, aber ein kleines e im U. — 7b, 1 Suscipe ergo. — 10a, 3 implora nobis. — Melodie wahrscheinlich: Ps allite (cfr. Anal. Hymn. VIII, Nr. 228).

163. De sancta Anna.

1 a. O rosa vernalis, Virtutum consita malis,	1 b. Virginis eximiae Radix sincera Mariae.
2 a. Plaudis in aethereis O felix Anna choreis;	2 b. Nos miseros, dia, Benedic cum prole Maria
3 a. Cumque Ioseph genero, Mariae coniuge sancto	3 b. Atque, tuo caro Ioachim, felice marito,
4 b. Ac cunctis natis De stirpe tua generatis.	

Miss. Pragense imp. Lipsiae 1522. — Die Sequenz findet sich in dem „Officium Missae sanctorum omnium existentium de genealogia salvatoris nostri Iesu Christi“; die leoninischen Hexameter sind Entlehnungen aus dem rhythmischen Anna-Officium.

164. In festo sanctae Annae.

1 a. Dulcis Iesu matris pater, Ioachim, et Anna mater, Iusti, natu nobiles,	1 b. Florent rebus ac virtute; Ac transacta iuventute, Dum putantur steriles,
2 a. Ex his prodit flos Maria, Florem florum virgo pia Ferens, Dei filium,	2 b. Flos decoris et virtutis, Flos odoris et salutis, Fragrans sicut lilium
3 a. O Iudaea, Mortis rea, Cur non credis Et oboedis, Ut claros christiferae	3 b. Genitores Nunc honores, Honorata Et ornata Tanto Dei munere?
4 a. O Maria, flos parentum, Mundi decus, ornamentum, Salus, lux, laetitia,	4 b. Fac concives angelorum, Qui tuorum genitorum Efferunt praeconia.

Miss. Upsalense imp. s. l. et a. (ca. 1487). A. — Miss. Upsalense imp. Basileae 1513. B. — Inhaltlich geht die Sequenz auf die hh. Joachim und Anna, wengleich sie auf das Fest der letzteren allein verwendet erscheint. — Vgl. Klemming III, 8.

165. De sancta Anna.

1 a. Felix mundus, ex caeli lumine Mira sursum in altitudine, De stellarum ordine Fulgens pulchritudine,	1 b. Magis felix Annae progenic, De qua natae tres sanctae filiae Clara gignunt sidera Astraque stellifera.

2 a. Prima parit Mariam caelicam, Quae praecessit vitam angelicam Florens arca gratiae, Templum regis gloriae;	2 b. Haec, quam Deus servavit virginem, Verum Deum parit et hominem, Caelum sapientiae Solemque iustitiae.
3 a. Hic praedulcis in suo sanguine Nos expulsos lavit a crimine, Adoptans in filios Et regni consocios.	3 b. Iustum parit Iacobum altera, Ioseph, Iudam, Simonem socia, Viros apostolicos, Virtute magnificos.
4 a. Hinc Maiorem Maria Iacobum Sequens parit Iohannemque probum, Qui Christi mirificum Scripsit evangelium.	4 b. Anna Dei tot beneficiis Coniugatis praecit et gratiis, Tot stellis novitiam Ditavit ecclesiam.
5 a. Dele nostras, Anna, miserias; Deus in te monstrat eximias Virtutes potentiae Dotesque clementiae.	5 b. O Maria, dulce refugium, Confer Annae per patrocinium Nos sanctorum gaudiis Perfrui perpetuis.

Miss. ms. Hospitalen. s. Birgittae saec. 14. Cod. Vatican. 5742. A. — Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C 427. B. — Miss. ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 420. C. — Collect. ms. Vadstenense saec. 15. Cod. Upsalen. C 23. D. — Miss. Stregnense imp. Lubecae 1487. E. — Miss. Lundense imp. Parisiis 1514. F. — 1b, 2 propagine BC. — 2b, 1 Deus fehlt A. — 3a, 5 Adoptatus C. — 3b, 4 Simonemque F. — 4a, 1 sq. Maria maiorem EF. — 4b, 1 Anna de tot F. — 4b, 3 Coniugatos D; Coniugatas AE; Non ingrata | fuit et gratiis F. — 4b, 4 gratias C. — 5a, 6 Decusque D. — Melodie (in D): Nativitas Mariae virginis; nur sind alle Strophen nach Strophe 1 umgestaltet, was insofern keine Schwierigkeit bot, als dabei die gleiche Silbenzahl blieb. — In D steht die Sequenz bei dem Anna-Officium „Felix orbis felix hora“ (Anal. Hymn. XXV, Nr. 21); da letzteres dem Bischof Nicolaus Hermanni von Linköping zugeschrieben wird, so dürfte derselbe wohl auch Verfasser dieser Sequenz sein. — Cfr. Klemming III, p. 9 sqq.

166. „In festo s. Matris Annae.“

1 a. Gaude, rutilans aurora, Felix Anna et decora, Quot nunc angelica ora Te laudant cum filia!	1 b. Anna recte nuncuparis, Gratia interpretaris, Partus tuus salutaris Tot salvavit milia.

2 a. Gaude, quia concepisti Matrem Dei Iesu Christi, Hanc Mariam peperisti Magna cum laetitia;	2 b. Quam angelus salutavit: „Paries filium David“; Quam Ioachim procreavit In sua iustitia.
3 a. Paris inde duas pias, Parens fecunda, Marias, Quarum nati nobis vias Vitae praedicaverant.	3 b. Hi caelorum in conventu Angelorum cum concentu Tecum pio interventu Coronas acceperant.
4 a. Salve, mater matris Christi, In morte salvatrix tristi, Nos ad dextram iube sisti Ducens ad caelestia.	4 b. Ergo, Anna, nos emenda, Emendatos nos commenda Tuis natis ad habenda Sempiterna gaudia.

Grad. ms. Praedicat. Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen. C 513. A. — Miss. Aboense imp. Lubecae 1488. B. — 2b, 1 Nam hanc angelus nuntiavit B. — 2b, 2 Parituram B. — 3a u. 3b sind umgedichtet und entstellt in B:

3 a. Hinc, Anna, duas pias Genuisti Marias, Quarum partus gentium vias Sorte praedicaverunt.	3 b. Hi nunc tecum iucundantur, Psallant modo et laetantur Gratiaque satiantur, Qui iussa Christi impleverunt.

Melodie: Verbum bonum, mit Wiederholung der Schlusstrophe. Übrigens ist Str 4b fast wörtlich aus der Sequenz „Verbum bonum“ entlehnt. — Cfr. Klemming III, p. 21 sq.

167. De sancto Annone.

1 a. Gaude, felix Agrippina, Quam patronis tot divina Beat opulencia;	1 b. His translatis, illis stratis, Iste in te sublimatis Praesulatur gloria.
2 a. Revereri licet noris, Omnes tamen sunt maioris Patres reverentiae,	2 b. Qui te Christo genuerunt Et caelestis effecerunt Coheredem patriae.
3 a. Inter quos, ut lux solaris, Sparsit in te singularis Anno decus radii;	3 b. Fidem vulgi, normam cleri Reformando libram veri Dirigit iudicii.
4 a. Atrox malis bonis sive Misereri, quia crevit Secum miseratio.	4 b. Veste fretus cilicina, Cuius erat in divina Lege meditatio,
5 a. Stat invictus nec movetur, Licet crebro molestetur A malorum fremitu.	5 b. Imbres sedat verbo densos, Curat caecos et suspensos Solvit ab interitu.

6 a. Ut modernis det exempla, Quinque struens dotat templa Larga rerum copia.	6 b. Sanctos Dei persequentem Palatium dat amentem Prece caelo pervia.
7 a. Quem obumbrat celebrantem Missas arasve sacramentem Splendor lucis caelicae.	7 b. Mala, quibus iam vexatur Mundus, caelo specularur; Ab orco horrifice
8 a. Sanctus migrat, quem sanctorum Capsae cingunt patronorum, Processu septemdii.	8 b. Navi datus per se citus Rhenum transit, carpens litus Altioris fluvii.
9 a. Ut in curis languidorum Et pressuris oppressorum Dei dispensatio	9 b. Novi civis meritorum Fascis pandit, malignorum Cessat aemulatio.
10 a. O largitor omnis boni, Tanti patris ac patroni Salva nos intuitu,	10 b. Ut psallamus cum beato: Tibi patri sit ac nato Laus cum sancto spiritu.

Miss. Coloniense imp. Parisiis 1514. A. — Miss. Coloniense imp. Parisiis 1520. B. — 1b, 3 Praesulatus AB. — 4a, 2 Miserere A. — 5a, 3 A fehlt AB. — 9b, 2 L. Fasces? — 10a, 1 omne boni A.

168. De saneto Ausgaro.

1 a. Virtus sancti spiritus Radiando caelitus Informat Ansgarium,	1 b. Quod fide catholica Gens instructa Danica Fiat pars fidelium.
2 a. In deorum cultibus Et errorum fluctibus Agitata Suecia,	2 b. Mundi stans in ultimo Patri datur optimo Illustranda gratia.
3 a. Regis dux empyrei Margaritas fidei Spargit infidelibus,	3 b. Pro catervis hostium Caeli pandit ostium Signis et virtutibus.
4 a. Iam conversi perfidi Christum quaerunt fervidi Totis desiderii;	4 b. Cessat cultus idoli, Astat fides populi Christi sacrificiis.
5 a. Christe, lux credentium, Dulcis amor mentium, Eius patrocini	5 b. Da virtutis meritum, Da salutis aditum In perenni gaudio.

Miss. ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 420. A. — Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C 427. B. — Collect. ms. Vadstenense saec. 15. Cod. Upsalen. C 23. C. — Grad. [Suecicum] imp. Lubecae 149* D. — 1b, 2 Gens instruit tu Danica A. — 4a, 1 Nam D. — Melodie: Veni sancte spiritus. — Cfr. Klemming I, 8 sq.

169. De sancto Ansgario.

1 a. Iucundare, plebs Bremensis, De tam miris et immensis Donis tibi hic ostensis Cum decore vario.	1 b. Laeta laeto psalle tono Glorioso de patrono, Triumphante summo throno, Beato Ansgario.
2 a. Forma vitae Romanorum, Pontifex Nordalbingorum Arce tenet in polorum Mercedem negotio.	2 b. Antris sub Corbeiae fatus, Cunctis sanctitate notus, Sic ad summum fit promotus Gradum sacerdotio.
3 a. Dispensator hic fidelis Danos adit tensis velis, Agnum dominantem caelis Terrae pandit finibus,	3 b. Corda sicca barbarorum Dulci de eloquiorum Fonte rigans divinorum, Signis et virtutibus.
4 a. Victor trium fit regnorum, Fana stravit profanorum Cultu vano idolorum Facto prorsus exsule.	4 b. Fide fulget gens Danorum Sveonumque, Norwehorum, Grandlandorum, Islandorum Sub Bremensi praesule.
5 a. O mens tendens ad superna, O sal terrae, o lucerna Luce splendens sempiterna, Latens non sub modio!	5 b. Flet antistes in agone Se frustrari spe coronae, Repromissa visione Spirans pro martyrio.
6 a. Calice de passionis Bibit veri Salomonis, Licet citra vim mucronis, Mortis cruciamina,	6 b. Inter probra tot tortorum, Fremitus tot tyranorum, Fidei persecutorum, Vitae tot discrimina.
7 a. Speculandi spe quietis Cellam struit in rubetis, Pastum, potum, Ceres, Thetis Cui dant libamine.	7 b. Nunc in imis operatur, Nunc in summis contempla- tur, Duplex ita colebatur Vita sacro flamine.
8 a. Cum triumphi Gades fixit, Christo, cui totus vixit, „Hunc commendo tibi“, dixit, „Iesu bone, spiritum“.	8 b. Corde sursum elevato Fratribusque vale dato Raptu rapitur beato Caeli ad exercitum.
9 a. O Ansgari, pastor pie, Venerantum te hoc die Esto ductor huius viae In virtutum gressibus.	9 b. In hac valle peregrina Gregem ad ovile mina, Ne errantem faux lupina Saevius voret morsibus.

Miss. Bremense imp. Argentinae 1511. — Das Exemplar in der Bibliothek des Herzogs von Parma enthält neben den Druckfehlern schon von einer Hand des 16/17. Jahrhunderts verschiedene Korrekturen: 1b, 1 psalle cano, Korrekt.: psalle tono. — 2a, 2 Norbalbingorum, Korrekt.: Nordalbingorum — 2b, 4 sacerdotium, nicht corrigiert. — 4a, 4 exsulem, nicht corrigiert. — 4b, 3 Grandlandeuum, Korrekt.: Grandlandorum. — 9a, 4 Virtutum gressibus, Korrekt.: In virtutum g. — Vgl. Lebrecht Dreves, Leben des hl. Ansgar. Paderborn 1864. — Verfasser der Sequenz ist K o n r a d B e n n e (Lebr. Dreves, Geschichte der kathol. Gemeinden zu Hamburg u. Altona. Schaffhausen, 1866. S. 31, Anm.).

170. De sancto Antonino M.

1. Lans angelica
simul et phalanx
uranica

2 a. Christo regi voce clara iubilant super astra consona melodum praeconia,	2 b. Quem paterna residentem in dextra venerantur cernua electorum agmina;
3 a. Patriarcharum bis sena ac prophetica contio sancta, quorum vera replevit praesagia,	3 b. Clarificata intonat apostolica gloria necnon et laurea martyrum purpurea.
4 a. Inter quos rosea emicat palma tua, o martyr pie Antonine, ut sol inter sidera;	4 b. Astrea gessisti quam supra regna immolans te, sacer, per saecla Deo accepta libamina.
5 a. Ergo, martyr, lautum cantica <i>Audiat pietas tua, quae prona reboat [haec] caterva;</i> Sint grata tibi tuorum tinnula organa,	5 b. Atque nostra defer in aethra <i>Votiva munia atque festiva diei acromata,</i> Unde tua laus resonat voce mellifua.
6 a. Nos tua vernantia pangimus tropaea concinna harmonia;	6 b. Caelica super arva nos nostraque tu fer augens digna praemia,
7 a. Regiam ubi ad mensam fercula capiamus aeterna cum sanctis omnibus induti veste praeclara,	7 b. Nec contubernia nostra reproba sint extrusa virginum cum turba vacua flente oliva vascula.

8 a. O Antonine inclite, excusa nostra omnia scelera	8 b. Et precum vota triplica pro tua, quam possides, plebicula,
9 a. Ac veniam impetra, <i>Ut tecum vita fruamur intra spirantia paradisi gramina,</i> Renovata inventate nostra	9 b. Ut aquilarum vita, <i>Quae per diversa fluenta te forma angelica tulerunt ad haec litora;</i> Ubi tua rutilant merita,
10 a. Spirant et sedula amoenaque crebra virtutum zymata,	10 b. Fiunt angelorum contigua patenter tabernacula.
11 a. Quocirca petimus tua sublimia merita,	11 b. Ante subsellia nobis adesto deifica,
12 a. Ne nos censura perdat aequa,	12 b. Innuat Christus sed aeterna
13. Frui per saecula doxa.

Prosar. ms. Moissiacense saec. 11/12. (Privatbesitz). — Daux l. c., p. 198 sq. — 5a, 3 der erste Buchstabe von „Audiant“ fehlt; Daux ergänzt ihn fälschlich durch eine Minuskel; den gleichen Irrtum wiederholt er 5b, 1 bei Atque, wo das A fehlt. Infolgedessen zerstört Daux die Symmetrie der Strophen; er vereinigt 5a, 1–5 zu einer Strophe resp. Klausel, und stellt als Gegenstrophe 5a, 6–5b, 2 hin; 5b 3–5 bildet dann bei ihm wieder eine neue Strophe, welcher 5b, 6 u. 7 als Gegenstrophe parallel sein soll. — 5b, 2 aethera. — 5b, 5 Zu „festiva acromata“ statt „acroamata“, cfr. Prudentius, Peristeph. 3, 323: „acroma festivum“. — 5b, 6 U in Unde fehlt. — 7b, 4 miserum (!) cum turba. — 8a, 2 sq. nostra excusa omnia. — 9b, 1 In (!) aquilarum. — 11b, 1 In te sub sellia (!); bekanntlich ist „subsellia“ auch im klass. Latein ein Metonym von „iudicium“. — 13 Erui. — Die Melodie ist offenbar die gleiche wie die der Martialenser Sequenzen „Celsa polorum“ (Anal. Hymn. VII, Nr. 199; daselbst wird nach 1, 2 „Alleluia“ einzuschließen sein, entsprechend dem „uranica“ = 1, 3 vorstehender Sequenz), „Regis celsa qui regit“ (Anal. Hymn. VII, Nr. 198; nur fehlt dort die Einleitungsklausel), und „Plebs redempta“ (Anal. Hymn. VII, Nr. 149; gleichfalls ohne Einleitungsklausel). — In allen 3 Sequenzen begegnen wir in den Strophen 5 u. 9 (resp. 4 u. 8) der Sequela „Via lux veritas etc.“, welcher in vorstehender Sequenz die Sequela 5a, 3 sqq. „Audiant pietas“ genau entspricht; der Druck hebt in den Strophen 5 u. 9 diese Sequela hervor; ob diese Sequela „Audiant pietas“ auch für sich allein vorkommt, wie ihr Pendant „Via lux veritas“, kann ich zur Stunde nicht sagen. Dagegen spricht der Umstand, dass 9b, 2–4 den einheitlichen Sinn der Sequela stören würden. Vielleicht aber ist der Text in 9b, 2–4 verderbt oder von Daux falsch gelesen. Im Vergleich zur ersten Publikation dieses Sequenzen-textes durch Daux—Morelot in den „Deux Livres choraux monastiques des Xe et XIe siècles“, (Paris 1899) weist der Text im „Tropaire-Prosiere . . . de Montauriol“ weniger Lesefehler auf; dort war z. B. gelesen worden: 1, 3 harmonica st. uranica; 2a, 4 melodium st. melodum; 2b, 4 doctorum st. electorum etc. Umgekehrt hieß es dort richtig: 11b, 1 „Ante subsellia“ statt des sinnlosen „In te sub sellia“; hat Daux das erste oder zweite Mal sich versehen?

171. De sancto Antonino M.

1. Pangat
regi Deo arae tuba
nostra ovatizans

2 a. In hac celebri diecula, laude inclita semper ubique digna,	2 b. Nostra eminetque cantica, caeli penetrans convexa agalmata
3 a. Ac micans intra splendida	3 b. Caelestis aulae lumina.
4 a. Quam agoniteta cuncta decorat supra titanica	4 b. Fortis, mirifica pollens gloria in aeterna saecula.
5 a. Tyrannica vesania, vitalia reprobans erogata semina,	5 b. Quem per dira excruciat quaestionum impia stomachans supplicia.
6 a. Hic immania passa poenarum agonia in frusta dissecat ense corporis cuncta sacri viscera,	6 b. Quae et lacunas iactat inter flumineas; patuit procella quibus dehiscens, sicca dans hospitia.
7 a. Cives inde ab arce assunt supera mirifica praebentes hic obsequia; claram praeparant carinam, in qua capitis gestant sacra pignora.	7 b. Efferatque saeva sic gentilitas, dum stupet elementa famulantia dumque cernit caelicolas, facti paenitet vana spernens idola.
8 a. O Antonine inclite, o sacer sancte, o pater et fortis athleta, dux et auriga, tua sunt tibi lauta praemia cum iustitia in caelesti curia;	8 b. Nos erilia tropaea psallimus tua, canoraque laude reboat haec aula diva; tu nos cum angelica chorea fac avere per aevum laude aeterna.

9. Tibi Christus imperat
per sempiterna saecula.

Prosar ms. Moissiacense saec. 11/12. (Privatbesitz). — Daux l. c., p. 140. — 1, 2 Deo aretusa; nicht besser verständlich ist Chevaliers „aretura“ (Repert. Hymnol. Nr 31434); die Nereide Arethusa bringt auch keine Lösung. Ob nicht wieder ein Lesefehler Dauxs? — 2 b, 1 eminentque scheint verdächtig. — 4 b, 3 saecula. — 5 b, 3 impie. — 6 a, 3 frustra. — 6 a, 4 sq. sacri cuncta. — 6 b, 3 sq. deiscens quibus procella. — 7 b, 7 spernans. — 8 a, 5 tibi laudi. — 8 b, 7 „avere“ ist das einzige Wort, woran Daux Anstofs nahm; er notiert: „Pour: habere“!! Jedes Schullexikon sagt, was „avere“ bedeutet. — Melodie jene der Martialenser Sequenz: „Alle vox promat Christo“ (Anal. Hymn. VII, Nr. 126). — Sinnstörend ist die Interpunktion bei Daux.

172. De sancto Apollinare.

1 a. Laus Mariae filio, Verbo in principio, Verbo summi genitoris,	1 b. Cuius nos dignatio Donet patrocinio Tanti patris ac pastoris.
2 a. Tantus et tam salutaris Pater est Apollinaris, Pater pacis baiulus,	2 b. Regis caeli, terrae, maris Amicus familiaris Et minister sedulus.
3 a. Ad salutem peccatorum Et ruinam idolorum Princeps hunc apostolorum Ravennam [direxerat];	3 b. Cuius patet vis verborum In luce miraculorum; Surgit sana, quam morborum Strages incurvaverat;
4 a. Caecis visus innovatur, Et obsessa emundatur Eius precum gratia;	4 b. Lingua muti relaxatur; Sic ad fidem operatur Populorum milia.
5 a. Signum crucis elucescit, Cultus vanus evanescit; Mota patrem hinc lacescit Plebs pagana fustibus.	5 b. Stans in prunis hilarescit, Pulsus urbe non quiescit, Immo fidem innotescit Verbis et operibus.
6 a. Quam constanter, quo labore, Quantis signis, quo fervore Te, rex Christe, Pater iste Terris fudit gentium!	6 b. Caesum tandem pro amore Tuo transfers cum honore Ad aspectum Et perfectum Tui patris gaudium.
7 a. Ubi nostri memor eris Et pro nostris deprecaberis, Pontifex, excessibus;	7 b. Roga Deum, ne moreris, Nos cum iustis addi veris Bonis in caelestibus.

Grad. ms. S. Georgii Coloniensis saec. 15. ex. Cod. S. Georgii Coloniensis. n. n. add. saec. 16. — 3 b, sanat. — 4 a, 2 immundatur. — 6 b, 4 profectum.

173. De sancto Apollinare.

1 a. Laudemus Agollinarem, Sanctitate singularem, Praeclarum miraculis;	1 b. Iucundetur plebs Ravennae, Cui decus dat perenne Vita tanti praesulis.
2 a. Urbs Ravennae, gaudens gaude, Lauda virum dignum laude; Collaudet ecclesia	2 b. Pari voce, pari voto, Tota simul et ex toto Concordi laetitia.
3 a. Bonus hospes signo crucis Reddit usum cassae lucis Herenaei filio;	3 b. Plera simul et parentes Proli suae congaudentes Baiulat in fluvio.
4 a. Theclam sanat a languore, Virum solvens ab errore Cum tota familia;	4 b. Sunt et plures baptizati Manum dantes veritati Visa Christi gratia.
5 a. Reliquit hostis impius Puellam, quam possederat;	5 b. Exsultat Bonifatius, Quia vocem recuperat.
6 a. Senem caesum fustibus Sistunt nudis pedibus Super prunas impii.	6 b. Rufi domum visitat Unicamque suscitatur Filiam patricii.
7 a. Rufus credit, error cedit, Multa patri plebs oboedit Reprobans sculptilia;	7 b. Post furorem Saturnini Martyr perfert Messalini Diversa supplicia.
8 a. Leporam cordis, leporam cutis Verbo curat hic salutis; Quantae fides sit virtutis, Attestantur opera:	8 b. Caeci, claudi, surdi, muti, Spe salutis destituti, Restituti sunt saluti Prece salutifera.
9 a. Post tot plagas, post tot ictus Semivivus est relictus, Tandemque die septima Victrix abscessit anima.	9 b. Iam conregnans summo regi, Pie pastor, parce gregi, Ne sibi nos incorporet Leo quaerens, quem devoret.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S). — 1b, 3 Inclitum tanti. — 7b, 2 praefert. — 9b, 1 Iamque regnans. — Cfr. Gautier, ed. III., p. 251; er citiert den Anfang dieser Sequenz mit dem Zusatz: „nous n'en possédons pas le texte. Attribution douteuse.“ Beides ist hiermit hinfällig, da ja auch aus dem Texte ersichtlich, daß Adam von St. Victor sicher nicht als Autor in Frage kommen kann.

174. De sancto Augustino.

1 a. Tuba clangat nostri ducis, Induamus arma lucis Et stemus in proelio.	1 b. Nos ad pugnam coartemur, Dum potenter cingis femur Spiritali gladio,

2 a. Pie ductor, Augustine, Exemplorum ac doctrinae Nos praecedis clipeo,	2 b. Contra turmas vitiorum Dum catervas clericorum Ordinas in cuneo.
3 a. Arca tenax tu sophiae, Cuius velut Isaiiae Purgat Seraph labium,	3 b. Argumenta dum Platonis Linquens cordi fidem ponis, Consulens Ambrosium.
4 a. A quo missus Isaiam Legis, unde carpens viam Pauli dicta perficis,	4 b. Praesul factus monens clerum Contemptorem esse rerum, Nec habentes abicis.
5 a. Hinc utrosque rege, pater, Ne concludat locus ater Nos in fine saeculi;	5 b. Vincla cadant, ruant muri, Hostes cedant, stent securi Tuae sortis famuli.

Sequent. ms. Praemonstratense saec. 14. in. Cod. Musaei Bohem. XIII A
14. — 1a, 2 Induamur. — Mel. Spe mercedis et coronae.

175. De sancto Augustino.

1. Melodiae canticis
Iungentes angelicis
Nostra quoque gaudia

2 a. Laudemus in tympanis, In chordis et organis Ipsam, cuius gratia	2 b. Augustinum hodie Corona iustitiae Ditavit et gloria.
3 a. Dulce melos dulciter Personemus pariter Ad eius sollempnia;	3 b. Voci vita consonet, Dulce melos personet Ambarum concordia.
4 a. Hic, gentilis dum fuit, Manichaeis paruit, Sed precum instantia Mater illum, propria	4 b. Quem carne pepererat Mundo, Christo generat, Et tumens scientia Humilis fit gratia.
5 a. Differebat primum quidem Baptizari sperans fidem Humana scientia	5 b. Posse capi, sed secutus Paulum Christum est indutus Ipsam, cuius gratia
6 a. In medio ecclesiae Spiritu sapientiae, Intellectus copia,	6 b. Os repletum aperuit; Doctrina sana claruit Praesulis facundia.
7 a. Libros ille Scripsit mille; Vivis dixit, Nobis scripsit, Haereticorum varia Quo vitatur perfidia.	7 b. Scripsit vero Suo clero Vitae normam, Sed dans formam, Ut castis sind communia Oboedienter omnia.

8 a. Augustine, Flos divine, Palme mitis Verae vitis, Uva vinum Dans divinum, Mellis, lactis copia,	8 b. Tuam gentem Insistentem Tuae laudi Clemens audi, Pia prece Purga faece Christoque concilia,

9. Ut cum sanctis in gloria
Decantemus Alleluia,

Miss. ms. Arelatense saec. 14/15. Cod. Carpentoracten. 102. A. — Miss. Uceciense imp. Lugduni 1495. B. — 3b, 1 Voce B. — 7a, 3 Vivens AB; vivi = die mit Augustinus Lebenden. — 8a, 5 Una vinum B. — 8b, 7 concilia B.

176. De sancto Augustino.

1 a. Inbilemus salvatori, Qui peccantes non vult mori, Sed dat reis veniam;	1 b. Qui gentilem Augustinum Ad salutis summae sinum Vocavit per gratiam.
2 a. Doctor erat hic doctorum Et totius cleri chorum Vicit sapientia;	2 b. Summi tamen sapientis Lippitudo suae mentis Indigebat gratia.
3 a. Nostrae fontem Christum vitae, Fontem lucis infinitae, Fontem sapientiae,	3 b. Ignorabat penitus, Sed mater dat gemitus Pro nato cottidie.
4 a. Triste cor et anxium Mater propter filium Habet et est aspera;	4 b. Dum perpendit devium Sum puerperium, Tristatur puerpera.
5 a. Matris prece flebilis Mentem indomabilis Viri Deus visitat;	5 b. Ut immutat animum, Vir statim sanctissimum Ad baptismum cursitat.
6 a. Scabra cute vetustatis Pulsa subit novitatis Decor et amoenitas,	6 b. Crescit odor honestatis, Dilatatur caritatis Et virtutum claritas.
7 a. Ionas clausus in balena Laetus exit ad serena De ventris umbraculo,	7 b. Ioseph iustus de cisterna Et Daniel de caverna Pressa regis annulo,
8 a. Augustinus ab errore Sumpto sancti fontis rore Christique signaculo.	8 b. Mox scribit et instruit Et haereses destruit In labore sedulo.

9 a. Gemma pretiosior Cunctis est lapidibus, Sic is sapientior Cunctis sapientibus.	9 b. Hinc ardor ingenii Viget et subtilitas, Sed maioris pretii Sanctitatis dignitas.
10 a. Sacerdotis dignitatem Suam contra voluntatem Sumit a Valerio;	10 b. Hinc ad fidem christianam Gentem trahit Africanam Eius praedicatio.
11 a. Disputando Fortunatus Superare virum ratus Est ab illo superatus In conspectu gentium;	11 b. Victus hic est et turbatus, Sed ad onus praesulatus Et honorem sublimatus Est vir per Valerium.
12 a. Magis ergo virtus crevit, Quia maius dogma sevit, Caelo migrans hinc quievit, Hipponensis urbs hunc flevit Totaque provincia.	12 b. Per hunc, Christe, lux vir- tutis, Vitae vitis, impollutis Nobis carne resolutis Summae munus da salutis In aeterna gloria.

Miss. ms. Scarense [saec. 15. Cod. Upsalen. C 427. A. — Miss. ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 420. B. — 2a, 2 totius clericorum B. — 2b, 2 Lippidoque B. — 3a, 1 Nostrem(!) fontem Christie B. — 5a, 1 prece stabilis B. — 6b, 1 Crescat B. — 7b, 1 iustus in cisterna B. — 8b, 3 Cum labore B. — 9a, 3 Sed his B. — 9b, 1 Huic. — Cfr. Klemming III. p. 27 sqq.; am meisten entzelt ist bei ihm 12a, 1 virtus cernit; 12a, 3 migrans hunc querit. — Melodie: Salve mater, salvatoris.

177. In Translatione s. Augustini.

1 a. Iucundare, plebs devota, Celebris insurge tota, Ecce, dies digne nota Ad honoris cumulum;	1 b. Haec est dies, qua beatus Augustinus est translatus Et Pappiae collocatus Ter commutans tumulum.
2 a. Africa hunc educavit, Africa hunc exaltavit, Monica hunc generavit Cum viro Patricio.	2 b. In primaeva iam aetate Huic illecto vanitate Mater obstat pietate Lacrimarum fluvio.
3 a. Quem dum censet sibi fiendum, Astans spondet convertendum Vir in somnis et addendum Sibi spe catholicum.	3 b. Hunc post dogma Tagastanum, Carthagense vel Romanum Elegit Mediolanum Doctorem rhetoricum.
4 a. Quo relatu mater mota Iter vertit ad ignota, Ambrosio sua vota Reserare cogitans.	4 b. Quo dum errans revocatur, Intrat hortum, lacrimatur, Cui vox ab alto datur „Tolle, lege“ clamitans.

- 5 a. Libro Pauli mox inspecto
Manum vertit in directo
Ad id, quod sibi profecto
Congruebat obvium;
- 5 b. Mox luce securitatis
Pulsis umbris caecitatis
Baptizatur puritatis
Fonte per Ambrosium.
- 6 a. Post haec, cum repatriare
Iam coepisset iamque mare
Se pararet transmeare,
Mater hunc adloquitur:
- 6 b. „In te mihi spe completa
Opto mori morte spreta“;
Et hoc dicto sorte laeta
Nono die solvitur.
- 7 a. Nec multum secum moratus,
Cum Hipponi praesul datus
Generalis fit legatus
Super omnem Africam;
- 7 b. Mox errantes expugnavit
Et diversas sectas stravit,
Mille libris revelavit
Fidem evangelicam.
- 8 a. Postquam multis aggregatis
Normam scripsit unitatis,
Ius solvens humanitatis
Coronatur caelitus.
- 8 b. Huius loco sepulturae
Vena fluens aquae purae,
Festo reddit non naturae
Die eius obitus.
- 9 a. In forma materialis
Fons signatur spiritalis,
Qui de ipso specialis
Fluxit instar fluvii.
- 9 b. Fontes sacri, fontes tales,
Morbos sanant huic carnales,
Illi morbos spiritalis
Virtute mysterii.
10. Nunc in fine te precamur,
Te, quem patrem veneramur,
Ut te duce protegamur
Et nos tecum sortiamur
Spem perennis gaudii.

Pros et Hymn. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacen. 123. — 3 b, 4 doctorum. — 4 b, 4 clamitatur. — 6 a, 3 Sperare transmeare. — 9 b, 2 sanat hic.

178. [De s. Augustino Zagrabiensi.

- 1 a. Eia, plaude,
Laudes pange,
Corde gaude,
Voce clange
Magno tuo praesuli;
- 1 b. Tuo duci
Nunc ad aras,
Tuae luci
Redde claras
Grates, urbs Zagrabia.
- 2 a. Nam millenis
Te coronat
Et amoenis
Adhuc ornat
Infulas splendoribus.
- 2 b. Illas praesul
Olim rexit,
Istinc exsul
Non neglexit
Translatus Luceriam.

3 a. Augustine, Clarum lumen, Quem divine Magnum numen Ornat, sol iustitiae,	3 b. Ad amictum Tuum stamus, Cor invictum, Te rogamus, Da tuis clientibus.
4 a. Fide una, Dei cultu, Velut luna Plena vultu Regnum nostrum fulgeat.	4 b. Dei cultor, Vires reddis, Stygis ultor, Mira edis In cunctis prodigia.
5 a. Cum vis dira Papae manum Vexat, mira Res, mox sanum Facis tuo basio.	5 b. Hic perdices Ponit suaves, Tu in pisces Mutas aves Praesul tunc Zagrabiae.
6 a. Hic aquarum Adhuc fontes, Tiliarum Illic frondes, Tuae rarum Colunt gentes Tropaeum potentiae.	6 b. Caeli flamma, Augustine, Pelle damna, Cessant minae, Nos inflamma Seraphinae Caritatis ignibus.
7 a. Tua virtus, Fac, nos sanet, Deum orbis Totus amet, Echo cordis Mille clamet Laudes summo numini.	7 b. Almo patri, Qui creavit, Nato, nos quem Reparavit, Spiritus, Qui sacravit, Laus, honor in saecula.

Farlati, D., *Illyricum Sacrum imp. Venetiis 1751—1819*. V, p. 411. — 1 b, 5 Gentes urbs. — 2b, 4 neglexi. — 2b, 5 Lucerniam; gemeint ist Lucera in Appulien. — 7b, 3 qui nos. — Die Sequenz scheint älteren Ursprunges zu sein; die Schlusstrophe hingegen mit dem mangelhaften Reim dürfte spätere Zutat sein, da überhaupt eine Sequenz fast nie mit einer Doxologie abschließt. — „Prosa sive cantus, qui in Cathedrali ecclesia Zagrabienensi die III Augusti, die nempe s. Augustino sacra, post Graduale solet in choro decantari.“

179. De sancta Barbara.

1 a. Casti mira vis amoris Admirandi est dulcoris, Iesu Christi gratia,	1 b. Qua refecta et electa Barbara pro fide recta Superat martyria.

2 a. Trium typo fenestrarum Mentis lumen signat clarum Turris aedificio;	2 b. Nervis pater hanc taurorum Caedit, plagas hinc mem- brorum Perfricat cilicio.
3 a. Claudit carcer sic afflictam, Sed non solam, sic relictam Rex caelestis visitat;	3 b. Suae sponsae miseretur, Laesae plagis qui medetur. Pugnae vires suscitatur.
4 a. Sanam pater hanc miratur Iudicique praesentatur Evoluta carcere.	4 b. Laeta Christum confitetur, Falsos deos nec veretur Palam maledicere.
5 a. Nuda mox exagitur, Usta face laceratur Latera et ubera.	5 b. Christum sibi tunc praesentem, Albam stolam deferentem, Conspicit per aera.
6 a. Martyr sacra decollatur Impetrato, quod precatur Pro suis cultoribus.	6 b. Hanc invitans praestolatur Christus, sponsam amplectatur Apparens in nubibus.
7 a. Digna laude triumphali, Nos a morte gehennali, Virgo victrix, libera;	7 b. Fac, ut memor sit promissi Fides pia Iesu Christi Nostra sanans vulnera.

Miss. ms. S. Cuniberti Coloniensis saec. 14. Cod. Darmstadien. 876.
A. — Miss. ms. S. Mariae in Capitolio saec. 14/15. Cod. S. Mariae in Capitolio
Colonien. s. n. B. — Grad. ms. Coloniense saec. 15. Cod. Capit. Colonien.
s. n. C. — Grad. ms. Margaretae Scheiffart de Merode saec. 15. Cod. Musaei
Hungar. 259. D. — Grad. ms. S. Severini Coloniensis anni 1530. Cod. S.
Severini Colonien. s. n. E. — 1b, 1 Quae BCE; referta est electa D. —
3b, 2 plagis quae videtur D. — 7a, 2 Nos fehlt BE — 7a, 3 victricem
B. — 7b, 2 Fide BE, Fidis D. — Beigefügt am Schlusse in D: Amen
dicant omnia. — Melodie: Maestati sacrosanctae. — Die Kollation
von A besorgte Rev. H. M. Bannister.

180. De sancta Barbara.

1. Laus tibi, Christe, qui es castorum candor nitens pureque coruscans,	
2 a. Quo electas plene ac serene illuminas,	2 b. In caelesti throno dulci sono dum visitas.
3 a. Quae mundum vere sprevere, tibi adhaeserunt	3 b. Ac furibundi tunc mundi vana contempserunt.

- 4 a. Ac enodasti,
dum rite probasti,
firmatam mentem
hic Barbarae virginis,
- 4 b. Cum optimates
ac terrae magnates
domum quaeritant
Dioscori satrapis,
- 5 a. Natam requirentes,
suo nato petentes
hanc tradi in coniugem.
- 5 b. Quae spreuit nuptias
Deo reddens gratias,
cuius colebat amorem.
- 6 a. Idola respuens
patris sui,
in ea expuens
[fecit] rui,
tunc Deum
adorat
trinum et unum
sincere (et) implorat.
- 6 b. Quod pater agnoscens
in furore
filiam insequens,
cum tremore
quae velox
evadens,
in terram cadens
et Deum decorat.
- 7 a. Pastores pascentes
gregem ferocesque
Deum nil metuentes
- 7 b. Produunt deicolam
et ovicularum
sumunt maledictionem.
- 8 a. Nata inventa,
manu retenta,
quae vixit
salva a crimine,
- 8 b. Ipsam plagavit
crines ac stravit,
corpus lavit
eius in sanguine.
- 9 a. Praesidi tunc praesentatur,
per eam fides non negatur,
- 9 b. Firmiter sed comprobatur
multiplex poena irrogatur.
- 10 a. Carcere reponitur,
Christus conspicitur
sanans aegrotam
ac devotam,
spondens et coronam.
- 10 b. Laetabunda grates reddens
ferventer sponsum petens,
memoriam
agens suae
passionis vivat gaudens,
- 11 a. Crimine salvo
in alvo
matris ecclesiae
tibi ut placeat perfecte.
- 11 b. Capite sacro
truncatur,
pessime necatur
suum per patrem minus
recte.
12. Salvator, per preces vernae
in aula tua cerne,
qui functam hanc colimus
laudesque eius psallimus.

Collect. ms. incertae originis saec. 15. Cod. Wernigeroden. Zn 22 m. — 2b, 2 dulcisono. — 4a, 1 Ad enodasti. — 4b, 4 dydascori satrapis — 5a, 2 duas nato. — 10b, 3 miseri cordiam. — 11a, 2 alvo in. — 12, 1 Salvatoris. — Die Abschrift dieser Sequenz besorgte gütigst Herr Ed. Jacobs, Director des fürstlich Stollberg'schen Archives zu Wernigerode. Die Sequenz folgt der Melodie der Prosa gleichen Anfange auf Maria Magdalena, nicht ohne kleine Unebenheiten in Str. 6 und 10.

181. De sancta Barbara.

1 a. Martyris egregiae Triumphos ecclesiae Vox decantet, Barbarae;	1 b. Omnis surgat musica, Nova cantet cantica Tuba vocis, citharae.
2 a. Haec aetate tenera, Nulla verens aspera, Fidelis Christicola	2 b. Turris in custodia Freta Dei gratia Patris frangit idola.
3 a. Omnibus spectaculum Hodie signaculum Crucis indit marmorii;	3 b. Unde pater timidus, Tamquam fera rabidus Cum furit facinori,
4 a. Spatam profert impius, Ut trucidet citius Servam Dei supplicem.	4 b. Virgo fugit igitur Et foris eripitur Montis super verticem.
5 a. Ansu temerario Patri pastor impio Hanc demonstrat digito,	5 b. . . . .
6 a. Catenata trahitur Et torquenda traditur Praesidi provinciae.	6 b. Christum Deum astruit, Deos falsos conspuit Praesidis in facie.
7 a. Atrox poenis implicat Et ardentem applicat Lampades lateribus;	7 b. Vestibus exiit, Malleo frons caeditur Abscissis uberibus.
8 a. Hanc ora devotius, Ut Deus propitius Eius preces audiat,	8 b. Et qui memor fuerit Eius, cum obierit, Veniam [recipiat].

Miss. ms. Cameracense saec. 15. Cod. Cameracen. 151. — 1 b, 3 cithara. — 3 a, 3 Crucis vidit. — 3 b, 2 Confutit. — 7 a, 1 Antrix. — 8 a, 1 orat. — Ob vollständig?

182. De sancto Barnaba.

1 a. Iure Dominum de caelis Laudat contio fidelis Speciali cantico;	1 b. Barnabas namque beatus Hodie est aggregatus Agmini angelico.

2 a. In apostolum electus Pauli comes est effectus Atque consors praemii;	2 b. Saepe cordis ex affectu Caesus flagris a conspectu Rediit concilii.
3 a. Fervens sator verbi Dei Evangelium Matthaei Sumpsit sibi socium,	3 b. Huius tactu restituti Multi pristinae salutis Leguntur languentium.
4 a. Tandem vago tostus igne Meruit coniungi digne Beatorum coetui,	4 b. Christo sede consessurus Ac iudicium daturus Duodenae tribui.
5 a. Igne divini amoris Ab intus ure et foris Renes et praecordia,	5 b. Ne nos tenebris externis Aut flammis tradat aeternis Finalis sententia.

Grad. ms. Praedicat. Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen. C 513. — Melodie: Hodiernae lux diei. — Cfr. Klemming III. p. 41 sq.

183. De sancto Bartholomaeo.

1 a. Festum lucis hodiernae Agunt ierarchiae ternae Speciali gaudio	1 b. In laudem Bartholomaei, Quam idem amore Dei Sacrauit martyrio.
2 a. Quam sit excellentis vitae, Fassum est, licet invite, Consultam daemonium.	2 b. Die vicibus centenis Et pernox in quinquagenis Dedit sacrificium.
3 a. Fides verbis si falsorum Non sit, probent angelorum Impensa servitia,	3 b. Quarum turba dum accessit, Daemon loco fani cessit Gentis in praesentia.
4 a. Qui dum stare loco nescit, Vera fides Christi crescit Multorum praecordiis;	4 b. Tandem palam accusatus, Multiformium vexatus Poenarum suppliciis.
5 a. Spiritum commisit caelis, Ubi Domini fidelis Claritate fungitur.	5 b. Qui nos iungat summis thronis, Ubi trinus in personis Idem Deus cernitur.

Grad. ms. Praedicat. Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen. C 513. — 3 a, 2 sint. — Mit besonderer Melodie. — Cfr. Klemming III p. 43 sq.

184. De sancto Bartholomaeo.

1 a. Glorietur totus mundus, Chorus canat laetabundus, Inter haec sollemnia;	1 b. Honor tanto sit diei, Quo sancti Bartholomaei Dat odorem gloria.

2 a. Hic superna sanctione Indos petit unctione Doctus sancti spiritus.	2 b. Gens in terra paganismi Sancti eget catechismi; Hinc Astaroth territus
3 a. Non est ausus immutare, Causam innotescit irae Per vicinum idolum;	3 b. Berith pandit de socio, Cur tenetur silentio, Nam timet apostolum.
4 a. Addit signa notitiae, Qualis cultu vel facie, Quod in prece sedulus.	4 b. Non per signa increduli, Sed per signa miraculi Hunc agnoscit populus.
5 a. Daemon sancto imperante Aegrum, quem possedit ante, Liquit dicto citius.	5 b. <i>Credo</i> victus declaratur, Regis nata emundatur, Triumphat Polymius.
6 a. Praebet aurum mundatori, Sed plus illi est ardori Regem lucrifacere;	6 b. Hunc seductus fallaciae Princeps mandat in facie, Ut cessent se colere.
7 a. Nec virtutem iusti ferens Templi fines liquit maerens Tunc Christi discipulus;	7 b. Verbis pluit, signis tonat, Sospitati aegros donat, Credat rex et populus.
8 a. In his deos pessum agi Ut allegant Astryagi Templorum pontifices,	8 b. Pellis tunica nudari Sicque sanctum decollari Mandat per carnifices.
9 a. De cruore laureatum Ad Indorum patronatum Quem evexit passio,	9 b. Votis fave, summe Deus, Quo nobis Bartholomaeus Non desit suffragio.

Grad. ms. S. Severini Coloniensis anni 1530. Cod. S. Severini Coloniensis.
s. n. — 1 a, 2 canit. — 2 b, 2 cathacismi. — 2 b, 3 Astorothe. — 5 b, 1
vinculus. — 8 a, 1 deus. — Melodie: *Maiestati sacrosanctae.*

185. De sancto Benedicto.

1. Benedicte,
dilecte
- 2 a. Deo, cuius nunc festa
lucent celebria
cuncta per saecula.
- 2 b. Laudes, ecce, nos omnes
tuis insignibus
damus concentibus.
- 3 a. Paginulis
postquam tu mysticis
bonae indolis
- 3 b. Doctoribus
Romae puerulus
es iam edoctus,

4 a. Monarchiam studens solivagam solus inisti eremum istud exsecrando saeculum;	4 b. Et gratia Christi benivola, quae te semper beaverat, qui laudes propalaveras,
5 a. Te lumen clarum mundi per circulum statuit amplum	5 b. Et monachorum patrem praecipuum fecerat sanctum.
6 a. Tu languidis opem cunctis dederas precibus dono fretus sancti spiritus.	6 b. Tu regulae auctor sanctae, ipse qua vixeras, plene cunctis propagaveras.
7 a. Tu patri suum suscitasti natum donans misero vitam puero.	7 b. Sic Maurus tuis obsecundans iussis traxit Placidum undis submersum.
8 a. Sororis vidisti ut anima columbina specie ascendit caelestia.	8 b. Hic mundum collectum sub radio, confessorum inclite, videras ut speculo.
9 a. Te spiritus edocuit praescius diem, quo obieras caeloque cum sanctis exsultaveras,	9 b. Et corpore transisti quo tramite usque [ad] caelestia, lux fulsit profusa Christi gratia.
10 a. Igitur te cuncti poscimus, nostras preces audias ut sancte nunc Benedicte,	10 b. Ut tuis adiuti precibus mereamur possidere tecum regna caelorum.

Grad. ms. Benedictinum saec. 13. Cod. Guelferbytan. Helm. 477. add. saec. 15. — 1, 2 sq. Deo dilecte cuius. — 6 a, 4 dono frenis. — 8 a, 1 Sororis induti. — Melodie: „Beatus vir“, wonach u. a. die Sequenz „Sacerdotem Christi und „Ave summa praesulum“ gehen.

186. In Commemoratione s. Benedicti.

1 a. Laetabunde, Caelum plaudens, Christo funde, Tellus gaudens, Melos cordis modulo.	1 b. Vir invictus Instar rosae Benedictus Virtuose Fragrat omni saeculo.

2 a. Arce poli Digne vivit, Antro soli Compedivit Se virtutum legibus;	2 b. Castus, orans, Iustus, mitis, Crebro plorans Infrunitis Orbe pro degentibus.
3 a. Utque premat Carnis haustum, Foris cremat Holocaustum, Tus in sanctuario;	3 b. Carnem urgens Ancillare, Mente surgens Spatiare Caelesti rosario.
4 a. Cibo parcit Simplex, pudens, Sic resarcit pugil prudens Resolutum hominem.	4 b. Se beatum Probat signis Sanitatum Vir insignis Vaporans dulcedinem.
5 a. Concupita Salus redit, Resque vita, Demum cedit Calculus, calamitas.	5 b. Cum regina Fer ad regem De ruina, Pater, gregem, Oves quaerens abditas.

Miss. ms. S. Stephani Herbipolensis saec. 15. Cod. Herbipolen. Mch. f. 177. — 2b; 4 In frontis.

187. De sancto Bernhardo.

1 a. Claro vocis tripudio Recensemus cum gaudio Bernhardi sollempnia;	1 b. Hic ortus in Burgundia De nobili prosapia Claruit scientia.
2 a. Dum esset adhuc iuvenis, Notis placet et advenis Pro morum modestia;	2 b. Stupet, tremit, admiratur, Quantam poenam patiat, Qui suffert incendia.
3 a. Pro hac sprevit mundi florem, Dei crevit in amorem, Ut dicent sequentia.	3 b. Cistercium expetivit Ducens secum, quos quaesivit, Per nota confinia.
4 a. Ingressus monasterium Laudandum tyrocinium Egit in ecclesia.	4 b. Studium eius lectio, Quam regebat oratio Crebraque suspiria.
5 a. Claram Vallem post mittitur, Patrum pater efficitur Utriusque custodia.	5 b. Hac in valle quod dixerit, Quam clarum opus gesserit, Mundi novit patria.

6 a. Hinc sacerdos ordinatur, Ut per ipsum offeratur Deo placens hostia;	6 b. Gregem commissum aluit, Se pastorem exhibuit Patris reverentia.
7 a. Vallem prius parum caram Re, nomine fecit claram Deitatis gratia;	7 b. Hanc fundavit, inchoavit, Quam nutrit, sublimavit Ad caeli fastigia.
8 a. Quae dilatavit fimbrias Plures gignendo filias Parentis instantia.	8 b. Vigiliarum pondere, Ieiuniorum onere Victus et inedia,
9 a. Bernhardus cibo abstinens, Paene defectum sustinens In sua vitalia,	9 b. Athletae fortis spiritus Laborum non est veritus Sustinere taedia.
10 a. Corpore licet debilis, Mente firmus et stabilis Cursus prendit bravia.	10 b. Inter reges et comites Franciae intra limites Per hunc fit concordia.
11 a. Fama Bernhardi celebris Multos traxit de latebris Ad vitae remedia.	11 b. Potens erat in sermone Verbi monstrans ratione Futura iudicia.
12 a. Libros scripsit veritatis Plenos morum sanctitatis Revelans mysteria.	12 b. Reduxit Innocentium Papam ad summam urbium Fugata discordia.
13 a. Surdos fecit [hic] audire, Mutos loqui, custodire Divina eloquia.	13 b. Bernardus, lux ecclesiae, Sidus praefulgens Galliae, Post aetatis spatia
14 a. Palmam victricem obtinet, Quem caeli claustrum retinet, Ubi pax et gloria.	14 b. Meritis eius precamur, Nos iuvari mereamur In caelesti curia.
15 a. O patrone singularis, Qui cum Christo gloriaris, Illa monasteria,	15 b. Quae fundasti, semper rege, Clemens custodi, protege Ab hostis malitia,
16 a. Ut exemplum disciplinae Custodiant et doctrinae Cum perenni gratia,	16 b. A te docti qui fuerunt Qui viderunt, audierunt Quae facis magnalia.
17 a. Per te, pater ingenuus, Cum filio paraclitus, Cui aeterna gloria,	17 b. Hoc praestet eius gratia, Cuius viget clementia Saecula per omnia.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacen. 123. — 4 a, 2 Lauda dum carocinium. — 10 a, 2 Sed firmus et. — 14 a, 1 viatricem. — 16 b, 3 fecisti. — 17 a, 3 Qui sunt aeterna.

188. De sancto Bernhardo.

1 a. Gaudiosus Bernhardo decantet chorus <i>Alleluia</i> ;	1 b. Quem constrinxit Novis loris amor verus, Res miranda.
2 a. In Clara Valle floruit, Miro modo splenduit Sol de stella;	2 b. Vir, qui sic reffloruit, Fratres voce monuit Semper clara.
3 a. Sicut Christus docuit, Mitis semper exstitit Pari forma;	3 b. Et, suis dum praefuit, Relinquere docuit Haec corrupta.
4 a. Iam in caelis iubilat, Nova dote rutilat Luce sumpta;	4 b. Hinc flammantur ceteri, Odor fragrat iam nardi Valle nostra.
5 a. Os mutorum solvitur, Caecis visus redditur, Haeresis convincitur Esse caeca;	5 b. Febres cedunt, saliant Claudi, morbi fugiunt, Multa regna sentiunt Haec praedicta.
6 a. Nunc ora, ut pia Succurrat Maria, Ut non vincat nos gens misera,	6 b. Sed post exsilia Ducat ad gaudia Haec alma virgo puerpera.

Miss. ms. Hildensemense saec. 15. Cod. Musaei German. 7059. A. — Miss. Hildensemense imp. Nurembergae 1499. B. — Miss. Hildensemense imp. Nurembergae 1511. C. — 2a, 1 Eine überschüssige Silbe, die aber in allen 3 Quellen gleichmäfsig sich vorfindet. — 4b, 2 flagrat A. — Melodie: Laetabundus.

189. De sancto Bernhardo.

1 a. O Bernarde, praedicator Et fidelis verbi sator, Praetendens salubria;	1 b. Miserorum consolator Et lapsorum sublevator, Pius in angustia.
2 a. Tu amator paupertatis, Tu contemptor voluntatis Propriae per omnia;	2 b. Pater sancte, cunctos gratis Nos praeserves a peccatis • Impetrata venia.
3 a. Sancte pater monachorum, Qui fundasti ad multorum Usus monasteria,	3 b. Fac concives nos sanctorum Et latissima caelorum Intrare palatia.
4 a. Per te noster intellectus Fiat [pu]rus et evectus Semper ad sublimia.	4 b. Ecce, [ver]us coenobita, Per quem nobis data vita [Dat]ur magna gratia.

5 a. Cuius lingua expedita Corda dura sunt mollita Ducta paenitentia.	5 b. Iste fuit eremita, Per quem Christus inaudita Fecit mirabilia.
6 a. Mente poscimus contrita Pace frui infinita Per eius suffragia.	6 b. Rore sacro o complute, Pastor vigil pro salute Gregis et concordia,
7 a. Tu servasti impollute Sub fragilitatis cute Praecepta legalia.	7 b. Strenuus a inventute Accepisti senectute Bravium egregia.
8 a. Ergo, serve, qui talenta Geminasti, documenta Populo vitalia,	8 b. Da bonorum incrementa Operum et indumenta Nobis nuptialia,
9 a. Ne captivi ad lamenta Deputemur, ad tormenta Interminabilia.	9 b. Non permittas ad inferna Duci sed ad sempiterna Nos polorum gaudia.
10 a. Gustent tuum sublevamen Hoc legentes modulamen Pro tui memoria.	10 b. Bellum nostrum in peccamen Regat Christi moderamen Concessa victoria,
11 a. Ut queamus post certamen Coronari tecum, <i>Amen</i> Psallere in gloria;	11 b. Ubi nullam est gravamen, Perennale sed solamen Exclusa tristitia.

Orat. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — 2b. 1 cunctis gratas. — Diese Dichtung steht zwischen der Sequenzengruppe. Der Vers 10 a, 2 „Hoc legentes modulamen“ macht es aber zweifelhaft, ob eine Sequenz oder nicht vielmehr ein Reimgebet vorliegt.

190. De sancta Birgitta Vidua.

1 a. Gaude caelum, terra plaude, Nam Brigitta, digna laude, Ut caeli sidus micuit;	1 b. Quantum potes, tantum aude, Simplex namque sine fraude Vitae normam praebuit.
2 a. Haec de regum ramis nata, Iesu Christi sponsa grata, Thronis caeli iungitur;	2 b. Est egenis nutrix data, Almanorum advocata Et Sueciae praeficitur.
3 a. Virgo mater hanc ornavit, Serto miro coronavit In aetate tenera;	3 b. Exhinc in se radicavit Caritatem, qua fundavit Passionis onera.
4 a. O relicta tu insignis, Te praeclaris ornat signis Tui sponsi passio	4 b. Et Mariae fide dignis, Fulsit amor velut ignis Cordis tui scrinio.

5 a. Dum in Sion tu fuisti, Passum Christum tu vidisti, Cruci quando affigitur;	5 b. Domum panis cum venisti, De Maria tibi Christi Nativitas ostenditur.
6 a. En, sic Christus te dilexit Sponsam suam, quam allexit, Ut arcana panderes;	6 b. Morum flores, quos detexit Gnaris viris, in te nexit, Ut eos argueres.
7 a. Vere felix, tu beata, Quae in terris est levata Ut Maria Magdalena,	7 b. Miris signis ac ornata, Quibus constas exaltata Ad Cherubim amoena.
8 a. Lepram mundans et attractis Gressum praebens ac confractis Fugansque daemonia,	8 b. Surdos curans, caecis factis Lumen reddis, morte tactis Das vivendi spatia.
9 a. Ergo, mater et matrona, Nostra pia sis patrona, Interventrix sedula,	9 b. Trinitas ut altithrona Sempiterna nos corona Laetificet in saecula.

Grad. ms. S. Brigittae Coloniensis anni 1507. Cod. S. Martini Coloniensis. XXV. A. — Miss. Hildensemense imp. Nurenbergae 1499. B. — Miss. Hildensemense imp. Nurenbergae 1511 C. — 2a. 1 ramis regum A. — 4b. 3 Ac cordis ABC. — 5a, 3 Cruci quod ABC. — 6a, 1 sic fehlt BC. — 9b, 1 Trinitatis tu C. — Der erste Vers ist vielen Sequenzen gemeinsam, was Misset-Weale zu dem Versehen verleitet hat, diese Sequenz als identisch mit der von Kehrlein (Nr 568) publizierten anzugeben.

191. De sancta Birgitta Vidua.

1 a. Insistentes cantilenaee Conformemus philomenae Voces et praecordia,	1 b. Cum de mundo philomena Cantans volat ad amoena Paradisi gaudia.
2 a. Nos Brigittam venerantes Decet esse sic laetantes In eius sollempniis,	2 b. Ut ipsius imitemur Actus, mores comitemur Cum dignis obsequiis.
3 a. Haec est, cui insinuatur, Loci templi revelatur Admiranda formula.	3 b. Felix, cui manifestatur, Felix, a quo confirmatur Salutaris regula.
4 a. Matri Samuelis Annae Similatur et Susannae Cor figens in Domino;	4 b. Revelatrix secretorum Sine fine beatorum Gloriatur praemio.
5 a. Haec est doctrix disciplinae, Dei custos a ruinae Mundanae periculis;	5 b. Caritate redimita, Fide pollens, clara vita Claruit miraculis

6 a. Gravi morbo praegravatae Moniales sunt curatae Tangendo reliquias;	6 b. Pestem fugat spiritalem, Febrem pellit triennemem, Leprae purgat maculas.
7 a. Dum blasphemus dehonestat Sponsam, iudex manifestat, Vindictam blasphemiae,	7 b. Sed a feris agitatus Recognoscit hic reatus, Locum petens veniae.
8 a. Caeci vident, currunt claudi, Congaudentes eius laudi Reviviscunt mortui;	8 a. Aquis maris conquassatos Plures reddit consolatos Voluptatis portui.
9 a. O Brigitta, mater pia, Contristatis in hac via Pia da remedia;	9 b. Per hoc tenebrosus mare Duc nos, quo possumus clare Videre caelestia.

Miss. ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 420. A. — Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C 427. B. — Miss. ms. Hospitalen. s. Brigittae saec. 14. Cod. Vatican. 5742. C. — Miss. ms. S. Andreae Burdigalensis saec. 15. Cod. Parisin. 871. D. — Collect. ms. Birgittinarum saec. 15. Cod. Praedicatorum Vindobonen. 282. E. — Miss. ms. Pelsinense saec. 15. in. Cod. Mus. Bohem. XV A 8. F. — Miss. ms. Pragense saec. 15. Cod. Capit. Pragen. P 4. G. — Miss. ms. Bambergense saec. 15. Cod. Rossian. VIII 232. H. — Sequent. ms. Branderianum anni 1507. Cod. Sangallen. 546. I. — Miss. Stregnese imp. Lubecae 1487. K. — Miss. Upsalense imp. absque [ca. 1487] L. — Miss. Upsalense imp. Basileae 1513. M. — Miss. Burdigalense imp. Burdigalis 1543. N. — 1a, 1 Assistentes E. — 1a, 3 u. 1b, 1 fehlen H. — 1a, 3 praeconia E. — 1b, 1 Dum BFG. — 2b, 1 Et G. — 2b, 2 conformemur FG. — Str. 3a u. 3b fehlt E. — 3a, 1 insumatur AD. — 3a, 2 Locus D. — 3b, 2 a qua F. — 4a. 2 Simulatur D. — 4a, 3 Confidens D. — 5b, 1 Claritate GH. — 6b, 2 Noxam pellit E. — Str. 7a fehlt E. — 7a, 1 blasphemus A. — 7b, 1 agitatus H. — 8b, 3 Voluntatis ABEHKLM. — 9a, 1 O fehlt D. — 9b, 1 Post hoc C. — 9b, 2 possumus D; clare fehlt D. — Auf die Kollation von I u. N habe ich verzichtet. — Ob der Ursprung der Sequenz in Schweden zu suchen ist, erscheint mir zweifelhaft. — Cfr. Klemming I, 30. Ganz entstellt und verstümmelt ist der Text bei Morel Nr 373, (abgedruckt mit allen Fehlern bei Kehrein, Nr. 787); so z. B. lauten dort 3b, 2 sq.:

Felix aqua confirmatur
Salvatoris virgula.

Vom ersten Worte in 6a, 1 wird hinübergesprungen nach 6b, 1 und von beiden Halbstrophen erhalten wir das Curiosum:

Gravem fugat spiritalem
Febrem pellit criminalem
Leprae purgat maculam.

192. De sancto Botnido.

1 a. Caeli chorus, esto gaudens, Collaetare simul plaudens, Contio fidelium;	1 b. Noe iustus, vir perfectus, Deo placens et dilectus, Pausat post diluvium.

2 a. Super Sion sanctum montem Deitatis gustans fontem Implet desiderium;	2 b. Ad aeterna iam ascendit Enoch, David apprehendit Honoris fastigium.
3 a. Hic convertit peccatores Ab errore, sanctos mores Docet salvans animas.	3 b. In radice caritatis Onus laxat paupertatis Spargens elemosynas.
4 a. Non est dolor neque luctus, Ubi dulces metit fructus Laborans agricola;	4 b. Qui cum Christo gloriatur, Angelis associatur Gloriosus incola.
5 a. Rex benigne, Iesu bone, Nos Bothuidi fac coronae Fieri participes,	5 b. Ut supernae civitatis Exsultemus cum beatis Perennes municipes.

Miss. ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 420. A. — Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen C. 427. B. — Miss. Stregnese imp. Lubecae 1487. C. — 4 a., 2 metis C. — Verfasser der Sequenz dürfte jener des Botuidas-Officiums sein, nämlich Birgerus Gregorii, Archiep. Upsalensis. — Cfr. Klemming I, p. 59 sq.

193. De s. Briccio Turonensi.

1 a. Salus, honor et gloria Regi, cuius praeconia Recitantur hodie;	1 b. Qui pastorem egregium Suum ornavit Briccium Thesaurum prudentiae.
2 a. Servus iste summi patris Oves sanctae Sion matris Conservare studuit,	2 b. Thesaurizans sic in caelis Servus prudens et fidelis Inveniri meruit.
3 a. Sed insignem hunc thesaurum In fornace tamquam aurum Ut probaret deitas,	3 b. Contra sanctum suscitatur Et in eum debacchatur Crudelis adversitas.
4 a. Nam quaedam natum peperit, Cuius hunc patrem asserit Turonensis populus;	4 b. Sed excusans servum Christi „Non me, Bricci, genuisti“ Puer inquit parvulus.
5 a. Vestis sana prunis latis Incorruptae castitatis Fuit exhibitio,	5 b. Verum signo nescit tangi Argumentum, nequit frangi Cordis induratio.
6 a. Pastor exsul Romam pergit, Ibi deflet, ibi tergit Scelus, quod commiserat	6 b. In Martinum, Dei virum, Quem amentem et delirum Vocare praesumpserat.
7 a. Tandem pacis ab auctore Revocato confessore Cum honoris gratia	7 b. Auctor pacis adoratur, Urbs de sui gloriatur Pastoris praesentia.

8 a. Sic castigat corrigendo, Sic flagellat diligendo	8 b. Sic medetur flagellatis, Sic dat donum sanitatis Post illata verbera.
9 a. Miles iste Tuus, Christe, Iam regnans in patria Nos reducat Et perducet Ad amissa gaudia.	9 b. Hoc orante Te donante Nos in caeli curia Coronemur Et ornemur Immortali gloria.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacen. 123. — 1 b, 1 Cum thesauro. — 5 b, 2 inquit frangi. — 6 a, 2 defiet ibi plangit.

194. De s. Brigida Virgine.

1 a. Gloriosae Brigidae votiva festa Recolamus,	1 b. Venerantes Hanc diem praeclaram omnes Concinamus.
2 a. Concrepet organicis Modulis et canticis Haec, Brigida,	2 b. Proferat haec contio Laudem, et devotio Sit sincera.
3 a. Hanc fuisse filiam Dupthati ducis unicam Tradunt scripta;	3 b. Annis puerilibus Signis et prodigiis Fuit clara.
4 a. Quia nec obsequia Praetermittens aliqua, Quae ad Christum	4 b. Pertinebant; igitur Cultus vanos respuit Venerari.
5 a. Huic sanctae Brigidae Voluit tribuere Christus tantam gratiam, Ut in virtute	5 b. Patris atque filii Sancti quoque spiritus Morbos cunctos que lepram Posset sanare.
6 a. Ora pro populo, Precare pro clero, Patrona nostra o Brigida;	6 b. Astantem populum, Laudantem te clerum Fove et rege per saecula.

Grad. ms. S. Brigittae Coloniensis anni 1507. Cod. S. Martini Colonien. XXV. — 6 b, 8 et fehlt. — Melodie: Laetabundus.

195. De sancto Brinnolpho.

1 a. Pastor bone, Iesu Christi, Te exaltat chorus iste Cum hymnis et laudibus,	1 b. Qui Brinnolphum sublimasti Et cum sanctis collocasti In excelsis sedibus.

2 a. Clara fulgens parentela Observavit abs querela Suam pueritiam.	2 b. In scripturis sacris studens Quaerit, sicut apis prudens, Mellitam scientiam.
3 a. Sumens curam pastorem Non ambivit mundialem Honorem, sed onera;	3 b. Ad colendum hortum Dei Non quiescit, sed diei Portat aestus, pondera.
4 a. Eius lingua gratiosa Gregem inter fructuosa Ducit loca pascuae;	4 b. Terret lupos infernales, Monstrat vias spiritales Quietis perpetuae.
5 a. Suam carnem castigavit, Ieiunavit et oravit Servans castimoniam.	5 b. Christo passo sic compassus Huius vitae complet passus, Intrans caeli curiam.
6 a. Ipsum Christo conregnare Et cum sanctis triumphare Demonstrant miracula:	6 b. Caeci vident, muti fantur, Claudi, surdi liberantur A morborum macula.
7 a. Nos in terris desolati Et ab hoste captivati Invocemus inclinati Huius patrocinia,	7 b. Ut a culpis sublevemur Et virtutibus ornemur Post mortemque collocemur In caelesti patria.
8 a. Salve, regina caelorum, Magna mater filiorum, Adoptiva singulorum In Christo credentium,	8 b. Propter sanctum hunc pasto- rem, Tuum verum laudatorem, Pasce gregem, dona rorem Gratiarum omnium.

Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C. 427. A. — Brev. Scarense imp. Norimberge 1498. B. — Cfr. Klemming I, p. 71 sq.

196. De sancta Caecilia.

1 a. Praeclarae Caeciliae Depromant virgineae Mentes nunc laetitiae: Virgo, salve.	1 b. Egressum purissime Ablata rubigine Est vas pudicitiae; Virgo, salve.
2 a. Quod super candelabrum Dans creator omnium, Ut illustret devium; Virgo, salve.	2 b. Lumen stellae marium, Arbor, in qua plurium Cibus et tugarium; Virgo, salve.
3 a. Arcus tu es foederis Variique coloris, Mirifici decoris; Virgo, salve.	3 b. In te decus virginis Vernat, dum tu contemnis Maris iuga nobilis; Virgo, salve.

4 a. Praedicatrix gratiae, Dum hortaris publice Milites ecclesiae; Virgo, salve.	4 b. Rubicundam sanguine Te sumit rex gloriae Nactam arrham candide; Virgo, salve.
5 a. O felix Caecilia, Fulgens velut lilia, Mala tergas omnia; Virgo, salve.	5 b. Tecum ad aetherea Sublevemur gaudia Ut in vitae vespera; Virgo, salve.

Sequent. ms. S. Georgii Villingensis saec. 15. Cod. Carolsruhan. Geo
3. — 5 b, 1 Ut tecum. — Der Refrain ist in der Hs. nur nach der ersten
und letzten Strophe angefügt. —

197. De sancta Caecilia.

1 a. Choro, chordis plebs, organo, Cymbalis, psalmo, tympano, Cithara incundatur	1 b. Pro virgine Caecilia, Quae rosis inter lilia Hodie circumdatur.
2 a. Agnum de sponso feroce Virgo melliflua voce Fecit mansuetissimum,	2 b. Quem Urbanus baptizavit, Unctum Christo consecravit Militem carissimum.
3 a. Coronis latis de caelo Ferventes pudoris zelo Angelus redimivit;	3 b. Frater fratrem pia prece Purgatum deorum faece Domino adquisivit.
4 a. Ab idolis, daemonibus Multos sanctis sermōnibus Ad Deum converterunt,	4 b. Quos ad saeva supplicia Pro fidei iustitia Pagani tradiderunt.
5 a. Capita ferro truncantur, Sic in caelis coronantur Obtenta victoria.	5 b. Virgo flammis concremata, Ense tandem decollata Caeli subit gaudia.
6 a. Doctrix, martyr, virgo, nupta, Mente, carne incorrupta, Mariae coaequatur;	6 b. Nam triplici laureola In caelesti aureola A sponso decoratur.
7 a. O sponsa lucis praeclara, A nobis Orci amara Prohibe supplicia,	7 b. Ut mundati a delictis Coniungamur benedictis Redemptoris gratia.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (189.
5. S). A. — Miss. Ruthenense imp. Lugduni ca. 1540. B. — Miss.
Parisiense imp. Parisiis 1585. C. — 2b, 3 Militum C. — 4b, 1 Quos ut
A. — 4b, 2 fideli C. — 5b, 3 Caelum scandit gloria B. — 6b, 1 aureola B.

198. De sancto Caesario Diacono.

1 a. Fide, spe, cor caritate Fervens ex hilaritate Psallat de Caesario,	1 b. Qui diaconus, athleta, Martyr fulsit et propheta Cursu vitae vario.

2 a. Dum Firminus suasit viris, Publica se pro re diris Quod dent praecipitiis,	2 b. Ut audaces immolati Gentem beent cinerati Diis pro sacrificiis,
3 a. Quod dum videns reprobaret „Vae, vae,“ dicens, „quos bearet Talis mors“, Caesarius	3 b. Clauditur octiduanus; Vinctum nudum adhuc vanus Trahit diis Leontius.
4 a. Orat martyr, templum ruit, Sub quo dum Firminus fuit, Sanctum vocat magicum,	4 b. Comminatur diram mortem; Nulli pendit ira[m] fortem Consulis et principum.
5 a. Hinc eiecto, suffocato, Populoque convocato Damnatur ut nefarium;	5 b. Praedicantem viam vitae Vulgus sed excusat rite Ut iustum Caesarium.
6 a. Hinc per annum fit reclusus Et plus angelorum usus Interim praesentia;	6 b. Maceratus est eiectus Nudus, sed capillis tectus, Mortis per sententiam.
7 a. Orat, tegit lux accedens, Leontius Christo credens, Quem baptizat, obiit;	7 b. Prius eucharisticatus Iulianus iudicatus, Qui et tentus abiit.
8 a. Insaccati sunt submersi, Toxicat corpus reversi Coluber luxurii;	8 b. Timet idem, sentit quidem, Quod praedixit os, dum vixit Prophetae Caesarii.
9 a. Adhuc spirans hic „psallentes Ecce“, clamat, „auferentes, Sancta sine macula“.	9 b. Unda sanctos iam reiecit Servos, tibi tumbam fecit Cognitam miraculis.
10 a. Eia, Christe, Martyr iste Patronizet, Ut hymnizet Haec vox meritorie,	10 b. Et corona Summae dona Trinitatis, Cum beatis Quod fruamur gloriae.

Grad. ms. S. Georgii Coloniensis saec. 15. ex. Cod. S. Georgii Coloniensis. s. n. add. saec. 16. — 4a. 2 Firminus ruit — 7b, 1 eucharisticus. — Melodie: Maiestati sacrosanctae.

199. De sancto Christophoro.

1 a. Donum Dei iubilemus Et pro sancti exsultemus Christophori gloria.	1 b. Sanctum velle viri Dei Fuit in lege sui Dei Sequendo vestigia.
2 a. Christum ferens in pectore, Verbo laudans et opere, Faciens prodigia.	2 b. Manu eius virga florem, Ramos dedit et odorem Et formosa folia.

3 a. Ante Dagnum accersitur Et de fide convenitur, Rex minatur aspera;	3 b. Sed non cedit verbis regis Fide firmus et insignis Parvipendens verbera.
4 a. Rex commotus servum Dei Ergastulo iubet claudi, Intendens supplicia.	4 b. Solus orat immolaris, Intrat sexus puellaris: Nicea, Aquilina.
5 a. Mox edoctae sane credunt Et a Christo percipiunt Martyrii praemia.	5 b. Ante regem est adductus Christophorus ferens fructus, Ut palmes in vineis.
6 a. Alligatur pedes manus, Sed martyr stat mentesanus, Virgis caesus ferreis.	6 b. Est allatus servis lassis Super caput eius cassis Flammis candens igneis.
7 a. Ad certamen animatus Super scamnum est ligatus Civitatis medio;	7 b. Scamnum ferri ignis urit, Et lignorum flammam nutrit Olei perfusio.
8 a. Dagnus furit sicut fera, Scamnum fluit sicut cera, Martyr plaudit gaudio;	8 b. Dagnus iubet praeparari Lignum magnum et ligari Beatum Christopherum.
9 a. Mox a rege satellites Vocati sunt et milites Terna tela iaciunt;	9 b. Tota die sagittantes Et in vanum laborantes Ad occasum veniunt.
10 a. Nocte corpus sancti viri Caute fecit custodiri Dagnus timens populum.	10 b. Rex mane cito veniens, Statim sagitta saliens Eius crepat oculum.
11 a. Servus Christi decollatur, Tangens terram rex sanatur Cum modico sanguine.	11 b. Regi caeli dantur laudes, Rex terrenus inde gaudet Restituto lumine.
12 a. Ut per talem nos patronum Consequamur vitae donum, Deprecemur hodie,	12 b. Ut cum eo gloriemur Et cum ipso contemplemur Christum, regem gloriae.

Miss. S. Remigii Remensis imp. Remis 1556. — 1b, 2 Dei sui; freilich ist auch anderswo der Reim nicht rein. — 4b, 1 ist unverständlich. — 7b, 2 flamma. — 12b, 2 cum Christo.

200. De sancta Clara.

1 a. Ave, virgo felix Clara, Dominarum lux praeclara, Quam Franciscus genuit.	1 b. Ave, mater egenarum Prima Christo reclusarum, Quibus mundus viluit.

2 a. Ave, summae paupertatis Praeclarum principium;	2 b. Ave, mirae caritatis Praecellens exordium.
3 a. Ave, cuius caritas Et simplex humilitas Christo dant hospitium;	3 b. Ave, cuius dignitas Et ortus nobilitas Decorant Assisium.
4 a. Ave, pauperum lucerna, Cui dedit vis superna, Oleum, cum defuit;	4 b. Ave, Christus quam adfari Atque pie consolari Viva voce voluit.
5 a. Ave, sanctarum praefulgens speculum;	5 b. Ave, splendor clarificans saeculum.
6 a. O quam mirabile Et quam laudabile Est hoc collegium,	6 b. In quo per spiritum Christo fit debitum Frequens obsequium,
7 a. O quam clemens, quam benigna, Quanta Clara laude digna Apud Christum creditur!	7 b. Per quam hostis removetur, Et libertas indulgetur, Dum Iesu colloquitur.
8 a. Ave, per cuius meritum Panis augetur virginum Defectum patientium.	8 b. O quam fulgens miraculum Conventus est humilium Per Clarae patrocinium!

9. Supplica, Maria, nato,
Ut nos mundet a peccato
Et post vitae huius cursum
Nos post Claram ducat sursum
Ad superna gaudia.

Oration. ms. Franciscanum saec. 15. Cod. Archivii Colonien. 6. — 2b,
2 Excordium praecellens. — 8 b, 1 refulgens. — 9, 1 Mariae. — Auffallend
ist die Vernachlässigung des Reimes in Strophe 8; ob spätere Zutat?

201. De sancta Clara.

1 a. Iam in regno claritatis Clara regnat cum beatis, Virgo cum virginibus;	1 b. Iuncta sponso castitatis Gaudet nuptiis optatis, Aeternis amplexibus.
2 a. Clara stirpe generata Claris claret actibus;	2 b. Nominata necdum nata Et praeventa laudibus.
3 a. Haec Franciscum imitata Mundi spretis opibus,	3 b. Altis votis elevata Praevolat virtutibus.
4 a. Haec in claustro paupertatis Sese Christo dedicat	4 b. Et exempla sanctitatis In orbem multiplicat.

5 a. Haec gratia divinarum Felix primiceria	5 b. Greges ducit puellarum Ad Christi conubia.
6 a. Casta membra cruce terit, Crucifixum corde gerit Crucis amans gloriam.	6 b. O quam dura vestitura! Macerare membra pura Suas docet filias.
7 a. Ore cuius liberatur Gens profana diffugatur, Pelluntur daemonia,	7 b. Mire panis augmentatur, Oleumque caelo datur, Sanantur languentia.
8 a. Digna tanti reputatur, Quod infirmans honoratur Papali praesentia.	8 b. A regina visitatur, Transitura palliatur Virginum sollertia.
9 a. Scandit caelum laureata, Cum beatis iam beata; Probant mirabilia.	9 b. Iure Clara vocitata, Cuius claret decorata Fletibus ecclesia.
10 a. Virgo Clara, Tuis para Devotis hospitia.	10 b. Per te, Clara, Sunt optata Salus, quies, gloria.

Miss. ms. Romano-Franciscanum Novariense anni 1478, Cod. Capit. Novarien. XLI. — 5 a, 1 Haec in gratia. — 8 a. 3 Papale. — 10 b, 2 Fuit optata. — Die Abschrift besorgte Rev. H. M. Bannister.

202. De ss. Cosma et Damiano.

1 a. Laude digna iucundemur, Voce, corde veneremur Claros Dei pugiles,	1 b. Cosmam atque Damianum, Quantum spectat ad huma- num Stemma, stirpe nobiles.
2 a. Ambos Arabia dedit, Turba multa Deo credit Ipsis praedicantibus.	2 b. Tribus cum fratribus isti Nuntiabant nomen Christi Signis comitantibus.
3 a. Arte fulti medicinae Virtuti magis divinae Credunt, quam scientiae;	3 b. Morbos fugant, curant pestes, Gratiam fidei testes Praedicant clementiae.
4 a. Corporum sanant languores Animarum curatores Adiuvante gratia;	4 b. Curam gratis acceperunt Gratis et dispensaverunt Terrarum per spatia.
5 a. Praeses audit Lysias, Qui sanctorum Dei vias Et doctrinam doluit,	5 b. Quod homines et iumenta Curarent; sanctis tormenta Intulit et voluit,

6 a. Metu poenae quod negarent Christum et diis immolarent; Sed resistunt valide.	6 b. Daemon Persidem percussit, Sanctos ignis non exussit, Poenas ferunt solide.
7 a. Mersi mare, ferro pressi Saxa, crucem indefessi Et sagittas tolerant;	7 b. Gaudent inter passiones, Quibus consolationes Divinitus aderant.
8 a. Omnes Diocletianus Fratres iubet, ut profanus, Ut occumbant gladio.	8 b. Eia, testes Christi fortes, Prece facite consortes Nos sanctorum gaudio.

Cursus de Domina sec. Ecclesiam Hamburgensem imp. Rostochii 1522.

203. De sancto Cucuphate.

1 a. Laetabundus Exsultet fidelis coetus, Alleluia;	1 b. Sorde mundus Cucuphatis colat laetus Sollemnia.
2 a. Derelictis partibus Barcinonis finibus Fit incola;	2 b. Christum Deum astruit, Templa deum destruit Et idola.
3 a. Detentus a perfidis Ductus est in praesidis Praesentia.	3 b. Stans fatetur idola Non deos, sed subdola Daemonia.
4 a. Catenarum ponderis Afflictus et verberis Molestia	4 b. Velut auctor sceleris Retruditur carceris Angustia.
5 a. Caesaris imperio Assatur incendio, Suscipit cum gaudio Supplicia.	5 b. Plumbo, fuste caeditur, Caro rupta carpitur, Cuncta mira patitur Constantia.
6 a. Post tanta vulnere Ruptaque viscera Manu truncatur pestifera.	6 b. Adest per aethera Contio supera Ipsum transferens ad sidera.

Miss. ms. Sandionysianum saec. 15. Cod. Bibl. Nation. Art. Londinen. 1846 (18. 3. 91). — 2b, 2 deum-deorum. — Mel: Laetabundus. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

204. De sancto Cuniberto.

1 a. Agrippina sancta, gaude, Sanctitatis novo plaude Decorata speculo,	1 b. Cum accedit Cunibertus Tibi rector, doctor certus, Novum sidus saeculo.

2 a. Cultu cuius es ornata, Stas doctrinis regulata, Fulges patrocinio.	2 b. Clara puer domo natus, Aulae regis commendatus, Claro fervet studio.
3 a. Caritate stimulatus Servis servit Deo gratus, Omnibus se tribuens;	3 b. Libertatis iura mutat, Dum servile nil refutat, Nil abiectum respuens.
4 a. Lapsa luce dum labori Cedens membra dat sopori, Visitatur caelitus.	4 b. Luce magna teste rege Prolem nati sibi lege Rex adoptat inclitus.
5 a. Literis hinc institutus Sacris altis est imbutus Ab alto virtutibus,	5 b. Spiritualis disciplinae, Sanctitatis et doctrinae Factus norma plebibus.
6 a. Levitarum Trebatinis Datus primas Agrippinis Mox fit archos praesulum.	6 b. Caput ornat sacerdotis Spiritualis gemma dotis, Columbae spectaculum.
7 a. Pie pater, Cuniberte, Per te nobis sint apertae Portae caeli, postula;	7 b. Sortis tuae fac consortem Tui gregis hanc cohortem Per aeterna saecula.

Miss. ms. S. Cuniberti Coloniensis saec. 14. Cod. Darmstadien. 876. A. — Grad. ms. S. Cuniberti Coloniensis saec. 16. in. Cod. S. Cuniberti Coloniensis n. B. — Miss. ms. Coloniense saec. 15. Cod. Darmstadien. 874. C. — Miss. Coloniense imp. Coloniae 1481. D. — Miss. Coloniense imp. Coloniae 1498. E. — 1 b, 1 Dum B. — 2 a, 1 Cultum C. — 2 b, 1 puer fehlt A. — 2 b, 3 servet E, fovet CD. — 3 a, 1 Claritate AC. — 3 a, 2 Servus B; studet AC. — 3 b, 3 obiectum C. — 4 a, 2 sapor ACDE. — 7 b, 1 Mortis A. — Melodie: Gaude Sion quod egressus, um eine Strophe gekürzt. — Kollation von A besorgte Bannister.

205. De sancto Cuthberto.

1 a. Splendor Christi sacerdotis Et vicinis et remotis Praeminet cum gloria;	1 b. Lnx Cuthborti fulget late Corporis integritate Nec est transitoria.
2 a. Incorrupta vernet caro, Quam decore rex praeclaro Caelestis magnificat;	2 b. Cuius festum caelum plaudit, Cuius terra laudes audit, Aspicit et praedicat.
3 a. Parvuli triennis ore Pontificali decore Ornandus asseritur.	3 b. Angelo docente Dei Caelo missa salus ei In genu perficitur.
4 a. Pene mersos in profundo Prece sancta, corde mundo Littori restituit.	4 b. Animam ad caelos vehi Aidani, viri Dei Cernere promeruit.

5 a. Panes nivei candoris De supernis vidit oris Tres allatos caelitus,	5 b. Quos per angelum de caelis Ministrari vir fidelis Adplaudit medullitus.
6 a. Belluae, dum de profundis Gradiuntur maris undis, Illi dant obsequia.	6 b. Futuri diem sereni Praedicat sermone leni Vi praeclusis noxia.
7 a. Lympham sibi Deus dedit, Eremita quo resedit, Ex humi duritia.	7 b. Regem cito moriturum Seque praesulem futurum Certa dat indicia.
8 a. Quem ab arbore cadentem Caelos vidit ascendentem, Eius narrat praemia.	8 b. Christi mysticis refectus Sacramentis et protectus Transit ad caelestia.
9 a. Sunt miracula perplura, Obsistente quae natura Per hunc fiunt inclita.	9 b. Haec ad laudem Dei currunt, Abdita nec delitescunt Sancti viri merita.
10 a. Integris in urna pannis Quadringentis decem annis Et octo dormierat;	10 b. Nec putredo, nec vetustas, Immo splendor et venustas, Illum circumdederat.
11 a. Caput, tuum, rex Oswalde, Vir dilectus Deo valde Hac theca servaverat,	11 b. Et Bedae, sancti doctoris, Qui caelestis est odoris, Ossa reconcliderat.
12 a. Fragrans odor supernorum Hos perfudit balsamorum, Qui praesentes aderant,	12 b. Qui in carne Dei virum Incorruptum, dictum mirum, Cernere meruerant.
13. Odor ergo nos caelestis
Comat moribus honestis,
Ut fruamur caeli festis
In sanctorum gloria.

Apographum ms. Th. Hearne saec. 18. ex Codice „Monachi Dunelmensis.“
Cod. Oxonien. Rawl. B 247. — 4 a, 2 Prece sancto. — 11 a, 1 Caput tamen. —
Die Sequenz findet sich auch gedruckt bei Rob. Hegge, The Legend of St.
Cuthbert; Darlington, 1777; daselbst folgende Varianten: 3 b, 2 missus. — 3 b,
3 In genu edocetur. — 5 a, 2 dedit oris. — 5 a, 3 Tribus allatoribus caelestis. —
6 b, 3 Vi praecludens. — 8 a, 3 narrant. — 9 b, 2 Ablati. — 10 a, 3 dormi-
erunt. — 10 b, 3 circumdiderunt. — 11 a, 2 dilecte. — 12 a, 1 sq. balsamorum
und supernorum umgestellt. — 12 a, 2 perfudit. — Diese Sequenz verdanke
ich Rev. Bannister.

206. De sancto David Abbate.

1 a. Ante mundum mundum scivit, Hylae formis dum vestivit, Quia non est, quod nescivit, Qui creavit omnia.	1 b. Mire mundum stabilivit, Mire sanctos insignivit, Quos praenovit et praescivit Propter mira varia.

2 a. David, miris insignitus, Sic praenotus, sic praescitus, Mira facit, nam auditus Reddit et eloquia.	2 b. Visu laesus, pede tritus, Hic confessus et contritus Opem capit expeditus Poenis et angustia.
3 a. Samson ense Philistaeos, Iste verbo Pharisaeos Vicit, tales dat tropaeos Divina potentia.	3 b. Praedicavit contra deos, Mitis erat erga reos, Tristes facit iubilaeos In omni miseria.
4 a. Laetum nautis mittit ventum, Captum solvit et detentum; Mentem fixam, cor intentum Christi iussis praebuit.	4 b. Sacrae legis dat augmentum Et divinis incrementum Villicatum et talentum Christo sic restituit.
5 a. Consolatur, si dolemus, Iuvat, astat, si timemus; Ergo semper imploremus Eius patrocinia.	5 b. Melodiis insistemus, Mentem ori conformemus, Ut cum ipso respiremus In sanctorum gloria.

Grad. ms. Praedicat. Insulensium (Arosiae) saec. 15/16 Cod. Upsalen. C 513. A. — Grad. [Suecicum] imp. Lubecae 149*. B. — 1 b, 3 Quos promovit A. — 2 a, 2 Sic promotus A. — 2 a, 3 Mire B. — 2 b, 2 Haec A. — Nach 5 b, 4 hängt B an: „Pie pater et patrone“. — Cfr. Klemming I, p. 88 sq.

207. „In festo s. David Abbatis.“

1 a. Sancti David symphoniae Digne sonant vocis piae Clarissimis concentibus,	1' b. Cuius verba fontis vitae, Cuius actus viae tritae Iustissimis incessibus.
2 a. Nam simplex cordis oculo Cor omni mentis iaculo Conclusit instar circuli,	2 b. Nec foris vane gestiens, Nec intus altum sapiens Expers tumentis anguli.
3 a. Audita morte martyrum Accensus in zelum mirum Se praeparat in gladium;	3 b. Mortem quaerens non repperit, Compensans mortem conterit Se iuge per martyrium.
4 a. Nunc scandens gustat ardua, Descendit nunc ad pascua Coruscans instar fulguris.	4 b. Nil sui dabat otio, Sed semper sacrificio Columbae dans aut turturis.
5 a. Hic vitam reddit parvulo, Qui mersus fuit triduo In fontali voragine;	5 b. Avertit et a stabulo Ventum cum igne arduo Circumlata imagine.
6 a. Fit femina lunatica Mente sana et corpore, Ac puer acum vomuit;	6 b. Membraque paralytica Curantur sancti munere, Ac nautis ventus adfuit.

7 a. Chirotheca sustentatur, Qua paganus adunatur Fidei collegio,	7 b. Quam sic probat laudans tantam, Veram, claram atque sanctam Titanis in radio.
8 a. Tu, sancte praeco gratiae, Turbam tuae familiae Duc ad fontem vitae,	8 b. Ut per te ducem praevium Feratur in triclinium Pacis infinitae.

Grad. ms. Praedicatorum Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen. C. 513. — Cfr. Klemming I, p. 89a sq. Die Lesart Klemmings (8b. 1) „ducem praemium“ ist nicht in seiner Quelle.

208. De sancto Dionysio.

1 a. Ave, pater Galliae, Totius ecclesiae Iubar, lux et speculum ;	1 b. Doctorum egregie, Sapientum Graeciae Nobile spectaculum.
2 a. Supra caeli cardinem Dei celsitudinem Attingens prae ceteris,	2 b. Loquens super hominem, Naturam, vim, ordinem Angelorum diceris.
3 a. Oris eloquentia Perit idolatria, Christo plebs acquiritur.	3 b. Animi constantia Irati vesania Sisinii vincitur.
4 a. Cratis, furni, verberis, Crucis, ferae, carceris Poenas omnes despicias.	4 b. Securi percuteris, Caput ferre cerneris Hymnis cum angelicis.
5 a. Assueta laudibus Videbatur motibus Lingua laudans Dominum.	5 b. Martyr, tuis precibus Iunge caeli civibus Nos post vitae terminum.

Miss. ms. Sandionysianum saec. 15. Cod. Bibl. Nation. Art. Londinen. 1346 (18, 3, 91). — 2 b, 3 dixeris. — Melodie wohl: *Veni sancte spiritus.* — Die Abschrift dieser und der folgenden Sequenz besorgte Rev. H. M. Bannister.

209. De sancto Dionysio.

1 a. Doctorem egregium, Magnum Dyonysium, Collauda, fidelium Plebs cunctorum,	1 b. Ad cuius eloquium Reliquit Mercurium Dei sequens filium Gens Fancorum.
2 a. Ave, decus praesulum, Qui dudum incredulum Athenarum populum Convertisti,	2 b. Tu doctrinae speculum, Qui solus ad oculum Eclipsis miraculum Descripsisti.

3 a. Tu distinguis spiritus Caelestis exercitus Paulo duce caelitus Te docente.	3 b. Tu martyr emeritus, Constans, imperterritus, Tu legatus inclitus A Clemente.
4 a. Post feras, incendia, Crucem et opprobia, Carceris angustia Manciparis.	4 b. Dum tractas mysteria, Christi manu propria Tibi datur hostia Salutaris.
5 a. Post squalorem carceris Morte tandem plecteris A ministro sceleris Decollatus.	5 b. Iam regnans in superis, Condescende miseris, Quos iure non deseris Patronatus.

Miss. ms. Sandionysianum saec. 15. Cod. Bibl. Nation. Art. Londinen.
1348 (18, 3, 91). — Melodie wahrscheinlich: *Mariae praeconio*.

210. De s. Dionysio et sociis.

1 a. Lauda, Sion, cum clangore Suo regem in decore, Trinum, unum in usia,	1 b. Astra cui matutina Sine fine laudem trina Iubilant in ierarchia.
2 a. Rerum gradus conformantur, Dum creata triniantur In ima, summa, media;	2 b. Trium unus hic complexus, Quem amoris firmat nexus, Salutis dat remedia.
3 a. Eia, decus Atticorum, Gaude, quod ex te Graecorum Flos fluxit, Dionysius;	3 b. Cui Roma dat primatum Gallae gentis, praesulatum Lutetiae Parisius.
4 a. Rusticum par votum ei Sociat, electum Dei Iungit et Eleutherium.	4 a. Spargunt suum stellae lumen, Fontes vitae fluunt flumen Sacrum ad ministerium.
5 a. Hi sunt nubes discurrentes, Manna caeli compluentes Siccitati gentilium;	5 b. Quod plebs dura fastidivit, Natum passum ut audivit In carne Dei filium.
6 a. Flagris, feris, igne, cruce Torti catastaque truce Vincti dantur ergastulo,	6 b. Quos lux ingens visitavit, In qua ducem rex armavit Corporis sui pastulo.
7 a. Exhinc dolabris secantur, Tres columbae protestantur Clarae mortis victoriam.	7 b. Praesul caput fert extente Choro superum canente Cum Alleluia Gloriam.
8 a. O, quam floridus est lectus Horum, rosis hortus tectus, Urbs celebris per saecula!	8 b. Gemmis claris redimita Hisque clarius polita Caeli resplendent specula.

9 a. Quibus, Deus, nos unire Sacrosanctoque vestire Digneris tetragrammaton,	9 b. Ut post sextam per septenam In octavam ducti plenam Canamus epinicion.

Sequent. ms. Praedicatorum Phorcenensium saec. 15. Cod. Stuttgardien. 1 b. 47. A. -- Appendix ms. saec. 16. Missalis Romani imp. Coloniae 1483. Cod. Carolsruhan. Fol. Dr. 51. B. — Miss. Spirensis imp. Spirae 1501. C. — 1 a, 2 rege A. — 1 b, 2 trinam A. — 2 a, 3 In fehlt A. — 2 b, 1 Trinum A. — 3 b, 1 Lucide A, Lutitiae B. — 4 a, 1 ei fehlt B. — 4 a, 2 u. 3 fehlen B. — 4 b, 1 Spargunt fehlt B. — 4 b, 2 Fontis vivae B. — 4 b, 3 Sacrum mysterium B. — 5 a, 2 caelicum pluentes B. — 5 b, 1 pleba diem B. — 6 a, 1 igne truci B. — 6 a, 2 caetostaeque cruce B. — 6 b, 1 Quem ingens lux A. — 6 b, 3 pasculo B. — 7 a, 2 columnae A. — 7 b, 2 Choram A; super canente B. — 8 a 2 sq. floridus est harum | Lectus hortusque rosarum A. — 8 b, 3 celebret A. — 8 b, 3 resplendent per saecula A. — 9 b, 1 Et A. — 9 b, 3 epyntion. — Die Kollation von B besorgte Bannister; jene von C ist leider fibersehen.

211. De s. Domino Milite M.

1 a. Turba nunc fidelium Moveat tripudium Sollemni laetitia;	1 b. Novum parit gaudium Domnini martyrium Et felix victoria.
2 a. Hic cubicularius Regis et primarius In eius palatio,	2 b. Christo tamen deditus Ac divinae subditus Fidei servitio,
3 a. Non consensit colere Deos nec incendere Tura manu propria;	3 b. Nec ullis doloribus Cessit aut erroribus Martyris constantia.
4 a. Imperator acrius Instat et immitius Christi leges tollere Ac fidem destruere.	4 b. Quingentorum igitur Turba fratrum quaeritur, Sed inventa libere Fidem coepit promere.
5 a. Non tormentis Status mentis Infirmatur, Ant mutatur Martyrum constantia;	5 b. Nam Dominus, Martyr dignus, Consolatur Et hortatur, Ut ferant supplicia.
6 a. Christi testes immolantur Et quingenti iugulantur Communi sententia.	6 b. Ipse martyr venerandus Collum tendit feriendus Summa cum laetitia.
7 a. Non humana facultate, Sed divina potestate Dominus, martyr iuclitus Et miles non demeritus,	7 b. Caesus ipse mox perrexit Atque suum caput vexit Trans flumen, ubi positus Signis claret divinitus.

8 a. Nam et corpus incorruptum Castoditur et virtutum Signa florent, et refulgent Undique prodigia.	8 b. Pie martyr, spes tuorum, Nos defende vitiorum, Sic educa et perduca Ad caeli fastigia.

9. Ubi laeti cantemus Alleluia.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5.
8). — 7 a, 4 emeritus. — Melodie: Mane prima sabbati.

212. De sancto Eligio.

1 a. Sanctitatis speculum Illustrantem saeculum Sicut solis radium,	1 b. Laudemus Eligium, Nostrorum refugium, Consolamen cordium.
2 a. Per Franciae spatia Stillat eius gratia Dulce refrigerium,	2 b. Praebens infirmantibus Opem postulantibus In fletu solaciam.
3 a. Honesta religio Fulget in Eligio Normaque fidelium.	3 b. Hunc, ut Christi lectio Praecipit, dilectio Reddidit innoxium.
4 a. Quem monstrabat macies Atque pia facies Caritate saucium,	4 b. Post hanc vitam labilem Intrat vitam stabilem Linquens orbis devium.
5 a. Cuius, Christe, precibus Da tuis supplicibus Sacrum septenarium,	5 b. Ut per eius meritum Habeamus transitum Ad perenne gaudium.

Orat. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. —
Als „Oratio“ bezeichnet, indes augenscheinlich Sequenz auf die Melodie:
Veni sancte spiritus.

213. De sancta Elisabeth.

1 a. Aeterno regi gloriae; huius diei gaudia depromemus sollemnia;	1 b. Cui resultet caelica devotio catholica, voce, cordis melodia.
2 a. Qui sibi [Elisabeth] elegit dilectam, ornatam gratiosamque virtutibus semper decoratam,	2 b. Vas virtutum liquore confertum, bonorum operum odorem vitae diffundens, pigmenta miraculorum.

3 a. Elisabeth, Hungariae regina pollens caelique sapientia, quae Christi sponsi cupiens copulam terreni sponsi declin[ab]at;	3 a. Generosa atque regis filia, maior Christi quam viri gloria, caelestem sponsum gerebat absconditum cordis et mentis gratia.
4 a. In caelesti aerario mirifice collacata [est] haec nobilissima;	4 b. Sanctitatis praenuntia duriore artum iugum disciplina premebat.
5 a. Viri sui absentia dispensatrix provida Elisabeth benigna, gestans pia viscera [pro] pauperum inopia;	5 b. Lucet in eius anima pietas eximia; sic vidua honesta, quae oppressis impendens materna beneficia.
6 a. Videns suum Iesum dulcem caelum patefacientem, sibi lenimen dicentem:	6 b. „O, si tu vis esse mecum, ego semper ero tecum nunquam a te separabor.“
7 a. Haec regina nobilis; medicina doloris, oleum unctionis,	7 b. Humilis, amabilis, vera spes est miseris [et] thesaurus pauperis.
8 a. Quae de terris est translata et a Deo iam vocata Christi ad regna caelestia,	8 b. Ubi suum amplexata Iesum dulcem sine mora laudans cum vera laetitia.
9 a. Miseratrix miserorum, consolatrix desolatorum vera mater tu orphanorum, amatrixque Dei praeceptorum,	9 b. Contemplatrix divinorum, audi te laudantium chorum, duc nos ad festa supernorum, quo psallamus regi saeculorum.

Prosar. ms. S. Georgii Villingensis saec. 15. Cod. Carollsruhan. Geo.
3. — 2b, 1 Das virtutum. — 3b, 2 et regis. — 4b, 1 sanctitatis eiusque
pr. — 4b, 2 duriore artum. — 4b, 3 disciplinae. — 5b, 1 Sic in. — 5b, 3
sic fehlt. — 6a, 2 sq. caelum sibi patentem lenimenta. — 8a, 3 Christo. —
9a, 2 sq. consolatrix orphanorum vera mater pauperum. — 9a, 4 que
fehlt. — 9b, 2 chorum fehlt. — Rhythmus und Reim dringen schon stark
durch, und so bildet vorstehende Sequenz ein Muster des Übergangsstiles
von den rein symmetrischen Prosen zu den rhythmischen und gereimten.

214. De sancto Erasmo.

1 a. Eia, fratres, psallite Christo, regi gratiae, Corde exsultantes;	1 b. Rursum ore canite Eius laudes dicite Cunctis praedicantes,
2 c. Almi Dei filium Sanctum quoque spiritum Simul credendo,	2 b. Sine labe criminum Virtutumque Dominum Hunc agnoscendo.
3 a. Mundus corde, corpore, Plenus Christi nectare, Ascriptus iam curiae Caeli gloriatur.	3 a. Uacans solitarie Angelorum solamine Fruensque cottidie Semper confortatur.
4 a. Sic a Deo consolatur, Ei tanta virtus datur, Brutorum et hominum	4 b. Mala ut [cuncta] pellantur; Bona quoque condonantur Gratiarum omnium.
5 a. Audit vocem Dei, tamen Laetus vadit ad certamen Crucis usus titulo.	5 b. Regi primo praesentatur, Fame, siti maceratur Carceris ergastulo.
6 a. Ter virgis flagellatur, Fustibus verberatur, Nec sic frangi potuit;	6 b. Igni plumbum apponatur, Sulphur pici misceatur, Sic rex iubet, sic et fit.
7 a. Regem orat caelorum, Ut intueatur chorum Fidelium omnium,	7 b. Ipsum cibum angelorum In extremis det cunctorum Sibi servientium.
8 a. Eia, pater orphanorum, Ora cum fiducia, Ut laetemur ante thronum In Dei praesentia.	8 b. Consolator miserorum, Da bona praesentia, Ut laudemus summum bonum Hic atque in patria.

Miss. ms. Crucigerorum BMV. in Novo Benátky saec. 14. Cod. Mus. Bohem. XVI D 14. add. saec. 14. — 5 b, 1 Regi praemio. — 6 b, 3 Sic rex ut iubuit. — 8 b, 4 Hic et in. — Akrostichon: „Erasmus martir.“

215. De sancto Erico.

1 a. Gratulemur dulci prosa, Laus Erici gloriosa Prodeat in medium.	1 b. Ex radice generosa Transportatur vernans rosa Ad regale solium.
2 a. Regni rebus ordinatis Sanctus adit cum armatis Terras infidelium.	2 b. Defunctorum in peccatis Miro motu pietatis Deflet strages hostium.

3 a. Iustus in iudicio, Frequens in ieiunio Artus atterebat;	3 b. Aspero cilicio Fervida devotio Mentem incendebat.
4 a. Viri pravi conspirantes Et in necem machinantes Regis unanimiter	4 b. Bellum movent improvisum, Rex occisus paradisum Introit feliciter.
5 a. A defunctis revocatam Matri vivam reddit natam Et sanat puerperam.	5 b. Quinque plagis vulnerato, Iam de vita desperato Dat salutem prosperam.
6 a. Felix, cuius gratia Fugantur daemonia, Vident excaecati;	6 b. Contracta erigitur Et submersus redditur Plenae sanitati.
7 a. Sponsione facta voti Vocem reddit sacerdoti Et infanti tibiam;	7 b. Statim inter fratrum manus Fratr Minor surgit sanus Post longam miseriam.
8 a. Sensum reddit mulieri, Quae vix capi vel teneri Poterat prae furia.	8 b. O quam probant sanctum Dei Et confirmant fidem rei Tanta mirabilia!
9 a. Ergo regi mirifico Laus laetabundo cantico Frequentetur,	9 b. Cuius fruens Upsalia Salutari praesentia Iucundetur.
10 a. Tu, Sueorum rex, Erice, Magni martyr at amice Dei, prece sedula,	10 b. Venerantes te emenda Et nos illi recommenda, Qui regnat in saecula.

Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopensis saec. 14/15. Cod. Dresden. A 182. A. — Miss. ms. Praedicatorum Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen. C 513. B. — Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C 427. C. — Miss. ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 420. D. — Miss. Upsalense imp. absque (ca. 1487). E. — Miss. Upsalense imp. Basileae 1513. F. — Miss. Stregnese imp. Lubecae 1487. G. — Miss. Aboense imp. Lubecae 1488. H. — Miss. Lundense imp. Basileae 1513. I. — 2 a, 2 adit cum fehlt D. — 3 b, 3 accendebat I. — 4 b, 1 movent intestinum A. — 9 a, 2 laetabunda A. — 9 b, 1 Huius I. — 10 a, 1 Suenorum D. — 10 a, 2 et Erice amice C. — 10 a, 3 Dei praesedula D. — 10 b, 3 per saecula EFG. — Melodie: In caelestia ierarchia. — Cfr. Klemming I, 100 sqq.; dort der Text nur aus E. — In C vor 6 a, 1: „Divisio, in feriis.“

216. De sancto Eskillo.

1 a. Hac in die gloriemur Et devote veneremur Eskilli sollemnia,	1 b. Qui pro fide lapidatus, Iam a Christo sublimatus, Residet in gloria.

2 a. Transit rigor hiemalis, Novus floret flos vernalis In salutem gentium;	2 b. Error cedit, sublimatur Christi fides, augmentatur Numerus fidelium.
3 a. Dum pagana gens honorat Deos, Deum praesul orat Signum dari caelitus.	3 b. Mox nix, grando descendentes, Deos, aras subvertentes Destruerunt penitus.
4 a. Hostes sternit vis Samsonis, Lampas lucet Gedeonis, Dum praesul occiditur.	4 b. Infideles victi credunt, Aegri clamant et accedunt, Quibus salus redditur.
5 a. Nos aegrotos prece sana, Quos impugnant caro vana, Mundus et daemonia.	5 b. Pater, tutor, dux Sueorum, Nos concives fac sanctorum In superna curia.

Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopen. saec. 14/15. Cod. Dresden. A 182.
A. — Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C 427. B. — Miss. Stregnense
imp. Lubecae 1487. C. — Miss. Aboense imp. Lubecae 1488. D. — Miss.
Upsalense imp. absque (ca. 1487). E. — Miss. Upsalense imp. Basileae 1513.
F. — 5 b, 1 Swenorum B; Suenorum FCE. — Cfr. Klemming I, 113 sq.;
Text aus E.

217. De s. Euchario et Sociis.

1 a. Cordis laeti iubilo, Mentis cum tripudio Dies ista celebretur;	1 b. Pio cum obsequio Fidelis haec contio Dono Dei gratuletur.
2 a. Nova [nam] lux exoritur, Vetus caligo pellitur, Treveris convertitur.	2 b. Babylonis haec filia Denigrata per vitia Idolis tum subditur.
3 a. Caeca lauguens in errore Longo parit in dolore Reprobata, Desperata Sic gehennae filios.	3 b. Sed iam pater pietatis Nutu bonae voluntatis Miseretur Et medetur, Pios facit impios.
4 a. Roma primo visitatur, Salus ei procuratur, Petro quando sedes datur;	4 b. Brevi regnum dilatatur, Petrus in quo principatur, Orbis ei subiugatur.
5 a. Cum sociis Eucharius, Propugnator egregius, Multae virtutis conscius Treverim dirigitur.	5 b. Intrat urbem pugnaturus; Infidelitatis murus Obstat, fit conflictus durus, Dux bonus non vincitur.
6 a. Virtus ingens spiritalis, Nullis unquam victa malis, Tribus viris inest talis, Quod expugnant milia.	6 b. Bis acutus verbi Dei Mucro ferit, cedunt ei, Trucidantur Amorrhaei Felici victoria.

7 a. Ergo, sancti, qui vicistis, Patres nostros convertistis Pio ministerio,	7 b. Quibus legis vos latores, Nobis sitis defensores Iusto patrocinio.

Cod. Capit. Trevirens. 133 anni 1191. add. saec. 13 in. — 2b, 3 tum fehlt. — 4 b, 1 Breve. — „Hic incipit sequentia contexta de dilectissimis et valde venerandis primis doctoribus totius Alemanniae et nostris apostolis Eucharie Valerio et Materno; quae ob merita sanctorum istorum declaranda et suffragia eorum imploranda Deus inspiravit dictatori; et propter easdem causas inspiret Dominus Deus ad cantandum cantori et choro conventus sancti Matthiae. Amen.“ Aus dieser Quelle veröffentlicht von Dr. Sauerland im „Pastor-Bonus“, April 1891. S. 209 u. f. Sauerland nennt als Verfasser und Komponist Remigius, Abt v. Mettlach. Vgl. Trithemius, Chron. Hirsaug. ad. a. 980. Von den dort verzeichneten Schriften als echt u. a. Cantus de ss. Eucharie Valerio et Materno.“ Cfr. Maurus Hillar, Vindiciae Histor. Trevirens, 132: Ecce Venerabilem parentem sequentiarum hymnorum et Antiphonarum quas hucusque in San-Matthiana ita et Ecclesia cathedralis! Metropolitana in officio canonico de hiis sanctis solemnissime decantat.“

218. De sanctis Ewaldis.

1 a. Cole Christum mente tota, Colonorum urbs devota, Sacro culta germine,	1 b. Virginali candidata, Triumphali purpurata, Claro clarens agmine.
2 a. Quibus addis expolitas Binas, lectas margaritas, Aurum super inclitas;	2 b. His de gemmis adornavit Sibi sponsam, consecravit Mira Dei caritas.
3 a. Nomen par Ewaldus quidem Fuit illis, cultus idem, Parilis devotio;	3 a. Discolores in aspectu, Pio pares in affectu, Pares sacerdotio.
4 a. Domos linquant, res, parentes, Hibernorum petunt gentes Anglicorum proceres;	4 b. Cultum daemonum profanum Fugant, mundam calcant va- num Angelorum compares.
5 a. Fortes hinc tirones isti, Saxones ut regno Christi Lucrarentur, quaeritant.	5 b. Adventantes gens cruenta Sanctos necat, sacramenta Dum altaris immolant.
6 a. Undis iactos vectat sursum Rhenus illos per recursum Luce celsa comite.	6 b. Aede sacra reponuntur, Fontis novi, quo plectuntur, Manat rivus cespite.
7 a. Nunc te, Iesu, fontem vitae Gustant hostis trini rite Trinam post victoriam.	7 b. Quorum nobis prece pari Tuae praesta contemplari Deitatis gloriam.

Miss. ms. S. Cuniberti Coloniensis saec. 14/15. Cod. Darmstadien. 876.
A. — Grad. ms. S. Cuniberti Coloniensis saec. 16. in. Cod. S. Cuniberti
Colonien. s. n. B. — Miss. ms. Coloniensis saec. 15. Cod. Darmstadien. 874.
C. — Miss. Coloniense imp. Coloniae 1481. D. — Miss. Coloniense imp.
Coloniae 1498. E. — 1b, § fulgens DE. — 4a, 1 Domus AC. — 4b fehlt
DE. — 6a, 1 neccat A. — 6a, 2 Rhenum A. — 7a, 1 Hunc te AC. — 7b,
2 Tua E. — Melodie: Gaude Sion quod egressus. — Die Kollation
von A besorgte H. Bannister.

219. De s. Exuperio Baiocensi.

1 a. Praeparemus aulam cordis Templum sapientiae,	1 b. Quidquid est in ea sordis, Expurgetur hodie.
2 a. Virtus ibi seminetur, De cuius fragrantia	2 b. Bonum opus generetur, Morianur vitia.
3 a. Dies enim est festiva, Dies est laetitiae,	3 b. Dies plactus extinctiva, Dativa melodiae,
4 a. In qua confessor Admirandae sanctitatis, Sanctus Exuperius,	4 b. Praesul et pastor Baiocensis civitatis, Transfertur superius.
5 a. Erat in eo castitatis, Sincera simplicitas; Praedicando quod doce- bat, Confirmabat opere.	5 b. Erat in eo caritas; Baiocensis civitas Aquae vivae se gaudebat Sub hoc fonte bibere.
6 a. Iustus, fortis, temperatus, Prudens, moribus ornatus, Molem carnis atterebat Et in servam redigebat.	6 b. Energumenos curavit, Septem daemones fugavit, Iesu prius invocato Lumen reddit caeco nato.
7 a. Ergo, praesul Exsuperi, Gibo vitae, potu veri Servos tuos refice;	7 b. Ergo, pastor Exsuperi, Chorum huius pasce cleri, Labem omnem abice.
8 a. Pastor, tuum serva castrum, Tergementis nostrae astrum; Quirinum, Guenailum,	8 b. Yoricum, voca tecum Lupum, tali vallo precum Valletur Corboilum.
9 a. Ibi quidem vestra sedes, Ibi vestra mansio;	9 a. Vestros cives, vestras aedes Vestra servet contio.
10 a. Sancte praesul, Exsuperi, Fac nos tecum admisceri Sanctis caeli civibus,	10 b. Ut in Christo gloriemur Et eundem veneremur In sanctis fidelibus.

11 a. Qui paganum Regnobertum Praedicans ad Dominum Converdisti,	11 b. Per te nobis sit apertum Pulsa labe criminum Regnum Christi.
12 a. Hoc de pater, Cuius mater Filius est filia,	12 b. Cuius posse Totum nosse, Quidquid est, per omnia.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139, 5. S). — 4b, 1 Pastor et praesul. — 5a, 2 Sincera fehlt. — 8b, 1 Ein hl. Yoricus ist mir unbekannt; ob Iorius = Georius (Georgius)? Jedenfalls ist „Yoricum“ viersilbig zu lesen. — 8b, 3 Corboilum statt Corbolium erscheint durch den Reim geschützt; Corbeil besaß bekanntlich die Reliquien des hl. Exuperius. Die Sequenz erscheint auch in Corbeil gedichtet zu sein; in Bayeux fand ich sie nicht vor. — Mel: Congaudentes exsultemus.

220. In Adventu s. Exuperii M. Agaunensis.

1 a. Psallant regi gloriae Gemblacenses hodie Dulci in melodia,	1 b. Martyris egregii, Patris Exuperii Colentes sollempnia.
2 a. Cuius corpus inclitum Hodie reconditum Est in hac ecclesia,	2 b. Pro cuius praesentia Laetatur haec patria Tota cum fiducia.
3 a. Hic est Exsuperius, Patronus [egregius] Praesentis ecclesiae;	3 b. Eius ergo precibus Nobis datur omnibus Spes non parva veniae,
4 a. Ut a cunctis hostibus Erui confidimus Eius patrocinio.	4 b. Totis ergo viribus Nos in eius laudibus Psallamus cum gaudio.
5 a. Hic unus Thebaeorum Et signifer eorum Fuit ortu nobilis,	5 b. Sed vita nobilior Fuit atque melior Et in fide stabilis.
6 a. Nam, dum sprevit idola Verus ut christicola, Necatur ab impiis;	6 b. Hic pro Christi nomine Sacro fuso sanguine Laetatur cum sociis.
7 a. Hic ad vitam animae Certando legitime Pervenit feliciter.	7 b. Principem malitiae Armis patientiae Superavit fortiter.
8 a. Hic ergo noster rector Post Deum et protector Sit in causis omnibus,	8 b. Ut eius sentiamus Iuvamen, ut speramus, In necessitatibus.

9. Per cuius suffragia
Vera nobis gaudia
Dentur in caelestibus.

Miss. ms. Gemblacense saec. 15/16. Cod. Bruxellen. 5237. — 1 a, 3 in
fehlt. —

221. De ss. Fabiano et Sebastiano.

1 a. Congaudentes exultemus, Deo nostro iubilemus, Omnisque plebs laetetur;	1 b. Sollennis est iste dies, In quo patronorum quies Merito veneretur.
2 a. Urbs supra montem sita Non occultatur ita, Quin a longo videatur;	2 b. Sic beatorum vita, Fide Christi munita, Non decet, ut sileatur.
3 a. Magnus pastor Fabianus Milesque Sebastianus, Horum fit memoria;	3 b. Qui hic Christum amaverunt, Pro quo mori decreverunt, Ob quod fulgent gloria.
4 a. Pastor ille generalis, Miles iste triumphalis Ambo Christe fideles;	4 b. Ille praedicat patenter, Iste instruit latenter, Nec timent infideles.
5 a. Fabianus vigilavit Ad gregem, quem adoptavit, Hunc adunare curavit Sollerter praedicando.	5 b. Tyrannos non formidavit, Cum perfidis disputavit, Quos ex lege confutavit Virtutes perpetrando.
6 a. Sebastianus tegebat Fidem Christi, quam gerebat, Hanc possetenus augebat Sub absconsa chlamyde;	6 b. Ut fideles confortaret, Ne a fide quis erraret, Sed consulte reformaret, Instabat quam avide.
7 a. Pastor a fidis laudatur, Miles a cunctis amatur, Semper Deo placentes;	7 b. Ille solvit piacula, Iste patrat miracula, Iter vitae praebentes.
8 a. Pastor affectavit mire Nomina sanctorum scire, Qui propter Christum subire Hic mortem decreverant.	8 a. Per orbem mandat legatos, Diacones approbatos, Qui virtutibus ornatos Hoc scriptis retulerunt.
9 a. Miles sedule orabat, Saepe vigil. pernoctabat, Cilicio se domabat Seque parce cibando.	9 a. Aegrotis medelam dabat, Desolatos confortabat Et oppressos relevabat Pauperes sustentando.

10 a. Post plura capiuntur, In vincula trudentur Sancti Deo amabiles;	10 b. Ut abnegent coguntur Christum, quod renitentur, In fide manent stabiles.
11 a. Ob quod capite truncatus Pastor scandit laureatus Post plurima tormenta;	11 b. Sicque miles perforatus Sagittis et laniatus Per verbera cruenta.
12 a. Haec omnia constanter Passi sunt et amanter Ob Iesum, regem caelo- rum;	12 b. Ex hoc hic venerantur, In caelis honorantur Inter agmina sanctorum.
13 a. Pastor bone, Fabiane, Miles o Sebastiane, Ne vivamus hic inane Agite, regamur sane Proter vestra merita;	13 b. Nosque protegite pie, Prosperentur nostrae viae, Ne devoremur impie A peste epidemiae Ob nostra demerita.
14 a. Sancti caelis triumphantes, Nos audite vos rogantes, Ut iuvamen sitis dantes, Ne nos turbent malignantes, Sed per vos sublevemur;	14 b. Ut hic praesens nosta vita Sic virtute sit munita Atque deducatur ita, Ut, cum fuerit finita, Cum agnis statuemur.

Sequent. ms. Sedunense saec. 14 et 15. Cod. Capit. Sedunen. s. n. — 13 b,
4 peste impidemiae.

222. De sancta Fide.

1. Sophistica nunc catervula

2 a. Ac virginum praeclara contio canat iam laeta,	2 b. Vota reboans pia voce clara Alleluia,
3 a. Fidis iam quia dies micat decorata almae per saecula.	3 b. Cuius iucunda festalia nectarea propinant gaudia.
4 a. Cuius edita oscula, gratuita ceu balsama,	4 b. Sponso manant melliflua, roscida velut ubera.
5 a. Coma caerulea illi aurea una cum bractea;	5 b. Exstat purpurea toga, polita candens ut lilia.
6 a. Huius ergo fluenta resident lumina,	6 b. Supposita rosea gena turturea.

7 a. Illius labella quia praeclara,	7 b. Murram modo stillant et per saecula.
8 a. Pulchra tulit terra olim agmina	8 b. Clara mittens illam ex prosapia.
9 a. Munifica quo gaudia capiamus per aeterna saecula,	9 b. Monastica modo lingua recinamus simul voce robusta.

10. *Gloria*,
rite qui gubernat
omnia.

Prosar. ms. Moissiacense saec. 11/12. (Privatbesitz); bis: fol. 1 et fol. 15. — Daux l. c., p. 140 sq. — 4a, 1 oracula fol. 15; das einzig richtige „oscula“ (fol. 1) verweist Daux in die Fußnoten. — 4a, 2 seu. — 4b, 1 manent. — 5b, 2 posita; wohl nur Lesefehler. — 6a, 1 sq. scheint verlesen zu sein. — 7a, 2 „quia“ ist ebenfalls verdächtig. — Melodie: Hac clara die turma (Anal. VII, Nr. 101); nur ist in vorliegender Sequenz eine Einleitungsklausel vorausgeschoben, die dort fehlt. Diese Introduction hat sie aber gemeinsam mit der Sequenz „Post partum virgo Maria“ und mit „Gaude virgo ecclesia“ (Anal. XL, N. 5). Auch diese zwei letzteren Sequenzen haben mit unserer Fidesprosa gleiche Melodie, bis auf die 4te und 5te Strophe, welche hier wie in der Sequenz „Hac clara die turma“ überzählig sind. — In der Handschrift steht, wie Daux bemerkt, am Rande neben der Sequenz: „Ac clara die“; das bedeutet selbstredend die Melodie. Daux gibt hingegen die Erklärung: „Peut-être dans cette page laissée vide primitivement voulait-on transcrire la Prose répondant à cet incipit et portée ci-avant p. 80“ (Daux, p. 141). Diese „Erklärung“ verrät mehr als genug. — Vgl. die Sequenz „Nunc Christi familia“ (Nr. 59 dieses Bandes).

223. De s. Firmino Uctiensi.

1 a. Firmini firmitas, Firma miraculis, Et vitae claritas Clarescat populis, Cuius in saeculis Viget auctoritas Gloriosa.	1 b. Caret gentilitas Baptismi rivulis, Firmini ruditas Doctrinae poculis; Par fit discipulis Sancti strenuitas Generosa.
2 a. Cum leprosum osculatur, Lepra fugit, innovatur Cutis horrens osculo;	2 b. Morbus veste devastatur, Caecus videt, et fugatur Daemon mentis modulo.
3 a. Voces audit angelorum, Quasi civis supernorum Sit Firminus civium;	3 b. Ferreolus, consors pius, Pedi pede iuncto prius Idem audit gaudium.

4 a. Fani Profani Dum cultum devovet, Mentes Dementes Contra se commovet,	4 b. Genti Furenti Dat vitae poculum Gratum, Ingratum Gens fera baculum.
5 a. Dum diabolici Mens furit rustici, Lapis non potuit a manu proici Nec laxatur.	5 b. Visum miraculum Perterret populum, Et genti perfidae fidei poculum Ministratur.
6 a. Post Firminus transfretavit Et puellae liberavit Corpus a daemonio;	6 b. Factum viri tam praeclarum Cunctis miro columnarum Patet testimonio.
7 a. Fera nescit feritatem, Sancti sentit sanctitatem Sacrum verens cinerem.	7 b. Corpus terrae commendatur, Sed spiritus elevatur Summum super aetherem.
8 a. Intercedat ergo bonus Pastor noster et patronus Pro nobis ad Dominum.	8 b. Qui superna regnas arce, Prece tua nobis arce Suggestorem criminum.
9 a. Fac, ut nobis condescendat Christi mater, et defendat Deus exercituum;	9 b. Habeamus te pastorem, Sentiamus adiutorem Nunc et in perpetuum

Miss. Uceciense imp. Lugduni (Joh. Nameister) 1495. — 1 b, 1 Aret. —
3 b, 2 Pedi pedem. — 4 a, 5 Clementes.

224. De sancto Francisco.

1 a. Patriarcham paupertatis Franciscum laudet ecclesia,	1 b. In quo summae trinitatis Clara corruscant insignia.
2 a. Universo Mobili iam deterso Paupertas eligitur;	2 b. Sic in vita Fragili margarita Caelestis absconditur.
3 a. Novus tijo Modo miro Fervescit, Dum peccatis Condonatis Clarescit Praeco regis, Zelator legis Gratiae, lux saeculi.	3 b. Triplex templum In exemplum Reparat, Quo beatum Tuum statum Declarat Ordinum pater, Minorum frater, Quo formantur singuli.

4 a. Elucescunt miracula: Morbos pellit et daemonia;	4 b. Oves, pisces et singula Sancti testantur magnalia.
5 a. Christum praedicat Soldano, Sed defertur martyrio,	5 b. Pro quo fulget in humano Corpore Christi passio.
6 a. Seraph intuens Novis signis irradiat,	6 b. Ardor effluens Carnem menti conciliat.
7 a. O crux, veneranda Amoris propositio, Signa praedicanda Fideli testimonio, Contractata, Confirmata Scripto apostolico.	7 b. Corpus cedit cordi Non sustinens incendium, Iure tam concordi Christi fulget praeconium, Dum pusillum Per vexillum, Throno locat caelico.
8 a. Francisco mors oboedit, Lepra cedit, Religatur Omnis infirmitas.	8 b. O pater, miserere, Nos tuere; Largiatur Pax et tranquillitas.
9 a. Sit reis indulgentia,	9 b. Sic maestis [sit] laetitia

10. Et nobis omnibus
aeterna gaudia.

Miss. ms. Franciscanum anni 1448. Cod. Bruxellen. 15074. — 2b, 1
Hic. — 3a, 8 Et zelator regis. — 4a, 1 Erubescant. — 7b, 4 lacat. — 9a
Sit iris.

225. De sancto Gatiano.

1 a. Gaciani Turonica plebs deposcat suffragia,	1 b. Ad doctrinam cuius ipsa promeretur caelestia.
2 a. Cunctis opem ferre solet et largiri praesidia;	2 b. Is pro sua, ne pereat, Christum oret familia.
3 a. Ad illius ergo laudes recidetur psalmodia.	3 b. Notas fecit vitae vias fugere iubens vitia.
4 a. Ut iam sibi grex dilectus poli scandat festigia,	4 b. Supplicamus, nos provehat, In qua renitet gloria.

Miss. Maioris Monasterii Turonensis imp. Turonibus 1508. — Akrostichon:
Gacianus.

226. De sancto Francisco.

1 a. Vergente mundi vespere Summi regis de latere Novus legatus mittitur,	1 b. Novo ditatus munere Franciscus novo foedere Dei salus efficitur.
2 a. Hic a Deo revocatur Et in annis praesignatur Sibi datis caelitus	2 b. Hostis nostri debellator, Vernus crucis aemulator, Magni dux exercitus.
3 a. Paupertatis formam tenens, Christi vitae modum gerens Ut vir apostolicus,	3 b. Verbis vitae nos replevit, In quo duplex requievit Spiritus prophetiae.
4 a. Hic exorans mundi scelus, Quem succendit fervens zelus Crucis et martyrii,	4 b. Christi fidem exaltavit, Quam Soldano praedicavit Cursu ministerii.
5 a. Hic inspector secretorum, Quem demulcent angelorum Sacra ministeria.	5 b. Cunctae Christi creaturae Nutu parent, et scripturae Panduntur mysteria.
6 a. In hoc mire renovantur, In hoc vere demonstrantur Redemptoris munera.	6 b. In hoc clarent mira signa, Quae extollunt laude digna Larga Dei munera.
7 a. O Francisce, lux solaris Crucifixi singularis, Fac consortes civium,	7 b. Quibus nunc associaris, Quibus iam congloriaris In choro caelestium.

Miss. ms. Novariense (Romano-Franciscanum) anni 1478. Cod. Capit. Novarien. XLI. — 5a, 2 Quam. — 5b, 2 Nuptu. — Den Text verdanke ich Rev. Bannister.

227. De sancta Genovefa.

1 a. Pangamus sollennia Genovefae praekoniam.	1 b. Hanc illustris Gallia Colit lustrans mortalia.
2 a. Cuius speciali gratia Parisiis fide, iustitia,	2 b. Praefulget caput in Francia; Custos urbis fit haec propria.
3 a. Quam laudat caeli curia, Laus tibi sit et gloria.	3 b. Ave, tutrix cum Maria Pelle nobis contraria.
4 a. Dei genetrix, regina Polique orbis, praecipua	4 b. Parisius est domina, Sed tu custos es assidua.
5 a. Hanc fame, lymphis serves, Hostium iaculis,	5 b. Igne, peste praeserves, Cunctis periculis.

6 a. Virgo Francigena, Fis miraculis,	6 b. Caritate plena, Refulgens saeculis.
7 a. Tu es, gloriosa, Sponsa formosa	7 b. Christi, pretiosa Ac gratiosa.
8 a. Mortuos Suscitas, claudos, Febre tortos, Paralyticos, mutos,	8 b. Leprosos, Rabidos, surdos, Caecos, aegros Tu sanas infinitos.

9. Tua sancta praesidia
Nobis conferant caeli gaudia.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 960 (139. 5. S).

228. De s. Gerardo Broniensi.

1 a. Dulci voce laudes Deo Personemus et in eo Delectemur iugiter;	1 b. Dabit plane, quod speramus, Si pulsando persistamus Petendo fideliter.
2 a. Crescat honor creatoris Ex praeclari confessoris Gerardi memoria,	2 b. Cuius virtus approbata Et in fide mens fundata Deo fuit gloria.
3 a. Spreta stirpis claritate, Spreta prorsus vanitate Saecularis ambitus,	3 b. Pie normam artioris, Quam dilatat vis amoris, Elegit divinitus.
4 a. In aetate iam virili Usu subit puerili Literarum studia;	4 b. Edocetur ad perfectum, Cui dabat intellectum Larga Dei gratia.
5 a. Auctus sensu gradu crevit, In quo sane requievit Summa sapientia.	5 b. Fit minister et conviva Mensae Dei, vivens viva Fit sacerdos hostia.
6 a. Gregi Christi ductor datus Sacri formam coelibatus Ex se prius praebuit.	6 b. Primum vita, post doctrina, Sicut docet lex divina, Subiectos instituit.
7 a. Pater erat plurimorum Monachorum et locorum Mira vigilantia.	7 b. Curat caecos, aegros sanat, Paradisi fonte manat Sanitatum copia.
8 a. Post laborum cruciatus Pio fine vir beatus Vitae clausit ultima.	8 b. Cuius serto praemiorum In consessu beatorum Decoratur anima.

- 9 a. O Gerarde, pastor bone;
Ad perennis nos coronae
Vera perduc gaudia,
- 9 b. Ubi fructu nostrae spei
Manifesta vultus Dei
Fruamur notitia.

Miss. et. Brev. ms. Broniense saec. 15. Cod. Semin. Namurcen. s. n.

229. De s. Gertrude Nivellesi.

- 1 a. Laetabundus
Gertrudi decantat chorus
Alleluia.
- 1 b. Regem regum
Dilexit nec virum novit,
Res miranda.
- 2 a. Omnem fastum respuit,
Illi natus placuit
Sol de stella.
- 2 b. Orta de nobilibus,
Sed magis virtutibus
Semper clara.
- 3 a. Ut vult Deus, oleum
Servavit virgineum
Pari forma.
- 3 b. Nullo maculamine,
Nullo viri semine
Fit corrupta.
- 4 a. Illam rexit caritas
Et mentalis sanctitas
Valle nostra.
- 4 b. Nunc regnat in gaudio,
In aureo scrinio
Carne sumpta.
- 5 a. Hac auditus redditur,
Clandus recte graditur,
Hac videt, quae cernitur
Esse caeca.
- 5 b. Miris fulget pluribus,
Succurrit ardentibus
Et multis languentibus
Haec praedicta.
- 6 a. Virgo mellifera,
Absterge scelera,
Tibi supplicat
gens misera.
- 6 b. Duc nos in aethera
Nosque refoedera,
Quem genuit
puerpera.

Officium triplex Gertrudis divae virginis imp. Coloniae 1513. — 1 a, 2 Gertrudis. — 5 b, 2 statt ardentibus l. carentibus? — Melodie natürlich: Laetabundus.

230. De s. Gertrude Nivellesi.

- 1 a. Virginis egregiae
Memoriam hodie
Celebret ecclesia,
- 1 b. Cui dum mundus viluit,
Castitate floruit
In caelesti gloria.
- 2 a. Aetate iuvenula
Spreta viri copula
Tendit ad perennia.
- 2 b. Ante reges sistitur,
De nuptiis agitur
Grandis controversia.
- 3 a. Ducis adest filius
Promittens instantius
Aurum, gemmas, praedia,
- 3 b. Iactat, genus, redditus,
Virgo spernit penitus
Et profatur talia:

4 a. „Deum unum eligo, Totum mundum abigo Et, quae sunt mortalia.	4 b. „Me ditavit osculo, Subarrhavit annulo, Qui regit caelestia.“
5 a. Gertrudis constantia, Quidquid mundi gloria Confert, hoc repudiat.	5 b. Materno consilio Cum ferro tonsorio Crine caput spoliat.
6 a. Deformata saeculo Virgo corde sedulo Respuit praesentia.	6 b. Tum sacri velaminis Cum curae regiminis Sublimatur gratia.
7 a. Voluptatem superat, Affligit et macerat Corpus abstinentia.	7 b. Carnis mole libera Transfertur ad supera Beatorum gaudia.
8 a. Caecus, surdus, languidus, Quos laxarat invidus, Per eius suffragia	8 b. Videt, audit, ambulat Et laudando cumulat Virginis magnalia.

9. Tuo, virgo, nomini
Ad honorem Domini
Canimus *Alleluia*.

Officium triplex Gertrudis divae virginis imp. Coloniae 1513. — 2 a, 1 State. — 2 b, 3 controversa. — 3 b, 2 premitus. — Überschrift: „Sequentia.“ —

231. De s. Gertrude Nivellesi.

1 a. Haec est dies digna laude, In qua Gertrudis beatae Memoriam agimus.	1 b. Elegans fuit specie, Orta clara progenie Ae referta moribus.
2 a. Haec sanctitate claruit Et castitate vignet Ac respuit infima.	2 b. Sponsum habere noluit, Quem pater dare voluit, Fugiens a patria.
3 a. O Pipine, dux inclite, Et Yduberga, plaudite De tam sancta filia.	3 b. Iubiletque chorus iste In virginis huius laude Requiens suffragia.

4. O Gertrudis,

5 a. Quae ut stella vespertina, Illuminans tenebrosa, Reluces cum superis,	5 b. Illis Christus prece tua Praesenti vita finita Nos sociare velit.

Officium triplex Gertrudis divae virginis imp. Coloniae 1513. — Überschrift „Sequentia.“

232. De s. Gertrude Nivellensi.

1 a. Ora pro nobis Dominum, Gertrudis, decus virginum, Impetrando veniam.	1 b. Absolve nexus criminum Tuorum vi precaminum Procurando gratiam.
2 a. O Gertrudis, medicina Morbi, morum disciplina, Veneris umbraculum,	2 b. Recti via, vespertina Stella, tuos recte mina Saecli per opaculum.
3 a. Nos prementes hostes frange Atque nobis hos subange Horumque vesaniam;	3 b. Conservis tuis assiste Horum vexisque resiste Precum per instantiam.
4 a. Solve vincla peccatorum, Prece tuos rege morum Et salutis in via.	4 b. Hunc conserva, virgo, chorum Ab impulsu malignorum Diraque versutia,
5 a. Ut post istud exsilium Huiusque vitae taedium Caeli frui gloria	5 b. Mereamur cum beatis In solio trinitatis Cum sancta militia.

Officium triplex Gertrudis divae virginis imp. Coloniae 1513. — Überschrift: „Alia sequentia.“

233. De s. Gregorio Spoletano.

1 a. Iustis se vigiliis Mane dans consiliis Divinis acquiescet,	1 b. Castitate liliis Par, amore filiis, Cum patre requiescet.
2 a. Iustus est Gregorius, Apud Deum glorius, Qui mane vigilavit,	2 b. Cum in sancto tempore Se exercens propere Perfectam compilavit
3 a. Formam innocentiae, Verae patientiae, Messiam imitando,	3 b. Eius excellentiae Pro modo potentiae Se totum limitando.
4 a. Nam responsionibus Et in passionibus Tortores superavit.	4 b. Christus a leonibus Corpus, a daemonibus Spiritus liberavit.
5 a. Quid plus? Ignem, bestias, Poenarum molestias Pertulit viriliter.	5 b. Hinc dites et egentes Deum laudate gentes Devote, humiliter.

Grad. ms. Coloniense saec. 16. in. Cod. Capit. Coloniens. s. n. — 5b, 1
Hunc. — Melodie wohl: Veni sancte spiritus.

234. „De s. Guillelmo, duce Aquitaniae.“

1 a. Dies est memorialis, Festivitas triumphalis Guillelmi memoria.	1 b. Quondam dux Aquitaniae, Potens comes Pictaviae Inclitus prosapia.
2 a. Erat corpore procerus, Aspectu nimis severus, Tumescens superbia.	2 b. Plerumque rerum copia Trahit viros ad vitia, Inventus, licentia.
3 a. Et sicut equus effrenis Solvitur laxis habenis, Gulae, ventri servivit;	3 b. Luxu vinoque sopitus, Epulis nimis deditus Laute carnem nutritiv.
4 a. Rapuit fratris uxorem, Arsit ob eius amorem Visa pulchritudine;	4 b. Ad instar factus Herodis Grassabatur multis modis, Vincitur libidine.
5 a. Novem annis se recludit, Quem prosperitas delusit Et mundi fallacia;	5 b. Catenam parat ferream, Capiti ponit galeam, Premitur inopia.
6 a. Cilicina veste tectus, Aqua potus, terra lectus, Degit in penuria;	6 b. Noctes insomnes ducebat, Membra carnis atterebat, Vixit in angustia.
7 a. Circumdant cellam daemones Sibilantes ut dracones, Ursi, lupi, serpentes,	7 b. Extra domum vi trahentes, Semivivum relinquentes, Hunc acriter caedentes.
8 a. Tandem in stabulo Rodis Arte vixit multis modis, Vitam morte mutavit.	8 b. Cuius mors non tam exitus Quam ad vitam est transitus, Qui dura toleravit.
9 a. Caecis visus reparatur, Surdus auditus donatur, Seprosis munditia.	9 b. Claudis incessus redditur, Languidis morbus tollitur, Infirmis dementia.
10 a. Caelos scandit laureatus Post diversos cruciatus Et mundi naufragia;	10 b. Ubi est summa trinitas Beatorum felicitas, Maxima laetitia.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (199. 5. 8).

235. De s. Guillermo Bituricensi.

1 a. Gallia reniteat, Et in plausum prodeat Gens urbis Bituricae,	1 b. Prole quidem Gallia, Et urbis frequentia Pro suo pontifice.

2 a. Causam renitentiae Parit dies hodie Guillermi pontificis,	2 b. Cuius vitae sanctitas Laudes petit meritas Moduli multiplicis.
3 a. Mundi timens in via, Praedam suam in via Mundi nolens sistere,	3 b. Ad claustrum prosiluit, Quia clausus voluit Extra mundum vivere.
4 a. Dum in claustro sistitur, Mox habet, quod diligit, Et clausus exsequitur, Quidquid claustrum exigit.	4 b. Se nesciri studuit Inter clausos positum Sed claudi non potuit Tanti viri meritum.
5 a. Fide iustus, spe robustus Et integer vir venustus Carnis privilegio,	5 b. Ex quo claustrum subin travit, Carnem suam nullo pavit Carnis beneficio.
6 a. Abbas primo, praesul tandem Vitam semper et eandem Viam vitae tenuit.	6 b. Neque mores, ut est moris, Propter apicem honoris Mutavit, quos habuit.
7 a. Sibi durus et austerus, Sed ad openi nulli serus, Voto carnis contrarius Sui erat incurius.	7 b. Opus omne, quod agebat, Vento famae subtrahebat, A verbis detrahentium Retrahens fores aurium,
8 a. Flos germane confessorum, Vis tuorum meritorum, Omnem prenum medicorum Visa est praecellere.	8 b. Dum in morbis operatur, Sensus stupet, ars miratur, Epileptia curatur Et noli me tangere.
9 a. Puer lapsus in fluentum Vitae nescit detrimentum Et per tuum interventum Sanatur squinentia.	9 b. Res miranda recitetur, Dum sacerdos confitetur, Promeretur, ut sanetur Manus impotentia.
10 a. Mors festinans absque fere Et lupinae morsus ferae Pueris non obfuere Tuis, pater, meritis.	10 b. Fugit febris, furor cedit, It contractus, lumen redit, Nec infantem virus laedit, Cessat tremor capitibus.

11. Tanta patris merita
Nostra laxent debita.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (189.
5. 8). — 2 a, 1 Clausam. — 4 b, 1 Se vestiri. — 5 b, 2 nullus pavit. —
7 b, 4 foros. — 8 a, 4 Visus. — 10 b, 2 Id.

236. De s. Helena Imperatrice.

1. Helenae reginae laudes
intonent Christiani.

2 a. Ierusalem advenit, Lignum crucis invenit, Quo Christus redemit peccatores.	2 b. Constantinus in bello Signo crucis mirando Fit victor in omnes bellatores.
3 a. Dic nobis, regina, Quae vidisti divina? Sepulcrum Christi viventis Et crucem vidi resurgentis.	3 b. Claviculos testes Hos inveni caelestes, Quibus est cruce affixus Pro nobis Iesus crucifixus.
4 a. Credendum est de cruce Magis Helenae veraci, Quam Iudaeorum turbae mendaci.	4 b. Scimus ipsam construxisse Plura templa vere Tu nobis, Christe rex, miserere.

Grad ms. S. Gereonis anni 1424. Cod. Mus. Archiep. Colon. VI. 5. —
Melodie: Victimae paschali.

237. De s. Helena Schedviensi.

1 a. Voce dulcis melodiae Veneremur in hac die Helenae sollennia,	1 b. Quae post cursus huius viae Felix die theoriae Migrat ad solacia.
2 a. Haec Rebecca, flos decoris, Hanc commendat cordis, oris, Morum pudicitia.	2 b. Absoluta viri thoris Sprevit ut Iudith amoris Carnalis conubia.
3 a. Martham praebet se diei Et Mariam requiei Contemplando tempore	3 b. Dum non fovet hostes Dei lael uxor et Cinei Prophetans par Delborae.
4 a. Alabastrum comminutum Fragrans fudit vim virtutum, Ut probant miracula;	4 b. Caecus videt, et os mutum Loquitur ad eius nutum, Cedit leprae macula.
5 a. O Sueorum advocata, Posce reis ut sensata Thecuitis gratiam;	5 b. Fac ut Hesther elevata, Quod gens tua Deo grata Mereatur gloriam.

Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopensis saec. 14/15. Cod. Dresden.
A 182. A. — Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C 427. B. — Miss.
ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 420. C. — Sequent. ms. Praedicat.
Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen. C 315. D. — Collect. ms.
Vadstenense saec. 15. Cod. Upsalen. C 23. E. — Miss. Stregnense imp.
Lubecae 1487. F. — Miss. Upsalense imp. Basileae 1513. G. — 1 b, 1
cursum F. — 1 b, 2 dies A. — 1 b, 3 ad caelestia C. — 2 b, 2 Spernit G. —
3 a, 2 Sed EFG; requiem B. — 3 b, 1 Cum C. — 3 b, 2 uxor est CFG

Cynei ABC. — 5a, 1 Sueworum CF; Swenorum B; Sweorum E. — 5a, 3 Thecutes BCEF. — Melodie: Sancti David, aber mit Kürzung. — Verfasser wohl jener des Helena-Officiums, nämlich Brinolphus Scarensis. Cfr. Klemming I, p. 123.

238. De s. Henrico Upsalensi.

1 a. Coetus noster laetus esto Pro Henrici sacro festo, Est laetandi causa praesto Praesulis celebritas.	1 b. Quem elegit, quem dilexit, Quem ornavit, quem provexit, In sublime quem erexit Divina benignitas.
2 a. Ortus in Britannia, Pollens Dei gratia Superna providentia Pontifex efficitur.	2 b. Clarus in Upsalia, Demum pro iustitia Decertans in Finlandia Pugil Christi moritur.
3 a. Miris signis et variis Sanctum suum prodigiis Declarat venerabilem	3 b. Deum verum, quem coluit, Amavit atque docuit Colendum et amabilem.
4 a. Martyr Dei, iam laborum Et mercede tormentorum Summo bono sine metu Et sanctorum fruens coetu In aeterna gloria,	4 b. Te laudantem nostrum coetum Et in tua laude laetum Fac in coetu angelorum Sempiterna beatorum Perfrui laetitia.

Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopen. saec. 14/15. Cod. Dresden. A 182. A. — Miss. ms. Scarensis saec. 15. Cod. Upsalen. C 427. B. — Miss. Upsalense imp. absque (ca 1487). C. — Miss. Upsalense imp. Basileae 1513. D. — Miss. Stregnense imp. Lubecae 1487. E. — Miss. Aboense imp. Lubecae 1488. F. — Nach 2 b, 3 schiebt B. ein: Decertans pro iustitia. — Cfr. Klemming I, p. 140 sq.

239. In Translatione s. Henrici Upsalensis.

1 a. Ecce, magnus presbyter, Qui placere ingiter Studit altissimo;	1 b. Certans pro iustitia Christi factus hostia Fermentato azimo.
2 a. Pater nectus filio, Ovibus opilio Violenter pressus est.	2 b. Pastor gregem instruit, Grex pastorem obruit, Nec cedit, dum caesus est.
3 a. O sanctum pontificem, Qui Domini calicem Exhausit martyrio;	3 b. Dum accessit stadio, Non fraudatur bravo Palmae florens praemio.
4 a. De valle miseriae Martyr migrat hodie Laureatus sanguine;	4 b. Revelata facie Regem cernit gloriae Incircumscripto lumine.

5 a. Gaude, plebs Finnonica, Hoc patre regenita Sacri fontis utero.	5 b. Christe, nos ad caelica Per Henrici merita Pio transfer umero.

Miss. ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 513. A. — Appendix ms. saec. 15/16. Miss. Aboensis imp. Lubecae 1488. (Holmiae). B. — 2 a, 2 Omnibus A. — 4 a, 2 migrat varie B. — 4 b. 3 circumspecto A. — Melodie: Veni sancte spiritus. — Cfr. Klemming I, p. 138 sq.

240. De sancto Hieronymo.

1 a. Caelum stillat nobis rorem, Per quem orbi dat odorem In doctrina fulgida	1 b. Hic Eusebii filius, Ieronymus, uberius Luce pavit lucida.
2 a. Eruditus literis Latinis, Hebraicis, Romae sub Liberio	2 b. Cardinalis presbyter Factus, clero dans iter, Papae dignus solio.
3 a. In desertum tunc profectus Sanctam vitam est adeptus Studens et in biblia;	3 b. In Latinum de Hebraeo, Curam gessit hanc pro Deo, Transfert evangelia.
4 a. Siti, fame macerabat Carnem, fletibus rigabat Prae cunctis deliciis;	4 b. In labore sua vita Reperta semper unita Summis desideris.
5 a. Illud, quod in verbo dixit, Plus in praxi Deo vixit, Laborat fidelius;	5 b. Doctor Christianae gregis Docens id, quod nostrae legis Est et fuit melius.
6 a. Nobili de stirpe natus, Ore eius non est datus Dolus nec mendacium;	6 b. Verax, iustus, boni moris, Inexhausti est vigoris Virtus dans solacium.
7 a. O dulcedo virginalis, Flos, fructus, spes doctinalis Et lucerna in via,	7 b. . . . .
8 a. Ergo fac nos doctrinari, Bonam vitam contemplari, Sancta assit legio.	8 b. Annos nonaginta octo Postquam complex, tibi docto Datur Christi regio.
9 a. Ibi regnas cum beatis; Auge cunctis literatis Fructum tui dogmatis,	9 b. Ut docere valeamus, Tecum (in) regno gaudeamus Per virtutem pneumatiss.

Sequent. ms. Sedunense saec. 14. et 15 Cod. Capit. Sedunen. s. n. — 2 a, 2 et Hebraicis. — 2 b, 3 Papali. — 4 b, 2 est unita. — 5 a, 3 fideliter. — 5 b, 2 id quid. — 6 a, 2 In ore. — 6 b, 3 Virtutum. — 8 a, 3 Sanctorum.

241. De sancto Hieronymo.

1 a. Gaude, doctor spiritalis, Et interpres triumphalis, Vere digne cardinalis Presbyter Ieronymo.	1 b. Gaude, quem papatu dignum Cuncti clamant, sed malignum Falsi fratres ponunt signum, Vestem noctu feminae.
2 a. Gaude, vasta per deserta Antra quaerens inexperta, Clastra figens ibi certa, Loca paenitentiae.	2 b. Gaude, domitans leonem Fractrum faciens calonem, Qui et praedam et praedonem Revocat cautissime.
3 a. Gaude, servans castitatem Et Eustochium magnatam Firmans, ut virginitatem Servet intactissimae.	3 b. Gaude, qui, quod concupisti, Obtinere meruisti, Felix ad praesaepe Christi Et mori et vivere.
4 a. Gaude, lex et principatus, Dux et lux beati status Et Iohanni comparatus Augustino iudice.	4 b. Fac nos dignos te laudare Et laudantibus dignare Laetas sedes impetrare Supernalis gloriae.

Cursus de Domina sec. Eccles. Hamburgensem imp. Rostochii 1522. A. —
Miss. Cluniacense imp. Parisiis 1550. B. — 1 b, 2 Clamant cuncti B. —
1 b, 3 nocte A. — 2 a, 2 quaerens perdiserta B. — 2 b, 2 faciens colonum B. —
2 b, 3 praeda B. — 3 b und 4 a umgestellt A. — 3 b, 1 Gaude quia meruisti
B. — 3 b, 2 Obtinere quod cupisti B. — 4 b, 1 digne B. — 4 b, 2 laudantes
te B. — 4 b, 4 Supernalis patriae.

242. De s. Hilario Pictaviensi.

1 a. Christo, regi gloriae, Canticum laetitiae Concinat eximie Plebs fidelis,	1 b. Qui iubar ecclesiae, Pastorem Pictaviae, Hilarium hodie Reddit caelis.
2 a. Ergo sacro praesuli Christi dicant servuli: Doctor, ave, populi, Spes reorum,	2 b. Tu tegmen piaculi, Tu salus periculi, Tu nubes umbraculi Miserorum.
3 a. Sub Caesare devio A fide Constantio, Haeresis contagio, Morte spretra	3 b. Restitisti noxio, Iussu cuius impio Damnaris exsilio Mente laeta.
4 a. Tuam Apram filiam Viro tollens sociam Christo sponsam aliam Praeparasti.	4 b. Gentilem Florentiam, Parentes, familiam Ad lavacri gratiam Revocasti.

5 a. Tuum ad imperium Tremens fugit anguium Incolis nocentium Praesentia.	5 b. Matris augens gaudium Suscitasti filium In conspectu gentium Prece pia.
6 a. Cum tot signa feceris, Lux, Hilari, sideris, Suffragare miseris Mortis hora.	6 b. Qui tuos non deseris, Fac, iungamur superis, Quibus gaudet aetheris Urbs decora.

Miss. ms. Sandionysianum saec. 15. Cod. Bibl. Nation. Art. Londonen.
1346 (18. 3. 91). — 5 a, 2 agnium. — 5 b, 3 conspectui. — Melodie wahr-
scheinlich: *Mariae praeconio*. — Die Abschrift besorgte Rev. H. M. Bannister.

243. De sancto Hippolyto.

1 a. Laudemus omnes Dominum In sanctis gloriosum,	1 b. Affectum cordis [intimum] Solventes gratiosum.
2 a. Immensam regentis Caelum terramque Veneremur potentiam,	2 b. Qui pie credentis Corpus cor quoque Corroborat per gratiam.
3 a. Cuius maiestas errantem Hippolytum A cultu daemonum revocavit;	3 b. Quem Laurentius legibus implicitum Salubris fidei baptizavit.
4 a. Post Christo renatus rapitur, Caesaris iniqui sistitur Praesentiae.	4 b. Qui verbis nec minis flectitur, Sed constans in fide redditur Spe gloriae.
5 a. Cui inquit impius Ira fremens Decius In conspectu praesentium:	5 b. „Num magus efficeris, Qui actorem sceleris Sepelisti Laurentium?“
6 a. Tunc Christi triumphans respondit Hippolytus, Non poenas paveas martyrii:	6 b. „Non magus, sed Christi servus sum sollicitus, Qui corpus humavi Laurentii.“
7 a. Mox tyrannus fervens furoris facibus, Vir sanguinum, foetens criminum sordibus, Os Christi militis lapidibus Imperat graviter contundi.	7 b. Iubetur post martyri exui vestibus, Cum cordis torqueri fustium ictibus; Qui tantis moveri verberibus Vel poenis nequivit confundi.

8 a. Tandem dirumpitur Equis, distrahitur Per cardetam haec hostia;	8 b. Cuius post transitum Coronat spiritum Rex caelestis in gloria.

9. Qui nobis apud Dominum
Veniam impetret peccaminum
Prece pia.

Miss. ms. Sandionysianum saec. 15. Cod. Bibl. Nation. Art. Londinen.
1346 (18. 3. 91). — 7b, 7 nequivit. — Die Abschrift besorgte Rev. H. Bannister.

244. De sancto Hippolyto.

1 a. Eia, vox iucunditatis Sub affectu caritatis Caeli pulset solium,	1 b. A quo custos angelorum Preces audit peccatorum Devote clamantium.
2 a. Omni cura creatura Regem laudet, per quem gaudet Populus fidelium.	2 b. Viam Deus praeostendit, Per quam reus comprehendit Sui cursus bravium.
3 a. Hanc ingressus spe coronae Laboravit in agone Beatus Hippolytus.	3 b. Nam de caelis ministrabat Vires, ad quem anhelabat, Spiritus paraclitus.
4 a. Praemunitus in sacrificio, Quod desanctosumpsit altario, Certavit legitime.	4 b. Amplexando poenarum genera Suae martyr caelorum munera Praeparavit animae.
5 a. Qui, ad mensam dum sederet, Paulo prius quam pranderet, Cito turba militum	5 b. Manus iactat et insontem Male tractat tanquam sontem, Arguens Hippolytum.
6 a. Accusatus non accusat, Propter Deum nec recusat Subire martyrium;	6 b. Tunc de Deo responsurus Et pro eo moriturus Ducitur ad Decium.
7 a. Qui vi sua blandimentis Prius tentat, post tormentis Trahere spurcitiam;	7 b. Sed verborum blandimenta Non revocant nec tormenta Hunc ad idolatriam.
8 a. Furit ergo rex iratus Et praecepit, ut privatus Suis vivat vestibus,	8 b. Tentans, hac si nuditate Posset hic a veritate Suis reddi legibus.

9 a. O quam felix, quam beata Merces illi restat data, Qui pro Deo patitur!	9 b. Vestimentis pro sublatis Stola immortalitatis Vir sanctus induitur.
10 a. Cum se videt nil egisse, Hunc nec vitam pervertisse Nondum nec paenituisse, Tyrannus infremuit	10 b. Et per poenas cognatorum, Per multiplices suorum Cruciatu famulorum Tentare proposuit.
11 a. Erat ibi nutrix sibi, Quam cum viro sanctus miro Affectu dilexerat;	11 b. Quorum morte, gravi sorte, Hunc habere pro se vere Decius putaverat.
12 a. Illos ergo plenus irae Ad se facit rex venire Et coegit interire Domini prae oculis;	12 b. Necessavit, dum perstratam Eius vidit facultatem, Mortis videns voluntatem Omnibus in famulis.
13 a. Sed eorum salutari Cum de morte gratulari Martyr vellet, mortis minas Intonabat et ruinas Vitae, quas paraverat.	13 b. Mox discursibus equorum Rapitur indomitum. Mundo vitam [sic] finivit; Qui cum illo semper vivit, Pro quo militaverat.

Miss. Tornacense imp. Parisiis 1498. A. — Miss. Tornacense imp. Parisiis 1509. B. — Miss. Tornacense imp. Antwerpiae. 1540. C. — 4 a, 2 sancti B. — 5 a, 3 cite AB. — 12 b, 1 per stratam A. — Melodie wohl: Laudes crucis resp. Lauda Sion.

245. De sancto Iacobo Maiore.

1 a. Exultans in salutari Deo voce, mente pari Iubilet ecclesia,	1 b. Quam coronat illustratam Et illustrant exornatam Iacobi sollempnia.
2 a. Qui natus ex Zebedaeo, Longe praelectus Deo Ante saecularia,	2 b. Futurorum typum gerens, Pisces hamo, reti quaerens, Nave sulcat maria.
3 a. Quem inventum cum Iohanne De maris vocavit amne Iesu Christi gratia,	3 b. Piscari iubet in mundo, Gentem noxas de profundo Quorum trahant retia.
4 a. Qui relicto patre, reti, Nave, praeceptoris laeti Sequuntur vestigia,	4 b. Quis ostendat ut rem gran- dem, Duxit hos in montis tandem Cum Petro fastigia.

5 a. Ne futurus hos defectus Frangat, hominis despectus Et mortis opprobia,	5 b. Illustrari meruerunt, Caeli regem dum viderunt In decoris gloria.
6 a. Hinc in fines vadit orbis Iacobus, ut ferat morbis Criminum remedia.	6 b. In Iudaea verbum Dei Qui dum spargit, obstat ei Magorum versutia.
7 a. Quos convincens Christo iun- git, Paenitentia perungit Horum dum praecordia;	7 b. Hoste tandem supplantato Et cum Deo collicutato Per Iacob in hac via.
8 a. Israel it contemplari Christi vultum, sociari Cui mereris, Iosia;	8 b. Edom pridem, sed iam vita Mutatus Israelita, Esau vitans odia.
9 a. Quos Iudaeos non Iudaea, Sed, sanctorum cum sit rea Sanguinis, Aegyptia	9 b. Fugat ab hoc mundi mari, Iubet ambos decollari Herodis saevitia.
10 a. Quorum prece, Iesu bone, Duc vitato Pharaone Mundi per haec invia;	10 b. Nos cum Israele mari Transito fac epulari Mel et lac in patria.

Oration. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521.
A. — Grad. ms. Sanctense saec. 15. ex. Cod. Capit. Sancten. s. n. B. —
2b, 3 saltat A. — 5a. 1 Re A. — 5a, 2 aspectus A. — 8a, 1 Israeli contemplari
B. — 9a, 1 Quos Iudaea B. — Melodie: Maiestati sacrosanctae.

246. De sancto Iacobo Maiore.

1 a. In senatu tuo, Christe, Iohannis evangelistae Frater dulcis emicat;	1 b. In electis primitivis Hic electus tuus civis Iacobus te praedicat.
2 a. Iste Zebedaeo natus, A te de navi vocatus, Te secutus Dominum	2 b. Vere factus supplantator, Terrenarum conculcator, Fit piscator hominum.
3 a. Hic te vidit transformari Bibit et idem praeclari Tui poculum calicis;	3 b. Victimatus ense cadens, Fratrum primus ad te vadens, Consessor fit iudicis.
4 a. Pie nate Zebedaei, Iacobe, cognate Dei, Nobis assis iugiter;	4 b. Fac nos mundum supplan- tare, Iacobe, fac conregnare Nos Christo perenniter.

Miss. ms. S. Petri Erfordensis saec. 15. Cod Londinen. Add. 10925.

247. De sancto Iacobo Maiore.

1 a. Gaudeat Hispania, Totaque Germania Nubilo solvatur;	1 b. Adest dies celebris, Quo mundi de tenebris Iacobus levatur.
2 a. Quondam sulcans maria, Tractus ad salubria Verbo salvatoris	2 b. Coetum liquit piscium, Turbam docens hominum Fidem redemptoris.
3 a. Ab insultu fluminum Imitatus Dominum Fit piscator hominum Dono singulari;	3 b. Patet hoc argamine Montis in cacamine, Meruit in lumine Christum speculari.
4 a. Polluit praerogativis, Artus dum adhuc in vivis Vegetaret spiritus;	4 b. Signis clarus hora mortis Hactenus nec eius sortis Est immunis caelitus.
5 a. Israel quod typo gessit, Alter Iacob hic expressit Claudicando pedibus;	5 b. Qui, divinis dum intendit, Pedem alterum suspendit A culparum sordibus.
6 a. Nam paganos Ritu vanos Dum ad sanos Mores ire monuit,	6 b. Suo ductu Multo fructu Ex hoc fluctu Sursum ire docuit.
7 a. Dum instat sermonibus Obvians erroribus, Imperat daemonibus, Ne quidquam credentibus Mali inferatur;	7 b. Cuius viso numine, Operante flamine, Cordis ductus lumine Iosias in sanguine Statim baptizatur.
8 a. Lingua manus dum suggestit Fidem infidelibus, Caput tandem trunco cessit Effluxis cruoribus.	8 b. Accessit melodi melos Choris in caelestibus, Angelorum dum ad caelos Ferebatur manibus.

Grad. ms. Praedicat. Insulensium (Arosiae) saec. 16/18. Cod. Upsalen. C. 513. — Die 2 ersten Zeilen sind gleichlautend einer Sequenz auf denselben Heiligen bei Kehrein Nr. 415. — Cfr. Klemming III. p. 78 sqq.

248. De sancta Ingride.

1 a. Caritatis iacula Fers, o Christi famula, Infixa praecordiis;	1 b. Viduarum speculum, Spernis totum saeculum Currrens artis studiis.

2 a. Marthae gestas viscera Pietatis opera Impendens pauperibus,	2 b. Nec Mariam deseris, Dum amplecti niteris Sponsum fletu, precibus.
3 a. Dulce tenes otium Figens totum studium In sanctis eloquiis;	3 b. O sensata femina, Fortis ad certamina, Morum micans radiis!
4 a. Foris nigra, squalida, Intus manens splendida, Sicut amor dicitat;	4 b. Omnis tua gloria Aurea cum fimbria Intra mentem latitat.
5 a. Tu per precum balsamum Iesum intra thalamum Tuae mentis allicis.	5 b. Contemplando lectulum Intrans et in osculum Te dilecto proicis.
6 a. Pectus tuum nobile Devotum et stabile Tria sata similiae Fermentavit;	6 b. Sunt fides, spes, caritas, Tribus his te trinitas Perfectas ad semitas Sublimavit.
7 a. Iesu sponsa nobilis, Prudens et laudabilis, Digna caeli iubilis, Gloriari,	7 b. Fac nos tuis precibus Mundatos a sordibus Angelorum coetibus Gratulari.

Sequent. ms. Praedicatt. Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen.
C. 513.

249. De ss. Innocentibus.

1 a. Exsultent omnes parvuli, Exaltent vocem singuli Praeclara melodia,	1 b. Dulces tonos nunc intonent, Concordes sonos insonent Moveant tripudia.
2 a. Cum sit festum hoc maiorum, Proprium est puerorum Ratione martyrum,	2 b. Qui perempti sunt lactentes, Digni Deo innocentes, Primitiae martyrum.
3 a. Nam timens regnum perdere, Illos decrevit perdere Herodis insania;	3 b. Saevit, trucidat misere Et tenellos ab ubere Rapat manus impia;
4 a. Bethlehem et in finibus Bimos et infra sinibus Matrum necat teneros,	4 b. Iesum quaerens extinguere, Quem nequivit attingere Miser super miseros.
5 a. Hos plorat nec consolatur In Rama, sic prophetatur, Suos Rachel filios.	5 b. Hi semper agnum sequuntur Et Deo plene fruuntur Inter omnes alios.

6 a. Ut Iohannes attestatur Et in suis scriptis fatur, Novum cantant canticum;	6 b. Ipsi clamant sub altari Sanguinemque vindicari Suam petunt unicam.
7 a. Hi sunt incoinquinati, Prorsus incontaminati, Carne, mente virgines.	7 b. Vos, qui puris puriores, Mundis estis mundiores, Nos immundi homines,
8 a. Ab immundo mundi mundo, Facite, quod corde mundo Vestris sanctis precibus	8 b. Trinitatem contemplemur Et in ea gloriemur In supernis sedibus.

Grad. ms. Arnoldi Aquisgranensis saec. 13. in. Cod. Capit. Aquisgranen. XII.

250. De ss. Innocentibus.

1. Alleluia.

2 a. Agmina tibi sonora psallentia organa,	2 b. Pantocrates, poli aula cerne clara ab illa.
3 a. Sancta qui nos tua kira plasmasti aeterna, donans caelica regna,	3 b. O, iam precamur te, tua pereat ne pia miseris plasmatio.
4 a. Iam vincula nostra solve cuncta pacis dando munia summa;	4 b. Florigera fruemur patria, concedat tua clementia,

5. Saecula per cuncta.

Tropar. ms. Nivernense saec. 11. Cod. Parisin. 9449. A. — Antiphon et Grad. ms. Nivernense saec. 12. Cod. Parisin. Nouv. acq. 1235. B. — 2 a, 2 psallantia A. — 3 a, 1 kyrra A; kira wohl = $\chi\epsilon\iota\rho$; cfr. kere = $\chi\alpha\iota\rho\epsilon$. — 4 a, 2 solvet A. — 4 b, 3 quo cedat B. — Melodie: „Dulce lignum“, nach welchem Schema u. a. die Sequenzen „Gaudeat fidelis“ und „Laus surgat ubique“ (Anal. Hymn. XL, Nr. 12 u. 13) gehen. — Auffallend ist in 3 b, 3 die Endung der Klausel auf θ ; ob vielleicht „plasmatio“ verderbt ist?

251. De sancto Iohanne Baptista.

1. Christi baptista,
pro nobis Dominum
nunc exora.

2 a. Nunc tua sollemnia mundo praeferent satis iucunda;	2 b. Natus es, ut divina orbi clamares voce praecona.
3 a. Christi praesentis vestigia monstrasti nobis sancta, ut imitemur ea,	3 b. Dicens: Ecce, hic agnus Dei, qui de mundo peccata expellit pro gratia;

4 a. Cuius non sum dignus calceamenta	4 b. Portare, quia sponsus est per omnia.
5 a. Sponsi autem amicus stat et audit sponsi gaudia	5 b. Gaudens ipse de voce sponsi casta, dignus cum sponsa
6 a. Conviva esse ad secreta sponsi fercula valde miranda.	6 b. Iohannes, ergo sponsum nobis [nunc] concilia Dei gratia
7 a. Poscens nobis dulcia Christi prandia cunctis gratis praestita,	7 b. Et contempta mundana esca fatua sponsi dentur fercula.

8. His refecti Deo laeti
canamus post ista tempora.

Trop. ms. Catanense saec. 12. Cod. Matriten. (Collectio Barbieri) s. n. —
2 a, 3 sat. — Cfr. Misset-Weale II, p. 493.

252. De s. Iohanne Baptista.

1 a. Praecursorem summi regis Et praeconem novae legis Celebrat ecclesia.	1 b. In hac luce tam festiva Gaude, mater, et votiva Deprome praeconia.
2 a. En, baptista, sanctitatis Decus, praeco novitatis, Prodit, res miraculi;	2 b. Verbum praeit veritatis Vox aeternae claritatis, Solem iubar saeculi.
3 a. Insignis spectaculi Forma, norma populi, Iohannes monstratur;	3 b. Vitae praefert gratiam Et ad paenitentiam Populos hortatur.
4 a. Hic est novus praedicator, Viae novae praeparator Ad virtutum culmina;	4 b. Diem pandit ultionis Et perversae nationis Detestatur crimina.
5 a. Fructum mater insperatum Cepit, dum concepit natum In sterili corpore;	5 b. Usam linguae, dum non cre- dit, Pater perdit, ipsi redit Nato dato tempore.
6 a. Felix, qui iam gaudia Salutis praenuntia Ferens declaratur;	6 b. Orbem replet lumine Omni maior homine Nato praedicator.

7 a. Lumen adhuc occultatum Reveretur incarnatum Verbum patris omnium; 8 a. O quam pium fert amorem Omnem superans dulcorem Virginis praesentia! 9 a. Laudes ergo mirifico Iohanni permagnifico! Vox amoena 10 a. Et tu caeli regione, Virgo, martyr, doctor bone, Clementer expostula	7 b. Dum Maria salutare Verbum dedit, exsultare Coepit infans nimium. 8 b. Sese matres amplexantur, Per salutes revelantur Salutis mysteria. 9 b. Psallat eius praeconia, Laudans petat suffragia Plebs egena. 10 b. In conspectu summi regis Professores sacrae legis Regnare per saecula.

Grad. ms. Praedicatorum Coloniensium (et S. Crucis) anni 1425. Cod. Capit. Aquisgranen. XXVII. A. — Grad. ms. Crucigerorum Coloniensium saec. 15. Cod. Semin. Colonien. 13. B. — Miss. ms. Praedicatorum Vindobonensium anni 1477. (II. Pars). Cod. Praedicat. Vindobonen. 213. C. — Miss. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Graecen. 420. D. — Miss. ms. Pisciacense saec. 15. Cod. Londinen. Egert. 2601. E. — Grad. ms. Praedictorum saec. 15. Cod. Bruxellen. 6435. add. saec. 15. F. — Grad. ms. Crucigerorum saec. 15. Cod. Monasterien. 199 (214). G. — Grad. ms. Praedicatorum S. Marci saec. 15. Cod. Musaei S. Marci Florentini T. H. — Miss. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Carolsruhan. Pm 45. I. — Miss. ms. Praedicatorum Hispan. saec. 16. Cod. Vatican. 5590. K. — Grad. ms. Praedicatorum saec. 17. Cod. Casanaten. 3292. L. — Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen 360 (139. 5. 8). M. — Miss. Aboense imp. Lubecae 1488. N. — Miss. Stregnese imp. Lubecae 1487. O. — Miss. Praedicatorum imp. Parisiis 1519. P. — Miss. Praedicatorum imp. Venetiis 1562. Q. 1 a, 3 Celebret G. — 1 b, 1 hac die M. — 2 a, 1 In C, An M. — 3 a, 1 spectali D. — 3 a, 2 Forma factus p. C. — 3 a, 3 demonstratur M. — 3 b, 1 profert DNO. — 4 a, 1 legislator C. — 4 a, 2 Vitae CM; reparatur M. — 5 a, 1 inspiratum M. — 5 a, 3 Sterili in CI. — 5 b, 2 reddit E, cedit G. — 5 b, 2 sq. Pater ipso nato reddit | Dato ipso tempore D. — 5 b, 3 datur M. — 6 a, 2 Salutem D. — 6 a, 3 delectatur G. — 7 a, 2 Revertetur PQ; Reveretur occultatum G. — 7 b, 2 Verbum credit EHKL; Verbum Dei M; eructere G. — 7 b, 3 infans numinum A. — 8 a, 3 Praesentia virginis D. — 9 a, 2 praemagnifico AB. — 9 b, 2 Laudes D; petens M. — 10 a, 1 Ergo caeli I; Et in caeli O. — 10 a, 2 Victor M. — 10 b, 2 novae legis D. — Melodie: In caelesti ierarchia. — Cfr. Klemming III, p. 81; dort aus der einzigen Quelle O. Kollation von EFHL besorgte Rev. H. M. Bannister.

253. De s. Iohanne Baptista.

1 a. Zacharias ad aram positus, Pontificis infula praeditus, Vicem suam agens divinitus, Implorabat responsum caelitus;	1 b. Cordis sui tactus angustia Condolebat mira tristitia Israelem iugi miseria Sustinere carnis imperia.

- 2 a. Emarcebant
sub legis pondere
Taediosa
praecepta literae
Nec valebant
quemquam eripere
De legali
culparum verbere,
- 2 b. Exauditur
senis oratio,
Gabrielis
datur promissio,
Reformatur
patri locutio,
Ridet anus
de puerperio.
- 3 a. Desperata
perit sterilitas,
Fit Iohannis
sancta nativitas,
In senibus
nova fecunditas,
In populis
ampla iucunditas.
- 3 b. Crescit puer,
in quo est gratia,
Patrem fugit
et saecularia,
Locustae sunt
eius cibaria,
Circa lumbos
zona pellicea.
- 4 a. Ad hunc venit
in ripa fluminis
Baptizandus
filius virginis,
Factus consors
nostrae propaginis,
Quem non sordes
obfuscant [crim]inis.
- 4 b. Timet servus
Dominum tangere,
Hic [iubetur]
manum imponere;
Decet enim
isto [charact]ere
Iustitiam
omnem consistere.
- 5 a. Servus implet,
quod erus imperat,
Mundum Christus
baptismo liberat,
Et, quem virus
mortis infecerat,
Vivi fontis
aqua regenerat.
- 5 b. Demum martyr
pro adulterio
In carcere
truncatur gladio,
Saltatricis
datur ludibrio;
Cuius salvet
nos intercessio.

Orat. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521.

254. In Decollatione s. Iohannis B.

- 1 b. Tibi, pie Iesu Christe,
Celebretur dies iste
Praecursoris et baptistae
Iohannis suffragio.
- 1 b. Tu, praecursor Iesu Christi,
Nobis esto, qui fuisti;
Imitemur, quae fecisti
Tu re, nos mysterio.
- 2 a. Mundo Christum praevenisti,
Christo clausus adplausisti
Ante natalitia.
- 2 b. Spernit Christus nos intrare,
Ni praecurras nos piare,
Dictus Dei gratia.

- 3 a. Denodasti linguam patris
Et obstrusum ventrem matris
Nascendo decrepitis.
- 3 b. Nostra, velis, sit facunda
Lingua, mensque sit fecunda
Tuis sacris monitis.
- 4 a. Vox clamantis in deserto
Non figuris sed aperto
Praedicans eloquio,
- 4 b. Tu praecurris, fac, sequamur,
Fac, te duce gradiamur,
Ne fallamur devio.
- 5 a. Tu locustam nosque fidem,
Tu mel, sed nos plus quam
idem
Gustemus dulcedinis
- 5 b. Caritate, qua dulcescit
Cibus omnis et qui nescit
Finem sui nominis.
- 6 a. Aqua sitim repressisti,
Reprimat spes regni Christi
Nostrum desiderium.
- 6 b. Vinum, siceram vitasti,
Fac errorem fide pasci
Debellaque noxium.
- 7 a. Te pavisti pastu trino,
Tu nos pasce, sed divino
Virtutum cibamine;
- 7 b. Spes sit potus, fides cibus,
Sapor caritas; his tribus
Ciba servos, Domine.
- 8 a. Tegimen dedit camelus,
Cinxit lumbos Dei zelus
Impugnans libidinem;
- 8 b. Castitatis da loricam,
Uni Christo, quod amicam
Castam demus virginem.
- 9 a. Tu[plus eras quam] propheta,
Reseras Dei secreta,
Tegunt vates ceteri;
- 9 b. Ab antiquis prophetatum
Pande nobis Dei natum
Umbra vulsa veteri.
- 10 a. O mirandam, o stupendam,
O naturae praefendam,
Divinam potentiam!
- 10 b. Umbra lucis in fulgorem,
Vates in demonstratorem
Transit, lex in gratiam.
- 11 a. Inter turmas se prementem,
Mundo peccata tollentem
Agnum Dei, Dei mentem,
Ostendisti digito;
- 11 b. Servis tuis miserere,
Funde lumen lucis verae,
Gratia da nos videre,
Quod nequimus merito.
- 12 a. Deum patrem audivisti,
Deum spiritum vidisti,
Deum natum dum lavisti
Iordanis in flumine;
- 12 b. Trino sensu tibi trina
Fulsit unitas divina,
Tua noscamus doctrina,
Trinum uno nomine.
- 13 a. Inter natos mulierum
Nemo maior te surrexit,
- 13 b. Durum tamen sentis ferrum,
Quod Herodias illexit.
- 14 a. Herodis imperio
Rubes ex martyrio,
Castitatis lilium.
- 14 b. Nostra, fac, devotio
Nos iungat consortio
Supernorum civium,

15. Amice Christi, Iohannes.

Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C. 427. — Aus gleicher Quelle bei Klemming III, p. 84 sqq. — 5b, 1 duscscit. — 6b, 1 sciceram; Klemming liest: Vinum sacer invitasti! — 6b, 3 Depellaque; Klemming: Depellans. — 10b, 3 Klemming: Transfert.

255. De s. Iohanne de Bridlingtona.

1 a. Iohanni devota mente
supplicant christiani.

2 a. Alme pastor ovium, Per te Dei filium Placatum sentiant peccatores.	2 b. Transisti, non moreris Exsultans in superis, Ubi cum angelis regnas vivus.
3 a. Splendens in patria Iam translatus [. . .], Gratos actus nostrae mentis Fac in conspectu Christi surgentis.	3 b. Procul pelle pestes Et da luctum et vestes, Exnti carnis tunicam Laeti petamus Galilaeam.
4 a. Esto nobis via vitae, Ut dicat <i>Venite</i> , Dum dicit <i>Itē</i> Turbae fallaci.	4 b. Scimus civem te caelestem In caelis gaudere; Nos supplicantes, Pater, tuere.

Miss. ms. Sarisburiense saec. 15 in Cod Oxonien 12007 (Rawl. C. 142). — Melodie: Victimae paschali. — Die Abschrift besorgte Rev. H. M. Bannister.

256. De s. Iohanne Evangelista.

1 a. Regia diva tuae sorti patet, cultu pio praefulgens, gratia	1 b. Florida, roriferis virtutibus ad caelica pertingens agmina.
2 a. Secludis cuncta vitia noctica, caenica, hypocrisitica,	2 b. Includis cuncta munera lucida, nitida atque veridica.
3 a. Virgo duplo tu, Iohannes, lux theologa, in patre verbum vides et intonas hominibus tuba theorica:	3 b. „In principio filius, sapientia et verbum erat cum Deo, et Deus erat verbum, per quod sunt omnia.“

4 a. Quanta gratia omnipotentis, quantum cara caelica facit terrea!	4 b. Dum mens humana iacet indigna, illam cito gratia levat ad astra,
5 a. Excolit intus corda squalida, sordes purgat, componit ornamenta, ponit lumina, tunc videt anima ultra sidera.	5 b. Hinc transscendit omnia creata circumscripta, figit se in divina, ubi nil transit, varium nihil, alternitas nulla.
6 a. O quam suavis visio illa, ubi est summa refectio nostra, quies vera suis certaque vita;	6 b. O quam beata Iohannis vita, quae sibi tanta meruit gaudia, ubi nunc congaudet et per saecula!
7 a. Nihil ergo iam exoptas, nil, Iohannes, te fatigat; mutasti mortalia vita capta.	7 b. Ubi gaudes cum beata virgine Christi, Maria, pro vita gloriosa virginea.
8 a. Nunc ergo sancta caritas, qua plenus Deo frueris, exoret pro trementibus sub clementia divina,	8 a. Ut, qui de tua gloria mendicamus extra pulsi miseri, pace recepta Christo mundemus intima;
9 a. Cum quo nos etiam tecum possimus gratulari per habitacula caelestia.	9 b. O rex misericors, o misericordissime, tua gratia nos tibi serva,

10. Ut ad caeli claustra
nostrum pertranseat
Alleluia.

Trop. ms. Catanense saec. 12. Cod. Matriten. (Collectio Barbieri) s. n. — Missel-Weale II, Nr. 828. — 2a, 4 scenica; der Gegensatz 2b, 4 lehrt, was gemeint sein muß. — 2a, 5 hyporritica; der Gegensatz zur Wahrhaftigkeit (2b, 5) ist die hypocrisis. — 2b, 4 mutidae. — 4b, 3 hanc cito. — 6a, 5 qui et. — 7a, 1 exoptat.

257. De s. Iohanne Evangelista.

1 a. Laudes Deo concinamus, Concinentes attendamus Ad montes aromatum,	1 b. Unde nobis matutinus Ros et imber vespertinus Electorum dogmatum.

2 a. Ad sublimem caeli statum Volans vocat ad volatum Pullos suos aquila,	2 b. Ubi nidum collocavit Et adultos fetus alit Verbi Dei similia.
3 a. Ubi summa latet quies, Ubi verbum Dei dies Diei eructuat.	3 b. Hoc Iohannes de profundo Toti certum traxit mundo, Quod ultra non fluctuat.
4 a. Caelum caeli penetravit Et celatas reseravit Opes sapientiae;	4 a. Tamquam fulgur de sub caelo Solo verbi stravit telo Congressum perfidiae.
5 a. Supergressus umbram rei Rem progressus speciei Vidit specialiter;	5 b. Esse rerum formam, vitam, In auctore rerum sitam Sensit aeternaliter.
6 a. In ipsius centro solis Solis veri, verae prolis, Unionem reperit.	6 b. Parem patri contemplatur Natam et hoc attestatur Verbis, scriptis asserit.
7 a. Hic in rivis maior rivus, Quos divisos ex se vivus Fons profert viventium;	7 b. Hic coniunctus vero fonti Tanto maior, quanto monti Fit vicinus montium.
8 a. In dilectis praelectus Infra cenam super pectus Requievit Domini.	8 b. Unde vase pleno hausit, Quod ab aevo Deus clausit Et celavit homini.
9 a. Spreto nexu maritali Dei verbo speciali Copulatur foedere;	9 b. Hic symmistes summi regis Nova novit novae legis Edicta proponere.
10 a. Cum de cruce Christus ma- trem Illi credit, sibi fratrem Creat, matri filium.	10 b. Felix homo sine pari, Hoc in dono singulari Non admittit socium.
11 a. Adoptivus speciali Natus iste naturali Nos per matrem filio	11 b. In superna pace iungat, Ubi nulla nos compungat Malorum confusio.

Grad. ms. Arnoldi Aquisgranensis saec. 13. in. Cod. Capit. Aquisgranen. XII.

258. De s. Iohanne Chrysestomo.

1 a. Glorioso Chrystomo Laudes promat omnis homo Cum cordis laetitia;	1 b. Nam pro magnis virtutibus Simul cum sanctis omnibus Triumphat in gloria.

2 a. De nobili prosapia Ex urbe Antiochia Nobis ortu claruit;	2 b. Scientia multa fretus, Sapientia repletus Quasi sol resplenduit.
3 a. Dum mundus sibi floruit, Tunc mundo mundus aruit; Quae mundi sunt, ne- gligens	3 b. Vixit in abstinencia Atque cordis munditia, Castitatem diligens.
4 a. Statum quietum deligens Et in Deum cor erigens Horis stetit singulis;	4 b. Exemplaris vita fuit, Sanam doctrinam docuit Sermonibus sedulis.
5 a. Ad dignitatem praesulis A clericis et populis Assumptus est humilis.	5 b. Sollicitus officio, Discretus in iudicio Non erat tunc similis.
6 a. Pravis vita dissimilis, Inimicis odibilis Propter Deum patitur;	6 b. Patienter dura ferens, Corrigendo nullum verens Tremendus efficitur.
7 a. Ab invidis despicitur Et a bonis diligitur Propter verbi gratiam.	7 b. Terrae motus, dum pellitur, Fit, et grando consequitur Monstrans innocentiam.
8 a. Casu Cirinus calcatus Pede febreque multatus Corruptus interiit.	8 b. Saevus quidam morti datus Sancti prece liberatus Sanctum laudans rediit.
9 a. Hic iuxta templum statuam Stantem Augustae fatuam Redarguit publice.	9 b. Gamam, virum tyrannicum Ac perversum haereticum, Convertit mirifice
10 a. Simul et Macedonium; Post lapidis prodigium, Sacri panis mysterium, Credidit uxor penitus.	10 a. Hinc a Basilisco pio Fit sibi revelatio De mortis die proprio Felicisque transitus.
11 a. In divino spiramine Os Aureum cognomine, Iohannes primo nomine Vocatur ab omnibus.	11 b. Fideique catholicae Doctor plurimo codice Declaravit veridice Credenda fidelibus.
12 a. Chrysostome gloriose, Sancte Dei pretiose, Caritatis viscerosae, Qua perfluis copiose, Nos adiuva precibus.	12 b. Tot qui subisti labores Ad salvandos peccatores, Denm pro nobis exores, Ut post saeculi languores Det frui caelestibus.

Miss. ms. Cisioniense saec. 16. Cod. Insulen. 37. A. — Miss. Tornacense imp. Parisiis 1498. B. — Miss. Tornacense imp. Parisiis 1509. C. — Miss. Tornacense imp. Parisiis 1540. D. — 4 a, 1 quietem A; diligens A—D. — 7 a, 3 Propter fehlt A. — 9 a, 2 anguste C. — 11 b, 3 viridice D. — Melodie wohl: Lauda Sion.

259. De s. Ivone Trecerensi.

1 a. Clangat et exsultet ecclesia, quia eius sponsus hodie suscepit in gloria	1 b. Ivonem, confessorem de Britannia, nostris temporibus cum tota sua curia.
2 a. Quem Christus tantum adamavit, quod scientia multa perornavit [eum] modernis temporibus,	2 b. Ut suos pauperes oppressos defenderet et ecclesiastica gubernaret suis viribus.
3 a. Qui, cum in scientiae margarita desudasset atque studium dimisisset, pro pauperum certamine	3 b. Ipse desiderii totis multum laboravit et vocem suam exaltavit pro horum liberamine.
4 a. Ad officium commune cum instantia exstitit, postea assumptus pro salute fidelium;	4 b. In quo tunc legitime et sine alicuius gravamine ius unicuique reddebat debitum.
5 a. Quos in lege Dei instruebat et assidue verbis divinis ipsos imbuebat,	5 b. Et incarceratos confortabat nocturne die atque pro ipsis Deum exorabat.
6 a. Tandem cum ad curam populi destinatus esset atque misericordiae opera complevisset	6 b. Et pauperes atque debiles pro Deo fovisset et contemplationi se continuo dedisset,
7 a. Ipse Deus mortuos et mortiferos (pro) ipsius meritis reddidit plures liberatos,	7 b. Et non solum ante dissolutionem ipsius, immo et post clemens restauravit illos

8 a. In tantum, quod eius tumba maxime honoratur a fidelibus et devote frequentatur;	8 b. Ubi suis precibus invocantes audiuntur, et ab eo miracula illis impenduntur.
9 a. Propter quod ipsum deprececur humiliter, ut pro nobis insistat incessanter,	9 b. Ut in hac valle miseriae nos adiuuet et in mortis agone nos liberet.

Vita et Offic. ms. S. Ivonis saec. 14. Cod. Oxonien. Laud. misc. 340. —
Überschrift: „Alleluia, super quo sequitur Prosa.“ — 1 a, 4 in sua gloria. —
2 a, 5 modicis temporibus. — 2 b, 1 Ut cum ipsa suos. — 3 a, 3 et studium. —
3 b, 1 sq. totis desideriis. — 3 b, 5 pro ipsorum. — 5 a, 5 instruebat, cfr.
5 a, 2. — 5 b, 2 sq. noctu que die confortabat. — 5 b, 4 et pro. — 6 a, 3
fuisset. — 6 a, 4 sq. et opera misericordiae. — 6 b, 2 et debiles. — 7 a, 4
sq. plures reddidit. — 7 b, 2 sq. ipsius dissolutionem. — 8 a, 2 tumba
summe. — 9 b, 2 sqq. miseriae et in mortes agone nos adiuuet liberet. —
Strophe und Gegenstrophe zeigen Reim im Schlufsworte. Wenn dieses nicht
der Fall, so reimen gleichmäfsig 2 Verse jeder Halbstrophe; so: 5 a, 2 u. 5
neben 3 b, 2 u. 5; 8 a, 3 u. 5 neben 8 b, 3 u. 5; 9 a, 2 u. 4. neben 9 b, 2
u. 4 — Die Abschrift besorgte Rev. H. M. Bannister.

260. In Translatione s. Kanuti ducis.

1 a. Salve, martyr alme, salve, tu iam caeligena,	1 b. Salve, angelorum felix, Kanute, collega.
2 a. Cuius virtutum insignia late perornant climata,	2 b. Per te omnipotentissima Iesu quae monstrat gratia.
3 a. Nam pro Christo terrea cum amisisti gaudia,	3 b. Sempiterna nancisci meruisti tripudia,
4 a. Dum mundi tollentis in cruore crimina stola laetaris intincta amictus purpurea	4 b. Et immaculati ingiter vestigia agni sectaris, martyrum phalange consortia.
5 a. Hinc perfidorum cruciantur agmina,	5 b. Quae ad aethra te transmisere nescia.
6 a. Nam lingua quidem inopia Morsu horrendo praecisa.	6 b. Quidam rimantes flumina Stygis petiere barathra.

7 a. Sed lux alma, [de supernis in te] ex arce missa caelica,	7 b. Te declarat cum collegis infula exornatum rosea.
8 a. Hinc constricta restituta vir exultat dextera, * * * Atque mutus libera * * * gaudet depromens famina; *	8 b. Plaudit caecus lumina sum, ens claudus vestigia, Et obstructae captant aures, mirantur eloquia.
9 a. Efflorescit nitida cutis pridem laxarica;	9 b. Febris fugit tremula salutis ob remedia.
10 a. Sed aeterna pignora qua cum levantur inclita	10 b. Redemptoris opera illucescant mirifica.
11 a. Nam vis admissa flammea mox oboedit incendia, Et intacta manent ossa velut nix candidula.	11 b. Hinc resultet Alleluia voce plebis altisona, Admiranda grateuletur excolens magnalia.
12 a. Et condigna vivus petit hostis amens incendia Voce citus perhorrenda ad ardentia tartara.	12 b. Nos ergo prece sedula tua precamur munia, Ut per te nunc peccamina nostra solvat clementia,

13. Quae salvare venit omnia.

Miss. Hafniense imp. Hafniae 1510. A. — Miss. Lundense imp. Parisiis 1514. B. — 1a, 2 tu fehlt AB. — 2a, 1 Huius A; virtus AB. — 2a, 2 iam perornant AB. — 4a, 1 sq. in cruore mundi tollentis AB. — 4b, 4 phalangem A. — 5a, 1 Hic A. — 6a, 2 horrenda AB. — 8a, 3 exsultet AB. — 8b, 1 Plaudet AB. — 11a, 1 Nam ius B. — 12b, 3 nunc fehlt AB. — 12b, 4 solvet A.

261. De sancto Karelo Magno.

1 a. Sacra datur sollemnitas, Et incunda festivitas Gaudet cum tripudio.	1 b. Primatum gessit Gallorum, Turbam ferocem malorum Subegit imperio.
2 a. Felix partus, felix vita Mundo fulsit inaudita, Nascitur rex Franciae,	2 b. Cuius genitor Pipinus A virtute nulla minus Exemplum clementiae.
3 a. Hic Carolus, rex terrenus, Imperator fit amoenus, Bellator pro populo.	3 b. Totus erat catholicus, In sermone veridicus Manet in periculo.

4 a. Magnanimus imperator, Exercitus moderator Multa suis conferebat.	4 b. Et barbaros Saracenos, Hos a fide alienos, Baptizari faciebat.
5 a. Rex fateri verebatur, Pudore confundebatur, Peccatum relaxatur;	5 b. Est ab alto carta missa, In qua regi est dimissa Offensa, dum precatur.
6 a. O Carole bellicose, Huins vitae tenebrosae Timemus pericula;	6 b. Fortes simus in adversis Nec vincamur a perversis Per vitae curricula.
7 a. Regnum regno commutatur, Post agones superatur Mortis ab imperio,	7 b. Et de regno temporali Hunc in regno triumphali Sublimavit solio.
8 a. Ubi non vita mortalis, Sed ibi vita vitalis, Ubi reges coronantur.	8 b. Ibi segura requies, Ibi sine nocte dies, Ibi duces laureantur.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. 8).

262. De sancta Katharina.

1 a. Ave, Katharina, Tu flos carens spina, Nos [salva] a ruina, Costi regis filia.	1 b. Virgo, Deo digna, Mitis et benigna, Christus per te dat signa, Plus candens, quam lilia.
2 a. Doctores tu vicisti, O digna martyr Christi, Tu doctrix sacrae gentis,	2 b. Qui fidem elegerunt, Cum Iesum crediderunt Sub veris argumentis.
3 a. Martyrii sacramine Pro baptismi solamine Hi sumunt praemia.	3 b. Hinc et tu caeli solium Tenens post mundi lolium Colis aeterna gaudia.
4 a. Quae dormis in Sina monte, Tu fac, nos sacrato fonte Sanctius repletos,	4 b. Ut post cursum huius vitae Per iucundum nos <i>Venite</i> Deus donet [laetos].

Offic. et Sequent. ms. Constantiense saec. 13/14. Cod. Sangallen. 472. —
2a, 2 Doctores et vicisti. — Voraus geht der Tropus super Alleluia: „Kathari-
nam desponsavit | Sibi castitatis.“

263. De sancta Katharina.

1 a. Omnis mundus Laetabundus Psallat cum laetitia;	1 b. Noster coetus Cantet laetus Remota tristitia;

2 a. Puro corde Sine sorde Colat haec festalia,	2 b. Die isto Plaudat Christo. Costi regis filia,
3 a. Catharina, Laude digna, Carrit ad palatium ;	3 b. Laeta vadit Et invadit Superbum Maxentium.
4 a. Rex commotus Fremit totus, Minatur supplicium ;	4 b. Illa ridet Et deridet Tyranni iudicium.
5 a. Rex astutus Et versutus Inquiriit originem,	5 b. Blandis verbis Et acerbis Aggreditur virginem.
6 a. Virgo blanda Et amanda Respondit sophisticæ,	6 b. Quaestiones Regis omnes Solvit dialecticæ.
7 a. In palaestra Contra sceptræ Non timet assistere ;	7 b. Nullus homo Est in domo, Qui possit resistere.
8 a. Rex proponit, Haec exponit Illius problemata ;	8 b. Obstupescit Et pavescit Rex ad eius dogmata.
9 a. Adducuntur Et promuntur Rhetores in publico ;	9 b. Convertuntur, Coniunguntur Cum coetu angelico.
10 a. O benigna, Deo digna, Supplex roga Dominum ;	10 b. Funde preces, Munda faeces Peccatorum hominum.
11 a. Dies iste, Iesu Christe, Celebrantes foveat ;	11 b. Summum bonum Sit in donum, Katharina faveat.

Grad. ms. Sedunense saec 13. Cod. Capit. Sedunen. s. n. A. — Sequent. ms. Sedunense saec. 13/14. Cod. Capit. Sedunen. s. n. B. — Miss. Lausannense imp. Lausannæ 1493. C. — 2 b, 2 Plaudit C. — 11 b, 3 Sic in domum C. — 11 b, 3 foveat C.

264. De sancta Katharina.

1 a. Cleri chorus Exsultans decantet laudes, Alleluia.	1 b. Katharina Maxentii vicit fraudes ; Res miranda.

2 a. Oratores superat, Docet et illuminat Tamquam stella;	2 b. Manet et sub verbere Plena Dei munere, Semper clara.
3 a. Profert sidus radium, Katharina gladium Pari forma,	3 b. Neque sidus radio, Neque martyr gladio Fit corrupta.
4 a. Ecce, iam purissimi Fragrat odor balsami Valle nostra,	4 b. Cum virtus altissimi Famulatur virgini Carne sumpta.
5 a. Agnus, sponsus virginum, Sponsae pandit gremium; Turbatur gentilium Turba caeca,	5 b. Nesciens propheticum Ore vel dominico Tempore vel modico Haec praedicta.
6 a. Cuius fert oleum Sanctum mausoleum, Per quod sanatur gens misera.	6 b. Nunc, virgo, propera, Nobis confoedera Hunc, quem genuit puerpera.

Grad. ms. Cisterciense (?) saec. 15. Cod. Carolsruhan. U. H. 1. A. —
Miss. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Carolsruhan. Pm 45. B. — 3a, 1
Perfert B. — 4a, 1 purrissima B. — 4a, 2 Flagrat AB. — Melodie:
Laetabundus.

265. De s. Katharina Senensi.

1 a. Pape, papa, pater patrum, Canonizat votis fratrum Vere magnam, Sicut agnam, Katharinam virginem,	1 b. In apostolorum festis Huius pie Pius testis Memorandus, Venerandus Super omnem hominem.
2 a. Virgo sancta Katharina, Nata Senis, ad divina Deo digna Et benigna Sublimari meruit.	2 b. Salutando pie piam Virgo virginem Mariam Haec divina Katharina Gratiose floruit.
3 a. Eam Iesus adoptavit, Pro diversis informavit Apparendo Resplendendo Admiranda gratia.	3 b. A primaeva iuventute Vias ivit viae tutae Ut Maria, Virgo pia, Castitate praevia.

4 a. M agna cum devotione Fervens in oratione, Cum descendit Vel ascendit, Fulsit in septennio.	4 b. C arni volens repugnare, Carnem nolens manducare, Saepe flebat Et ardebat Christi desiderio.
5 a. A nimarum zelo tracta Mira perpetrabat facta Claris verbis Non acerbis Monens perfectissime.	5 b. N on volebat consolari, Donec et depauperari Diligentes Se parentes Suos vidit maxime.
6 a. O boedire satagebat, Christum sequi cupiebat Servans vota Tria nota Haec ancilla Domini.	6 b. N ec eandem fatigabant Temptamenta, quae vexabant Hanc divinam Katharinam, Gratam Iesu nomini.
7 a. I gne non comburebatur, Quamvis uri videbatur, Mente rapta Velut capta, Sponsus sponsam medicans.	7 b. S aepe Iesus apparebat Et occulta referebat Gratiose Et formose Quasi sponsam suscitans.
8 a. A nnis actis ter undenis Haec virguncula de Senis Invitatur, Coronatur, Ad aeternam gloriam.	8 b. V ulnerata caritate Stigmata portabat grate Puro corde, Sine sorde Faciens memoriam.
9 a. I esus, sponsus gloriosus, Sponsae suae gratiosus, Sociatam Sibi gratam Cyclade hanc induit.	9 b. T rahe, singuli clamemus Et eandem honoremus Bona vita Recensita, Quam dilectam voluit.

Sequent. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. S. Ignatii Noviomagen.
55. — 7a, 4 apta. — Akrostichon: Pius eam canonisavit. Vielleicht
also ist die Sequenz im Jahre 1461 zur Feier der Kanonisation gedichtet.

266. De s. Katharina Suevica.

1 a. R ecensemus in hac die Cum concentu harmoniae Katherinae gloriam.	1 b. H aec virtutum harmonia Et devota theoria Mercabatur gratiam.

2 a. In aetate haec tenella Coepit exercere bella Cuncta contra vitia;	2 b. Mundi rebus resignavit, Hostis fraudes superavit Divina potentia.
3 a. Licet, viro copulata, Non est virum amplexata Carnali conubio;	3 b. Sed effecti Nazarei Laudibus insistunt Dei, Non laesi contagio.
4 a. Ut divinis sit propinqua, Se ferebat in longinqua Spreto solo proprio,	4 b. Suam matrem imitata, Ubicunque est morata, Et parens imperio.
5 a. Vitae ducem sequitur Laetaque complectitur Sponte crucem Domini.	5 b. Se armat ad proelium Fraudes cavens hostium Nulli cedens homini.
6 a. Thecnites probitate Haec est, Anna castitate, Templo vacans iugiter.	6 b. Ubicunque erat nota Pro beata et devota Habetur veraciter.
7 a. Haec est schola disciplinae, Vas valentis medicinae, His, quos morbi pungunt spi- nae, Fundit medicamina;	7 b. Caecus videt, mutus fatur, Paralysis et curatur, Ac defunctis vita datur Huius per precamina.
8 a. O beata Katherina, Aegrotorum medicina, Serva tuos a ruina, Vera vina tu propina Perpetis laetitiae.	8 b. Sis et nobis recreamen Placans patrem atque flamen, Ut finale post examen Sanctis nos coniungat, Amen, Salvator, rex gloriae.

Miss. ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 420. A. — Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C 427. B. — 5b, 3 hominum A. — 7b, 2 Paralycis A. — 8a, 3 Serva nos a A. — 8b, 4 coniungant B. — Cfr. Klemming I, p. 75 sqq.; dort aus dem Appendix ms. des Miss. Aboense imp. Lubecae 1488.

267. De sancto Lamberto.

1 a. Martyris egregia Lamberti praeconia Recolat ecclesia,	1 b. Qui pro Christi nomine Sacro fuso sanguine Sacrat haec sollempnia.
2 a. Martyrumque contio Martyris consortio In caelesti curia,	2 b. Ubi non sunt annua, Sed festa continua, Concelebret gaudia.
3 a. Nam stola laetitiae, Corona iustitiae Et honoris gloria	3 b. Ornavit antistitem, Immo suum militem, Summi regis gratia.

4 a. Clarus hic parentibus, Sed clarior moribus, Altus domo regia,	4 b. Datus a primordiis Literarum studiis Claruit scientia.
5 a. Fonte sancti precibus Manante sudantibus Datur potus copia.	5 b. Prunis eius pallium, Quas clauderat gremium, Non sensit incendia.
6 a. Hic vita laudabilis, Gratus et amabilis, Pollens per miracula,	6 b. Cunctis acclamantibus Praefertue Tungrensibus Praesulatus infula.
7 a. Qui florens ut liliū, Dans virtutum omnium Fructum in ecclesia,	7 b. Clara lampas micuit, Sortitus, ut patuit, Nominis praesagia.
8 a. Lucerna cum radio Non submissa modio, Sita supra culmina,	8 b. Texandriae gentibus Illuxit errantibus Viae pandens lumina.
9 a. Dum Pipinum arguit, Quem pelex innexuit Non legali copula,	9 b. Molitur insidias Altera Herodias, Ut Iohannis aemula.
10 a. Cum orandi studio Esset in Leodio Sua clausus cellula,	10 b. Dodonis satellitum, Immo Satan comitum Assunt conventicula.
11 a. Hunc crucis signaculum Testans Dei famulum Cellae dat indicia;	11 b. Quem transfigens missili, Se noxa difficili, Necat manus impia.
12 a. Iam manante sanguine Cum roseo flumine Mox anima splendida	12 b. Iungitur martyribus In caelo vernantibus Laurea praefulgida.
13 a. Huius patrociniis Nos mundos a vitiis Divina clementia,	13 b. Cum supernis civibus Iungat in caelestibus Saecula per omnia.

Grad. ms. Arnaldi Aquisgranensis saec. 13. in. Cod. Capit. Aquisgranen. XII.

268. De sancto Laurentio.

1 a. Laurenti, laureata	1 b. Te decent ornamenta,
2 a. Martyrem decoctum flammula	2 b. De ferri forcipe ignea.

3 a. Dum torqueris, intima gaudia te confortant de caelo missa:	3 b. Assunt tibi agmina caelica, quae fruuntur deica vita,
4 a. In igne te rorantia,	4 b. In corde consolantia.
5 a. Eia, nunc, sancte martyr, familia tua te rogat devota,	5 b. Ut tecum possit epulis splendida cibari regis in mensa.
6 a. Dulcia multum illa prandia sponsalia	6 b. Satiant corda munda gloria sempiterna.
7 a. Illic, Christe, nostra iunge sollemnia;	7 b. Ibi laeti te videamus in aula,
8 a. Qua gaudet Laurentius per aeterna.	

Trop. ms. Catanense saec. 12. Cod. Matriten. (Collectio Barbieri) s. n. — 5b, 1 Et. — 5b, 3 regis immensa. — Melodie wahrscheinlich: *Salve virgo regia* (Anal. Hymn. VIII, Nr. 76) mit einigen Abweichungen, besonders in Str. 4. — Cfr. Misset-Weale II, p. 496.

269. De sancto Laurentio.

1. Hostiae sollemnis diem recolant Christiani.

2 a. Ignis tuus, Laurenti, Nos ad proelium Christi Maestos inflammavit peccatores.	2 b. Hic in hostem impegit, Hostis vires confregit Fortis victor tuus regnat vivus.
3 a. Dic nobis, Laurenti, Quid tu sentis tormenti? Carbones mihi sunt flores Amor facit lenes hos dolores.	3 b. Angelus est testis, Quo lenitur haec pestis. Devicit sanctus superbos Statuit hos in planctus acerbos.
4 a. Credendum est Christi testi plus, vera dicenti, Quam turbae pravae falsa monenti.	4 b. Scimus istum triumphasse de hostibus vere. Tu nobis per hunc, rex, miserere.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. 8). A. — Miss. Parisiense imp. Parisiis 1585. B. — 1, 2 recolent A. — 2a, 1 Laurenti tuus AB. — 2a, 3 inflammat A. — 3a, 5 leves B. — 4b, 2 hostibus vivere A. — Melodie natürlich: *Victimae paschali*.

270. De sancto Laurentio.

1 a. [Caeli, terrae cives gaudent, Terra], pontus, astra plaudent, Cessantque suspiria,	1 b. Recolentes festa tanta, Celebrantes sacrosancta Laurentii martyria.
2 a. Qui virtutibus fecundus, Ab Hispanis oriundus Patribus magnifice,	2 b. A Romanis enutritus, Ordinatus, eruditus A Sixto pontifice.
3 a. Cui, dum decollationis Poenam sustulit agonis, Adfuit Laurentius:	3 b. „Pater, orbatum filium Dimittis, in exsilium Qui tecum frequentius?“
4 a. Sixtus ad haec: „Non dimitto Te, mi fili, sed promitto Me sequi post triduum;	4 b. Gazae templi potestate Tua sint dona curatae Aegris in subsidium.“
5 a. Igitur archilevita Dispensatas gazas ita Contulit pauperibus.	5 b. Mox a Decio profano Capitur, Valeriano Datur in carceribus.
6 a. Sub Hippolyti clausura Tentus signa fecit plura Magno cum miraculo;	6 b. Namque caecum post pu- sillum Illuminavit Lucillum Crucis cum signaculo.
7 a. Hinc levita praesentatur Caesari, consciscitur Gazas, quas distribuit.	7 b. Unde sanctum imperator, Romanorum legislator, Cruciari tribuit.
8 a. Mox carnifices minantur, Carnes sancti lacerantur Dire scorpionibus;	8 b. Et ligatur a praefecto Pius in ardenti lecto Submissis carbonibus,
9 a. Quos carnifices instanter Ministrabant, dum laetanter Cecinit haec caritas:	9 b. „Igne me examinasti, Et non, quoniam probasti, Est in me iniquitas.“
10 a. Ecce, moritur hic iustus, Archilevita venustus, Ut piscis sic est adustus Subter cratem ferream;	10 b. Animamque creatori Reddidit, caelorum chori Gaudent hunc in Christo mori Propter gazam terream.
11 a. O Laurenti, Christi testis, Ad cenam agni caelestis Insignitos albae vestis Stolas fac induere.	11 b. Aegris opem fer et maestis, Assistentes tuis festis Servulos ignitae pestis Flammas fac exuere.

12 a. Te, qui large dispersisti, Minas Caessarum risisti, Ignis impetum subisti Ob amorem Iesu Christi, Poscit haec plebecula,	12 b. Ab ignitis et a poenis Hanc conserves et a threnis, Et cum coetibus amoenis Gaudiis sanctorum plenis Fac esse per saecula.

Orat. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. —
3 a, 1 Qui. — 4 b, 1 Gaza. — 4 b, 2 sit. — 11 b, 4 exuere corrigiert in:
exurere. — 12 b, 4 Civibus sanctorum. — Melodie wohl: Lauda Sion.

271. De sancto Leonhardo.

1 a. Glorioso Leonarde, Mundo leo, caelo narde Bina per indicia;	1 b. Tu reorum pius leo, Tu sanctorum coram Deo Nardus fragrans dulcia.
2 a. Adulescens mundi vana, Regum aulas et arcana Respuens consilia,	2 b. Tu reginam tristem mole Partus solvis salva prole Meritorum gratia.
3 a. Pie leo, carceratos Absolute liberatos Rapis ad remedia;	3 b. Dulcis narde, paenitentes Tibi puro corde flentes Trahis ab angustia.
4 a. Leo spiras, narde fragras, Dum pergyras et peragras Carcerum penetralia.	4 b. Leo, solvis a catenis, Et tu, narde, linis, lenis Lapsos in sententia.
5 a. Aegros sanas, fortes salvas, Trangens fores, seras, valvas Stupenda potentia;	5 b. Catenarum ferramenta Sempiterna testamenta Manent in ecclesia.
6 a. O lapsorum sublevator, O reorum liberator, Reos reconcilia;	6 b. Solve, victor, vincla reis Et solutis in tropaeis Locum des ad gaudia.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S).
— 6 b, 3 det.

272. De sancto Lucio.

1. Psallat nostro
chorus noster Lucio,
2 a. Quem Roma mater genuit, Magistra legem docuit Divinam et humanam.	2 b. Haec circa posse profuit, Ei se dum supposuit Et cathedram Romanam.

3 a. Iam Lucii lux diffluit, Sub vase claudi renuit In summo figens statum.	3 b. Nam papam pater induit, Doctrinam sacram compluit Luna damnans erratum.
4 a. Cum passim reos arguit, Urbs tota simul confluit, Plebs concitat senatum.	4 b. Cum haec non matrem exiit, Quae sic in prolem, irruit, Non deserens papatum
5 a. Metallo damnatur, Frangatur flecti nescius;	5 b. Sed tonsus quadratur Quadratus et stat firmius.
6 a. Et ecce, reinthronizatur, Ut pridem, idem proclamatur, Ad arma furor evocat;	6 b. Conclamant cuncti: „Moria- tur“; Clamori pater gratulatur, In se furentes provocat.
7 a. Et ecce, caput submittit gladio Caesusque vitae percurso stadio Aeterno coadunatur bravio.	7 b. Ergo nostra, pater Luci, contio, Quam tua tuam fecit adoptio, Sic tuo nunc insistat servitio,

8. Ut tuo
per te fruatur gaudio.

Miss. Hafniense imp. Hafniae 1510. A. — Miss. Lundense imp. Parisiis 1514. B. — 5a, 2 Ut nihil sic frangatur. — 5b, 2 Quadrus. — 6b, 2 Clamor A. — 7a, 4 praecurso AB. —

273. De s. Ludovico Tolosano.

1 a. Celsa cedrus hyssopus effecta Pro Libano Sion adoptavit, Ludovicus, qui tiara lecta Diadema sceptraque negavit Et devote Tolosanos pavit.	1 b. Res haec mira, quod rex in pastorem Versus reges cunctos superavit, Summi regni complectens honorem; Mors, quae reges calcat, exaltavit, Qui nos Dei regat ad amorem.

Oration. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. —
Steht zwischen Sequenzen.

274. De s. Ludovico Tolosano.

1 a. Flos ortus inter lilia, Quorum radix est Francia, Quibus fraglat Sicilia, Ludoviens, vitae via, Quo spreta mundialia. Sprevit [haec] sensibilia Sceptra nolens regalia, Iure paterno propria, Sed Minorum consortia Poli captans palatia. P[raeco]nizet ecclesia.	1 b. O, quam bella s[ubtilia] Novit, carni nocentia, Spiritus utilia, Sua fortis audacia, Laudabilis militia! Cui gladius scientia, Cui lorica prudentia, Galea sapientia; Quibus iacent superbia, Livor, gula, luxuria Et mala quaevis alia.
2 a. Humilitate praevia, Religione socia, Regente patientia, Devotionis gratia, O, quam mira victoria Triumphantis ad altia Dei regna caelestia!	2 b. O, quam felix memoria Relinquentis ad varia Miraculorum bravia! Omni sensu fulgentia Reliquerat; cuius pia Prece muniat gloria Nos perenni virtus dia.

Orat. et Sequent ms. Campense anni 1462. Codi Darmstadien. 521. —

2 a, 3 De gente. — 2 a, 5 altia erscheint durch den Reim gesichert. —

2 b, 5 Reliqueras cuius pie.

275. De s. Lupo Trecensi.

1 a. Festa dies oritur, Lupus praesul moritur Vivens in supernis.	1 b. Eia, digne colitur, Cuius vita comitur Laudibus aeternis.
2 a. Cuius ortus ex Francorum Civitatis Tullanorum Processit progenie.	2 b. Scholis datur peritorium, Ubi capit flores morum Rhetorum manerie.
3 a. His perfusus copulatur Iure plebis et hortatur Nobili coniugio.	3 b. Septem annis, ut testatur Eius vita, coronatur Castitatis gaudio.
4 a. A coniuge virginali Fugam petit et aequali Stare secum proposito;	4 b. A conductu coniugali Cedit nec non naturali Renuntians dominio.
5 a. Ab abbate Honorato, Viro sancto et probato, Divinis imbuitur.	5 b. Quidquid habet in parato, Dat egenis et privato Humilis induitur.
6 a. Trecassina plebs exorat Iesum Christum et implorat Lupum [sibi] praesulari.	6 b. Lupus virgo negat, plorat, Tale onus nam ignorat, Demum sinit superari.

7 a. Cum Germano, fide sano, Sensu vero, iure plano, Exstirpavit haeresim;	7 b. Britannorum oceano Falso, diro ac profano Depulit hypocrisim
8 a. Aegros sanat, caecos curat, Claudos planat et securat Obsessos daemonibus.	8 b. Reos placat, iram fugat, Scelus lavat et permutat Mutos in sermonibus.
9 a. Huius prece te poscamus, Deus pie, ut tergamus Vitae nostrae scoriam,	9 b. Fide firma ut agamus Tuum velle et pergamus In aeterna gloria.

Miss. Coloniense imp. Coloniae 1525. — 1 a, 2 Dum Lupus. — 4 a,
3 Stare in pr. — 6 a, 1 plebs exclamat. — 8 a, 3 Obsessis a.

276. De sanctis Maccabaeis.

1 a. Festa dies et votiva, Qua refulget rediviva Mors Maccabaeorum,	1 b. Recensetur, ut condigne Celebretur ob insigne Meritum eorum.
2 a. Hi felices sunt in donis, Sublimati iam coronis Honoris et gloriae;	2 b. Dum pro lege se dederunt, Gloriose meruerunt Titulos victoriae.
3 a. Contemnentes minas regis, Facientes iussa legis, Carnibus suillis	3 b. Vesci nolunt, malunt pati Dira quaeque, decalvati Cum cute capillis.
4 a. In tormentis gaudent iusti Caesi flagris et adusti Frixura sartaginis.	4 b. Sic deformes et despecti Iam conformes sunt effecti Caelestis imaginis.
5 a. Etsi carne circumcisi, Sed in carne non confisi, Spiritu Iudaei,	5 b. Per velamen superiectum Intenderunt in aspectum Legis faciei.
6 a. Cuius vultus claritatem Idem rerum veritatem Iudaea caecutiens	6 b. Necdum videt, sed irridet, Necdum credit, sed recedit Synagoga mutiens.
7 a. Hi sunt fratres et germani, Quos beata non inani Genetrix praesagio	7 b. Caelo misit septem natos, Septiformis confirmatos Spiritus suffragio.
8 a. Quibus morte consummatis, Ne superates ipsa natis Deesset in gloria,	8 b. Pati gaudet et salutis Forma nobis et virtutis Aeterna memoria.

- 9 a. Nobis ergo, Iesu bone,
Quos exercet in agone
Iugis collectatio,
9 b. Horum pia prece praesta,
Ne vel caro vel infesta
Noceat tentatio.
- 10 a. Auge fidem, spem conforta,
Caritate nos supporta
Deditos peccatis,
10 b. Ut, dum hic exspoliamur,
Revestiri mereamur
Stola claritatis.

Miss. Coloniense imp. Parisiis 1506. A. — Miss. Coloniense imp. Parisiis
1514. B. — Miss. Coloniense imp. Parisiis 1525. C. — 6a, 3 concutiens A,
secutiens BC. — 6b. 3 nuntians A, muciens B.

277. De sancta Magdalena.

- 1 a. Magdalenam collaudemus
Et in eius exsultemus
Felici memoria,
1 b. De peccatis quae commisit
Nil ad praesens, nam remisit
Illi Christus omnia.
- 2 a. Iesus enim dum recumbit,
Illa venit et infundit
Lacrimis vestigia;
2 b. Christi pedes amplexatur
Et iam prorsus detestatur
Perpetrata vitia.
- 3 a. Retro stetit et non ante
Dicens Christo: „Patersancte,
Peccatricem respice,
3 b. Ne me spernas confitentem
Nec confundas accedentem,
Sed ad vitam erige.
- 4 a. Corde loquor et non verbis,
Tu dolorem meum sentis
Et mea suspiria.
4 b. Qui me vident, de dignantur,
Quod te tango, criminantur
Prae cordis duritia.
- 5 a. Sed, o pater orphanorum,
Dic problema debitorum
Et exsusa filiam.
5 b. Respondere non sum ausa,
Ad te spectat mea causa,
A quo peto veniam.
- 6 a. Dic: „Maria, surgens vade,
Te dimitto nunc in pace
Et relaxo crimina.“
6 b. Ergo, pia Magdalena,
Hostes nostros tu refraina
Et semper elimina,
- 7 a. Ut post huius vitae cursum
Ascendamus tecum sursum
Ad aeterna gaudia,
7 b. Ubi manes, o beata,
Angelorum sociata
Coetibus in gloria.

Sequent. ms. Sedunense saec. 14 et 15. Cod. Capit. Sedunen. s. n.

278. De sancta Magdalena.

- 1 a. Magdalenae
Laudes plene vox serenae
Psallat mentis,
1 b. Per quam rei
Formam spei trahunt Dei
Dono dantis.
- 2 a. Haec Maria cunctis pia
Advocata lapsis data
Est surgondi,
2 b. Quae, dum flevit, abolevit
Culpas fiendo, formam dando
Paenitendi.

3 a. Hanc errantem fons revexit Et amantem se dilexit Pietatis,	3 b. Quod, dum flevit ipsa fente, Fratre vivo resurgente, Patet satis.
4 a. Hanc post lapsum caelitus Septiformis spiritus Perlustravit,	4 b. Et regnavit gratia, Quo prius nequitia Abundavit.
5 a. Pharisaeus murmurat, Iudas fremens susurrat, Seque soror quaeritat De hac pia;	5 b. Silet haec simpliciter, Dat responsa iugiter Christus efficaciter Pro Maria.
6 a. O felix nimium, Quae tam propitium Sensisti Dominum Post reatum,	6 b. Nos post exsilium Perduc ad bravium, Quo justis gaudium Est paratum.

Collect. ms. Anglicum saec. 13. Cod. Londinen. Arund. 248. — 3 b, 3 Pater. — Mit Melodie: Laetabundus, u. zwar die französische Melodie. Auf französischen Ursprung scheint auch der Reim „mentis — dantis“ (1a, 3 u. 1b, 3 und „fendo — dando“ (2b, 2) hinzuweisen.

279. De sancta Magdalena.

1 a. Spei vena, melle plena, Collaudetur, Magdalena, Cordis, oris iubilo,	1 b. Per quam reis innotescit Vitae via, ac patescit Lapsis reparatio.
2 a. Forma patens paenitendi Et exemplar resurgendi Datur ista miseris,	2 b. Quae commissa pie flevit Et per fletum abolevit Cuncti noxam criminis.
3 a. Corde fervens, spe devota Christum lavit, a quo lota Veniam promeruit;	3 b. Multum amans plus amari Et a cunctis emundari Vitiis obtinuit.
4 a. Pie flevit cum hac fente, Fratre suo resurgente, Christus, mundi gaudium,	4 b. Prima vidit, quem quaesivit Et quem corde concupivit, Resurgentem Dominum.
5 a. Felix ergo nos, Maria, Servos iuva prece pia Apud regem gloriae,	5 b. Ut in regno claritatis Nos coniungat cum beatiss Dator indulgentiae.

Collectan. ms. Anglicum saec. 13. Cod. Londinen. Arund. 248. — 4 a, 1 u. 2 erinnern stark an 3 b, 1 u. 2 der vorhergehenden Sequenz; beide sind wohl vom gleichen Verfasser.

280. In festo s. Marci Evangelistae.

1 a. Chorum hodie sanctorum Scandit Marcus angelorum Adepturus praemia,	1 b. Quae mercatus est cruore Solo Christi pro amore Tractus ad supplicia.
2 a. Hic est ille par leoni, Quem Iohannesstantem throni Vidit in circuitu;	2 b. Huius typum et figuram Vates novit adfuturam Absorptus in spiritu.
3 a. Mundi rugit per desertum Christum prodens in apertum Gentiam agminibus;	3 b. Verba dura miscens bonis Illos poenis, hos coronis Contraxit fidelibus.
4 a. Nec ab re manus Samsonis Ore tulit mel leonis, Cuius instar pugionis Rictus saepe laeserat.	4 b. Sic leonis Christi fortis, Qui praest inferni portis, Post triumphum dirae mortis Gloriam enumerat.
5 a. Cepha verbum Dei fante Huius manus scribuntsanctae, Quae autoritatis tantae Sunt, ut eodem mandante Credat iam ecclesia.	5 b. Circa thronum maiestatis Iam in regno claritatis Qui laetaris cum beatis, Solve nexus pravitatis Impetrata venia.

Grad. ms Praedicat. Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen. C 513. — 4a, 3 Onus instar. — Melodie: Salve mater salvatoris, u. zwar die deutsche Singweise, aber gekürzt. — Cfr. Klemming III. p. 111 sq. (aus gleicher Quelle).

281. De sancto Margareta.

1 a. Largitori gratiarum, Per quas vicit tot poenarum Martyr ista genera,	1 b. Decantando iubilemus, Omnes ei laudem demus, In actate tenera
2 a. Margaretam qui dotavit Dote tanta et ditavit Paradisi gaudio.	2 b. Annum agens haec quintenum Omne mundi sprevit caenum Caelum sperans praemio.
3 a. Oves pascit dum nutrici, Fraude captus inimici Praefectus Olybrius	3 b. Concupivit sponsam Christi, Quae mox capta corde tristi Sponsum orat sobrius:
4 a. Miserere, Christi, mei, Ne pervertant sic me rei Mundi per astutiam;	4 b. Cordis mei margaritam Serva, Christe, incontritam Carnis pudicitiam.
5 a. Agnae nomen et fidem Quaerit et originem Praefectus Olybrius Volens illam impius [Vi] sibi copulari.	5 b. Nomen statim indicat, Iesum Christum praedicat, Qui custos est virginum Et plasmator omnium, Per hunc orans beari.

6 a. Quo audito exandescens Praefectus et exardescens Hanc reclusit carcere.	6 b. Die tandem subsequente, Dum sprexit cum furiente Idolatra colere,
7 a. Tollitur in aëre, Corpus eius tenerae Virgis laceratur.	7 b. Qua credente firmiter Et orante fortiter Poena iteratur.
8 a. Hinc carcere clauditur, Per quam daemon teritur, Draco laniatur.	8 b. Lux refulget clarior, In qua virgo purior A Christo vocatur.
9 a. Post patrata quae secreta Vanos spernit haec atleta Prorsus deos colere.	9 b. Ignis fasce laceratam Tortor membris colligatam Iubet lymphis mergere.
10 a. Columba de caelo data Mira luce illustrata „Veni“, clamat „filia“;	10 b. Caput sponsae pede tangit, Ligamen omne defrangit Credunt quinque milia.
11 a. Cervicibus qui truncati Sunt et caelo coronati Multis cum sodalibus.	11 b. Salvatoris haec ancilla Decollanda iam, en, illa Orat pro supplicibus.
12 a. Vox columbae sic auditur: „Votum tuum exauditur. Sponsa mea decora.“	12 a. Felix, quae sic decollaris, Illuc, quo nunc coronaris, Transire nos exora.

Miss. ms. Teplense anni 1460. Cod. Teplen. 172. A. — Miss. ms. S. Stephani Wirceburgensis saec. 15. Cod. Wirceburgen. Mch. f. 177. B. — 7 a, 3 Virginis A.

282. De sancta Margareta.

1 a. Margaretae pretiosae Virginisque gloriosae Colimus martyrium.	1 b. Margareta, Christi virgo, Flagellata modo miro Fuit per Olybrium
2 a. Hic profanus et iniquus Iesu Christi inimicus Virginem adloquitur:	2 b. „O puella, quid vocaris, Quae decore sic ditaris, Et a te quis colitur?“
3 a. Virgo sancta dat responsum Dicens Christum suum spon- sum Et caelorum Dominum.	3 b. Statim ille ut vir vanus Prae amore fit insanus Expetens coniugium.

4 a. Virgo spernit nec obaudit, Ipsam durus carcer claudit, Quam temptat diabolus.	4 b. Daemon venit in serpentem, Sed haec eius exit ventrem Sic illaesa penitus.
5 a. Quae de ipso triumphavit Et in terram conculcavit Suis sanctis pedibus.	5 b. Virgo Christi Christum orat, Et, dum draco ipsam vorat, Statim crepit medius.
6 a. Ferro tandem iugulatur, Angelorum sociatur Coetibus in gloria;	6 b. Quam concedat nobis Christus, Qui a patre nobis missus Renovavit omnia.

Sequent. ms. Sedunense saec. 14 et 15. Cod. Capit. Sedunen s. n. 1 a, 1
1. Margaritae?

233. De sancta Margareta.

1 a. Christianae Margaretae Sollemnizent plebes laetae Sancta natalitia,	1 b. Teneris sub annis mundi Blandimenta furibundi Quae trivit inania.
2 a. Post decessum genetricis Ampliori fit nutricis Fota desiderio.	2 b. In arcana cordis cella Cultrix Messiae puella Patre fuit nescio.
3 a. Hanc, alumna dum moratur, Praeses atrox contemplatur In pascendis ovibus.	3 b. Quae sit, prompte requisivit Ac in coniugem petivit Missisque militibus.
4 a. Sed accensa zelo Dei: „Miserere“, promit, „mei, Rex caelorum, Domine,	4 b. Inquinari margarita Tibi caste custodita Ne queat ab homine.“
5 a. Haec relatus ut Quiritum Sparsit pernix in auditum Minacis Olybrii,	5 b. Debacchatur more ferae, Taetri mandans illam serae Servent ut hospitii.
6 a. Lampas vaga cum Phoebea Pressit astra, constans ea Tribunali iudicis	6 b. Sistitur, sed consentire Sprevit ipsi, torquent dire Manus hanc carnificis.
7 a. Insudant tortores magis, Infiguntur plagae plagis, Unda manat sanguinis.	7 b. Intuens haec gens terretur Circumfusa, nec movetur Stabile cor virginis.
8 a. Iterato glorioso Vase clauso tenebroso Carceris ergastulo	8 b. Rufo vorax fit prostratus Et antroso vinculatus Velox in latibulo.

9 a. Demum virgo passa pura, Dum tormenta forent plura, Demandat Olybrius,	9 b. Ut in arvis excephetur; Astat Malchus, et completur Quod adflavit impius.
10 a. Subiit prinsquam necem, Pro salute prona precem Fudit se colentium;	10 b. Vox profatur: „Ne turberis, Postulata consequeris, Poli scande solium;
11 a. Vi supposa passionis Triumphalis contionis Serto decoraberis.“	11 b. Tuae sequi palmae festa Mole celebrant a maesta Liberentur sceleris.
12 a. Virgo clemens, Margareta, Mundi fac nos inter freta Vitam puram ducere	12 b. Ac exempla per iustorum, Philargiae contemptorum, Iugiter incedere.
13 a. Ut post huius incolatum Vitae per te complacatum Sentientes indicem	13 b. Regi laudes et reginae Modulemur sine fine Caeli super apicem.

Miss. ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 420. A. — Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C 27. B. — 1 a, 1 Christiana AB. — 1 a, 2 plebs A. — 1 a, 3 Sanctae A. — 4 b, 3 Nequeat B. — 6 b, 2 torquet A. — 8 b, 3 Volxio B. — 9 b, 1 excephetur AB; excephare = enthaupten. — 9 b, 2 Malchus A. — 11 b, 2 Mele A; amesta A. — 12 b, 1 At A; periustorum A. — 13 a, 2 contemplatum AB. — Cfr. Klemming III, p. 113 sqq.; dort aus A. Der auch jetzt noch stellenweise dunkle Text ist bei Klemming vielfach ganz unverständlich.

284. De sancta Martha.

1 a. Ex sincero Redundet in laudem corde Mens devota;	1 b. Deo vero Iucundum sit carmen sorde Procul nota.
2 a. Carminis initia Cordis det laetitia Pura tota;	2 b. Psallat cum tripudio, Pio reddat studio Laudis vota.
3 a. Sacratae memoriae Regem adit gratiae Martha nota,	3 b. Clarens evangelio, Iam fortis in proelio, Non aegrota.
4 a. Quae in terris Dominum, Mundatorem hominum, Mente lota	4 b. Excipis hospitio, Eo nos propitio Fonte pota.
5 a. Ob terrena spatia Caelica palatia Recipis ex gratia, Deo fota.	5 b. Quam dilecta fueris Christo, quem intueris! Nos eo, quo frueris, Frui dota.

6 a. O mater serena,
Ora, Deo plena,
Mortis ne stringat
nos catena,

6 b. Sed tutos a poena
Cibet agni cena
Anla caelorum
in amoena.

Miss. ms. S. Cuniberti Coloniensis saec. 14/15. Cod. Darmst. 876. A. —
Grad. ms. S. Cuniberti Coloniensis saec. 16. in. Cod. S. Cuniberti Coloniensis. n. B. — 1 b, 2 carnem A. — Melodie: Laetabundus. — Die Kollation von A besorgte Rev. H. M. Bannister.

285. De sancta Martha.

1 a. Iucundentur
Plebs devota,
Collaudetur
Mente tota
Vocis Martha sonitu;

1 b. Augmentetur
Laus, semota
Noxa detur,
Sit mens lota
Christi freta monitu.

2 a. Cum opima
Non in vanum
Stravit ima,
Misit manum
Mulier ad fortia.

2 b. Orta luxit
Stirpe clara,
Vitam duxit
Sanctam cara
Haec inter consortia.

3 a. Busto Lazarum germanum
Iam foetentem Christus sanum
Huius prece tribuit,

3 b. Ut placeret salvatori,
Mansionem creatori
Omnium exhibuit.

4 a. Sponte
Monte
Haec septenis
Annis,
Pannis,
Poenis plenis,
Manserat suaviter;

4 b. Dire,
Mire
Hanc nodosa
Cinxit,
Strinxit
Sic pilosa
Equi zona graviter.

5 a. Erant illi
Affodilli
Ac boletus
Cibus laetus,
Herbae, fructus glandium,

5 b. Nam in vita
Perstans ita,
Dum se nescit,
Quod senescit,
Degustare prandium.

6 a. Uinxit signo crucis magnum
Haec draconem velut agnum,
Domitum comescuit.

6 b. Struens claustrum in honore
Christi matris cum decore
Fratribus disposuit.

7 a. Sic curavit
Et salvavit
Haec, quaesivit,
Quam amisit
Turmam Christus gentium.

7 b. Invitavit
Atque pavit
Haec egentes
Indigentes
Dans salutem mentium.

- 8 a. *Adulescens dum veniret,
Hanc docentem ut audiret,
Rhodano succubuit;*
- 8 b. *Fit tumultus, nondum vivum
Mersum dedit redivivum
Sancta, dum procubuit.*
- 9 a. *Ergo tandem hanc adivit
Christus, sanctam accessivit
Ad caeli palatium.*
- 9 b. *Cernit ibi Dei natum,
Cui angeli paratum
Laudis dant solacium.*
- 10 a. *Iesu bone, nobis dona,
Qui sanctorum es corona
Sempiternam gloriam;*
- 10 b. *Tu nos ab hac cladis valle
Duc ad vitam recto calle
Marthae per memoriam.*

Grad. ms. S. Gereonis Coloniensis anni 1424. Cod. Musaei Archiep. Colon. VI 5. — 1b, 4 Sic. — 4a, 2 Monet. — 4a, 3 Septennis. — 5a, 5 glandium. — 5b, 2 Praestans. — Melodie: *Maiestati sacrosanctae.* — Akrostichon: „*Jacobus de Nussia fecit.*“. Zur Zeit weiß ich über diesen Dichter nichts Näheres anzugeben.

286. *De sancto Martino.*

- 1 a. *Confessorem sanctissimum,
Sacerdotem dignissimum
Recolat ecclesia;*
- 1 b. *Voce laeta, vita munda
Laudet gaudens et iucunda
Martini sollemnia.*
- 2 a. *Natus hic de Pannonia,
Nutritus in Italia,
Militavit Caesari.*
- 2 b. *Hostis cessit et se dedit,
Quod Martinus Deo credit,
Sicque vicit Caesari.*
- 3 a. *Hic adhuc catechuminus,
Testis est ipse Dominus,
Pallio dimidio*
- 3 b. *Pauperem cooperuit.
O Deus, quantum caluit
Amoris incendio,*
- 4 a. *Quem nec pressit vis algoris,
Nec repressit frons pudoris
Pro truncato habitu!*
- 4 b. *Quid vellet veste duplici,
Qui hoc egit de simplici
Tactus sancto spiritu?*
- 5 a. *Tres defunctos suscitavit,
Trinitatem designavit
Hoc facto per omnia.*
- 5 b. *Matrem fecit is fidelem
Patrem linquens infidelem
In sua perfidia.*
- 6 a. *Haereticos expugnavit,
Pestes, morbos effugavit
Eiecit daemonia.*
- 6 b. *Fanum fregit et idola
Conversa gente dyscola
Dei ad obsequia.*
- 7 a. *Ad pontificatum tractus
Deridentem suos actus
Cognovit in spiritu.*
- 7 b. *Sedem tamen praesulatus
Obtinuit vir beatus
Briccio pro libitu.*

8 a. Sacramenta dum tractavit, Super caput rutilavit Eius globus igneus ;	8 b. Ignis ignem figurabat Caritatis, quo flagrabat Vir totus empyreus.
9 a. Iste fulsit miris signis Operibus dignus dignis, Quorum tanta copia,	9 b. Quod deseret referentem Prius prorsus et legentem Dies, quam materia.
10 a. Urbs Turonis, urbs beata, Tanti tantum sublimata Patroni praesentia,	10 b. Hoc gaude privilegio, Ceteri secundario Ex huius memoria.
11 a. O Martine, Galliarum Decus, decor, lumen clarum, Toti mundo cognitus,	11 b. Peccaminum tu veniam Obtineas et gratiam Nobis sancti spiritus.

Grad. ms. Arnoldi Aquisgranensis saec. 13. in. Cod. Capit. Aquis-
grauen. XII.

287. De sancto Martino.

1 a. Erumptat in laudibus vox huius ecclesiae,	1 b. Gratuletur omnis ordo filiorum gratiae.
2 a. Dies ista consecrata sub tanto pontifice Confessorem decoravit Martinum mirifice,	2 b. Qui sortitus in hac die sanctitatis meritum Ore, manu sibi caeli patefecit aditum.
3 a. Coetus noster tib, pater, obsequendo sedulus Repraesentet exponendo, quem commmendat titu- lus.	3 b. Nato sibi viro tali laetetur Sabaria, Educatore patre tanto gaudeat Italia.
4 a. Ambianis non sileat virtutum insignia, In qua sanctus, dum finitur saeculi militia,	4 b. Nudum vidit, cui dedit vestis partem mediam ; Condolebat, cum videbat, pauperis inedia.
5 a. Qui vivendo catholicae filius ecclesiae Arrianae non consensit resistens perfidiae.	5 b. Hunc illorum infestavit multa persecutio, Infideli locum dedit, dum decessit alio.
6 a. Rapit iter Pictavense, tendit ad Hilarium, Cuius ore sitibundo quaerit contubernium.	6 b. Sancta sancto cedunt voto, fiunt cuncta prospera, Sed virtutem iunioris vix enodat litera.

7 a. Miserorum consolator dat leproso medicinam,	7 b. Tres ad vitam revocavit, removendo Libitinam.
8 a. Sanctum opus declaratur, virtus patet caelica;	8 b. Nam Martinum, sanctum pa- trem, facit urbs Turonica.
9 a. Cui satis utiliter in doctrina praefuit, Ut gestorum nos suorum series edocuit.	9 b. Arbor alta paene totam contrivit pontificem, Qui praesagus signum crucis interponit obicem.
10 a. Globus autem super ipsum videbatur igneus, Dum offerret sacramentum minister idoneus;	10 b. Et hoc ipsum, ne futuro celaretur saeculo, Revelatur et astanti declaratur populo.
11 a. Ut labori finem ponat percepturus bravium,	11 b. Hunc invitat, qui coronat exitus fidelium.

Grad. ms. Sedunense saec. 13. Cod. Capit. Sedunen. s. n. A. — Sequent.
ms. Sedunense saec. 13/14. Cod. Capit. Sedunen. s. n. B. — 1 a, 1 Scheint eine
Silbe zu fehlen. — 3 a, 1 Laetus noster AB. — 9 a, 3 In gestorum.

288. De sancto Martino.

1. Haec est dies nimis veneranda,

2 a. Qua pontifex Martinus caeli conscendit regna;	2 b. Ubi astat Christo regi aeterna per saecula.
3 a. [Vere gaudet cum angelis atque triumphat cum archangelis];	3 b. Apostolis ac prophetis consertus micat praesulum gemma;
4 a. Martyrum non impar, qui agni cruore laverunt suas stolas candidas,	4 b. Atque confessorum inter pretiosa primatum gerens clarus agmina.
5 a. Sanctae in trinitatis fide cuncta languidorum sanans membra,	5 b. Mortuorum corpora suscitabat atque vitae revocabat.

6 a. Laetare, urbs Turonica, cui praefuit praesul atque abbas regens strenue Christi ovilia.	9 b. Divina cunctis indicens miris monita modis educabat, quosque advocans erudiebat.
7 a. Pretiosa cuius vita et mirabilis est et praecelsa,	7 b. Per quam tanta remedia contulit Christus salutaria.
8 a. Flagrans cuius caritate fervida, virtutum referta donis anima sublata, patriarcharum choro addita;	8 b. Quem Michael, angelica consaeptum caterva, virginum choro suscepit, Maria paradisi locans in gloria.
9 b. Iamiam tuam, o beate, poscimus Martine, clementiam,	9 b. Ut nostra crimina dira adimant tua sancta precata

10. Apud regem
regnantem in saecula.

Trop. ms. Gerundense saec. 12. Cod. Parisin. Nouv. acq. 495. — 5 b, 4 residebat. — 6a, 4 albas. — 8b, 3 saeptum. — Melodie: Haec est dies (Anal. Hymn. VII, Nr. 170); letztere Sequenz ist auch textlich die Vorlage. Vgl. VII, Nr. 171. — Der gleichen Melodie folgen u. a. VII, Nr. 112, 217, 228.

289. De sancto Mathia.

1. Ave, Mathia, caeli gemma, in lucem gentium cunctarum divinitus data.	
2 a. Euge, Dei serve, qui docuisti veritatis lumen, Christum, solem iustitiae, indutum carne, qui fecit orbem.	2 b. Apostole Christi, Mathia, sorte praelectus, locum Iudae sortitus intrasti; agnosce omnes te diligentes.
3 a. Te plenum fide, Bethlehem de tribu Iuda natum, gaudent habere consortem in caelis patres et prophetae,	3 b. Te lignum vitae, ferens fructus duodecim, ad medelam gentium lege doctissimum legit Emanuel.

- 4 a. Tu agnum regem,
terrae dominatorem,
de sinu patris venisse
potenter
ad montem filiae Sion
affirmasti,
- 4 b. Tuque furentem
Leviathan et eius
membra, Iudaeos impios,
Ananum
pontificem, voce clara
confudisti.
- 5 a. Hinc assessor iusti
iudicis duodecim
iudicaturus
tribus Israel,
quem praedicasti
propitiationis
agnum, regnantem
caelo aeternaliter,
propitiari nobis
precamur misericorditer.
- 5 b. Hinc manna pluit
Israelitis caelo,
licet ingratis
rebellantibus,
verum Messiam
mystice praefigurans,
quem natum, passum,
mortuum et sepultum
resurrexisse, caelos
ascendisse vere monstrasti.
- 6 a. Fac Christum dulcem,
quem dilexisti,
gregem nos pusillum
degustare
cum sincera fide,
motusque constringi
noxios lacrimis,
Iesum roseum
in cruce speculari.
- 6 b. Fac igni sancto
patrisque verbo,
quod ardens ut flamma
tu portasti
martyr Christi factus
lapidesque testes
securi caesus
Romano more
caste nos propinquare.
- 7 a. Audi nos,
nam te filius
Dei libens honorat.
- 7 b. Salva nos,
Iesu, pro quibus
sanctus Mathias te orat.
- 8 a. Da laudem, urbs Treberica,
gaude, felix Germania,
de tanto patrono,
- 8 b. Quem Helena de Iudaea
cum clavis atque tunica
Christi misit dono.
9. Christianismi fidem,
Christe, tibi fac placere
beatoque fine
ex huius incolatu saeculi,
auctor, ad te transire.

Sequent. ms. S. Mathiae Trevirensis saec. 15/16. Appendix post Miss. Bursfeldense imp. Spiraë 1498. (Bibl. Ducis Parmen.). A. — Miss. Trevirensis imp. [Basileae] 1487. B. — Miss. Trevirensis imp. absque [Basileae 1490]. C. — Miss. Trevirensis imp. Coloniae 1498. D. — Miss. Trevirensis imp. Confluentiae 1547. E. — 2a, 1 Dei parve AB. — 2b, 3 locum inde E. — 3a, 3 natum fehlt B. — 4b, 2 ac eius B. — 5a, 1 iniusti E. — 5a, 9 propitiare E. — 5b, 2 Israeliticis CD. — 5b, 3 ingratis filiis A. — 6a, 6 restringi A. — 6a, 7 noxus A. — 6a, 9 fehlt BCDE. — 8a, 1 urbis BE; Treverica B. — 8b, 3 tibi misit A. — Melodie: Ave praeclara.

290. De sancto Matthaeo.

1 a. Gaude, caelum, terra, plaude, Adest dies digna laude, Celebranda gaudio.	1 b. Huius quidem lux diei Non de solis sed Matthaei Est perfecta radio.
2 a. Lucris quondam involutus Salvatorem hic secutus Aspernatis singulis,	2 b. Cuius vocem ut audivit, Sua quaeque fastidivit Adiunctus discipulis.
3 a. Nec abs re cessit camelo, Sempiterni qui in caelo Consors esset praemii.	3 b. Saevum ignem castigavit, Regis natum suscitavit Tentum vi daemonii.
4 a. Res orsurus incarnati Viri typo sub alati Rite praemonstratus vati Dicitur in spiritu.	4 b. Quo tonante magi cedunt, Neminem venena laedunt, Maurorumque duces credunt Omni cum exercitu.
5 a. Ephigenia sacratur, Quam dum sanctus adhortatur, Pravo regi ne iungatur, Ense stricto perforatur Assistens altario.	5 b. Iam in regno claritatis Qui laetaris cum beatis, Nos solutos a peccatis Consortes felicitatis Tuo fac suffragio.

Grad. ms. Praedicatt. Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen. C 518. — Mel: Salve mater salvatoris, deutsche Singweise und gekürzt. — Cfr. Klemming III, p. 131 sq.

291. De sancto Maurino Abbate.

1 a. Vir beatus hodie, Strenuus in acie Miles triumphavit,	1 b. Mundi quem sic conditor, Secretorum cognitor, Mundo declaravit.
2 a. Terra dum effoditur, Fundamentum iacitur Templi construendi;	2 b. Invenitur tumulus, [Reperi]tur locus Viri reverendi.
3 a. Quem Maurinum nomine Et Abbatem ordine Titulus revelat;	3 b. Passum in ecclesiae Atrio Coloniae Vetus arca celat.
4 a. Nardus latens puteo, Nectar vase luteo Fragrant per odorem,	4 b. Ossa tecta tumulo Indicant miraculo, Martyris honorem.
5 a. Odor fit suavissimus, Primus et novissimus Illo saturantur,	5 b. Qui locum attigerant, Ubi, quae latuerant, Ossa elevantur.

6 a. Surda Dei famula, Se sepulcro sedula Ingerens, curatur.	6 b. Dum praelatus temere Audet dentem rapere, Martyr mutilatur;
7 a. Rapax manus subito Dolet, dente reddito Dolor evanescit.	7 b. Cum quid de reliquiis Locis datur aliis, Suavis odor crescit.
8 a. Sanctus archipraesulis Capiti ac oculis Mire medicatur.	8 b. Sanitatum gratia Eius per suffragia Multis multa datur.
9 a. Per hunc Christi populo Pluviae miraculo Subvenis, o Christe;	9 b. Congrua de pluvia Speciali gratia Pollet pater iste.
10 a. Huius piis precibus, Summe pastor, ovibus Tuis pacem dona;	10 b. Nos in loco pascuae Colloca perpetuae, Martyrum corona.

Orat. et Sequent. ms. Campense anni 1462 Cod. Darmstadien. 521. —
Überschrift: „De sancto Maurino, cuius corpus positum est in ecclesia sive
monasterio sancti Panthaleonis in Colonia.“

292. De s. Mauritio et Sociis.

1. Gratuletur totus mundus
In hoc festo laetabundus,
Caelum, terra, maria.
2 a. Incudentur Agaunenses, Laudes laeti persolventes Martyrum praesentia,	2 b. Qui pro Christo sunt necati, Sexaginta sex armati Sexcenti sex milia.
3 a. Hanc stragem Maximianus Fecit, mente vir profanus, Repletus insania.	3 b. Qui bis eos decimavit Nec hos tamen superavit Fortes Dei gratia.
4 a. Ergo, sacra legio, Tuo nos auxilio Christo reconcilia,	4 b. Qui baptismi flumine, Suo fuso sanguine, Nostra lavit vitia;
5 a. Tandem per martyrium Et mortis supplicium Nos ditavit gloria.	5 b. Unde nos suppliciter Omnes unanimiter Vestra patrocinia
6. Poscimus hilariter,
Ut vivamus iugiter
In caelesti patria.

Grad. ms. Sedunense saec. 13. Cod. Capit. Sedunen. s. n. A. — Sequent
ms. Sedunense saec. 13/14. Cod. Capit. Sedunen. s. n. B. — Sequent. ms.
Sedunense saec. 14 et 15. Cod. Capit. Sedunen. s. n. C. —

293. De s. Mauritio et Sociis.

1 a. Pangat Sion dulce melos, Voce laeta pulset caelos In tanta laetitia;	1 b. Vox a corde non discordet, Sed cor voci sic concordet, Ut sint consonantia.
2 a. Ritu suo dux profanus Idolis Maximianus Parat sacrificia;	2 b. Sed legio christiana Sacra transit tam profana, Tam execrabilia.
3 a. Ut diis sacrificet, legio vocatur; Illa Deum confitens deos detestatur, Quare bis in gladio tota decimatur.	3 b. Viri fortes animo constant fortiori, Nec his decimatio, talis est timori, Immo censent vivere Sic pro Christo mori.
4 a. Lupi furor inflammatur, Christi grex dilaceratur Promptus ad supplicia.	4 b. Ergo ferro saevienti Sexaginta sex sexcenti Cadunt et sex milia.
5 a. Cadunt, sed felici sorte, Nam mercatur vitam morte Felix patientia.	5 b. Quam felix, qui sic mercatur, Cui pro morte vita datur, Vita mortis nescia.
6 a. Terra, caelum hilaretur, Cum utrumque praeditetur Martyrum praesentia;	6 b. Terrae membra reservantur, Animaeque coronantur In caelesti curia.
7 a. Tot cruore martyrum pratam purpuratur, Perpetrato scelere prava gens laetatur, Ad cuius convivia Victor invitatur.	7 b. Fusi patet sanguinis series Victori, Tendit Christum confitens caput percussori, Redditur cum aliis suo creatori.
8 a. Victor dictus a vincendo Nomen probat actibus, Vincens enim moriendo Victis gaudet hostibus Et terrena contemnendo regnat in caelestibus.	8 a. Agaunenses, iubilante Corde, voce, manibus, Plaudentes Deum laudate, Orantes in laudibus, Ut iungat in claritate Vestris nos martyribus.

Miss. ms. Lausannense saec. 14. Cod. Friburgen. Nuithou. L. 159
(149) A. — Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360

(139. 5. S). B. — Miss. Lausannense imp. Lausannae 1493. C. — Miss. Lausannense imp. Gebennae 1505. D. — Miss. Lausannense imp. Lugduni 1522. E. — Miss. Gebennense imp. Gebennae 1491. F. — Miss. Gebennense imp. Gebennae 1498. G. — Miss. Gebennense imp. Lugduni 1521. H. — 2 a, 1 suo sic profanus B. — 3 a, 1 sacrificaret B. — 4 b, 2 sex fehlt FG11. — 5 a, 2 mercantur ACE. — 5 b, 1 quae sic BG. — 6 a, 2 praedictur ACE. — 6 b, 3 caelesti patria B. — 7 a, 1 Tanto B. — 7 a, 2 pinpuratur FG. — 8 a, 4 Victus gaudet AH. — 8 b, 1 Agonenses B. Agavenses C. — 8 b, 6 vos CDE. — Die Kollation von A besorgte Rev. H. Bannister.

294. De sancto Nicolae.

1 a. <i>Caeli principi</i> dulcibus canticorum melodiis debita sibi vota cunctorum ferantur voce consona.	1 b. <i>Qui</i> braviis talentorum felicibus famulos duplicata portantes remunerat commercia.
2 a. Summa sapientia, cui famulantur omnia, caelos, terras, maria divina formasti praescientia;	2 b. Nicolaum splendida magnificasti gloria, cuius laus eximia per orbem nitescit famosissima.
3 a. Hic ab matris uberibus pastus a lacte pressit tenera providus labia bis hebdomada.	3 b. Post orbatus parentibus tres lupanaris ab infamia virgines liberat cum pecunia.
4 a. Lapsa vox astris episcopalis regere quem sacra dignitatis praecepit officia.	4 b. Maris procellas sedavit altas ipsius gratia, nautae necis evadunt pericula.
5 a. Triticea germina precibus illius populis sunt aucta.	5 b. Tres ex consulis, binos a Caesaris homines eripit morte cruenta.
6 a. Talis adornat polos anima; sudor manans eius ex tumba aegra sanat corpora.	6 b. Nicolae, pietas maxima regnat in quo cum clementia, nostra suscipit vota;
7. Prece cum sedula nos Deo nostro commenda.	

Miss. ms. Sanblasianum saec. 12. Cod. Paulan. 25. 3. 17 (Blas. memb. 60). A. — Collectan. ms. saec. 12. Cod. Civit. Turicen. C 184 (C 289). B. — 1a, 1 Christi principi B. — 3a, 2–5 fehlen B. — 3b, 3 infantia B. — 6b, 3 regnat vitae cum A, regnat inte B. — Melodie (in B): „Hippodiamconissa“, also wie die Notkersche „Christi Domini militia“; dementsprechend auch der Überschuß der Silben in Str. 5b. — Die Kollation von B besorgte Rev. H. Bannister.

295. De sancto Nicolao.

1. Summo regi
laudes devotas persona,
regum tu filia,

2 a. Cuius virtus inclita in sanctis suis quam sit mirabilis,	2 b. Nicolai praesulis sui miranda merita praedicant.
3 a. Hic inter matris ubera Christi iam assecla primitias Deo futurae vitae praetulit;	3 b. Nam non auditae Domini legis praecipidus factor stipendio materni lactis abstinet
4 a. Sic patriarchae Iacob puer, simplicitatis aemulus,	4 b. Inhabitabat ecclesiae sedulus tabernacula.
5 a. Electus ante saecula Dei consilio signari meruit caelitus pastor populis;	5 b. Qui vitam gerens praesulis concordem nominis, quod verbis docuit, exemplis in se praebuit.
6 a. Bellum nequitiis offerens auro incestus turpem infamiam redemit.	6 b. Vere compatiens miseris datos insontes morti praeripuit iuvenes.
7 a. Hunc visceribus caritatis ac pietatis summae replevit caelica virtus,	7 b. Quod fidelibus dignissime contuendum caeleste probavit testimonium.
8 a. Nam tumbae eius marmore sacrum Dei virtute manat oleum,	8 b. Omnigenarum meritis eius quod salus constat aegritudinis.
9 a. Hoc Domini pietas famuli sui merita munere declarat in laudis ipsius titulum;	9 b. Liquoribus etenim cunctis excellit oleum Nicolaum signans vi caritatis excellere.

10 a. Hoc caeci, debiles, claudi, leprosi, surdi, peste qualibet gravati simul asserunt;	10 b. Hoc omnes denique clade depressi suam toto pectore quaerentes opem sentiunt.
11 a. Nunc ergo laeti tanti patris praeconia canamus,	11 b. Ipsius voce et animo suffragia poscentes,

12. Et, quem veneramur in terris,
semper intercessorem
sentiamus pium in caelis.

Miss. ms. Admontense saec. 12. Cod. Admonten 786. — 3b, 3 iam factor. — 4b mit 4a zu einer Klausel verbunden. — 7b, 4 probat. — 8b, 1 Ymnigenarum.

296. De sancto Nicolao.

1. Nati pudica virginis

2 a. Alvo, patris aeterni pneumatis et almi laude cum celebri	2 b. Insigne recolamus festum Nicolai praesulis incliti,
3 a. Caelestia qui sacro pectore condens dogmata	3 b. Omnigenis virtutum floribus fulsit nitidus.
4 a. Laude dignus ergo praeconiis sublimatur caelestibus summi sacerdotii gradu.	4 b. Antistitis pollens honoribus, at sublimior moribus, servit ut servus christicolis,
5 a. Uictu carentes fideque debiles ope congrua refovens,	5 b. Servat pudorem auro virgineum patri praebens solacium.
6 a. Adfuerat invocatus nautis [in] mari, tumidi venti furorem compescuit.	6 b. Noscens immunes criminis cursu praepeti iuvenes solvit de theta signaculo.
7 a. Tritico nautis mutuato cives pavit numerum reddens modiis.	7 b. Inhians sacris pia mente lucris fovit miseros ope plurimos.

8 a. Solutus corporeis nexibus quanto vivat verius coniunctus caelestibus,	8 b. Testantur languiduli sospites per defluens oleum illius e tumulo.
9 a. Et meritis eximius in terris, sanctorum socius in caelis, Nicolae, nos confove,	9 b. Spe solida, caritate sincera, fide firmissima bonorum possimus fontem visere,
10 a. Etiam carnali corpore resoluti sublimatis caelo consociari.	10 b. Laudibus divinis iugiter insistamus hymnizantes trinum semper et unum.

Miss. ms. Fabariense saec. 13. Cod. Archivii Saugallen. VI. — 6a, 3 tumidis. — 9a, 1 In meritis; zerstört das Akrostichon. — 9a, 5 confovens. — Beachtenswert ist das in Sequenzen erster Epoche äußerst seltene Akrostichon: „Nicolaus antistes.“

297. De sancto Nicolao.

1 a. Recordare, grex fidelis, Nicolai, quem in caelis Clarum dedit gratia.	1 b. Hic ab annis iuvenibus Abstinens ab uberibus Quarta, sexta feria.
2 a. Lactans coepit ieiunare, Lasciviam refrænare Amando ieiunia.	2 b. Post libuit addiscere, Menti artius condere Literarum studia.
3 a. Dulci gustu capiebat, Quae auditu hauriebat, Divina eloquia.	3 a. Tres virgines redimere Curavit auri pondere Turpi ab infamia.
4 a. Earum patri consulit Auri pondo, quod contulit, Levat ab inopia.	4 b. Electus in pontificem Praesulis scandit apicem, Prima tenens studia.
5 a. Promotus est divinitus Elapsa voce coelitus A Dei clementia.	5 b. Nicolaus mitis, blandus, Praesul digne memorandus, Agit mirabilia.
6 a. Nicolaus, felix heros, Liberavit tres pueros Fraude captos impia.	6 b. Nicolaus, Deo notus, Ut fidelis et devotus Pollet in ecclesia.
7 a. Praesulis fama celebris Obscuris latet latebris Per cuncta confinia.	7 b. A cunctis fere gentibus Linguis vocatur omnibus, Ut ferat auxilia.

8 a. Residentem super thronum Clerus, vulgus hunc patro- num Quaerunt cum fiducia.	8 b. Vivus fulsit miraculis Defunctus confert singulis Multa patrocinia.
9 a. Qui se marinis fluctibus Dant, piis clamant vocibus Ipsius praesidia.	9 b. Qui carbasa credunt ventis, Horis cunctis et momentis Praesulis auxilia
10 a. Non omittunt requirere Nec frustrantur a munere; Praestat beneficia.	10 b. Super terram et in mare Paratus est adiuvare Meritorum gratia.
11 a. Longe, late declaratur, Plebs in dies renovatur, Gaudet mundi patria.	11 b. Sidus caelestis curiae, Aeterna fruens requie, Oppressis mireria,
12 a. Tui praeclari nominis, Quod habes dono numinis, Impende remedia;	12 b. His, qui tuam memoriam Colant, petunt clementiam, Ne sequantur devia.
13 a. Nicolae, qui in caelis Gloriaris cum angelis, Olei laetitia	13 b. Nos perfundas et largire, Ut possimus introire Caelorum palatia.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacen. 123. — 2 b, 2 Mentis. —
4 a, 1 Carum patri.

298. De sancto Nicolao.

1. Caelica siderei Nobilis aula Dei Subdita psallat ei,	
2 a. Cuius vir pontifex verus et presbyter	2 b. Praebens aethereum Nicolaus iter Coronam meruit habere taliter.
3 a. Hoc namque mundo misero Mundo manente puero Hic purus ab infantia,	3 b. Iacet adhuc cunabulo Valde mirante populo Magna promens iaiunia.
4 a. Hic deprecatus Mox miseratus Non est dedignatus	4 b. Fluctibus altis Cautus incantis Subvenire nautis.
5 a. Genitor virginum, Cessisse criminum Aetate tenera	5 b. Per hunc dic dominum, A patre luminum Haec missa munera.

6 a. O mira Domini pietas Mirandaque viri sanctitas,	6 b. Cuius tumba non arborea, Marmorea Deflet oleum!
7 a. Iste tres litteratos, Ab hospite necatos, A morte revocatos Ad vitam dedicavit.	7 b. Hunc Deus inspiravit, In mundo decoravit, Ita mirificavit, Sic beatificavit.
8 a. Scolaris contio, concine; Sacerdos dignus est carmine,	8 b. Cuius precatibus, Domine, Rogamus, ut nos a crimine

9. Liberes.

Sequent. ms. Sedunense saec. 15/16. Cod. Capit Sedunen. s. n. — 3 a, 2 Mundum. — 3 a, 3 Sed puer. — Man möchte eher glauben, daß vorliegende Dichtung eine Cantio und zwar ein Scholarenlied (cfr. 8 a, 1) sei, spräche nicht die Quelle für den Charakter einer Sequenz.

299. De s. Nicolao Lincopensi.

1 a. Sanctitatis zelatorem, Pium patrem et pastorem, Nicolaum confessorem Decet laus ecclesiae.	1 b. Tus Sabaeum redolenti Per exempla suae genti Hinc concinat condecanti Concentu gens Sueciae.
2 a. Nitor virginalis vitae Te conformat margaritae, Sion fundamento sitae, Clara relucentia.	2 b. Costae quadrae praepolitae Te cor constant quadrat rite, Tangunt Gotiales sitae Prae tanta constantia.
3 a. Lapis tersus sapphyrinus Antrax, adamas, rubinus, Iaspis, turchus, topasinus Te designant typice.	3 b. Usu subit onychinus, Chrysoprassus, smaragdinus, Berillus, sardo, verinus Decorantes mystice.
4 a. Prae collegio virtutum Torques aureaque scutum Tibi cedunt resolutum Ex virtutum debito.	4 b. Sulcatis curis mundanis In tot fluctibus profanis Fac, salvemur a Scyllanis, Ut cantemus Domino.
5 a. Lingua, visus, auris, tactus Ad membrorum tot anfractus Miros tuos stupent actus Sanctitatis numero.	5 b. Coge gregem nos tantillum, Pastor, laesum ac pusillum Pastorale sub vexillum Replicantem denuo.

- 6 a. Pende reis adinventam
Fraudem, praedam incruen-
tam
Precem plebis ad intentam
Concinentis sedulo;
- 6 b. Sis Gotorum advocatus,
Memor huius regni status,
Nostri pie miseratus
Canentum in iubilo.

Historia S. Nicolai Lincopensis imp. Sudercopiae 1528. — Daraus
Klemming I, 149 sq.

300. De s. Odilia Hohenburgensi.

- 1 a. *Salve*, decus virginale,
Templum Dei spiritale,
Beata Odilia;
- 1 b. *Ab aeterno* praelecta,
Deo enim es dilecta
Sponsa tu et filia.
- 2 a. *Salve*, virgo, caeca nata,
Fonte vitae quae renata
Claro vides lumine;
- 2 b. *Nos* peccatis excaecatos,
Virgo felix, fac purgatos
Lacrimarum flumine.
- 3 a. *Portas* clausas oculorum
Tibi pandit rex caelorum
Testans mirabilia.
- 3 b. *Cinnamomum* spiritus
Tu gustando caelitus
Mundi spernis vilia.
- 4 a. *Salve*, stirps Francigena,
Quam verus verbigena
Sponsam sibi elegit;
- 4 b. *Myrtum* temperantiae,
Florem continentiae
Christus in te diligit.
- 5 a. *Tuque* clausis oculis
Patri fis odibilis,
Mori te dictaverat.
- 5 b. *Flos* tener iam despiceris,
At mater, qua diligeris,
Abrae te commiserat.
- 6 a. *Tu* caelestis infans radians,
Quam nutrix sagax applicans
Uber dextrum sugere.
- 6 b. *Tu*, virgo latens inclita,
A convicinis prodita
Palmam missa fugere.
- 7 a. *Tu* civitas abscondita,
Lucerna ut recondita,
Proderis divinitus
- 7 b. *Ebur*, praesul Noricorum,
Te inquirens hinc decorum
Erhardus admonitus
- 8 a. *Palmam* venit Deo duce,
Te invenit caecam luce,
Lavit in baptismate.
- 8 b. *Laus* miranda sequitur,
Visus tibi redditur,
Ut liniris chrismate.
- 9 a. *Sol*, Christus, iustitiae
Recordatus miserans
Tuae adolescentiae,
Te patri reconcilians.
- 9 b. *Lux* immensa claruit,
Ad tuum desiderium
Vox verbi dum aparuit
Consignans oratorium.

10 a. <i>Salve</i>, lampas caritatis, Ob amorem trinitatis Trinam plantas tiliam;	10 a. <i>Verbi tamen</i> improlati Mero vasis expotati Recreas familiam.
11 a. O beata sponsa Christi, Quanta qualisque fuisti, Probat mamma, quam suxisti Corruptelae nescia.	11 b. <i>In</i> suprema montis vectum Bobus plastrum reollectum Inde lapsum per directum Servas per suffragia.
12 a. <i>In procinctu</i> constitutum Atque poenis involutum Prece patrem reddis tutum, Dumque saxum quasi lutum Flendo stillas concavum.	12 b. <i>Iesu</i>, auctor pietatis, Morbum aufer caecitatis, Tam internae claritatis Quam externae sospitatis Nobis dona gaudium

13. Ottiliae per meritum
Nunc et in perpetuum.

Mss. ms. Argentoratense anni 1467. Cod. Londinen. Add. 27696. —
5 a, 1 Cumque. — 5 b, 1 tener conspexeris. — 5 b, 2 A mare quae. —
6 b, 3 Palma, Nebenform von Balma = Baume. — 10 b, 2 Mera. — 11 b, 1
supremae. — Melodie: *Salve mater salvatoris*; aus letzterer Sequenz
Adams von St. Victor ist überdies der Anfang jeder Strophe entlehnt, woraus
die gesuchte Wendung in 7 b, 1 sich erklärt.

301. In Translatione s. Odiliae, Sociae s. Ursulae.

1 a. Laudes Deo persolvemus, Cuius dono nos tenemus Diem hanc laetitiae.	1 b. Ossa sacra veneremur, Quae translata profitemur Virginis Odiliae.
2 a. Anglorum cognata regis Inclita fuit Caesaris Maromei filia;	2 b. Flagrans Christi caritate Sprevit, nitens castitate, Paterna fastigia.
3 a. Dono fulgens speciali Turmae praeest virginali Numero sub milleno;	3 b. Ursulae, sanctae virgini, Datur ista solamini Comitatu sereno.
4 a. Pro Christo haec cum aliis Diris necatur gladiis Sub Hunnorum rabie.	4 b. Regio conditur more, Sed maximo cum maerore Civium Coloniae.
5 a. Regna scandit gloriosa, Gaudet virgo speciosa Cum sanctis feliciter.	5 b. Clara carne surrectura Christum Iesum est visura Cum iustis perenniter.
6 a. Huius Deus sanctitatem Iuxta suam pietatem Nostris pandit fratribus.	6 b. Extollit nostrum ordinem Odiliam per virginem, Cunctis dignam laudibus.

7 a. Converso viro simplici Apparet virgo triplici Praeclara visione,	7 b. Ostensa qui Parisius, Iohannes dictus, citius Implevit actione.
8 a. Pergens ergo Coloniam, Civitatem egregiam, Summo cum conamine	8 b. Certo prodit indicio Visa civi primario Haec, Arnulpho nomine.
9 a. Qui recusat fodi hortum, Tumulis mirans consortium Semotam hanc virginem;	9 b. Uxoris flexus prudentis Prece devotae et mentis Dei audit hominem.
10 a. Altius hinc fodientes Reliquias redolentes Invenere pariter,	10 b. Adest clerus cum populo Honorem dantes loculo Virginis hilariter.
11 a. Aegri plures sanabantur, Grates Deo solvebantur Plebis cum tripudio.	11 b. Hoc thesauro decoraris, Hoyum, atque defensaris Huius patrocinio.
12 a. Ave, sancta Odilia, Pro nobis fer suffragia Summum ante Dominum,	12 b. Quo mundi post miseriam Plenam cunctorum veniam Habeamus criminum,
13 a. Ne nos pro nostro vitio Orbati Christi pretio Cruciemur graviter,	13 b. Sed tuis sanctis precibus Adiuncti caeli civibus Gloriemur ingiter.

Grad. ms. Crucigerorum Coloniensium saec. 15. Cod. Semin. Coloniensium. 10. A. — Grad. ms. Crucigerorum Coloniensium saec. 15. Cod. Semin. Coloniensium. 14. B. — Grad. ms. S. Agathae anni 1512. Cod. S. Agathae apud Cuyk s. n. C. — 1a, 1 personemus C. — 1a, 3 hunc C. — 3b, 2 Mit dem Worte Datur endet die Sequenz in C.

302. De sancto Olavo.

1. Lux illuxit laetabunda, Lux illustris, lux iucunda, Lux digna praeconio. In solenne gaudium Prorumpat fidelium Sincera devotio.	2 a. Gloriosus hodie Christi martyr, gloriae Sublimatus solio,	2 b. Pro aeternis brevia Commutavit gaudia Felici commercio.

3 a. Insignis martyr insignis gloria, Dulcis est gaudii dulcis materia.	3 b. Insiste canticis, mater ecclesia, Caelesti iubilo tange caelestia.
4 a. Inter curas absolutus Rex Olavus, constitutus In regni fastigio,	4 b. Suspirabat in aeterna, Praevolabat in superna Mentis desiderio.
5 a. Christi tractus in odore, Christi languens in amore, Vires sumens ex languore, Corde, votis, factis, ore, Quem amabat, coluit.	5 b. Hic nec minis nec terrore Mortis fractus nec labore Idolorum ab errore Multo quidem cum sudore Gentem suam eruit.
6 a. Tulit ab impia Gente ludibria, Minas et odia, Poenas, exsilia, Sed mente stabili;	6 b. Mira constantia Devicit omnia, Felix felicia Migrans ad gaudia Cum palma nobili.
7 a. Ante diem passionis Ad instantis vim agonis Animatus visionis Divinae solacio,	7 b. Quod amabat, praegastavit, Praegustatum plus optavit, Plus optatum vendicavit Illustri martyrio.
8 a. Rex et martyr triumphalis, Tutor noster specialis, Tua proles spiritalis Sit ab huius mundi malis Te tuente libera.	8 b. Quos infestat vis carnalis, Corruptela generalis, Testis potens et letalis, Nos sub tuis tutos alis Tua salvet dextera.

Miss. ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 420. A. — Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C 427. B. — Grad. ms. Praedicatorum Insulensium (Arosiae) saec. 16/1a. Cod. Upsalen. C 513. C. — Grad. Suecicum imp. Lubecae 149*. D. — Miss. Stregnense imp. Lubecae 1487. E. — Miss. Aboense imp. Lubecae 1488. F. — Miss. Upsalense imp. Basileae 1513. G. — Miss. Lundense imp. Parisiis 1514. H. — Miss. Nidrosiense imp. Hafniae 1519. I. — Nach Ausweis der Melodie (C) ist Str. 1 nicht in Strophe und Gegenstrophe zu zerlegen. — 1, 4 sollempni gaudio D. — 2 a, 3 Sublimatur FI; Felici commercio GH. — 2 b, 2 Commutat H. — 2 b, 3 Aeterna caelestia GH. — 3 b, 4 tangit H. — 4 a, 3 fastidio A. — 4 b, 1 Inspirabat H. — 4 b, 2 Pervolabat F, Provolabat DFI; ad superna CEF. — 5 a, 4 vocis I. — 5 b, 1 timore ABHI. — 7 b, 1 amabat praegustabat GH. — 7 b, 2 Morte mortem superabat GH. — 7 b, 3 optato vendicabat G. — 8 a, 4 Interventu libera H.

303. De sancta Opportuna.

1 a. Laetabundus Devote psallat hic chorus Voce una;	1 b. Regem regum Dilexit prae cunctis rebus Opportuna.

2 a. Angelus conduxit eam, Dum rectam cepit lineam Haec in cella.	2 b. Sol occasum nesciens Hanc castam custodiens, Ut sit clara.
3 a. Sicut sidus propriam Sponsum Dei filium Est adepta;	3 b. Neque petit alium, Sequens evangelium Non decepta.
4 a. Cedrus haec spectabilis Fit hysoppo humilis Valle nostra;	4 b. Verbum Christi retinens Semper fuit continens Carne spreta.
5 a. Isaias cecinit, Et haec virgo meminit, Cuncta modo desinit Bona caeca;	5 b. Quae non falsis vatibus Fidit nec erroribus, Sed veris sermonibus Est edocta.
6 a. O felix propera, Supplex accelera, Ne damnemur velut gens misera.	6 b. Vitantes scelera Nobis confoedera Natum, quem genuit puerpera.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 15.
8). — 5b, 2 Finit. — Melodie natürlich: Laetabundus. —

304. De sancta Opportuna.

1 a. Gaude, virgo, laude digna, Cuius vitae tam benigna Refertur discretio;	1 b. Christi corde ferens signa Nunquam consistit maligna In te cogitatio.
2 a. Haec relictis parentibus Carnalique conubio Cordis tendit affectibus In Christi matrimonio.	2 b. In huius maris fluctibus, Ubi tanta confusio, Constat iugis in precibus Virginis contemplatio.
3 a. Prophetis haerens sermonibus Virgo floret virtutum moribus, Vernat vita bonis operibus Sub corona praemii.	3 b. Vilissimis operta vestibus Latet lectus apparens opibus, Gemens orat occultis fletibus Respectu martyrii.

4 a. Haec occultans cilicium Sub pannorum mollitie Confutat omne vitium, Regens arma iustitiae, Suspirat ad dominium Summae caelestis gloriae, Ubi nulla fraus hostium;	4 b. Sed hic laus concinentium Triumphantis in acie, Hic unus ardor cordium, Hic pax indiffidentiae, Hic corona viventium, Hic origo laetitiae, Hic salus confidentium.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (189. 5. S). — 1 a, 2 Eius.

305. De sancto Pantaleone.

1. Sollennes resonemus laudes Panthaleoni.

2 a. Hic puer puerum redemit	2 b. Evictis morsibus anguinis.
3 a. Haec tanta meruit nondum salutari lavacro purgatus;	3 b. Ut autem baptismo Christi renovatur. caeco dedit visum.
4 a. Carnalis eius genitor credidit [tanta] sua visa virtute.	4 b. Mox in illum se [convertit saevientis] nimium ira tyranni.
5 a. Plectitur plurimis tormentis, ergastuli cubat in antris;	5 b. Inibi positus solantem se Dominum cernere gaudet.
6 a. Huius militis tenera membra poenae penitus nil nocent exquisitae.	6 b. Tandem impius iudex turbatus ense crudeli hunc fecit iugulari.
7 a. Hinc nos condecet omnes hodie sollempniter illum laudare,	7 b. Ut colentes haec festa annua prece sua Christo commendet,

8. Cum quo vivit et regnat.

Oration. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — 7 b, 2 annue. — Melodie offenbar: „Haec est dies quam fecit“ (Anal. Hymn. VIII, Nr. 29); danach liefs sich feststellen, wie viele Silben in der beschädigten Strophe 4 zu ergänzen waren.

306. De sancto Pantaleone.

1 a. In excelsis regum regi, Per quem constat cuncta regi, Honor sit et gloria;	1 b. Olim digne militantis Martyris, nunc triumphantis, Canitur victoria.
2 a. Panthaleon, flos decoris, Floret proles senatoris, Civis Nicomediae.	2 b. Medicinam edocetur, Regi placet et censetur Aulae consors regiae
3 a. Hermolaus catechizat Unctum mente, post baptizat Praeventum miraculo.	3 b. Puer, angue qui ligatur, Eius prece liberatur A letali vinculo.
4 a. Christiana obit mater, Caecus videt, credit pater, Confringuntur idola;	4 b. Gressu claudi comprobatur Vera fides, spes frustratur Sacerdotum frivola.
5 a. Iustum lampas, crux, sartago Torquent, lapis et vorago Aequoris, nec vincitur.	5 b. Ater illum carcer angit, Leo pavens lingua tangit, Rotae strues frangitur.
6 a. Ensis rigor dum lentescit, Signum lictor obstupescit, Vox testatur bravium.	6 b. „Portus“, inquit, „naufra- gantum Es, susceptor tribulantum, Miserator omnium“.
7 a. Arbor fructu fecundatur, Sub qua martyr decollatur Currit lac pro sanguine.	7 b. Corpus albens concrematur, Caput salvum conservatur Ignis a voragine.
8 a. Sub altari clam locatur Cinis sancti, caput datur Tibi, urbs Byzantium,	8 b. Quod post tua ex ruina Teutonum urbs Agrippina Gratum fovet spoliū.
9 a. Ut in auro gemma patens, Sic in auro caput latens Laudum dat insignia.	9 b. Caeli vernat in roseto, Mundi fraglat in spineto Martyr per prodigia.
10 a. Quo patrono Tuo dono, Christe, dato Nobis grato Fac nos dignos gratia;	10 b. Ipso duce Vera luce Perfundamur Et fruamur Dei patris gloria.

Orat. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. A. — Grad. ms. Coloniense saec. 15/16. Cod. Semin. Coloniens. s. n. B. — Grad. ms. S. Birgittae Coloniensis anni 1507. Cod. S. Martini Coloniens. s. n. C. — Grad. ms. Coloniense saec. 16. in. Cod. Capit. Coloniens. s. n. D. — Miss. ms. Noviomagense saec. 15. Cod. Mus. Noviomagen. Ia Nr. 2. E. — Miss. Coloniense

imp. Coloniae 1498. F. — Miss. Coloniense imp. Parisiis 1520. G. — 2a, 2 Flores BD; prolis F. — 2b, 1 Medicinae E. — 3a, 1 cathezizat B. — 3a, 2 mentem FG. — 5b, 3 struens FG. — 9a, 1 Et. E. — 9b, 1 vernant BEF.

307. In Feste Patronorum
Regni Sueciae.

1. Exsultant angelorum chori
ierarchia triplici,

2 a. Ordine, numero, officio multiplici,	2 b. Conditi, cogniti Dei virtute simplici.
3 a. Ruit pars ad ima De prima Spirituum origine;	3 b. Gratia divina Ruina Restauratur ex homine.
4 a. Quam flebilis Angelis perditis Haec est permutatio!	4 b. Amabilis Filiis hominum in regnum successio!
5 a. Iam illic ascendit Victrix tribus inclita, Iam ius apprehendit Triumphans ecclesia, Militat in terris filia.	5 b. Quam dulci amore Veniens suscipitur, Quae tanto fervore Ruinae restaurandae Adventura concupiscitur!
6 a. Te, caeli ierarchia, Omnis natio orbis replet missis nuntiis;	6 b. Te, mundi monarchia, Sacro munere recognoscit datis filiis.
7 a. Iam tandem tibi devota gens Suevorum Primitias dat patronorum, Confessores Christique martyres, vi- duas.	7 b. Quos plebis sexus sequitur utriusque, Dona praesentat cor cuiusque In structuram caelestis muri Ierusalem.
8 a. Purpuratas Rosas vernantes Martyrum of — fert patientia,	8 b. Confessores Sacros flores, Et praesentant virgines lilia.
9 a. Illustris, iustus, devotus Rex Ericus, Insignis ac Henricus Triumphali Decorati sunt martyrio;	9 b. Eskillus martyr triumphat et Botuidus, David concertant et Sigfridus Apostolis Doctorali privilegio.

10 a. Sublimata Caelesti duce Mater scandit Helena Solum;	10 b. Illustrata Divina luce Mentis effert Birgitta Radium.
11 a. Ecclesia nunc Suevorum Te collaudat, te exorat, Caeli curia;	11 b. Interventu patronorum, O piissima, implorat Te nunc, Maria,
12. Ut sibi auxilium
Circa Christum Dominum
Esse digneris per aevum.

Grad. ms. Praedicatorum Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen. C 513. A. — Miss. Stregneuse imp. Lubecae 1487. B. — Miss. Upsalense imp. Basileae 1513. C. — 1, 1 Exsultent A. — 1, 2 ierarchiae B. — 7 a, 2 Sueorum A. — 9 b. 2 Bothwidus B. — 9 q, 3 concertat B. — 9 b, 4 Sifridus. C. — 11 a, 1 Sueorum A. — 11 b, 2 sqq. O piissima precatu te supplici implorat Maria ABC. — 12, 2 Apud Christum A. — Cfr. Klemming I, p 176 sqq.; dort aus C.

308. De sancto Paulino M.

1 a. Laus sit regi gloriae, Qui nos suo sanguine Patri reconciliavit,	1 b. Viva factus hostia Fortis vicit fortia, Triumphat regnans gratia.
2 a. Excaecatur, ut Iudaea, Fide credit Idumaea Haec alienigena.	2 b. „Ubi est Deus deorum?“ Gens dum clamat infidorum, Iustus nihil dubitat.
3 a. Si capillus numeratur, Per quem caelum gubernatur, Huius vere recordatur Quem vestit duplicibus;	3 b. Insidiae venatoris Sunt cassae, stola decoris Ut nos ornat creatoris Manus in caelestibus.
4 a. Quod dum sane meditatur Iste martyr, cruciatur Et tormentis gloriatur,	4 b. Felix martyr, qui vicisti Et cupita possedisti Pro sanguinis commercio.
5 a. Huius ergo solemnia Mater agat ecclesia,	5 b. Ut fidei gratuita Hoc consequatur praemia.
6 a. Claudos gressu qui curavit, Curet mentes, sauciavit Quas peccatum; nec ingra- tum Nostrum sit obsequium.	6 b. Admittantur peccatores, Ut sint tui laudatores; Dei gaudent amatores, Si conversi fuerint.

- 7 a. In praesenti, fac, vivamus   7 b. Hoc concedat Deus-homo,
Nos, ut post haec valeamus   Qui, ut noster vivat homo,
Tecum laete vivere.   Sua fecit gratia.

Oration. ms. S. Caelicae Coloniensis saec. 15. Cod. Coloniens. 1. —
3 a. 1 capillis. — 5 b, 2 Hoc fehlt. — 6 a, 3 Quos. — 7 b, 2 vivit. — In der
Hs. bezeichnet als „Sequentia“.

309. De sancto Paulo.

1. Mellifua
dans organa

2 a. Dulcis resonet nunc musica	2 b. Modulamina treicia.
3 a. Tinniens fidibus sona, lyra ; Laudabilia dic praeconia, phalanx, hypolydica.	3 b. Harmonica tuba, voce celsa Symphoniaca prome cantica, virtutum melis concina.
4 a. Paule, vas electionis, pia nostri disce cordis prece nubila Sede suprema.	4 b. Tibi namque virtus uranica verba contulit loqui non licentia, Valde profunda.
5 a. Balsamea dogmata concrepet mixta symphonia vera,	5 b. Aromatizantia carmina sonora reddat tibia.
6 a. Sancte Paule, nostra hac in die suscipe vota,	6 b. Qua ad palatia es assumptus perlucentia.
7 a. Sublimis resides [in] aethra, vas electum, eructans vitae pocula;	7 b. Caesaris namque tu dira nil formidans exspectas ensis iugula.
8 a. Nunc, sancte Paule, polica gaudes in aula, laureatus inter lilia Rosis rubea.	8 b. Ob hoc te nostra caterva voce declina tympanizans laudat et alta Dat praeconia,
9 a. Atque humillima voce pia reddit laudum tymiamata.	9 b. Ut tua sentiat suffragia, sancte Paule, clamat haec aula.

10. Christe, nos omnes, rex, conserva.

Trop. ms. Catanense saec. 12. Cod. Matriten. (Collectio Barbieri) s. n. — Misset-Weale II, Nr. 835. — 3a, 2 sonat. — 3a, 5 hyperlirica. 4a, 3 dissice; den Nebel wird man wohl „zerstreuen“ (disicere), aber schwerlich „zerschneiden“ (dissicere). — Die Strophe 6b lautet auf Petri Conversio: „Lege qui divina | es assumptus | de Iudaica. — 9a, 1 Hac humillima.

310. In Conversione s. Pauli.

1 a. Paule, doctor egregie, Per te patent caeli viae Transire volentibus,	1 b. Quondam tortor, tandem [pie] Gubernator ecclesiae Dogmata das gentibus.
2 a. Caeli secreta rimaris De supernisque vocaris In apostolatum.	2 b. Caecus in terra prostraris, Lumen, antequam baptizaris, Est tibi collatum,
3 a. Quo lustrasti totum mundum, Tua doctrina abundum Replesti docendo.	3 b. Nam cuncta, quaeque scrip- sisti, Nostrum profectum fecisti Saluti consulendo.
4 a. Corinthi, Ephesi, Galatae Deum verum sciunt a te Missum in epistolis;	4 b. Romani, Thessalonicenses, Hebraeique Colossenses Colunt hunc, quem tu colis.
5 a. Propter quem ter naufragaris Et ter virgis caedebaris, Semel lapidatus,	5 b. De Damasco non per portam, Sed a fratribus per sportam Trans murum delatus.
6 a. In infinitis periculis, Carceribus et vinculis Ac in civitate,	6 b. In mari ac fluminibus, Ex genere, latronibus Et fratrum falsitate.
7 a. Ne te magnitudo Sermonum extollat, Et ingratitude Praemium abstollat, Pungit te carnis stimulus;	7 b. Isque, ter rogasti, Ut a te tollatur, Sed nec impetrasti, Nam cum infirmatur Caro, fortis es, strenuus.
8 a. Ergo, vas electionis, Executor lectionis [Promptus] evangelicae,	8 b. Fac nos frui summis bonis, Ut curiae tuis donis Iungamur angelicae.
9 a. Tuam agentes memoriam Duc ad caelestem patriam Tua per suffragia,	9 b. Ubi hunc, quem dilexisti In tempore, quo vixisti, Cernis in aede regia.

10. In qua perenne tutamen
Capiamus et solamen
Te praestante nobis. Amen.

Miss. Posnaniense imp. Kracoviae 1524. — 4b, 2 Collocenses. — 5a, 3 lapidaris, — 7b, 1 Eoque ter. — 7b, 5 fortis es potens et strenuus.

311. De ss. Petro et Paulo.

1 a. Adest dies laetitiae, Qua patronis ecclesiae Regni corona redditur;	1 b. Nam cum palma victoriae Cum Petro Paulus hodie Caelum dives ingreditur.
2 a. Petrum crucis affixio Necat, sed Pauli gladio Lacteum caput scinditur.	2 b. Felix tali martyrio Roma, cuius imperio Mundi machina subditur.
3 a. Haec duo luminaria Lustrarunt orbis spatia Sparsa fidei semine;	3 b. Nova Christi plantaria Rigarunt et rosaria Tincta proprio sanguine.
4 a. Hos amoris incendium Iunxit atque martyrium Spreta mortis gravedine.	4 b. Nos ad caeleste gaudium Horum prece rex omnium Suo ducat regimine.

Miss. ms. Franciscano-Romanum saec. 15. Cod. Londinen. Harl. 2967. — 3b, 2 Rigavit.

312. De ss. Petro et Paulo.

1 a. Iubar mundo geminatur, Dies festus renovatur, Caeli luminarium,	1 b. Petrus, pastor almi gregis, Paulus, doctor summae legis, Transeunt ad bravium.
2 a. Cruce Petrus, Paulus ense Cursum complent, sic immen- sae Culmen sandunt gloriae;	2 b. Laeti petunt caeli caelos, Caeli, terra promant melos Laetae modulantiae.
3 a. Hi sunt nubes coruscantes, Terram cordis irrigantes Nunc rore, nunc pluvia;	3 b. Hi praecones novae legis Et doctores novi gregis Ad Christi praesaepia.
4 a. Signa mira, dogmata, Virtutum aromata Profundunt odoris;	4 b. Reges, vincla, verbera Famen, sitim, aspera Vi vincunt amoris.
5 a. Laus communis est amborum, Cum sint tamen singulorum Dignitates propriae.	5 b. Petrus praeit principatu, Paulus pollet magistratu Totius ecclesiae.

6 a. Petrus, heres verae lucis, Fert inversus poenam crucis, Paulus ictum pugionis, Nec diversae passionis Sunt diversa praemia.	6 b. Patres summae dignitatis, Summo regi conregnatis, Vincla nostrae pravitatis Vestrae solvat potestatis Efficax sententia.

Prosar. ms. S. Ludovici Pisciacensis saec. 15. Cod. Londinen. Egert. 2601. A. — Grad. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Bruxellen. 6435. B. — Grad. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Musaei s. Marci Florentin. I. C. — Miss. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Vatican. Palat. 509. D. — Miss. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Graecen. 420. E. — Miss. ms. Praedicatorum (Monialium) saec. 15. Cod. Carlsruhan. Pm 45. F. — Miss. ms. Praedicatorum Neerlandic. saec. 15. Cod. Ultraiectin. Script. Eccl. 180. G. — Miss. ms. Praedicatorum Hispan. saec. 16. Cod. Vatican. 5590. H. — Miss. ms. Praedicatorum Cracovien. saec. ¹⁵/₁₆. Cod. Cracovien. s. n. I. — Miss. ms. Praedicatorum Vindobonen. anni 1477. Cod. Praedicatorum Vindobonen 213. K. — Grad. ms. S. Agathae anni 1512. Cod. S. Agathae s. n. L. — Miss. Streg-nense imp. Lubecae 1487. M. — Miss. Aboense imp. Lubecae 1488. N. — Miss. Praedicatorum imp. Parisiis 1519. O. — Miss. Praedicatorum imp. Venetiis 1562. P. — Miss. Praedicatorum imp. Venetiis 1600. Q. 1 a, 1 germinatur BE. — 1 a, 2 celebratur L. — 1 b, 1 pastor olim gregis E. — 1 b, 2 summus BCDHFMP. — 3 b, 2 novae FIL. — 3 b, 3 Christi praesentia E. — 6 a, 1 u. 2 umgestellt; ebenso 6 b, 1 u. 2 C. — 6 a, 3 iuctu ILM. — 6 b, 4 Vestra BCO. — Str. 6 ist in G in folgender Weise erweitert:

6 a. Petrus, heres verae lucis, Fert inversus poenam crucis Viam sequens fidi ducis Ad regna caelestia [Hs. prae- mia].	6 b. Paulus ictu pugionis Cursum terminat agonis, Nec diversae passionis Sunt diversa praemia.
7 a. Patres summae dignitatis, Mole carnis praegravatis Gratiam obtineatis Solita clementia;	7 b. Summo regi conregnatis, Vincla nostrae pravitatis Vestrae solvat pietatis Efficax sententia.

Str. 3, 5 u. 6 sind entlehnt aus der Sequenz Adams von S. Victor „Roma Petro gloriatur.“ Die Kollation von ACDF besorgte Rev. H. M. Bannister.

313. De s. Petro ad Vincula.

1. Psalle iam, turba, sacra angelorum carmina.	
2 a. Tibi, Christe, arva, astra, aequora ac, quaeque sunt creata, regis qui per saecula,	2 b. Ovans nostra boat turma sonora reddens sarta, munia precum laude debita
3 a. Hac die, qua Petri luce clara vincula recolit fracta ecclesia per orbem catholica.	3 b. Fundamina cuius Iudaica nititur caeca caterva sors movere feritate beluina.

4 a. Scidit dum machaera Iacobum dira, mente lymphatica Herodes contra Petrum bacchans conspirat,	4 b. Ergastula trudens quem arta, sperat reliqua leviter vorari membra capite viduata.
5 a. Exstiterat tunc sanctum pascha. <i>Audi iam, petimus, Christe, sanctorum cantica melliflua,</i> Nostra necnon et corda purificans visita.	5 b. Hac in aula tibi sacratâ <i>Votiva munia atque festiva suscipe per tempora,</i> Orantia agmina tua fovens gratia.
6 a. Igitur ecclesia dum pro Petro caeli Deum orat cernua,	6 b. Ecce, nocte media praeampla assunt angelica solamina
7 a. Solvuntque vincla ferrea omnia, quibus nexa fnerant apostolica membra; hora atque in ipsa	7 b. Angelus inquit: mox tua circumda tibi, Petre, vestimenta, surgens dein mea sequere vestigia.
8 a. Sic reserata ferrea ultra porta rediens ad agmina,	8 b. Agnorum summa adepta custodia defert vitae pascua.
9 a. Annua cuius festa <i>Maxima praestent gaudia necnon et remedia laxando peccamina.</i> Congeris ovium qui milia,	9 b. Vernulorum famina <i>Cura suscipe paterna potestate commissa et intra nos florigera</i> Recludas paradisi gramina.
10 a. Clausa qui reseras, cuncta lava crimina delens peccata	10 b. Iura per superna tibi data. Edita iubilamina
11 a. Almissona turba hic pro te profert congregata,	11 b. Firma qua columna secura aunc stat ecclesia,
12 a. Procul a nobis sint adversa,	12 b. Dissona iussu fuga cuncta

13. In saeculorum saecula

Tropar. ms. Floriacense saec. 11. Cod. Parisin. Nouv. acq. 1177. A. —
Prosar. ms. Moissiacense saec. 11/12. Privatbesitz. (Daux l. c. p. 160 sq.)
B. — Die Melodie bietet A; der Text der ersten Strophen ist aber dort
stark beschädigt, und es ist von Klausel 1 nur die Initiale vorhanden; 2a,

1 u. 2 fehlen mit Ausnahme der Initiale; 2a, 3 ac fehlt; 2b, 4 laude debita fehlt; von 3a ist nur die Initiale noch lesbar; 3b, 1 fehlt bis auf die Initiale; 3b, 6 beluina fehlt; die betreffenden Noten sind aber vorhanden, und bekunden, weil drei, daß „belvina“ als dreisilbiges Wort zu lesen ist. — 6b, 2 per ampla B. — 9a, 1—4 sollen in B fehlen; Daux markiert aber keine Lücke, obgleich durch dieses Fehlen jeder Parallelismus verschwunden ist. — 9b, 1 Verminorum (wohl nur Lesefehler Daux) B. — 11a, 3 pro te petit A. pro te Petre B. — Melodie nach der Sequela: *Via lux veritas*, d. h. wie die Sequenzen Anal. Hymn. VII, Nr. 149, 194, 198, 199, 202, und XL, Nr. 205.

314. De s. Petro Caelestino.

1a. Coetus gaudens novae Ierusalem Novi cantus canat dulcedinem In laudes eximii Confessoris Domini,	1 b. Qui dum esset sub annis teneris, Hic est sacris edoctus literis Et dotatus caelitus Dono sancto spiritus.
2a. Petrus Deum prae cunctis diligit, Opes mundi labentis negligit, Iter suum perite dirigit Ad desertum.	2 b. Arto specu montis hic latitat, Hostem trinum adversus militat, Cuius vires potenter irritat Gestans sertum.
3a. Carnem Petri premit panceria, Cutem carnis rodunt cilicia, Luxum carnis hic per ieiunia Sic contrivit.	3 b. Vir divinis horis sollicitus Vult, ut caro serva sit spiritus, Praeter carnem in carne positus Nam hic vivit.
4a. Templi Dei lucerna praevia Monachorum auget collegia Benedicti sancti sub regula Luculenta.	4 b. Decet Petrum papalis dignitas, Cui cessit ipsius puritas, Velut eius rara humilitas Est inventa.
5a. Altis fulget Petrus virtutibus, Mirus signis, mirus operibus, Aegris confert atque languoribus Consolamen.	5 b. Christe, noscens cordis abscondita, Nobis nostra dimitte debita, Da perennem per Petri merita Plausum. Amen.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S.) — 1b, 3 caelitus ceteris.

315. In festo ss. Philippi et Iacobi.

1 a. Concordemus in hac die Voces nostras melodiae Supernorum entium,	1 b. Principes qua populorum Conscenderunt caeli chorum Ex hac valle fientium.
2 a. Poenis quondam macerati, Multa paucis collucrati, Caducis caelestia,	2 b. Sunt concives angelorum Nunquam passuri tortorum Amplius supplicia.
3 a. Christum Philippus docturus Phrygiamque conversurus Crucis ligno figitur,	3 b. Tandem saxorum rotatu Ex istius vitae stata Moriens absolvitur.
4 a. Mira pollens sanctitate Solymorum civitate Iacobus emicuit,	4 b. Quem ob donum singulare Sancta sanctorum intrare Solum non dedecuit.
5 a. Iesum docens templi tholo In praeceps deicto solo Genibus excipitur;	5 b. Necis immemor iniustae Orat Deum caesus fuste, Cerebellum funditur.
6 a. Regna patent mox caelorum Nec ab Alphide sanctorum Turba deest obvia.	6 b. Iam coniuncti summo bono Caeli resident in throno, Magna nacti praemia.
7 a. Hac, vos, valle reis datos Speciales advocatos Speciali gratia	7 b. Merito spe singulari Vobis ducibus donari Petimus caelestia.

Grad. ms. Praedicatorum Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen. C. 513. — 1b, 1 quo. — Cfr. Klemming III, p. 150 sqq.

316. De s. Quiriaco Hierosolymitano Ep.

1 a. Iubilemus voto pari Christo regi salutari Pro sancti victoria	1 b. Die hac, qua gloriose Martyr vicit in agone Pro caelesti gloria.
2 a. Quiriacus hic, cum Christo Nomen dedit in baptismo, Iudaismum respuit	2 b. Atque crucis fit inventor Precibus, in qua redemptor Mortem dire pertulit.
3 a. Quod Helena attestatur Toto corde et laetatur Videns hoc miraculum,	3 b. Approbansque huius fidem Ierosolymorum pridem Statuit episcopum,

4 a. Ut praeset Christi gregi Et moneret verbo Dei Crucifixo credere.	4 b. Quod dum facit ut fidelis Dispensator, fit crudelis Tyrannus mox fervide.
5 a. Coram sisti vult ex voto Precaturque corde toto, Quiriacus strenue	5 b. Ut idolis immolaret Atque falsos honoraret Deos suos publice.
6 a. Quod dum facere refugit, Carnifex in hunc tunc furit, Tormenta accelerat	6 b. Dextra manus amputatur Plumbo ferventi potatur . . . . .

Grad. ms. Crucigerorum Coloniensium saec. 15. Cod. Semin. Coloniens.
14. — Melodie: Lauda Sion; somit fehlen leider in der Hs. 6
Strophen.

317. De s. Quirino.

1 a. Laetetur hodie Plebs clara Nussiae Colens sollemnia	1 b. Quirini martyris, Viri laudabilis Vere per omnia.
2 a. Hic vir notabilis, Romanus nobilis, Tribunus militum,	2 b. Se Christi martyrem Et vere militem Ostendit inclitum.
3 a. Truncatis manibus, Abcissis pedibus Est in eculeo	3 b. Suspensus nequiter Et hinc crudeliter Occisus gladio.
4 a. Durum martyrium Membrorum omnium Fortis sustinuit.	4 b. Sic sine termino Cum Christo Domino Regnare meruit.
5 a. Et in hoc saeculo Ut sol in speculo Refulgens claruit	5 b. Multis miraculis Et cunctis populis Magnus apparuit.
6 a. Hic suam saepius A saevis hostibus Vexatam impie	6 b. Urbem eripuit, Opem exhibuit Suae potentiae.
7 a. Laetare, Nussia, Quae Dei gratia Prae multis emines	7 b. Et magnis meritis Quirini martyris Invicta permanes.
8 a. O quanta gloria In caeli curia Hic sanctus iubilat,	8 b. Qui tot miraculis Cunctorum oculis In terris rutilat!

9 a. Nam se rogantibus Et invocantibus Adest velociter,	9 b. Sibi contrariis Et adversariis Resistens fortiter.
10 a. O tutor optime, Quirine maxime, Patrone Nussiae,	10 b. Succurre filiis Tuis auxiliis Huius ecclesiae,
11 a. Ut a daemonibus Et malis omnibus Salventur iugiter	11 b. Et caeli gloria Non transitoria Fruantur pariter.

Grad. ms. Novesiense saec. 15. Cod. Mus. Archiep. Colonien. VI 11. —
6 a, 1 Ne suam.

318. De s. Quirino.

1 a. Quam beati, qui vocati Uniuntur trinitati Fruendo suaviter!	1 b. O fruitio iucunda, Quam sanctorum sitibunda Mens requirit iugiter!
2 a. Te Quirinus praegustavit Et gustando conculcavit Carnem, mundum, daemo- nem.	2 b. Vota, preces, blandimenta Spernit, spirat ad tormenta, Gaudens fudit sanguinem.
3 a. Instant vani Ac profani, Stat miles intrepidus,	3 b. Fide rectus, Spe erectus, Caritate fervidus.
4 a. Eia, martyr, spe coronae Brevi perfer in agone Tormentorum genera.	4 b. Linguam, pedes atque manus Praecidi Aurelianus Mente iubet effera.
5 a. Sic cruoris rivuli Martyris eximii Binas stolas purpurant;	5 b. Una caeli civibus, Altera mortalibus Virtutibus fulgurant.
6 a. Caput eius detruncari Praeses mandat atque dari Membra sacra canibus;	6 b. Res miranda, canes cedunt, Venerantur neque laedunt Morsu vel attractibus.
7 a. Martyr Christi, o Quirine, Maiestati nos divinae Clementer consocia,	7 b. Ut nos sua visione Et dulci fruitione Satiet in gloria.

Oration. ms. S. Caeciliae Coloniensis saec. 15. Cod. Colonien. 1. — 6 b,
8 vel a tractibus.

319. De s. Roberto de Casa Dei.

1 a. Gaude, felix et beata, Gaude, contio sacrata, Plaude cum laetitia;	1 b. Dies nobis est natalis, Qua conscendit triumphalis Natus de Arvernia.
2 a. Dum transiret per desertum Mater, peperit Robertum, Cultorem solitudinis.	2 b. Occurrunt multa obviam, Dum quaesivit veram viam, Locum beatitudinis.
3 a. Mammas gustare noluit Et has lactare renuit Ob facta meretricia.	3 b. Non tantum lactis odorem, Quantum lactantis horrorem Horrescit infantia.
4 a. Inter feras et fructecta Praeparavit sarta tecta, Mundi fugit prospera.	4 b. Hic contempsit mundi florem, Magnas opes et honorem In aetate tenera.
5 a. Ieiunabat et orabat Et pauperes sustentabat Ad vitae subsidia.	5 b. Se minorem indicabat, Quos virtute superabat; Quaerebat humilia.
6 a. Obitus diem praescivit Plenus dierum dormivit In pace cum patribus;	6 b. Capit laboris mercedem, Aeternam possidet sedem Cum supernis civibus.
7 a. O pie pater, Roberte, Hostis impugnat aperte, Nulla est fiducia;	7 b. Nos in mundo per desertum Agitamur in incertum, Sumus in angustia.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360
(139. 5. 8). — 5a, 2 sustentabit. — Str. 6 u. 7 umgestellt.

320. De s. Severino Coloniensi.

1 a. Eia, vita, veritas, Tibi, sancta trinitas, Honor, virtus, gloria;	1 b. Eia, quae fidelium Terminat exsilium In caelesti patria.
2 a. Hanc obstrusam Agrippinae Pandis, alme Severine, Lux ab Aquitania,	2 b. Dum per falcem doxae sanae Saevae pestis Arrianae Reseras zizania.
3 a. Factus praesul tam sublimis Pax humilibus et imis Sequeris humilia;	3 b. Mox egenis et non tibi Tui iuris vis ascribi Cuncta temporalia.
4 a. Caeli chorus audit iste, Dum Martinum tua, Christe, Ferunt ad palatia;	4 b. Et levitam prece purgat, Ut ad melos istud surgat Eius audientia.

5 a. <i>Mente carpit eremita Suam fungi parem ita Rerum opulentia.</i>	5 b. <i>Angelus, dux eius, ait: Vas, quod habes, plus te trahit, Quam haec virum copia.</i>
6 a. <i>Burdegalensibus Lux alma remeat, Ut de virtutibus Alumni gaudeat Tota provincia.</i>	6 b. <i>Spirat miracula Sanctus post transitum, Gotorum iacula Frangit et fremitum Confundens fortia.</i>
7 a. <i>Dum suo fruitur Alumno Gallia, Trina conficitur Fame Colonia, Nec rus imbuitur Rore nec pluvia;</i>	7 b. <i>Dum gregi redeunt Patris reliquiae, Cum patre subeunt Rores et pluviae, Fructusque revehant Et dona copiae.</i>
8 a. <i>Salve, pater Severine, Maiestati offer trinae Preces pro familia,</i>	8 b. <i>Ut mundati suo rore Vitiorem a squalore Fecundemur gratia.</i>

Grad. ms. S. Mariae in Capitolio saec. 16 in. Cod. S. Mariae in Capitolio
Colonien. s. n. — 2a, 1 obstrusa. — 6b, 1 miraculis.

321. De s. Sigfrido Vexoniensi.

1 a. <i>Clara laude, turba, plaude, Dulci voce <i>Alleluia</i></i>	1 b. <i>Ad aeterni regis laudem, Qui gubernat omnia.</i>
2 a. <i>Quem iubilant caeli summa Sol, luna atque astra,</i>	2 b. <i>Mare, solum et flumina Cunctaque nascentia.</i>
3 a. <i>Qui Sigfridum his advexit Oris olim ab Anglia,</i>	3 b. <i>Ut gentium nationem Unda dilueret sacra.</i>
4 a. <i>Daemonum dolo seducta, Idolatra effecta Redemptoris in contemptum Errorum per devia,</i>	4 b. <i>Ad cultum Dei vocata Sigfridi per doctrinam, Promereri caelestia, Si colis vestigia.</i>
5 a. <i>Sponsa Christi iam es facta Cooperante gratia, Fecundaris, infecunda, Prole laetaris, inclita.</i>	5 b. <i>Gaude, namque christicola Sveorum nunc ecclesia, Tanto patre sublimata, Lauda Sigfridi merita.</i>
6 a. <i>Cuius festa, mens devota, Frequentare iam satage Colendo celebria.</i>	6 b. <i>Nunc, beate o Sigfride, Commendare nos dignare In caeli palatia,</i>

7 a. Ubi Deum collaudare Mereamur et amare Per aeterna saecula.	7 b. Iter nostrum deviauit Et ex via declinavit A virtutum semita.
8 a. Ut eamus iter tutum, Reduc ad cor mentis gressum Pietate solita;	8 b. Hostis noster evanescat Et a fraude elanguescat Dei providentia
9 a. Superna mater gratia Collocet nos in gloria,	9 b. In qua frui mereamur Plena Dei notitia.
10 a. Sion sancta nos acceptet In summi regis curia,	10 b. In qua fulget nunc Sigfridus Pro doctrina catholica.
11 a. Cuius laudum praeconia Incitat ecclesia,	11 b. Dum celebrantur annua Eius natalitia.
12 a. Hinc et mater ecclesia Spernit errorum devia,	12 b. Cuius celebri doctrina Fides firmatur unica.
13 a. Huius sequi vestigia Et praedicare dogmata	13 b. Fide vera et fecunda Det nobis Dei gratia.

Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopensis saec. 14/15. Cod. Dresden. A. — Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C 427. B. — Miss. Streg-nense imp. Lubecae 1487. C. — Miss. Aboense imp. Lubecae 1488. D. — 3 b, 2 delueret A. — 4 a, 2 effectu C. — 4 a, 4 Erroris A, Errorum C. — 4 b, 3 Pro meritis C. — 5 b, 2 Sueorum A, Sweorum B, Suenorum C. — 6 b, 3 palatio B. — 8 a, 1 Et C. — 9 a, 2 Conduc nos in gaudia C. — 10 a, 1 acceptat BC. — 10 a, 2 superni C. — 10 b, 1 nunc fulget C. — 11 a, 2 Incitatur ABC. — 11 b, 1 Cum C. — 12 b, 1 Huius C. — 13 a, 1 Ac C. — 13 b, 1 vera ac BC; vera ac fervida B. — Die Collation von D ist mir leider nicht zur Hand. — Klemming (I, p. 163 sqq.) citiert als seine Quelle nur C, folgt aber im Texte nicht dieser Quelle; Str. 4 a u. 4 b sind aber ganz nach C geboten und daher unverständlich. — Im Pariser Exemplare des Miss. Streg-nense fehlen durch Beschädigung 1 a, 1; 8 b, 3 u. 9 a, 1.

322. De s. Sigfrido Vexoniensi.

1 a. Confessorum flos coronae, Confessoris, Iesu bone, Suscipe sollempnia,	1 b. Cum Sigfridi recensentur, Ut condigne praedicentur, Operum insignia.
2 a. Ab occasu vespertinum Sidus, formans matutinum, Profert auctor saeculi;	2 b. Cuius virtus dilatatur, Iubar crescit, lumen datur In salutem populi.
3 a. Verbo pugnat fortiter Bona fundens largiter Summae bonitatis;	3 b. Gentis damnat idola, Reprobantur frivola Cultus vanitatis.

4 a. Novus ortus legislator, Verus fidei zelator, Praedicator fervidus,	4 b. Vitae confert alimenta, Vivi pandens documenta, Demonstrator lucidus.
5 a. Tuba clamat Gedeonis Vulpes exterrens Samsonis Arcet verbi faculis ;	5 b. Damna calcans nil expavit Propter fidem, quam planta- vit, Se tradens periculis.
6 a. O lumen ecclesiae, Vox caelestis gratiae, Praesul aequitatis,	6 b. Cuius ex industria Consors gaudet Suecia Facta veritatis.
7 a. Velut Esdras, scribe legis, Instaurare summi regis Templa curat venia,	7 b. Sol refulgens hic in templo, Qui virtutum sub exemplo Tot dat beneficia.
8 a. Sic dum orat, ut pandantur, Signo, mersa revelantur Propinquorum capita.	8 b. Caeci vident, muti fantur, Signa signis innovantur Per Sigfridi merita.
9 a. In cuius nunc insignia Digna [laeti] praeconia Modulemur,	9 b. Ut per eius suffragia In caelesti laetitia Gloriemur.
10 b. Salve, gemma confessorum, Vitae via, decus morum, Doctor apostolice;	10 b. Nos in regno claritatis Expurgatos a peccatis Collocari perforce.

Miss. ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 420. — 1 b, 2 cum digne. — 4 b, 2 Vini. — 5 a, 3 verba. — 7 a, 3 curat veria. — Melodie offeubar: In caelesti ierarchia.

323. De sancto Stephano.

1. Caelica caterva psallat laudes Deo per saecula.

2 a. Stephani proto- martyris tropaea	2 b. Celebremus cum sacra melodia ;
3 a. Quem elegerunt sancti apostoli virtute plenum et gratia.	3 b. Ad dextram patris videre meruit filium ipse agonista.
4 a. Poplite curvato rogat Dominum remitti populi nequitiam.	4 b. Natalita ipsius nos omnes ovanter celebremus, en, quia

5 a. <i>Adest dies sacra et valde praeclara, Decoram Domino psallamus gloriam;</i>	5 b. <i>Stephani martyris sancta atque veneranda; Sincera reddamus Deo vota nostra.</i>
6 a. <i>Incessanter regi regum Christo oremus pro vita nostra,</i>	6 b. <i>Ut ipso protomartyre intercedente ferat veniam.</i>
7 a. <i>Excelso sublimes Domino referamus laudes, qui nos regat hic et in saecula,</i>	7 b. <i>Ubi nos coniunctos societ cum ipso beato ac protomartyre in aethra.</i>
8 a. <i>Qua coronatus scandit ad alta Levita decoratus- que imperiali trabea;</i>	8 b. <i>Poli tenet sceptrum glorificatus aeterna, Laureatus corona, signo sanctitatis expressa.</i>
9 a. <i>Iamiam petimus dari suffragia</i>	9 b. <i>Domino Deo per cuncta saecula.</i>

10. *Cuncta simul dicant
regi Christo gloriam.*

Prosar. ms. S. Martini Moissiacensis saec. 11/12. Privatbesitz (Daux l. c. p. 101). — 3 b, 1 dexteram. — 6 a, 1 sq. Incessanter steht nach Christo. — 7 b, 1 convinctos; wohl Lesefehler. — 7 b, 5 in terra; wohl Lesefehler. — 8 b, 2 die Silbe „us“ in „glorificatus“ soll fehlen. — Betreffs der Melodie ist zu vergleichen die Stephanus-Sequenz „Pretiosa candidata“ (Anal. VII, Nr. 197); das Arrangement letzterer Sequenz ist freilich etwas zu ändern, wie in den Epilegomena unserer Analecta gezeigt werden wird. — Die zwei ersten Zeilen von Str. 5 a u. b, 8 a u. b bilden die auch separat auftretende Sequela: „Adest dies sacra“ (sie findet sich als solche u. a. im Cod. Parisin. 1084 und 1121.); der Parallelismus ist textlich bei der Sequela nicht vorhanden; auch paßt 5 b, 1 u. 2 nicht recht in den Kontext. Näheres über die Sequela im Tropenbande.

324. *De s. Sulpitio Bituricensi.*

1 a. <i>Adest dies celebris, Qua de carnis vinculis Exiit Sulpitius;</i>	1 b. <i>Mundi linquens infima Caelum petit anima, Quo vivit beatus.</i>
2 a. <i>Coronatur hodie Inter cives gloriae Supernorum socius;</i>	2 b. <i>Huius natalitio Praesens psallat contio, Quantum valet, dulcius.</i>

3 a. In supernis mittitur, Ubi vita fruitor Spiritus perpetua ;	3 b. In hominum oculis Rutilat miraculis, Caro licet mortua.
4 a. Alto clarus genere, Mundus omni scelere, Puer adhuc omnia Sprevit puerilia.	4 b. Plenus sancto spiritu Vili fuit habitu, Saecli mutans habitum Excrevit ad meritum.
5 a. Consodales Coequales, Quos laedebant Et trahebant Hostes ab ecclesia,	5 b. Liberavit Et salvavit Homo lucis Signo crucis Precum et instantia.
6 a. Potens fuit opem ferre Morienti regi terrae Votis et ieiunio,	6 b. Dei servus fit aegrotis Et vicinis et remotis Omnibus praesidio.
7 a. Suscitavit tres a nece Vir beatus alma prece, Dei et potentia Exstinguit ter incendia.	7 b. Quot et quantas hic virtutes Fecit reddit et salutes, Nec nostra scit prudentia, Nec fatur eloquentia.
8 a. Vir virtutum, o Sulpiti, Cuius virtus nequit dici, Istum gregem Apud regem Christum reconcilia.	8 b. Per te, praesul sanctitatis, Nos emundet a peccatis Virtus Dei, Ad quem rei Clamamus pro venia.

9. Hoc det eius gratia,
Qui creavit omnia.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360
(139. 5. S). — 4 b, 3 mutavit. — 6 b, 3 praesidium. — 8 b, 3 sq. Virtus ad
quem omnes rei. — Melodie wohl: Mane prima sabatti.

325. De s. Sulpitio Bituricensi.

1 a. Civitas Puteolana, Gratulare mente sana, Laudes pangat plebs urbana In laudem salvatoris.	1 b. In nostra sint memoria Sanctorum natalitia, Dum occurrunt sollemnia, Laudem promat vox oris.
2 a. Primus noster est patronus, Ad orandum assit pronus, Qui residet, ubi thronus In suprema curia.	2 b. Hunc habemus protectorem, Civitatis defensorem, Nostrae patriae tutorem Sub huius custodia.

3 a. Sublimatus ad honorem Gravem pertulit laborem, Templi dilexit decorem Vir summae sanctitatis.	3 b. Templum istud consecratur, In honorem dedicatur, Sua prece conservatur In die tempestatis.
4 a. Quem dignitas clericalis Ornavit, sacerdotalis, Potestas pontificalis, A populo laudatur.	4 b. Hic construxit coenobia, Diversa aedificia, Praesertim haec ecclesia Ad laudem dedicatur.
5 a. Rex plurimum infirmatur, Dies festus prorogatur, Et naufragus liberatur, Constrictus resolvitur.	5 b. Inopia plebs premitur, Quidam furprehenditur, Flamma vorax restinguitur, Rusticus submergitur.
6 a. Festinabant aegrotantes, Gravi morbo laborantes, Auxilium implorantes Habent patrocinia.	6 b. Et contracti, claudi, muti Et viribus destituti Sanitati restituti Per eius suffragia.

Sequent ms. Ravennatense anni 1485—87. Cod. Classen. 360
(139. 5. 8). —

325 b. De sancto Theodorito.

1 a. O athleta gloriose, Christi martyr pretiose, Nostraelaudes, nostrae prosae Tibi fiant gratiosae, Quas cantamus hodie.	1 b. Inclite Theodorite, Nos digneris exaudire, Intercede pro peccatis Apud fontem pietatis Et misericordiae. etc.

Miss. Uceciense imp. Lugduni 1495. — Die ganze Sequenz, von der ich nur die 1. Strophe hier mitteilte, ist nichts als eine sehr mangelhafte Adaptierung der Stephanus-Sequenz „O athleta gloriose | Protomartyr pretiose“ (Anal. Hymn. VIII, Nr. 284) auf den hl. Theodorit, Schutzpatron von Uzès. Die Abweichungen von der bezeichneten Stephanus-Sequenz sind folgende: Statt Str. 4:

4 a. Eculeum perpressus et unguas, Martyr Theodorite, Accensis lampadibus Atrocius inflammariis.	4 b. Iulianos devincens apostatas, Miles invictissime, A supernis civibus Mox caelitus consolariis.

Str. 5 fehlt. — 6 a, 3 Intulis. — 6 b, 1 Et hoc. — Str. 7 a — 10 b incl. fehlen. — 11 a, 1 A tyranno iugularis. — 11 a, 3 Martyr gemma martyrum. — Str. 11 b fehlt. — 12 b, 2 Faecem pomi. — 13 b, 2 Prosint nobis tuae laudes. — 14 a, 2 Serva tuos. — Str. 14 b u. 15 fehlen.

326. De s. Thoma Apostolo.

1 a. Hoc festivitatis die Summae iunctum ierarchiae Thomam quisque postulet.	1 b. Laus ut grata sit vocalis, Cogitatus theatralis Mente prorsus exsulet.

2 a. Hodie nam ex hac luce Angelorum turba duce Petiit caelestia,	2 b. Quae amore Dei ductus, Situs hac in valle luctus, Meruit per tristia.
3 a. Pronus enim consummari Cupit prius intimari Quam sit viae conscius;	3 b. Nunquam credere se ratus, Nisi manu fissum latus Tractet fide dubius.
4 a. Et si minus cito credat, Quis ignorat, quod non cedat Eius in infamiam,	4 b. Dum in fide confirmatus Posse mori lucrum ratus Exstirpet perfidiam?
5 a. Tandem morti vita cessit, Lingua minus, dum suggestit Fidem infidelibus;	5 b. Nam transfossus pugione Sociatus est coronae Choris in caelestibus.

Grad. ms. Praedicatorum Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen.
C 518. — 3a, 2 imitari. — 3a, 3 Quam scit. — Cfr. Klemming III, p.
155 sqq. — Überschrift: „In festo s. Thomae apostoli, dicti Didimi.“

327. In Translatione s. Thomae Aquinatis.

1 a. Doctor Thomas, mundi lumen, Velut paradisi flumen Irrigat ecclesiam.	1 b. In divinitatis numen Mentis fixerat acumen, Hausit hinc scientiam.
2 a. Ordinem Praedicatorum Intrat, consanguineorum Vi raptus et proelio	2 b. Ab incepto non mutatur, Turri licet includatur Biennali spatio.
3 a. Insurgunt certamina, Mulier tentamina Dum infert personae,	3 b. Sanctus victor exstitit, Mulierem expulit Ignis titione.
4 a. Pressa cruce flens oravit, Sibi dari postulavit Donum pudicitiae;	4 b. Angeli astantes ei Hunc cinxerunt iussa Dei Zona continentiae.
5 a. Petrus, Paulus advenerunt, Ignorantem docuerunt Declarantes dubia;	5 b. Hi viventem instruxerunt, Morientem deduxerunt Ad beata gaudia.
6 a. Dum orat devotius, Doctor hic sublimius A terra levatur;	6 b. Crucifixus loquitur, Quaestio proponitur, Deus merces datur.
7 a. Dum completur vitae meta, Nova panditur cometa Ex fulgoris rutilo;	7 b. In sepulcro dum quievit, Fragrans odor redolevit Ex eiusdem tumulo.

8 a. Augustinus protestatur; „Thomas mihi coaequatur In choris caelestibus;	8 b. Hunc ego pontificatu, Ille vero caelibatu, Utrique praecellimus.“
9 a. Clama magnis gemitibus, Ora devotis precibus, Voce plena,	9 b. Ut cum summis spiritibus Iungaris caeli civibus, Plebs egena.
10 a. Insistentes tuae laudi, Sancte Thoma, nos exaudi Orans prece sedula,	10 b. Ut possimus servi hui Tecum diva luce frui Per aeterna saecula.

Grad. ms. Praedicat. Insulensium (Arosiae) saec. 15/16 Cod. Upsalen. C 513. A. — Miss. Aboense imp. Lubecae 1488. B. — 1b, 3 Hausit hic B. — 3a, 2 Mulierum AB. — 10a, 2 Thoma clemens audi B. — Melodie: In caelesti ierarchia. — Cfr. Klemming III, p. 157 sqq.; dort aus B.

328. De s. Thoma Cantuariensi.

1. Largo nisu recolatur Thomae decus, quo laetatur Fausta poli curia.

2 a. Binos tales triumphales Corde prono, verbo, tono Attollit ecclesia.	2 b. Gratam braphos rem libravit, Istum Indo similavit Locus, tempus, gloria.
3 a. Sion, dulces pande plausus, En, tutoris fidus ausus Prodit, quod sis libera.	3 b. Ergo, gaudens dic archi- praesuli: Salve, inbar cleri et populi, Dura solvens onera.
4 a. Velut ovis apud aram, Ne sors Agar stringat Saram, Palmam sumpsit sanguine,	4 b. Acris necis passio Verae vitae bravio Struxit plenum culmine.
5 a. Mons est magnus legatorum, Flos primatum, fons vigorum, Vespertina hostia,	5 b. Blandus torvos parvipendit, Nam coronae mox tetendit Ampla quater saucia.
6 a. Non sinebat albis tectos Fore laici subiectos Principis arbitrio,	6 b. Immo, pugnae dum ius egit, Saevi globi vim sic fregit Moysi par studio.
7 a. Trinitatis nil ab aede Fugit visa gravi caede Longa post exsilia;	7 b. Nec tot cavit gladios Pater servans filios, Vigil sensus copia.
8 a. Grandi limbo maris clausa Rachel seu Ruth exstat causa, Cur tulit vir singula;	8 b. Forti mente praeditus Rupit custos inclitus Pravi ritus vincula.

9 a. Romae normas ime tractas Quasi sputas diu tactas Provexit supplicio;	9 b. Cruor tinxit pavimentum, Sed martyr fastus frenden- tum Stravit felix proelio.
10 a. Iam dispersa Per diversa, Ceu volarent, Eius clarent Ac nitent insignia.	10 b. Quot hic noscit, Mitem poscit Opis fulcrum Orbi pulchrum, Fovet multa milia.
11 a. Hic propinans recti rorem Auxit greges ad honorem Usus boni, placans morem, Apta docens omnia.	11 b. Christi sponsam Noe ratem Ornans dempsit iugi cratem, Elevans ob aequitatem Lapsa privilegia.
12 a. O Thoma, sincera rosa, Fraglans tus, gemma for- mosa, Fis ut arbor generosa, Vas auri, sol lumine;	12 b. Firma petra, via plana, Prosper portus, herba sana, Gerens mira, fraenans vana Şpreto crebro turbine.
13 a. Deus, digno dantes laudem Valla contra satan fraudem, Pelle pestes anguis trucidis, Muni tuos armis crucis, Culpas dele venia,	13 b. Quos almo vis famulari, Pium ducem fac sectari Nosque prece fultos cari Tandem secum trabeari Doxa finis nescia.

Collect. ms. Clareavallense saec. 12. Cod. Trecent. 990. add. saec. 12/13. — 2b, 1 braphos = βράφος? Das „Christkind“ als „Centrum, cum quo laterantur, | Pari tomo contemplantur“ der Apostel Thomas und der Erzbischof Thomas, wird ausführlich geschildert in einem Reimgebet, das aus der gleichen Quelle in den Anal. Hymn. XXXIII, Nr. 203 mitgeteilt ist. — Nach 10b, 3 ist eingeschoben:

Pastor zelo lupos pressit,
Fans a caelo vox praecessit
Vincens cuncta noxia.

Die Unechtheit dieser Halbstrophe bezeugt ausser dem Fehlen der Gegenstrophe namentlich der Umstand, daß diese Sequenz ganz genau der Melodie von „Laudes crucis“ folgt, und zwar derart, daß die reimenden Schlusssilben jeder Halbstrophe immer mit den entsprechenden in der Sequenz „Laudes crucis“ gleichlautend sind. Der als unecht ausgeschiedenen entspricht keine Halbstrophe in der bezeichneten Kreuz-Sequenz.

329. De s. Thoma Cantuariensi.

1 a. Mundi pompam vicit almus Christi martyr, unde psalmus Canitur in iubilo.	1 b. Voce, voto concordemus Et in actu personemus Laudes Dei filio,

2 a. In quo fixus testis legis Factus forma sui gregis Patitur supplicium.	2 b. Quod volebat, diffinivit Praesul Thomas, quem attrivit Cinis et cilicium.
3 a. Terris pauper, caelo dives Caeli regnat inter cives Caelesti convivio;	3 b. Iustus forma disciplinae, Lapsis spes est medicinae, Angelus in bivio.
4 a. Cain Abel interfecit, Fratr fratrem, plus adiecit Hostilis nequitia,	4 b. Nam in patrem surgit natus Nec veretur matris latus, O quanta saevitia!
5 a. Israelis sub exemplo Lapis quadrus est in templo, Cum mactatur aries.	5 b. Legis tenens armaturam David dictus per figuram, Duplex templi paries.
6 a. Passus signat Zachariam, Raptus Enoch vel Eliam Veritatis azyma.	6 b. Hostis perit in fornace, Martyr Thomas stat in pace - Pia factus hostia.
7 a. Aquis sanat Eliseus, Nos per ipsum sanat Deus Sale sapientiae;	7 b. Ille lepra sanat Syrum, Iste multos, dictu mirum, Salvat dono gratiae.
8 a. Iob dolentis signativus Iam per mortem regnat vivus Moysi consocius;	8 b. Minas spernens Pharaonis Mare transit passionis Percurrens quantocius.
9 a. Ergo, martyr, huc attende, Placa Deum, nos defende De mortis angustia,	9 b. Ut te duce viam vitae Ambulantes expedite Cantemus Alleluia.

Collect. ms. incert. origin. saec. 13. Cod. Civit. Turicen. C ⁵⁸/₂₇₅. —
3a, 3 conubio. — Die Kollation besorgte Rev. H. M. Bannister. — Cfr.
Werner, Roman. Forschungen IV, p. 510 sq.

330. De sancto Torpete.

1 a. Persolvamus mente laeta Laudes, quas Torpes athleta Meruit constantia.	1 b. Ille pro nomine Christi Animo laeto, non tristi, Pertulit supplicia,
2 a. Dum regnaret furibundus Nero, cuius aegre mundus Ferebat imperium.	2 b. Nero restaurat Pisanam, Venerabatur Dianam, Colitur per impium.
3 a. Praesumpserat esse Deum, Caelum paravit aeneum, Columnis sustentatur;	3 b. Tonitrua sunt commota, Aer, terra simul mota, Populus conturbatur.

4 a. Aquae guttae destillantes Per canales profluentes, Pluviam simulabant;	4 b. Per foramen fistularum Solis et cursus stellarum Et lunae demonstrabant.
5 a. Hic magnus in palatio Despecto sacrificio Occulte baptizatur.	5 b. Tradidit hunc puniendum Et acriter feriendum; Ab angelo solatur.
6 a. In carcere per triduum Permanserat continuum, In columna stringitur;	6 b. Orante columna ruit, Multos paganos obruit, Et turba convertitur.
7 a. Leopardus prosternitur, Et saevus leo moritur, Unde plebs admiratur.	7 b. Iuxta mare deducitur, Ibi locus statuitur, Et capite truncatur.
8 a. Cum cane gallus ponitur, Et in mare proicitur In conspectu omnium,	8 b. Ut a brutis roderetur Vel in aquis mergeretur, Ut sit cibus piscium.
9 a. Regni partem obtinebat Celerina, hanc regebat Omni cum iustitia;	9 b. Ut ab aquis liberetur, Per somnium admonetur Inter noctis silentia.
10 a. Agatis festum Torpetis, Post tormenta capietis Sempiterna gaudia;	10 b. Festum depositionis Et festivitas agonis Colatur cum gloria.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S). — 10b, 3 Colitur. — Der Stil dieser Sequenz ist derart, daß ich als den Verfasser Adam von Ravenna vermuten möchte; sie wäre dann noch eine der besseren unter seinen Sequenzen. Vgl. Vorwort dieses Bandes, S. 7. f.

331. De sancto Vincentio.

1 a. Rosa fide firma crescit, Olim candens nunc rubescit Inclitus Vincentius.	1 b. Flos hic vernans non marcescit, Sed, quod mirum est, virescit In igne frequentius.
2 a. Hic levita sublimatur Et, quod candens vernabatur, Testis est Valerius.	2 b. Splendet tunc ex aere murus Ieremias, lapis durus Nullis cedens ictibus.
3 a. Dacianus terret verbis, Diris poenis et acerbis Fixum fide fortiter;	3 b. Superare fidem credit, Dum carnem sed non cor laedit, Haerens Christo iugiter.

4 a. Ossa sancti denudantur, Pulmo, iecur reserantur, Sed gaudet in omnibus;	4 b. At torquetur Dacianus Et tortorum fessa manus Plus, quam martyr ungui- bus.
5 a. Igni post haec iudicatus, Pugil fortis non moratus Raptus ex eculeo:	5 b. „Quid tardatis?“ vadens ait, Non est tractus, immo trahit Tortores patibulo.
6 a. Ferrum candens ultroscandit Et ad Deum manus pandit Orans voce libera;	6 b. Mordax sal in carnes furit, Ossa candens ignis urit, Ardent fusa viscera.
7 a. Cor abhorret haec videre; Iesu, nostri miserere, Qui nequimus sustinere Verbum vento mollius.	7 b. Tortor victus dente stridet, Quisque pius flet, qui videt, Solutus martyr pie ridet In tot poenis positus.
8 a. Post haec carcer reseratur, Locus taeter illustratur Demum a tortoribus.	8 b. Lectus mollis praeparatur, In quo sanctus collocatur, Ne multetur amplius.
9 a. Iacet corpus concrematum, Pectus patet laceratum, Sed redemptor omnium,	9 b. Qui sic videt cruciatum Et pro se transfiguratum, Fit tunc refrigerium.
10 a. Nam, qui certat in agone, Coronatur, Iesu bone, Pro te tradens spiritum.	10 b. Finem facis de dolore, Ponis metam in labore Dans athletae bravium.
11 a. Vivens ignem superavit, Fumus mare transnavit Intactum a canibus.	11 b. Nos hunc mundum det cal- care, Hostem, carnem superare Deus eius precibus.

Sequent. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Stuttgardien. 1b 49. — 4b,
2 fassa manus. — 8 b, 3 multatur. — 9 b, 2 l. transverberatum?

332. De ss. Vincentio, Sabina, Christete.

1. Congaudeat hodie fidelium caterva,	
2 a. Digne sanctorum recolendo martyrum veneranda	2 b. Vincentii, Sabinae et Christetae sollemnia.
3 a. Qui sequentes Christi vestigia mundi huius contempserunt gaudia:	3 b. Cuius roborati et gratia martyrio tradiderunt corpora.

4a. Iudicis imperia Daciani pessima audiuntur per tota Hispaniae climata.	4 b. Trahitur ad idola plebs Christi libatura, qui non flectunt genua, trucidantur capita.
5 a. Alii cruciantur per diversa dire tormentorum genera;	5 b. Quibusdam patescunt macerata atque disrumpuntur viscera.
6 a. Haec pro Christi gratia patiuntur martyria christianorum agmina.	6 b. Non sunt tamen haec digna certe illa pretiosa, qua coronantur, gloria.
7 a. Sed eculei patibula, tormentis cunctis, ut ferunt, graviora,	7 b. Haec sustulerunt laetitia Vincentius, Sabina et Christeta.
8. Quorum post haec dignissima
humo deponuntur corpora
minutim flagellis laniata.

Miss. Abulense imp. Salmanticae 1510.

333. De sancto Wandelino.

1 a. Gloriosus devote in sanctis Deus Adoratur,	1 b. Gloriosi sancti Wandelini festum Innovatur.
2 a. Hic a pueritia Scotus cum laetitia Famulatur	2 b. Deo, domans vitia, Caelica militia Confortatur.
3 a. Caritatis floribus Et virtutum moribus Adornatur.	3 b. Servivit pecoribus, Ut David, laboribus, Sic narratur.
4 a. Vitam eremiticam Duxit et politicam Amplexatur.	4 b. In Zebennae loco Herbis, aquae poculo Sustentatur.
5 a. Visum est miraculis, Latro hic non iaculis Nec praedatur faculis, Gloriatur.	5 b. Iunctus est caelestibus, Patet hoc hic testibus Magnis, nam de pestibus Plebs curatur.

6 a. Nos, o Wandaline,
Peccatis non sine
Dari ruinae,
Quo tristatur.

6 b. Nobis, Wandaline,
Regnum sine fine,
Fac, quod divine
Largiatur.

Miss. Trevirensis imp. [Basileae?] 1487. A. — Miss. Trevirensis imp. Coloniae 1498. B. — Miss. Trevirensis imp. Confluentiae 1547. C. — 1 b, 2 Wandolini (und so immer) C. — 1 b, 2 cum sancti ABC. — Melodie natürlich: Laetabundus.

334. De s. Wernhero Wesaliensi.

1 a. Wernhere, flos florentium
Et inter spinas lilium,
Dulcis et amabilis,

1 b. Inter rosas purpuratas,
Rubicatas, constellatas
Virgo delectabilis.,

2 a. Nostra te laudat contio
Et humili consortio
Tibi melos canimus;

2 b. Attende nunc de superis
Et supplica pro miseris,
Hymniter qui psallimus.

3 a. Nunc laetanter iubilemus
Et decenter exsultemus
Speciali gaudio,

3 b. Dum victoriosum triumphan-
tem,
Ab amara morte resurgentem
Colimus tripudio.

4 a. Uerbum caro te dilexit,
Secum passum te protexit
Singulari gratia.

4 b. Supra pensus flagellaris,
Cultro carne persulcaris
Triduana spacia

5 a. Dant scissuras et puncturas
Tibi summe profuturas
Furens plebs Indaica;

5 b. Os mutescit, unda crescit,
Martyr mortem sic capescit,
Concordat vox Isaica.

6 a. Carne Christi pabulatus
Victimatur reoblatus
Pro Christi sacramento;

6 b. Trucidant corpus mysticum,
Dum missum est verificum
Cum vario tormento.

7 a. O Christe, rex piissime,
Wernherus tecum tempore
Moritur doloribus,

7 b. Regi vivens immortalis,
Sorte valde inaequali
Suis a tortoribus.

8 a. Est illi vitae gloria,
Sed aeva his tristitia
Nullaque piacula;

8 b. Dedit illa mors perpessa
Vitam veram, ut concessa
Declarant miracula.

9 a. Illuminantur visui,
Surdi dantur auditui,
Mutique *Alleluia*

9 b. Dicunt, claudiaequcurrunt,
Resuscitati concinunt
Mortuique *Alleluia*.

10 a. Illa quaecunque singula Pariter atque omnia Et multa his similia Resonant <i>Alleluia</i> .	10 b. Tibi, auctori omnium, Virgini atque virginum Humili consonantia Pangimus <i>Alleluia</i> .
11 a. Mariae ob memoriam Tuamque reverentiam Haec pia consequentia Personet <i>Alleluia</i> .	11 b. Et tui sancti martyr Wernheri atque virginis Praeclara pudicitia Concrepet <i>Alleluia</i> .
12 a. Christe Iesu, piissime, Te adoramus intime, Tu nos duc, tu miserere, Bona alta da videre Laetanter, <i>Alleluia</i> .	12 b. Maria, splendor gratiae, Solis mater iustitiae Et fons misericordiae, Perduc ad thronum glori- ae Laetanter, <i>Alleluia</i> .

Passion. ms. Wesaliae Superioris anni 1429. Cod. Treviren. 1139. —
4 a, 2 Tecum. — 12 a, 4 Tu bona. — Melodie offenbar: *Lauda Sion*; dem-
nach ist die Dichtung auch sicher eine Sequenz. — Akrostichon: „Winandus
doctor edidit.“

335. De s. Wernhero Wesaliensi.

1 a. Benedictus es Domine, Qui coronam victoriae Tribuisti puero,	1 b. Quem Iudaei tradiderunt Flagellatum, occiderunt Suspensum eculeo.
2 a. His et per orbem cognitis Ingentibus miraculis Post mortem sanctissimam	2 b. Possessor alti spiritus Nunc regnat in caelestibus Per fidem rectissimam.
3 a. Hic perlustrans terrestria Multa patrat miracula In hac valle miseriae,	3 b. Caecis refundens lumina Mutisque verba perdita Per te, patrem clementiae.
4 a. Daemones eiciuntur, Leprosi [quoque] mundantur Per te, sancta trinitas.	4 b. Auditus surdis redditur, Si quid devote petitur, O gloriosa unitas.
5 a. Eia martyr, nos agnosce, Libro vitae nos deposce Cum electis inseri,	5 b. Ut consortes tuae sortis Et a poenis et a portis Eruamur inferi.

Passion. ms. Wesaliae Superioris anni 1429. Cod. Treviren. 1139. — In
einem Officium mit poetischen Teilen als AA ad Noct. et Laud. Während
die AA der 1. Vesper dieses Officiums einem Hymnus entlehnt sind, scheinen
diese eine Sequenz zu bilden, u. z. wohl auf die Melodie *Gaude Sion quod*
egressus, welcher Str. 5 entlehnt ist. Dann ist aber die Sequenz nicht
vollständig. Ist sie vollständig, so ist Mel.: *Hodiernae lux diei*.

IV.
COMMUNE SANCTORUM.

---

336. In Festo Reliquiarum.

1 a. Pretiosi sancti Dei, Quorum colit lux diei Praesentis sollemnia,	1 b. Date nobis in vestrarum Celebri reliquiarum Gaudere memoria.
2 a. Ierusalem vos caelestis In structura bases estis, Stilus, epistilia;	2 b. Bases fide confirmati, Stilus per spem elevati, Pars est amor tertia.
3 a. Praefulgentes margaritae, Tot pressuris expolitae Digna fertis praemia.	3 b. Vos inscripti libro vitae, Verae viti nos unite, Per quam vivunt omnia.
4 a. Flores verni, vos electi, Lapides in summa secti Sion aedificia,	4 b. Dulcis odor unguentorum, Dulcis sapor pigmentorum, Caelica cellaria.
5 a. Nos Aegypto constituti Mereamur esse tuti Vestra per suffragia;	5 b. Hoc in solo nos salvetis Et cum Christo nobis detis Angelorum gaudia.

Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C 427. A. — Grad. [Suecicum] imp. Lubecae 149*. B. — 4a, 1 electi fehlt A. — 4a, 2 in rima secti B. — Melodie wahrscheinlich: Hodiernae lux diei. — Cfr. Klemming III, p. 181 sq.

337. De sanctis Apostolis.

1. Assit nobis semper
coetus apostolicus,
2 a. Qui mentes sursum nostras erigat ad caelestia,	2 b. Amotis inde cunctis vitiis deprimentibus.
3 a. O cives caeli, orbis luminaria,	3 b. Illuminate corda nostra, quaesumus.

4 a. Christi praecones senatoresque caelestis patriae,	4 b. Defendite Christi sanctam, quam fundastis, ecclesiam.
5 a. Qui revocastis Domino orbis regna rebellantia,	5 b. Per vos convertantur, qui a Christo secesserunt populi.
6 a. Solvite hodie a peccati vinculo vestra colentes sollemnia,	6 b. Caelique portas reserate cunctis, qui a vobis petunt beneficia.
7 a. Apostoli Dei, de vobis prophetæ sancti vaticinati sunt inclita;	7 b. In omnem terram vester devenit sonus, et verba resonant in mundi finibus.
8 a. Non vos principes mundi terrere possunt minis, tormentis atrocibus;	8 b. Immo gaudentes pro Christo pati digni pergitis coram iudicibus.
9 a. Pro Iesu vera fide vitam dedistis propriam,	9 b. Et viam per artem ipsum sequi gloriamini.
10 a. Sic verae viti coniuncti palmites fructum dedistis plurimum.	10 b. Totius mundi ad Christi cultum vos adu- nastis idolatras.
11 a. Ergo nos supplicantes semper prote- gatis, spiritus sancti vascula.	11 b. Amici Dei, nos sibi amicos vestris precibus constituite.
12 a. Praecepta vestra, caritatem, fidem ut sequi possimus, a Christo pro nobis impetrate gratiam.	12 b. Iudices saeculi, in fine mundi inter oves nobis locum praestetis, ne damnemur cum impiis,

13. Sed vobiscum
regnemus in caelis.

338. De sanctis Evangelistis.

1 a. Quadriformis animalis, Per quod datur lex regalis, Prosa laudes personet.	1 b. Iohannes, vir virginalis Et avis imperialis, Verbi partum intonet.
2 a. Sinu recubat Messiae Custos virginis Mariae, Forma contemplantium.	2 b. A Christo vocatur pie Post arcana prophetiae, Post ferens incendium.
3 a. Humano vultu Matthaens, Ex quibus fit homo-Deus, Descendendo texuit.	3 b. Lucri hic telonareus Liquit statum, unde reus, Cum Christus admonuit.
4 a. Lucas bovinis loquelis Virginis et Gabrielis Spargit sacra famina;	4 b. Christum reducit in caelis Et levitae mactat telis Pauli scribens carmina.
5 a. Leo Marcus rugit nobiliter, Christus surgit, [vivit] agiliter, Infernum reserans.	5 b. Currus vester, qui quadriformiter Rotat, ferat nos sursum leviter A mundo liberans.

Miss. ms. Augustinum anni 1931. Cod. Tolosan. 93. — 2a, 1 Cinu. —
3b, 1 Luctis hiarholomaeus. — 4a, 3 Virgit sacra femina.

339. De sanctis Evangelistis.

1 a. Adoretur ille Deus, Quem Iohannes, quem Mat- thaens, Lucas, Marcus praedicant;	1 b. Quorum formas aquilina, Homo, bos et leonina Per figuras indicant.
2 a. Actus, dicta, signa Christi, Vitam, mortem scribunt isti Speciali gratia: Aquila de numine Et homo de homine Tractant evangelia;	2 b. Taurus notat passionem, Leo resurrectionem; Haec sunt specialia. Idem fons, sed rivuli Diversi, dum singuli Quaedam dicunt propria.
3 a. Arcet, fugat daemones Per diversos canones Eadem materia;	3 b. Sanat, docet, reficit Doctrina, quos afficit Quaeque pestis varia.
4 a. Dum caelorum sonat caelis, Quattuor Ezechielis Cantant animalia;	4 b. Dulcis sonus, dulcis nota, Notat rotae mixta rota Fidei mysteria.

5 a. Supra legis documentum Eliquatur hinc frumentum, Unde fluit simila,	5 b. Quae nos pane pascit eo, Quo pascuntur isti: leo, Homo, bos et aquila.
6 a. Astant isti circa thronum Haurientes verbum bonum Verbi sapientia.	6 b. Quorum verbum nos conducat In salutem et perducat Ad aeterna gaudia.

Miss. Morinense imp. Rotomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp. Parisiis 1518. B. — Miss. Morinense imp. Rotomagi 1523 C.

340. De uno Martyre.

1 a. Laudem dicat chorus iste Tibi, pater, tibi, Christe, Tibi, sancte spiritus.	1 b. In hac die nostris festis Assis, et hic tuus testis, Inter sanctos inclitus.
2 a. Hic aetate iam crescente Sanctus verbis, sanctus mente, Sanctus in operibus	2 b. Praedicavit cum virtute Nullum timens semper tute Fidem infidelibus.
3 a. Fustes sprevit vir insignis, Famem, sitim, aestum ignis, Ferrum et supplicia.	3 b. In quem tortor quo plus saevit, Plus tormenta cuncta sprevit Martyris constantia.
4 a. Hunc pro vera Christi fide Morti tradunt homicidae; Sic transit ad gaudia.	4 b. Cunctis sprevis poenis mortis Caelum intrat miles fortis Cum summa victoria.
5 a. Miles Christi gloriose, Concordantes isti prosae Christo reconcilia,	5 b. Ut post cursum huius vitae Nos coronet Christus, qui te Sua replet gloria.

Miss. Morinense imp. Rotomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp. Parisiis 1518. B. — Miss. Morinense imp. Rotomagi 1523 C. — 2 b, 2 semper vitae AB.

341. De uno Martyre.

1. Hodiernae

2 a. Sanctissima diei praeconia	2 b. Mente pia resonet ecclesia.
3 a. Martyris huius collaudetur palma beata,	3 b. Qui Christi sequens vestigia sacratissima
4 a. Fortis, intrepidus Christi gessit certamina,	4 b. Eius pro nomine dira passus supplicia.

5 a. Cuncta vincens noxia (pro)meruit victoriam	5 b. Necnon (et) glorificatus caeli scandit patriam.
6 a. Cuius petentes vera suffragia dicamus Deo:	6 b. Deus, benigne nostri miserere parcens debita
7. Mitis et nos iustifica
(dans aeterna gaudia).

Miss. ms. Praedicatorum Lugdunensium saec. 14. Cod. Capit. Lugdunen. A 6. A. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1500. B. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1510. C. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1530. D. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1556. E. — Melodie ist offenbar: „Stans a longe“. (Anal. Hymn. VII, Nr. 231.) Dasselbst sind 2 Fassungen der Stammsequenz mitgeteilt; die zweite bildete derart die Vorlage für vorstehende Sequenz, daß von Str. 5a an fast wörtlich alles entlehnt wurde. Die Vorlage schließt mit „Mitis et nos iustifica“; daher erscheint 7, 2 als ungehöriger Zusatz, zumal alle die zahlreichen Sequenzen nach dem Schema „Stans a longe“ in der Schlusfklausel nur 8 Silben aufweisen.

342. De uno Martyre.

1 a. Incundetur ex affectu Chorus noster in conspectu Summae caeli curiae,	1 b. Laudes Christo decantando Martyremque collaudando Triumphantem hodie.
2 a. Vitam perdens conservavit In hoc mundo nec servavit, Ne servatam perderet;	2 b. Vitorum triumphator Mortis factus est amator, Ut per mortem vinceret.
3 a. Calicem tormenti bibens, Quem donasti, Christe, libens Pro te vitam reddidit.	3 b. Corde tibi mancipato Corporeque subiugato Vitam superaddidit.
4 a. Mundo carum liquit fenus Sanctitatis sensu plenus, Nec huius spe trahitur;	4 b. Sic linquantur universa Nil possesso, dum detersa Spe fruendi vivitur.
5 a. Martyr, pro quo decertasti Et quo duce triumphasti, Nobis placam precibus,	5 b. Ut transcurso vitae mari Mereamur collaetari Sacris caeli civibus.

Miss. ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 420. A. — Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C 427. B. — Miss. Upsalense imp. absque [ca 1487]. C. — Miss. Upsalense imp. Basileae 1513. D. — Miss. Stregunense imp. Lubecae 1487. E. — Miss. Lundense imp. Parisiis 1514. F. — 1 b, 1 Laudes Deo CD. — 2 a, 1 consecravit A. — 2 a, 2 fehlt A. — 2 a, 3 Nec A. — 3 a, 3 Per F. — 4 b, 1 Hinc CDE. — 4 b, 2 nil detersa CD; nam detersa EF. — 4 b, 3 fruenda vincitur A. — Cfr. Klemming III, p. 176 sq; dort aus C. — Melodie wohl: Hodiernae lux diei.

343. De uno Martyre.

1 a. Laus tuorum, Iesu Christe, Te collaudat chorus iste, Dum tui nunc agonistae Recolit victoriam.	1 b. Collaudandus es, rex bone, Tuo vincens in tirone; Tiro fortis in agone Laudem profert regiam.
2 a. Victus, vigor huius viri, Vitae, mortis actus miri Ipsium probant insigniri Terraë, caeli gloria.	2 b. Te cognoscens salvatorem Propter te fudit cruorem Mundi pompam, mundi florem, Mundi spernens omnia.
3 a. Martyrem hunc veneremur, Ut ipsius adiuvemur Et a malis liberemur Gloriosis precibus.	3 b. Sic agamus vitae cursum, Ut ipsius post excursum Collocemur omnes sursum In caelorum sedibus.

Grad. [Suecicum] imp. Lubecae 149*. — Cfr. Klemming III, p. 177 sq. — Melodie natürlich: „Verbum bonum.“

344. De sanctis Martyribus.

1 a. Digna rectos Ac electos Condecet laudatio,	1 b. Quos vocavit, Sublimavit Domini dignatio.
2 a. Hic sanctorum Patronorum Praeminent praeconia,	2 b. Quorum grata Et optata Nobis est praesentia.
3 a. Hi victores Post labores Caeli regnant regia.	3 b. Laudat gesta, Colit festa Militans ecclesia.
4 a. Advocati Nobis dati Coram Deo advocant,	4 b. Ad timorem Et amorem Nos per signa provocant.
5 a. Sunt dolorum, Sunt languorum Spiritalis medici; Vitae normam, Morum formam Veri docent ethici.	5 b. Magni duces Hostes truces Removent a patria; Cives laetos Ac quietos Mira fovent gratia.
6 a. Plebs devota Fovet vota Pro sole, pro pluvia,	6 b. Fert optata Bona data Horum per suffragia.

- 7 a. Agnus Dei,
Dator spei,
Munda nos a maculis,
- 7 b. In istorum
Nos iustorum
Loca tabernaculis.

Miss. ms. S. Mariae in Capitolio saec. 14/15. Cod. s. Mariae in Capitolio Colonien. s. n. A. — Grad. ms. S. Mariae in Capitolio saec. 16. in Cod. S. Mariae in Capitolio Colonien. s. n. B. — 2 a, 3 Praeminet AB. — 3 a, 1 lictores AB. — Melodie wohl: O beata beatorum.

345. De sanctis Martyribus.

- 1 a. Te martyres candidati
Laude nunquam fatigati
Semper laudant, Domine,
- 1 b. In hac die qui recepti
Sunt in caelum et erepti
De mundi voragine.
- 2 a. In duello duplici
Gaudent sibi subici
Mundum et daemonia
In dupla victoria.
- 2 b. Corde stantes simplici
Nunquam possunt deici
Neque per supplicia
Nec per ulla vitia.
- 3 a. Dum tormenta sunt perpassi,
Nunquam poenis erant fessi,
Semper Christum sunt con-
fessi
Respuentes idola.
- 3 b. Carceribus mancipati
Sunt gladiis decollati
Et in caelis coronati
Virginum aureola.
- 4 a. Sunt in caelis et laetantur,
Deum vident et mirantur
Miranda laetitia
Et videndo satiantur
Dei satis gloria.
- 4 b. Per quos Christum depre-
camur,
Quod nos, hic qui congregamur,
In Dei praesentia
Vera vita perfruamur
Dicentes Alleluia.

Miss. Morinense imp. Rotomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp. Parisiis 1518. B. — Miss. Morinense imp. Rotomagi 1523. C.

346. De uno Confessore.

1. Eia, fratres amati,
vox nostra sonet Alleluia.
- 2 a. Laudare Dominum nostrum
nunc decet [atque] in saecula;
- 2 b. Qui cuncta visibilia
fecit et invisibilia,
- 3 a. Caelum, terram, maria
et quae sunt cuncta in
eis condita,
- 3 b. Exercetque propria
semper in his pia
gubernacula.

4 a. Intendat nunc cantica vocum atque sensuum officia,	4 b. Quae nos ad praeconia canimus confessoris magnifica.
5 a. Nunc ergo, sancte N. N., vocis organa sanctissime nostra consona considera, quae tibi canimus debita;	5 b. Postulat omnis haec tibi plebs subdita, ut Dei misericordia largissima per tua nos salvet merita,
6 a. Tollens omnia nobis crimina, peccata simul et levia,	6 b. Et, quae sunt grata sibi, faciat nos operari per saecula.
7 a. Nec ultra horribilia temptamenta nos valeant ad perversa daemonica contorquere itinera;	7 b. Sed sancta servent agmina nos per saecula angelica inter ista multimoda istius aevi pericla,
8 a. Ut mereamur ad aethra scandere lucida	8 b. Mox ista vita finita, regna felicia.
9 a. In quibus es tu modo regnans cum sancta gloria,	9 b. Vestitus angelica stola, ornatus corona

10. Gemmis perlucida.

Miss. ms. S. Stephani Bisuntini saec. 11. ex. Cod. Bisuntin. 71. —
1, 1 amate. — 4 a, 2 vocum et. — 5 b, 1 Expostulat. — 7 a, 6 contorquere
sua itinera. — 9 a, 1 regnans fehlt.

347. De uno Confessore.

1 a. <i>Universalis</i> hodie gaudeat ecclesia	1 b. <i>Pro sancto</i> , cuius annua sollemnia
2 a. Recolit omnis Christi militia.	2 b. Meritis cuius nos ad caelestia,
3 a. Christe, perducas, ubi sunt vera gaudia.	3 b. Ne pro peccatis damnemur in miseria;

4 a. Sed nobis a te detur tua venia,	4 b. Ut cum angelis laetemur in gloria.
5 a. O caritas,	5 b. O largitas,
5 c. O pietas! Nos deduc in aeterna laetitia.	

Miss. ms. S. Amandi Elnonensis saec. 14. Cod. Valentianen. 111. —
Melodie: Inviolata.

348. De uno Confessore.

1 a. Isti sancto confessori Angelorum sancti chori Occurrerunt obviam	1 b. In hac die, quando sursum Fuit post hunc vitae cursum Assumptus ad gloriam.
2 a. Hic ab omni carus gente, Sanctus verbis, sanctus mente, Sanctus ab infantia;	2 a. In quem mansit Elisaei Praedicando verbum Dei Spiritus et gratia.
3 a. Hic in omni sua vita Vixit sicut eremita, Pater abstinentiae;	3 b. Desperantes confortabat Et errantes revocabat Ad viam iustitiae.
4 a. Pastorale pastor bonus Sed invite sumpsit onus Honoris impatiens;	4 b. Gregem Dei bene pavit Et aegrotos liberavit Daemones eiciens.
5 a. Morbos pellens et languores, Laudes spernens et honores, Tendens ad caelestia,	5 b. Sic componens suos mores Ad caelestes vadit fores Intrans cum laetitia.
6 a. Te precamur, pastor bone, Actus nostros sic compone, Quod spernamus vitia	6 b. Et mundemur a peccatis Et vivamus cum beatiss In caelesti patria.

Miss. Morinense imp. Rotomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp.
Parisii 1518. B. — Miss. Morinense imp. Rotomagi 1523. C. — 3b, 3 Ad
vitam A.

349. De uno Confessore.

1 a. Felix vixit hic confessor, Verbo, vita fit professor Christianae fidei;	1 b. Imitator Christi ducis Memor fuit eius crucis Cruorisque rosei.
2 a. Voluptates abdicavit, Carnem suam castigavit Per iuge martyrium;	2 b. Ieiunavit et oravit Et in cruce se mactavit Vivum sacrificium.

3 a. Armis lucis se munivit, Fide fraudes hostis trivit, Roboravit brachium;	3 b. Mente florem mundi sprevit, Pietate motus flevit Proximorum vitium.
4 a. Castus, prudens sic vivebat, Quod dissolvi cupiebat Relinquendo saeculum;	4 b. Civis factus supernorum Regem cernit angelorum Gustans vitae poculum.
5 a. Salve, fortis Christi miles, Roga regem, quod nos viles Expurget a sordibus.	5 b. Iesu Christe, nos confortes Eius prece, quod consortes Simus caeli civibus.

Miss. ma. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C. 427. A. — Miss. Streg-nense imp. Lubecae 1487. B. — 5 a, 3 Expurgat AB. — Cfr. Klemming III, p. 173 sq.

350. De uno Confessore.

1 a. Laetabundo cordis ore Psallat chorus in honore Regis regum incliti,	1 b. Sanctus hic cuius amore Fastum mundi suo flore Flocci pendit sterili.
2 a. Mente pura, voce, voto Conversando, corde toto Semper in caelestibus;	2 b. Verbo, vita collaudando Deum seque conformando Summis caeli civibus.
3 a. Martyr corpus castigando, Carnem suam macerando Hostem stravit pedibus.	3 b. Vita vivens Iesu Christi Hunc secutus, quare sisti Caeli debet sedibus.
4 a. Hic talentum sibi datum Reportavit duplicatum, Non celans sudario.	4 b. Audit „Euge, serve bone“, Data plena ratione Caeli thesaurario.
5 a. Hic fidelis, prudens verna Aula gaudet in superna Pro mensura tritici;	5 b. Inter coetus prophetarum Melos audit is chordarum Organi Davidici.
6 a. Ergo, pater et patrone, Sis defensor in agone Tuo consolamine,	6 b. Fac, ut data ratione Fiat praemium coronae Mortis in examine.

Grad ms. Murense anni 1592. Cod. Aarovien. M 5 fol. m. — 1 b, 3 pendet. — Cfr. Werner, Roman. Forschungen IV, 505.

351. In Festo unius Sancti.

1 a. Mente pura iubilemus, Voce clara resonemus Huius sancti gloriam;	2 b. Nam sanctorum vita, fratres, Nos accendit tantos patres Sequi per iustitiam.

2 a. Sanctus hic in paritate, Fide, spe et caritate Trinitatem coluit,	2 b. Mundum spernens, carnem frenans, Inimicum sic refrenans Possidet, quod voluit.
3 a. Nam in caelis nunc beatus Prima stola iam dotatus Regem cernit gloriae,	3 b. Quem contemplans iucundatur, Omni bono sic dotatur, Expers est miseriae.
4 a. Ergo, fratres, teneamus Viam huius, quem laudamus Iubilando vocibus,	4 b. Ut in caelo collocemur, Cum de mundo educemur Eius sanctis precibus.

Cantion. ms. S. Mariae Urani saec. 14. Cod. Classen. 129. 5. H. —
Überschrift: „Sequentia“.

352. De uno Abbate et Confessore.

1 a. Laus iucunda, laus sollennis, Laus praeclara, laus perennis Detur regi gloriae,	1 b. A quo sanctus hic fidelis Laetabundus est in caelis Sublimatus hodie.
2 a. In timore Dei fixus Super ipsum est innixus Amore caelestium;	2 b. Gregem suum bene rexit, Pro quo Deus hunc provexit Ad caeli palatium.
3 a. Legi parens hic divinae Regulari disciplinae Se suosque subdidit;	3 b. Per hoc salis condimentum Suae domus fundamentum Supra petram condidit.
4 b. Morbos curans et languores Sublimatus ad honores Migrat ad caelestia.	4 b. Qui pro nobis deprecetur, Ut per ipsum nobis detur Peccatorum venia.

Miss. Morinense imp. Rotomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp.
Parisiis 1518. B. — Miss. Morinense imp. Rotomagi 1523 C.

353. De sanctis Confessoribus.

1. Vitam petiit beatus Helias

2 a. Puro mentis voto caeli esse datam sibi;	2 b. Solotenus provolvendo datur oratio.
3 a. Pervigil, ieiunans, tremens tartarea pati pericla,	3 b. Mundanae lubrica huius despiciens vitae gaudia,

4 a. Ad te Deum, spectatorem mentium, praelegit suum stadium,	4 b. Atque tecum commanendo caelica possidere contubernia.
5 a. Horror, inquit, nullus erit ad ultimum, ignoratur omne occiduum,	5 b. Florigeras ibi sedes ante Deum sed obtinent cuncti caelicolae.
6 a. Aulica cluendo ornat laurea beata capita, auro texta, gemma expressa pretiosissima;	6 b. Albescentes stolae suavissime colla decorant apte laeva dextraque tua parat sanctissima.
7 a. Te magnificet gratanter agmen fidelium	7 b. Iusto remige tenentem iuge imperium

8. Conregnando semper
in aevum.

Trop. ms. Catanense saec. 12. Cod. Matriten. (Collectio Barbieri) s. n. — Misset-Weale II, p. 498. — 4 a, 4 suum viaticum. — 5 b, 3 animae; eine Silbe zu wenig, und schwerlich congruierend mit cuncti caelicolae. — 6 b, 3 u. 4 scheint verderbt; eine Silbe zu wenig. — 6 b, 5 l. dextra quae?

354. De sanctis Confessoribus.

1 a. Verbum patris humanatum, Ex mortuis suscitatum, Super caelos elevatum Collaudet ecclesia;	1 b. Cui chorus apostolorum, Martyrum et confessorum, Virginum et electorum Assistit in gloria.
2 a. Qui mundi regna vicerunt, Qui stolas suas laverunt Et eas dealbaverunt Agni sacro sanguine,	2 b. Qui terrena calcaverunt Et victores exstiterunt Et in Christi meruerunt Coronari nomine.
3 a. Inter eos coronatur, Cuius festum celebratur Et cum Christo gloriatur In caelesti curia.	3 b. Supplicamus eius prece Sublevari nos a faece Et a peccatorum nece Ad caeli palatia.

Miss. ms. Praedicatorum Lugdunensium saec. 14. Cod. Capit. Lugdunen. A 6. A. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1500 B. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1510. C. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1530. D. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1556. E. — Melodie natürlich: Verbum bonum.

355. De s. Virgine Martyre.

1 a. Regnum mundi, non supernum, Ut regnarent in aeternum, Reliquerunt virgines;	1 b. Ut quiescant post labores, Spernunt plagas et tortores Et effundunt sanguines.
2 a. Ad tormenta sunt veloces Nec abhorrent tam feroces Poenas et supplicia;	2 b. Mori volunt sic pro Deo, Ut revivant coram eo, Per quem vivunt omnia.
3 a. Trucidantur a tyrannis, Cum sub paucis essent annis, Flecti tamen nequeunt;	3 b. Fortes erant ante reges Praedicando Christi leges Sponte poenas subeunt.
4 a. Quaedam currunt ad certamen Deferentes ad examen Rosam atque liliū;	4 b. Quaedam vero sine rosa, Alba tantum, sed formosa, Venit ad convivium.
5 a. Albae quaedam non rubescunt, Neque tamen erubescunt Coram Dei filio;	5 b. Omnes pulchrae vel decorae, Sed maiori flos cum rore Gaudet privilegio.
6 a. Omnes quidem sunt prudentes Et quae rubent et albentes, Nulla caret oleo;	6 b. Quaeque felix et beata Veste venit deaurata Cum ardenti cereo.
7. Ergo Christum exoremus,
Ut cum illis conregnemus
Et gaudentes exultemus
Sursum in empyreo.

Miss. Engolismense imp. Lugduni 1524. — 5 b, 2 flos cum flore.

356. De sanctis Viduis.

1 a. Electarum merita Recolit ecclesia Suos salutaria Docens vitae monita;	1 b. Requirit per gratiam Nos ad fidelitatem Christi dans in gratia Familiaritatem.
2 a. Reliquit haec femina Carnis desideria, Cepit vestem lugubrem, Super caput cinerem.	2 b. Substravit cilicium, Tulit omne vitium, Cui stillicidium Venit per crucifixum.
3 a. Ergo paenitentia, Altissimi filia, Virgo semper modesta, Ridens, solaciosa,	3 b. Cum benedictionis Hanc pane saturavit Et incorruptionis Potu refocillavit.

4 a. De sanctorum germine Linum delectabile Et de agni vellere Lanam sibi quaerere	4 b. Coepit et contexere Caritatis opere Vestem innocentiae, Tinctam agni sanguine.
5 a. Indumentum sunt ei Decor et fortitudo, Et cum sanctis ridebit In die novissimo.	5 b. Quam et in caelestibus Portis opera eius Laudant, nam universas Ipsa est supergressa.

6. Cuius intercessio
Nos ab hoc exsilio
Reddat Dei filio.

Miss. Posnaniense imp. Cracoviae 1524. — 2b, 2 Pulit; statt Pepulit?

357. De sancta Virgine.

1 a. Hodierna lux sollennis Nos ad gloriae perennis Invitat convivia,	1 b. In qua chorus virginalis Ad psallendum specialis Celebrat sollemnia.
2 a. Gaudiorum virgo mater, Cuius filius est pater, Habet privilegia;	2 b. Quaeque virgo collaetatur, Et in Christo gloriatur Tota caeli curia.
3 a. Ave, virgo, cuius festum Sacrosanctum et honestum Recolit ecclesia;	3 b. Gerens vas illuminatum Oleumque praeparatum Sponso gaudes obvia.
4 a. Imprudenti non intrante Introisti currens ante, Patrem sequens filia;	4 b. Sic ingressa caeli chorum Rosas habes circa thorum, Violas et lilia.
5 a. Virgo prudens, virgo munda, Peccatores nos emunda Ab omni spurcitia;	5 b. Emundatos nos commenda Sponso Christo ad habenda Sempiterna gaudia.

Miss. Morinense imp. Rotomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp. Parisiis 1518. B. — Miss. Morinense imp. Rotomagi 1523. C. — 3b, 3 gaudet! C. — 4b, 1 caeli quorum A. — Melodie sichtlich: Hodiernae lux diei.

358. De sanctis Virginibus.

1 a. Laetabundi iubilemus, Agno sponso decantemus Ori, mente consona;	1 b. Matrem sponsi collaudemus Et virginum declaremus Laudes voce resona.

2 a. Agnes, agno viscerosa, Flos lili, rubens rosa, Agni sponsa celebris,	2 b. Iocalia pretiosa Spernit ut dona lutosa Cavens ab illecebris.
3 a. Katherina praevia Cum summa scientia Confudit doctores.	3 b. Lucia, Caecilia Eradicant vitia Seminantes mores.
4 a. Agatha, dulcoris stilla, Praeciditur in mamilla, Sed in caelo iubilat.	4 b. Contempta praesenti vita Margareta margarita Pretiosa rutilat.
5 a. Haec est Hester praelecta, Naaman fraude reiecta In ipsum interficit.	5 b. Haec est Rachel praedilecta, Fortis ut Iudith effecta Holofernem deicit.
6 a. Ursula, Christo devota, Ecclesiae non ignota Cum suis sodalibus,	6 b. Barbara gente commota In sanguine suo lota Fulget in caelestibus.
7 a. Hae cum aliis sequentes Agnum sponsum, respuentes Corporales nuptias	7 b. Nimio zelo ferventes Tyrannosque contemnentes Et mortis angustias.
8 a. Laudes ergo virginibus Cum Christo triumphantibus Decantemus,	8 b. Ut pulsus culpae faecibus Cum ipsis in caelestibus Habitemus.

Miss. Lausannense imp. Lausannae 1498. A. — Miss. Lausannense imp. Gebennae 1505. B. — Miss. Lausannense im Lugduni 1522 C. — 8 b, 2 Cum fehlt AB. — Melodie vielleicht: In caelesti ierarchia, um die Schlusstrophe gekürzt.

359. De sanctis Virginibus.

1 a. Virgo chorum virginum Maria post Dominum Ornat in caelestibus.	1 b. Agnes et Caecilia, Duo caeli lilia, Fulgent in ornatibus.
2 a. Agatha sanctissima, Lucia consocia Participant gaudia.	2 b. Katharina rutilat, Margareta iubilat Sponso cum laetitia.
3 a. Clara clarens luce morum Claritate clariorum Micat mirabilium.	3 b. Scholastica summi regis Et Christina cum collegis Complectuntur solium.
4 a. Dorothea gloriosa Miserorum advocata In paradiso claret.	4 b. Kunegundis imperatrix Matrona fuit, sed virgo, Ob hoc astra possidet.

5 a. Inter quinque sapientes Barbara est computata, Sponsa sponsi unici.	5 b. Huius lumen claritatis Tenet sponsa summi regis Gertrudis perenniter.
6 a. Hospes vicem reddens piam Martham Christus et Mariam Stola ditat gloriae.	6 b. Elisabeth caeli manna Cum beata sumit Anna, Flos et lux, via vitae.
7 a. Sic supernae mansionis Virginibus et matronis Datur habitatio;	7 b. Quibus tandem ut iungamur, Det huius, quam veneramur, Pia supplicatio.

Miss. ms. Voraviense saec. 14. Cod. Voravien. 92 (35). — 1 a, 1 chorus. — 1 b, 3 in caelestibus; cfr. 1 a, 3. — 4 a, 3 paradiso coruscant. — Str. 4 u. 5 vernachlässigen vollständig den sonst gewährten Reim, sind also wohl ein späteres Einschubsel. Dazu würde stimmen die Angabe Chevaliers (Rep. Hymnol. Nr. 21743), wonach in einem Franziskaner-Missale zu Vingtrinier die gleiche Sequenz aus nur 4 sechszeiligen und 2 vierzeiligen Strophen bestehen soll.

360. De sanctis Virginibus.

1 a. Rex ingressus in virgultum Throno sedet regio, Cuius canit ante vultum Virginalis contio.	1 b. Iuxta regem collocatur In stellato solio Virgo, quae praedominatur Virginum collegio.
2 a. Agnes agno desponsata, Novis arrhis subarrhata, Byssos mundo decorata, Prima sponso iubilat.	2 b. Velut apis fructu grata, Foris intus illibata, Rosis vernis coronata Caecilia rutilat.
3 a. Vas redundans oleo, Rore candens lacteo, Trino dives aureo Gaudet Katharina.	3 b. Agatha cum cuneo Decantat virgineo: Mammam sanas habeo Sponsi medicina.
4 a. Lucia mirabilis, Columna non mobilis, Turris invincibilis Cum sponso lactatur.	4 b. Clara clarens titulis, Praepotens miraculis, Indefessis modulis Sponso modulatur.
5 a. Margaretam imbuit Ros supercaelestis, Cuius vita canduit Moribus honestis;	5 b. Nihil sibi nocuit Draconina pestis, Frui sponso meruit In aeternis festis.
6 a. Sponsae, nos ad crimina Curvat mundi restis, Fundite precamina Pro nobis molestis,	6 b. Ut sponsus et domina Tutos a funestis Nos ducat ad agmina, Cum quibus vos estis.

Miss. ms. Augustinum anni 1331. Cod. Tolosan. 93. A. — Oration. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacen. 20124. B. — Prosar. ms. Caelestinorum (Guilelmi Lovel) anni 1572. Cod. Ambianen. 132. C. — 1a, 2 cedit A. — 1b, 2 In caelesti C. — 1b, 3 Virgo fehlt C. — 2b, 1 apis fehlt C. — 2b, 3 Rosis veris B. — 3b, 3 In animas sanas A. — 4a, 2 Columna immobilis B. — 4b, 2 Potens et B. — 5b, 2 Draconia C. — 6a, 1 ad agmina C; Sponso nos a crimine A. — 6a, 2 vestis C. — Statt der Strophen 5 u. 6 bietet B:

5a. <i>Margareta summi regis Et Barbara cum collegis Complectuntur solium;</i> 6a. <i>Hospes vicem reddens piam Martham Christus et Mariam Stola ditat gloriae.</i> 7a. <i>Sic supernae mansionis Virginibus et matronis Datur habitatio;</i>	5b. <i>Petronella et Christina Luce morum matutina Micant mirabilium.</i> 6b. <i>Elisabeth cum Ludmilla Hedwigisque necnon Anna Dotis fulgent animae.</i> 7b. <i>Quibus tandem ut iungamur, Det huius, quam veneramur, Pia supplicatio.</i>

Diese Strophen sind als spätere Zutat hinreichend erkenntlich, was ein Vergleich mit den Strophen 3, 6 u. 7 der vorhergehenden Sequenz „*Virgo chorum*“ bestätigt. Im übrigen vgl. man die Jungfrauen-Sequenzen in Anal. Hymn. XXXIV, Nr. 360 u. XXXVII, Nr. 345.

Nachträge und Berichtigungen.

1) Im Cod. Classen. 360 (s. Vorwort, S. 5 ff.) ist die fragliche Chiffre nicht durch „*Adam*“ zu interpretieren; dieselbe bezeichnet vielmehr, wie mich ein glücklicher Fund belehrte, einen Viktoriner, dessen Sequenzen, vielfach in gekürzter Fassung, vom Schreiber des Cod. Classensis in seine Prosensammlung aufgenommen wurden. Näheres hierüber nebst mehreren Sequenzen jenes Viktoriners wird der nächste Sequenzenband bringen. — Statt „*Sequentiarium Adami Gallo-Classensis*“ ist demnach „*Sequentiarium Ravennatense*“ zu lesen, welche Bezeichnung in vorliegendem Bande von Nr. 154 an bereits eingeführt ist.

2) Das Tropar von Moissac (s. Vorwort, S. 9 ff.) ist inzwischen in den Besitz der Bibl. Nationale zu Paris übergegangen, und dementsprechend ist diese Quelle zu bezeichnen als: „*Trop. et Prosar. ms. Moissiacense saec. 11/12. Cod. Parisin. Nouv. acq. 1871.*“ — Unser Freund H. M. Bannister hatte die Güte, den Text der Sequenzen einer Revision zu unterziehen. Auf Grund seiner Angaben verzeichne ich hier aufs neue die Differenzen des Textes der Hs. von dem durch mich vorgelegten Texte. Jene Lesarten, die als die besseren in den Text aufzunehmen sind bzw. Druckfehler ausmerzen, sind in Fettdruck gegeben. Ein Vergleich mit der Ausgabe Daux' läßt feststellen, welche Lesefehler und Lücken in dem daselbst gebotenen Texte sich vorfinden:

a) Zu Nr. 20. — Die 3 ersten Strophen sind so zu gestalten:

1. *Festus adest nobis dies
colendus devota
mentium cultura,*

2a. *In quo, reserata
paradisi porta
grex almus subintrat
cum pastore*

2b. *Laetus ad optata
aeterna pascua
gaudetque cum ipso
redemptore;*

3 a. Qui perpetua, morte
se redempta,
gloria vivit alma;

3 b. In quo salus hominum
atque vita
permanet sine meta.

Als Varianten sind zu verzeichnen: 2 a, 1 In qua. — 2 a, 1 sq. reserate paradisi porte (so von erster Hand; später korrigiert). — 3 a, 1 Vor „se“ ist von zweiter Hand eine Silbe ausradiert, aber nicht die zugehörige Note.

b) Zu Nr. 22. — Differenz der Handschrift: 4 a, 3 fera. — 4 b, 3 vincla. — 9 b, 1 Que. — 10 a, 2 ist nach Bannister Parallelglied zu 10 a, 1 und 10 a, 3 zu 10 b, 1; mit 10 b, 2 soll die Schlusklauseel beginnen.

c) Zu Nr. 170. — Die Sequenz ist nachgetragen saec. ¹²/₁₃. Differenz der Handschrift: 5 a, 2 laudum. — 5 a, 5 „haec“ ist nicht eine Ergänzung, sondern steht in der Quelle. — 5 b, 6 Inde. — 7 b, 4 miserum cum. — 8 a, 2 sq. nostra excusa. — 9 b, 1 In aquilarum. — 11 b, 1 In te.

d) Zu Nr. 171. — Ist Nachtrag saec. 12. — Differenzen: 1, 2 Deo aretusa. — 4 a, 3 titaniaca. — 4 b, 3 saecula. — 5 b, 3 impie. — 6 a, 3 frustra. — 6 a, 4 sq. sacri cuncta. — 6 b, 3 sq. dehiscens quibus procella. — 7 a, 4 sancta. — 8 a, 5 tibi laudi. — 8 b, 7 fac habere. — 9 Ubi.

e) Zu Nr. 222. — Ist nachgetragen saec. ¹²/₁₃. und zwar zweimal: fol. 1 b A; fol. 15 b B. — Varianten: 4 a, 2 seu B. — 4 b, 1 manent AB. — 5 b, 2 posita AB. — 6 a, 1 erga B. — 8 a, 2 Aginna AB; so statt des sinnlosen „agmina“.

f) Zu Nr. 313. — Ist nachgetragen saec. 12. — Varianten: 3 b, 4 caesa. — 5 a, 7 insita. — 9 b, 5 Recludens. — 11 a, 2 pro te petit.

g) Zu Nr. 323. — Varianten: 4 b, 1 Natalitia. — 6 a, 1 Incessanter steht nach Christo. — 8 a, 2 laurea scandit. — 8 b, 2 glorificat aeterna.

3) Das gedruckte Missale von Uzès (s. Seite 97), das zu den größten Seltenheiten gehört, befindet sich, abgesehen von dem durch Misset-Weale bekannt gemachten Exemplare, auf dem Britischen Museum unter der Signatur I B 41877.

4) Den Text der Sequenz Nr. 11 aus dem Oration. ms. S. Trinitatis Vindocinensis saec. ¹²/₁₃. Cod. Mazarin. 511 habe ich nachträglich wiedergefunden. Außer der Variante 2 b, 1 Et amore te ploravit ist beachtenswert die Änderung der Strophen 8 — Schluf, welche also lauten:

8 a. O redemptor dulcissime,
Qui plorasti tenerrime
Suscitando mortuum,

8 b. Fac nos mente suscitari
Et post mortem gratulari
Tecum in perpetuum.

9 a. Hostes nobis sunt infesti
Et vertuntur dies festi
In luctum miseriae;

9 b. Cuncta nobis proeliantur,
Nam peccata dominantur,
Sed da locum veniae.

10 a. Aquam de petra dedisti
In deserto plebi tristi
Moysi regimine;

10 b. Propter aquae penuriam
Plebs sitivit, nos etiam
Te sitimus, Domine.

11 a. Dimitte nos huc paululum,
Ut plangamus pauperculum
Cor infectum graviter.

11 b. Percute mentis silicem,
Ut reddamus tibi vicem
Et fleamus pariter.

12 a. Da gratiam in praesenti
Per lacrimae te poscenti
Tuique memoriam,

12 b. Et post vitam culpis lotis,
Hoc precamur totis votis,
Dones nobis gloriam.

Diese 5 Strophen sind jene, welche im Cod. Oxonien. 14715 (Rawl. 7. 224) eine eigene „Oratio de eadem lacrima“ bilden.

Inhaltsüberblick.

A. Realregister.

I. De Tempore.

Nr.		Seite
1 u. 2.	De Adventu Domini	19
3.	In Nativitate Domini	20
4.	De dulcissimo Nomine Jesu	21
5—7.	In Transfiguratione Domini	22 u. 23
8—10.	De V Vulneribus Domini	24—27
11.	De Lacrima Christi	27
12.	De Nominibus Christi	28
13 u. 14.	De sancta Cruce	29
15—23.	In Resurrectione Domini	30—37
24.	In Ascensione Domini'	38
25—29.	In die Pentecoste	38—42
30.	De sancto Spiritu	42
31 u. 32.	De ss. Trinitate	44
33.	De Corpore Christi	45
34.	In Dedicatione Ecclesiae	45
35—37.	Die Dominica	47—49

II. De Beata.

38—41.	In Conceptione BMV	53—56
42.	In Nativitate BMV	57
43.	In Praesentatione BMV	58
44—49.	In Annuntiatione BMV	59—63
50—58.	In Visitatione BMV	63—70
59—61.	In Purificatione BMV	71 u. 72
62 u. 63.	De Compassione BMV	73 u. 74
64—71.	In Assumptione BMV	74—81
72.	De V Gaudiis BMV	81
73—75.	De Gaudiis BMV	82 u. 83
76.	De Nomine BMV	84
77—143.	De Beata MV	85—137

III. De Sanctis.

Nr.		Seite
149 u. 150.	De s. Achatio	141 u. 142
151 u. 152.	De s. Aegidio	143 u. 144
153—156.	De s. Agatha	145—147
157 u. 158.	De s. Agnete	148 u. 149
159.	De s. Albano	149
160.	De s. Albino	151
161.	De s. Andrea	152
162—166.	De s. Anna	152—155
167.	De s. Annone	156
168 u. 169.	De s. Ansgario	157 u. 158
170 u. 171.	De s. Antonino	159—161
172 u. 173.	De s. Apollinare	162 u. 163
174—177.	De s. Augustino	163—166
178.	De s. Augustino Zagrabiensi	167
179—181.	De s. Barbara	168—171
182.	De s. Barnaba	171
183 u. 184.	De s. Bartholomaeo	172
185 u. 186.	De s. Benedicto	173 u. 174
187—189.	De s. Bernhardo	175—177
190 u. 191.	De s. Birgitta	178 u. 179
192.	De s. Botuido	180
193.	De s. Brictio	181
194.	De s. Brigida	182
195.	De s. Brinnolpho	182
196 u. 197.	De s. Caecilia	183 u. 184
198.	De s. Caesario	184
199.	De s. Christophoro	185
200 u. 201.	De s. Clara	186 u. 187
202.	De ss. Cosma et Damiano	188
203.	De s. Cucuphate	189
204.	De s. Cuniberto	189
205.	De s. Cuthberto	190
206 u. 207.	De s. David Abbate	191 u. 192
208—210.	De s. Dionysio	193 u. 194
211.	De s. Dominno	195
212.	De s. Eligio	196
213.	De s. Elisabeth	196
214.	De s. Erasmo	198
215.	De s. Erico	198
216.	De s. Eskillo	199
217.	De s. Euchario	200
218.	De ss. Ewaldis	201
219.	De s. Exuperio Baiocensi	202
220.	De s. Exuperio Agaunensi	203
221.	De ss. Fabiano et Sebastiano	204

Nr.	Seite
222.	De s. Fide 205
223.	De s. Firmino Uctiensi 206
224 u. 226.	De s. Francisco . . . . . 207 u. 209
225.	De s. Gatiano 208
227.	De s. Genovefa 209
228.	De s. Gerardo Broniensi 210
229—232.	De s. Gertrude Nivellensi . . . . . 211—213
233.	De s. Gregorio Spoletano 213
234.	De s. Guillelmo Aquitaniae 214
235.	De s. Guillelmo Bituricensi 214
236.	De s. Helena Imp. 216
237.	De s. Helena Schedviensi 216
238 u. 239.	De s. Henrico Upsalensi 217
240 u. 241.	De s. Hieronymo . . . . . 218 u. 219
242.	De s. Hilario 219
243 u. 244.	De s. Hippolyto . . . . . 220 u. 221
245—247.	De s. Jacobo Maiore . . . . . 222—234
248.	De s. Ingrida 224
249 u. 250.	De ss. Innocentibus . . . . . 225 u. 226
251—254.	De s. Johanne Bapt. . . . . 226—229
255.	De s. Johanne Bridlingtonen. 231
256 u. 257.	De s. Johanne Evang. . . . . 231 u. 232
258.	De s. Johanne Chrysost. 233
259.	De s. Ivone 235
260.	De s. Kanuto 236
261.	De s. Karolo Magno 237
262—264.	De s. Katharina . . . . . 238 u. 239
265.	De s. Katharina Senensi 240
266.	De s. Katharina Suecica 241
267.	De s. Lamberto 242
268—270.	De s. Laurentio . . . . . 243—245
271.	De s. Leonhardo 246
272.	De s. Lucio 246
273 u. 274.	De s. Ludovico Tolos. . . . . 247 u. 248
275.	De s. Lupo Trecensi 248
276.	De ss. Maccabaeis 249
277—279.	De s. Magdalena . . . . . 250 u. 251
280.	De s. Marco 252
281—283.	De s. Margareta . . . . . 252—254
284 u. 285.	De s. Martha . . . . . 255 u. 256
286—288.	De s. Martino . . . . . 257—259
289.	De s. Mathia 260
290.	De s. Matthaeo 262
291.	De s. Maurino 262
292 u. 293.	De s. Mauritio . . . . . 263 u. 264
294—298.	De s. Nicolao . . . . . 265—269

Nr.	Seite
299. De s. Nicolao Lincopensi	270
300. De s. Odilia Hohenburgensi	271
301. De s. Odilia M.	272
302. De s. Olavo	273
303 u. 304. De s. Opportuna	274 u. 275
305 u. 306. De s. Pantaleone	276 u. 277
307. De ss. Patronis Sueciae	278
308. De s. Paulino	279
309. De s. Paulo	280
310. In s. Pauli Conversione	281
311 u. 312. De ss. Petro et Paulo	282
313. De s. Petro ad Vincula	283
314. De s. Petro Caelestino	285
315. De ss. Philippo et Jacobo	286
316. De s. Quiriaco	286
317 u. 318. De s. Quirino	287 u. 288
319. De s. Roberto	289
320. De s. Severino	289
321 u. 322. De s. Sigfrido Vexon.	290 u. 291
323. De s. Stephano	292
324 u. 325. De s. Sulpicio	293 u. 294
325 b. De s. Theodorito	295
326. De s. Thoma	295
327. De s. Thoma Aquin.	296
328 u. 329. De s. Thoma Cant.	297 u. 298
330. De s. Torpete	299
331. De s. Vincentio	300
332. De ss. Vincentio, Sabina, Christete	301
333. De s. Wandelino	302
334 u. 335. De s. Wernhero	303 u. 304

IV. Commune Sanctorum.

336. De ss. Reliquiis	307
337. De ss. Apostolis	307
338 u. 339. De ss. Evangelistis	309
340—343. De uno Martyre	310—312
344 u. 345. De ss. Martyribus	312 u. 313
346—351. De uno Confessore	313—316
352. De uno Abbate	317
353 u. 354. De ss. Confessoribus.	317 u. 318
355. De s. Virgine Martyre	319
356. De ss. Viduis	319
357. De una Virgine	320
358—360. De ss. Virginibus.	320—322

B. Verbalregister.

	Seite		Seite
Adest dies celebris	293	Caritatis iacula	224
Adest dies laetitiae	282	Casta mater virgo Dei	106
Adest dies qua firmatur	135	Casti mira vis amoris	168
Adoretur ille Deus	309	Celsa cedrus hysoppus	247
Ad te currunt o Maria	118	Celsam vox sonet	41
Aeterno regi gloria	196	Choro chordis plebs organo	184
Agedum electus populus	29	Chorum hodie sanctorum	252
Agrippina sancta gaude	189	Christe rex bone Domine	30
Alleluia Agmina tibi	226	Christe rex regum piissime	143
Altissimus adiutor	28	Christianae Margaraetae	254
Angelo annuntiante	59	Christi baptista	226
Ante mundum mundum scivit	191	Christo laudes concinamus	146
Assit nobis semper coetus	307	Christo regi gloriae	219
Audi nos rosa virginum	121	Civitas Puteolana	294
Ave Christum quae lactasti	103	Clangat et exsultet	235
Ave decus angelorum	79	Clara laude turma plaude	290
Ave dies mirifica	80	Claro vocis tripudio	175
Ave Katharina Tu flos	238	Cleri chorus Exsultans	239
Ave Maria Ave o pia	94	Coetus gaudens novae	285
Ave Maria virgo sanctissima	127	Coetus noster laetus esto	217
Ave mater Deo digna	152	Cole Christum mente tota	201
Ave mater vitae portus	104	Collaudamus venerantes	131
Ave Mathia caeli gemma	260	Concordemus in hac die	286
Ave mundi florens rosa	133	Conditor almus siderum	134
Ave mundi mater pia	117	Confessorem sanctissimum	257
Aae pater Galliae	193	Confessorum flos coronae	291
Ave plena gratia	117	Congaudeat hodie	301
Ave rosa speciosa	104	Congaudemus iubilemus	63
Ave virgo felix Clara	186	Congaudentes exsultemus	204
Ave virgo mater Dei	111	Conda manibus leventur	152
Ave virgo regia Quae	129	Cordis laeti iubilo	200
Ave virgo regia Regis	96	Deum sine vice maris	91
Ave virgo virginum Ave lumen	105	Die qua concepta	56
Ave virgo virginum Ave salus	75	Dies est memorialis	214
Ave virgo virginum Mater	90	Digna rectos Ac electos	312
Benedicte dilecte	173	Doctorem egregium	193
Benedictus es Domine	304	Doctor Thomas mundi lumen	296
Caelica caterva psallat	292	Donum Dei iubilemus	185
Caelica siderei	269	Dulce lignum adoremus Dulces	27
Caeli chorus esto gaudens	180	Dulcis Jesu matris pater	154
Caeli principi dulcibus	265	Dulci voce laudes Deo	210
Caeli regem prosequentes	149	Ecce magnus presbyter	217
Caeli sidus praelectum	119	Eia clama Alleluia	38
Caeli terrae cives gaudent	245	Eia fratres amati	313
Caelum stillat nobis rorem	218	Eia fratres personemus	147

	Seite		Seite
Eia fratres psallite	198	Gesta virginis matris	120
Eia plaude Laudes	167	Glorietur totus mundus	172
Eia vita veritas	289	Gloriosae Brigidae	182
Eia vox iucunditatis	221	Gloriosae virgini	130
Electa et praelecta	109	Gloriosae Virginis Aagthae	145
Electarum merita	319	Gloriose Leonarde	246
Erumpat in laudibus	258	Glorioso Chrysostomo	233
Ex sincero Redundet	255	Gloriosus devote in sanctis	302
Exsultans in salutari	222	Gratulemur dulci prosa	198
Exsultant angelorum chori	278	Gratuletur totus mundus	263
Exsultent omnes parvuli	225	Hac in die gloriemur	199
Felix mater ecclesia	137	Hac sacrosancta die Deum	31
Felix mundus ex caeli	154	Haec dies praeclara	35
Felix vixit hic confessor	315	Haec est dies digna	212
Festa dies et votiva	249	Haec est dies nimis	259
Festa dies oritur	248	Haec est dies nobis laeta	31
Festinemus quidem vere	25	Haec est sancta sollemnitatis	74
Festum lucis hodiernae	172	Helena reginae laudes	216
Festum paracliti omnis	39	Hoc festivitatis die	295
Festus adest nobis dies	34	Hodiernae Sanctissima diei	310
Fide spe cor caritate	184	Hodierna lux sollemnis	320
Firmini firmitas	206	Hostiae sollemnis diem	244
Flos ortus inter lilia	248	Iam in regno claritatis	187
Fons hortorum es Maria	109	Imperator supernorum	142
Formam mortalitatis obscuram	22	Imperatrix angelorum	114
Giaciani Turonica	208	In eadem specie	22
Gallia reniteat	214	In excelsis regum regi	277
Gaudeamus fratres mei	110	In senatu tuo Christe	223
Gaudeat Hispania Totaque	224	Insistentes cantilena	179
Gaude caelum et laetare	54	Insistentes tuae laudi	100
Gaude caelum terra plaude Adest	262	Iohanni devota mente	231
Gaude caelum terra plaude Nam	178	Isti sancto confessori	315
Gaude doctor spiritalis	219	Iubar mundo geminatur	282
Gaude felix Agrippina	156	Iubilantes exsultant hodie	77
Gaude felix et beata	289	Iubilemus in hac die	111
Gaude gemma virginialis	93	Iubilemus salvatori	165
Gaude rosa salus mundi	98	Iubilemus voto pari	286
Gaude rutilans aurora	155	Iucundare plebs Bremensis	158
Gaude salus peccatorum	119	Iucundare plebs devota Celebris	166
Gaude virgo laude digna	275	Iucundare plebs devota Christum	23
Gaude virgo mater Christi	82	Iucundetur ex affectu	311
Gaude virgo mater Christi	83	Iucundetur plebs devota	256
Gaude virgo mater Christi	83	Iure Dominum de caelis	171
Gaude virgo singularis	53	Iustis se vigiliis	213
Gaude virgo stella maris	81	Iuxta crucem Domini	73
Gaudiosus Bernhardo	177		

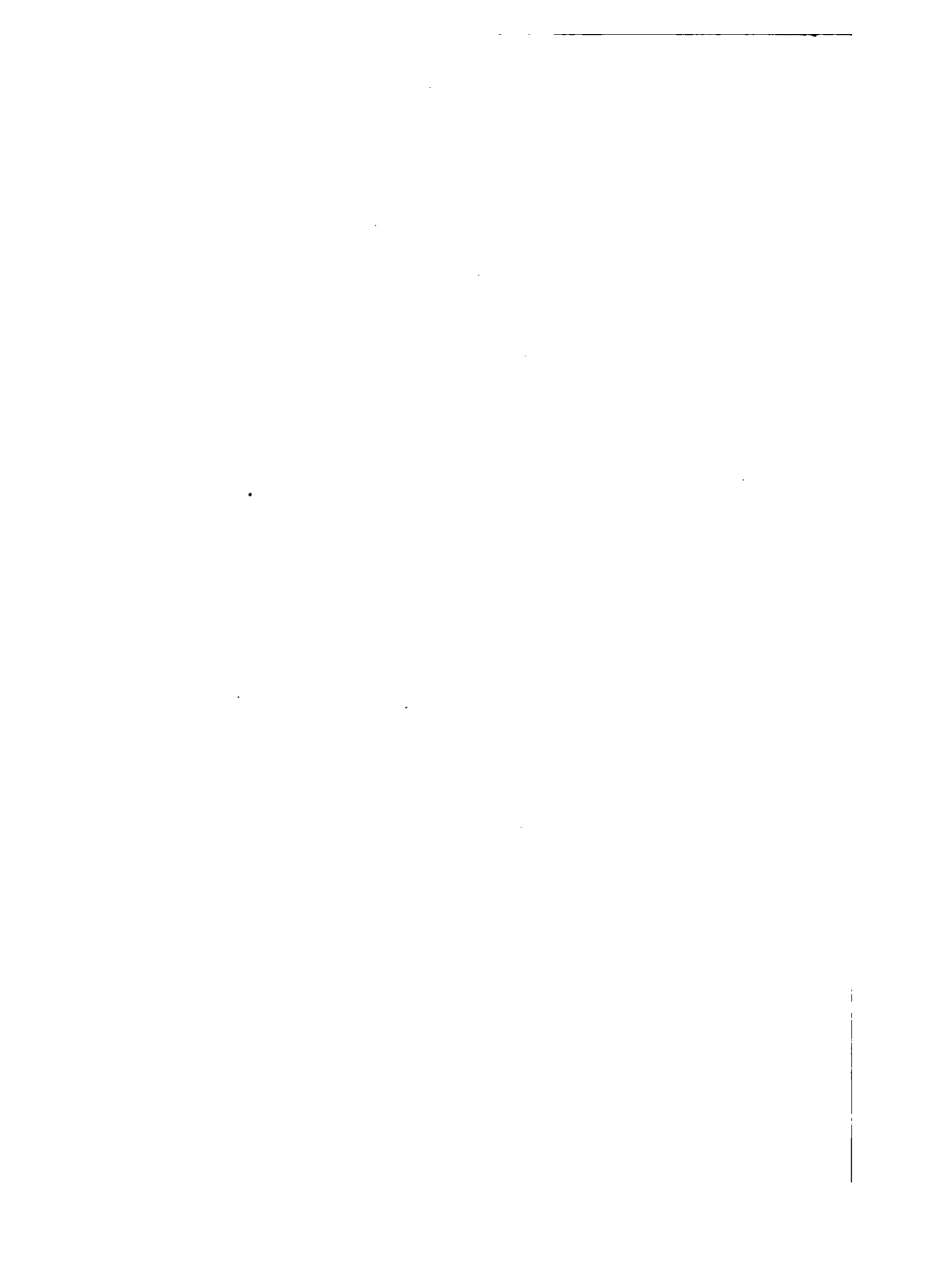
	Seite		Seite
Laetabunde Caelum	174	Melliflua dans organa	280
Laetabundi iubileum	320	Melodiae canticis	164
Laetabundo cordis ore	316	Mento pura iubilemus	316
Laetabundus Devote	274	Militaris o caterva	141
Laetabundus Exsultet fidelis coetus	189	Mundi pompam vicit almus . .	298
Laetabundus Gertrudi	211	Nascitur aurora	57
Laetabundus Mariam	99	Nati pudica virginis	267
Laetetur hodie Plebs	287	Nunc Christi familia	71
Largo nisu recolatur	297	O athleta gloriose Christi . .	295
Lauda Sion cum clangore	194	O beata beatorum virginum . .	125
Lauda Sion sacra Deum	151	O beata theotocos alma	72
Laudē digna iucundemur	188	O Bernarde praedicator	177
Laudē iucudentur	149	O Jesu benigne	21
Laudem dicat chorus iste	310	O lacrima gloriosa Super . .	27
Laudemus Apollinarem	163	O lux ave caelica	97
Laudemus excelsa lyra	20	O Maria O felix puerpera . .	107
Laudemus omnes Dominum	220	O Maria sol splendoris	76
Laudes crucis attollamus	29	O Maria Triumphas	99
Laudes Deo concinamus	232	O Maria Virgo pia Salus . .	113
Laudes Deo persolvamus	272	O Maria Virgo pia Stella . .	90
Laudes virginis	87	O Maria Vitae via	67
Laurenti laureata	243	Omnis mundus Laetabundus .	238
Laus angelica simul	159	O munus pauperum	132
Laus est aulae virginalis	106	O quam beata regina	36
Laus incunda laus sollemnis . .	317	O quam sancta quam benigna .	71
Laus Mariae filio	162	Ora pro nobis Dominum	213
Laus sit regi gloriae	279	Orbis continens cuncta	85
Laus tibi Christe qui es castorum	169	O rosa vernalis	154
Laus tuorum Jesu Christe	312	Osculetur nos dilectus	136
Lux illuxit laetabunda	273	Pangamus sollemnia	209
Magdalenae Laudes plene	250	Pangat regi Deo	161
Magdalenam collaudemus	250	Pangat Sion dulce melos	264
Magno caeli factore	19	Pange Deo debitum	47
Margaretae pretiosae	253	Pape papa pater	240
Mariae praeconium	114	Pastor bone Jesu Christe	182
Maria Jesse virgula	134	Patriarcham paupertatis	207
Maria Jesu Christo	63	Paule doctor egregie	281
Maria stationalis Stella	74	Persolvamus mente laeta	299
Maria virgo nobilis	123	Pia mater salvatoris	134
Martyris egregia	242	Praeclarae Caeciliae	183
Martyris egregiae	171	Praecursorem summi regis	227
Mater Christi atque virgo	128	Praeparemus aulam	202
Mater Dei singularis meriti	91	Praesens dies refulget celebris .	68
Mater regis summi	55	Pretiosa dies veneranda	45
		Pretiosi sancti Dei	307
		Profitentes unitatem	47

	Seite		Seite
Propugnans in stadio	146	Sanctitatis zelatorem	270
Psallant regi gloriae	203	Semper regnans patris sinu	49
Psallat nostro chorus	246	Sollemnes resonemus	276
Psallat plebs devota	33	Sophistica nunc catervula	205
Psalle iam turba	283	Specialis eminenter	95
Pulchra regis regia	115	Spei vena melle plena	251
Quadriformis animalis	309	Splendor Christi sacerdotis	190
Quam beati qui vocati	288	Stella sole clarior	58
Qui scandis astra super	38	Summe bonum auge donum	40
Recensemus in hac die	241	Summo regi laudes	266
Recordare grex fidelis	268	Surrexit praedamque	37
Redemptorem veneremus	24	Te martyres candidati	313
Regia diva tuae sorti	231	Te regina colimus	70
Regis aeterni gloria	33	Tibi pie Jesu Christe	229
Regnum mundi non supernum	319	Trinitatem simplicem	44
Rex caeli et terrae Nolens	60	Trinitati virgo grata	88
Rex caeli et terrae Volens	61	Triumphanti Mariae filio	101
Rex ingressus in virgultum	322	Tuba clangat nostri dulcis	163
Rex regum Dominus	62	Turba nunc fidelium	195
Rosae pulchritudini	94	Umbra transit vetustatis	41
Rosa fide firma crescit	300	Universalis hodie	314
Sacra datur sollemnitatis	237	Vellus Gedeonis Partum	125
Salus honor et gloria	181	Veneremur summam matrem	89
Salvatori iubilemus	148	Veni fili Mariae	19
Salve caro Caristi Jesu	45	Veni sancta Maria	134
Salve decus virginale	271	Veni sancta trinitas	44
Salve Jesu virgula	100	Veni sancte spiritus Et illustra	69
Salve Maria beata	126	Verba buccinate	130
Salve martyr alme	236	Verbum patris humanatum	318
Salve sponsa patris aevi	116	Vergente mundi vespere	209
Salve virgo consecrata	112	Vir beatus hodie	262
Salve virgo generosa	96	Virginis egregiae Memoriam	211
Salve virgo gloriosa	68	Virgo chorum virginum	321
Salve virgo gloriosa	81	Virgo Maria Clemens	65
Salve virgo regia	127	Virgo prudentissima	133
Salve virgo singularis Quae	88	Virgo virga ligni vitae	102
Salve virgo singularis Virga	115	Virtus sancti spiritus	157
Salve virgo vas pudoris	108	Visitatrix gloriosa	67
Sanctae Dei genetricis	79	Vitam petiit beatus	317
Sanctae Mariae Matris Dei	84	Voce dulcis melodiae	216
Sancta genetrix Christi	124	Vocem dulcem et iucundam	70
Sancti David symphoniae	192	Volens Deus hominem	59
Sancti merita Aegidii	144	Wernhere flos florentium	303
Sancti spiritus assit	42	Zacharias ad aram positus	228
Sanctitatis speculum	196		

BV468.A6 vol.41a
Christianus Campolliensis :
Andover-Harvard

000858190

3 2044 077 897 544

